DAVA DOSYASI

DEVRİMCİ SOL DAVA DOSYASI'NDA YER ALAN BELGELERDEN DERLENMİŞTİR

haziran

DAVA DOSYASI

DEVRİMCİ SOL DAVA DOSYASI'NDA YER ALAN
BELGELERDEN DERLENMİŞTİR

Derleyen: A.Osman KÖSE

HAZİRAN YAYINEVİ

H A Z İ R A N Y A Y I N E V İ

Birinci Basım, Ocak '91

Derleyen: A.Osman Köse

DEVRİMCİ SOL DAVA DOSYASİ (YAZILI BELGELER)

Baskı: Doğan Ofset
HAZİRAN YAYINEVİ: Alayköşkü Caddesi, Sıdika Batu İshanı No: 12/303
Cağaloğlu-İSTANBULTel: 528 61 08

DEVRİMCİ SOL DAVA DOSYASI

(YAZILI BELGELER)

Derleyen: A.Osman KÖSE

HAZİRAN YAYINEVİ

ÖNSÖZ

Elinizdeki kitapta bir araya toplanan metinler, İstanbul 2.No'lu Sıkıyönetim Mahkemesi'ndeki Devrimci Sol dava dosyası belgeleri arasında bulunuyor. 1978'den bu yana her biri çeşitli tarihlerde yayınlanan bu metinleri, erişilmesi kolay tarihsel birer belge haline getirmenin en uygun yolu bunları bir kitaba dönüştürmekti. Biz de bunu yaptık. Yazılanları, söylenenleri tarihe kaydetmenin önemi tartışılmaz ve tarih genç kuşaklarca bilinmelidir. Çünkü o hem dünümüz, hem bugünümüzle bizlere aittir. Daha önceleri çeşitli zaman ve dönemeçlerde ileri sürülen görüşleri, belirlenen siyasi tespitleri bugünkülerle ve bugünkü olgularla bir araya getirip değerlendirmenin, her siyasi hareketin kimliğini daha net kavramaya yardımcı olacağını biliyoruz. Bu, bugün özellikle daha çok gereklidir. Birçok temel görüşün hatta değerlerin sorgulandığı günümüzde, Türkiye sol hareketinin her bölümünün kendi teorik-siyasal dokümanlarını bütünlükle gözler önüne sermesi, bugün ortaya dökülen veya ifade edilmeden yapılmaya çalışılanların tutarlılık veya tutarsızlıklarının objektif yargıyla daha iyi anlaşılması imkanını verecektir. Böylelikle genç kuşaklar hem egemen sınıfların gizlemeye, çarpıtmaya çalıştıkları kendi tarihlerini yakından tanıyacaklar, hem de sol'a devrimci bir yenilenme olarak değil, ilkesizlik ve liberalizm olarak bulaşan 'dün dündür bugün bugündür' mantığının iltifat etmeye değer bir yanının olmadığını anlayacaklardır. Söylenen her söz, ileri sürülen her görüş, sonuçları solun siyasal pratiğine yansıyan ideolojik oluşumunun parçalarıdır. Türkiye sol hareketi şimdiye kadarki bütün birikimlerini sahiplenip tasnif ederek, değerlendirerek, onlar üzerinden mevcut süreci aşıp, ileriye doğru atılım yapacaktır.

Başka ülkelerin devrimci önderlerinin yazılarını, hatta çok Özgün polemiklerini nasıl işlevini bitirmiş anılar olarak değerlendirmiyor, her birini tarihsel dersler olarak ele alıp inceliyorsak, ülkemizin devrimci yazınının materyallerini de aynı irdeleyici gözle kendi pratiğimizin ürünleri olarak değerlendirebilmeliyiz.

Bu kitapta derlenen yazıların tümü dava dosyasında mevcut. Bununla birlikte bütün yazıların sadece bir kısmını oluşturuyorlar. Onları size ulaştırmakla belirli bir zaman aralığının yazılarına duyulan ihtiyacı karşılamış olduğumuza inanıyoruz.

HAZİRAN YAYINEVİ

"DEVRİMCİ YOL" HAREKETİNDE TASFİYECİLİK VE DEVRİMCİ ÇİZGİ

DEVRİMCİ SOL

DEVRİMCİ SOL Yayınları: 1
Dizgi: Sena Matbaası
Baskı: Er-Tu Matbaası
Baskı Tarihi: Ağustos 1978

"YENİDEN UYANAN HAREKETİN, ESKİSİ GİBİ ATILGAN BİR ŞEKİLDE KONUŞMAYA İZİN VERMESİ İÇİN EPEY ZAMAN GEÇECEK. ŞİMDİ EYLEMDE DAHA GÜÇLÜ, ÜSLUPTA DAHA YUMUŞAK OLMAK GEREKİR."

Karl Marx

ÖNSÖZ

THKP-C hareketinin 71'de örgütsel hiyerarşisinin dağılmasından sonra bir dizi devrim kaçkını, "hareket neden yenildi" düşüncesinin filozofça arayışı içinde, kimisi inkarı, kimisi de "sol" maskesi altında fokoculuğu buldu.

THKP-C hareketinin büyük bir potansiyel yaratması sonrasında, "içeriden" çıkanlar, THKP-C çizgisini görünüşte savunmalarına rağmen, özünde -süreç içerisinde- kendi kokuşmuş, tasfiyeci anlayışlarını THKP-C sempatizanlarına empoze etmeye çalıştılar. Hala da bu "umut"ları kaybolmuş değil!

Bunun en bariz örneğini DY yazarları'vermektedir. Yıllardır parti çizgisini reddettikleri halde, uzun zaman kadroları kendi düşünceleri doğrultusunda oyalayıp, sonuçta "Somut şartlar budur, dogmatik olup THKP-C savunulamaz hale getirilemez." diyerek, "Militan Gençlik" ve KSD'den hiç de farklı olmayan bir yöntemle geçmişi inkar etmişlerdir.

Tasfiyeciler, tabiatı gereği açık ideolojik mücadele taraftarı olamazlar. Devrimci Yol Dergisi (DYD) de tasfiyeci görüşlerini bu anlayıştan ötürü uzun zaman gizlemiş, hatta temel meselelere ilişkin görüşlerin tartışılmasına ambargo konulmuştur. Bu durum DY'nin tasfiyeci maskesi ortaya çıkana kadar sürmüştür.

DY'nin, önce partileşme sürecine ait (Bildirge'de tespit edilen) ilkeleri, adım adım da THKP-C çizgisini reddetmesi, kendi hizip görüşlerini DY hareketine mal etmesi, bizler tarafından kabul edilemezdi.

DY Ankara hizbinin tasfiyeci inkarcı görüşleri reddedilerek, THKP-C'nin proleter devrimci çizgisi perspektifinde bir mücadele anlayışı, partileşme sürecinin karakterine uygun bir tarzda, hayata geçirilmelidir. Böyle bir mücadeleyi hayata geçirmenin ön şartı, tasfiyeciliğin reddedilmesi, hareketin partileşme sürecindeki örgütlülüğünün sağlanmasıyla mümkündür.

THKP-C hareketinin şanlı geçmişi, bu hareketin çizgisini savunan ve onun potansiyeli içinde yetişen unsurlarca, -tasfiyeci inkarcı "eski" tüfeklere karşı mücadele edilerek- savunulmalıdır. Geçmişte THKP-C'nin mücadelesine, şurasından veya burasından katılmış olmak, bugün hiç kimseye onun mirasçısı olma hakkını vermez! THKP-C, üzerinde miras kavgası yapılacak bir mal değildir. Bugün THKP-C düşüncelerini savunduğumuz ve hayata geçirdiğimiz ölçüde, gerçekten onun mirasçılarıyızdır.

Bugün yapılması gereken, THKP-C'nin mücadele çizgisi etrafında ideolojik birliği sağlamak, bununla orantılı anti-faşist mücadeleyi -siyasi pratiği- yükseltmektir. Faşizme karşı mücadele "devrimci şiddet" temelinde gelişmediği sürece ne gerçek bir kadrolaşmadan, ne de siyasi pratiği yükseltmekten söz edemeyiz.

Önümüzdeki görev, partileşme sürecine iradi-kolektif biçimde müdahale edip, çeşitli sağ ve "sol" yorumcular tarafından muhtevası göz ardı edilip yozlaştırılan, anlaşılmaz hale getirilip bulandırılmaya çalışılan, Türkiye devrimine ilişkin temel konular etrafında ideolojik-poiitik birliği sağlamak, THKP-C düşüncesini maddi bir güç haline getirmektir.

Bu anlayışla kaleme alınan broşürün amacı ikilidir: Bir yandan DY hareketi içinde ortaya çıkan tasfiyeci hizbin ideolojik-pratik anlayışını ortaya çıkarmak, diğer yandan çeşitli demagoji ve ince yöntemlerle bulandırılmaya çalışılan devrimci çizgiyi savunmaktır.

Şüphesiz ki, broşür her şeye cevap veren bir nitelikte değildir. Başarılı bir çalışma iddiasında da değildir. Ama devrimci çizgiyi savunmakta ve tasfiyeci-hizipçi anlayışı mahkum etmede iddialıdır.

Öncelikle, THKP-C'nin değerlendirilmesine kısa bir perspektif sunmak zorunludur. Çünkü bütün inkarcıların birleştiği nokta, THKP-C'nin siyasi ve ideolojik çizgisinin yanlışlığıdır! DY bunu "zamanlama" yaparak "Geçmişte böyleydi, şartlar değişti, dogmatik olmayalım." havasıyla yapmaktadır.

DY hareketinin partileşme süreci, bir bakıma DYD yazarlarının tasfiyeci-hizipçi anlayışlarının ortaya çıkma sürecidir de. Gelişen süreç içerisinde, bir yandan kadrolar oyalanırken, diğer yandan da hizipleşme hesapları yapılmıştır. Ve sonunda sağ bir çizgi, hareketin "karşı konulmaz" çizgisi olarak lanse edilir. Bildirge platformu ilkeleri kağıt üzerinde kalan ilkeler olur. Bir hizip, ideolojik ve örgütsel çizgisini hareketin "her şeyi" ilan eder; işte tasfiyeciliğin ortaya çıktığı nokta burasıdır. Bir bakıma partileşme sürecinin ilkelerinin reddedilme-

si, aynı zamanda geçmişin devrimci çizgisinin tasfiye edilmesi demektir. Tasfiyeciliğe karşı çıkanlar da, "kariyerist", "acil kafalı" "üç-beş kişi" olarak ilan edilir. Hareketin "sağlıksız unsurları", artığı ajitasyonuyla kadrolar kemikleştirilmeye çalışılır. Bugünkü durum, DY hareketini, devrimci çizgiyle tasfiyeci çizgi arasındaki ayrılığa getirmiştir. Saflaşmanın temeli burasıdır.

Broşürün II. bölümünde, DYD yazarlarının suni denge, öncü savaşı ve silahlı propaganda konularındaki tahrifat ve inkarcılıklarına değinilmektedir. DYD yazarları tahrifatları çok ince metotlarla yapmaktadır. Hatta susmak bile tercih edilerek, "bu konuda inkar edici bir şey yazmadık" havasıyla geçmiş savunulmaktadır. Suni denge ve politikleşmiş askeri savaş stratejisi hakkında DY'nin söylediklerinin M.Çayan'ın tezleriyle uzaktan yakından ilişkisi yoktur. Zaten DY politikleşmiş askeri savaş stratejisini halk savaşı stratejisi olarak genelleştirmiştir. III. bunalım döneminde kazandığı muhtevayı (silahlı propaganda temelinde), hasır altı etmiştir. Buna bağlı olarak, suni denge de devrimci çizgiyle bağlantısı olmayan bir durum tespiti oluvermiştir!..

III. bölümde, DYD'nin asıl mantığının pratik çalışmada, anti-faşist mücadele içinde ortaya çıktığı anlatılmaya çalışılmış ve buna bağlı olarak, kadro anlayışı konmuştur. DY'nin kadro anlayışı perspektifsiz ve sağ kendiliğindencidir. Buna bağlı olarak, anti-faşist mücadele anlayışı da kendiliğindencidir. "Kaos ortamı", "provokasyon" mantığıyla, aktif savunma çizgisinin edilgen savunma çizgisi derecesine düşürülmesiyle, anti-faşist mücadele geriletilmiştir.

DY'nin bu anlayıştaki mücadelesi beraberinde sağ bir örgütlenmeyi de getirmiştir. Halkın kendiliğinden hareketlerinin Direniş Komiteleri merkezinde örgütlendirilmesi, "büyük işler" havası içinde pasifizm örgütlenmesi, iç savaşa göre ev ev, sokak sokak örgütlenme deyip devrimci çizginin gereklerinin bir kenara itilmesi vs. nedenlerle DY'nin örgütlenmesi keskin lafızlar arkasında, "kızgın pratikleriyle"(!) beraber hikaye olmuştur. Halk bunun deneylerini de görmüştür. Kısacası, örgütlenme, lafızlarda "büyük işler" yapma, "güçlü hareket" kisvesi altında pasifliklerini gizleyen bir araç olmaktan öteye gidememiştir. Bu örgütlenme anlayışının ve pratiğinin devrimci çizgiyle bir bağlantısı olmadığı, savaşçı bir niteliğe ulaşmayacağı açıktır.

Bu broşür aynı zamanda, Türkiye'de THKP-C düşüncesini savunan kadrolara, sempatizanlara partileşme sürecinin devrimci bir şekilde aşılması için sunulan bir perspektif ve pratiğinin bu perspektife göre şekillenmesini öneren bir platform ve birlik aracıdır da.

Devrimci çizgi tasfiyeci-hizipçiliği teorik ve pratik olarak mahkum ederek, geçmişin şanlı geleneğini devam ettirecektir.

DEVRİMCİ SOL

GİRİŞ

Oligarşinin saldırılarını alabildiğine artırdığı bu dönemde, "Devrimci Yol" hareketinin içine düştüğü kriz, bu harekete umut bağlamış olan militanları bir "karamsarlık" içine sürüklemiştir, İçinde yaşadığımız bu zor günlerin yanı sıra, bir de hareketin içine düştüğü bunalımın spekülasyon ve dedikodularla daha da artırılması, bizleri bu broşürü kaleme almaya zorunlu kıldı. Gelişmenin bu kadar kötü olmasının sebebi ne olursa olsun, bu bunalım mutlaka devrimci bir tarzda aşılacaktır. Ortamın bir özelliği haline gelen dedikodu ve spekülasyon lar, ancak olayların ardında yatan gerçek nedenler devrimci bir tarzda kavranıldığı zaman önemini yitirecektir. Bu çamur ortamı ve kuralsız kavga kar şısında olaylara seyirci kalmak veya "ben taraf değilim" gibi gerçek hayatı savsaklamaya kalkışmak hiçbir çözüm getirmeyecektir. Ve bu yol giderek de çok sayıda militanın yozlaşmasını, mevcut düzen içinde kurumlaşmasını geti recektir.

Olayların pratik ve teorik maddi temellerini açmaya çalışarak, Devrimci Yo! hareketini içine düştüğü bu bunalımdan kurtarmak, onu gerçekten Türkiye halklarının devrimci yolu haline getirmek tarihin bize yüklediği zorunlu bir görevdir bugün.

Bir yıldır bütün uğraşlarımıza, "birlik-eleştiri-birlik" ilkesini temel alıp mücadele etmemize rağmen, Devrimci Yol militanlarının ortak onayıyla oluşturulmuş Bildirge platformundan, yine ortak onayia alınan kararlara bağlı olarak daha üst (nitel) bir birliğe doğru hareket geliştirilip örgütlendirilememiştir. Daha ileriye doğru götürülemeyen bir birlik doğal olarak ideolojik ve örgütsel birliği de geliştirip pekiştiremezdi. Bu nedenlerin birleşmesi bugünkü durumun önemli bir bölümünü teşkil etmektedir. Partileşme süreci diyerek kendini adeta "parti" yerine koyanların, Bildirge'deki partileşme süreci ilkelerini reddedip kendi hizipçi ve tasfiyeci görüşlerini militanlara kabul ettirmeye çalışanların bu çabalarına seyirci kalmak mümkün değildir artık.

Devrimci hareketlerin zaman zaman içine düştüğü güç dönemler vardır. Bu güçlükler dönemin sorunlarının çözümüne de doğal olarak yansır ve bugün de böyle olacaktır. Hareketin içinedüştüğü bunalım nüans görüş ayrılıkları ve kişilere duyulan "kin" ile ifade edilemeyecek kadar derindir. Hareketin bugün içinde bulunduğu durum, iki ayrı sistematiğin pratiğe yansımasıdır. İçinde bulunduğumuz bu durumu daha fazla uzatarak hareketin birliği adına THKP-C düşüncesinin tasfiyesine neden olacak bu siyasi kaosun üstünü örtmek, THKP-C adına, onunla uzaktan yakından ilişkisi olmayan görüşleri kabul etmek düşünülemez. Bu siyasi kaos ve keşmekeşin, teme! siyasi ayrılıkların üstüne üstüne gitmeli ve bugünkü durum tüm açıklığıyla hareketin militanlarına açıklanmalıdır. Ve zaten devrimci tutum da bunu gerektirmektedir. Buraya va-

rıncaya kadar eleştiri-özeleştiri ilkesini hiçbir zaman reddetmedik. Bir yıllık süre içerisinde ve daha da önce, bu hareketin parçalanmasına neden olabile-cek her türlü sekter ve dar grupçu tutumlardan kaçınmaya çalıştık. Böyle bir yanlış anlayıştan kaçınalım derken, aynı muhtevada ikinci bir yanlış anlayışa düştük. Bu eğilim, DYD'nin teorik görüşlerine karşı duyarsızlık ve liberalizm diye özetlenebilir.

DYD yazarlarına çeşitli vesilelerle olayların gelişimini ve bu gelişimin hareket açısından (teorik ve pratik olarak) olumsuz şeylere neden olabileceğini anlattık. Ama tüm uyarılarımız olumlu bir netice vermedi. Çünkü hesapları başkaydı.

Hesaplan, devrimci olmayan yöntemlerle kendi hiziplerinin ideolojik ve örgütsel yapısını oluşturmaktı. Bu durumu sağlıklı değerlendirebilmek için, "Devrimci Gençlik" öncesine kadar uzanmak gerekir.

THKP-C yenilgisinden sonra, geçmişte THKP-C mücadelesine katılmış ve "içeriden" çıkan (bugün KSD, Aydınlık içinde olanlar ve DYD yazarları), 1974'de bir araya gelerek "hareketi" yeniden inşa etmek doğrultusunda bir platform oluştururlar. Bu platformda KSD'liler geçmişi eleştirirken, bugün DYD'nin iki sözcüsünden biri ise geçmişi savunur. DYD başyazarı durumundaki kişi ise geçmişi inkar ve savunmak arasında bocalayıp durur.[1]

işte bugünkü durumun kaynağı, DYD'nin iki sözcüsü arasındaki bu çelişkide ifadesini bulmaktadır. DYD ve DGD başyazarı geçmişi inkar ve savunma(!) arasındaki görüşlerini bugün "On iki buçuk, kişi de olsa, merkezi bir siyasi hareketiz." dediği, ideolojik birliği olmayan bu gruba kabul ettirmek zorundaydı. Ana sorun kendi grubu etrafındaki birlikti.(!) "Ortada" ideolojik-siyasi birlik yoktur ve kendi hizbinden olmayan ve sık sık eleştirileri olan devrimcilere karşı giderek organize olurlar. Sonuçta, kendi hizbinin ideolojik birliği sağlanır. Fakat THKP-C'yi savunmak(I) ve inkar etmek arasındaki orta yolcu düşünce sistematiği açık açık kendi hizbi dışındaki kadrolara anlatılamaz. Bu durum, kendini M.Cayan'ın teorik tezlerine "ambargo" koymak şeklinde göstermiştir. Çünkü THKP-C'ye sahip çıkmayan veya sözde sahip çıkan bir anlayış Türkiye'de yok olmaya mahkumdur. Bu **oyalama süreci** içerisinde, DYD başyazarı bunu çok iyi bilmektedir. Onun için DYD yazarlarının yöntemi, hem kapalı kapılar arkasında keskin THKP-C savunucusu(I) olmak, hem de diğer militanları bu süre içerisinde temel görüşlere değinilmeden, herkesin genel olarak katılacağı konularla oyalamak olmuştur. Bu **oyalama süreci** içerisinde, DYD başyazarı kendi hizbi içerisindeki hesaplaşmayı bitirmeye çalışırken, DY militanlarına da peyderpey kendi düşüncesini empoze eder. Geçen süre içerisindeki devrimci pratik ise "iradi müdahaleye rağmen" kendiliğinden yürür. Fakat bu pratiğin presti-

(1) Başyazarın geçmişteki açıklamaları ve "DG" sorumlu müdürünün deyişleri hatırlansın.

ji, DY hareketi nezdinde, DYD yazarları ve etrafındaki hizipçilere mal olmuştur. Ve bugün Ankara hizbinin tasfiye ettiği devrimcilere karşı kullandığı "güçlülük" havasını yaratan da budur.

Kısaca özetlemeye çalışırsak, DYD başyazarının temel yöntemi kendi hizbinin ideolojik birliğini ve mümkün olduğu kadar geniş örgütlenmesini sağlayarak, hareketin karşı konulmaz "merkezi" konumuna gelmektir. Artık bu noktadan kendi görüşünü "hareketin" görüşleri olarak açabilir, geçmiş tahrif edildiğinde ise, buna "karşı çıkanlar" sessiz sedasız tasfiye edilebilir. Bunu sağlayabilmek için kendi sübjektif konumunu da kullanarak (geçmiş hareket içinde yer alma), "ciddi hareket" adına her türlü burjuvaca yöntem denenir. Artık bugün hizip hesaplaşması bitmiş, Türkiye çapında belli oranda THKP-C anlayışındaki kafalar değişmiş, herkes inkarcı ilan edilmiş ve arenada DYD başyazarı kalmıştır. Korkacak bir şey yoktur.

Süratle radikal tedbirler alarak, "sağlıksız kafa yapıları" hareketten atılmalıdır. Bu yapılırken, THKP-C'nin düşüncelerini savunan insanlara karşı dedikodu ve çamur atma kampanyası sürdürülür, kadrolar kemikleştirilmeye çalışılır. Oligarşinin DY'ye saldırdığı bu ortamda "Hareketimizi bölmek isteyen zaaflı insanlar var." ajitasyonuyla "bizim de oligarşinin uzantısı olduğumuz" -THKP-C içindeki hayat hikayeleriyle beraber- kadrolara anlatılır ve teorik olarak yetmez, tecrübesiz militanlar ajite edilir. THKP-C adına yanlış görüşler de savunulsa, "Madem harekete bir saldırı vardır, o halde hareketi savunmak gerekir." tavrı geliştirilir ve kadrolar kemikleştirilir. Engellerin ortadan kalkmasıyla beraber "görüşler de yavaş yavaş açılmaya başlar. Geçmişte "Biz önümüze çıkan problemleri çözeriz." diye öncü savaşını soyut bir tartışma görenler, öncü savaşı, evrim-devrim aşamaları, suni denge ile ilgili -parça parça da olsa- yazılar yazmaya başlarlar. Bu durum DYD yazarlarının kılıfçılığını ve faydacılığını ortaya çıkarırken (Bu kılıf yukarıda anlatmaya çalıştığımız hizipçi, orta yolcu, oyalama sistematiklerinin kılıfıdır.) THKP-C'nin temel teorik tespitlerinde yaptıkları tahrifatları da dışa vurmuştur. (Bu tahrifatların DYD yazarları için bir önemi yoktur artık.)

DYD'nin hizipleşmesinin ve açıklamaktan çekindiği fakat artık parça parça açmaya başladığı tüm ideolojik görüşlerin üstü örtülerek ileriye doğru bir adım dahi atılamaz. Bu durum devrimci bir tarzda aşılmadan da adım atmamız zaten imkansız hale gelmiştir.

DYD yazarları kendilerine karşı yöneltilen her eleştiriyi, M.Çayan'ın dediği gibi, "bir kinin ifadesi" olarak saymaktadırlar. Bu durum, eleştiriyi yapan insanlara karşı hoşnutsuzluğu ve karalamayı beraberinde getirmektedir. Eleştiriyi getiren Devrimci Yol militanlarına karşı hemen taarruza geçilmekte, "Şu veya bu görüşe geçti, zaten kariyeristti, devrimciliği bıraktı." gibi devrimci mücade-

le yöntemleriyle izah edilemeyecek çamurlama kampanyaları açılmaktadır..

Sadece bu anlatımlar değerlendirildiği zaman bile, bugün ne yapmamız gerektiği ve hareketimizin içine düştüğü ciddi durum daha iyi kavranabilmektedir. DY hareketi içindeki tasfiyeci Ankara hizbiyle, DY militanları (Devrimci Çizgi) arasındaki ayrılık, sürecin karakterine uygun olarak giderek netleşmektedir. Lenin'in "Bizim için ayrılık ne zaman parola olur; kargaşalık gerek teorik, gerek pratik işleyişe engel olmaya başladığı zaman." sözlerinden de anlaşılacağı üzere, bugün DY hareketi, (hizbin egemenlik mücadelesi ve tasfiyeciliği yüzünden) teorik olarak kadroları arasında bir birlik sağlayamamıştır. Ve yine kadro çalışması, kadrolarla merkezi organizasyonun ortak iş yapması için gerekli ilişkilerin sağlanması başarılamamıştır.

Şimdi kısaca hareketimizin tarihi gelişimine değinelim.

Yıllarca kendi dışımızda, geçmiş hareketin içinden gelen, teori ve pratiği ile bize önder olacak insanları bekledik. İlk gelenler, geçmiş hareketi reddedip Halkın Yolu adlı bir görüş örgütleyerek PDA'ya gittiler. İkinci gelenler, Acil adıyla hareket örgütleyip, fokoculuğu seçtiler. Üçüncü gelenler, KSD adlı bir hareket örgütleyip revizyonizmin batağına doğru gidiyorlar.

Bu saydıklarımız ve ayrışmalar yainız İstanbul'da değil, Türkiye'nin birçok yerinde de olmaktaydı. Tüm bu ayrışmalar olurken, siyasi tecrübesizlik ve teorik yetmezliğimize rağmen, ayakta durmayı başardık. Ve ciddi siyasi ilişkilerden yoksun da olsak, birçok insan, bu ayrışmalar karşısında geçmiş hareketin esasa ilişkin tespitlerini ve devrimci çizgisini savundu. Bu başarıda harekete sempati duyan tüm militan arkadaşların aynı derecede ortak payı vardır. Ama bugün Ankara hizbinin sözcüleri "Biz 1973'den beri İstanbul'daki hareketi idare ediyorduk." diyebiliyorlar. Buna verilecek cevabımız daha samimi olmalarıdır. Bu samimiyetlerini(!) şu noktada göstermelerini istemek hakkımızdır: Daha düne kadar beraber olduğumuz bu arkadaşlar, örnek verdiğimiz olayda olduğu gibi, olaylara yaklaşırken daha az spekülatif, daha az tahrikkar davranmalıdırlar. Bugün yapılanlar öyle bir hale gelmiştir ki, burjuvazi ve onun sol içindeki uzantıları bu ayrılığı bahane edip devrimci harekete bir saldırı zemini elde etmiştir. (Örneğin, Aydınlık, MSP'li Hasan Aksay, Tercüman, Hürriyet vs.nin propagandaları.) Ama sınıf mücadelesi devrimcilerin bu tür moral yenilgilerine yer vermeyecek kadar keskin olarak gelişmektedir. Ve gelişme bu üzüntü verici safhayı, onun spekülatörlerini ezerek aşacaktır.

BÖLÜM I

1 - THKP-C DEĞERLENDİRMESİ

THKP-C hareketi, Türkiye sol hareketinin nitel bir dönüm noktasıdır.

1971 devrimci mücadelesinin Türkiye "sol" hareketindeki egemen sağ çizgiyi parçalaması kolay olmamıştır. Bu oluşum sancılı olmuştur. "Sol" hareket üzerindeki sağ çizginin ve küçük burjuva ideolojisinin etkinliği, 1971 pratiğine çok sayıda insanın yakın devrim hayalleriyle yola çıkarak katılması vs. 1971 silahlı mücadele pratiğinde kendisini dışa vurmuştur. Sağ çizgi kolay kolay yenilgiyi kabul etmemiştir. Eski saltanatını sürdürebilmek için burjuvaziye karşı sadakatini ispatlamaya çalışmıştır.

Diğer taraftan, devrimci proleter hareketin bu bataklığın içinden çıkması, geleneksel sağ çizgiye karşı verdiği mücadelenin çetin niteliğini ortaya koymuştur. THKP-C hareketinin mücadelesi, bir bakıma burjuvazinin ve küçük burjuvazinin "sol" hareket üzerindeki etkisinin sökülüp atılması mücadelesidir de.

1971 devrimci mücadelesi, şimdiye kadar çeşitli "sol" gruplar tarafından "değerlendirilmiştir". Bu değerlendirmeler(!) daha ziyade bütün yenilgi sonrası dönemlerde olduğu gibi, dışa vuran burjuva etkisinin niteliğini üzerinde taşımaktadır. "Neden yenilgi alındı?" sorusuna cevap aranırken "yeni dünyalar", "tanrılar" keşfedilmiştir.

Devrimci hareketin 1973 sonrası gelişimi karşısında burjuva ideolojisinin "sol" hareket içerisindeki uzantısı oportünizm kılığını değiştirmiş, "geçmişe yapılan eleştiriler" kahramanlık hikayelerine dönüştürülmüştür. Böylece küçük burjuva "devrimcileri", yapısı gereği, yenilgi döneminde küfrettiği geçmişi "narodnizm", "küçük burjuva ihtilalciliği", "maceracılık" olarak görürken, gelişen devrimci potansiyel karşısında bundan vazgeçmiş, "Geçmişin çizgisi yanlıştı ama o günkü koşullarda doğruydu." vs. demeye başlamışlardır. Genel olarak geçmiş hareketin değerlendirmesinde iki yöntem göze çarpmaktadır:

Birincisi, 1971 silahlı mücadelesini ve özel olarak da THKP-G hareketini (teorik ve pratik olarak) "küçük burjuva maceracılığı", "Troçkizm" vs. olarak "değerlendirmek" (HK, HY, KSD vs.) ve kitlelerle bağı olmayan(!) üç-beş, kişinin oligarşiyle düellosuna indirgemek, 1971 silahlı devrim mücadelesinin yenilgisini bu şekilde açıklamak!

İkincisi, devrimci hareketin içinde oluştuğu ortamı ve gelişim sürecini kendiliğindenci olarak tespit etmek ve parti kadrolarının pratik içinde yeterince pişmediği(!) (Bunu DK ve Acil ileri sürmektedir.) sonucuna varmak, THKP-C hareketinin örgütsel ve ideolojik yapısının zaaf ve eksiklikler taşıdığını, bütünselliğinin olmadığını, bu yüzden de bölünmeye uğradığını ve tüm bunlara karşın savaşmak zorunda kaldığını vs. ileri sürerek yenilgiyi bu nedenlere dayandırmak!

Görünüşte sağ ve "sol" sapma birbirinin zıddı gibidir. Ama aslında sağ ve "sol" sapma oportünizmin iki ayrı çehresidir. Bu durum geçmiş hareketin değerlendirilmesinde açığa çıkmaktadır. Bütün "sol" grupların yenilginin nedenleri konusundaki değerlendirmeleri, geçmişin kitlelerle bağının olmadığı(!) (veya uyumu sağlayamadığı!), ideolojik çizgisinin yanlış olduğu (veya ideolojik bütünselliğinin olmadığı!), devrimci hareketin ideolojik, siyasi ve örgütsel yapısında zaaflar olduğu noktasında çakışıyor.

Bu değerlendirmeler oportünizmin devrimci harekete karşı yönelttiği eleştirilerin hemen her dönem aynı olduğunu gösteriyor. Devrimci çizgiyi "sol", "maceracı" olarak değerlendirmek, kişileri ve partinin yapılanmasını "her şeyin sebebi" olarak görüp idealist dünya görüşüne varmak oportünizmin genel yöntemidir. Aslında bugün "sol" hareketin tümünün yaptığı eleştirilerin vaktiyle en güzelini(i), hem de keskin lafızlarla THKP-C hareketi içinde ortaya çıkan sağ sapmanın temsilcileri yapmışlardır. Bugünkü "değerlendirmeler" şu veya bu şekilde bu sağ çizginin söylediklerinin tekrarı olmuştur. Ama bugün, geçmişe duyulan devrimci sempati ve THKP-C'nin yarattığı potansiyel karşısında, hiç kimse bu açık gerçeği teslim etmek cesaretinde değildir.

Gelişen siyasi koşullar içinde, geçmişin değerlendirilmesi konusunda daha ince yöntemler de geliştirilmiştir. Çeşitli oportünist fraksiyonların geçmişe yönelik saldırılarının pratik içinde mahkum olması, oportünizmin yeni metotlar geliştirmesine neden olmuştur. Bunun en güzel örneğini DY yazarları vermektedir.

Geçmiş hareketin değerlendirilmesinde en ince metotlara başvurarak, THKP-C'nin ideolojik ve siyasi çizgisini düzeltmeye(!) çalışan DY yazarlarının "durumu anladıktan sonra hatalarını düzeltmeye çalışmaları" oportünizmin ne kadar ince metotlar geliştirdiğini ortaya çıkarmak açısından ilginçtir.

DY. THKP-C'nin gelişim sürecini şöyle açıklamaktadır:

> "... *Büyük ölçüde* **kendiliğinden nitelikli bir sürecin sonunda** *1970 sonlarında partileşmiştir."* (altını kendileri çizmiş)

Burada önemli olan nokta, 1965'den sonra gelişen sınıf mücadelesi içinde yetişen kadroların gerek teorik, gerekse pratik olarak örgütlenmesinin ve partinin oluşumunun "büyük **ölçüde" "kendiliğindenci"** bir süreç olarak görülmesidir. Bu nokta daha sonra partinin örgütsel ve ideolojik yapısını eleştirirlerken önem kazanmaktadır. Bu konuyu burada bırakarak DY yazarlarının THKP-C hareketi hakkındaki söylediklerinin daha iyi kavranabilmesi açısından bazı alıntılar yapalım:

> *"1971 yenilgisi, THKP-C hareketinin gerek örgütsel yapılanışında ve gerekse örgütün ideolojik temelleri ve bütünlüğü açısından önemli zaaf ve eksiklikler ihtiva ettiğini ortaya koymuştur. THKP-C'nin ideolojik çizgisi, devrim ve mücadele anlayışı, örgütün değişik çalışma, alanlarındaki tüm birimlere ve yönetim kademelerine hakim kılınamamıştır.*

> *"Silahlı mücadele ile barışçıl mücadele alanlarındaki örgütlenmeler arasındaki* **bağlantı kayışlarının örgütlendirilemeyi**şi, *yani partinin farklı alanlarda var olan çalışmalarının (...) uyumlulaştırılıp* **bütünleştirilemeyişi** *onun gelişimindeki zaaf ve eksikliklerinin en önemlilerinden bir tanesi sayılmalıdır."* (altını kendileri çizmiş)

Burada DY yazarlarının THKP-G hareketi hakkındaki görüşleri açıktır. "THKP-C büyük ölçüde kendiliğinden bir süreç içinde partileşen", örgütsel yapılanışı ve ideolojik temelleri bütünsellikten uzak, "zaaf" ve "eksiklikler" içinde olan, "silahlı mücadeleyle barışçıl mücadele alanlarındaki örgütlenmeler arasındaki bağlantı kayışlarının örgütlendirilemediği", "ideolojik çizgisinin tüm birimlere ve yönetim kademelerine hakim kılınamadığı" bir hareket olarak değerlendirilmektedir.

Bunları söyledikten sonra DY yazarları istedikleri kadar "Geçmiş hareketin siyasi çizgisi doğrudur." diye yazsınlar, önemli değildir. Onların eleştirileri sağ çizginin eleştirilerinin aynısıdır.

DYD yazarlarının itirazları iki noktada düğümlenmektedir: Örgütsel yapısındaki "eksiklik", "bağlantı kayışlarının örgütlendirilemeyişi" ve partinin ideolojik temellerinin "zaaf ve eksiklik" içinde olması.

Birinci noktanın anlamı, THKP-C'nin "bağlantı kayışlarını örgütlendiremeden" kitlelerden kopuk(j) silahlı eylemler içine girmesidir. Yani baştan beri var olan "eksiklik" bağlantı kayışlarının örgütlendirilemeyişidir.(!) Bu nokta bizzat THKP-C pratiği tarafından mahkum edilmiştir. THKP-C'nin proleter devrimci çizgisi, yukarıda getirilen eleştirinin(!) tam tersine, Şubat-Mayıs 1971 döneminde silahlı eylemlerini sürdürmüş, bu çizgi Mayıs hareketinden sonra partinin yediği darbe ve ardından sağ çizginin partide hakim olması sonucu bir süre kesintiye uğrasa da, Kasım ayındaki "kaçış" tan sonra, **partiyi içten kemiren** sağ sapmanın tasfiye edilmesiyle mücadelenin **kaldığı yerden devam** etmesi kararıyla yeniden egemen olmuştur. Partinin proleter devrimci çizgisi, hiçbir zaman "Bağlantı kayışları örgütlendirilemedi, bu bir eksiklik ve zaaftır." türünden bir durum tespiti yapmamıştır.

Fakat Mayıs 1971'de parti içerisinde ortaya çıkan sağ sapma bu tespiti yapmış ve bunu gidermek için Kıvılcımlı'nın sosyal pasifist çizgisini ve tasfiyeciliği partiye hakim kılmaya çalışmıştır.

DY yazarları Bildirge'de THKP-C hareketinin örgütsel "zaaf" ve "eksiklik" içinde olması, "farklı çalışma alanlarındaki bağlantı kayışlarının uyumlu olmaması" şeklindeki görüşlerine yer verirlerken, M.R.Aktolga'nın görüşlerine de yer vermişlerdi. Ama M.R.Aktolga'nın parti yapılanmasını kendileriyle aynı paralelde suçladığını görememişlerdir. (!) İşte Aktolga'nın yazdıkları:

> *"Denilir ki 'işte parti de, cephe de var', 'çok yönlü çalışma' deyip görev bölümü de yaptık. Yalnız bazıları görevlerini 'yaptılar', bazıları ise 'yapamadılar'. Bir de bazı 'teknik hatalar' yapıldı. Bütün aksaklık buralardan 'geliyor'.*

"Numara yapmaya hiç gerek yoktur. O haltlar hep beraber yenilmiştir. 'Parti', 'cephe', 'çok yönlü çalışma'l afları sadece narodnizmi gizlemeye yarayan maskeler olmuşlardır. Başlangıçta bu durum bilinçli veya bilinçsiz olarak da yaratılsa, sonuç değişmemektedir. Ama artık durumu anlayanlar için hatayı düzeltmeye çalışmaktan başka yol kalmamaktadır. Evet, 'parti, örgütlerin toplamı', çeşitli çalışma dallarının toplamıdır. Ama o örgütlerin, çalışma dallarının mekanik biçimde birbirinden ayrıldığı bir toplam, sadece matematiksel bir toplam değildir...

"Bizler gibi lafta 'çok yönlü çalışma' deyip, çalışma dallarını mekanik biçimde birbirinden ayırdın mı, her dalı kendi başına bıraktın mı, 'politikleşmiş askeri mücadele' deyip her dönemin değişen şartlarına göre doğru taktikleri, politikayı tespit edeceğine 'heyecan' verici terörizme saplandın mı, vakti ile anarşist, narodnik diye küfrettiklerinle terör yarışına girdin mi, bütün çalışma dallarının görevlerini kendi insiyatifieri altında yapılan terörün propagandası olarak tespit ettin mi, onun adı **'Bolşevik örgütlenme, Leninizmin bayrağını yükseltme'** *değil, örgütsel alanda anarşizmin karanlıklarında takla atma, bütün örgütlenmeyi kendiliğindenciliğe bırakma olur.*" (THKP-C İddianamesindeki Belgelerden)

Burada M.R.Aktolga, bütün aksaklıkların, bazılarının görevlerini yapmaması ve teknik hatalardan ileri geldiği iddiasına karşı kendini savunurken dikkat çekilmesi gereken nokta kendisinin görevini yapmamasına karşın, parti yapılanmasına "çalışma dallarının mekanik bir şekilde birbirinden ayrılması" biçiminde yönelttiği suçlamadır.

Ama DY bu noktayı geçiştirmektedir. "Parti **pratiği** içinde çok yönlü görevlerin bir kısmının yerine getirilememiş olması" (Bildirge, syf.34) durumu tespit edilirken, bunu parti yapılanmasına bağlamaktadır. Bildirge'de yer alan şu sözlere ne demeli:

"Gerçekten de farklı alanlardaki çalışmaların diyalektik, bütünsel bir organizasyonuna, birbirini tamamlayan bir uyumluluğa **henüz** *ulaşılabilmiş değildi!"*

Evet, "gerçekten de" M.R.Aktolga'nın deyişleri tekrarlanmaktadır. Yani, "'çok yönlü çalışma' deyip çalışma dallarını mekanik bir biçimde birbirinden ayırdın mı, her dalı kendi başına bıraktın mı" bütünsel bir organizasyona, uyumluluğa(l) ulaşılamaz.

Demek ki, THKP-C'nin baştan beri bütünsel bir organizasyona ulaşamamış olduğu iddiası yeni bir maruzat değilmiş!

THKP-C hareketinin ideolojik temellerinin "önemli zaaf ye eksiklikler" taşıdığı da ileri sürülmektedir. Öyle ki, parti içinde baştan beri var olan farklılıklar, parti bünyesinde bunları eritecek bir organizasyon olmaması ve partinin ideolojik temellerinin sağlam olmayışı yüzünden farklı dünya görüşlerine varmıştır!

Bu yaklaşım THKP-C'nin ideolojik temelleri açısından "önemli" bir eleştiridir! Zira DY yazarları "Parti her şeyden önce ideolojik birliktir.", "Parti bu fikir çeşitliliklerini dengeli ve uyumlu bir bütünlüğe ulaştıracak mekanizmalara sahip bir organizasyon olmalıdır." şeklindeki parti tanımlamalarıyla zaten THKP-C'yi yeterince yargılamış durumdadırlar!

THKP-C baştan beri ideolojik birliğe sahip bir partidir. Bu konuda M.Çayan'ın görüşleri açıktır. Kaldı ki, ideolojik farklılıkların belirmesi ve iki ayrı dünya görüşünün ortaya çıkarak netlik kazanması parti merkez komitesinde olmuştur. Sağ sapmanın temsilcileri "sosyalizmi bilmeyen kişiler değildir". THKP-C hareketi içindeki sağ sapmanın temsilcileri tarafından "Eskiden meseleleri iyi bilmiyorduk." diyerek gündeme getirilen eleştiriler bugün THKP-C'nin ideolojik bütünselliğinin "olmadığı" iddia edilerek yapılıyor ve temel stratejik konular "tamamlanmaya", "daha iyi kavratılmaya" çalışılıyor! THKP-C Türkiye'de bir tarihi döneme damgasını vuran bir siyasi organizasyon olarak ideolojik bütünselliğe sahipti ve bu Marksizm-Leninizmin temelleri üzerine kurulmuştu. Bu gerçeği sahtekarca tahrif etmek THKP-C'nin siyasi ve ideolojik çizgisine yöneltilen büyük bir suçlamadır.

DY yazarlarının THKP-C hareketini "eksik", "zaaflı", "bütünselliğe henüz ulaşmayan" bir organizasyon olarak değerlendirmeleri, gerçekte, parti içinde ortaya çıkan sağ sapmanın savunuculuğunu yapmaktan başka bir şey değildir.

Elbette ki tecrübesiz ve genç bir hareketin mükemmel olması beklenemez. Ama DY yazarlarının yaptığı böylesine bir değerlendirme değildir. Onlar partinin bu yapılanışının bir sonucu olarak sağ sapmanın ortaya çıktığını ve yine **temel olarak** partinin bu "eksik ve zaaflarının" THKP-C hareketini yenilgiye götürdüğünü de iddia etmektedirler. THKP-C'nin bu şekilde değerlendirilmesinin varacağı kaçınılmaz sonuç yenilgiyi başka türlü açıklayamaz.

> *"Daha önce, gerek Bildirge'de, gerekse geçen sayıdaki (DY, 17. sayı kastediliyor) bölümde,* **yenilgiyi temel olarak THKP-C hareketinin eksikliklerine ve hatalarına bağladığımızı** *söylemiş, yenilgiden onun ideolojik çizgisinin yanlış olduğu sonucunun çıkarılamayacağı ve onun ideolojik çizgisinin, devrim, örgüt ve mücadele anlayışının doğru olduğunu söylemiştik"* (abç) (DY, sayı 18)

Burada her ne kadar siyasi çizginin doğru olduğu söylense de, önemli olan nokta yenilginin temel olarak THKP-C hareketinin eksik ve hatalarına bağlanıyor olmasıdır. Durum böyle olunca, THKP-C pratiğinin "sol" olduğu ve partiyi yenilgiye uğrattığı söylenebilir. Aynı şekilde, **DY yazarları, parti içinde ortaya çıkan sağ sapmayı da partinin bu yapılanmasına bağlamaktadırlar:**

> *"12 Mart dönemi sırasında örgütsel yapılanışındaki eksiklikler, örgütün ideolojik temellerinin ve bütünlüğünün sağlam olmayışı,* **bunun sonucu** *Türkiye tarihinin en büyük takibi koşullarında* **bölünmeye uğraması** *gibi nedenlerle yenilgiye sürüklendi,"* (abç) (DY, sayı 17)

> *"THKP-C hareketi içinde, başlangıçtan itibaren fikir ayrılıkları nın var olduğu görülmüştür. Bu ayrılıklar, kuruluş aşamasındaki hareketin zorunlu olarak silahlı mücadeleyi başlatması sonucu, mücadelenin keskinleşen koşullarında giderilememiş, farklı iki dünya görüşü arasındaki bir ideolojik farklılaşmaya dönüşen ay rılıklar, çok kritik bir aşamada* **bölünmeye** *yol açmıştır."* (DY, sa yı 18).

Bu alıntılarda, neden yenilgiye uğranıldığı, yenilgiyi meydana getiren sebepler ve bölünmenin hangi koşullarda gerçekleştiği açık bir şekilde ortaya konmuştur. Zaten THKP-C'yi baştan büyük ölçüde "kendiliğindenci" bir sürecin ürünü olarak gördükten sonra, silahlı mücadele ile barışçıl mücadele alanlarındaki örgütlenmeler arasında "bağlantı kayışlarının" olmayışı, "ideolojik bütünfüğe sahip olmaması" gayet doğaldır. Hele bu denli zaaflı ve eksik(!) bir hareketin kaçınılmaz olarak bölünmeye uğraması ve giderek de yenilmesi çok daha doğaldır. DY yazarları bu zaafları o kadar "önemli" görmektedirler ki, "kuruluş aşamasındaki hareketin **zorunlu olarak** silahlı mücadeleye başladığını" bile iddia etmektedirler. Çünkü hareket içinde bu kadar "zaaf" ve "eksik" sözkonusu değilse, bir "zorunluluktan söz etmek de saçmalık olacaktır.

Evet, DY yazarlarına göre THKP-C hareketi aldığı yenilgiyle gerçek bir "parti" olmadığını ispatlamıştır!.. Aslında söylenen budur çünkü yenilgiyi temel olarak THKP-C'nin "eksik" ve "zaaflarına" bağladıktan sonra, onun gerçek bir parti olmadığını söylemek mantıki bir zorunluluktur.

Bu noktada, DY kendi açısından doğru olanı yapmaktadır. THKP-C hareketi içinde sağ sapmanın parti çizgisine yönelttiği eleştirileri tekrarlayıp, yenilginin nedenini de "parti" olarak gösterdin mi, "iş bitmiştir". Artık DY'nin, Acil'in "yetersiz bir örgütsel yapı" değerlendirmelerine "sağdan" katılmasının bir mahsuru yoktur.

Peki o zaman sorulacaktır; THKP-C neden yenilmiştir? Bunun nedenlerini açıklarken kıstasımız, "THKP-C böyleydi, şöyleydi" diye nutuk çeken 'THKP-C uzmanlarının" sözleri olamaz. Bizim kıstasımız, THKP-C'nin pratiği ve teorisidir. Ve bizzat M.Çayan'ın kendi deyişleridir.

Her şeyden önce, THKP-C'nin yenilgisini ülkemizin nesnel koşullarından, Türkiye sol hareketinin tarihsel özelliklerinden kopartarak ele alamayız. Ülkemiz sol hareketine egemen olan geleneksel sağ çizginin, ilk defa 1971 silahlı mücadelesiyle saltanatına son verilmesi elbette ki sancısız olmayacaktı. 60 yıl boyunca sol hareket üzerinde etkili olan küçük burjuva ideolojisini söküp atmak kolay kolay mümkün değildi. Bu her şeyden önce çetin bir savaşın sonucu olabilirdi. M.Çayan'ın bu konudaki deyişleri şöyledir:

> *"Bu hareket, revizyonizmin uzun yıllar etkin olduğu bir ortamda yeşermiş, gelişmiş ve güçlenmiştir. O yüzden işler ne kadar sıkı tutulursa tutulsun, başlangıçta şu veya bu ölçüde bu ortamın izlerini içinde taşıyacaktır. Tersini düşünmek idealizmdir.*

Bu kalıntılar savaş içinde savaşıla savaşıla atılacaktır."

THKP-C hareketinin tarihsel hesaplaşmasının ve yenilgisinin anlamı bu dur.

1971 silahlı hareketinin tarihsel anlamı büyüktür. Sorunu yalnızca 12 Mart'ın tarihsel sınırları içinde açıklamak mümkün değildir, partinin eksiklik ve zaaflarıyla da! Türkiye'de ilk defa doğru bir siyasi çizgi temelinde ortaya konan silahlı propaganda, gerek "sol"u ve gerekse oligarşiyi sarsmıştır. Bütün karşı-devrim cephesi topu, tüfeği ve ideolojik silahlarıyla saldırıya geçmiştir. "Geleneksel denge"yi bozan THKP-C hareketine saldırmayan kalmamıştır. Yeni ortaya çıkan her şey gibi, o da hemen boğulmaya çalışılmıştır. M-L'nin yüce bayrağını Türkiye koşullarında yükseklerde tutan THKP-C hareketinin yenilgisi, her şeyden önce tarihseldir. Çünkü THKP-C ideoloji ve pratiğiyle, oligarşi ve onun denetimindeki burjuva ve küçük burjuva örgütleri ve ideolojisine karşı, revizyonist geleneğe karşı tarihsel bir hesaplaşma sürecine girmişti.

Bu noktada, THKP-C nin bu tarihsel sürecin ve sınıf mücadelesinin dışında kalması düşünülemezdi. Sınıf savaşının en çetin koşulları içinde mücadelesini sürdüren THKP-C, bu savaşın kurallarından ayrı olarak da ele alınamazdı. Bu anlamda tarihsel hesaplaşma, THKP-C hareketi içinde de sürdü. Yakın devrim hayalleriyle devrimci harekete katılan küçük burjuvalar, burjuva denetimindeki unsurlar sınıf savaşının nesnel koşullarındaki hesaplaşmada yerlerini oligarşiden yana aldılar.

DY, THKP-C hareketinin örgütsel "zaaflarından", "eksiklerinden", "hatalarından" (Ama hangi hatalar olduğunu söylemiyorlar!) bahsettikten sonra, yenilgiye uğradığını söylüyor. Ama gerçekler bunu yalanlamaktadır. THKP-C, kendi örgütsel ve ideolojik bütünlüğünün bir sonucu olarak, sınıf mücadelesinde silahlı eylemleriyle yerini aldı. Burada, hareketin genç ve tecrübesiz oluşundan söz edilebilir. Ama DY, böyle bir eleştiride bulunmamakta, parti yapılanmasını suçlamaktadır. Aslında parti içinde görevlerini yapmayanlar M.R.Aktolga ve Y.Küpeli kliğidir. DY bu konuya değinmemekte, parti içindeki "eksiklik" ve "zaafların" baştan beri var olduğunu söylerken, Mayıs ayı sonlarında ortaya çıkan sağ sapmadan hiç söz etmemektedir. .

Parti içinde görevlerin yerine getirilmemesi, partinin "eksik" ve "zaaflarından değil, parti içinde sağ sapmanın ortaya çıkmasından ötürüdür. Çünkü M.R.Aktolga'ya yapılan suçlama bu paraleldedir. Ve o zamanlar görevlerini yerine getirmeyenler de bu sağ çizginin temsilcileridir. Sağ çizginin görevlerini yerine getirmemesine bakarak "bağlantı kayışlarının olmadığı" hikayeleri uydurmak, gerçekte sağ sapmanın eleştirilerine katılmaktır. DY yazarları, daha açıkça, baştan beri parti yapılanmasını suçlamaktadır!

Burada THKP-C nin tarihsel gelişimine değinmekte yarar var. 17 Mayıs eyleminden sonra, partinin yediği darbe ve M.Çayan'ın "içeri" düşmesiyle birlikte THKP-C hareketi içindeki küçük burjuva ve burjuva eğilimler de uç vermeye başladı. Sağ çizgi, eski çizginin "yeniden gözden geçirilmesi", "ricat", "kitleler

içinde bağ kurmak", "silahlı işçi timleri oluşturmak" gibi bahanelerle Kıvılcımlı'nın sağ pasifist çizgisini partiye hakim kıldı. Partiyi içten kundaklayarak tasfiye etmeye ve yeniden örgütlemeye başladı. Bu konuda, özellikle Mayıs hareketine karşı eleştirileri olanları tarafsızlaştırma çabasına girişildi ve parti geneî komitesinden habersiz tezgahlar kurulmaya başlandı. Yapılan toplantılarda partinin genel çizgisinin yeniden gözden geçirilmesi için Münir ve Yusuf'a görevler veriliyor, partinin komiteleri tasfiye edilip yeniden oluşturulmaya çalışılıyordu. Ve bütün bunlar "keskin" lafızlar arkasında, "partinin çizgisinin o günkü koşullarda yeniden gözden geçirilmesi" adına yapılıyordu. Burada en önemli nokta, partiyi kemiren sağ sapmanın temsilcilerinin partinin beyninde ortaya çıkmasıdır. Ve öyle ki, bu sağ sapmanın temsilcileri, kendi sağ kararlarını partinin kararları olarak uygulatma durumundaydılar.

Bütün bu gerçekler ortada duruyorken, her şeyin partinin ideolojik ve örgütsel bütünlüğünün "olmamasına" bağlanması kabul edilebilir mi? Bu açıkça, sağ sapmanın partiyi tasfiye girişimlerinin ve onu "uzun bir faaliyetsizlik dönemine" sürüklemiş olmasının hasır altı edilmesidir. Parti içinde ortaya çıkan ideolojik ayrılıkları farklı alanlardaki çalışmaların bütünleştirilememiş olmasına bağlayanlar karşısında M.Çayan konuyu başka bir açıdan ele almaktadır:

> *"Bu iki arkadaş (Münir ve Yusuf kastediliyor) ortak görüşlerimiz olan ve bir ölçüde hareketimizin ideolojik temellerini oluşturan bütün eski yazıları, parti ve cephe bildirilerini, Kurtuluş'da tespit edilen çizgiyi ve de yazılıp da bastırılmayan konuşmalarımızı vs. tümden reddetmektedirler.*
>
> *"Mayıs ayının sonuna kadar parti çizgisini hararetle savunan bu arkadaşlar, İstanbul'daki arkadaşların yakalanmaları üzerine, eski ideoloji ve stratejilerini değiştirerek..."* (M.Çayan'ın mektuplarından)

Partinin ideolojik birliğinin "olmadığını" söyleyenlerin, ideolojik meselelerin alt birimlere kadar kavratılması gerekliliğini bahane etmeleri boşuna bir çaba olacaktır. Çünkü meydana gelen ayrılık bu türden bir ayrılık değildir. Parti merkez komitesinde "sosyalizmi çok iyi bilen kişilerin" yarattığı ve tarihsel, sosyal nedenleri olan, sınıf mücadelesinin bir ürünü olarak ortaya çıkan bir ayrılıktır.

Parti içinde ortaya çıkan sağ sapmayı, tali bir unsur olarak değerlendirebilir miyiz? Mayıs hareketinden sonra ortaya çıkan ve partiyi tasfiyeye yönelik bir sağ sapmanın oluşmasını THKP-C'nin yapılanmasına bağlamak, aslında THKP-C'nin siyasi, örgütsel ve ideolojik çizgisini suçlamaktır.

Sağ sapma, partiyi 1971 Mayıs ayından 1971 Aralık sonuna kadar "iç'ten kemiren, hantallaştıran, partiyi faaliyetsizlik içine sokan bir olaydır. Bu durum da, sözünü ettiğimiz tarihsel ve sınıfsal nedenlerin parti içinde bir yansımasıdır.

Mayıs ayının sonlarından sonra ortaya çıkan sağ sapma, partiyi etkileyen en önemli olaydır. Ankara örgüt üyeleri, bu durumu o koşullarda şu şekilde

tespit ediyorlardı:

> *"Partimizin yediği darbe, sola sapmasından değil, parti içindeki sağ sapmanın örgütü içten kemirmesi, görevleri savsaklaması ve partiyi hantal/aştırmasından ötürüdür."* (THKP-C İddianamesindeki Belgelerden)

Görüldüğü gibi, partinin içinde meydana gelen en önemli olay, sınıf mücadelesinin şiddetinin bir ürünü olarak, parti içindeki küçük burjuva ve burjuva etkisi altındaki unsurların kendini dışa vurmasıdır. Bu durum sağ sapmanın ortaya çıkmasına, partiyi içten kemirmesine, hantallaştırmasına ve faaliyetsizliğe sürüklemesine neden olmuştur. Bu, aynı zamanda, partinin tespit ettiği çalışmaların yerine getirilmemesine de neden olmuştur. Bunun sonucunda, kır ilişkilerinin yaygınlaştırılması, silahlı propagandanın sürekliliği, parti örgütlerinin kadrosal olarak güçlenmesi vb. sağlanamamıştır.

Ülkemizin içinde bulunduğu tarihsel ve nesnel koşulların bir sonucu olarak parti içinde sağ sapmanın ortaya çıkması, oligarşi ve onun her türlü uzantıları ve geleneksel sağ çizgiyle olan tarihi hesaplaşmada, THKP-C hareketini örgütsel olarak yenilgiye sürükledi. Yenilginin ana nedeni, nesnel koşulların sonucu olarak, parti içinde ortaya çıkan sağ sapmadır. Bunun yanında, partinin tecrübesiz yapısından kaynaklanan tali nedenler, kır ilişkilerinin yaygınlaştırılamaması da sayılabilir.

THKP-C hareketi oligarşiye olduğu kadar kendi içindeki sağ çizgiye karşı da şiddetli bir mücadele sürdürdü. Aldığı kararlı tavır sonucu, sağ çizgi tasfiye ediidi ve parti bu unsurlardan temizlendi. Fakat geçen süre içinde, parti önder kadrolarının oligarşi tarafından yok edilmesi, THKP-C hareketini Örgütsel olarak yenilgi noktasına getirmiştir. Bu, Türkiye halklarına devredilmiş en büyük zafer olarak bir "yenilgi"dir.

THKP-C hareketinin örgütsel ve ideolojik olarak "zaaf", "eksiklik" içinde olduğunu söyleyenler, iflah olmaz sağ çizginin devamcısıdırlar.

Ve parti, DY'nin bütün suçlamalarına karşın, (yine zorunlu olarak galiba!) aldığı şu kararla, gerçek çizgisini ve sağlamlığını ortaya koyuyor:

> *"Savaş Mayıs darbesinden sonra kaldığı yerden devam ede cektir."*

2- BİLDİRGE PLATFORMU VE PARTİLEŞME SÜRECİ

Hareketimizin bugün içine düştüğü sorunları devrimci bir şekilde kavrayabilmek, irdeleyebilmek, dönemin karakterine uygun doğru teşhisler koyup çözümler bulabilmek ve buna uygun tavırlar alabilmek için özellikle Bildirge platformunu ve platformun ilkelerini doğru kavramak ve iyi bir tahlile tabi tutmak gerekir. Bildirge platformu neydi? Bugün Ankara hizbinin pervasızca DY hareketine sahip çıkmasının kökenieri nereye dayanmaktadır? Bu sorulara açıklayıcı cevaplar bulmak gerekir. Aksi takdirde, boş bir meydanda istediği gibi at oynatan, canının istediğini tasfiye eden, canının istediğine sorumluluk veren

(Bu sorumluluk verme paye vermeden öteye gidememektedir.) bir hizbi ve onun tasfiyeciliğini meşrulaştırmış oluruz. Hareketimizin doğru bir örgütsel, ideolojik, siyasi bir temel üzerinde gelişmesini istiyorsak, Ankara hizbinin ideolojik anlayışını, kadro perspektifini, faşizme karşı mücadele anlayışını ve sağ örgütlenme anlayışını ortaya koymamız gerekir. Bildirge platformu ve partileşme süreci konusundan işe başlayalım.

A- Partileşme Süreci İdeolojik Mücadele Sürecidir

Partileşme sürecinin teorik ve pratik anlamda birliğini sağlamak için, bu konu, DY militanlarının ortak onayından geçen Bildirge metninde ele alınmıştır. Hareketimizin temel görüşlerini oluşturan kesintisiz devrimdeki stratejik konuları bugünün ışığında açmak, (bu konuların açılması Bildirge platformunun bir ilkesidir) partileşme sürecinin nitelik sıçraması yapması ve sürecin devrimci bir tarzda tamamlanması için ideolojik birlik platformu olarak kabul edilmiştir.(*)

Partileşme sürecinde ideolojik birlik kadrolaşma ve bununla orantılı gelişecek anti-faşist mücadeleyi yükseltmekle ele alınacaktır. Yani pratik-teorik birliğin sağlanması kadro faaliyeti içerisinde olacaktır. Merkezi organizasyonla kadroların ideolojik-örgütsel ilişkileri bu temelde **ikna** esasına dayalı olacaktır. Bu ana ve en önemli prensip, uygulamada açıkça görüldüğü gibi, tamamen reddedilmekte (hatta uç noktaya vardırılarak "Eleştirin var mı, yok mu? Varsa görevini bırak." denerek), ikna yerine **tasfiye** ön plana çıkarılmaktadır. Bu da partileşme sürecinin ilkeleriyle, partinin ideolojik-örgütsel ilkelerinin, hareketimizin içinde bulunduğu "durum" ile ideal olanın birbirine karıştırılmasından ileri gelmektedir. İdeolojik birliği sağlamada günümüz pratiğine ışık tutacak "Kesintisiz Devrimleri **temel** kabul eden teorik meselelerin gerek legal, gerekse illegal kadroların ideolojik-pratik eğitiminin aracı olarak ele alınmasının bugün ne derece gerçekleştiği herkesin gözü önündedir. Kaldı ki, Ankara grubu (DY yazarları anlamında) bazı temel konularda kendi ideolojik anlayışı çerçevesinde, soruna bakış tarzını teori ve pratiğiyle açığa vurmak zorunda kalmıştır. Bu sözlerden hemen Ankara hizbinin bazı arkadaşları ikna(!) amacıyla, bizim için sık sık kullandığı "Arkadaşlar, herhalde bunlar geçmişi reddedecekler diye ayrıldılar." sözünde haklılık aranmamalıdır. Çünkü hiç kimse bizden, ortada olumlu anlamda somut bir adım yokken, arada bir iman tazeleyerek "vallahi billahi reddetmeyeceğiz" sözüyle, samimiyetine inanmamızı isteyemez. Eğer Bildirge

(*) Bildirge metnindeki birtakım konulara eleştirilerimiz, Bildirge'nin çıkışından beri varlığını sürdürmektedir. "Düzeltilecek", "matbaa hatasıdır", "şu bağlamda anlaşılmalıdır" denmesine rağmen, hiçbir şey yapılmamıştır. Bunun nedenleri de, bugün yapılan tahrifatlarda, inkarcılıkta somutlaşmaktadır.

platformunda kabul ettiğimiz ideolojik birliği sağlama yönünde temel stratejik konuları açma cesaretini gösterebilmiş olsalardı, bugün hareketimizin içine düştüğü durumu aşmak daha kolay ve sıhhatli olurdu. Bugünkü durumun ana halkalarından bir tanesi Ankara hizbiyle aramızdaki ideolojik birliğin (teorik ve pratik anlamda) sağlanamamış olmasıdır. Bu gün gibi ortadadır. Bazı genel konularda (emperyalizm, faşizm, oligarşi) asgari teorik birliğimiz DGD çıkmaya başladığından itibaren varlığını sürdürmektedir. Çıkışını bir nitelik dönüşümü olarak belirlediğimiz ve partileşme sürecinin en önemli adımı olarak umut ettiğimiz Devrimci Yol Bildirgesi sonrası, DGD döneminden daha ileri düzeyde ve daha esasa ilişkin şekilde teorik ve pratik birliğimiz sağlanamamıştır. Teorik ve pratik birliğin sağlanamaması karşısında bugün "İdeolojik ayrılığınızı koyun, hangi konularda ayrı düşünüyorsunuz?" gibi sahte dostluk çığlıklarına karşı söylenecek söz şudur: Siz daha düne kadar temel meselelere ambargo koyarak herkesin kabul edebileceği konularda sayfalarca yazılar yazdınız, yüzlerce militanı THKP-C adına peşinizden sürüklediniz. Oysa bugün parça parça açtığınız görüşler, geçmişte neden "ambargo taktiği" izlediğinizi, THKP-C'yi nasıl savunduğunuzu(!) ortaya koyuyor. Sizin yeriniz geçmişin tahrifatçı ve inkarcılarının yanıdır.

> *"Marksizm ihtimallere değil, gerçeklere dayanır. Bir Marksist politikasının temeline sadece ve kesinlikle* **kuşku bırakmayacak** şekilde belirlenmiş gerçekleri koyar"[2] *(abç)*

Lenin'in bu sözünde anlatılan, bugün hareketimizin içine düştüğü duruma kesin bir netlik kazandırmaktadır. Hareketimizin geleceği hakkında bütün gayretlere rağmen kesin verilere sahip olamayan bizler, bir işe başlamak için -hele hele bu iş insanların hayatlarını ortaya koydukları, halkımızın kaderini ilgilendiren bir konuda oldu mu- kuşku bırakmayacak şekilde belirlenmiş gerçekler aramak zorundayız. Gerçekleri saptıran veya açıklamaya cesaret edemeyen ve geçmişi revize edenlerle THKP-C ideolojisinden taviz vererek, "birlik için birlik" adına oportünistçe bir tavır takınıp uzun bir süre daha birlikte kalamazdık.

Günümüz Türkiye'sinde devrimcilerin önlerinde halledilmesi gereken ilk mesele devrimci hareketin Leninist ilkeler çerçevesinde ideolojik birliğini sağlayarak proletaryanın savaşçı partisini oluşturmaktır. Bugün biz, DY militanları olarak, Ankara hizbinin devrimci bir tarzda ideolojik birliği uzun bir müddettir sağlayamamış olmasının ortaya çıkardığı sorunları göz önünde bulundurmak zorundayız.

Uzunca bir süre "iradi müdahaleye" rağmen, kendiliğindenci bir süreç yaşayan militanların çeşitli meselelerde farklı düşünmeleri doğaldır. Mücadele içindeki militanlar partileşme sürecinin ortaya çıkardığı meseleleri yeniden gözden geçirmelidirler. Tüm bunlar yapılırken "giden gider, her koyun kendi bacağından asılır" gibi kaderci küçük burjuva mantığına da saflarımızda yer verilme-

---

(2) Lenin. Toplu Eserler, c.35, syf.242

melidir. Çünkü gidecek olanlar hareketimizin zaafları nedeniyle gideceklerdir. Tabii her zaman olduğu gibi sübjektif niyetliler bu sınırlamanın dışındadır. Bugünden sonra bu tip bütün kopmaların sorumluluğu hareketimizin tüm militanlarına aittir. Militan arkadaşlarımızın hareketimizden kopmaları hareketimiz için büyük bir kayıptır. Bizler bütün gayretimizle devrimci bir birliği bu sınırlar içinde sağlamaya çalışmalıyız.

Bu süreçte, bir devrimci hareket sadece kendi bünyesi içindeki unsurların değil, aynı zamanda kendi dışındaki devrimci unsurların, hatta kişilerin de sorumluluğunu duymak ve onlara devrimci yolu göstererek bu militanları devrimci çizgiye ve Leninist ilkeler etrafında örgütlenme çalışmasına kazandırmak zorundadır. Partileşme süreci adını verdiğimiz ve en önemli meselemiz olarak odağına partiyi yaratma görevini koyduğumuz bu süreç ne zaman biteceği belli olmayan 'mutlu bir meçhulü' ifade etmeye başlayınca, doğal olarak, hayatını ve geleceğini, buna bağlı olarak da halkının geleceğini bu sürecin devrimci bir tarzda aşılmasına bağlayan militanlar, moral olarak gerilemekte, devrimci ruhları günden güne körelerek yok olmaktadır. Belli bir süreden beri, hareketimizin içinde bulunduğu durum budur. Mevcut kavrayış giderek ütopik, ideal parti tipleri veya tam aksi basit parti karikatürü bazı anlayışların ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Parti anlayışının idealize edilmesi, onun bilinmeyen bir geleceğe ertelenmesini de beraberinde getirmektedir. Bugün sık sık sözünü ettiğimiz partileşme süreci yerine Ankara hizbinin kendi içinde geliştirdiği sağ mantığı yerleştirme sürecini yaşamaktayız. Bunun tabii bir sonucu olarak da, DY militanlarında sürecin ne zaman biteceği (belki hiç bitmeyeceği, belki de bittiği) görüşü günden güne hakimiyet kazanmaktadır. Bugün yaşadığımız süreç (aslında böyle yaşanmaması gereken) kadrolar arasında espri konusu haline gelmiştir. "Partileşme sürecinde olur böyle vakalar" gibi, Ankara hizbinin sürecine uygun espriler bile üretilmiştir.

Marksist-Leninist teorinin kılavuzluğunda ve geçmiş hareketimizin temelinden hareketle, ülkemiz devrimci hareketinin bugünkü koşullarda ideolojik birliğini oluşturma sorunu hala çözülmemiş bir sorun olarak karşımızda durmaktadır. Bu sorun partiyi oluşturacak militanların ideolojik birliğinin oluşturulamamasına bağlı olarak, hala boşlukta sallanmaktadır. Bireysel entelektüel çabalara bırakılmış ideolojik çalışmalar doğal olarak birçok "orijinal" sapmayı da beraberinde getirmektedir. Bugün ülkemiz sosyalist hareketi bu tür orijinalizmin muhtelif örnekleriyle doludur. İdeolojik birlikten yalnızca belli lafızlarla aynı şeyi söyleme kavranmamalıdır. İdeolojik birlik, ülkemiz devriminin yolunu, temel stratejik, taktik sorunlarını aynı anlayışla kavrayan ve aynı anlayışla hayata uygulayan bir birlik olarak kavranmalıdır. İdeolojik birlik beraber iş yapabilme, aynı olay karşısında aynı şekilde tavır alıp pratiğe aynı anlayışla uygulama sorununu da kapsayan bir bütündür. Eğer böyle olmasaydı, konuşmalarda ve tartışmalarda aynı devrimci strateji üzerinde birleşen ama onu hayata geçirirken farklı bir anlayışla yorumlayan insanlar arasında da İdeolojik birliin varlığından söz etmemiz gerekirdi. İşte, ideolojik birliğin kavranması gereken en

önemli halkası budur.

Bu süreçte;

a) Partileşme sürecinin karakterine uygun olarak ikna yöntemini esas ka bul etmek (ki bu meselenin ağırlıklı yönüdür)

b) İdeolojik birlik sözünden yalnızca masa başlarında yapılan tartışmalar sonrasındaki varılan ortak noktaları değil, (Eğer böyle olsaydı,'ideolojik birlik akademik tartışmalar düzeyine indirgenmiş olurdu.) teorik tespitlerde hemfikir olduktan sonra bunların aynı anlayışla hayata geçirilmesini anlamak gerekiyor.

DY Bildirgesinin başında Bildirge'nin çıkış amacı;

"Devrimci hareketin karşı karşıya olduğu temel siyasi görevi saptamak ve bu temel siyasi görevin, **partinin yaratılması** *göre vinin yerine getirilmesi için nasıl bir mücadele verilmesi gerekti ği konusunda bir bakış açısı, bir platform sunmak..."*[3]
diye açıklanmaktadır.

Ama bugün varılan noktada yapılan, temel siyasi görevin yerine getirilmesi için bir platform, bir bakış açısı sunmak değil, bir hizbe dahil olmak için bir platform, bir bakış açısı sunmak olmuştur. Yine DY Bildirgesi'nde şunlar belirtiliyordu:

> *"Devrimci Hareketin birliğinin sağlanabilmesi için ve partinin inşası için ideolojik birliğin gerekli olduğunu, bu ideolojik birliğin de* ülkemiz devriminin **temel meselesi hakkında ideolojik bir açıklıktan,** bu *açıklığı sağlamak üzere ideolojik mücadeleden geçtiğini söylüyoruz."*[4] (abç)

Burada çok açık şekilde belirtildiği gibi, "ülkemiz devriminin temel meselesi hakkında ideolojik bir açıklık" getirileceğine, Devrimci Yol'un bütün sayıları, sosyal emperyalizm, faşizm, emperyalizm gibi konularda, genel geçer yazılarla doldurulmuş, bu konuda somut bir adım atılmamıştır.

Bildirge platformu bundan sonra atılacak ve birliğimizi pekiştirecek ve de birliğimizin ana unsurunu teşkil edecek ideolojik bütünlüğü sağlama sürecinin başlangıcını oluşturuyordu. Ve yine bu konu, DY yazarları tarafından şöyle belirtiliyordu:

> *"Politik ve örgütsel birliğin yolu ideolojik birlikten geçer, ideolojik birliğin yolu ise ideolojik mücadeleden."* (Devrimci Gençlik, sayı 16)
>
> *"Ama biliyoruz ki, proletarya partisi ideolojik, politik ve örgütsel bir bütündür. Ve her şeyden önce, ideolojik bir birliktir. Bugün ideolojik karmaşa esas olarak çözülmüş değildir. O halde parti sorununun önünde duran en önemli sorunlardan biri Türkiye solunun teorik sorunlarını çözmemiş olmasıdır. Devrimci hareket kendisinin siyasi var oluş koşulu olan görüşlerini henüz sistem/eştirmiş değildir."*[5]

---

(3) Bildirge, syf.7

(4) Bildirge syf.8

(5) Devrimci Yol. sayı 1.

Politik ve örgütsel birliğimizin ideolojik birlikten geçtiğini kabul etmemize ama daha henüz devrimci hareketin var oluş koşulunu oluşturan görüşleri sistemleştirmemiş olduğunu belirtmemize, hatta bunu daha da ileriye götürerek konuların parça parça ele alınıp incelenmesinin seçmecilik ve eklektizm ve hatta felsefi idealizm olduğunu söylememize rağmen, bugün hareketimizin ideolojik birliğini sağlama yolunda adım atılmamış, DYD'nin 1. sayısındaki tespit edilen bu doğru ilkeler yalnızca kağıt üzerinde kalmış ve birer birer çiğnenmiştir. Bu güzel sözlerin yazılıp söylendiği o günden bu yana görülen odur ki, temel meselelerde ideolojik birliği sağlamaya yönelik ikna esasına dayalı olumlu adımlar bir türlü atılamamıştır. Ankara hizbi kendi anlayışını satırlar arasına saklayarak gerek Bildirge'de, gerekse DY'nin 1. sayısında anlatılan görüşlere ters adımlar atmıştır. Kendi anlayışları içerisinde atılmış olan bu "adımlar" DY militanlarını -Ankara hizbi çevresi dışında- bağlayıcı bir karakter taşımamaktadır.

B- Partileşme Sürecinin Örgütsel İlkeleri

1971 hareketinin örgütsel olarak (parti hiyerarşisinin dağılması) yenilmesinden sonra, Türkiye'nin çeşitli bölgelerinde hayatın kendiliğinden ön plana attığı kişiler tarafından yönlendirilen, anti-faşist mücadele içinde örgütlenen grupların(*) Bildirge'de ortaya konan asgari ideolojik görüşler etrafında ortak onay temelinde birleşerek partileşme sürecinin başlamasında hemfikir olmaları, Bildirge platformunun zeminini teşkil eder. Ve yine Bildirge platformu, Türkiye' deki grupların dağıtılması, ideolojik birlik temelinde siyasi hareketin gelişimine uygun olarak, onun içinde eritilmesi, kısacası, merkezi siyasal örgütlenmeye geçiş için bir sıçrama zemini idi. Bu noktada önemle anlaşılması gereken, partileşme süreci merkezi organizasyonunun partinin kuralları ile işleyen bir organizasyon olmadığıdır. Ama kendi içinde, bulunduğu şartlara uygun olarak, bir işleyişe.ve disipline sahip olan -kaba anlamda da olsa- bir organizasyonun oluşturulması zorunludur. Bu organizasyon partinin hiyerarşik organizasyonu olarak değerlendirilmemelidir. Hiyerarşi sorunu bu bütün içinde partileşme sürecinin ileri aşamalarına tekabül eder. Bugünden oluşturulan bir hiyerarşik yapı(!) kağıt üzerinde kalan bir bürokrasi oiur.

Bugün pratikte Ankara hizbinin oluşturduğu organizasyonun faaliyeti, partileşme sürecinin organizasyonuna değil, parti organizasyonuna tekabül eder. Ankara hizbi yöneticileri partileşme süreci ilkelerini tasfiyeye yönelmişlerdir. Bu anlayış içerisinde gruplar daha önceden var oian yapılarını dağıtarak merkezi organizasyona dahil olmaya çalışırlarken, Ankara hizbi, gelişen süreç içerisinde kendi yapısını muhafaza etmiş, kendi içinde oluşturduğu hizip hiyerarşisini ve ideolojik anlayışını devrimci hareketin merkezine suni bir şekilde ikame etmeye çalışmıştır. Bu durum -pratik faaliyetteki uygulamalar -

(*) Bu gruplaşmalara, 1973'den sonra anti-faşist **mücadele içinde kendiliğinden oluşan, otonom,** şehirsel gruplaşmalar demek yanlış olmayacaktır.

Bildirge platformunda ortaya konan partileşme sürecinin karakterine uygun örgütsel ilkelerin bir yana bırakılması ve hizipçi örgütlenmenin öne çıkarılmasıdır. DYD yazarları hizipçi bir anlayışla hareket etmektedirler. Kendilerini merkez(!) olma havasına öylesine kaptırmışlardır ki, sorunu bir hiyerarşi sorunu olarak kavrayıp kendi hiyerarşilerine dahil olmayanları ve kendi sağ mantıklarına karşı çıkanları tasfiye etmeye çalışmışlardır. Bu anlamda Ankara hizbinin temel yapılanmasında örgütsel ve ideolojik olarak tasfiyecilik yatar. Ankara hizbi kendi organizasyonunu ve kendi hizbinin iradi müdahalesini sağlayarak "dahil olan buna dahil olur, giden gider" anlayışı ile tasfiyeciliklerini her zaman ön planda tutmuştur. Ankara hizbinin temsilcilerinin bahsettikleri merkezi organizasyon(!), iradi müdahale(!) vardır. Ama bu, Ankara hizbinin Ankara ikametgahlı olaylara kendi iradesi ile bakamayan memur anlayışının hakim olduğu kendi'dar kadroları' içindir.

Ankara hizbinin, kendi sağ anlayışına ve hizipçiliğine karşı çıkan "biz" ve bizim gibi düşünenleri tasfiyeye yönelmesi, meselenin sadece görünüşüdür. Olayın arkasında yatan çıplak gerçek ise THKP-C düşüncesinin ve mücadele anlayışının tasfiye edilmesidir. Sorunun özünde yatan bu olunca Devrimci Yol hareketinin partileşme sürecine uygun örgütlenememesi ve ideolojik birliğini sağlayamaması doğal bir gelişme olmaktadır.

Bildirge platformunun örgütsel ilkelerinden en önemli olanı, o güne kadar kendi otonom yapılarını sürdüren gruplaşmaların dağıtılması, ideolojik ve pratik mücadele içerisinde birliğin sağlanmasıdır. Bu anlamda Bildirge platformunun "ortak onayı", Bildirge öncesi kendiliğinden süreçteki gruplaşmaların ortak onayıdır. Bildirge platformu bu kabulle birlikte eski yapıların devamını ve hareketin dağınıklığını savunan şekilsiz bir platform olmaktan çıkmıştır. Bu anlamda, bu zemini önkoşul kabul eden partileşme sürecinin karakterine uygun, "önümüze çıkan sorunları çözen organizasyon" anlamında bir örgütlülük gereklidir. Çünkü "Bir bakkal dükkanının bile kendi sorunlarını çözecek örgütlülüğü ve merkeziliği vardır." Gerek kadrolaşma çalışmasının yapılmasında, gerekse ideolojik birliğin sağlanmasında ve siyasi pratiğin yükseltilmesiyle oluşturulacak merkezi siyasi örgütlenmede partileşme süreci organizasyonunun şurasında veya burasında olmak diye, bir sorun olamaz. Zaten aksi bir örgütlülük ve hiyerarşi anlayışı kağıt üzerinde kalan bir bürokrasiden başka bir anlam ifade etmez. Süreç hayatın kızgın pratiğinde pişen, ideolojik olarak belli bir seviyeye gelen kadroların yetiştirilmesi ve mücadeleyi hayatın her alanında yürütecek bir örgütlülüğü sağlama süreciydi. Bu yüzden bugünkü süreç, eski kendiliğindenci sürecin tersine, bilinçli ve iradi bir süreçtir. Ve parti bilincinin, iradi örgütlenmenin tam anlamıyla yaratılması için başlangıcı teşkil eder. Bildirge platformunda önemli olan bir başka temel öğe de, asgari ideolojik görüşler temelinde "geçmişin savunulmasına ilişkin karşılıklı güvendir. Partileşme süreci bu temelde gelişecek olan ve belli bir örgütlülüğe, tam anlamıyla ideolojik birliğe

varacak olan bilinçli bir süreçtir.
Oysa bugün Ankara hizbi partileşme sürecinin örgütsel ilkelerini bir yana bırakmıştır. Bunun yerine hizipçiliğe, tasfiyeciliğe yönelmiş, kendi hizbinin hiyerarşisini Devrimci Yol hareketinin "merkezine" getirmeye çalışmıştır. **Kısaca toparlamaya çalışırsak;** -Partileşme süreci bir ideolojik mücadele sürecidir. "Kolektif çalışmanın harcı ideolojik birliktir." "İdeolojik birlik **ülkemiz devriminin temel meselesi hakkında** bir ideolojik **açıklıktan,** bu açıklığı sağlamak için ideolojik mücadeleden geçer." -Partileşme süreci örgütlü, bilinçli bir çabayı gerekli kılar. -Partileşme sürecinde ana görev kadrolaşmadır ve kadrolaşmayı ilerletmenin yolu da siyasi pratiği yükseltmekten geçer.

> "Partileşme sürecinin merkezinde kadro çalışması yatar." "Devrimci mücadeleyi yükseltmek kadro çalışmasıyla, kadro yetiştirebilmek de, devrimci mücadeleyi yükseltmekle mümkündür."
>
> -Partileşme sürecinde hiyerarşi oluşturmak diye özel bir sorun yoktur.
>
> "Bazılarınca partinin yaratılması bir hiyerarşi oluşturmak şeklinde kavranmaktadjr. Bu yanlış bir kavrayıştır. Partileşme olayına yanlış bir noktadan yaklaşmanın bir ürünüdür... Partileşme sürecinin belirli bir aşamasında, tabii ki hiyerarşi oluşturmak diye özel bir görev karşımıza çıkacaktır. Örgüt yapısı anlamındaki ilişkiler dizisini saptarnak olan bu hiyerarşik şekillenmeyi tespit etme işini çözmekte Marksist-Leninistlerin önünde hiçbir zorluk yoktur."
>
> -Partileşme sürecinde iş esasına göre örgütlenme şeması içerisinde kadro organizasyonu ile kadrolar arasındaki ilişkiler emir-kumanda zinciri hiyerarşisine değil, ikna esasına dayanır gibi partileşme sürecine ait tüm ilkeler reddedilmiş ve DYD yazarları, kendilerini harekete özdeş kılarak bu ilkeleri savunanları tasfiye etmişlerdir. DY artık bir buçuk yıl önceki bu ilkelerle çalışmayı arzulayan ve bu ilkeleri savunan militanların dergisi ve hareketi olamaz. Bu ilkeler reddedilmiş, yerine kendi hizip görüşlerinin oturtulması sağlanmıştır. Ve hareket artık kendi özgür görüşlerini yavaş yavaş açmaktadır.

Bize düşen görev, daha önce saptadığımız Bildirge ilkelerini bugünkü somut durum ve önümüze çıkan görevler temelinde savunmak ve pratiğe geçirmektir. Kim ki bu ilkeleri reddeder; hizipçi, cuntacı, tasfiyeci ve sübjektif niyetlidir. Tüm bunları Türkiye halklarına, THKP-C sempatizanlarına açıklamak ve bu doğrultuda çalışmak görevimiz olmalıdır.

II. BÖLÜM

1 - EMPERYALİZMİN İŞGAL BİÇİMİ, YENİ SÖMÜRGECİLİK VE SUNİ DENGE

Çağımız, emperyalizmin en öldürücü krizini yaşadığı, insanlığın sömürüden kurtuluş ve proleter devrimler yolunda büyük mevziler kazandığı bir çağdır. Özellikle günümüzde ulusal kurtuluş hareketleri büyük boyutlar kazanmıştır. Dünyadaki siyasal gelişmelere bir göz atıldığında, dünya halklarının örgütlü veya örgütsüz, emperyalizme ve onu ülkelerde temsil eden işbirlikçi rejimlere karşı kıyasıya bir mücadele içinde olduğu görülür. Ortadoğu'da Filistin Kurtuluş Hareketi Amerikan emperyalizminin Ortadoğu'daki jandarması Siyonist İsrail iktidarına karşı kurtuluş mücadelesi verirken, Kara Afrika'da Katangalı gerillalar Belçika ve Fransa tarafından işgal edilmiş topraklarını satılmış Mobutu rejiminden kurtarmaya çalışıyorlar. Yine, Çad'da, Güney Afrika'da, Batı Sahra'da, Zimbabwe'de ulusal kurtuluş savaşçıları emperyalizme karşı özgürlük mücadelesini yükseltiyorlar.

Latin Amerika'da Che'nin devrimci geleneği bütün sıcaklığıyla yaşamaktadır. Latin Amerika'nın bütün halkları Amerikan emperyalizmine karşı açmış oldukları isyan bayrağını dalgalandırıyorlar. (Ancak Che'nin devrimci düşüncesi bir dogma olarak kavranıp, ülkelerin özgül şartlarına göre pratiğe geçirilmediğinden, acı başarısızlıklarla da karşılaşılmıştır. Bu başarısızlıklarda revizyonist, sözde Ortodoks "komünist" partilerinin açıktan yürüttüğü ideolojik saldırıların da büyük rolü olmuştur.) Uzakdoğu'da halk savaşlan ilk meyvelerini Vietnam'da, Kamboç'da, Laos'da vermiştir. (Ama ne yazık ki sosyalist sistem içindeki parçalanma Vietnam ve Kamboç'u karşı karşıya getirmiştir.)

Kısaca, tüm dünyanın kırlarını saran ulusal kurtuluş hareketleri, artık emperyalizm tarafından durdurulması imkansız hale gelmiş, bu yüzden emperyalistler ilk planda bu hareketlerin gelişmesini engellemeyi düşünmeye başlamıştır.

Bugün dünyadaki en önemli gelişme şüphesiz ki sosyalist sistem içindeki çelişmelerin sistemi "parçalayıcı" bir safhaya gelmesidir.

Emperyalizmin II. bunalım dönemi II. emperyalist paylaşım savaşıyla son buldu. Ancak savaş yeryüzünde stratejik değişimler doğurmuştu. Savaş sonrası dünya nüfusunun üçte biri proletaryanın yeni iktidarlarına sahne oluyordu ve artık sosyalizm tek bir ülkeye özgü sistem değildi. II. paylaşım savaşı öncesinde emperyalizmin karşısında böylesine bir güç yokken, savaş sonrası kapitalist sistemi tehdit eden bir sistem oluşmuştu.

O günden bu yana meydana gelen gelişmelere göz attığımızda, sosyalist sistemin, sistem içi ortaya çıkan bir dizi olumsuzluk nedeniyle bir blok olarak söz edemeyeceğimiz noktaya geldiğini görürüz. Sovyel-Çin çatışması, emper-

yalist- kapital ist sistemin dışına çıkmış sosyalist ülkelerin ve tüm sosyalist güçlerin bir blok karakteri göstermediğinin somut bir ifadesidir. Bilindiği gibi, bloklaşma, asgari olarak ortak bir düşmana karşı (emperyalizmin baş çelişme olarak görülmesi tespiti) alınacak pratik tavırdır. Halbuki bugün sosyalist sistemin böyle bir bloklaşma karakteri yoktur. Sovyetler Birliği ve Çin -bırakın baş çelişme tespitindeki ortak yanı- birbirlerini siyasi hasım olarak görmektedirler. Hatta Çin Sovyetler Birliği'ni dünya halklarının baş düşmanı(!) ilan edip, III. dünya savaşı hazırlıkları yapmaktadır. Sovyet-Çin çatışmasının tarihi gelişimi üzerinde kısaca duralım:

Özellikle 1956'dan sonra, Kruşçev ve izleyicilerinin parti yönetimine hakim olmalarıyla uyguladıkları "Ekonomi her şey, insanın bir sosyalist olarak yetiştirilmesi (sosyalist kültür sorunu) bunu takip eder." anlayışı, yani ekonominin politikaya hakim kılınması veya başka bir deyişle, politikanın ekonomiye kurban edilmesi bugünkü SBKP revizyonizminin kaynaklandığı ana noktayı teşkil eder. Bugün bu tezden yola çıkılarak "halkın devleti", "denge politikası", "kapitalist olmayan yoldan -cuntalarla- sosyalizme geçiş" gibi Marksizm-Leninizmle uzaktan yakından ilgisi olmayan uç noktalara varılmıştır.

İlk başlarda, Sovyetlerin yanlış uygulamalarına bir tepki şeklinde belirginleşen Çin politikası ise, bir süre sonra Sovyetlerde olduğunun tam tersi anlayışla, "Politika her şey, ekonomi daha sonra gelir." mantığıyla geliştirilmiş, yani ekonomi politikaya kurban edilmiştir. Buradan yola çıkılarak kırlarda küçük mülkiyetin kurulması savunulmuş, üç dünya teorisi adı altında revizyonist teoriler geliştirilmiş, Kültür Devrimi adına yapılan uygulamalarda bazı olumlu şeylerle beraber insan düşüncesinin ekonomiden bağımsız olarak değiştirilebileceği tezi savunulmuştur. Bu tezin doğal bir sonucudur ki, Çin, kimin ne zaman hain olacağı belli olmayan bir ülke durumuna gelmiştir.

Bu değerlendirmenin ışığında, tüm sevap ve günahlarıyla dünya devrimci hareketine mal olmuş Sovyet ve Çin devriminin bugün ulaştığı seviyeyi ne abartarak, ne de göz ardı ederek kabul etmek gerekir.

Bugün emperyalist-kapitalist sistemi tehdit eden en önemli alternatif, sosyalist sistemin en yoğunlaşmış ifadesi olarak ulusal kurtuluş savaşlarıdır. Emperyalizmi tehdit eden sosyalist ülkelerin yanında, ulusal kurtuluş savaşlarının başarısında payı olan metropol ülkelerdeki işçi sınıfı hareketlerini de unutmamalıyız.

Emperyalizmin III. bunalım döneminde (M.Çayan'ın belirttiği gibi), emperyalistler arası ilişki ve çelişkiler biçim olarak iki temel cephede değişikliğe uğramıştır:

1) Emperyalistler arası rekabetin (uzlaşmaz çelişkilerin) emperyalistler arası bir yeniden paylaşım savaşına yol açması imkanı ortadan kalkmıştır. Bu iki nedenle izah edilebilir: a) Ulusal kurtuluş savaşlarının varlığı. (Ulusal kurtuluş

savaşları sosyalist sistem alternatifinin bir parçası fakat onun en yoğunlaşmış biçimi olarak kendini göstermektedir.) b) Nükleer silahların veya "bilim ve tekniğin" ulaştığı seviye. Bu iki ana neden emperyalistler arası had safhaya çıkmış çelişkilerin ekonomik plandan -emperyalistler arası savaş biçiminde- askeri plana geçmesine engel olmaktadır.

2) Emperyalizmin işgal biçimi değişmiştir. (Bu değişiklik sermaye ihraç ve transferinin terkibindeki değişikliktir. Emperyalizmin ilk dönemlerinde sermaye ihracının bileşiminin en önemli kısmını nakit sermaye oluştururken, yeni-sömürgecilik döneminde nakit sermaye ihracının yanı sıra isim, patent hakkı, yedek parça, teknik bilgi, lisans, know-how, teknik eleman vs. gibi sermaye ihracının unsurları önem kazanmıştır.)

II. emperyalist paylaşım savaşından sonra, sermayenin korkunç bir şekilde yoğunlaşması ve merkezileşmesi karşısında, emperyalizmin pazarları daraldı. Emperyalistler arası bir yeniden paylaşım savaşının çıkamamasından ötürü, emperyalizm, "içte **ekonomisini askerileştirmiş,** dışta ise eski sömürgecilik metoduna ilaveten yeni-sömürgeciiiğe başlamıştır."

Yeni-sömürgecilik metotları, kısaca, sermaye ihracının terkibindeki değişiklikler, "sömürge ülkelerde meta pazarının genişletilmesi, 'yukarıdan aşağıya kapitalizm'in bu ülkelerde hakim üretim biçimi olmasıdır." Yani, "yukarıdan aşağıya demokratik devrim belli ölçüde gerçekleştirilmiş, üstyapıda feodal ilişkiler genellikle muhafaza edilmiştir."

Bu durum emperyalizmin üretken alanlara yatırım yapması, kendisine tamamen bağlı sanayi tesislerinin yanında, bunlara bağlı olmaya mahkum hafif ve orta sanayiin geliştirilmesi demektir. Kısaca, yeni-sömürgecilik metodu, emperyalizmin, kendine bağımlı kapitalizmin gelişmesiyle, geri bıraktırılmış ülkeleri ekonomisine, politikasına, kültürüne kadar her şeyiyle denetim altına almasıdır, (gizli işgal esprisi) (Bu konuda bakınız "Bütün Yazılar")

Yeni-sömürgecilik döneminde siyasal yöntemler de değişmiştir. Emperyalizmin ekonomisini askerileştirmesi ve sömürge ülkelerde kapitalizmin yukarıdan aşağıya geliştirilmesi aynı zamanda merkezi otoritenin güçlü olmasını getirmiştir: Yeni-sömürgecilik döneminde, artık eski tip sömürgelerde olduğu gibi, işgalci ülkenin dili, bayrağı ve ordusu egemen değildir. Emperyalizm yeni kılığı içerisinde içsel bir olgu haline gelmiş, ulusal tepkiler karşısında gizlenmiştir. (!) Görünüşte siyasal "bağımsızlıklarını" kazanan ülkelerde sınıf kombinezonları da değişmiş, feodal döneme özgü siyasal sınıf kombinezonlarının yerini (emperyalizm-komprador burjuvazi-feodaller ittifakı) yeni-sömürgecilik ilişkilerine uygun sınıf kombinezonları almıştır, (emperyalizm, temel müttefiki yerli tekelci burjuvazi) Siyasal yönetim de buna bağlı olarak biçimlenmiştir. Emperyalizmin III. bunalım döneminde, yeni-sömürge ülkelerde siyasal ittifakın içindeki belirleyici güç olan yerli tekelci burjuvazi emperyalizmin temel müttefikidir.

Başka bir deyişle, emperyalizm oligarşinin içinde yönlendirici güç olarak bulunmaktadır.

Oligarşinin siyasal yönetimi genel olarak iki biçimde (gizli-açık faşizm) icra edilir. Bazen de biçim olarak çok partili burjuva demokrasisine benzeyen ancak "ceberrut devlet" niteliğinin korunduğu, yani baskı, terör ve şiddetin bütün korkunçluğuyla kendini hissettirdiği bir siyasal biçime başvurulur. (Buna en somut olarak I. ve II. MC dönemlerini gösterebiliriz. Halen daha yaşamaktayız.) Ülkede var olan sürekli ekonomik ve politik çıkmaza, devrimci hareketlere karşı "çare" aranırken, emekçi sınıfların düzene karşı olan muhalefeti çeşitli yöntemlerle pasifize edilmeye çalışılır. Ancak bütün bunlar yeterli olmayınca "ulusal ordular" işe karışmakta, "huzur ve güvenliği" onlar sağlamaktadırlar. (!)

Yeni-sömürge ülkelerde ve ülkemizde devlet cihazının en önemli vurucu gücü olan ordu emperyalizmin yeni yöntemlerine göre örgütlenmektedir. Özellikle iç savaşa yönelik olarak geliştirilen ordular, ülkede başlayacak bir halk savaşına karşı olduğu gibi, komşu ülkelerin tehlikede olduğu durumlarda yardıma koşacak bir şekilde hazır tutulmaktadır. (Bunun en somut örneği Kıbrıs "Barış" Harekatıdır.) Bu durumu daha da pekiştirebilmek için çeşitli paktlar, askeri anlaşmalar oluşturulmuştur. (NATO, SEATO, CENTO)

Yeni-s,ömürgecilik döneminin bir önemli özelliği de geri bıraktırılmış ülkelerde emperyalizm-oligarşi ile halk arasında suni bir dengenin var olmasıdır. Suni denge ülkemizde emperyalizmin işgal biçimine bağlı olarak (gizli işgal esprisi), ülkemizin tarihi, sosyal, ekonomik, kültürel özelliklerinin bir sonucu oluşan güçlü devlet imajının bireyler üzerindeki geleneksel yıldırıcılığıyla da bütünleşen bir olgu biçiminde karşımıza çıkmaktadır. "Ceberrut devlef'de ifadesini bulan ve suni dengenin bir ayağını teşkil eden bu olgu, Osmanlı toplumundan günümüze kadar varlığını devam ettiren önemli bir özelliktir. Osmanlı devleti Avrupa'daki gibi feodalizmin klasik biçimleriyle, daha açık bir ifadeyle ademi-merkeziyetçilik ilişkilerinin geçerli olduğu bir tarzda örgütlenmemiş, tersine devlet yapısı merkezi feodal bir özellik göstermiştir. Bu durum "kerim devlet", "devlet baba" imajının oluşmasına neden olmuş ve bu günümüze kadar geçerliliğini koruyan bir özellik olmaya devam etmiştir. Bugün ülkemizde devletin baskı aygıtları (ordu, polis, mahkeme, tutukevi) sürekli ön planda tutuluyor. Devlet bir yandan kitle pasifikasyonunu sürekli kılmak için baskı aygıtlarını ön planda tutarken, diğer yandan ideolojik aygıtlarıyla da saldırılarını meşru kılacak ve varlığını sürdürmesine zemin teşkil edecek kitle tabanı yaratmaya çalışmaktadır. Ve devrimci ideolojiye, devrimci hareketlere karşı burjuvazinin ideolojisini de üretmektedir. Devletin ideolojik aygıtlarının (din, okullar, hukuk, siyasal partiler, sarı sendikalar, haberleşme araçları, emperyalist kültür faaliyetleri) halka yönelik saldırılarıyla, halkın devlete karşı yönelmesi engellenmeye çalışılmakta ve bu konuda başarılı da olunmaktadır. Suni dengenin bir diğer önemli

ayağını da nispi refah teşkil eder. Bu olgu bir önceki üretim tarzından yani feodal dönemden, bir sonraki üretim tarzına (çarpık kapitalizme) geçildiği zaman ortaya çıkan görünüşteki refahı ifade etmek için kullanılmıştır. Nispi refahın bir diğer görünüşü de bir örnekle şöyle ifade edilebilir: Köyden şehire ilk kez göç eden yoksul bir köylü için köy standartlarına göre yüksek fakat şehir standartlarına göre düşük bir hayat seviyesi paradoksal olarak görünüşte bir nispi refahı ifade eder. Militarist devlet ve nispi refaha bağlı olarak, emperyalizm-oligarşi ve halk arasında suni bir denge oluşmuştur. Bu kavram basit bir durum tespiti değil, devrim stratejisinin çözümünde önemli bir yer işgal eden maddi bir olaydır. Bunu gözden kaçırmak veya gereken önemi vermemek, devrim stratejisinin zorunlu bir aşaması olan öncü savaşının anlam ve amacını yeteri kadar kavramamayı beraberinde getirmektedir.

DYD yazarları, suni denge konusunu devrimci çalışma tarzının belirlenmesinde önemli bir öğe olarak ele almayıp, basit bir durum tespitine indirgeyip tahrif etmektedirler. Onlar bu konuda -yıllarca "kafa karışıklığı" ile sustuktan sonra- KSD'nin eleştirel yorumlarını eleştirirlerken birkaç laf söylediler. Aslında KSD'nin eleştirilerine verilen cevap, onların tahrifatlarını düzeltirken, aynı zamanda M.Çayan'ın suni denge konusundaki tespitlerini eleştirir niteliktedir. Zaten KSD'nin suni denge ve öncü savaşı diye bir derdi yoktur. Fakat DYD yazarlarının bu konudaki görüşleri de aynı paraleldedir:

> *"Mahir Cayan halk savaşını (suni dengeyi kırmak için değil!) devrim yapmak, iktidarı ele geçirmek için bir devrim stratejisi olarak ileri sürer."*[6]

Açıktır ki, hiç kimse haik savaşının tüm süreç boyunca suni dengeyi kırmak için verildiğini iddia etmez. M.Çayan'ın da böyle bir iddiası yoktur. DY büyük bir iddiayla böyle olmadığını söyleyerek, aslında hiçbir şey söylememektedir. DY'nin amacı başkadır. Bu sorun öncü savaşında devrimcilerin önüne çıkan bir problemdir. Bu anlamda halk savaşının (ilk aşamasının) suni dengeyi kırmakla bir ilgisi vardır. Fakat DYD yazarları bunu gizlemek için (yani öncü savaşında temel mücadele metodu olan silahlı propaganda ile suni dengenin kırılması) demagojik bir yola başvurarak "halk savaşının suni dengeyi kırmak için verilmediği" biçiminde, ilk bakışta doğru gibi görünen mantıki(!) açıklamalar yapmışlardır. Burada önemli olan "Halk savaşının suni dengeyi kırmakla ilgisi yoktur." deyişi altında öncü savaşının suni dengeyi kırmakla olan bağlantısının tahrif ve inkar edilmesidir. Yine DYD yazarlarının yaptıkları bir tahrifat da, suni dengenin kırılmasıyla devrim yapmak arasında yarattıkları ikilemdir. Böyle bir yola neden başvurmuşlardır? KSD'nin politikleşmiş askeri savaş stratejisi konusunda söyledikleriyle suni denge arasında bağlantı kurulup eleştiri yapılırken, neden suni dengenin esas muhtevası tartışılmamaktadır? Çünkü DYD yazarları KSD'nin politikleşmiş askeri savaş stratejisi hakkındaki yorumlarını düzeltmek-

---

(6) Devrimci Yol. sayı 17

ten başka bir şey yapmamışlardır. DY, KSD'nin "Geçmişin Değerlendirilmesi ve Öncü Savaşı" broşürünün (syf.77-80) sayfalarında "işte Kesintisiz Devrim II-III'ün silahlı mücadele konusunda ortaya getirdiği özgün anlayış yukarıda anlatılan 'suni denge'nin kırılması anlayışıdır. Ve suni dengenin ancak silahlı propaganda sayesinde kırılabileceği...", "Kesintisiz Devrim II-III'de özgün öncü savaşının, yani silahlı propagandanın görevi her şeyden önce suni dengeyi kırmaktır." şeklinde yaptığı sayfalarca eleştiri hakkında tek bir kelime söylememektedir. Fakat KSD'nin PASS hakkındaki bir yorumunu ve suni dengeyle bağlantısını eleştirerek, "halk savaşının sunr dengeyi kırmak için değil, devrim yapmak için verildiğini" söyleyerek onları düzeltme yoluna gidebilmektedir. Bu durum "gözden kaçan" bir mesele değildir. Bilinçli bir anlayışın ürünüdür. Biz burada KSD'nin görüşlerini eleştirmek niyetinde değiliz. Ama DY, önemsiz meselelerde KSD ile polemiğe girerken, devrim stratejimizin temel meselesi hakkında (öncü savaşının suni dengeyle bağlantısı) bir şey söylememekte, bu da onun KSD'nin eleştirilerine(i) katıldığını göstermektedir. Yapılanlar açıktır: Suni dengenin silahlı propaganda ile, halkın devrim saflarına çekilmesiyle olan bağlantısını, genel kavramlar düzeyinde -o da yine tahrifatlarla dolu olarak - tartışmak ve KSD'ye yardımcı olmak.

Bu konu M.Çayan'da açıktır. Ülkemizin sosyal, politik ve tarihi koşullarının bir ürünü olan suni dengenin, mücadele çizgimizin tespitiyle yakından bağlantısı vardır. Suni dengenin kırılması aynı zamanda halkın devrim saflarına çekilmesi demektir. DYD yazarlarına göre ise, devrim stratejimizin suni dengeyi kırmakla bir bağlantısı yoktur, bunlar arasında bağlantı kurmak ikilem yaratmaktadır vs. DY yazarlarının bu konuyu tahrif etmekteki amaçları açıktır. Onların amacı M.Çayan'ın, emperyalizmin III. bunalım döneminde yeni-sömürgecilik ilişkilerinin bir sonucu olarak gördüğü ve aynı zamanda ülkemizin geleneksel özelliklerinin bir yansıması olarak tanımladığı suni denge tespitinin temel mücadele metoduyla olan bağlantısını yok edebilmektir. Bunu yaparken "Dogmatik olmayalım, şartlar değişmiştir, halk savaşının (dolayısıyla öncü savaşının) suni dengeyi kırmakla bir ilgisi yoktur." şeklinde mazeretler ileri sürmekteler.(!)

2- DEVRİM ANLAYIŞI

Bugün gerek ülkemizdeki sol gruplar arasında, gerekse dünyadaki muhtelif devrimci hareketler arasındaki temel ayrım noktası devrim anlayışı meselesinde düğümlenmektedir. Bu ayrım ülkemizde de, dünyada da revizyonizmle Marksizm arasındaki ayrımdır.

Ülkemiz devrimi, emperyalizmin işgal biçimine bağlı olarak, ekonomik, sosyal, siyasal koşulların, tarihi ve kültürel özelliklerin bir sonucu olarak kırlardan şehirlere doğru bir rota izleyecek (şehir-kır diyalektik bütünlüğü içerisin-

de), halk savaşıyla başarıya ulaşacaktır.

Halk savaşı süreci, metropol ülkelerdeki devrim süreçlerindeki gibi evrim ve devrim aşamalarına ayrılmaz. Metropollerde olduğu gibi, nispi barış koşullarında belli bir hazırlıktan sonra ülke çapında başlayacak genel bir ayaklanma yerine, proletaryanın savaşçı partisi daha ilk aşamadan itibaren savaşarak kendine özgü farklı ara aşamalardan geçen bir süreç sonucu ülkemiz devrimini zafere ulaştıracaktır. Emperyalizmin işgali altındaki ülkelerde devrim için gerekli olan objektif koşullar emperyalizmin işgali nedeniyle vardır. Emperya-list-kapitalist ülkelerde ise devrimin objektif koşulları ülkenin kendi iç dinamiğinin bir ürünü olarak ortaya çıkmaktadır. Bizim gibi emperyalizmin (gizli-açık) işgali altındaki ülkelerde, evrim ve devrim aşamaları metropol ülkelerde olduğu gibi (önce nispi barış koşullarıyla geçen bir hazırlık dönemi yani evrim dönemi, sonra genel ayaklanma yani devrim dönemi) bıçakla kesilmiş gibi birbirinden ayrılmaz, bu iki aşama iç içe geçmiştir. Emperyalist hegemonya toplumun kendi iç dinamiğiyle gelişmesine engel olduğu ve onu çarpıttığı için, ülkemiz altyapı ilişkilerinden üstyapısına kadar milli bir kriz içindedir. Ülkemizde olgunlaşmamış da olsa sürekli bir devrim durumu vardır. "Bu ise devrim durumunun sürekli olarak var olması, evrim ve devrim aşamalarının iç içe girmesi, bir başka deyişle, silahlı eylemin objektif şartlarının mevcudiyeti demektir." (M.Çayan) Var olan bu milli krizi derinleştirmek ülkemiz devrimcilerinin mücadelesine bağlıdır.

Ülkemizdeki halk savaşı stratejisi politikleşmiş askeri savaş stratejisidir. Emperyalizmin III. bunalım döneminde politikleşmiş askeri savaş stratejisinin kazandığı muhteva M.Çayan'da şu şekilde belirtilmektedir:

> *"Partimiz Marksizm-Leninizmin kılavuzluğu altında, emperyalizmin III. bunalım döneminin çelişki ve ilişkileri ile bu çelişki ve ilişkilerin Türkiye'ye yansımasının (ülkemizin tarihi, sosyal, politik, ekonomik, psikolojik niteliklerinin) devrimci tespitinden hare- ketle* **politikleşmiş askeri savaş stratejisini devrim stratejisi olarak saptamıştır."** (abç)[7]
>
> > *"Silahlı propagandayı temel, öteki politik, ekonomik ve demokratik mücadele biçimlerini, bu temel mücadele biçimine tabi olarak ele alan devrimci stratejiye* **politikleşmiş askeri savaş stratejisi** *denir."*[8]

Bu tanımlama "Bütün halk savaşları politikleşmiş bir askeri savaştır." tanımlamasıyla eşit değildir. Bu tanımlamayla, bizim gibi III. bunalım döneminin yeni-

---

(7) Bütün Yazılar, syf.310
(8) Bütün Yazılar, syf.344.

sömürge ülkelerinde PASS'nin kazandığı muhteva ortaya konmaktadır.[9]

Bu strateji iki ana evreden geçerek tamamlanacaktır. Birinci aşama, kitleleri politize ederek savaşa dahil etmek için, proletaryanın savaşçı partisinin silahlı propagandayı temel alarak yürüttüğü ve düzenli ordular aşamasına kadar sürecek olan öncü savaşıdır. Bu aşamanın bitim noktası daha önceden belirtilen mekanik bir formülasyonla açıklanamaz. Öncü savaşı halk savaşı sürecinde belirli bir aşamaya tekabül eder. Halk savaşını temel çelişmenin çözüleceği bir dönem olarak kabul edersek, öncü savaşı da bu dönem içinde **taktik bir** aşama olarak değerlendirilir Fakat bu taktik aşama, alelade, belirli bir somut siyasi durumda başvurulacak bir taktiğe değil, kendi içinde hedefleri ve mücadele çizgisi olan -stratejik önemde- bir **aşamaya** denk düşer. Bu bakımdan, öncü savaşını politik ve askeri hedefleri açısından "stratejik bir aşama" olarak değerlendirmek yanlış olmaz. Che bu konuda şunları söylemektedir:

"Taktik hedefler bazen stratejik bir önem taşıdığı gibi, bazen de aksine stratejik hedefler alelade taktik unsurlar haline gelir." Bu anlamda öncü savaşı, hedefleri ve mücadele çizgisi (silahlı propagandanın temel, diğer politik, ekonomik ve demokratik mücadelelerin buna tabi olması) açısından stratejik bir aşamaya tekabül eder.

Halbuki DY, öncü savaşını "askeri bir mücadele biçimi" olarak değerlendirirken, stratejik önemde bir meseleyi "alelade taktik unsur" haline getiriyor. "Meseleyi geçilecek olan bir mücadele biçimi" olarak değerlendirerek, öncü savaşını somut siyasi durumlarda gündeme getirilecek bir mücadele olarak inceliyor. Hedefleri ve mücadele çizgisini (stratejik önemi) inkar ediyor. Daha

---

(9) DY yazarları. 1976'da yayınlanan "TDAS Üzerine Birkaç Söz" adlı broşürde, PASS hakkında genellikle doğru şeyler savunuyorlardı. TDAS'ın (yani Acil'cilerin) "öncü savaşının Çin'de kısa bir aşama olduğu. PASS'nin emperyalizmin bütün dönemlerine ilişkin olduğu" şeklindeki görüşlerine cevap verilirken. "TDAS Üzerine Birkaç Söz"de şöyle yazılıyordu:

> *"M.Çayan çok açık bir şekilde, bu stratejinin III. bunalım döneminin ve ülkemizin somut şartlarının bir ürünü olduğunu belirtmiştir."*

DY yazarları bu görüşlerini "Bütün halk savaşları PAS'dir, M.Çayan bu terimi kullanmayı tercih etmiştir." şeklinde düzeltme yoluna gitmişlerdir. Bunu DY'nin teorik eki olarak çıkan "Teorik Notlar 1" adlı broşürde, "TDAS Üzerine Birkaç Söz" yazısını tekrar yayınladıklarında yapmışlardır. Bu işi. yazının aslına sadık kalmayarak, bir paragraf eklemesiyle gerçekleştirmişlerdir. Ve bu şekilde, bugün PASS'den ne anladıklarını ortaya koymuşlar, geçmiş görüşlerini "düzeltmişlerdir". (Yukarıya aldığımız alıntının devamı olarak) sözkonusu "teorik ek"te yer alan ekleme paragraf şudur:

> *"Klasik halk savaşları da politikleşmiş birer askeri savaştır. M.Çayan halk savaşı stratejisinde, günümüz Türkiye'sinde -genel olarak III. bunalım döneminin özelliklen sonucu - ortaya çıkan değişmeleri ifade etmek için, ülkemizdeki devrim stratejisini politikleşmiş askeri savaş stratejisi olarak ifade etmenin daha doğru olduğunu söylemektedir."*

Burada. M.Çayan'ın alıntısında ek olarak yaptıkları "yorum"u yapacaklarına (M.Çayan'a akıl öğreteceklerine) yaptıkları "düzeltmenin" ne olduğunu. PASS'nin muhtevasını nasıl tahrif ettiklerini ortaya koymalıdırlar.

Bildirge döneminde, "Şu 'bağiam'da anlaşılmalıdır."(!) diye izah ettikleri şu sözleri yazdılar:

> *"Parti çok yönlü mücadelenin organizasyonu olması yanında, ülkedeki s)nıflar mücadelesinin somut koşullarına, mevcut iç ve dış politik duruma uyarlı bir biçimde* **politik mücadele taktiklerinin** *uygulanmasını gündeme getirir,* "(abç)[10]

Burada belirtilenlerle, bugün söylenen "Öncü savaşı askeri bir mücadele biçimidir." deyişi arasında bir bütünlük vardır. Kastedilen somut siyasi durumlarda gündeme getirilecek olan askeri taktiklerdir. DY yazarları açık bir şekilde(!) politikleşmiş askeri savaş çizgisini inkar etmektedirler. Bunu yaparken "taktik", "evre" gibi dört bir yana çekilecek kavramların arkasına gizlenmekledirler ama konunun muhtevasını ortaya koymaya kalktıklarında yakayı ele vermektedirler. Burada önemli olan nokta, bir devrimci siyasetin belirli bir mücadele çizgisi saptaması olayıdır. Bizim çizgimiz politikleşmiş askeri savaş çizgisidir. Sınıflar mücadelesinin somut koşullarına göre taktikler belirleme ancak bu çizgi temelinde olabilir. Ama DY yazarlarına göre, partinin somut siyasi durumlarda gündeme getirdikleri taktiklerden(!) bahsedilebilir. Öncü savaşı da zorunlu koşullarda gündeme gelecek askeri bir taktiktir. (!) Hayır, bizim bahsettiğimiz taktik bu değildir. Öncü savaşı böyle bir "taktiğe" tekabül etmez. Silahlı propagandanın temelolduğu bir stratejik evreye tekabül eder. Politikleşmiş askeri savaş stratejik çizgisine göre sorunun konuluşu böyledir.

DY'nin politikleşmiş askeri savaş çizgisini reddeden anlayışı, bütün demagojilerine rağmen, artık ortaya çıkmıştır.

Ülkemizdeki halk savaşının çeşitli aşamaları Vietnam ve Çin'den nitelik farklılığı gösterir. Her ülkenin ekonomik, politik, sosyal, psikolojik ve kültürel özellikleri, üretim güçlerinin ulaştığı seviye, üretim güçlerine sahip olanların durumları farklıdır. Ve bu durum, ülkemizdeki halk savaşının, diğer halk savaşı veren ülkelerden farklı aşamalardan veya ara evrelerden geçecek olmasının da nedenidir.

M.Çayan bu konuda şöyle diyor:

> *"Mahalli, tarihi gelenek, görenek ve üretici güçlerin gelişme seviyesi sadece Leninizm'in evrensel devrim teorisinin taktiklerine yön verecek unsurlardır. Bu farklılıklar her ülkenin devriminin stratejisinin kendine özgü ara aşamalarının* **niteliklerini** *biçimlendirirler."*[11]

III. bunalım döneminde halk savaşının ara aşamaları, II. bunalım dönemi halk savaşlarının ara aşamalarından **nitel farklılık** gösterir. Çünkü bu farklılık-

---

(10) Bildirge.

(11) ASD'ye Acık Mektup, Bütün Yazılar, syf.202.

lar emperyalizmin III. bunalım dönemine has özelliklerden kaynaklanır ve ara aşamalara uygun değişik mücadele yöntemleri ortaya çıkar. Bu durumu "görece" farklılık olarak değerlendiremeyiz. DY'nin "görece" kelimesini kullanmasının nedeni, öncü savaşı aşamasını genelde halk savaşlarının ara aşamalarından nitelik anlamda farklı olmayan bir aşama olarak görmesinden kaynaklanmaktadır. DY'nin, öncü savaşının diğer ülkelerden farklılığı konusunda anladığı "öncü savaşının **kısa** veya **uzun** olmasıdır". Yani sorun bir "oran" sorunudur.

> *"Aslında öncü savaşı genel olarak bütün halk savaşlarının ilk evresinde yer alır ama temel bir öneme sahip değildir. Ülkemizde ise, yukarıda kısaca değindiğimiz nedenlerle, nispeten uzunca bir dönem devrimci mücadelenin yürütülüşünün karakteristik özelliği olarak özgül bir önem taşıyacaktır."* (abç)[12]

Böylece DY'nin öncü savaşından ne anladığı, ülkemiz halk savaşının Çin ve Vietnam halk savaşlarından "farklılığı" konusunda ne düşündüğü ortaya çıkmıştır. Oysa **silahlı propagandanın temel olduğu bir öncü savaşı aşaması** Çin'de ve Vietnam'da -kısa da olsa- yoktur! (Silahlı propagandaya bir mücadele biçimi olarak Çin'de ve Vietnam'da başvurulmuştur fakat bu temel mücadele biçimi olarak bir aşamayı karakterize etmemiştir.)

DY'nin öncü savaşı anlayışı bununla sınırlı değildir. DY, öncü savaşını "askeri bir mücadele biçimi" olarak gerilla savaşı şeklinde anlıyor! Ve tabii öncü savaşını bu şekilde anladığı için, onun uzun ve kısalığını tartışmakta da haklıdır! Ancak bu durumda bile, kendi içinde tam bir tutarsızlık içindedir. Çünkü gerilla savaşı bütün halk savaşlarında "kısa" değil, uzun bir aşamaya tekabül eder. Ve bizim gibi yeni-sömürge ülkelerdeki gerilla savaşıyla Çin ve Vietnam'daki gerilla savaşı arasındaki farklılıklar niteldir. Yani gerilla savaşının amaçları ve fonksiyonları değişiktir. Bizde gerilla savaşı siyasi gerçekleri açıklamanın bir aracı olarak, politik kitle mücadelesi olarak verilir. Bu durumun teorik kaynaklan emperyalizmin III. bunalım dönemindedir.

DY öncü savaşının "uzun ve kısalığı" sorununu tartışırken, aslında emperyalizmin III. bunalım döneminin özelliklerinden kaynaklanan öncü savaşı anlayışını tahrif ve inkar etmektedir. O, öncü savaşını bütün halk savaşlarında olan bir mücadele biçimine indirgeyerek, özünde klasik bir haik savaşı teorisini savunmaktadır.

Bugün ülkemizde öncü savaşını ne anlama geldiği belli olmayan sağ ve "sol" yorumlarla savunan(!) muhtelif siyasi kümelenmeler vardır. Bunlardan KSD yazdığı "Öncü Savaşı" yazısında, klasik bir halk savaşının ve onun ara evrelerinin başka ülkelerden esasa ilişkin farklılığı olmayacak bir şekilde ülkemizde

---

(12) Devrimci Yol. s. 18

de uygulanabileceği anlamına gelen ("büyük bir olasılıkla"(!); bu anlamı iyi niyetimizle çıkarmış durumdayız), aslında ne dediği pek belli olmayan bir "öncü savaşı" anlayışı geliştirmiştir.

Bazı "sol" yorumcular ise, öncü savaşıyla halk savaşını birbirinden "ayırarak" garip bir "öncü savaşı" anlayışı geliştiriyor ve giderek de öncü savaşından "ricat" ediyorlar. "Her dönemde 'silahlı propaganda' verilir." diye, partiyi inkar eden fokocu yorumcular da. M.Çayan'ın öncü savaşı anlayışını "fokocu bir anlayışa" indirgemektedirler. (!) (Hatta bunlar fokoculuğun bile gereklerini yerine getirememektedirler.)

Yıllardır M. Çayan'ın politikleşmiş askeri savaş stratejik çizgisine sağdan ve "sol"dan yapılan eleştiriler karşısında DY'nin değişmez yöntemi, DY militanlarının tepkisine göre zevahiri kurtarmak (Bugün artık biraz daha ileriye giderek, illegal(!) broşürler dahi çıkarmaktadırlar), öncü savaşı hakkında başka grupların söylediklerini kıyısından köşesinden ("şurası yanlıştır" gibi) eleştirmekten başka bir şey olmamıştır. Bunu yaparken de M. Çayan'ı sürekli joker olarak kullanmışlardır. (!)

Öncü savaşı konusunda bizi diğer revizyonist ve oportünist siyasetlerden ayıran en temel ayrım noktası, onu politize olmuş kitleler üzerine kurulmuş bir strateji olarak değil, kitleleri politize ederek savaşa dahil edebilmek için uygulanması gereken bir strateji olarak kavramamızdır. Ülkemizde halk savaşı işçi sınıfı önderliğinde köylü ordusunun (halk ordusunun) şehirleri kuşatmasıyla sonuçlanacak bir mücadele olacaktır. Mücadelenin ilk evresinde işçi sınıfının öncülüğü fiili değil, ideolojik bir öncülüktür. Hem işçi sınıfının fiili öncülüğünü, hem de halk savaşını savunanlar, son tahlilde ülkemizdeki revizyonizmin tezi olan sovyetik bir genel ayaklanmaya iskele atmak zorunda kalacaklardır. Ülkemizde devrim işçi-köylü ittifakı temelinde, emperyalizmin yumuşak karnı özelliğini bugünün değişen koşullarına (merkezi otoritenin güçlenmesi, altyapı tesislerinin daha yaygınlaşması, ordunun bir iç savaş ordusu şeklinde düzenlenmiş olması, şehirlerdeki işçi sınıfının nicel ve nitel gücünün II. bunalım dönemine nazaran artması) rağmen koruyan kırlardan şehirlere doğru bir rota izleyecek halk savaşıyla zafere ulaşacaktır. Emperyalizmin III. bunalım döneminde değişen şartlar, Çin'de Ve Vietnam'da olduğu gibi daha işin başından kurtarılmış bölgeler kurarak devrimi başarıya götürmek olanağını ortadan kaldırmıştır.

Ülkemiz devrim sürecinde, köylülük temel güç, proletarya ise ideolojik anlamda öncü güçtür. Halk savaşı başından sonuna değin bir avuç öncünün mücadeleyi yalnız başına yürütüp siyasal iktidarı devraldıkları bir savaş değildir. Halk savaşı oligarşi ile çelişkisi olan tüm sınıf ve tabakaların birleşik devrimci savaşıdır. Halk savaşında temel mücadele alanı kırlar olduğu, kırlarda yaşayan köylülerin sosyal durumları da buna uygun olduğu için, savaşın temel

gücünü köylüler teşkil eder.

Ülkemizdeki halk savaşının kısa bir sürede biteceğini, devrimin bugünden yarına yakın bir zaman içinde gerçekleşeceğini düşünmek kendini boş hayale kaptırmaktır. Ülkemizdeki halk savaşı kendiliğinden gelişecek bir iç savaşla başlamayacaktır. Bizim gibi yeni-sömürge ülkelerde iç savaş Vietnam'da, Laos'da, ispanya'da ve Yunanistan'da olduğundan farklı nesnel koşullar temelinde, III. bunalım döneminin özelliklerfne uygun olarak, öncü savaşı biçiminde gelişecektir. Ülkemizde devrimci iç savaşın maddi koşulları objektif olarak vardır.[13] Devrimci iç savaş ilk aşamada oligarşi ile öncüler arasında başlayacak, süreç içerisinde halkın örgütlü olarak katıldığı bir savaş haline dönüşecektir. Zaten halkın partizanların yönetiminde kendiliğinden savaşa dahil olabileceğini varsayıyorsak, kitleleri politize ederek devrim saflarına katmak için yapılacak bir öncü savaşına gerek yoktur. (!) Ülkemizde devrimci iç savaş devrimci- lerin iradi eylemleriyle gelişecektir.

Ülkemizde bugün hakim üretim ilişkisinin kapitalist üretim ilişkisi olduğunu söylemek yanlış değildir (çarpık kapitalizm veya emperyalist üretim ilişkileri).- Buna bağlı olarak çözülmesi gereken baş çelişki oligarşi ile halk arasındaki çelişkidir. Demokratik halk devrimi olarak belirlediğimiz birinci evre, baş çelişki tespitine uygun olarak, oligarşi (ve emperyalizm) ile çelişkisi olan tüm sınıf ve tabakaların oligarşiye karşı, işçi sınıfının öncülüğünde vereceği mücadele ile (halk savaşıyla) aşılacak ve demokratik devrim kesintisiz bir hat izleyerek sınıfsız topluma kadar sürecektir. (Kesintisiz devrim burjuvazinin barutunun tükendiği, proletaryanın tek devrimci sınıf olarak ortaya çıktığı döneme uygun devrim anlayışıdır.) Emperyalizm ile sömürülen halklar çelişmesinin baş çelişme olduğu bu dönemde, gerçek devrimci sınıf olan işçi sınıfının, çıkarları emperyalizm ve oligarşi ile çelişen sınıf ve tabakaları yanına alarak demokratik halk iktidarını kurması ve sosyalizme geçişin şartlarını hazırlayarak durmaksızın sosyalist devrime yönelmesi vazgeçilmez görevidir. Bu görev dünya sosyalist devriminin bir parçasıdır. Demokratik halk devrimi ve sosyalist devrim sırasında proletaryanın azami ve asgari iki programı olacak ve ittifaklar sorunu (dolaylı-dolaysız) bu programın esaslarına göre değerlendirilecektir. Proletaryanın asgari programına tekabül eden demokratik halk devrimi programı toprak meselesi ve buna bağlı olarak milli mesele, faşizmin yok edilmesi gibi ana sorunları kapsar. Bunlardan başka, ülkenin özelliklerinden kaynaklanan birçok irili ufaklı sorun da bu program içinde yer alacaktır.

---

(13).Devrimci bir iç savaş tespitiyle suni denge tespiti birbiriyle çelişen şeyler değildir. Bu, iç savaştan ne anlaşıldığına bağlı olarak değişir. Devrimci iç savaşı, devrimcilerin iradi müdahalesi ile ilk aşamada devrimcilerle oligarşi arasında başlayacak bir iç savaş olarak anlarsak, bu, suni denge tespitiyle çelişmez, bütünlük arzeder. Ama halkın kendiliğinden cepheler teşkil ederek iç savaşın başlayabileceği savunulursa, bu anlayış suni denge tespitiyle çelişir.

Mücadele Biçimleri

Genel anlamda olaylara yaklaşırken belli şemalar, modeller aramak ve sonucun doğru ya da yanlış olduğunu, bu şema veya modellere uyup uymadığına bakarak değerlendirmek Marksist bir yöntem değildir. Bir olayı incelerken, olayı daha kolay anlayabilmek için, incelemeye tabi tuttuğumuz konuyu şematikleştiririz. Bunu yaparken de genelleştirip basitleştirir ve olayın ayırıcı özelliklerini kesip atarız. Bunu daha da ileri götürürsek, evrensel olanla konjonktürel olanı birbirine karıştırırız. Bilindiği gibi, kavramlar ve kategoriler soyutlama ile elde edilir. Soyutlama olayların ayırıcı asal özelliklerini ortaya çıkarır. Ve ancak olayların tümünü böyle kavrayabiliriz. Böylece, belli bir süreçte asil ve belirleyici olan yanların ortaya çıkmasını, ikincil durumda olan veya tali duruma düşen öğelerin temizlenmesini sağlarız. Soyutlama ilerletici bir tarzda adım adım alt düzeylere inilerek ve giderek daha ayrıntılı koşulları da göz önünde bulundurarak derece derece yapılır.

Bugün ülkemizde mücadele biçimleri konusu ele alınırken (hangi mücadele biçimlerinin temel, hangisinin tali olduğu konusu) Marksist soyutlama yöntemine başvurulmalıdır. Eğer böyle yapılmaz da şark kurnazlığıyla "Dördüncü mücadele biçimini mi savunuyorsunuz? Bir alt başlık ana başlıkları belirleyemez. Silahlı propagandanın temel mücadele biçimi kabul edilmesi M. Çayan için talihsizliktir." denirse ve temel mücadele bir polemik çerçevesinde, tespit edilmeye çalışılırsa, bu tespitin ülkenin gerçeklerine uygun ve Marksizmin kurallarıyla bütünleşen bir tespit olduğu iddia edilemez. Proletaryanın burjuvaziye karşı sürdürdüğü mücadele ideolojik, ekonomik-demokratik ve politik alanlarda sürer. (Bu Marksizmin yaşanılan şartlarda her ülke için geçerli olan evrensel bir tezidir.) Proletarya partisinin üç alandaki mücadelesinin özü, siyasi iktidarın ele geçirilmesidir. Siyasi iktidar mücadelesi özelinde devrimin sübjektif koşullarının oluşturulmasıdır. Politik mücadelenin barışçıl ve askeri (bizim ülkemizin şartlarına göre silahlı propaganda) biçimlerinden hangisinin temel alınacağı ülke özgülüne göre belirlenir. İdeolojik ve ekonomik-demokratik mücadele politik mücadeleye tabi olarak yürütülür. Politik mücadele en genel anlamıyla temel mücadeledir. Ama emperyalizmin işgal biçimi (III. bunalım döneminin özellikleri), ülkenin ekonomik, siyasi, sosyal, psikolojik, kültürel özellikleri, kısaca mevcut toplumsal formasyon, politik mücadelenin bir biçimi olan silahlı propagandanın temel mücadele biçimi olarak ele alınmasını ve diğer politik ve ekonomik-demokratik mücadele biçimlerinin ona tabi kılınmasını ve onun tarafından belirlenmesini zorunlu kılar. (İdeolojik mücadele bu doğrultuda ele alınır.)

DYD yazarları ise bu te'spitlere karşı çıkmakta ve soruna evrensel şemanın sınırları içerisinde yaklaşarak -oportünizmin her zaman yaptığı gibi- evrensel olanla özel olanı birbirine karıştırmaktadırlar. Onlara göre, politik mücadelenin biçimlerinden birinin diğer mücadele biçimlerine göre temel alınması, elma ile armudun birbirine karıştırılmasıdır ve bu da saçmalıktır. Burada esas so-

run silahlı propagandanın temel mücadele biçimi olarak ele alınmasında yatmaktadır. (Şimdiye kadar tek kelimeyle de olsa temel mücadele biçimi olarak silahlı propagandadan söz etmediler, asıl sorun budur.)

Ülkemiz koşulları, silahlı propagandayı (öncü savaşı aşamasında) politik mücadelenin diğer biçimlerini ve ekonomik-demokratik mücadeleyi de kendine tabi kılarak, temel mücadele haline getirmiştir. Temel-tali mücadele biçimleri somut tarihsel ve toplumsal koşullar içerisinde belirlenir ve devrim anlayışı, temel mücadele biçiminin belirleyiciliği ve tali mücadele biçiminin buna tabi olması çerçevesinde hayata geçirilir. Proletarya partisi oligarşiye karşı iktidar mücadelesinde siyasi gerçekleri açıklamak, bütün sınıf ve tabakalardaki memnuniyetsizliği açığa çıkarmak ve onları harekete geçirmek, devrimin sübjektif koşullarını oluşturmak ve yığınları devrim saflarına çekmek için çaba gösterir. Öncü savaşı aşamasında, bu mücadeleyi silahlı propagandayı temel alarak yürütür. M. Çayan şöyle demektedir:

> *"Silahlı propagandanın dışındaki öteki politik, ekonomik-demokratik mücadele biçimleri silahlı propagandaya tabidir ve silahlı propagandaya göre biçimlenirler. (Tali mücadele biçimleri temel mücadele biçimine göre şekillenir. Yani silahlı propaganda metotlarına göre şekillenir.) "*[14]

Doğru bir önderlikle yürütülen politik mücadelenin etkin bir güç haline gelmesiyle, kitlelerin öncüleri, Lenin'in deyişiyle, "kitleler için ihtiyaç haline gelecektir." Proleter ideolojinin ve onun uygulama alanı olan siyasi pratiğin doğru ve sağlam temellere dayanması oranında, devrimciler kitlelerin gerçek öncüsü olabileceklerdir. Aksi durumda, kendiliğindencilik harekete hakim olur ve öncü yerine, bugün olduğu gibi, bir sürü artçı ortalığı doldurur. Verilecek mücadele daha önceden düşünülüp saptanmamışsa (buradan idealize bir anlayış çıkartılmamalıdır), inatçı ve zorlu, uzun süreli bir mücadele planına dayandırılmamışsa, en somut olaylar karşısında bile, bakarkörlük hakim olacaktır. Doğru bir önderlikle yürütülen politik mücadele hayatın içinde etkin bir güç haline gelmelidir; zira "Devrimci bir partinin bütün eylemleri politik tedbirlerin gerçek haline getirilmesidir. Tecrübe denen şey politik tedbirlerin akışı ve sonucudur." Buradan şu senteze varmak mümkündür: Politik çalışma tüm çalışmaların can damarıdır.

Öte yandan, proletaryanın savaşçı partisi ekonomik-demokratik ve ideolojik mücadeleyi sınıf mücadelesinin bir parçası olarak ele alır. Ekonomik-demokratik mücadelenin kapsamı salt işçi sınıfının ekonomik çıkarları için sürdürülen mücadele ile sınırlandırılamaz. Buna ek olarak, proleter olmayan geniş yığınların (köylülük, memurlar, gençlik) çeşitli taleplerini de kapsar. İdeolojik mücadele ise esas olarak hareketin kendi kadrolarının eğitimi kapsamında ele alınıp yürütülür. Ancak bu mücadele çeşitli oportünist-revizyonist akımlara ve direkt olarak burjuva ideolojisine ve onun yığınlarda

(14) Bütün Yazılar, syf.344.

karşı-devrimci bilinç yaratma çabalarına yönelik bir içerik de taşır.

Şimdi de mücadele biçimlerini, günümüze ilişkin ve tarihsel tecrübelere de dayanarak, daha yakından (özellikle temel mücadele biçimi konusunu) incelemeye çalışalım.

Ülkemizde devrimci mücadele sınıfsal ve ulusal planda yürüyecektir. Emperyalizmin gizli işgali sürdükçe, yani emperyalist ordular ülkemizi açık işgal altına alıncaya kadar bu mücadelenin görünümü sınıfsal platformda olacaktır. Bugün oligarşiye karşı yürütülen sınıfsal mücadele siyasal platformda faşizme karşı sürdürülen mücadeledir. Bu bakımdan, bizim gibi gizli işgal altındaki ülkelerde yürütülen halk savaşları ile emperyalizmin II. bunalım döneminde Çin ve Vietnam'da verilen halk savaşları arasında farklılık vardır. Fakat bütün halk savaşlarında temel mücadele biçimi silahlı mücadeledir. Mao bu durumu şöyle ifade etmektedir:

> *"Partimiz daha o zaman temel mücadele biçimi olan silahlı mücadeleyi dolaylı ve dolaysız olarak diğer birçok gerekli mücadele biçimleri ile birleştirecek durumdaydı. Yani silahlı mücadeleyi ülke çapında işçilerin mücadelesiyle, köylülerin mücadelesiyle (esas olan da buydu), gençliğin, kadınların ve.diğer bütün halk kesimlerinin mücadelesiyle, siyasi iktidar için verilen mücadeleyle, ekonomi, karşi-casusluk alanlarında ve ideolojik cephede verilen mücadelelerle, bütün mücadele biçimleriyle birleştirebilecek durumdaydı ve bu silahlı mücadele proletaryanın önderliği altında bir toprak devrimiydi."*[15]

Çin ve Vietnam'da temel mücadelenin gerilla savaşı ve düzenli ordular savaşı biçiminde yürütülmesine karşın, tali olarak da silahlı propagandaya başvurulduğunu görmekteyiz. Silahlı propaganda hiçbir zaman fonksiyonları ve hedefleri açısından temel bir öneme sahip olmamıştır. Mao 1911'de daha genç bir öğrenciyken kurduğu "Devrimci Şok Kıtalan"yla emperyalistlere ve işbirlikçilerine karşı silahlı propaganda faaliyetleri yürütmüş, 1919'da bunun sonucu olarak, Pekin'de bütün üniversite öğrencilerini boykota sürüklemiş, bunu Şanghay'da dokuma işçilerinin grevi izlemiştir.

Yine Ho Chi Minh, Vietnam devrim mücadelesinde silahlı propaganda faaliyetlerini şöyle ifade etmiştir;

> *"'Vietnam Kurtuluşu Uğrunda Silahlı Propaganda Birliği'adının manasını şöyle anlamalıyız: Bu birlik askeri kuvvetten çok siyasete dayanacak. Askeri bakımdan etkin olmak için dayanılacak temel prensip 'kuvvetleri bir noktaya toplamak prensibidir'... Kullanılacak taktik, çete savaşı usulleri, eylemde gizlilik, çabukluk, çeviklik, hareket kabiliyeti. Bunlar şu prensibe dayanmalıdır: Ansızın ortaya çıkıp hiçbir iz bırakmadan hemen gözden kay-*

(15) Mao. Seçme Eserler. 0.2. syf.292

bolmak. 'Vietnam Kurtuluşu Uğrunda Silahlı Propaganda Birliği' kalabalık bir ailenin en büyük evladı olacaktır. Bu birlik kurtuluş ordusunun çekirdeğidir. Kuzeyden güneye kadar bütün Vietnam toprakları bu birliğin eylem alanıdır. "[16]

Bizim gibi emperyalizmin III. bunalım döneminin yeni-sömürge ülkelerinde, mevcut tarihsel koşullarda, öncü savaşı aşamasında silahlı propagandanın temel mücadele biçimi olması, hedefleri, karakteri ve siyasi sonuçlan itibariyle, II. bunalım dönemi halk savaşlarında başvurulan silahlı propagandayla nitel bir farklılık gösterir. Yani silahlı propagandanın temel mücadele biçimi alınarak öncü savaşının sürdürülmesi, içinde bulunduğumuz tarihsel koşulların bir gereğidir.

M.Çayan bu somut durumu çok açık bir şekilde ortaya koymaktadır:

> **"Silahlı propagandanın temel mücadele biçimi olması ve de halkın devrimci öncülerinin savaşı, Marksizm-Leninizmin evrensel tezlerinin bu somut tarihsel durumun (emperyalizmin III. bunalım döneminin -DS-) pratiğine uygulanması sonucu ortaya çıkmış olan, bütün emperyalist hegemonya altında olan ülkelerin proleter devrimcilerinin bolşevik çizgisidir."**[17]

Ülkemizde politik kitle mücadelesinin temel metodu silahlı propagandadır. Kitleleri örgütleyip bilinçlendirmek için başvurulan diğer politik kitle mücadeleleri ve ekonomik-demokratik hareketler -miting, yürüyüş, grev, gazete, broşür, afiş vb. - silahlı propagandaya tabidir. M.Çayan şöyle diyor:

> **"Silahlı propaganda askeri değil, politik mücadeledir. Ferdi değil, kitlevi mücadele biçimidir. Yani silahlı propaganda, pasifistlerin iddia ettiği gibi, kesin olarak terörizm değildir. Bireysel terörizmden amaç ve biçim olarak farklıdır.** *Silahlı propaganda, belli bir devrimci stratejiden hareketle, emekçi kitlelere elle tutulur, gözle görülür maddi ve somut eylemlerden hareketle, soyuta gider. Maddi olaylar etrafında siyasi gerçekleri açıklayarak, kitleleri bilinçlendirir, onlara politik hedef gösterir. Silahlı propaganda, halkın düzene karşı olan memnuniyetsizliğini ajite eder, onları emperyalist beyin yıkamanın giderek etkisinden kurtarır. Önce kitleleri sarsar, giderek de bilinçlendirir. Merkezi otoritenin görüldüğü gibi güçlü olmadığını, onun kuvvetinin her şeyden önce* **yaygara, gözdağı ve demagojiye** *dayandığını gösterir.*

---

(16) Jean Lauto. Ho Chi Minh. syf 85-86.

(17) Bütün Yazılar, syf 337.

"Silahlı propaganda, her şeyden önce, günlük maişet derdi vs. içinde kaybolan, emperyalist yayınla şartlanmış, düzenin şu veya bu "partisine" umudunu bağlamış kitlelerin dikkatini devrim hareketine çeker, uyuşturulmuş, pasifize edilmiş " kitlelerde kıpırdanma yaratır."[18]

Belirtilmesi gereken diğer bir nokta da, silahlı propagandanın ülkemiz halk savaşında bütün süreç boyunca temel mücadele şekli özelliğini koruyamayacağıdır. Düzenli ordular savaşında silahlı propaganda, düzenli ordu savaşına bağlı bir fonksiyon yüklenecektir.

Şimdi tekrar niteliğinde de olsa, DY yazarlarının öncü savaşı ve silahlı propaganda konusundaki mantıklarına değinelim.

DYD yazarlarının silahlı propaganda diye bir sorunları yoktur. Daha önce de açıkladığımız gibi, öncü savaşını "askeri mücadele biçimi" olarak yorumlayarak silahlı propagandanın hedeflerini ve fonksiyonlarını hasır altı ettikten sonra klasik bir halk savaşı teorisi geliştirmişlerdir. Politikleşmiş askeri savaş stratejisi deyişi de içeriği yok edildikten sonra tercihen kullanılan süslü bir kavram derecesine düşürülmüştür.

Onlara göre. içinde bulunduğumuz aşama halkın çatıştığı bir "iç savaş" aşamasıdır. Buna uygun olarak devrimcilere düşen görev ise geniş kitleleri, mahalle mahalle, sokak sokak, köy köy, kasaba kasaba örgütlemeye çalışmak, bu örgütlenmenin merkezine de Direniş Komitelerini oturtmaktır.Önemli olan politize olmuş kitleleri bilinçlendirmeye ve örgütlemeye çalışmaktır.

Bu durumda -geçmişi görünüşte de olsa savunmak için- suni denge "basit bir durum tasviri", öncü savaşı "askeri bir mücadele biçimi" olarak "taktik" bir aşama niteliği kazanmış, silahlı propaganda da artık gereksiz ve bahsedilmeyecek bir mücadele biçimi olmuştur.

DY'nin vardığı nokta "klasik bir örgütlenmeyi" hayata geçirmektir.

3- MİLLİ MESELEYE (KÜRT MESELESİNE) KISA BİR BAKIŞ

DY'nin gerek örgütlenme, gerek kadro anlayışı ve gerekse de anti-faşist mücadele anlayışındaki sağ eğilimin Kürt meselesine de bulaşmaması mümkün değildi. Bugün şoven bir anlayışa sahip tüm "siyasi yoğunluklar" gibi, DY de, Kürt meselesine tamamiyle faydacı bir anlayışla yaklaşmaktadır. Mevcut kadro anlayışıyla DY, Kürdistan'da var olan THKP-C'ye yönelik sempatiyi devrimci bir çalışma tarzı içinde değerlendirmekten uzaktır. Tersine, bu sempatiyi pervasızca harcamakta, soruna Kürdistan'da da "var olmak" sevdasıyla eğilme zahmetine katlanmaktadır.

Biz diğer meselelerde olduğu gibi, Kürt meselesinde de takınılacak kadro an-

(18) Bütün Yazılar syf.342.

layışı ve çalışma-tarzını uzun bir süre beklemek zorunda kaldık fakat pratik hayat bize son aşamada, diğer meselelerde olduğu gibi Kürt meselesinde de, kadro anlayışının ve çalışma tarzının sağ bir mantıktan kaynaklandığını göstermiştir. Bu sağ mantık sadece sağ olmakla kalmamış, onun yansıması olarak pratikte şovenizmin bataklığında son hızla kulaç atılmıştır. DY de, kendine "benzerler" gibi, Kürt meselesini programatize ederken, konuyu bir yazı yığını olmaktan öteye götürememiştir. Mevcut şoven yaklaşımı sürdükçe de götüremeyeceği artık tüm DY militanları tarafından görülmüştür.

Bu meselede "İşte biz de yazdık, bu eksikliği giderdik." mantığı çözüm için yetmemektedir. Çözüm DEVRİMCİLERİN, BİZZAT KÜRT HALKININ EN BASİT DEMOKRATİK MUHTEVALI İSTEMLERİNDEN DEVRİM SORUNUNA KADAR BÜTÜN TALEPLERİNE SAHİP ÇIKMAK VE ÜZERLERİNE DÜŞEN GÖREVLERİ PRATİK HAYATTA MİLİTANCA YERİNE GETİRMEKLE MÜMKÜNDÜR. Aslında oligarşinin resmi ideolojisinin "sol" harekete böylesine etki yaptığı bir ülkede, DYD'nin Kürt meselesine bu kadar eğilmesini de "başarı" olarak kabul etmek gerekir! Bu aşamada tüm "sol"dan olduğu gibi DY'den de, egemen ulus devrimciliğinin imtiyazlı statüsünü bırakması ve ikna(!) olması beklenemez.

Özellikle son günlerde, gerek "resmi", gerekse resmi olmayan biçimiyle Kürt halkı üzerindeki baskı daha da yoğunlaşmıştır. Bu koşullarda bir devrimcinin işi herhalde teorik lafazanlık olmasa gerek. Tersine, devrimcilerin işi **M-L çalışma tarzını** hayata geçirmek olmalıdır. "Teorik dağlar" yaratılıyor sevdasıyla kitleler uyutulmamalıdır. Hele sorun gerçek çözümü bekleyen bir ulusun meselesi olunca asla dondurulamaz, bekletilemez. Böyle devam ederse -ki ettiği de açıktır- hareketin ivmesi sizi aşacak ve artık geride kalmanın hırçınlığıyla saldırmaktan başka yolunuz (Çünkü o zaman saldırmaktan başka alternatifiniz olmayacak.) kalmayacaktır. Bu durumda yerinizin egemen ulus ideolojisinin savunucularının yanı olduğunu fark edersiniz herhalde.

Devrimci hareket içinden egemen ulus şovenizminin atılmaması halinde, Türkiye'de devrim yapmak ya da yapılanın adına devrim demek asla mümkün değildir. Senelerdir sol hareketin devrimci bir rotaya gelmesini engelleyen bu anlayıştır. Ancak burada, 1970-71'de bu anlayışın THKP-C'nin militanca savaşıyla geriletifmeye başlandığını fakat THKP-C'nin 1972'de aldığı örgütsel yenilgi ardından yeniden durgunlaşan "sol"a egemen olmaya başladığını belirtmek gerekir.

Aslında bugün hareketimizin saflarında konunun ne denli eksik ve yanlış kavrandığını bütün yanlarıyla hissetmekteyiz. Bu yüzden, diğer konularda olduğu gibi Kürt meselesinde de, içinde bulunduğumuz partileşme süreci gereği, ideolojik birliği sağlama azmindeyiz ve bunu sağlayacağız da.

Yeni-sömürgecilik ilişkisi Türkiye genelinde olduğu gibi Kürdistan'ı da bir baştan bir başa kaplamıştır. Kürdistan'daki sınıf mevzilenmesi de yeni-sömürgeciliğin karakterine has bir biçim almıştır. Kapitalist üretim ilişkileri çarpık bir biçimde Kürdistan'ın en ücra köşesine kadar sızmıştır. Bugün Kürdistan'da ha-

kim üretim biçimi kapitalizmdir (feodalizmin tam anlamıyla yok olduğunu söyleyememekle beraber). Bunun sonucu olarak, Kürt halkının gerçek kurtuluşu anti-oligarşik, anti-emperyalist halk devriminde odaklaşmıştır. Yani Türk ve Kürt halkının kurtuluşu ortak bir devrim ile mümkündür. Bu anlamda, her iki ulusun Marksist-Leninistleri ortak örgütlü mücadele doğrultusunda propaganda yapmalıdır. Ortak örgütlü mücadele her iki ulusun devrimci anlamda kurtuluşlarını sağlayacak yoldur ve bu somut bir ilke olarak benimsenmelidir.

Bugünün koşullarında geçerli olan bu M-L ilke elbette kesin ve mutlak bir ilke değildir. Koşullar değişirse, değişen koşullara uygun bir biçimde, mesele yeniden gözden geçirilir. Fakat bugünden, bugünkü somut durumdan uzak faraziyeler üzerine "teoriler" inşa etmek M-L bir kafanın ürünü olmasa gerek. Eğer sorunumuz geleceğe dönük kehanetlerde bulunup parsa toplamaya çalışmak değilse...

DY başyazarı! Örgütlenmek, hele birlikte örgütlenmek maddi bir olaydır. Ve bu somut tarihi koşullara göre biçimlenir. Bu, birlikte örgütlenmeyi savunurken Kürt halkının demokratik plandaki taleplerine aldırmamakla, yapılan baskılara kulakları tıkamakla olmaz. Çalışma tarzınızdaki şovenizmle, teorinizdeki Marksizmi(!) artık birbirinden ayırın.

Proleter devrimci anlayış, ulusal meselenin çözümünün zorunlu olduğu bir ülkede, saflarındaki şovenizm sızmalarına mutlaka dikkat etmelidir. Oysa bu ilkenin DY tarafından gerçekten hayata geçirildiğini ve geçirilmek için en ufak bir çaba harcandığını görmek mümkün değildir.

Elbette ki proleter devrimci anlayış yalnız şovenizme karşı mücadele etmez. Aynı zamanda, şovenizm kadar devrimci hareket için zararlı olan ulusal dar görüşlülüğe karşı da mücadele etmelidir. Zaten bu iki mücadele biçimi birbirlerinden ayrılmaz diyalektik bir bütünsellik arz ederler.

Ulusal dar görüşlülüğün kaynağında yatan, ulusal yapıya göre örgütlenme ilkesidir. Bu, çağı kapanmış burjuva dar görüşlülüğünün devrimci hareket içerisinde, onu bozucu bir biçimde ortaya çıkmasından başka bir şey değildir. Marksizm bu esasa göre örgütlenmeyi tarihin karanlıklarına gömmüştür. Çünkü çağımız sınıfsal temellere dayanan örgütlenmelerle emperyalizmin, sömürgeciliğin yenilgiye uğratıldığı çağdır. Stalin ulusal yapıya göre örgütlenmeyi önerenlere şöyle cevap veriyor:

> *"Bir an için milleti örgütlendiriniz sloganının gerçekleştirilmesi mümkün bir slogan olduğunu kabul edelim. Daha fazla oy toplamak için milleti örgütlendirme yolunda çaba gösteren burjuva milliyetçileri parlamenterlerin tutumunu hadi anlayalım. Ama sosyal demokratlar ne zamandan beri milleti örgütlendirme ile, milletler teşkil etme, milletler yaratma işiyle uğraşmaktadırlar?"* (Stalin, Marksizm ve Milli Mesele)

Kısaca, UKKTH ilkesi tartışmasız kabul edilirken, her iki ulustan Marksistlerin gerek şoven anlayışlarla ve gerekse ulusal dar görüşlülüğü ifade eden anla-

yışlarla acımasız bir ideolojik mücadele sürdürmesi gerekir. Ancak böylelikle UKKTH'nın Marksistçe ilkeleşmesini sağlayabiliriz.

Çalışma tarzımızın temelini yeni-sömürgecilik şartlarına uygun ilkeler doğrultusunda programlaştıracağız. Böylece Türkiye geneliyle birlikte yeni-sömürgecilik sürecine giren Kürdistan için de gerçek devrimci çalışma tarzını hayata geçirmiş olacağız. Bu programın ana ilkesi ezilen ulus devrimcilerine ve halkına güven vermek olacaktır. Ancak bu şekilde şoven şartlanmayı kırabilir ve ezilen ulusun gerçek kurtuluşunu kucaklamaya çalıştığımızı ispat edebiliriz.

Biz, her konuda olduğu gibi, Kürt meselesinin çözümünde de devrimci tavrın, Devrimci Yol ve diğer "siyasetler"in yaptığı gibi, konuyu dergi sayfalarında, güncel seminerlerde bir polemik aracı olarak ele almaktan değil, daha çok pratik hayat içerisinde militanca savunmaktan geçtiğine inanıyoruz.

Kürt meselesine pragmatist bir anlayışla yaklaşılmasına kesinlikle karşıyız. Ve bu faydacı zihniyete karşı her yerde, Marksist-Leninist ilkeler doğrultusunda savaş vereceğiz.

Evet, Kürt meselesine ilişkin yaptığımız bu kısa açıklamanın yeterli olduğunu iddia etmiyoruz. Kısa bir müddet sonra, konuya etraflı bir şekilde yeniden dönüş sağladığımızda, pratik hayatta da çok şeyler yapmaya başlamış, hatta birçok görevimizi tamamlamış olacağız.

III. BÖLÜM

1 - ÇALIŞMA TARZI (ANTİ-FAŞİST MÜCADELE ANLAYIŞI)

Devrimi gerçekleştirmek için hangi mücadele araçlarına başvurulacağını, yürütülen savaşın nasıl ele alınacağını (yani çalışma tarzını), ülkenin içinde bulunduğu durumu (emperyalizmin işgal biçimi) ülkenin politik, ekonomik, sosyal, psikolojik, kültürel ve geleneksel özellikleri belirler. Bir devrimci örgütün devrim ve örgüt anlayışına uygun olarak amaçlarını gerçekleştirebilmek için yaptığı faaliyetlerin ve bu faaliyetler sırasında ihtiyaç duyduğu araçların tümü onun çalışma tarzının kapsamına girer. Bunların nasıl belirleneceği ülkenin somut şartlarına bağlıdır. Leninizmin ilkelerinde evrimci çalışma tarzı ve devrimci çalışma tarzı diye iki ayrı çalışma tarzı yoktur (evrimci çalışma derken reformcu çalışma anlaşılmasın). Evrim ve devrim dönemlerinin birbirinden ayrıldığı ülkelerde, her iki dönemin çalışma tarzı da devrimcidir. Çalışma tarzının devrimci olması, evrim ve devrim dönemlerinin ayrı ayrı veya iç içe olmasından kaynaklanmaz. Bizim gibi ülkelerde, halk savaşının uzun süreci içerisinde mücadele daha başından itibaren evrim döneminin çalışma tarzıyla devrim dönemi-

nin çalışma tarzının iç içe geçmesi gerçeğine bağlı olarak yürütülür. Emperyalizmin yeni-sömürgecilik yöntemlerini hakim kıldığı III. bunalım döneminin özellikleri, (şehirlerdeki güçlü denetim, merkezi otoritenin bütün ülke sathında "güçlülüğü", haberleşme, ulaşım gibi altyapı tesislerinin yaygınlaşması) bizim gibi ülkelerde çalışma tarzının nasıl olacağını belirleyen önemli nedenlerdir.

Devrim anlayışları farklı olan grupların yapacakları pratik faaliyetlerin de (çalışma tarzı) birbirinden farklı olması kaçınılmazdır. Örneğin, halk savaşını savunmayan bir siyasal yoğunluğun çalışma tarzı (şehirlerde örgütlenmeyi temel alan, iktidarın genel bir ayaklanmayla devralınacağını savunan) ile halk savaşını savunan devrimcilerin çalışma tarzı (kırları temel alarak silahlı mücadeleyi hayata geçirme doğrultusunda çalışmak) farklıdır ve aynı zamanda taban tabana zıttır.

Devrimci çalışma tarzının en önemli öğesi, devrimci bir kitle çizgisine sahip olmaktır.

> *"Kitle çizgisi mücadelenin herhangi bir aşamasının herhangi bir evresinde, o evrenin şartları altında, çıkarları devrimde olan yığınlara dışarıdan verilecek olan bilincin biçim ve özelliklerini, taktik ve şiarların niteliğini tayin eder."* (M.Çayan)

Oportünistlerin çalışma tarzı, günümüz şartlarından bağımsız (evrim ve devrim dönemlerinin iç içe geçmesini kavrayamamaları yüzünden ortaya çıkan durum) evrim dönemine ilişkin bir kitle çizgisi ve ona uygun şiarlar izledi-. ğinden, onlar silahlı savaşın başlayabilmesi için kitleleri politize ederek örgütlenmeyi -barışçıl politik yöntemlerle- amaç edinirler. (Politize olmuş kitleler zemininde yürütülecek silahlı mücadele esprisi budur.) Kısacası, onlar "müzmin" hazırlık örgütlenmelerinin(!) değişmez savunucularıdırlar.

MÇayan'ın tezlerini savunduğunu iddia eden gruplar için de bugünün şartlarında aynı tahlil geçerlidir.

Örneğin, "DK" ve "Acil"in kitle çizgisi, "sol kendiliğindenci" kitle çizgisine tekabül eder. Onlara göre, kitleler silahlı propagandanın arkasından kendiliğinden hemen harekete geçeceklerdir. Aynı şekilde, KSD, THKP-C'nin kitle çizgisini anlayamadığından (veya kendi kitle çizgisi revizyonist olduğundan), kitlevi bir mücadele biçimi olarak silahlı propagandanın temel mücadele metodu olmasını küçük burjuva ihtilalciliği olarak değerlendirmektedir. Çünkü revizyonist mantığa göre, kitleleri örgütle/neden, savaşa dahil etmeden gerilla savaşına başvurmak maceracılıktır. Aynı şekilde, diğer bütün revizyonjst-oportünist grupların kitle çizgisi "Önce kitleleri barışçıl politik mücadele biçimleriyle örgütleyelim, şartlar olgunlaşınca silahlı mücadeleye başlarız." anlayışında ifadesini bulan revizyonist kitle çizgisine dayanmaktadır. Bu kitle çizgisi, devrimci hareketi kitlelerin kuyruğuna takan "sağ kendiliğindenci" bir çizgidir.

Ankara hizbinin bugün sistemleştirmeye çalıştığı teorik görüşlerin ve pra-

tik anlayışların çalışma tarzına yansıması, kaçınılmaz olarak "sağ kendiliğindenci" bir rotaya girmiştir. Tasfiyeci hizbin, geçmiş değerlendirmelerinde, silahlı propagandanın işlevlerinin ve muhtevasının hasır altı edilmesinde ve öncü savaşının reddinde bu açıkça görülüyor. Şimdi daha da ileri gidilerek, -"dogmatik olmayalım" havası içinde- geçmiş hareketin kitlelerle ilişkisini sağlayacak olan volan kayışlarını oluşturamadığı söylenmekte, bugün bu yanlış ve eksik(!) olan şeylerin tekrarlanmaması adına yaygın kitle ilişkileri kurma zemini ve örgütlenmesi sağlanmaya çalışılmaktadır.

Ve bugün "DY hareketi" yaygın kitle ilişkilerinin ön planda olduğu, bu ilişkileri ayakta tutacak dikey örgütlenmenin ise önemsenmediği (daha doğrusu kof bir kadrolaşmanın olduğu) bir noktaya gelmiştir. Öyle bir noktaya varılmıştır ki, çalışma tarzı bakımından, "DY hareketi"ni.diğer oportünist ve revizyonist siyasetlerden ayırmak pek mümkün olmamaktadır.

Sol hareketin çalışma tarzındaki revizyonist anlayışının ülkemiz tarihi gelenekleriyle de yakından bağlantısı vardır.

Ülkemiz emperyalizme bağımlı geri bıraktırılmış bir ülkedir. Köklü bir işçi sınıfı (nicel ve nitel anlamda) ve devlete yönelik halk hareketi geleneği yoktur. (Tarihimizde kişilere, hükümetlere, bazı partilere yönelik ayaklanmalarla "devlete yönelik ayaklanma" şekli birbirine karıştırılmamalıdır.) Yıllar devlet babaya, bazı "mit"leştirilmiş kişilere umut bağlamakla geçmiştir. Kısacası, ülkemiz insanları "politik pasiflik" geleneğini bugünkü kuşaklara kadar getirmişlerdir. Ülkemizde burjuva demokratik devrimin burjuvazinin öncülüğünde (burjuva sınıfının daha henüz ilericilik vasfını kaybetmediği dönemde) yapılmamış olması, köklü bir demokratik hareketin ve buna bağlı olarak demokratik mevzilere sahip çıkma geleneğinin oluşmamasını beraberinde getirmiştir. Daha açık bir ifadeyle, bu, halkın "iş"lerin kendi gücüyle düzeleceğini bizzat kendi öz deneyleriyle öğrenecek bir gelenekten yoksun oluşu ve düzenin değişmesini daha ziyade başkalarından bekleyen kaderci bir anlayışa sahip olmasıdır. Halk arasında yaygın olan "böyle gelmiş, böyle gider" sözü bu mantığın somut bir ifadesidir.

Sol hareketin ülkemiz toplumunun bu tarihsel özelliklerinden etkilenmemesi beklenemez. "Başka güçlere bel bağlama" anlayışı bu geleneğin bir devamıdır. Türkiye sol hareketi genel olarak sağ bir nitelik taşımasına karşın, devrimci bir hareket, "geçmiş sol hareketi" bir çırpıda karalayamaz, çamurlayamaz. Çünkü bugün devrimci hareket, geçmiş hareketin temelleri üzerinde yükselmiştir.

Halbuki bugün Türkiye solunun geleneksel sağ anlayışı devam ettirmekten başka bir şey yaptığı yoktur. Teorik keşmekeş yaratmak, düzen sınırları içinde bir pratik sergilemek; solun yaptığı budur. Teorik sorunlarda çeşitli sol gruplar arasındaki sağırlar diyalogu, ustaların yazdıklarını özetleyip onlardan yalancı şahit olarak yararlanmak ve entelektüel gevezelikten öteye gidemeyen

tartışmalar solun hemen hemen en önemli eylemi haline gelmiştir ve bu durum geleneksel politik pasiflikten ayrı düşünülemez. Bugün Türkiye solunda olmayan bir şey varsa, o da diyalektik metotla yapılan tahlillerdir.[19]

Pratiğe ilişkin verilen hiçbir cevap yoktur. Zaten ülkemizde somut olaylara ilişkin devrimci bir pratik yapılmamaktadır ki, pratiğe dayanan tecrübelerden çıkarılan devrimci bir teori olsun. Pratiğe geçmeyen bir düşünce ve tartışma aydın gevezeliğinden başka bir şey değildir. 71 deneyi bir bakıma "sol" gruplar tarafından gerek aydın sohbetlerinde ve gerekse birbirlerine karşı çıkarttıkları polemik dergilerinde tartışmaları zenginleştiren(l) bir deney olarak görülmüştür. Her şeye yeniden başlayan, dönüp dönüp aynı yere gelen kısırdöngü geleneğini kırmak gerekir.

Ankara hizbi bu geleneğin takipçisi durumundadır. Kısırdöngü geleneğini parçalamayanlar, teorik ve pratik olarak oyalayıcı bir rota izlemiş ve yılları partileşiyoruz diye geçirip durmuştur. Ve bugün artık klasik bir kitle çalışması ve örgütlenmesini hayata geçirmekten başka bir iş yapılmadığı ortaya çıkmıştır.

---

(19) Ülkemizde sol hareketin içinde bulunduğu duruma şöyle bir bakıldığında, birçok grubun birbiriyle çelişme içinde olduğu görülür. Ülkemiz sol hareketi içindeki çelişmenin tarafları bizce şunlardır: Proleter devrimciler, küçük burjuva devrimcileri. Bugünün şartları somut olarak incelendiği zaman bu çelişmenin ağırlıklı yönü. yani sol harekete hakim gibi görünen yönü küçük burjuva yönüdür. Bu sorun ülkemizdeki devrimci gelişmeyi engelleyen önemli bir engeldir. Bu çelişmenin proleter devrimcilerin lehine çözülmesini sağlamak için, proleter devrimcilerin sol hareket içindeki kaosa teorik ve pratik olarak müdahale etmeleri ve belirleyici yönü teşkil etmeleri gerekir. Bugün bu meseleyi basite almak mümkün değildir. Ve bu mücadeleden proleter devrimcilerin belirleyici yan olarak çıkmalarını, bugünden yarına gerçekleşecek bir olay olarak görmemek gerekir.

Bugün bu çelişme sol hareket içerisinde bir sürü suni kamplaşmaların doğmasına neden olmuştur. (Sovyet-Çin kamplarına dahil olanların arasında olduğu gibi.) Bu kamplaşmalar, sağlıksız gelişmelerin bir sonucu olarak, tarikat müritliğine benzeyen bir şekilde bağnaz olmayı da beraberinde getirmiştir. Bu kamplaşmaya suni diyoruz. Çünkü devrimci mücadelenin gerçek sorunlarına dayanan bir kamplaşma değildir. Hatta bazı gruplar aralarındaki farklı noktaları bile zor ortaya koyabilmektedirler. Bazen bu farklılık sadece değişik sloganlar atma biçiminde kendini gösterebilmektedir. Ve bunun doğal sonucu olarak da. fraksiyonlar habire bölünmekte, her bölünen fraksiyon diğerine oportünist, sosyal faşist, revizyonist, inkarcı gibi suçlamalarda bulunmaktadır. (Bu suçlamalar sol harekette kavram kargaşasının hakim olmasına da neden olmaktadır.) Kamplara bağlı militanların birbirlerine karşı zor kullanmaları ise kargaşalığı daha da artırmakta, militanları birbirlerine karşı kemikleştirmekte ve sorunları içinden çıkılmaz hale getirmektedir. Suni kamplaşmanın yarattığı tüm olumsuzluklardan ancak doğal kamplaşmayı sağladığımız zaman kurtulabiliriz. Ve bugün henüz bu noktaya gelmiş durumda değiliz. Bu noktaya gelebilmek için devrimci bir önderliğe sahip olmak gerekir (teorik ve pratik olarak). Bunun yolu Marksizm-Leninizmin kadrolar tarafından özümsenmesi, ülkemize özgü devrim yolunun kavranması ve oportünizmin her yeni biçimine karşı amansız bir mücadeledir.

A) Kadrolaşma Sorunu

Profesyonel devrimcilerin görevi, gerçek hedefin iktidar olduğunu göstermektir. Bunun için, temel alınan mücadele biçimine bağlı olarak, uygun eylem biçimlerini gündeme getirmek ve kitleleri devrimci hareket lehinde etkilemek gerekir. Kitleler içinde çalışma yapan bir devrimcinin karşısına her an değişkenlik gösteren spontane olaylar çıkabilir. Her özel durum genel olarak politik önderliğin yerinde müdahalesini ve somut şartların somut tahlilini gerektirir. İşte bu noktada, kitle içinde çalışma yapan kadroya düşen görev, değişen durum ve koşulları doğru tahlil edebilmek ve buna bağlı olarak -bir dogma değil, bir eylem kılavuzu olarak kavradığı- işçi sınıfı ideolojisinin yaratıcılığını kullanarak anında ve yerinde doğru hareket edebilmeyi başarmaktır. Bunu yaparken, yalnız mevcut sorunlarla sınırlı kalmamalı, daha da öteye giderek, var olan durumu değil, var olabilecek durumu da önceden düşünerek geleceğe ona göre hazırlanılmalıdır.

Devrimci çalışma yapan bir kadro toplumun tüm sınıf ve tabakalarını ve onların düzenle olan ilişkilerini doğru bir şekilde kavramalıdır. İlişkiye geçeceği her sınıf ve tabakanın nitelik ve karakterini bilmeli, her toplumsal olayı ve bu olayla olan ilişkileri Marksist-Leninist bir bakış açısıyla ele alabilme yeteneğine sahip olmalıdır. Kitleye siyasal bilinç götürmek ve şartlara uygun kararlar alabilmek ancak böyle mümkün olabilir. Bir kadro politik bilincini sürekli olarak yükseltmek zorundadır. Kişiliğinde proletaryanın çelik disiplinini maddeleştirmiş olmalıdır. Ülkemizde baştan itibaren silahlı mücadelenin temel mücadele biçimi olmasından ötürü, bir kadro mutlaka belli bir askeri bilgiye de sahip olmalıdır. Bu konuda ihtisas sahibi olmak veya asgari bilgiye sahip olmak sorunu iş esasına göre örgütlenmenin sistemleşmesiyle değişkenlik gösterebilir. Örgütlenme yapan, ajitasyon ve propaganda çalışmalarını yürüten, askeri faaliyetleri gerçekleştiren kadroların hepsinde aranması gereken ortak özellik belli bir Marksist formasyona, belli bir askeri bilgiye ve yerleşik çalışma yapabilme özelliğine sahip olmasıdır. Bu konularda ayrı ayrı uzmanlaşma iş esasına göre örgütlenmenin sorunudur.

Bugün hareketimiz yatay olarak alabildiğine genişlemiştir. Ama bu yatay gelişmeyi ayakta tutacak ve hareketin kofluğunu giderecek, devrim anlayışına uygun dikey örgütlenme başarılamamıştır. Daha doğrusu, hareket içinde sağ bir perspektife sahip bir hizipleşme ortaya çıkmıştır. Bu hizip bir yandan devrimci hareketin temel görüşlerini tasfiyeye yönelirken, diğer yandan, kadrojaşma açısından sağ bir örgütlenme içine girmiştir. Kısacası, kadro sorununda iki bakış açısı vardır: Kurumsal örgütlenmenin temeli olan sağ bir kadrolaşma ve devrimci stratejiyi hayata geçiren devrimci bir kadrolaşma. Tasfiyeci hizbin rotası birinci doğrultudadır.

Kadrolar sorununu Bildirge'de şöyle belirtmiştik:

"Partileşme sürecinin merkezinde kadro çalışması yatmaktadır. Kadrolaşmayı yaratmayan bir çalışma kalıcı bir çalışma olamaz. Partileşme süreci kadrolaşmanın gelişmesine bağlı bir süreçtir. Önerdiğimiz, devrimci mücadeleyi örgütleyecek yeterli sayıda kadronun yaratılması olarak ifade edilebilir. Politikanın hayata geçirilmesi için verilen mücadelede artık öyle bir an gelir ki bundan sonra bir örgütsel bütün olarak istediği hedeflere yönelebilen bir organizma oluşur. Bu organizmaya parti ismi verilir. Bu anlamda, kadro çalışmasının bir sonucu olarak, kadrolaşmanın belli bir birikiminin **ürünü** *(ki bu kadrolaşma birikiminin göstergesi, siyaseti, programlanan biçimlerin içinde hayata geçirebilme kabiliyeti olabilir; yoksa mekanik olarak şu kadar adam sayısı biçiminde ele alınamaz), bu kadro çalışmasının* **nitelik sıçraması** *yapması şeklinde anlaşılmalıdır."* (Bildirge, syf.50) Bildirge'de hemfikir olduğumuz bu doğru tespitlerden sonra, gelişen süreç ardından, bugün önemli olan şu iki nokta vardır: Birincisi, kadrolaşmanın hayata geçirilmesinde varılan noktadır. "Hayatın kızgın pratiği içinde" bir kadrolaşma yerine, tasfiyeci hizip "kızgın pratiğe" geçmeye hazır(!) memur kadro anlayışı geliştirmiştir. Bugünkü durum büyük illegal pozlarda ama aslında legalizm batağında olan (iyi niyetimizle söyleyelim, geleceğe ilişkin çalışmaların belirtilerinin dahi görülmediği) bir örgütlenmeye ve çalışmaya tekabül etmektedir. Bu konuda kimse kendi kendisini kandırmamalıdır. İkincisi, hangi siyasi perspektifle kadrolaşmanın yapılacağıdır. Tasfiyeci hizip, devrimci hareketin temel görüşlerini süreç içinde terk ederek (tasfiye ederek) nasıl bir kadrolaşma yolunda olduğunu açık bir şekilde göstermiştir. Önemli olan, doğru siyasi önderliktir. Devrimci Yol yazarlarının sağ önderliği -"geçmiş"te, ne kadar güzel şeyler yazarlarsa yazsınlar- kadrolaşmada da kaçınılmaz olarak sağ bir çizgiyi yaratmıştır.

Hareketimiz, bir yıllık geçmişi olmasına rağmen, yatay anlamda genel olarak gençliği, nispi olarak da diğer halk kesimlerini kucaklamayı başarmıştır. Ama bunun yanında, kitlelerin nabzını elinde tutacak, onları istediği anda, istediği hedefe doğru yönlendirebilecek yetkin kadroların yetiştirilmesi, yönetici kliğin sağ mantığından ötürü mümkün olmamıştır. Bu eksiklik bu kadarla da kalmamış, tek yanlı bir kadro anlayışı sistemleştirilmiştir. Özellikle öğrenci gençlik dışında kalan kesimlerdeki kadromsu unsurlar, (fabrika, köy, mahalli bölge) bu alanlardaki faaliyetlerin yeni olması ve geçmişten gelen esasa ilişkin tecrübelerinin olmaması nedeniyle geniş kitle sempatisi karşısında bir müddet bocalamışlar, -doğru siyasi önderlik olmayınca da- giderek bu unsurlarda sağ bir anlayış gelişmiş ve sistemleşmiştir. Tasfiyeci hizip sağ anlayışına bu çerçevede uygun bir zemin bulmuştur. İşçi kesiminde, gecekondu bölgesinde, köylerde yapılan çalışmalar ve kadrolaşma genellikle tek yanlılıkla ele alınmış ve giderek bu zemin temelinde sistemleşme olanağı bulmuştur. Sağ kendiliğindenci kitle popülizminde ifadesini bulan anlayışın yansıması, işte bu, kadrolaşmadaki tek yanlı bakıştır.

a- Tek Yanlılık:

Bir çalışma alanında kadrolar yetiştirilirken veya niteliklerine uygun olarak seçilirken, yetenekleri gözden geçirilir ve farklı yetenekteki insanların yetenekleri doğrultusunda uzmanlaştırılmaları sağlanır. Yani örgütlenme, ajitasyon ve propaganda, askeri çalışma alanlarında yetenekli insanlar uzmanlaştırılarak ortak organize çalışmaya sokulurlar. Bunlardan birinin hayata geçirilmemesi veya geçirilmesi sırasındaki başarısızlık o alandaki çalışmayı zaafa uğratır. Türkiye'de siyasi mücadelenin daha işin başından silahla yürütülmesinin (temel olarak) zorunluluğu ve anti-faşist" mücadelenin devrimci şiddet temelinde derinleşmesi askeri çalışmalarda uzmanlaşmış kadroların yetiştirilmesinin ve böyle bir anlayışın sistemli bir şekilde yürütülmesinin önemini artırmaktadır. Kadrolaşmada tek yanlılığın en tipik örneğini, "Acil" ve "Devrimci Kurtuluş" adlı siyasi yoğunluklar vermektedir. Bu iki siyasette kadrolaşma ve kadro anlayışı daima askeri yönün fetişleştirilmesi şeklinde kendini gösterir. Bu tek kriterin iyi asker olunması mantığıdır. Böylesi bir tek yanlılığın tam zıddını DYD yazarlarının kadro anlayışında da görmekteyiz. Bu hizbin kadrolaşmada en belirgin karakteri yaygın kitle ilişkileri örgütleme özelliğini abartma, kadroları sadece bu yönde uzmanlaştırma, bu yönde yeteneği olan insanları seçme şeklinde kendini göstermektedir. Kadroların yetişmesi sorununda kadromsu unsurların askeri çatışmalar alanında yetkinleştirilmesi, küçümsenmekte, bu yöndeki teknik hazırlıklar ve örgütlenmeler, savaşçı bir partinin unsurlarının oluşturulması şeklinde ele alınması gerekirken, sistemleşmiş bir sağ eğilim olarak bir kenara bırakılmaktadır. Bu zaman zaman ortaya çıkan basit bir hata değil, **farklı devrim anlayışından kaynaklanan sistemleşmiş bir eğilim olarak kendini göstermektedir.** Bu eğilimin kökeni kadro sorununa bakıştaki sistematikte yatıyor ve en açık şekilde kendini pratikte gösteriyor. Zaman zaman açılan "kampanyaların" hayata geçirilişinde, anti-faşist mücadelenin gereklerinin yerine getirilmesinde bunu görmek olanaklıdır. Bu eğilim kendini anti-faşist mücadelede "kitle hareketlerinin birkaç biçiminin yerine getirilmesiyle" sınırlandırmaktadır. Böylece iradi kadro eylemleri gereksiz, küçümsenen eylemler durumuna düşürülmüştür. Öyle bir noktaya varılmıştır ki, kadro eylemleri alaycı bir küçümsemeyle karşılanır olmuş ve ülkenin herhangi bir bölgesinde yapılan bir eylem (olumlu veya olumsuz) diğer siyasetlerin eylemi olarak görülmüştür. Fakat bunun yanında, en küçük bir kitle hareketi "bizim siyaset tarafından yapılmıştır" havası içinde abartılmıştır. Bu mantığa karşı çıkan insanlar da -eleştirileri ne olursa olsun- "cins adam", "acilci" gibi yakıştırmalarla siyasetimiz dışında görülmüştür. Bu tek yanlı kadro anlayışının örneklerini, yaşadığımız pratiklerde, DYD'nin bütün sayılarında yer alan haberlerde görebiliriz. Örneğin, 15 Ocak "Halkın Devrimci Talepleri Mitingi", tasfiyeci Ankara hizbinin sağ mantığına göre "halktan kopuk bir avuç maceracı" suçlamalarına bir cevap(!), "siyasi hare-

ketimiz açısından dikkate değer niteliksel bir aşama", "en geniş kitle içerisinde en dar kadro çalışmasının hayata geçmesi" vs. olarak yorumlanabilmiştir. Bu, kitle kuyrukçuluğudur, kitle popülizmidir. Halktan kopuk olmamanın ispatı miting yapmak şeklinde anlaşılamaz. Bu şekilde "geçmiş" dahi halktan kopuk olarak değerlendirilebilir. Kitlelerle birlik olmanın esas anlamı somut duruma göre devrimci mücadeleyi yükseltmek, kitlelere önderlik edebilmektir. (Miting yapmakla kitlelere önder olunuyorsa, söylenecek bir şey yok!) Bir miting (10 bin kişilik) yapmak, en geniş kitle içerisinde en dar kadro çalışması olarak değerlendirilemez. Bizim anladığımız en dar kadro çalışması, anti-faşist mücadelenin gereklerini yerine getirmek, siyasi pratiği yükseltmek temelinde, kitlelere pratik anlamda önderlik edecek bir kadrolaşmadır. Bu anlayışın yansıması -acı da olsa- Malatya'da ortaya çıkmıştır. Tek yanlı bir kadro anlayışına sahip olan tasfiyeci hizip, Malatya'da saldıran faşistler karşısında devrimci pratiğin gereklerini yerine getirememiş ve Malatya bugün faşistlerin denetiminde bir yer haline gelmiştir. Tasfiyeci hizip (halktan kopuk olmayan, halkın önderleri!) bunun suçunu da yine kitlelerin üzerine atmayı başarmış, kendi suçsuzluğunu (önderliğini) ispatlamıştır. (!)(*)

b- Perspektifsizlik (Sağ Bir Perspektif):

Ankara hizbinin kadrolaşma anlayışındaki bir yanlış eğilim de Türkiye gerçeklerine uyan bir perspektiften yoksun olmasıdır. Bilindiği gibi, Türkiye devrimine giden yol politikleşmiş askeri savaş stratejisinden geçecektir. Eğer Türkiye'de gerçekten savaşçı bir parti oluşturacağımız iddiasında isek, bu partinin unsurlarını teşkil edecek olan kadrolar ve kadro birimleri politikleşmiş askeri savaş stratejisi perspektifi ile sürekli faşizm koşullarına göre örgütlendirilmelidir. Bir savaşçı partinin ana iskeletini oluşturacak olan kadrolar stratejik hedefe göre örgütlendirilmek zorundadır. Sürekli faşizmin açık veya gizli icrasını göz önünde bulundurarak örgütlenmenin esasları tespit edilmeli, kadrolar silahlı propagandayı ve ona göre belirlenecek mücadele biçimlerini hayata geçirebilecek ve onun başarılı uygulayıcısı olabilecek şekilde örgütlendirilmelidir. Böylesi bir perspektife sahip bir parti oluşturulacaksa, önce halledilmesi gereken mesele, partinin iskeletini teşkil eden kadroların kafasında bu bakış tarzı, bu

---

(*) Esas olarak faşist teröre karşı mücadelenin ana yöntemi faşist provokasyonu bozmanın yolunu görememeleridir. Malatya'da faşist provokasyonu engellemenin tek yolu devrimci şiddetti. Malatya'daki devrimciler ve Devrimci Yol yazarlarının provokasyonu bozmak diye bir düşünceleri yoktur. Onların tek düşüncesi kitleleri Direniş Komiteleri içinde örgütlemektir. Oysa faşist teröre karşı devrimci şiddet temelinde gelişen devrimci bir mücadele yaratılmadığı müddetçe, ne kitle örgütlenmesi kalıcı anlamda gerçekleşebilir, ne de faşist terör ve provokasyon engellenmiş olur. Malatya'da olan da budur. Yığınla kadroya rağmen, gerici provokasyona karşı bir tek kadro hareketi dahi düzenlenmemiştir. Çatışma halkın bölük pörçük kendiliğinden savunmasından başka bir şey olmamıştır. Zaten DY'nin ve Malatya'daki tasfiyecilerin devrim anlayışından kaynaklanan sağ kadro politikasından başka bir şey de beklenemezdi.

perspektif konusunda hiçbir kuşkuya yer bırakmayacak bir netlik olmalıdır. (Yani siyasi pratiğe yön veren bir çizgi olmalıdır.) Bugün ortaya çıkan durum ise şudur: Siyasi pratiğin gereklerinin yerine getirilmemesi ve buna uygun sağ, tek yanlı bir kadrolaşma ve öte yandan devrimci çizgiyi terk ederek perspektifsiz (daha doğrusu sağ bir perspektife sahip) bir kadrolaşma çalışmasının pratiğe geçirilmesi... Siyasi önderlikle kadrolaşma birbirinden ayrılamayan bir bütün teşkil ettiğine göre, tasfiyeci hizbin kadro çalışmasını sağ bir perspektifle yapması kaçınılmazdır.

Tasfiyeci hizip yıllar süren gelişim süreci içerisinde kadrolaşmayı devrimci çizginin temel tezleri üzerine ambargo koyarak yapmaya çalışmıştır. (!) Bu konuda getirilen eleştirilere "Biz önümüze çıkan siyasi sorunlarla ilgili yazılar yazarız.", "Zamanımız yok.", "Kadrolar bu konuları anlayamaz. Önce evrim, devrim, emperyalizm, faşizm konularını kavratmamız gerekir." gibi cevaplar vermişlerdir. Yani kadroların devrimci bir perspektifle örgütlenmesi soyut bir konudur, siyasi duruma göre örgütlenme yapılmalıdır denmiştir. Biz hiçbir zaman soyut bir öncü savaşı, suni denge vs. tartışması istemedik. Zaten böylesi bir akademik tartışmada (kapalı odalarda kaldığı müddetçe akademiktir) birçok siyasi yoğunlukla -lafta da olsa- hemfikir olmak(!) mümkündür. Bizim anlayışımız, kadrolar arasında ideolojik birliği ve netliği sağlamak, hayatın her alanında verilecek devrimci mücadele ile öncü savaşı örgütlenmesinin teorik ve pratik perspektifini oluşturmak, açık ve gizli faşizm koşullarında devrimci faaliyetlerin kesintisiz bir şekilde sürdürülmesini sağlayacak bir örgütlenme yaratabilmektir. Devrimci perspektif budur ve devrimci örgütlenmenin temeli bu anlayışa dayanır. Eğer tasfiyeci Ankara hizbi gibi bir anlayış savunulursa, yüzeysel taktik örgütlenmeler, günlük mücadele ve kampanya örgütlenmeleri vs.-den öteye gidilemez. Gelecek bir açık faşist darbede, legal derneklerin kapılarına kilit vurulduğunda, böyle bir örgütlenme, dağılan kadrolar arasında irtibatı dahi sağlayamaz. Devrimci bir çizgiden yoksun bir kadrolaşma anlayışı ve örgütlenmesi bugünkü niteliği ile dahi ileriye bir adım atamaz, kof bir yapı haline gelir. Ve bugünün devrimci anti-faşist potansiyeli bu perspektifsizliğin elinde söner, çarçur olur gider.

Ankara hizbinin kampanyalara, seçimlere, günlük siyasi pratiğe göre örgütlenme perspektifi (daha doğrusu perspektifsizliği)* onu Direniş Komiteleri -ki bu konudaki görüşleri Şili'den aktarılan kötü bir adaptedir[20]-, faşizm, emperyalizm gibi genel yazılarla, "sosyal emperyalizm" gibi somut siyasi sorunlara değinen(!) teorik ürünler dışında temel konuları açmaya götürmemektedir. (Bir de siyasi gelişmelere ilişkin genel değerlendirmeler^) ve akıl hocalıkları vs. var.)

---

(20) Direniş Komiteleri konusu. DY'nin bahsettiği gibi hayatın dayattığı bir zorunluluk değildir. DY bu anlayışa farklı bir devrim anlayışı ve somut durumun farklı tahlilinden varmaktadır.

Bu tip örgütlenmeler, çeşitli ülkelerde (Arnavutluk'da Konseyler, Bulgaristan'da Halk Komiteleri. Şili'de Direniş Komiteleri vs. gibi) faşizmin ve emperyalizmin açık saldırı dönemlerinde,

Kısaca özetlersek, Ankara hizbinin kadrolaşma perspektifi, siyasi çizgisinin ve önderliğinin sağ bir anlayışa tekabül etmesinden ötürü, "sağ kendiliğindencidir". Dünyaya bakış tarzının ve pratiğinin devrimci çizgiyi tasfiye temelinde şekillenmesi kadro perspektifinin ne olduğunu da ortaya koymaktadır. Bu türden bir kadrolaşma anlayışı hareketimizi öncü savaşını hayata geçirecek savaşçı bir partiye ulaştıramaz. Savaşçı bir parti Türkiye somutunda Leninizmin yorumu olan "Kesintisizler" temelinde ideolojik birlik ve netliğin sağlanması, buna paralel olarak da, siyasi pratiğin gereklerinin yerine getirilmesiyle yaratılacaktır.

B-Anti-Faşist Mücadele, Kendiliğindencilik Ve Devrimci Anlayış

Kadro sorununa bu türden bir yaklaşımın ardında, bir sistematiğin yattığı açıktır. DYD yazarlarının faşizme karşı mücadele anlayışları kadrolaşma konusuna bakışlarının da temelini teşkil eder. Her ne kadar Ankara hizbi muhtelif yazılarında devrimcilerin faşizme karşı mücadelede bugünkü ve uzun vadeli konumlarına değiniyorlarsa da (aktif savunma), bu tespit yalnız dergi sayfalarında kalmaktan öteye bir şey ifade etmediği için fazlaca bir önem taşımıyor.

Ülkemizde sürdürülecek mücadele, baştan itibaren siyasal iktidarı ele geçirmeyi amaç edinen bir anlayışla örgütlenmek, doğrultusunu siyasal iktidara yöneltmek zorundadır. (Faşizm sorununun bir devrim sorunu olması bununla bütünlük taşır.) Devrimci mücadele siyasal iktidara karşı, onu ele geçirmek amacıyla yapılmayıp, sadece savunma amacına yönelik olarak kalırsa, başarılı olmak olanaksızdır. (Tabii ki devrimci mücadele proletaryanın savaşçı partisinin önderliğinde verilir.) Dimitrov bu konuya ilişkin şunları söylüyor:

---

yoğun kitle potansiyelinin örgütlenme araçları olmuştur.

DY yazarı da ülkemiz somutunu kitlelerin çatıştığı bir ortam olarak hayal ettiğinden, Direniş Komiteleri biçimindeki kitle örgütlenmelerini temel almaktadır. Ayrıca, bu tespit kitlelerin politik pasiflik içerisinde olmadığına da kanıttır.

Bugün kitlelerin faşizme karşı mücadeleye katılması ve politize olması dolaylı ve nispi bir olaydır. Özellikle de oligarşi tarafından mezhep çatışmalarının (alevi-sünni) körüklendiği yerlerde, birtakım mahalleler zorunlu olarak (canlıya dokunursun da tepki gösterir misali) faşizme karşı savunma durumuyla karşı karşıya gelmiştir. Halkın savunma birimleri anlamında ele alındığında, bu tip komiteler gereklidir. Ama bu gereklilik bugünün şartlarında abartılarak temel örgütlenme biçimi haline getirilemez.

Kitlelerin politize olması "devrimci şiddet" temelinde gelişecek bir mücadele ile orantılı olacaktır. Kitleler politize oldukça, politik pasiflikten kurtuldukça, halkı "savunma birimleri" şeklindeki komiteler etrafında örgütlemek mümkündür. Bugünkü şartlarda kitleler henüz politik pasiflik içerisindeyken, onları/Direniş Komitelerini (ki bu konuda Bulgaristan, Şili vs.de olduğu gibi DY'nin açık bir programı da yoktur) temel alarak örgütlemek, hele hele bunu (bugünün şartlarında) iktidar alternatifi, halk organlarının nüveleri olarak göstermek, yaygın kitle örgütlenmesini temel alan bir anlayışın ürünüdür.

"Yazık ki, sizin silahlı mücadeleniz bir iktidar mücadelesi değildir ve bu yüzden, Marks'ın ve Lenin'in belirtmiş olduğu üzere, gerçek bir silahlı ayaklanma niteliğini taşımamaktaydı. Silahlı mücadelenizin hedeften (iktidarı ele geçirmek) yoksunluğu kahramanca eyleminizin yenilgiye uğramasının temel nedeni oldu."

Bugün faşizme karşı aktif savunma çizgisinin tespitinde göz önünde bulundurulması gereken en önemli nokta, devrimci mücadelenin siyasal iktidarı ele geçirmek amacıyla verildiğinin bir an olsun unutulmamasıdır. Dimitrov'un sözlerinden çıkarılması gereken en özlü ders budur.

Anti-faşist mücadeleyi kabul eden tüm siyasi yoğunlukların -sözde aktif savunma çizgisini tespit etmelerine rağmen- pratikte aralarında derin farklılıklar ortaya çıkıyor. Bunun yanında, faşizme ilişkin teorik tespitlerde aralarında görünüşte farklılıklar -zıtlıklar- olanların, pratikte farklı bir çizgi izlediği görülmüyor. Örneğin, DY teorik yazılarında KSD ile faşizm konusundaki farklılıklarını ortaya koymasına rağmen, pratikte hiç de ondan farklı hareket etmiyor. DY'nin kimileri için kılavuz olarak gösterdiği KSD, gerçekte kendisinin kılavuzudur. (KSD, DY ile hiçbir farklılıkları olmadığını açık olarak söyleyip duruyor.)

Faşizme karşı "aktif savunma çizgisi" Ankara hizbi tarafından pratikte "içgüdüsel savunma" çizgisine dönüştürülmüştür. Aktif savunma çizgisini "bulunduğun birimi saldırıya uğradığın an savun" olarak yorumlamak bu çizginin sadece bir yönüdür. Bu pratik yorum, -sınırlar böyle daraltılınca- mücadeleyi statikleştirir. Bu da doğal olarak hareketi geriletir. Eğer stratejik plandaki aktif savunma çizgisi dönem dönem taktik saldırılarla beslenmez ve sadece "bulunduğun birimi savun" olarak yorumlanırsa, uzun bir gelecekte -ki bugün oraya gelinmiştir- yılgınlık ve yenilgi kaçınılmaz olur. Taktik saldırıların işlevi çok yönlüdür. Genel olarak "savunmayı beslemek", "yeni mevziler kazanmak", "anti-faşist kitle üzerinde yaratılan pastfikasyonu azaltarak kırmak", **"faşizme karşı devrimci alternatif unsurları yaratmak"** gibi dönemin özelliğine göre değişen işlevlere sahip taktik saldırılar stratejik plandaki aktif savunmayı beslemediği zaman, bu çizgi "teslimiyet çizgisi"ne dönüştürebilir.

Eğer biz ODTÜ, Yükseliş, İÜ, Yıldız vb. türden olabilecek faşist saldırıları önlemek, göğüslemek istiyorsak, sadece o birimleri kendi dar alanları içinde savunmakla yetinmemeliyiz. Çünkü böylesi bir anlayış -içinde yaşadığımız dönemin örneklerinde de görüldüğü gibi- kaçınılmaz olarak başarısızlığa uğramaktadır. Birim savunmaları **devrimci şiddet** eylemleriyle beslenmek zorundadır. ODTÜ, Yükseliş, İÜ, Yıldız vb. faşist saldırılar sadece katliamın olduğu alanla sınırlı kalmamakta, ülke düzeyinde anti-faşist yığınlar üzerinde kitle pasifikasyonunu güçlendirip beslemektedir. Pasifikasyonun etkilerini önlemek ve azaltmak için **devrimci şiddet** temelindeki eylemler önem kazanmakta, hatta yaşadığımız şartların zorunlu bir gereği olarak misilleme eylemlerinin hayata geçirilmesi kendini dayatmaktadır. Her verdiğimiz mücadelede olduğu gibi, aktif savunma çizgisini hayata geçirirken de **perspektifimiz iktidarı ele geçir-**

meye yönelik eylem çizgimizin ön unsurlarını yaratmak olmalı, bu düşünceyle hareket etmeliyiz.

Aktif savunma çizgisini, nereden ve nasıl geleceği belli olmayan saldırılara karşı yapılacak savunmayla sınırlandırırsak, sınıf savaşını kendiliğindenciliğe ve giderek de anarşizme terk etmiş oluruz. Perspektifimiz devrimci bir iç savaşı devrimcilerin volontarizmiyle geliştirmek olmalıdır ve bugünden kadrolarda böylesi bir anlayışı teorik ve pratik olarak sistemli hale getirmeliyiz. Ankara hizbinin aktif savunma anlayışının teorik ve özellikle pratik yorumu, -sübjektif niyetler ne olursa olsun- sağ kendiliğindencidir. Burjuvazinin açtığı savaşı kabullenmek yeterli değildir. Önemli olan, kabulün icaplarını yerine getirmek, pratikte bu savaşın devrimcilerin iradesinde gelişmesini sağlayacak olan örgütlenme ve eylem çizgisini yaratabilmek ve geliştirebilmektir. Tasfiyeci hizbin sistemleştirmeye çalıştığı eylem çizgisi "bulunduğun mevzii savun" çizgisidir.

Bizim anlayışımız ise, yalnız kendi birimini savunmak değil, bu savunmayı ülke sathında iktidara yönelik bir muhtevada aktif savunma anlayışıyla ele almaktır. Yaptığımız her eylem, iktidarı alma anlayışına uygun olarak yapılmalı ve örgütlenmemizin ve eylem çizgimizin esasını bu teşkil etmelidir.

Aktif savunma çizgisinin iradi fonksiyonları çeşitlidir. Taktik saldırılar sade ce caydırıcı amaçlarla sınırlandırılamaz. Misilleme, yeni mevziler kazanma ko nusunda devrimciler üzerinde yaratılan psikolojik baskıyı kaldırma amacı da taşır. Bütün bunlar iradi biçimde örgütlenen kadro eylemleriyle ve diğer müca dele biçimleriyle sağlanmalıdır. Devrim anlayışımız örgütlenme ve eylem çizgi mizin sistematiğini oluşturur ve iradi kadro eylemleriyle aktif savunma çizgisini kendiliğindencilikten, şekilsizlikten ve perspektifsizlikten kurtarır. İradi kadro eylemleri hem aktif savunma çizgisini bilinçli ve planlı biçime sokar, hem de öncü savaşı örgütlenme ve pratiğinin unsurlarını bugünden yarına düzenleye rek yaratır. Ankara hizbinin aktif savunma anlayışı böylesi iradi kadro eylemle rini gündeme getirmemektedir. Devrimci anlayış bazen "küçümsemeyle", ba zen de "bilimsellik" maskesiyle reddedilmektedir. Tasfiyeci hizip gelişen faşist terör karşısında teorik düzeyde temel-tali mücadele biçimleri ayrımı yapmak tan kaçınırken, pratikte esas olarak barışçıl siyasi mücadele biçimlerini günde me getirmektedir.

Faşizme karşı mücadele anlayışındaki diğer bir önemli yanlış ise kendiliğindenci eylem çizgisinin sonucu olarak mücadelenin merkezilikten yoksun olması, birimlerin kendi kaderi ve sınırları içine terk edilmesidir. Ankara hizbinin "merkezi hareket" olarak eylem çizgisinde merkeziliği savunmaması, sahip olduğu edilgen savunma çizgisinin bir yansımasıdır. Oysa önemli olan, merkezi eylem çizgisi ile iktidar alternatifi olmaktır. Aksi halde, dağınıklık ve başarısızlık kaçınılmazdır. Ankara hizbinin şimdiye kadarki anlayışı ve bütün eylemi yapılan çalışmalara yani hareketin prestijine sahip çıkmaktır. (Bakalım bundan sonra ne yapacak?)

Böylesi bir anlayış, yukarıda belirttiğimiz kadrolaşma sorununun zemini

üzerinde yükseldiğinden, Ankara hizbinin sağ anlayışı daha net bir şekilde ortaya çıkmaktadır. (Özellikle CHP'nin hükümet olmasından sonra artan faşist terör eylemleriyle ve faşist provokasyonlarla[21] devrimci eylemleri birbirlerinden ayırmak konusunda kadroları uyarmak(!) isteyen DY, bu ayrımı netleştirmek için faşist terör eylemlerinin alternatifi olarak salt kitle eylemlerini savunma durumuna düşmüştür.) DY'nin faşizme karşı mücadelede salt kitle hareketlerini ön planda tutması, somut pratikte (Malatya olayları) yenilgiye uğramıştır.

Kısacası, tasfiyeci Ankara hizbinin anti-faşist mücadeledeki yöntemleri, örgütlenmesi sağ kendiliğindenci bir devrim anlayışına tekabül etmektedir. Bu anlayışın devrimci mücadeleyi ilerletmesi beklenemez.

2- ÖRGÜT ANLAYIŞI ÜZERİNE

1971 yenilgisinden sonra, devrimcilerin temel meselesi, proletaryanın savaşçı partisinin yaratılması olmuştur.

. Bu sorunu, sol hareketin tarihsel özelliklerinden, ülkemizin ekonomik, sosyal ve politik durumundan ayrı olarak ele alamayacağımız açıktır.

Türkiye solu genel olarak iki tarihsel ve sosyal olgunun etkisi altındadır. Bugün sol hareket, geleneksel sağ pasifist anlayışın ve "başka güçlere bel bağlama"da ifadesini bulan tarihsel özelliklerin taşıyıcısı durumundadır. Onun için, hala onlarca "parti" varken, proletaryanın savaşçı partisinin olmadığını, sağ partilerin ortalığı doldurduğunu söylüyoruz. Öte yandan, ülkemiz küçük burjuvalar ülkesidir. Küçük burjuvazinin tarihsel ve sosyal olarak örgütlenmesi güçlüdür. Sol hareket de, bir bakıma küçük burjuva ideolojisinin etkisi altında bir rotada ilerlemektedir.

Devrim yapmak iddiasında olan bir Devrimci Sol hareket, bu iki sosyal ve tarihsel olgunun etkisinden çıkmak için mücadele etmek zorundadır.

Genel olarak, çağımızın tarihsel özelliklerine, ülkemizin somut koşullarına uygun bir örgütlenme nasıl olmalıdır? Bunun cevabı her şeyden önce somuttur.

Bilindiği gibi, proletaryanın iktidarı ele geçirmede vazgeçemeyeceği biricik aracı partidir. Partinin şekillenmesi, ülkenin ekonomik, sosyal, politik ve tarihsel özelliklerine bağlıdır.

Halk savaşının zorunlu bir durak olduğu ülkelerde, proletaryanın partisi halk savaşının karargahıdır. Parti, silahlı mücadelenin temel mücadele biçimi olduğu halk savaşlarında savaşçı bir partidir. Ordusu, askeri bir çizgisi, savaşa tabi örgütlenmeleri vardır. Parti "politikanın silahlara kumanda etmesi" ilkesi temelinde savaşın rotasını ve kaderini belirler.

---

(21) Faşist provokasyon eylemlerinden kastedilen, faşistlerin tren yolu, köprü, hastane vb. gibi kitlelerin kalabalık olduğu yerlere bomba koyma biçimindeki, devrimci mücadelenin gelişimini engellemek, toplumda anarşi(!) yaratmak amaçlı eylemleridir.

Ülkemiz emperyalizme bağımlı, faşizmle yönetilen bir ülkedir. Dünya devrimci pratiği ve ülkemizin tarihsel, sosyal, politik ve ekonomik durumu, demokratik halk devriminin proletarya partisinin önderliğinde bir halk savaşıyla zafere ulaşacağını göstermektedir. Buna uygun olarak, günümüz Türkiye'sinde nasıl bir örgüt anlayışı savunulmalıdır? Bunun cevaplandırılması her şeyden önce pratik faaliyet içinde olmalıdır. Genel olarak burada örgütlenme ilkelerine değinmekte yarar vardır.

"Ne yapılması gerekir?" sorusuna teoride mangalda kül bırakmayan sosyalistlerin cevabı "kurumsal örgütlenme", "düzen örgütlenmesi", "kısırdöngü geleneğini devam ettirme"dir.

1971 silahlı mücadele pratiği, teoride ve pratikte "ne yapılması gerektiğine" bir devrimci cevaptır. Bu yüzden, geleneksel sol hareket 1971 hareketine ya sözde sahip çıkmakta ya da saldırmaktadır. Kısaca, özünü yok etmeye çalışmaktadır.

Farklı örgütlenme anlayışları farklı devrim anlayışlarından kaynaklanır. Emperyalizmin III. bunalım döneminin özellikleri ve ülkemizin objektif durumu, devrimin yolunu, perspektifini ortaya koymaktadır. Emperyalizmin III. bunalım döneminin bir ürünü olan politikleşmiş askeri savaş stratejisini devrim stratejisi olarak saptamak, aynı zamanda buna uygun bir savaşçı örgütlenmeyi hayata geçirmeyi gerekli kılar. Savaşı yürütecek bir gerilla, ordu örgütlenmesi gerçekleştirilemezse, savunulan strateji lafızlarda kalmaktan öteye gitmez, gidemez.

Bu stratejiye göre, örgütlenmenin temel ilkesi "politik ve askeri liderliğin birliği" ilkesidir. Başlangıç aşamasında siyasal ve askeri örgütlenme birbirinden ayrı değil, aynıdır. Siyasal organizasyon aynı zamanda askeri organizasyondur da.

Önemli olan, savaşı verecek olan bir siyasal organizasyonun (parti) yaratılmasıdır. Siyasal ve askeri organizasyonun birliği gerçeğini kabul etmeyenler, sağ bir çizgi izlemeye mahkumdurlar. Ülkemizin içinde bulunduğu objektif durum, siyasal örgütlenmeyi baştan itibaren -örgütlenme seviyesine göre- siyasi pratiğin görevlerini yerine getirmek zorunda bırakmaktadır. Partileşme süreci içinde de, üzerine düşen siyasi görevlerini yerine getiremeyen (ve buna uygun savaşçı örgütlenmesini gerçekleştiremeyen) -gücü oranında-bir siyasal organizasyon savaşçı partiye ulaşamaz. Burada önemli olan, fokocu ve sağ kendiliğindenci bir örgüt anlayışının savunulmaması, böyle bir hataya düşülmemesidir.

Türkiye'de her türlü oportünizmin örgütsel ilkesi "barışçıl mücadele", "evrim aşamasındayız", "uzun bir hazırlık evresi gerekir" deyip, aslında, "düzen örgütlenmesini" savunmaktır. Bu, sağ bir devrim anlayışının ürünüdür.

"Düzen örgütlenmesi"ni savunanlar, sürekli olarak "işçi sınıfı içinde çalışmaktan, "işçi sınıfının ekonomik-demokratik mücadelesinden dem vururlar. Saflarımızdan ayrılan tüm oportünistler, bu iddiayla gençliği küçümseyip, sağ oportünizmin saflarına gönüllü yazılmışlardır. Aslında bu gerekçe, pasifizmi sa-

vunmak için kullanılmaktadır.

Peki DY ne yapmaktadır?

Bunun cevabı, her şeyden önce pratiktedir. DY'nin devrim ve anti-faşist mücadele anlayışının bir yansıması olarak, görünüşte keskin(!) ama özünde kendiliğinden, savaşçı olmayan bir örgütlenmeyi savunduğu açıktır.

Bir kere DY, öncülerin devrimci iç savaşı iradi olarak derinleştirmek amacıyla bir savaşçı örgütlenme anlayışından değil, halkın kendiliğinden hareketlerini örgütlemek perspektifiyle, Direniş Komiteleri merkezinde örgütlenmesinden, kendiliğinden çatışan halkın yönlendirilmesinden, halkın sokak sokak, mahalle mahalle örgütlenmesinden yola çıkıyor. Bu anlayış sahiplerinin ona uygun bir örgütlenme (yani iç savaşa göre kamplaşan halkın örgütlendirilmesi) içinde olması kaçınılmazdır.

Görünüşte "büyük işlere hazırlık" içinde, halkın "savaşçı" önderliğini gerçekleştirecek bir iç savaş örgütlenmesi(!) içindedirler. Ama ne gezer! Bu söylediklerinde bile samimi değillerdir. Bunu isterlerse gidip Malatya halkına sorsunlar. Aldıkları cevap, söyledikleriyle yaptıklarının farkını ortaya koyacaktır. Aslında DY'nin bütün yaptığı, kendiliğinden hareketlere sahip çıkmaktan öteye gitmemektedir. Gerisi hikayedir.

Kaldı ki, savunduğu devrim, anti-faşist mücadele anlayışı, başvurulacak mücadele metotlarına ilişkin sağ perspektifi DYD'yi savaşçı bir örgütlenmeyi gerçekleştirecek konuma getiremez. DY'nin partileşme sürecindeki pratiği açıktır; meseleyi kitleleri oyalama süreci olarak kavramak.

Bu açıdan, istedikleri kadar keskin(!) sloganlar atıp "büyük işler peşinde" olduklarını göstermeye çalışırlarsa çalışsınlar, ülkemizin somutunda politikleşmiş askeri savaş stratejisinden hareketle devrimci temel mücadele biçimini gündeme getirmedikleri sürece, sağ bir rotadan ve örgütlenmeden kurtulamazlar.

Ayrıca, DY, kırların temel savaş alanı olması, politik ve askeri liderliğin birliği, işçi sınıfının ideolojik önderliği vb. konularda susmayı tercih etmektedir. Bu konularda susmak, savaşçı bir örgütlenmenin, nerede, nasıl ve hangi ilkelerle inşa edileceği konusunda perspektifsiz olmak demektir. Herhalde bu konuda açıklama yapmayı kurumsallaştıktan sonra (işçi sınıfı arasında çalışma, büyük sendikalarda büyük(!) iddialar peşinde koşmak) daha "uygun" görüyorlar.

Evet, yıllar nasıl geçmiştir? "Büyük işler", "kızgın pratikler" hikaye olmuştur. Devrimci enerji "büyük işler yapılıyor" havasıyla çarçur edilmiştir. Bir devrimci örgütlenmenin perspektifi kesinlikle bu olamaz.

Bugün önerilenler, yapılanlar nelerdir? Hep aynı nakarat tekrarlanmaktadır ama daha keskin ifadelerle: "Önce halkı örgütleyelim!" Nasıl olsa, kendiliğinden çatışan halktır, herhangi bir durumda sorumlu da faşizmdir. Aslında halkın Direniş Komiteleri merkezinde örgütlenmesi, takınılan keskin ve büyük havalar (Öyle ya, geçmişi savunan(!) bir hareket, biraz da böyle olmak zorundadır.) bugünden kitlevi bir halk örgütlenmesini savunmak, nasıl bir örgütlenme içinde olduklarını da gösteriyor. Yarın savaşacağım diye bugün savaşmamak

ya da günleri "büyük işler yapılacak" havasında geçirmek pasifizmi savunmaktır.

Kısaca, DY'nin anlayışı, büyük bir hareket, ciddi bir siyasi hareket(!) havası arkasında illegalite adına pasifizmi, düzen örgütlenmesini savunmaktır. DY keskin lafızlar arkasına sığınarak, bugün yapılması gereken siyasi görevlerini de erteliyor. "Şartların değiştiği", "dogmatik olmamak gerektiği" adına halkın geniş, kitlevi karakterdeki örgütlenmelerinden söz etmekte, "diğer işler küçük işlerdir" denerek "kitle hareketlerini abartmaktan" kurtulamamakta ve ülkemizin tarihsel geleneğinin devam ettiricisi konumunu sürdürerek, kısırdöngü içerisinde dönüp durmaktadır.

Bütün çaba, devrimci çizginin reddi ve devrimci örgütlenme anlayışının tasfiyesine yönelik olduğu için, bugünkü keskinlikleri(!) aslında kurumculuğun, geleneksel örgütlenmenin kılıfıdır. Sağ bir devrim anlayışı ve çalışma tarzını savunan bir anlayışın, böylesine sağ kitlevi karakterde örgütlenmeleri temel alan bir anlayışla hareket etmesi, siyasi görevleri geriye itmesi, savaşçı örgütlenmeyi bugünden gerçekleştirmeye yönelmemesi çok doğaldır.

Artık DY klasik sağ örgütlenmeler içindeki yerini almalıdır. Çünkü halk savaşı uzun, dolambaçlı, çetin mücadeleler isteyen, zaferi kazanmak için bugünden savaşçı örgütlenmelerin çekirdeklerinin yaratılmasını zorunlu kılan bir perspektif gerektirmektedir. Daha başlangıçta, halk örgütlenmelerinden, işçi sınıfı örgütlenmelerinden söz edilmesi nasıl bir örgütlenme anlayışı içinde olunduğunu ortaya koymaktadır, ki zaten bu pratikte de açıkça görülmektedir.

DY'nin örgütlenme anlayışı bir savaş örgütü değil, düzen örgütlenmesi yaratır! Başka yolu yok!

Bir siyasi hareketin niteliği, savunduğu süslü lafızlarla değil, nasıl bir örgütlenme içinde olduğu ve nasıl bir devrimci pratik sergilediğiyle belli olur.

SON SÖZ

DY hareketi içinde tasfiyeciliğin ortaya çıkması, devrimci hareketin görünüşte de olsa zayıflaması, elbette ki kimsenin kabul edemeyeceği kötü bir şeydir.

Ama devrimci çizginin oportünizmin her türlü biçimiyle mücadele etme den geliştiği bir ülke gösterilebilir mi? .

THKP-C hareketi, sınıf mücadelesi içinde, devrimci teoriyi tahrif eden oportünizmin her biçimine karşı verdiği ideolojik mücadeleyle Leninizmin bayrağını yükseklerde tutmayı başarmıştır.

Yenilgi sonrası, oportünizm bin bir kılığa girerek, bu bayrağı yere düşürüp çiğnemeye çalışmıştır.

Devrimci hareketin aldığı yenilgi sonrası, devrimci teorinin toza dumana boğularak tahrif edildiği ve oportünizmin her cepheden saldırıya geçtiği koşullarda, devrimci çizginin savunucuları onu her koşulda savunmasını bilmişlerdir!

Bilindiği gibi, oportünizm ülkenin içinde bulunduğu ekonomik, sosyal, politik duruma ve devrimci hareketin içinde bulunduğu koşullara göre yeni metotlar geliştirir, devrimci hareketi pasifize etmek için yeni yollar arar.

Yenilgi döneminde, oportünizm en iğrenç yüzüyle ortaya çıktı. "Arayışçılar", "peygamber yolcuları", "inkarcılar", "Demirelciler" ortalığı doldurmuştu. Mücadelenin en keskin olduğu koşullarda, devrimci ve oportünist olmanın pratik içinde en bariz bir şekilde ortaya çıktığı '71 döneminde, oportünizmin bu biçimde ortaya çıkması kaçınılmazdı.

Yenilgi sonrası ise oportünizm kılığını ayarladı. Bütün oportünist fraksiyonlar geçmişin teorisini ve pratiğini açıkça inkar ederek saldırıya geçtiler. "Yenilginin" nedenleri teoride arandı ve kendilerince "bulundu". (!)

Sınıflar mücadelesinin ivmesinin hız kazanmasıyla, devrimci mücadele de yeniden canlılık kazandı ve buna bağlı olarak, oportünizmde de değişiklikler oldu. Çünkü gelişen devrimci mücadele geçmişin teori ve pratiği üzerinde yükseliyordu. Pratik, geçmişin bütün "keskin" inkarcılarını yerle bir etmişti. Bu yüzden, geçmişe duyulan sempati ve devrimci potansiyel karşısında, yeni teoriler "icat" edilmeye başlandı. Oportünizm "Geçmişin teorisi maceracılıktı, küçük burjuva ihtilalciliğiydi ama şurası doğruydu, burası kahramanlıktı." vs. türünden bahanelerle devrimci potansiyelden yararlanma, daha doğrusu devrimci potansiyeli pasifize etme yollarını aradı.

Çünkü oportünizm özünde, devrimci hareketin, proletaryanın devrimci potansiyeline duyulan güvensizlik ve korkaklıktır. Bu nedenle, bütün oportünist şekillenmelerin özünde devrimci potansiyeli çarçur etme yatar.

Hareketimiz içinde ortaya çıkan tasfiyecilik de oportünizmin en "ince" ve en "tecrübeli" biçimidir.

Devrimci hareket içinde oportünizm, M-L'nin lafızları arkasına gizlenerek ve "geçmiş"i savunuyorum(l) görünümü altında, "M.Çayan şöyle demek istiyor, meseleyi bu şekilde anlatmayı daha uygun görmüştür, geçmiş böyle yorumlanamaz, dogmatik olmayalım." vs. diyerek ve herkesi inkarcı ilan ederek ortaya çıkmış ve varlığını devam ettirmek istemiştir. Tasfiyeciliğin bu kadar ince metotlarla ortaya çıkması oportünizm için bir "başarı" ve 'tecrübe" sayılmalıdır.

Evet, devrimci hareketin teorisi ve pratiğinin bütün saldırılara rağmen yok edilemediği bir gerçektir. Türkiye halklarının devrimci mücadelesine bu teori ve pratiğin ışığında önderlik etmede kararlı olunması yüzünden oportünizmin devrimci hareketin savunuculuğu ya da "M.Çayan'ı savunuyorum." görünümü altında, onun teorisini ve pratiğini yok etmeye çalışması bir rastlantı değildir. Çünkü devrimci hareketin sahip olduğu devrimci potansiyelin yok edilmesinin başka yolu yoktur. Bu yüzden tasfiyeciliğin ortaya çıkması bir bakıma kaçınılmazlıktır da.

Tasfiyeciliğin M.Çayan'ı "savunurken" izlediği yöntem "M.Çayan aslında böyle demek istemiyor." türünden, oportünizmin her çeşidine yeşil ışık yakacak sözlerle, devrimci teorinin özünü yok etmeye çalışmak olmuştur. (Öyle ki,

bu ayrılık konusunda oportünizmin her çeşidi, DY'yi "daha aklı başında" görmektedir. Hatta Aydınlık Gazetesi, açıkça DY'nin yanında tavır alarak, yalan ve dolanla devrimcilere çamur atmaya başlamıştır bile.)

DY yazarlarının yöntemi M.Çayan'ı yorumlamaktır. Aslında "Kesintisizler oportünizm tarafından yorumlanmaya ihtiyacı olmayacak kadar açıktır. Bu yol oportünizmin, Marksizmin çıkışından beri, Marksizmi revize etmek için kullandığı yoldur. Önemli olan devrimci teorinin özüdür.

Peki, nasıl oldu da tasfiyecilik, uzun zaman devrimci hareket içinde, onun savunuculuğu görünümü altında varlığını sürdürdü?

Buna her şeyden önce şöyle cevap verilebilir: Oportünizm bir anda ortaya çıkmaz. O devrimci mücadelenin gelişimine, sınıflar mücadelesinin içinde bulunduğu koşullara göre ortaya çıkar. Onun için tasfiyeciliğin bugün ortaya çıkması, devrimci hareketin içinde bulunduğu durumdan, sınıflar mücadelesinin gelişiminden ve devrimcilerin oportünizme karşı verdiği mücadeleden ayrı olarak ele alınamaz.

1971 yenilgisi ve devrimci önderlerin katledilmesi ardından gelişen devrimci mücadelenin gerek teorik ve gerekse pratik olarak yeni ve tecrübesiz olması, devrimci teorinin karşısına çıkan her türlü oportünizme karşı bağışıklığını mücadele içinde kazanması, ilk başlarda tasfiyeciliğin peşinden gidilmesine yol açmıştır. Gelişen mücadele içinde tasfiyeciliğin gerçek yüzü ortaya çıkmıştır.

Tasfiyeciliğin ortaya çıkışı, yenilgi sonrası genel olarak devrimci mücadeleden, özel olarak da oportünizme karşı verilen mücadeleden ayrı olarak ele alınamaz. Yenilgi sonrası ilk savaşılması gereken akım "inkarcılıkta", "arayışçılıkta" vb. ifadesini bulan kadri mutlak "teorilerdi. .

Daha sonra, daha "usturuplu" saldırıya geçen oportünizmin yeni teorileri ortaya çıktı. "Geçmişi devrimci şekilde aşanlar", "düzeltenler", "yorumlayanlar" vs. karşısında devrimciler, teoriyi ve pratiği bütün tecrübesizliği ve yetersizliğine karşın savunmaya çalıştı. Gelişen devrimci mücadele pratikte oportünizmin her çeşidini mahkum etti. Devrimci teorinin daha sıkı bir şekilde savunulması, özünün kavranması THKP-C'yi görünüşte savunan "sol" gruplara karşı yürütülen mücadele içinde sürdü.

İşte tasfiyecilik, oportünizme karşı verilen mücadele içinde devrimci hareketin oportünizme karşı bağışıklık kazanmasına paralel olarak, oportünizmin "yeni" ve "ince" metotlarla yeniden ortaya çıkmasıdır.

Ama artık durum değişmiştir.

Devrimci hareket oportünizmin bu ince tahrifatlarını gün ışığına çıkarmıştır.

Devrimci potansiyeli pasifize edip, devrimci enerjiyi boşa harcayan, geçmiş teorinin özünü ince tahrifatlarla yok edip bulandırmaya çalışan, pratikte de buna uygun bir örgütlenme içinde olan ve pratiğini böyle bir anlayışla hayata geçiren tasfiyeciliğin ortaya çıkışı, ilk başlarda devrimci hareketin örgütsel ve ideolojik ilkelerinin tasfiye edilmesi, geçmişi savunan kişilerin burjuva

yöntemlerle hareketten atılmaya çalışılması vs. biçiminde olmuştur. Tasfiyeciliğin esas olarak devrimci hareketin teori ve pratiğine yöneldiği deşifre edilince, artık tasfiyeciler de gerçek yüzlerini gizleyemez duruma gelmişlerdir. Ve bugün artık tasfiyeciler, tasfiyeci bir akım olarak layık oldukları yeri almalıdırlar.

Tasfiyeciliğin ortaya çıkışı devrimci teorinin daha da güçlenmesine, saflarımızın daha da çelikleşmesine yol açmıştır.

Tasfiyeciliğin ortaya çıkışı, bu yönüyle hareketimiz açısından ilerletici bir olay olarak kavranmalıdır, Üzüntü ve karamsarlık devrimcilerin işi değildir. Hele tasfiyeciliğe karşı gösterilecek tereddüt, onun güçlenmesinden başka bir işe yaramaz. Tasfiyeciliğin "ince kılık" içinde ortaya çıkması, şüphesiz ki, iyi niyetli bir yığın militan arkadaşın peşinden sürüklenmesine neden olmuştur. Bizler açısından üzücü olan budur.

Ama bu mücadele sınıflar mücadelesidir. Devrimci, sınıf mücadelesine katıldığı, onun gereklerini yerine getirdiği oranda gelişir ve ilerler. Aksi halde, hiç kimse tercihini geriye doğru yapan kokuşmuş sınıfların yanında yer almaktan kurtulamaz.

EK: 1

"Kimileri bu gevşek, ideolojik temelden yoksun, çoğu zaman 'kişisel güvene dayalı' diye ifade edilen kişisel ilişkileri idealize ederek bir geçici durumu kalıcı hale getirmeye (içi boş bir birlik fikrine) özel bir önem verdiler. Oysa ideolojik dağılmanın bertaraf edilmesi sağlanmadan bu gevşek ilişkilerin.dağılması kaçınılmaz bir şeydi **İdeolojik birliğin olmadığı bir durumda gerçek bir birlik olmaz. Böyleleri, bu gibi durumlardaki kaçınılmaz ayrışma ve dağılmalar karşısında, hayalleri yıkılan insanların hırçınlığıyla her şeyi karşılarındaki kişilerin kariyeristliği ve kişisel özellikleri ile açıklayabilmişlerdir.** *Yüksek perdeden 'her şeyin müsebbibi olan kişilerden' hesap soracaklarını(!) ilan edenlerin 'bizden ayrılırken' diye başlayan ifşâatları(l) her şeyden çok kendi cüce ve eksik kavrayışlarına tanıklık eder."* (abç) (D.Yol Bildirgesi)

"SAFLARIMIZI TERK EDENLER HAKKINDA" YAZISI ÜZERİNE...

Elinizdeki broşürün kaleme alınması sırasında, DYD'nin 19. sayısında "Saflarımızı Terk Edenler Hakkında" başlıklı bir açıklama yayınlanınca, bu broşürde ek olarak, yapılan "açıklamayı"(!) cevaplandırma gereği duyduk. "Saflarımızı Terk Edenler Hakkında" başlıklı açıklamada(!) yapılan sahtekarlıkları cevaplandırmadaki amacımız "açıklamada" yer alan bazı konular hakkında kadroları

bilgilendirmektir. Bu bilgilendirme açıklamayı yapanların sahtekarlıklarını dolaylı da olsa ortaya çıkaracaktır.

"Saflarımızı Terk Edenler Hakkında" başlıklı açıklama, her ne kadar amaçlanan misyonunu yerine getirmese de, siyasi eğilimler arasındaki polemiklerde tüm gruplara ve özellikle devrimcilere olumsuz bir örnek görevini(!) yerine getirmiştir. Siyasi eğilimler arasındaki polemikler, Türkiye sol hareketinin sınıf rayına oturamamasından ötürü, genellikle seviyesizdir. Ve bu seviyesizliğe yeni bir "katkı" olan bu açıklama(!), gruplar arasındaki olumsuz polemikler çamurunda bir orijinalite teşkil etmektedir. Sol hareketler arasındaki çoğunluk polemiklerde olduğu gibi, bu açıklamada da yer alan sahtekarlıkları doğal karşılamaktayız. Ancak adı geçen yazıda, "uzman psikolog" edasıyla "davranış bozuklukları" üzerine yapılan ilginç(!) açıklamalar, teslim etmek gerekir ki, bir orijinalitedir.

Bu açıklamada yapılan sahtekarlıkların nedenlerini kavrayabilmek için, açıklamanın gecikmeli bir şekilde kaleme alınmasının altında yatan gerçek sebebi irdelemek gerekiyor.

Devrimci hareketimiz içinde ortaya çıkan problemi dört aylık bir gecikmeyle kadrolara aktarmanın nedeni olan "ızdırap" ister istemez yapılan demagoji ve sahtekarlıklara da temel teşkil ediyor. Hareket içindeki problem ilk ortaya çıktığında, bazı "hesaplar"dan dolayı hemen kadrolara açılmasını isteyen tasfiyeciler, (ki o zamanlar yarım saat bile beklemenin imkansız olduğunu söylüyorlardı) "hesaplar'ı tutmayınca bu kez problemi uzun süre geçiştirme ve saklama yoluna başvurmuşlardır. Ancak tasfiyeciliğe karşı tavır alanların hareketi geniş boyutlar kazanınca, paniğe düşen tasfiyeciler alelacele bir açıklamayı(!) kaleme alıp gelişmeyi durdurmayı, hiç olmazsa kadroların kafalarını karıştırmayı amaçlamışlardır, Ve bu amaçlarını sahtekarca maskelemek için şöyle demektedirler:

> *"Devrimci hareketimiz saflarında yer alan herkesi ilgilendiren bir konu ile ilgili olarak (şimdilik kısaca da olsa) bilgi vermenin gerekli olduğu kanısındayız."*

Kadroları hareketimiz içinde ortaya çıkan problem hakkında bilgilendirme gereği duymalarının nedeni, onlara, probleme karşı tavırlarında faydalı olacak objektif verileri aktarmak değildir. Zaten böyle bir amaçları olsaydı! bu açıklamayı problemin ortaya çıktığı anda yapmaları gerekirdi. Ama onlar dört ay boyunca, problemin duyulduğu yerlerde yalana dayanan, duyulmayan yerlerde ise böyle bir problemin olmadığı ya da kişisel veya bölgesel bir olay olduğu gibi açıklamalarla sorunu geçiştirmek istemişlerdir. Ve bu süre içinde, kendilerine yönelen eleştirileri bir kinin ifadesi sayarak eleştiride bulunanları tasfiye etmişlerdir.

Bu iflah olmaz tasfiyeci tavırları kendilerine karşı gelişen hareketi durduramayınca, panik içinde bu açıklamayı kaleme almışlardır.

Panikten kaynaklanan böylesi bir açıklamanın objektif olması beklene-

mez. İflah olmaz mevki çıkarlarının kompleksi onları objektiflikten uzaklaştırmış, ayrılığı "davranış bozuklukları", "kuşkular" vb. "Freudvari" açıklamalarla temellendirerek hareketimizin kadrolarını aptal yerine koyan bir davranışa sürüklemiştir.

Böylesi bir kompleksten kaynaklanan açıklamada, devrimci hareketimiz içinde ortaya çıkan problemin nedeni olarak şunlar söylenmektedir:

> *"Bu arkadaşlar, kendilerine güvenilmediği yolundaki kuşkularının sonucu olarak, ilişkilerini askıya aldıklarını söylediler. Nedenleri üzerinde durulduğunda, 'herhalde ideolojiktir' dediler."*

Devrimci hareketimiz içinde ortaya çıkan problemin nedenini "herhalde ideolojiktir" diye açıklayıp açıklamadığımız bu broşürde sanırız yeterince açıklığa kavuşmuştur.

Yukarıdaki açıklamada belirtilenin aksine, 'askı' olayı olarak tanımlanan kadro ilişkilerinin sınırlandırılmasının nedeni, tasfiyecilerin "bize güvenmediği kuşkusu" değil, bizim tasfiyeci hizbin "Kesintisizleri inkara yönelik çizgilerine ve sağ mücadele anlayışlarına yönelttiğimiz eleştirilerdir.

Öncü savaşçı partiyi oluşturma amacıyla yola çıkan ama böylesi bir partinin iskeletini oluşturacak kadroların örgütlendirilme perspektifi hakkında ve bu kadroların hayata geçireceği strateji ve onun temel unsuru olan PASS, öncü savaşı, silahlı propaganda vb. gibi konularda yıllarca bir şey söylemeyen, bu konulara adeta tabu koyan fakat bunun yanında, önümüze çıkan somut(!) sorunlar diyerek "sosyal emperyalizm", faşizm gibi konularda sayfalarca yazı yazan ve bu perspektifle kadro(!) örgütleyen ve devrimci hareket içinde sağ bir eğilimi sistemleştirmek isteyenlerden ve onların çizgilerinden "kuşku" duymakta haklıyız. Üstelik bu, "davranış bozukluğu" değil, devrimci bir tutumdur.

Tasfiyeci hizbin yazarı açıklamasını şöyle sürdürmektedir:

> *"Kendilerine bizim savunduğumuz görüşlerden ayrı düşüncelerinin olup olmadığı, kendi aralarında ortak düşünceleri olup olmadığı sorulduğunda, kendi aralarında ideolojik birliğin olmadığını ifade ettiler."*

Görüldüğü gibi, cümlede iki soru var olmasına rağmen, cevap bir tanedir. Bu "ince metot" tasfiyeci başyazarın polemiklerinde başvurduğu bir şark kurnazlığıdır.

Devam edelim; tasfiyecilerin ima ettikleri gibi, grupsal anlamda kendi aramızda bir ideolojik birlik yaratma diye özel bir sorunumuz olamazdı. Çünkü Devrimci Yol Bildirgesi'yle beraber, grupsal yapıların dağıtılması ve merkezi ilişkilerin başladığı bir partileşme sürecine girilmişti. Bu süreçte, grupsal ve gruplararası ideolojik birlikler sağlama yerine, tüm Devrimci Yol kadroları arasında bir ideolojik birliğin sağlanması temel ilke olarak tespit edilmiştir. Ama yukarıya aldığımız alıntıda görüldüğü gibi, "kendi aralarında ideolojik birliğin olup olmadığı" sorusunu soranlar, kendi hizip varlıklarını ele veriyorlar. Herhalde tasfiyeci hizbin önderlerinin partileşme sürecinde, Devrimci Yol militanları

arasında bir ideolojik birliğin yaratılması yerine, **kendi tekkesi** içinde bir ideolojik birliği yaratma maruzatları vardı.

Bilindiği gibi, partileşme sürecinin temel sorunlarından biri ideolojik birliği oluşturmaktır. Ve ideolojik birlik sorunu sadece birkaç insan arasında değil, Devrimci Yol siyaseti içindeki kadrolar arasında oluşturulacak bir ideolojik birlik sorunuydu. (Ki süreci böyle kavradığımızdan, bugünkü tasfiyeci hizbin önderleri arasında önemli meselelerde farklı düşünceler olmasına rağmen, milli meselede, sömürgecilik sorunu, sürekli devrim durumu, Kemalizm vb. gibi konularda, bu durumu olağan karşılıyorduk.)

Tasfiyeci yazar bizim "grupçuluğumuzu" ispat ederken, ana dayanak olarak bir mektubu sözkonusu etmekte ve şöyle demektedir:

> *". ..Ama bilinçli bir hizipçi konumunda olanlar, daha o sıralar dan çok önceleri, memleketindeki kafadarlarına mektup yaza rak, devrimci hareketten ayrılabileceklerini ve ona göre devrimci hareketten ayrı örgütlenmelerini isteyenler... hareketten ayrılma yı seçmelerinden hemen sonra, bu bölgenin atıldığı propagan dalarına girişmişlerdir."*

Tasfiyeci yazarın bahsettiği bölge, "iradi müdahale", "merkezi hareket" patıtılarına rağmen hiç uğramadıkları ama "Yaşasın... Direnişimiz" diye yazıp durdukları, bölgede ne olup bittiğini bile, bölge sorumlularının kendiliğinden gönderdiği haberlerden öğrendikleri bir bölgedir. (Bu bölge, son çıkan "DG"de "Askıcılar Suçüstü Yakalandı" başlığı altında yapılan sahtekarca açıklamalarında olduğu gibi, bölge demeğinin "ne durumda" olduğunu dahi bilmedikleri bir bölgedir.)

İşte sözkonusu "mektup" olayı, bu bölgenin devrimcilerinin ayrılıklar tartışıldığı zaman Tunceli sorumlusu bir hizipçiye söyledikleri deyişlere dayanır. (Yani hizipçilerin 'yakaladıkları' bir mektup olayı değil!) Böylesine bir açık olay olmasına karşın, "mektup olayı" gibi "esrarengiz" bir havaya başvurmalarına hiç gerek yoktur. Devrimcilerin görüşleri son derece açıktır. Ayrılık çıktıktan sonra da, şimdi de açık bir şekilde görüşlerimizi söyledik ve yazdık. DY yazarlarının, esrarengiz bir hava ile, "bizim saçma şeyler savunduğumuzu" ispat etmek için "mektup" vs. gibi dayanaklar araması, aslında ne derece ciddi(!) olduklarını göstermekten başka bir işe yaramıyor. Ayrıca, kimin daha çok böylesine yöntemlere başvurduğunu açıklamak bizim için mümkündür. Örneğin, daha bi zim "görevlerimizi bırakmamızdan" aylarca önce tasfiye planlarının hazırlandı ğını bugün öğrenmekteyiz.

Hizip sözcüleri tasfiyeciliği gizlemek için, "bizlerin hareketten ayrıldığını" iddia ediyorlar. Yazının muhtevasına bakıldığında, böylesine bir spekülasyon mantığına ve yöntemine sahip olanların başka türlü de yapması beklenemez. Ama gerçekler bu tür iddiaların sahtekarlıktan ve kendi hizipçiliklerini örtmek ten başka bir şey olmadığını gösteriyor. Bizler birliği sağlamak için "hareket içinde ideolojik mücadele" şiarını ortaya attık ve uyguladık. Hizipçiler ise, telaş-

lı bir edayla, DY hareketine eleştirileri olan bütün militanları tasfiyeye yöneldiler. Kafalarındaki tasfiyeci mantığı ve bunun pratikteki örgütlenmesini bir tarafa atamadıkları için, ideolojik mücadele yerine tasfiyeciliği, sahtekarlığı ve devrimcileri karalama yöntemlerini seçtiler. Bizim "hareketin dışında 3-5 kariyerist olduğumuzu" ilan ettiler.

Tasfiyeci yazar, ortaya çıkan problemi "davranış bozuklukları", "sağlıksız unsurlar" vb. gibi ilginç tezlerle temellendirdiği açıklamasında, bu tezlerini bizim ağzımızdan "Devrimci hareketin, partileşme süreci içerisinde ideolojik birliği ve merkezi yapısı olmaz. Her ildeki devrimci hareketin özerk bir durumu vardır, otonom yapıları vardır. Devrimci hareket bu özerk bölgelerin toplamıdır." gibi görüşleri savunduğumuz yalanı ile desteklemektedir.

Tasfiyecilerle yapılan son toplantıda ortaya çıkan problemi çözmeye yönelik tartışmalar yapılmış, bu tartışmalar sırasında DY hareketinin haldeki durumunun tahlili sorunu ortaya atılmıştır. Biz DY hareketini, konumu itibariyle, bir yanda DY Bildirgesi platformunda anlaşmış ve otonom yapılarını dağıtarak merkezi örgütsel ilişkiler içerisinde çalışan unsurlarla, diğer yanda hareketin prestijinden etkilenen ve kendini DY siyasetinden gören, onun önerdiği siyasi faaliyetleri hayata geçiren ama bunun yanında DY hareketinin merkezi organizasyonuna henüz dahil olamamış ve kendi karar mekanizmalarıyla ayrı birer "yapılanma" içinde olan kendiliğinden grupların birlikte var olduğu bir siyasi hareket olarak tarif ediyorduk. Bu tarif DY hareketinin objektif durumunu yansıttığı gibi, partileşme sürecinin bugünkü koşullarındaki karakterini de yansıtıyordu. Eğer DY hareketi, tüm ülke çapında merkezi örgütsel ilişki konumuna ulaşmış seviyede olsaydı, partileşme süreci diye özel bir dönemi yaşamamız gerekmezdi. Çünkü partileşme sürecinin temel araçlarından biri de, DY hareketinin siyasi tahlil ve önermelerinden etkilenen kendiliğinden grupları ve unsurları merkezi örgütsel ilişkilerin içine dahil etmek veya bu ilişkiler içinde örgütlemektir.

Ve devamla, DY hareketinin içinde yer alan fakat hareketin merkezi organizasyonuyla organik bağı kurulamamış olan bölgelerle de ilişkilerin kurulmasını, ülke çapında yapılacak siyasi eylemlerde merkezi-iradi yönün bir an evvel sağlanmasını istiyor ve bir siyasi hareketin ancak gruplar toplamı veya şekilsiz bir yığın olmaktan güçlü bir merkezi kadrolaşma sayesinde kurtulacağını söylüyorduk. Ama tasfiyeci yazarın kendilerine defalarca tekrar ettiğimiz düşüncelerimizden "otonom yapılar" teorisini ortaya attığımız gibi sahtekarca sonuçlar çıkarması, tasfiyeci önderlerin ne tür metotlara başvurduklarının ilginç örnekleridir.

Tasfiyeci yazar açıklamasını şöyle sürdürmektedir: .

> *"Devrimci hareketle olan ilişkilerini tasfiye etmiş oluyorlardı. Ve en son (şimdiki) durumlarından farklı olarak, sadece bu durumun gizli kalmasını talep ediyorlardı."*

Mesele şöyledir: İdeolojik ve pratik nedenlerle ortaya çıkan problemi çöz-

me amacıyla yaptığımız ilk toplantıda bir sonuç alamayınca, bugünkü tasfiyeci önderler bu sorunu (bazı hesaplardan dolayı) kadrolara açma önerisini getirdiler. Bunun karşısında, sorunu sonuna kadar çözmeye çalışmamız gerektiğini, ancak kesin çözümsüzlük sözkonusu olduğunda kadrolara açılması görüşünü savunduk. Bu görüşümüzü kabul ettiler ve bunun üzerine son bir toplantı yapıldı. Bu toplantıda çözüm sağlanamaması üzerine, bir gün sonra problemi İstanbul'da yaptığımız toplantıyla kadrolara açtık.

Tasfiyeci yazarın, birlik ve eleştiri doğrultusundaki önerilerimizi yukarıdaki gibi yorumlaması, aslında, yalnız "hizip kafasıyla" düşündüğünü gösterir.

Yukarıda bahsettiğimiz meselelerin kadrolara açıklandığı toplantıda, sonuç olarak, Ankara hizbinin ideolojik ve pratik çizgilerine duyduğumuz **güvensizlik nedeniyle görevlerimizi** bıraktığımızı söyledik. Daha sonra da, Ankara'dan gönderilen sorumlulara, o güne kadar sürdürdüğümüz tüm ilişkilerimizi devrettik. Bütün bunlara rağmen, tasfiyeci yazar utanmadan şunları söylemektedir:

> *"Siz derin kuşkular duyun, sizle aynı çalışma içinde olan devrimci hareketin kadroları ve sempatizanları bu durumunuzu* 6/7-*mesinler... Onların başında bulunmaya devam edin... Onları yönetmeye devam edin."*

Bu yalanlar tasfiyeciliğin vardığı boyutlara ve sağlıksızlığa ilginç örneklerdir. Ve gerçekte de, arkadaşların devrimci yöntem yerine "psikolojik yöntem" lerle çalıştıklarını, her davranışı bir "ruh haleti" olarak gördüklerini söylemekten başka yolumuz yok!

Tasfiyeci yazar açıklamasının sonunda, hareketimiz içinde ortaya çıkan problemin ideolojik kaynaklı olmadığını ve baştan beri kendilerine yönelik eleştirilerimizin de ideolojik olmadığını söyleyerek şöyle devam etmektedir:.

> *"Bugüne kadar devrimci harekete karşı, hareketin şu tespitlerine şu nedenlerle katılmıyoruz ve bu konudaki düşüncelerimiz şudur gibi bir ideolojik tartışma ileri sürmemişlerdir."*

Tasfiyeci yazarın, bugüne kadar ideolojik tartışmalar yapmadığımız yalanını yüzsüzce iddia etmesi karşısında, ona Ağustos ayında gönderdikleri (evrim-devrim konusuyla ilgili) bir broşür taslağının tartışmalarını hatırlatırız. Bu taslağın tartışılmasında tasfiyeci hizbin sorumlusuyla aramızda yoğun tartışmalar olmuş, yazının muhteva itibariyle sağ olduğunu belirtmiştik. Ayrıca, Türkiye'de verilecek halk savaşını Vietnam halk savaşına benzetmelerini, iç savaş tahlillerinden çıkan "önce kitleleri örgütleme, daha sonra silahlı mücadeleyi başlatma" şeklindeki örgütlenme anlayışlarını eleştirerek, broşürde savunulan görüşlerin devrimci hareketimizin görüşleri olamayacağını söylemiştik.

(İlginçtir, bugün bizi "otonom yapıları" savunmakla itham edenlerin önderlerinden biri, broşürün muhtevasında anlaşamamamız üzerine, bize ayrı bir "mahlasla bir yazı yazmamızı önermişti!)

Bu türden ideolojik tartışmalarımızın tarihini daha eskilere de götürebiliriz.

Örneğin, DG Dergisi'nin ilk sayılarında, milli mesele ile ilgili bazı konularda, sömürgecilik tahlili perspektifinde yazılar çıkması üzerine, biz bu tahlilleri tekzip eden ve bugün kendilerinin savunduğu bakış perspektifinde bir yazı göndermiştik. Ve bu yazıdan ötürü, DG Dergisi yazarları bizi "dukalıkla" suçlamışlardır. Tasfiyecilerin "hareketimizin içinde bulunduğu durum" konusunda olsun, "Kesintisizler temelinde görüşlerin açılmaması" karşısında olsun, yaptığımız eleştiriler ortada duruyor iken ve bugün kesin netlik kazanan ideolojik eleştirilerimiz sözkonusu iken, hala "görüş belirtmediler", "ideolojik tartışma yapmadılar" gibi gülünç ve sahtekarca iddialar ileri sürmeleri ve meseleyi bu şekilde temellendirmeleri(!) görünüşte büründükleri bilimsel(!) havalarının gerçekte ne tür demagojilere dayandığına örnektir.

Kısacası, DY yazarlarının hareketimiz içinde ortaya çıkan bu "olay"ı değerlendirmesi, spekülasyon, demagoji ve tahrifatlara dayanmaktadır. Bu yönteme başvurmaları bizim için şaşırtıcı değildir. Oportünistlerin, inkarcılıklarını örtbas etmek için devrimcileri karalamaları, devrimci görüşleri tahrif etmeleri ve idealizmin batağına batmaları kaçınılmazdır.

Devrimci hareketimiz içinde ortaya çıkan bu problem tüm birimlerde tartışılmaktadır. Bütün tartışmaları ideolojik platformda çözme anlayışımız ve bu anlayışımızı pratikte de ısrarla uygulamamız, ortaya çıkan ayrılıkta ideolojik farklılaşımı belirginleştirmemize açık örnektir. Tasfiyeci hizbin devrimci görüşleri inkara yönelik çizgilerine ve bu çizgilerinden kaynaklanan pasifist mücadele anlayışlarına karşı tavlr alan ve bu sağ çizgi ile mücadele eden arkadaşların hareketimiz içinde ortaya çıkan bu problemi tüm tartışmalarında ideolojik platformda çözmeye ve temellendirmeye çalışmalarını bir kez daha vurgulamayı devrimci bir görev olarak görüyoruz. Bunun yanında, tasfiyeci hizbin ideolojik çizgisi ile aramızdaki farkı belirlerken, aynı zamanda tüm "sağ" ve "sol" eğilimlerle aramıza çizgi çekmeye de önem vermeliyiz.

DEVRİMCİ SOL

KÜRDİSTAN
VE
TÜRKİYE'DE KÜRT SORUNU

DEVRİMCİ SOL: 3 BİLİMSEL
ARAŞTİRMA DİZİSİ: 1

Adres: Çadırcı Sok. No: 15 Eminönü-İST
Dizgi/Baskı: Kent Basımevi
Baskı Tarihi: Eylül 1979
Yazı İşleri Müdürü: Haydar BAŞBAĞ

KÜRTLERİN TARİHSEL GELİŞİMİ VE TÜRKİYE'DE KÜRT MESELESİ

GİRİŞ

Türkiye'nin önemli ve çözülmesi gereken sorunlarından biri, milli sorundur. Yani Kürt ulusunun kendi kaderini kendisinin tayin etmesi hakkının tanınması, Kürt ve Türk halkları arasındaki milli düşmanlığın ortadan kaldırılması, ulusal eşitliğin sağlanmasıdır. Demokratik halk devrimi kendi içinde milli meselenin de çözümünü içerir.

Böylesine önemli bir sorun, ne yazık ki, Türkiye solunda sadece "tartışma", "yazma-çizme" sorunu olarak gündeme gelmiştir. Yazı-çizilerinde birbirlerini "sosyal şoven" olarak suçlayanlar, gerçekte Kürdistan'da hiçbir şey yapmamışlardır. Bu durum da, Kürdistan'ın Kürt milliyetçilerinin bir alanı olmasına yol açmış, sanki devrimcilerin milli meseleyle, Kürdistan'la bir ilişkileri yokmuş gibi görünmüştür. Oysa milli meseleyi, pratikte de, örgütlenmede de Marksist-Leninistlerin çözeceği bir gerçektir. .

Şüphesiz, milli mesele, sınıf mücadelesi karşısında ikincildir. Fakat sınıf mücadelesine bağlı, onun çözümleyeceği bir sorun olarak gündemdedir. Burada burjuva milliyetçiliğinin kendi çıkarlarını ve ulusal devlet kurma eğilimlerini tartışmıyoruz. Bizim açımızdan önemli olan, milliyetçilik ile enternasyonalizm arasında kesin sınır çekildikten sonra, sorunun ele alınmasıdır. "Proletarya, eşitliği ve ulusal devlet kurma eşitliğini tanırken, bütün ulusların proleterleri-

nin birliğine pek büyük önem verir ve her ulusal talebi, her ulusun ayrılma hakkını işçilerin sınıf mücadelesi açısından değerlendirir." Yani "Her türlü burjuva milliyetçiliğine karşı savaşmazsak, bütün ulusların işçileri arasında eşitlik uğruna mücadele etmezsek, o hedefe doğru yol alamayız." (Lenin, Ulusların Kaderlerini Tayin Hakkı)

Bu noktada ortaya çıkan sorun, ezilen ulusun burjuva milliyetçiliğine karşı tavırdır. Marksist-Leninistlerin bu konudaki tavrı, ezilen ulus milliyetçiliğinin, ezen ulusun baskı politikasına karşı olan demokrat yanını desteklemektir. Bu da sınıf çıkarları açısından gereklidir. "Proleterler ulusal sorunda kendi ilkelerini ileri sürerler. Onların burjuvaziye sağladığı destek ancak şarta bağlı olabilir."

Milli meselenin teorik olarak tartışılması, ortaya konması, bize göre sınıf mücadelesinin gereklerinin yerine getirilmesi ve buna bağlı olarak Kürdistan' daki pratiğe, Türkiye genelindeki ezen ulusun şovenizmine karşı ajitasyon ve propaganda yürütülmesine bağlı bir olaydır. Yoksa, soyut tartışmalar yapmak, mangalda kül bırakmamak, işin pratikten kopuk gevezeliği olur.

Amacımız milli mesele konusundaki görüşlerimizi kabaca ortaya koymaktır. Elbette detaylı olarak tartışılması gereken konular vardır, eksik kalan yanlar vardır. Bütün bunlar teorimizi pratiğimizle birleştirdiğimiz oranda giderilir, tartışmalar zenginleştirilir.

Milli meseleyi, yani Türkiye'de Kürt meselesini ortaya koyarken (herkesin "kendisi" için söylediği gibi) Marksist-Leninist diyalektik yöntemi kullanmaya çalıştık. Bilindiği gibi Türkiye'de "teorik sorunlar" sübjektif yatırımlarla, faydacılıkla vs. ele alınmaktadır. Hayatın canlı pratiğinde derinleşen, zenginleşen diyalektik yöntemin yerine subjektivizm, faydacılık geçti mi, sorun doğru yaklaşımlar, tahliller değildir; "Kürt ulusunu en çok ben savunuyorum." demek için "teoriyi" buna kurban etmektir. Bu şekilde Kürt meselesine çözüm getirmek elbette mümkün değildir.

Önemli olan Kürt meselesini objektif olarak tahlil etmek, değerlendirmek ve buna uygun çözümleri pratiğimize aktarmaktır. Biz bunu yapmaya çalışıyoruz.

I. BÖLÜM

GENEL OLARAK ULUSAL SORUN VE ULUSLARIN KENDİ KADERLERİNİ TAYİN HAKKI ÜZERİNE

A-GENEL OLARAK ULUS

Ulusun, hepimizin bildiği, Marks, Lenin ve Stalin'in çok önceleri ortaya koydukları tanımları vardır. Biz genel olarak, Kürt ulusu açısından ulus sorununu değerlendirmeye çalışalım.

Stalin'in tanımı şöyledir:

> *"Ulus, tarihsel olarak oluşmuş, kararlı bir dil, toprak, iktisadi yaşam ve kendini kültür ortaklığında dile getiren ruhsal şekillenme birliğidir."* (Ulusal Sorun ve Sömürgeler Sorunu)

Ulusların oluşması, yükselen kapitalizm aşamasında gerçekleşmiştir. Fransız, İngiliz, Alman ulusu gibi uluslar bu aşamayı yansıtırlar. Ulusu, ırk ve kabile topluluğu diye anlamak son derece yanlıştır. Bu açıdan Kürt ulusuna "Kürt ırkı" diye yaklaşmak koyu milliyetçilik demektir.

Feodalizmden kapitalizme geçiş bugünkü Avrupa uluslarını meydana getirirken, o günkü Rus, Osmanlı devletleri ise merkezi feodal denetim, çevre ulusların kendi gelişimlerini tamamlayamamaları nedeniyle, çokuluslu eski tip devletler durumundaydı. Bu çokuluslu devletlerde gelişmesini tamamlamaya yakın, devlet örgütlenmesini elinde tutan büyük uluslar vardı: Büyük Ruslar, Türkler gibi. Eski tip çokuluslu devlet, Kürt ulusunun tarihsel kavranışı açısından önem kazanmaktadır. Osmanlı devletinde, Avrupa yakasındaki milliyetler, kapitalizmin gelişmesi sonucu ulusal birliklerini sağlayabildiklerinden birer birer koptular. Ama Kürdistan'da bu gelişmeyi göremiyoruz. Kürtlerde, merkezi Osmanlı devletinin denetimi ağır basmıştı ve Kürtler kapitalist gelişmesini ve ulusal birliğini sağlayamamasından ötürü ulusal devletini kuramamıştı. O halde Kürt ulusunda, Stalin'in belirttiği ulus tanımını aramak mümkün değildir.

Batı Avrupa'daki ulusal devletlerin emperyalistleşmesiyle birlikte, ulusallaşma biçiminde de değişiklikler oldu. Kendi iç dinamiğiyle, feodalizme karşı mücadele içinde pazar birliğini (ulusal birlik) sağlayamayan halklar, emperyalizm karşısında ulus olma özelliklerini kazandılar. Bu yüzden, çağımızda başlangıç aşamasında, Stalin'in klasik tanımına uygun ulus aramak yanlıştır. Fakat emperyalizme karşı ulusal mücadele süreci, Stalin'in tanımlarını sonuç olarak yaratır. A.Cabral'ın bu konudaki değerlendirmesi şöyledir:

> *"Sömürgeleşmiş ülkelerde, emperyalist sermaye yerli toplu-*

mu yeni ilişki biçimleri içine girmeye zorladı, yapısı daha karmaşık hale gelen çelişki ve toplumsal anlaşmazlıkları karıştırdı, tahrik etti ya da çözüme ulaştırdı, ekonomiye para ve iç-dış pazarların gelişimi ile birlikte yeni öğeler de getirdi, tarihsel gelişimin farklı aşamalarında bulunan insan grupları ya da halklarından yeni ulusların doğmasına sebep oldu." (Son Konuşmalar, syf.74)

Eski tip çokuluslu devletler içinde yaşayan ya da kapitalizmin kendi iç dinamiğinin gelişmesiyle uluslaşamayan halklar, yeni koşullarda, emperyalizme ve milli baskıya karşı mücadele içinde uluslaşabilirler. Bu durum Kürt ulusu için de geçerlidir.

Osmanlı devletinin son döneminde uluslaşamayan -fakat bir ulusal çekirdeğe sahip oian(*) - Kürt ulusu, Kurtuluş savaşı sırasında, Cumhuriyet döneminde, ulusal baskı ve jenoside karşı mücadele içinde ulusal birliğini geliştirmiştir ve günümüzde emperyalizme ve oligarşiye yönelik ulusal ve demokratik mücadele içinde gerçek anlamıyla uluslaşmasını tamamlayacaktır. Zaten baştan tam anlamıyla "ulus" sözkonusu olsaydı, ne ulusal baskıdan, ne de emperyalizme karşı mücadeleden söz edemezdik. Bu yüzden Kürt ulusuna, "köylü" ulusu, çeşitli feodal aşiretlerdeki köylülerin ortak dil, toprak, tarih birliğine dayanan "köylü" ulusu diyoruz. Köylü ulusu kavramı kullanmamızın diğer bir ana nedeni de, Kürt toplumunun kendi iç dinamiğiyle kapitalist ilişkileri geliştirememesinden ötürü burjuva sınıfının oluşmaması ve toplumun çoğunluğunu köylülerin meydana getirmesidir. Bugünkü parçalanmışlık, din ayrımı, aşiret kavgası, uluslaşma sürecinde yerini emperyalizme karşı mücadele içinde kazandığı ulusal birliğine terk edecektir.

Ulusal baskıya da kısaca değinelim: Ulusal baskı, Stalin'in deyişiyle, bir halkın devlet kurma hakkının engellenmesidir. Feodalizmden kapitalizme geçiş aşamasında, kendi iç kapitalist gelişmesini tamamlamış ve burjuvazinin "vatan" (yani pazar) sloganıyla harekete geçen uluslar üzerinde baskı uygulayanlar, o dönemin gerici feodal sınıfıydı. Feodal sınıfın uyguladığı ulusal baskı, korkunç boyutlara varıyordu. Bunun tipik örneğini Rusya vermektedir.

"Rusya'da devlet iktidarın başında eskiden, eski toprak soyluluğu bulunduğu zaman, ulusal baskı iğrenç kıyımlar ve programlar biçimlerine bürünebilirdi ve gerçekten de bürünüyordu." (Stalin) Osmanlı devleti de, merkezi feodal devletiyle, ulusal uyanış içindeki halklara karşı ulusal baskı politikası uyguluyordu.

(*) Engels'in "Doğu Sorunu'nda söylediklerini konumuz açısından aktarmakta yarar vardır: *"Buna karşılık, ülkenin İç tarafındaki Güney Slavlar, uygarlığın tek sahibidirler. Her ne kadar bunlar henüz bir ulus değillerse de, daha şimdiden Sırbistan'da güçlü ve nispeten belirli bir ulusal çekirdeğe sahiptirler. Sırplar kendi tarihlerine, kendi edebiyatlarına sahiptirler. Bugünkü egemenliklerini, sayıca kendilerinden çok üstün bir düşmana karşı on bir yıllık cesur bir savaşa borçludurlar. Kültür ve uygarlık bakımından son yirmi yıl içinde çabuk gelişmişlerdir."* (Doğu Sorunu, syf.45)

Kısaca, ulusal baskı, emperyalizm öncesi evrede, çokuluslu devletlerde (Batı Avrupa'da İstisna olarak İrlanda milli sorunu vardı.) ulusal gelişimlerini tamamlamaya yönelen ulusal hareketlerle, iktidarda bulunan çokuluslu devletin feodal yönetimi arasındaki çelişkidir; zor ve baskı politikasıyla ulusun kendi devletini, kendi kaderini tayininin engellenmesidir. Emperyalist dönemde ise, eski tip çokuluslu devletler varlığını sürdürmesine karşın, ulusal baskı, genel olarak emperyalist devletlerle, sömürge halkları arasındaki çelişki biçimini aldf. Sömürge halkların ulusal devletlerini kurmalarını, ulusal gelişimlerini engelleyen, emperyalist devletlerdi.

Kürt ulusuna uygulanan milli baskı, iki farklı tarihsel aşamadaki milli baskının iç içe geçmesidir. Önceleri, Osmanlı devletinin son döneminde ve Kemalist iktidar döneminde ulusal baskı, devlet içi sorun- biçiminde iken, bugün, emperyalizmin yeni-sömürge Türkiye'ye uyguladığı sömürge politikasıyla birleşmiştir.

Şimdi emperyalizm dönemiyle birlikte ulusal sorunun kazandığı muhtevaya değinelim.

B-EMPERYALİZM DÖNEMİ VE MİLLİ MESELE

1 - Emperyalizm, Milli Baskının Yeni Sosyal Temelidir

Bilindiği gibi, kapitalizmin iki evresi vardır. Birincisi, feodalizmin yıkılışı ve milli devletlerin kuruluş, evresi; ikincisi, kapitalizmin çöküş evresi (yani emperyalizm dönemi).

Bu iki evrede de milli meselenin görünümü farklıdır. Kapitalizmin birinci evresinde, burjuvazi öncülüğünde feodal birimler parçalanmış, pazar bütünlüğü içinde ulusal devletler kurulmuştur. Bunu gerçekleştiren ülkelerde milli mesele yoktur: Fransa, İngiltere(*), İsviçre gibi.

Ama emperyalizm ile birlikte artık durum değişmiştir. Batının ulusal devletleri, birer emperyalist ülke haline gelmişlerdir. Ve dünya bu emperyalist devletler arasında paylaşılmaktadır. Böyle bir durumda milli meselenin niteliğinde meydana gelen değişiklikleri görmemek şovenlikten başka bir şey değildir.

Dünyanın emperyalist ülkeler tarafından yağmalanması, sömürgeleştirilmesi ve paylaşılmasıyla beraber milli baskının yeni sosyal temeli de emperyalizmdir. Lenin şöyle diyor:

"*... Emperyalizm, sermayenin milli devletler dışına taşmış olması demektir;* **milli baskının yeni bir tarihi temel üzerinde yaygınlaşmış ve şiddetlenmiş olması demektir.** "(abç) Bir zamanlar ilerici olan burjuvazi artık ulusları ezen emperyalist burjuvazi haline gelmiştir.

> "*... Kapitalizm feodalizme karşı mücadelesi sırasında milletlerin kurtarıcısıyken, emperyalist aşamasında milletleri ezen en azılı güç olmuştur."* (Lenin)

(*) İrlanda meselesi bir istisna teşkil eder. Bu ülke gerici İngiliz burjuvazisinin baskısı yüzünden gelişememiştir. Ve Marks bu sömürge siyasetine, gericiliğe hayat veren bir sosyal temel olarak karşı çıkıyordu.

2- Milli Mesele Özünde Köylü Meselesi Olarak Burjuva Demokratik Devrimin Bir Parçasıdır

Milli mesele burjuva demokratik devrimini yapmış, Almanya, Fransa, İngiltere gibi ülkelerde sözkonusu değildir. Çünkü burjuva demokratik devrim ulus birliğini sağlar, köylülerin toprak özgürlüğünü gerçekleştirir. Lenin İsviçre örneğini vererek "Kapitalizm dünyasında bir çözüm yolu mümkünse... bu çözüm yolu tutarlı bir demokratizmdir." der.

Burjuva demokratik devrimini yapmamış ülkelerde ise durum farklıdır. Bu ülkelerde toprak köleliği feodal boyunduruk biçiminde sürerken, gelişen milli uyanışlar feodalleri tehdit ediyordu. Toprak köleliği, milliyetler üzerindeki baskı politikası feodal sınıfın varlık şartıdır. Ancak feodal sınıfın iktidardan devrilmesiyle, ezilen milliyetler özgürlüğüne kavuşabilirler. Hemen belirtmeliyiz ki, Lenin "İki Taktik"de burjuva demokratik devrimin, 1905 Rus devrim tecrübesinin gösterdiği gibi, ancak proletarya öncülüğünde gerçekleşebileceğini göstermiştir. Emperyalizmin sömürgesi haline gelmiş ülkelerde ise, burjuva demokratik devrimin önünde bir engel daha vardır: Emperyalizm. Böylece yeni tipte burjuva demokratik devrimlerin (ve de yeni tipte milli mesele çözümünün) çağı açılmış olmaktadır. Çünkü artık milli mesele, Çarlık Rusyası, Osmanlı devleti gibi ülkelerin, iç sorunu (özel meselesi) olmaktan çıkmış, emperyalizmin genel sömürgeler sorunu olmuştur.

Bütün burjuva demokratik devrimlerinde köylüler temel sınıf rolünü oynamışlardır. Çünkü toplumun geniş köylü yığınları toprak köleliği altındadır. Burjuva demokratik devrim, birçok çelişkiyi çözer. Milli mesele ve buna bağlı olarak toprak meselesi de bu çelişkiler arasındadır. Ama burjuva devrimlerinde temel çelişki, köylülerle feodal toprak köleliği arasındaki çelişkidir. Çokuluslu Rus, Osmanlı devletlerinde durum budur. Gelişen milli hareketlerin ana gücü köylülerdir. Çünkü milli meselenin çözümünden, yani toprak köleliğini uygulayan feodal sınıfın devrilmesinden en çok çıkarı olan köylülerdir. Emperyalizmin boyunduruğu altındaki ülkelerde de, sömürgecilik, toprak işgali, işgücü sömürüsü, toplumun büyük çoğunluğunu oluşturan köylüleri rahatsız eder. Buralarda da ülkenin feodal kölelikten ve emperyalizmden kurtulmasından yana olan ana güç köylülerdir.

Böylece, köylülük sömürge ve yarı-sömürge ülkelerde emperyalizme ve feodalizme karşı hareketlerin ana ordusunu meydana getiriyor. Çünkü milli baskının yeni sosyal temeli emperyalizmden en çok rahatsız olan köylülerdir. Gerek feodal boyunduruktan, (milli baskının uygulayıcısı ve emperyalistlerin müttefiki) gerekse -günümüzde- emperyalizmin boyunduruğundan rahatsız olan ve toprak talepleri karşılanmayan köylülüktür. Bu durumda milli baskının ortadan kaldırılmasında ana rolü oynayacak olan köylülüktür demek yanlış olmaz. Köylüler, Lenin'in deyişiyle, "burjuva ve kapitalist ilişkileri temsil ederler". Milli baskının ortadan kaldırılmasında, yani iç dinamiğin işleyip toprak devrimi-

nin yapılmasında en çok çıkarları olan köylülerdir. (Bir noktayı belirtelim: Eskiden köylülüğün bu ihtilalci potansiyelini kullanan burjuvazi olmuştur. Ama emperyalizm çağında burjuvazi devrimci barutunu tüketmiştir. Onun için ancak proletarya köylülüğün bu ihtilalci potansiyelini sosyalizme kanalize edip, kesintisiz devrim yapabilir ve milli baskının ortadan kaldırılmasını sağlar.)

Fakat düşülmemesi gereken yanlış, milli meseleyi tarımsal sorun ile bir tutmaktır. Çünkü milli mesele özünde köylü sorunu olmakla beraber, daha geniş talepleri ve sorunları vardır. Stalin bu konuda şunları söylüyor.

"... *Bu yanlıştan, bir başka şey, ulusal sorunu eninde sonunda bir köylü sorunu olarak düşünmek istemesi çıkıyor. Tarımsal değil, köylü; çünkü bunlar birbirinden farklı şeylerdir. Ulusal sorunun köylü sorunuyla bir tutulamayacağı elbette doğru; çünkü köylü sorunlarından başka ulusal sorun, ulusal kültür, devlet olarak ulusal varlık vb. sorunlarını da kapsar. Ama gene de köylü sorununun ulusal sorunun temelini, onun içsel özünü oluşturduğu da kuşkusuz. Köylülüğün, ulusal hareket olamayacağını işte bu durum açıklar. Ulusal sorun eninde sonunda bir köylü sorunudur dendiği zaman, işte tastamam bu düşünülür."* (Ulusal Sorun ve Sömürgeler Sorunu, syf.133, 1. baskı) Görüldüğü gibi Stalin, milli meselenin çözümünde ana ordunun köylülük olduğuna dikkati çekerek, sorunun özünü ortaya koyuyor.

Sömürge ve yarı-sömürge ülkelerde köylülüğün önemini Lenin de belirtiyor:

> "... *Hiç şüphe yok ki, her ulusal hareket ancak burjuva demokratik bir hareket olabilir çünkü geri kalmış ülkelerin nüfusunun büyük kitlesi, burjuva ve kapitalist ilişkileri temsil eden köylülerden meydana gelmektedir..."* (Ulusların Kaderlerini Tayin Hakkı, Sol Yayınları, 2. baskı, syf.225

Lenin'in söylediklerinden anlaşılan şudur ki, milli boyunduruktan, yani ülkenin iç dinamiği ile gelişiminin engellenmesinden en çok rahatsız olan "nüfusun büyük çoğunluğunu meydana getiren köylülerdir".

3-Emperyalizm Döneminde Milli Mesele Sömürgeler Meselesiyle Birbirine Karışmıştır

Emperyalist devletler, pazar ihtiyacından dolayı, bütün geri ülkeleri sömürgeleştirdi, hammadde ve tüketim pazarı durumuna getirdi, halkları köleleştirdi.

Böylece milli sorun da, feodal devlet içi bir sorun olmaktan çıkıyordu.

Bilindiği gibi çokuluslu feodal devletlerde, feodal sınıf birçok milliyeti baskı altında tutuyordu. Milli mesele bu yüzden devlet içi bir meseleydi. Emperyalist devletlerin dünyanın yeni efendileri olmasıyla birlikte, ulusal sorunda da değişimler oldu. Fakat bu değişim birden olmadı. Feodal imparatorluklar, halkların

gelişen ulusal uyanışları altında zaten sallanıyordu. 1905 Devrimi ile başlayan gelişmeler, eski feodal imparatorlukları I. paylaşım savaşında kesin olarak tarihin çöp sepetine gönderirken, milli hareketler -ezilen halkların yeni düşmanı emperyalizme karşı mücadele- yükseliyordu.

Emperyalizm döneminde (eski feodal çokuluslu devlet içi milli meseleler tamamen yok olmasa da) milli mesele, emperyalist devletlerin sömürge politikasıyla iç içe geçmiştir.

Stalin'in açık deyişleri şöyle:

"Böylece ulusal sorun, ulusal boyunduruğa karşı savaş gibi özel bir sorun olmaktan çıkıyor, ulusların, sömürgelerin ve ya-rı-sömürgelerin emperyalizmden kurtuluşu genel sorunu haline geliyor." (Ulusal Sorun ve Sömürgeler Sorunu) Lenin de şöyle diyordu:

> "... *Eskiden asıl sorun 'Çarlığa karşı' (ve Çarlığın demokratik olmayan amaçlarla kullandığı küçük ulus hareketlerine karşı) ve batının büyük devrimci halklarından yana savaşmaktı; bugün asıl sorun, artık birleşmiş olan emperyalist devletlerin, emperyalist burjuvazinin, sosyal emperyalistlerin cephesine karşı savaşmak ve emperyalizme karşı olan tüm ulusal hareketleri sosyalist devrim yararına kullanmaktır."* (Ulusların Kaderlerini Tayin Hakkı, 2. baskı, syf.187)

Böylece emperyalist burjuvazi karşısında tüm ulusal hareketler desteklenerek, ulusal hareketlere yeni boyutlar kazandırılıyordu. Marksistlerin milli mesele konusundaki görüşleri de genişliyordu. Sömürgeler konusunda alınacak tavır, kendini şu temel ayrım üzerinde gösteriyordu: Ezilen milletlerle hakim emperyalist milletler arasında ayrım yapmak. Çünkü "Emperyalizmin karakteristik özelliği -diyor Lenin- bütün dünyanın, şimdi gördüğümüz gibi, bir sürü ezilen milletle, muazzam zenginliği ve güçlü silahlı kuvvetlere sahip bir avuç hakim millet arasında ikiye bölünmesidir." (Doğuda Ulusal Kurtuluş Hareketleri, syf.332) İşte sömürgeler meselesi karşısında Marksistlerin somut tavrı, bu somut tarihsel olgular temeli üzerinde geliştirilmiştir.

Artık milli hareketlerin desteklenmesindeki kriter, emperyalizme karşı olup olmamaktır. Milli baskının yeni sosyal temelde ortaya çıkması ve sömürgeler meselesiyle birbirine karışmasından sonra, milli hareketlerin hedefi ve aşılması gereken engeli emperyalizmdir.

Bu kriter kendisini I. paylaşım savaşında gösterdi ve emperyalist devletleri "kendi" vatan savunması olarak destekleyen sosyal şovenleri Lenin ağır bir yenilgiye uğrattı.

Emperyalist paylaşım savaşı, sınıfsal özü itibariyle gerici bir savaştı. Bunun karşısında, sömürge, yarı-sömürge ve ilhak edilmiş ülkelerin yurt savunması ise haklıydı.

Bolşevik Partisi Tarihi'nde şöyle deniyor:

"Bolşevikler her çeşit savaşa karşı yıkmıyorlardı. Onlar sadece fetih savaşlarına karşıydılar. Bolşeviklere göre iki çeşit savaş vardı: a) Fetih savaşları olmayıp kurtuluş savaşları olan; halkları yabancı saldırı ve boyunduruğa karşı savunmak için, veya kapitalist kölelikten kurtarmak için, veya son olarak sömürgeleri ve bağımlı ülkeleri emperyalizmin boyunduruğundan kurtarmak için yürütülen haklı savaşlar, b) Fetih savaşları olup, yabancı ülkeleri ve ulusları fethedip köleliğe mahkum etmek için yapılan haksız savaşlar." (syf.209)

İkinci Enternasyonal oportünistleri ise, "kendi" emperyalist burjuvalarını destekleyerek sosyal şovenler (sosyal emperyalistler) haline geldiler.

Oportünizmin maddi temeli emperyalist ülkelerdeki işçi aristokrasisidir. İkinci Enternasyonal oportünistleri, emperyalist paylaşım savaşında, "kendi" burjuvalarını "yurt savunması" kılıfı altında desteklediler. Ve böylece oportünizm son şekline, sosyal şovenizm (sosyal emperyalizm) şekline girdi. Onlar "kendi" ülkelerinin emperyalist burjuvalarını destekleyerek, ulusal kurtuluş savaşlarının karşısına çıktılar, ulusların kaderlerini tayin hakkını reddettiler, sosyal emperyalist bir politika izlediler. Savaşın gerici ve emperyalist niteliğini "gizleyerek" emperyalist burjuvalarına yardımcı oldular. Sosyal şovenler ilhaklardan da yana oldular.

Lenin, sosyal şovenler için şunları söylüyor:

"... Hakim milletlerden herhangi birinden (İngiltere, Fransa, Almanya, Japonya, Rusya ve ABD'den) hangi sosyalist eğer ezilen milletlerin kendi kaderlerini tayin hakkını (ayrılma hakkını) tanımıyor; o uğurda savaşmıyorsa, gerçekte o bir sosyalist değil bir şovendir." (Doğuda Ulusal Kurtuluş Hareketleri, syf.125)

4-Sovyet Devrimi'nden Sonra Burjuva Demokratik Hareketler Dünya Proleter Devriminin Bir Parçasıdır

Ekim Devrimi'nden önceki, burjuva demokratik hareketler, burjuva demokrasisinin bir parçasıydı ve onu güçlendiriyordu. Ve bu milli hareketler, eski burjuva hareketler kategorisine giriyordu.

Fakat Ekim Devrimi'nde durum değişti. Burjuva demokratik hareketler de böylece yeni bir nitelik kazanıyordu. Değişen bu durum, Ekim Devrimi sonucuydu.

Lenin değişen bu durumu şöyle koyuyor:

"Bugünün uluslararası durumunda, emperyalist savaştan sonraki durumda halklar arasındaki karşılıklı ilişkilerin ve bütün dünya siyasi sisteminin küçük sayıda emperyalist ulusların, başında Sovyet Rusya'nın bulunduğu Sovyetler devletinin sovyetik hareketine karşı mücadelesiyle belirlendiğidir." (Ulusların Kaderlerini Tayin Hakkı, syf.224)

Lenin'in de belirttiği gibi, Ekim Devrimi'nden sonra meydana gelen değişiklik Sovyet devletidir. Ve bu Sovyet devleti emperyalizme karşı ulusal hareketlerin başındadır.

Bu durumda, emperyalizmi zayıflatan burjuva milli hareketler proletaryanın müttefiki haline gelir. Ve bu hareketler de dünya proleter hareketinin bir parçası olur.

Ekim Devrimi'yle beraber ulusların kaderlerini tayin hakkının devrimci yorumu şu iki temel üzerinde yapılır: Birincisi, ulusal sorunun devletin bir iç meselesi olmaktan çıkması, sömürgeler meselesi haline gelmesi; ikincisi, Sovyet Devrimi'yle beraber ulusal hareketlerin, dünya proleter devriminin bir parçası olması. (Çünkü bu hareketler emperyalizmi zayıflatır.)

Böylece, Ekim Devrimi'yle beraber burjuva milli hareketler, yeni bir kategoriye girerler. Eski kategori yerini burjuva milli hareketlerin proleter hareketin bir parçası olduğu yeni bir sürece terk eder.

Yani kesintisiz devrim süreci içinde yeni deneylerin yaşanacağı bir dönem başlar. Mao Zedung bu durumu şöyle açıklıyor:

> *"Ancak, bugünkü Çin'de burjuva demokratik devrim* **şimdi artık devri geçmiş olan eski genel türde değil,** *yeni özel türde bir burjuva demokratik devrimdir..."* (abç) (Halk Demokrasisi)

Yarı-sömürge, sömürge ülkelerde burjuva demokratik devrim, proletaryanın öncülüğünde, işçi-köylü ittifakı temelinde, emperyalizme ve onun ülkedeki yerli işbirlikçilerine karşı halk savaşı yoluyla zafere ulaşır, kesintisiz bir şekilde sosyalizme götürülür. Bu yeni tipte burjuva demokratik devrimdir, onun için bu tip devrimlere Demokratik Halk Devrimi demek daha doğru olur. Bu çerçevede milli meselenin, burjuva demokratik devrimiyle birlikte çözüleceği açıkça ortaya çıkmaktadır.

C-ULUSLARIN KADERLERİNİ TAYİN HAKKI ÜZERİNE BİRKAÇ SÖZ

Ulusların kaderlerini tayin hakkı, ezen ve ezilen milletlerin var olduğu ülkelerde bugün genel olarak emperyalist ülkelerle sömürgeler arasında proleter sınıf çıkarları açısından, işçi sınıfının enternasyonal ist birliği, halkların kardeşliği açısından, karşılıklı güveni sağlamak ve proleter demokrasisi ilkelerinin azami uygulanması, burjuva milliyetçiliğinin asgariye indirilmesidir. Böylece Marksistlerin her şart altında savunmak zorunda oldukları bir ilkedir.

Ulusların kaderlerini tayin hakkı, burjuva milliyetçiliğinin desteklenmesi şeklinde yorumlanamaz. Aksine, burjuva milliyetçiliğine karşı, proleter ilkelerinin savunulmasıdır. Hakim ulus milliyetçiliğinin asgariye indirilmesidir.

Ulusların kaderlerini tayin hakkı hiçbir itiraza yer verilmeden, sözkonusu ulusun yabancı bütünlerden siyasi olarak ayrılması ve bağımsız bir ulusal devlet kurması hakkıdır.

Ulusların kaderlerini tayin hakkı, mevcut dönemin tarihi koşulları altında demokratik taleplerin vazgeçilmez bir unsuru olarak, demokrasi mücadelesine sıkı sıkıya bağlıdır.

1- Milli Meseleye Nasıl Bir Yöntemle Yaklaşılmalıdır?

Marksistlerin değişmez yöntemi diyalektik yöntemdir. Onun için milli meselede de değişmez kalıplar uygulamak, sorunu dondurmak diyalektik yönteme aykırıdır. Lenin, bir toplumsal meselenin nasıl incelenmesi gerektiğini şöyle açıklıyor:

"Marksist teorinin gereği odur ki, herhangi bir toplumsal mesele incelendiğinde, o mesele, belirli tarihi sınırlar içinde formüle edilmeli ve eğer özel olarak bir ülke sözkonusuysa (örneğin, belli bir ülke için toplumsal program) o ülkeyi öteki ülkelerden aynı tarihi dönem içinde ayırt eden özellikler hesaba katılmalıdır." (Ulusların Kaderlerini Tayin Hakkı, syf.60) Stalin de bu konuda şunları söylüyor:

> *"Milli mesele, mutlak bir şey değildir. Bu mesele her zaman için geçerli, sabit ve değişmez bir şey olarak konamaz. Var olan düzenin değiştirilmesi genel meselenin bir parçası olduğu için, milli meseleyi, tamamen sosyal şartları ülkede kurulmuş olan iktidarın karakteri ve genel olarak sosyal gelişmenin tüm olarak seyri tayin eder."*

Ve şunu da söylemeliyiz ki "var olan düzenin değiştirilmesi genel meselenin", "dünya ölçüsünde, emperyalizm gericiliğine karşı, sosyalizmin genel çıkarları meselesinin" bir parçası olarak, milli mesele ele alınmalıdır.

Milli meseleye mutlak bir şey gibi bakanlar, hazır reçete arayanlar, hiçbir zaman Marksistçe bir çözüm bulamayacaklardır.

Lenin ve Stalin'in Çarlık Rusya'sı döneminde ve ondan sonraki emperyalist dönemdeki tavırları dikkatle incelenmelidir. Onların tavırlarında "tarihi şartların incelenmesinin" canlı örnekleri görülecektir.

Milli meselede vazgeçilmez iki unsur vardır: Birincisi, mevcut gerici boyunduruğa karşı bir hareketin olması; ikincisi, mevcut demokrasi mücadelesinin bir parçası olmasıdır.

Çarlık dönemine bakalım. Çarlık despotizmine karşı girişilen milli hareketler, Çarlığın gerici boyunduruğuna karşıydı ve bu yüzden de demokrasi mücadelesinin bir parçasıydı. Bu hareketlerin desteklenmesi, proletaryanın çıkarları gereğiydi. Çünkü Çarlığın yıkılması ve kapitalizmin gelişmesi, proletaryanın bilinçlenmesinin koşullarını, iktidarı almanın koşullarını yaratacaktı. Çarlığın varlığı ise halkların ortaçağ uykusunda olmaları demekti.

Ancak emperyalizm döneminde durum daha başkadır. Artık eski ile yeni arasındaki değişimi görmek gerekir. Aksi insanı şovenizme götürür. Nedir bu değişiklikler? Daha önce de belirttik; emperyalizmin ortaya çıkışı, milli baskının yeni sosyal temelinin varlığı demektir. Artık eski yöntemlerle yetinmek milli hareketlerin daha geniş perspektiflerini görmemek, genel demokrasi mücadelesinden ayrılmayı, gericiliği desteklemeyi getirir. İşte Lenin bu iki dönem arasındaki farkı şöyle belirtiyor:

> *"... Çarlık artık açıkça ve tartışma götürmez bir şekilde irticaın kalesi olmaktan çıkmıştır... Eskiden, Batı Avrupa demokrasisi büyük ulusları özgürlüğe kavuştururken, gerici amaçlarla bazı küçük ulus hareketlerini kullanan Çarlığa karşıydı. Bugün bir yanda şovenler, "sosyal emperyalistler", öte yanda devrimciler olmak üzere ikiye bölünmüş olan sosyalist proletarya, Çarlık emperyalizmi ile gelişmiş kapitalist Avrupa emperyalizminin ittifakıyla karşı karşıyadır ve bu ittifak her ikisinin birçok ulusu ezmesine dayanır.*
>
> *"Durumdaki somut değişiklikler bunlardır."* (Ulusların Kaderlerini Tayin Hakkı, syf.185)

Gördüğümüz gibi ayırt edici özellik, hangi hareketin genel proleter mücadele (demokrasi mücadelesi) yanında yer aldığı, hangi hareketin emperyalizmin (gericiliğin) yanında olduğudur. Ve ulusların kaderlerini tayin hakkı demokrasinin vazgeçilmez istemi olarak "mevcut tarihi şartlarda demokrasinin çıkarlarına" bağlıdır. Lenin'in sözlerini aklımızdan çıkarmamalıyız:

> *"Ulusların kaderlerini tayin hakkı dahil, demokrasinin çeşitli istemleri mutlak şeyler değildir, bunlar dünya demokratik hareketinin (bugün sosyalist hareketinin) tümünün bir parçasıdır."* (Ulusların Kaderlerini Tayin Hakkı)

İşte milli meseleye yaklaşmanın tek yöntemi budur: Mevcut tarihi şartlar içinde genel sosyalist hareketin çıkarlarının bir parçası olarak meseleyi koymak, o ulusun diğer uluslarla olan ayrı özelliklerini koymak, düzenin değiştirilmesi genel meselesinden ayrılmamak.

2- Ulusların Kaderlerini Tayin Hakkı "Sosyal Devrim", "Toplumsal Doktrincilik" Bahanesiyle Reddedilemez

"Sosyal devrim", aşamasız devrim bahaneleriyle, ulusların kendi kaderlerini tayin hakkını reddetmek, burjuva milliyetçiliğinin bir yöntemidir ve kökeni de Proudhonculuğa dayanır.

İşçi sınıfının sosyalist devrimi adına, mevcut tarihi koşullardaki ilerici ve ulusal hareketleri reddedip, ulusların kendi kaderlerini tayin hakkını tanımamak, aşamasız, bir hamlede sosyalist devrimi savunmaktır. Bu görüş saf hayalciliktir.

Bilindiği gibi, gerek ülke sınırları içinde, gerekse de uluslararası platformda, devrimci mücadele düz bir çizgi izlemez; bir dizi ilerici hamleleri vs. içerir. Ulusların -burjuva anlamda- kendi devletini kurma mücadelesi de, proletarya açısından, (ülke içi ve uluslararası platformda) genel devrimci hareketin çıkarları temelinde değerlendirilir. "Sosyal devrim" bahanecileri, "Nasıl olsa proletaryanın sosyalist devrimi bütün çelişkileri çözer." diye, ulusların kaderlerini tayin hakkını (yani kendi burjuva devletini kurmasını) bir tarafa atarlar. Oysa,

bir ulusun kendi iç dinamiğiyle gelişmesi ve halklar arasındaki kardeşlik, güven duyguları her zaman proletaryanın çıkarı gereğidir.

Ulusların kaderlerini tayin hakkının bu şekilde inkarı, çeşitli tarihi koşullara göre değişim gösterir.

Fransız Proudhon bu görüşü, yani katıksız sosyal devrimi savunanların ilkidir. Marks, Proudhon'un bu tavrıyla alay ederek, sosyal devrim zamanına kadar, Marksistlerin ne yapmaları gerektiğini sorar ve "Fransa'daki beyler yoksulluğu ortadan kaldırana dek bütün Avrupa kıçının üstünde uslu uslu oturacak mı?" der.

Aynı şekilde Marks, Polonya'nın bağımsızlığını savunuyordu. Halbuki Polonya'da sosyal devrim olmuyordu ama Polonya'nın hareketi, Çarlık gericiliği karşısında genel Avrupa demokrasisinin çıkarınaydı.

Lenin Marks'in bu tavrını ve Proudhoncuların görüşünü şöyle yorumluyor:

> *"Toplumsal devrimin doktrinci kavramı adına Proudhoncular, Polonya'nın uluslararası rolünü hesaba katmamaktaydılar ve ulusal hareketi önemsememekteydiler."* (Ulusların Kaderlerini Tayin Hakkı, syf.186)

Gene Marks, İrlanda sorununun, önceleri İngiltere'deki devrim hareketleriyle birlikte çözüleceğini sanmış, sonra ise İrlanda'nın bağımsızlığını -hatta federasyonlaşmayı- savunmuştur.

Toplumsal doktrinciliği, emperyalizm döneminde sosyal şovenler üstlendiler. Lenin ulusal sorunu reddeden bu görüşlere "emperyalist ekonomizm" adını vermiştir. Bu görüşün temelinde de, ulusların kendi kaderlerini tayin hakkını ve ulusal hareketleri, saf proleter devrimi adına reddetmek yatmaktadır. Tabii bu da ister istemez sosyal şovenlikten başka bir anlama gelmez.

Lenin, emperyalizm döneminde ezen ve ezilen ulus ayrımı getirmekte ve ulusların kaderlerini tayin hakkını bu temelde genişletmektedir. Bu noktada ezilen ulusların kendi kaderlerini tayin için ille de "proleter devrim" yapmalarını beklemek toplumsal doktrincilik ve Proudhonculuktur. Çünkü ulusların kaderlerini tayin hakkı her şeyden önce, bir ulusun kendi devletini kurması ve iç dinamiğini özgürce yaşamasıdır. Bu platforma elbette burjuva ulus hareketleri de girer. Marksistler bu şekilde sömürünün ortadan kalkmayacağını bilirler. Ama saf hayalcilikten uzaklaşmak istiyorsak, tek çözüm ulusların kaderlerini tayin hakkıdır. Lenin'in Kemalist ulusal hareketi desteklemesi örnek olarak burada vurgulanabilir.

Aynı şekilde ulusların kaderlerini tayin hakkı bir ülke içi ulusal sorunda da, vazgeçilmez bir demokrasi ilkesidir.

Bir ulusun kendi özgürce gelişme hakkını tanımak, hiçbir şekilde herhangi bir gerekçeyle reddedilmemelidir. Çünkü bu tavır ulusları kaynaştırır. Fakat proleter önderlik bu ilkeye sadık kalırken, burjuva önderlik ulusların kaderlerini tayin hakkını çiğner ve milli baskıyı devam ettirir.

Günümüzde de, ulusların kaderlerini tayin hakkını, uluslararası platformda

savunmalıyız. Yalnız şu gerçek bilinmelidir ki, ulusların kaderlerini tayinini gerçekleştiren hareketler, günümüzde burjuva önderliğinde hareketler değil, proletaryanın önderliğindeki hareketlerdir. Bu açıdan ulusların kaderlerini tayin hakkı yeni bir muhteva kazanmaktadır. Fakat yine de istisna teşkil etse de, proletaryanın, önderlik etmediği hareketler olmaktadır ve bu durumda bizim tavrımız, ulusların kaderlerini tayin hakkını kayıtsız şartsız savunmaktır. Çünkü sözkonusu ülkenin kendi iç gelişimini özgürce yaşaması, devrimci mücadelenin çıkarı gereğidir. Örneğin, Filistin ulusunun kendi kaderini tayin hakkını savunmak, İran'da Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkını savunmak gibi. Bu tip ulusal hareketler -emperyalizme karşı olduğu müddetçe- toplumsal doktrincilik adına reddedilemezler.

Öte taraftan, ülke içinde ulusun kendi kaderini tayin hakkını savunmak, her şeyden önce o ulusun devlet kurma hakkını savunmaktır. Sözkonusu ulus -eğer gericiliğin bir aleti değilse- bunu burjuva önderlik altında dahi talep ederse, devrimciler böyle bir şeyden yana olurlar. Yani "sosyalist devrim" vs. adına karşı çıkmazlar. Fakat yine bilinen bir gerçek vardır ki, böylesi burjuva önderlik artık istisna olmuştur. Milli meselenin çözümü ve ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı genel demokratik halk devrimi programı içinde yer almaktadır.

İşte burjuva şovenliğine varan "toplumsal doktrincilik" adına, ulusların kaderlerini tayin hakkının inkarı budur.

3- "Ulusların Kaderlerini Tayin Hakkı" Ayrı Bir Devlet Kurma Hakkı Demektir Ama Ayrılma Zorunluluğu Demek Değildir

Lenin, ulusların kaderlerini tayin hakkını, birleşmek için ayrılmak şeklinde boşanma hakkı olarak yorumluyor. Bu durumda, ayrılma hakkının ayrılma zorunluluğu demek olduğunu iddia etmek mümkün değildir.

Sosyalizmin gidişi ulusların kaynaşması, birleşmesi yönündedir. Ama bu düz bir çizgi izlemez. Bu eğilim içinde ayrılmalar veyahut başka çözümlemeler olabilir. Yani zor yoluyla birleşmeye Marksistler taraftar olamaz. Bunun için karşılıklı güven, karşılıklı rıza ve ulusların kendi iç dinamiğiyle gelişmesi gerekir. Meselenin özü budur.

Bilindiği gibi emperyalizm, ulusları ezen bir güç haline geldiği zaman uluslar arasındaki çitleri de kaldırdı. Bütün özel ekonomileri, emperyalist dünya ekonomisinin bir parçası haline getirdi. Ama kendi emperyalist çıkarları doğrultusunda ve zorla. Böylece, ayrı ayrı uiusal devletlerin ortadan kalkıp ulusların kaynaşması eğilimi, emperyalizm tarafından zor yoluyla, kendi etrafında kaynaştırılıyordu. Sosyalizmde ise bu iki eğilim birbirine ters düşmez. Aksine birbirini tamamlayan iki öğe haline gelir. Yani ulusların barış içinde serpilip gelişmesi ve ulusların kaynaşması meseleleri birbirini tamamlar.

Emperyalizm aşamasında, ulusların kendi iç dinamikleriyle serpilip gelişmesini istemek, emperyalizmin uluslar üzerindeki boyunduruğuna karşı çıkmaktır. Emperyalizmin boyunduruğundan kurtulmak meselesini Marksistler somutlaştırarak ayrı devlet kurma sloganını ortaya atmışlardır. Bu, ulusların zorla kaynaşmasını isteyen emperyalist siyasete karşı, ulusların karşılıklı rızaları içinde kaynaşmasını isteyen Marksistlerin siyasetidir. Ve şimdiki aşamaya uygundur. Bundan ayrı bir siyaset savunmak, emperyalizmin uluslar üzerindeki boyunduruğuna karşı çıkmamak, bunun devamını istemektir.

Ulusların kendi kaderlerini tayin hakkını, yani ayrı bir devlet kurma hakkını savunmak, proletaryanın sınıf çıkarlarına aykırı değildir. Tam tersine, sınıf çıkarlarına uygundur. Bunu savunmakla, iki ulus proletaryası ve halkı arasındaki -ezen ve ezilen ulus arasındaki- güvensizlik ortadan kalkacaktır. Diğer taraftan, toplumun kendi gelişimi de yabancı boyunduruk tarafından engellenmeyecektir. Böyle bir güven temeli üzerinde, ezilen ulus ayrılmak bile istemeyecek, birleşmek isteyecektir. Tamamen kendi iradesinin eseri olarak karar verecektir.

Ayrılma özgürlüğü hiçbir zaman, ezilen ulusa ayrılma zorunluluğu getiren bir yükümlülük gibi anlaşılmamalıdır. Böyle bir görüş, Marksistlerin ulusal mesele konusundaki görüşlerinin özünü anlamamak demektir.

Marksistler için ulusal mesele, sınıf mücadelesi karşısında ikincildir. Marksistlerin ulusal mesele karşısındaki tavrı biçimseldir. Özde, bütün ülkelerin işçilerinin ve halklarının birliğini savunurlar. Aksi nasıl olabilir? Marksistler ulusal ayrışmalardan, ulusal düşmanlıklardan yana mıdır? Hayır! O halde ayrılma özgürlüğünü, ayrılma zorunluluğu, yükümlülüğü şeklinde yorumlamak, ancak burjuva milliyetçilerinin işi olabilir, şovenlerin işi olabilir. Meselenin özü, iki ulus arasında karşılıklı güveni sağlamak, ulusların kaynaşması yolundaki gelişimi hızlandırmaktır. Ayrılma ve birleşme sadece somut şartlarda şekil itibariyle başvurulan yöntemlerdir. Proletaryanın çıkarlarının hizmetinde olan iki ayrı yöntemdir.

Lenin bu konuda şunları söylüyor:

> "*... Sorunu derinliğine incelememiş olanlar, ezen ulusların sosyal demokratları (yani Marksistler/) "ayrılma hakkı" üzerinde ısrar ederken, ezilen ulusun sosyal demokratlarının (yani Marksistlerinin) "birleşme özgürlüğü" üzerinde direnmelerinin çelişki olduğunu düşünürler. Ama biraz düşününce, enternasyonalizmi ve bugünkü durumdan hareket ederek ulusların birbiriyle kaynaşmasına varabilmek için başka yolun olmadığı, olamayacağı açıktır."* (Ulusların Kaderlerini Tayin Hakkı, syf.190)

Ezilen ulusun ayrılması, bağımsız bir devlet kurması, somut şartlara göre gerçekleşir ve Marksistler buna göre propaganda yaparlar. Ama, Lenin'in yukarıda söyledikleri yolunda propaganda yapmak her zaman için geçerlidir. Buna en iyi örnek Polonya'dır.

Emperyalist paylaşım savaşı sırasında, Bolşevikler Polonya'nın ayrılma öz-

gürlüğü için propaganda yürütmektedirler. Çünkü "bütün Polonya ulusu tek bir fikre, Moskof dan öç alma fikrine saplanmıştır. "(Ama) Polonyalı sosyal demokratlar (yani Marksistler) enternasyonalizm sloganını ileri sürmekle (...) Polonya burjuvazisinin önderliğinde bir kurtuluş savaşına katılmayacaklarını ilan etmekle büyük bir tarihi görevi yerine getirmişlerdir." Ama Polonyalı Marksistlerin hatası, bu iki tavrı çelişkili gibi görüp, Bolşevikleri, "ayrılma özgürlüğünü" savundukları için suçlamalarıdır.

Stalin de ayrılma özgürlüğünün, ayrılma zorunluluğu olmadığını belirtir:

> "... *Ulusların ayrılma özgürlüğü hakkı sorunu ile, ulusun şu ya da bu anda ayrılma zorunluluğu sorununu birbirine karıştırmamak gerek. Proletarya partisi, bu sorunu, duruma göre, her özel durum içinde, tamamen tek başına bir sorun olarak çözümlemelidir (...) Ben bir ulusa ayrılma hakkını tanıyabilirim ama bu, onu bunu yapmaya zorluyorum anlamına da gelmez. Ulus ayrılma hakkına sahiptir ama koşullara göre, bu hakkı kullanmayabilir de."* (Ulusal Sorun ve Sömürgeler Sorunu)

Kısaca özetlersek, bir ulus ayrılma zorunda kalabilir -ki bu durumu Marksistler şartlara göre değerlendirirler- fakat bu ayrılma özgürlüğünün ayrılma zorunluluğu demek olduğunu göstermez. Ayrılma özgürlüğü bir haktır; şartlara göre kullanılır ve en başta proletaryanın çıkarları göz önüne alınır. (Burada proletaryanın çıkarları derken, tek taraflı düşünülmemelidir. Yani, proletaryanın çıkarları demekten, "sosyal devrim" bahanesi anlaşılmamalıdır. Proletarya belli bir dönemde ayrılma zorunluluğunu savunarak da, kendi çıkarlarını korumuş olur. Mesela Norveç'in 1905'de İsveç'den ayrılması, proletaryanın çıkarları lehine olmuştur. Ama "sosyal devrim" mi olmuştur? Hayır! Sadece o dönemin koşulları altında, proletaryanın çıkarlarının yararına bir gelişme olmuş, iki ulusun proletaryasının birbirine yakınlığı, güveni artmıştır. Bu da şüphesiz ki, proletaryanın son tahlilde kurtuluşuna hizmet etmiş, kurtuluş yolunda mücadelede bir adım atılmıştır.)

4- Bir Milli Hareket Demokrasi Çıkarları Açısından Desteklenmeyebilir Ama Bu Ulusların Kaderlerini Tayin Hakkının Reddedildiği Anlamına Gelmez

Daha önce de değindiğimiz gibi, ulusların kaderlerini tayin hakkı, genel demokrasi taleplerinden biridir. Ve genel demokrasi -sosyalizmin- çıkarlarına bağlıdır. Durum böyle olunca, bazı ulusal hareketlerin desteklenmemesi ne anlama gelir? Elbette ki, ulusların kaderlerini tayin hakkının "iflas" ettiği anlamına gelmez. Gerici bir ulusal hareketin desteklenmemesi, genelde bütün ulusların proleterlerinin, halklarının çıkarları gereğidir. Küçük bir ulus hareketi genel demokratik harekete ters düşüyorsa, desteklenmemesi konusunda, Lenin şunları söylüyor:

> "*... Bazı somut durumlarda, parçanın bütünüyle çelişkiye düşmesi mümkündür. O zaman parçalatılır.* **Bir ülkedeki cumhuriyetçi hareket bir başka ülkenin entrikalarının aleti olabilir** *ve bu işe kilise, mali çevreler ya da kralcılar katılabilir; biz o zaman, bu somut hareketi desteklememekle görevliyiz ama bu bahaneyle uluslararası sosyal demokrasinin (yani Marksistlerin) programından cumhuriyet sloganını silmek gülünç olur."* (Ulusların Kaderlerini Tayin Hakkı, syf.184, abç)

Lenin'in çok açık bir şekilde belirttiği gibi, belli bir ulusal hareketin gericiliğin aleti olmasıyla, o hareket bütüne ters düşer ve reddedilir. Fakat bu bahaneyle şovenlerin ulusların kaderlerini tayin hakkını "reddediyorlar" diye itirazları yükselebilir. Ama Marksistler, dar ulusçu değillerdir.

Emperyalist dönemde, gerici emperyalist ülkelerin çıkarlarına "alet" olan, diğer uluslar üzerinde baskı aracı olan, milli nitelikteki hareketler desteklenemez. Çünkü bu hareketler bütüne ters düşmektedir. Gerici burjuvazi "ulusal" sloganlar atarak halkı aldatır ama bu, diğer ilerici ulusal hareketlere karşı hiçbir zaman, ulusların kaderlerini tayin hakkının "artık bir anlam taşımadığı" şeklinde yorumlanmamalıdır.

5- Bir Milli Hareket "Gelecekte Gericileşir" Bahanesiyle Reddedilemez

Ezen ulus şovenizminin bir başka bahanesidir bu. Bir hareketi "Gelecekte gericileşerek burjuvazinin gerici emellerine hizmet edecek." diye reddetmek, somut şartların somut tahlilinin bir işe yaramadığını gösterir. Marksistler her şeyden önce, somut şartlara göre tahlil yapar ve ona göre tavır alırlar. Aksi takdirde, genel siyasi mücadelenin üzerinden atlayarak, geleceğin çıkarları uğruna hayalcilik yaparız. Belli tarihsel koşullar altında önümüze çıkan bir görevi reddetmek mümkün değildir. Ancak sosyalizme giden yolun geniş yığın hareketleri, genel demokrasi mücadelesi gibi çeşitli evrelerden geçeceğini kavramayanlar bunu yapabilir.

I. paylaşım savaşı sırasında Lenin, Stalin birçok milli hareketi desteklediler. Örneğin, Türkiye'deki Kurtuluş Savaşı gibi. Ama bugüne kadarki süreçte ne oldu? Türkiye tekrar emperyalizmin gerici çıkarlarının hizmetine girdi. Peki, Lenin ve Stalin'in tavrı hatalı mıdır? Onlar gelecekte gericileşir, tekrar sömürge olur diye bu hareketi desteklememen miydiler? Elbette ki bu mantık Marksistlerin mantığı değil, idealistlerin düz mantığıdır.

6- Ulusların Kaderlerini Tayin Hakkı Siyasi Olarak Ulusların Ayrı Bağımsız Devlet Kurma Hakkı Olduğuna Göre Bu Hakkı Yalnız "Emekçilerin Hakkı" Olarak Sınırlandırmak Yanlış Olur

Marksistler, ulusların kaderlerini tayin hakkını savunurken, elbette emekçilerin çıkarları açısından meseleye bakarlar. Lenin şöyle diyor:

> "... *Milletlerin kendi kaderini tayinini reddedip onun yerine emekçilerin kendi kaderini tayinini geçirmek çok yanlış olur; sorunu bu yoldan çözmeye kalkmak güçlükleri, milletler içindeki farklılaşmanın izlediği zikzaklı yolu hesaba katmamak olur... Her millet kendi kaderini tayin etmelidir; bu emekçi halkın kendi kaderini tayinini daha da kolaylaştıracaktır."*

Elbette istenilen, emekçilerin kendi kaderini tayin etmesidir. Somut durumlarda, emekçilerin kurtuluşunu istediğimizden, ulusun kaderini tayin hakkını, emekçilere değil, tüm ulusa tanırız. Bu kurtuluş demek değildir ama kurtuluş yolunda emekçilerin çıkarına atılmış bir adımdır.

Bu durumda, ulusların kaderlerini tayin hakkını, "yalnız emekçilere tanınır" diye reddetmek, siyasi demokrasi mücadelesinden hiçbir şey anlamamak, ulusun diyalektik gelişimine karşı çıkmaktır. Bu eninde sonunda "sosyal devrim" olur diye oturup beklemek ve ezen ulus şovenizmi yapmak olur. Yalnız emekçilere kendi kaderini tayin hakkını tanımak, emperyalizm çağında, ezen ve ezilen millet ayrımını yapmamaktır. O zaman emperyalizme karşı tüm ulusal hareketlerin desteklenmesi nerede kalır? "Nasıl olsa emekçiler kurtuluşu sağlar." demek, ulusların önündeki "zikzaklı yollan" görmemek, sosyal devrim yolundaki engebeleri görmemek, ezen-ezilen millet ayrımı yapmamak demektir. (*)

(*) Böyle bir anlayış, demokratik devrim aşamasına gelememiş uluslara kendi kaderini tayin etmesini tanımamaya kadar götürür insanı. Mesela, Lenin döneminde sömürgelerde, burjuva demokratik devrimi yapacak güçler yoktu. (Böyle bir aşama değildi.) Ama bu, ulusların kaderlerini tayin hakkının reddedilmesine götüremez bir Marksisti. Çünkü ulusların ulusal gelişmesini tamamlaması, emekçilerin kurtuluşunu yakınlaştıracaktır.

Günümüzde ise. sömürge ve yarı-sömürge ülkeler ulusların kendi kaderlerini tayin yolunda önemli mesafeler kat ediyorlar. Artık emperyalizme karşı ulusal hareketleri proletarya yönettiğinden, ulusların kaderlerini tayin hakkı ile emekçilerin kaderlerini tayin hakkı gibi ayrım ve çelişki gündeme pek sık gelmemektedir. Ama bütün bunlara rağmen, istisna da olsa, biz tüm ulusa kendi kaderini tayin hakkını tanırız. Lenin "Marksizmin Bir Karikatürü ve Emperyalist Ekonomizm" adlı makalesinde P.Kİevski'nin, "Sömürge ülkelerde 'kendi kaderini tayin' kimin için ortaya atılacaktır? Oralarda proletarya yoktur." itirazını "emperyalist ekonomizm" olarak değerlendirir. Çünkü bu görüş siyasi mücadeleyi inkar etmektedir. Emperyalist ekonomistler, siyasi demokrasi mücadelesini "zaman kaybı" olarak değerlendirirler. Böylece emperyalist burjuvazinin gerici politikasına yardımcı olurlar. Lenin, P.Kİevski'nin itirazına şu şekilde cevap verir:

> "... *Fakat işçileri olmayan, sadece köle sahipleriyle köleleri olan sömürge ülkelerinde vs. 'kendi kaderini tayin hakkını' istemek saçma olmak şöyle dursun, bir Marksist için bir zorunluluktur. Bu sorun üzerinde biraz kafa yorsaydı, Kievski bunun farkına varırdı. Bunun kimi 'kendi kaderini tayin'in her zaman iki millet 7-çin', ezilen milletle hakim millet için ileri sürüldüğünü anlardı."* (Doğuda Ulusal Kurtuluş Hareketleri, syf.231)

Bundan çıkan sonuç şudur: Marksistler, "kendi kaderini tayin'i", iki millet -ezen ve ezilen millet - temeli üzerinde, ezilen millete tanırlar; ezilen milletin önündeki aşama ne olursa olsun.

Elbette istenilen, emekçilerin kurtuluş hareketiyle "kendi kaderini tayin etmesidir. Ve Marksistler bunun için mücadele ederler. İşte bundan ötürü, siyasi olarak kendi kaderini tayin hakkını, "yalnız emekçilere tanıyorum" bahanesini reddederler. Binde bir ihtimal dahilinde bile olsa, proletaryanın çıkarları gereği, eğer daha o ulus emekçileri kendi kaderlerini tayin etme aşamasına gelmemişse, siyasi olarak, ulusun kaderini tayin hakkını tüm ulusun ayrılma hakkı olarak tanırlar, isterse krallık yönetimi sözkonusu olsun. Fakat bu, her şart için -yani o ülkede proletaryanın insiyatifli hareketi varsa- geçerli değildir. Yoksa şu olur: Ben ulusun kaderini tayin hakkını yalnız burjuvaziye tanıyorum. Bu da olmaz. Ulusların kaderlerini tayin hakkı böyle yorumlanmamalı, bu derekelere düşürülmemelidir. Bu hak, ulusun hangi aşamada olursa olsun, kendi iradesiyle hareket etmesinin hakkı olarak yorumlanmalıdır. Fakat hiçbir zaman, genel demokrasi mücadelesine ters düşülmeden. Kısaca, bir ulusun kendi kaderini tayin etmesi, kendi iç gelişiminin yabancı engellerden kurtulması-dır. Bu da her zaman proletaryanın çıkarları gereğidir/Çünkü tarihin ilerleyişi proletaryadan yanadır.

II. BÖLÜM

KÜRDİSTAN TARİHİ VE KÜRT HALKININ TARİHSEL GELİŞİMİ ÜZERİNE

Kürtlerin tarihi üzerine pek çok inceleme, araştırma vs. vardır. Bu araştırmalar genellikle Kürtlerin hangi ırktan olduklarını, hangi aşiretlerden oluştuklarını, hangi kavimlerin istilasına uğradıklarını, nasıl kahramanlıklar yarattıklarını, dillerinin, kültürlerinin durumunu ve gelişimini anlatan konular etrafında yüzlerce kitap sayfasını içerir. Şüphesiz ki bütün bunlar gereklidir ama bir şeyden yoksundur: Kürt toplumunu tarihi materyalizm açışından incelemek. Bu yüzden, sayfalar dolusu inceleme yazıları idealist yaklaşımlardan, duygusallıklardan öteye varamamaktadır. Örneğin M.Emin Zeki "Kürdistan Tarihi" adlı kitabında, Kürtlerin büyük köleci ve feodal devletlerin baskıları altında ezilmişliğini şöyle yorumluyor:

> *"Ancak ne yazık ki Kürtler geçen tarihsel olaylardan gereken dersleri alamadılar. İki büyük rakip devletin (Osmanlı ve İran devletleri kastediliyor.) arasında kalan ülkelerinden, anavatanlarından nasıl yararlanıp, onu başkalarının egemenliğinden nasıl kurtaracaklarını bilemediler. Bir türlü aralarında birleşip de vatanlarını yabancıların işgallerinden koruyamadılar. Aralarından bir türlü ayrılmayan kişisel rekabet, bilgisizlik, yoksulluk, düşmanlarının kışkırtıcılığı ve arabozuculuğundan doğan kavga-*

> *ları, onların sırtlarını bir türlü doğrultmalarına olanak vermiyordu. Irk ve mezhep ayrımından dolayı, ayrıca haksızlıklara da uğradılar.*"(syf.116)

Kürt milliyetçiliğinin tipik tarih anlayışı bu şekildedir. Mutlaklaştırılan bir "Kürt Ulusu" ve haksızlıklarla açıklanan(!) Kürt Tarihi!

Sanki aralarında ezeli bir "ulus birliği" varmışçasına kabul edilen Kürt toplumunun bu birliği sağlayamamasına "kişisel rekabet", "kışkırtıcılık" vs. neden gösteriliyor. Böylesine bir idealist tarih anlayışıyla Kürtlerin tarihi elbette incelenemez. İdealist mantık/tarihi materyalist yöntemden, incelenme tarzından öylesine uzaklaşır ki, her şeyi yabancı güçlerin kötülüklerine vs. bağlar. "Kürt ulusu" mutlak olarak ezelden beri vardır ama çeşitli kötülüklerden ötürü bir türlü "ulusal birliğini" sağlayamamıştır.

> *"Bugünkü Kürt lehçeleri arasında yüzeysel ayrılıklar şundan dolayıdır: İslamiyetten sonra Kürt dilinde lehçelerin birliğini sağlayacak olan okuyup yazmak yerine, sömürgecilerin dillerinden kelimeler de Kürdistan'da oldukça yayıldı. Kürt ulusu birliğini sağlayamadı, yitirdi. Çeşitli bölünmelere uğradı durdu."* (İhsan Nuri, Kürtlerin Kökeni, syf.145)

Köleci toplum evresinde, Kürtlerin ulusal birliğinin neden gerçekleşmediğini araştıran bir tarihçi elbette idealizmin bataklığında, Kürt toplumunun sosyal, ekonomik düzenini bir kenara bırakır, yakınmalara başlar!

İsmail Beşikçi idealist yöntemin gerekçesini kendine göre sistemleştirmiştir. İnceleme ve araştırmalarında kullandığı yöntem, her şeyde baştan Kürt milliyetçiliğini var saymak, ondan sonra gelişmeleri bu "öz"e bağlı olarak ele almaktır. Yani yöntem idealist yorumlara uydurulur.

> *"Olguların veya olgular kümesinin sadece dış görünümleriyle uğraşmayıp onlara hayatiyet ve canlılık veren temel dinamiklerin yakalanması ancak tarihsel yaklaşımla mümkündür."* (syf.34)

Bu ilk bakışta doğru gibi görünen sözlerin altında yatan gerçek şudur: "Hayatiyet", "canlılık" adına, öncelikle Kürt milliyetçiliği mutlak biçimde kabul edilmeli, yöntem, bu "hayatiyete", "canlılığa" feda edilmelidir. Eğer tarih buna aykırı gelişiyorsa, olgular bu "hayatiyete" göre yorumlanmalıdır. Beşikçi, Kürt toplumunun neden geri* kaldığına, ulusal devletini kuramadığına cevap arıyor:

> *"Sanayi/eşmemiş, üretim güçleri ve üretim ilişkileri çok geri olan, nüfusun daha çok kırsal alanlarda dağıldığı toplumlarda İse, toplumun sosyo-ekonomik, sosyo-politik ve kültürel değişimlerinde temel olan daha çok dıştan gelen etkilerdir. Dıştan gelen dinamiklerdir... Bu toplumlarda iç dinamikler çok yavaş işler."*

Toplumun gelişme yasalarının bu şekilde, -kafasında Kürt sorununun "canlılığını" koruyabilmesi için- bir kenara bırakılması kaçınılmaz bir sonuçtur.

Toplumların gelişme yasaları, iç çelişkilere, üretim tarzının durumuna dayanır. Dış etkiler bu zemin üzerinde ancak etkileme durumuna geçebilirler. Tarih de çeşitli dış etkilerin, üretim tarzının ileri oluşundan dolayı, içteki duruma uyum gösterme zorunda kaldığını gösterir. Daha ileri toplumsal formasyonda olan bir toplumun başka bir toplumsal üretim biçimini etkilemesi, değiştirmesi için içteki koşulların buna olanak vermesi gerekir.

Marks'ın, barbarların Roma İmparatorluğunu ele geçirdiği yolundaki görüşler karşısında söyledikleri, konumuz açısından yararlıdır:(*)

> *"Tarihte şimdiye değin, sadece ele geçirmelerin sözkonusu olduğu fikrinden daha yaygın bir şey yoktur. Barbarlar Roma İmparatorluğunu ele geçiriyorlar, eski dünyanın feodaliteye geçişi bu ele geçirme ile açıklanıyor. Ama bu barbarlar tarafından ele geçirme işinde sözkonusu olan, toprakları ele geçirilen ulusun, modern halklarda olduğu gibi, sınai üretici güçleri geliştirip geliştirmedikleri ya da ulusun üretici güçlerinin, sadece bir araya toplanmalarına ve ortaklığa (Gemeinwese) dayanıp dayanmadığıdır. Ele geçirme, ayrıca, ele geçirilen nesne tarafından da koşullandırılır..."* (Kapitalizm Öncesi Ekonomi Biçimleri, syf.96-97)

İ.Beşikçi, "İç dinamikler çok yavaş işler." dediği toplumlarda, suçu dış dinamiklere atarak, Kürt toplumunun "birliğini", "şanlı geçmişini" kurtardığını sanarak yanılıyor. İç koşullar elvermeseydi, dış etkiler "iç dinamikleri çok yavaş işler" hale getiremezdi! Tarihte fetihçi halklar, genellikle işgal ettikleri ülkenin üretim tarzına uyum göstermişler, dinini, kültürünü almışlardır. Ama Kürt halkında durum tersinedir. Bu durum böyle diye tarihsel materyalizmi bir kenara bırakıp idealist tarih anlayışına sarılamayız.

A-KÜRT HALKININ TARİHİ ÜZERİNE

Kürtlerin hangi ırktan (soydan) geldiğine ilişkin çeşitli araştırmalar vardır. Burada özellikle vurgulamamız gereken olgu, Kürtlerin katışıksız bir tarihsel bütün içinde var oldukları yolundaki tezlerin milliyetçilikten başka bir anlama gelemeyeceğini belirtmektir. Tarihin ilk dönemlerinden itibaren, ilkel komünal toplum düzeni ilişkileri içinde (barbarlığın II. aşamasına tekabül eden göçebe aşiret ilişkileri) çeşitli Kürt göçebe toplulukları, dışarıdan gelen göçebe topluluklarla, aşiret üyeleriyle birbirine karışmıştır. Bu yüzden Kürtlerin kökenini mutlak bir tarihsel idealist zincirleme mantığıyla bulmak mümkün değildir. Kürtlerin tarihini inceleyen birçok yazar, Kürtlerin, Sovyet doğusundan Anadolu'ya, İran'a, Hindistan'a göç eden (yaklaşık M.Ö. 2500) Hint-Avrupa ırkından ARİ'lere dayandığını söyler. Arilerin gelmesinden önce Kürtlerin topraklarında

(*) Bu konuda Dr.Hikmet Kıvılcımlı'nın da kendine özgü görüşleri vardır. Kıvılcımlı'nın tarih anlayışına göre, toplumların hareket ettirici gücü barbarlardır. Barbarlar köleci toplumu yıkmış, feodalizme geçişi sağlamıştır. Türkiye'de de barbar, yıkıcı (değiştirici) güç Türk Ordusudur.

(ki bu topraklara Kardaka denilmekteydi) Kardular oturmaktadırlar. Asurlularla sürekli savaş içinde olan Kardular, büyük göç sırasında Arilerin Kardaka topraklarına (Bu topraklar Cudi Dağı, Dicle Nehri, Urmiye Gölü arasındadır.) yerleşen aşiret topluluklarıyla kaynaştılar. Arilerin bu kolu Medlerdir.

> *"Tarihi ve coğrafi olgular göz önünde tutulursa, çok olasıdır ki, Kürt ulusu (Ulus kavramının burada halk kavramı anlamında kullanıldığını sanıyoruz.) iki soydaş aşiret olan ve birbirine çok yakın Med lehçeleri konuşan Martlarla, Kyrtilerin birleşiminden oluşmuştur."* (B.Nikitin, Kürtler, Ö.Y. Yayınları)

Genel olarak söyleyebiliriz ki, Kürtlerin dayandıkları aşiret toplulukları, Ari soyundan Medlerle Kardulardır. Zaten bu iki aşiret birbirine komşudur ve zamanla aynı adla anılmışlardır.

"İlkel Topluluk, Köleci Toplum, Feodal Toplum" adlı eserde, Med İmparatorluğu'ndan diğer Asurlar, Urartular, Yunanlılar ve Romalılar gibi köleci imparatorluk olarak söz edilir. Bundan çıkarabileceğimiz sonuç şudur: Kürt göçebe toplulukları Kardaka bölgesine yerleştikten sonra, yerleşik olmasa da, tarımın gelişmesi, el zanaatlarının ortaya çıkması, hayvancılığın gelişmesi ve ilkel de olsa meta alışverişinin başlaması sonucu, kısaca toplumsal işbölümü sonrası, köle elde etmek için komşu aşiretlerle savaşa giriştiler. Asurluların şiddetli saldırıları karşısında giderek siyasi devlet örgütlenmesine giden Medler, M.Ö.500 yıllarında imparatorluklarını yaymaya başlarlar. Asurluları dize getirirler ama bu saltanatları 50 yıl sürer. Kürt topluluklarının göçebe karakterinden ötürü yenilgiye uğrarlar.

Bundan sonraki yıllarda (ki bu durum, Kürtlerin çeşitli dönemlerde beylikler kurmalarına karşın, günümüze kadar uzanmaktadır) Kürt göçebe toplulukları ve onların sarp dağlık toprakları, büyük köleci devletlerin istilasına uğrar. Daha sonra ise feodal imparatorlukların paylaşım alanı durumuna gelir.(*)

Köleci toplum düzeni aşamasında Kürt toprakları -yani M.Ö. 300 yıllarında - daha ziyade İran ve Roma köleci imparatorlukları arasında paylaşıldı. Kürt aşiret üyeleri ve davarları yağmalandı, köleleştirildi. Aynı şekilde, M.S. ise, Arapların istila alanları haline gelen Kürdistan'da, Kürt göçebe üyeleri köleleştirildiler, zenginlikleri yağma edildi. "Tutsak edilen Kürtler pazarlarda 12 dirheme satılıyordu." (M.Emin Zeki, Kürdistan Tarihi, syf.81) Bu durum, Oğuzların, Selçukluların Kürt topraklarını istila etmelerine kadar sürmüştür. Kürtler bu tarihi dönem içinde, her ne kadar büyük direnişler göstermişlerse de, bir birlik kuramamışlar, büyük devletlerin egemenliği altına girmekten kurtulamamışlardır. Kısaca, Kürtlerin Osmanlı dönemine, yani feodalizme geçişe kadarki kaderi buydu.

(*) C.Aladağ da, "Doğuda Feodal Yapı ve Aşiret" adlı kitabında, Kürt toplumunun komünal toplumdan sonra, köleci toplumu yaşadığını kabul etmekte, yalnız bunun "araştırılması" gerektiğini söylemektedir. "Feodal dönemden önce, köleci bir dönemin yaşanmış olması da güçlü bir ihtimaldir, özellikle Yunan. Roma, Arap işgali dönemlerinde. Bu bir araştırma konusu olabilir. Kesinlikle yaşanmıştır demiyoruz". Gerçekten de tarihi materyalizm göstermiştir ki, her toplum komünal aşamadan köleci aşamaya geçmek gibi bir zorunlulukta değildir. Feodal topluma da geçebilir. Bunun örnekleri de vardır. Yalnız Kürt göçebe topluluğu için sanırız bu geçerli değildir. Kürt göçebe aşiretleri, komünal toplumun son aşamasında köleci ilişkiler içine girmişlerdir, yalnız çeşitli nedenlerden ötürü gelişmiş bir köleci topluma ulaşamamışlardır.

B-KÜRTLERDE ÜRETİM İLİŞKİLERİ

Kürt toplum düzeni ve üretim şekliyle ilgili araştırmalar yok denecek kadar azdır. Bu araştırmalar genel planda kalmaktan öteye gidememektedir. Buna rağmen eldeki birtakım ipuçlarından Kürt toplumsal yapısını kısa da olsa incelemekte yarar vardır. Kürtlerin toplumsal yapısının hangi toplumsal aşamalardan geçtiği bilinmeden, "Kürtlerin neden ulusal birliğe varamadığı" soruları ancak duygusallık ve idealizmle açıklanır. Bunun örneklerini, örneğin, M.Emin Zeki'nin "Kürdistan Tarihi" adlı kitabında görüyoruz:

> *"Kürtler savaşçı ve yiğit bir ulus oldukları halde, kendi aralarında bir türlü birlik kurup, düşmanın saldırılarına karşı koyamıyorlardı. Ancak ayrı ayrı yerlerde aşiretler halinde savaşa giriyorlar, sonuçta da yenilgiye uğruyorlardı."* (syf.79)

Burada görüldüğü gibi, bir "feryat" ve "isyan" vardır: "Neden ulusal birliğe varamadınız da aşiretler halinde savaştınız? Bu feryat aslında gerçeklere yapılıyor. Eğer Kürtlerin aşiretler halinde göçebe yaşayışları ve bu nesnel duruma göre çıkarlarını savunma gerçeği görülmezse, büyük köleci devletlerin (daha sonra feodal, emperyalist devletler) karşısında Kürtlerin neden yenildikleri ve pazarlarda satıldıkları, kendi aralarında aşiret çıkarları gereği savaştıkları anlaşılamaz. Ve sonuç bir ezik isyan duygusudur.

Kürt aşiret düzeninin büyük devletler karşısında yenik düşmesi, kendi özgül yapılanışından kaynaklanır. Kürtler bundan ötürü, büyük devletlerin askeri gücü olarak kullanılmışlardır.

Hangi imparatorluğun denetimi altına girerse, Kürtler o devletin askerleri olmuş ve diğer Kürt aşiretlerine karşı savaşa sokulmuşlardır. Bu gerçekler, Kürt. tarihini inceleyen tüm yazarlar tarafından kabul edilir ama "kötü" bir olay olarak... Oysa bu Kürt aşiret düzeninin kaçınılmaz bir sonucuydu.

Kürtler, Med İmparatorluğu zamanında köleci toplum aşamasındaydı. Bundan sonra Kürt aşiretlerinin nasıl bir gelişim izlediğini yakından tahlil edebilmemizin verileri yok. Sadece genel değerlendirmeler yapabilme imkanına sahibiz.

> *"Kürtleri gözleme imkanı bulan bütün yazarlar, onlarda en azından iki sınıf bulunduğunda birleşirler: Silahlı uşaklanyla birlikte yaşayan savaşçı ve toprak sahibi soylular, yarı köleliğe indirgenmiş rençberler... Kürt çevresinin bu bölümlenişi, doğal olarak bir yanda fetihlerin, öte yanda bunlara boyun eğen yerlilerin bulunduğu düşüncesine götürmüştür."* (B.Nikitin, Kürtler, syf.222)

Bu yorumlamaya göre Kürt aşiretleri, barbarlığın yani komünal toplumun yukarı aşamasına ulaşmışlardır. Köleci ilişkiler görülmeye başlamıştır. (Bu noktada B.Nikitin, Kürtlerdeki sosyal sınıfların ortaya çıkmasında iki biçim ileri sürer: "Okuyucu belki de, yukarıdaki gözlemlerde, aşiretlerin aralarında yer alan,

aynı aşiretin kendi içerisinde çeşitli sosyal sınıflara ayrılmasının bazen birbirine karıştırıldığını düşünebilir.") Evet, gerçekten de, yerleşik Kürt aşiretleriyle, dağdaki göçebe aşiretlerin arasındaki sınıflaşma ve aşiretlerin kendi içinde sınıflaşmaları olarak iki biçimde sınıflaşma görüyoruz.

Engels, köleciliğin birinci büyük toplumsal işbölümü sırasında ortaya çıktığını söyler:

> *"Çoban aşiretler kendilerini öbür barbarlardan ayırdılar: Birinci büyük toplumsal işbölümü.*
>
> *"(...) Birinci büyük toplumsal işbölümü çalışma üretkenliği ni, dolayısıyla servetlerini artırıp üretim alanını genişleterek, p günkü tarihsel koşullar içinde zorunlu olarak köleliği getirdi. Bi rinci büyük toplumsal işbölümünden toplumun iki sınıf, efendi ler ve köleler, sömürenler ve sömürülenler biçimindeki ilk bü yük bölünüşü doğdu.*" (Ailenin, Özel Mülkiyetin ve Devletin Kö keni, syf.206)

Kürtlerin bu aşamaya vardıklarını tespit etmek mümkündür. Ama bundan sonra nasıl bir gelişim olduğunu söylemek zor. Şu söylenebilir ki, Kürt aşiretlerinde göçebe karakterinden ve tarımın başlamasından ötürü köleci ilişkiler ortaya çıkmıştır. Fakat "önceki aşamada başlangıç durumunda görülen kölelik şimdi toplumsal sistemin özel bir birleştireni (composant)" (Engels) haline gelememiştir. Yine bu aşamada, ataerkil aile tipine varıldığını, ortak mülkiyetin, sürülerin, toprağın ailelere ve aşiret beyinin özel mülkiyetine devrinin başladığını söyleyebiliriz. (*)

Kürt göçebe aşiretlerinin gelişimlerini ileri bir düzeye (aşiretlerin birleşmesi ve ileri devlet örgütlenmesinin ortaya çıkması) vardıramamasının dış etkileri de vardır. Büyük köleci devletlerin sürekli istilalarından, savaşlarından kurtulamamaları, köleliklerinin devam etmesi, kendi aşiret örgütlenmesinin güçsüzlüğü, dağlarda kendine yeten bir sistem içinde yaşamaları ve birbirleriyle savaşmaları başlıca nedenler olabilir.

(*)"Kürdistan Tarihi" adlı kitabın son bölümündeki araştırmalar bize bir fikir verebilir. Burada dikkati çeken nokta, aşiretlerin ailelerden oluşması olgusudur. Demek ki Kürt aşiretleri tarımsal üretim ve hayvancılığın gelişmesinin belli bir kesiminde artık üretimi bizzat ailelerin eline vermiştir. Bu durum ilkel toplum aşamasının en yukarı aşamasıdır. Yani Kürt aşiret düzeninin belli bir aşamasında, toprakların işlenmesi ailelere verildi. Bu aile düzeni içinde (yani ataerkil aile) yine kan bağları üzerine kurulu bir birlik, aşiretin meclisi vardır (bu meclisin ileri gelenleri dini liderlerdir de), ormanlar, sular ve meralar ortaklaşa kullanılmaktadır.

"Kürdistan Tarihi" kitabının son sayfasındaki çizelgelere göre, Kürt aşiretleri, ailelerden oluşmaktadır ve genellikle tarım, hayvancılık ve küçük el zanaatlarıyla yaşamlarını sürdürmektedirler. Bazı aileler 1500'e kadar çıkmaktadır. Bu çizelgeden çıkan başka bir sonuç da, bazı aşiretlerin kendi içinde bir dizi bölümlere ayrılmasıdır. Bu durum, büyük bir tahminle, genslerin birleşmesinden doğan aşiretleri hatırlatmaktadır. Aynı kan bağı temeli üzerinde birliklerini sürdüren aşiretler, yerleşim yerleri, nüfusun çoğalması ile varlıklarını sürdürebilmeleri nedeniyle, aşiretler birliği denebilecek birliklerini koruyabilmişlerdir.

Kürt toplumunun tarihte büyük ve ileri bir devlet örgütlenmesine gidememesinin nedenlerini ortaya çıkarmak ayrı bir araştırma konusudur.

Kürt toplumunun göçebe karakteri, süreç içinde aşiret beyinin özel mülkiyetini getirir; bu zaman içerisinde üretim biçiminin aynı kalması, köleci ilişkileri geliştirmez. (Fakat tarihsel koşullar içinde feodalizme geçiş olur.) Kürt aşiretlerinde halkın akrabalık bağları temelindeki örgütlenmesini görüyoruz. Zaten bütün ilkel toplumlarda başlangıçta temel, insan topluluğudur. Toprak mülkiyeti bunun sonucudur. (*) Marks "ilkel toplumlarda üç tip mülkiyet biçimi"nin olduğunu söylüyor:

> *"Bir topluluk içinde bulunması sayesinde sağlanan mülkiyet, bir araya, toprağın yalnızca zilyedini verip özel mülkiyetini vermeyen komünal mülkiyet olarak görünebilir ya da devlet mülkünü özel mülkün önkoşulu yapacak biçimde bir arada, yan yana var olan devlet ve özel mülkün ikili biçimi olarak görünebilir, öyle ki, yalnızca kent yurttaşı, bir özel mülk sahibidir ve öyle olmalıdır, oysa, öte yandan, kent yurttaşı olarak mülkiyet, özel mülkiyetin saf bir tamamlayıcısı olarak görünür ki, bu durum da temeli oluşturur; bu durumda topluluk üye meclisinin ve üyelerin ortak amaçlarla bir araya gelmelerinin dışında bir varlığa sahip değildir,"* (Kapitalizm Öncesi Ekonomi Biçimleri, syf.29-30)

Kürt toplumunda ilkel mülkiyet biçimi, kanımızca Marks'in belirttiği 3 kategoriye girmektedir. Kültlerde ortaklaşa mülkiyet, tamamlayıcı bir öğe olmuş, topraklar ve üretim aileler eliyle yapılmış, topluluk, akrabalık ve gelenek bağlarının varlığıyla birliğini sürdürebilmiştir.

Köleci büyük devletlerin egemenliği altına giren göçebe çoban aşiretlerinden oluşan Kürtler, hayvancılıkla geçimlerini sağlıyorlardı. Tarım buna bağlı olarak gelişti. Kendi kendine yeterli olan bu üretim biçimi, Kürt göçebe aşiret düzenini günümüze kadar getirdi. Aşiretlerde otlaklar, meralar, ormanlar ortaklaşa kullanılır. Tarımın ve işbölümünün, küçük zanaatçılığın gelişememesi, dış istilalar, toprağa yerleşimin ikincil durumda olmasından (toprağın ortaklaşa ekilip ürünlerin ortaklaşa dağıldığı ve aynı zamanda toprakların özel mülkiyete, ailelere verilmesi gibi -örneğin, Roma İmparatorluğu'nda olan- bir düzen sözkonusu olmadığı için) toprak birliği temelinde bir devlet örgütlenmesi sözkonusu değildi.

(*) "Kabile topluluğu, doğal topluluk, toprağın (geçici olarak) ortaklaşa mülk edinilmesinin ve kullanılmasının bir sonucu değil, önkoşulu olarak görünür. İnsanlar nihayet bir yere yerleştiklerinde, bu özgün topluluğun az ya da çok ne ölçüde değişikliğe uğrayacağı, çeşitli dışsal, iklimsel, coğrafi, fiziksel koşullara ve onların özel doğal yapılarına -kabile niteliklerine- bağlı olacaktır. Kendiliğinden evrimleşen kabile topluluğu ya da deyim yerindeyse sürü halinde bulunuş -kan. dil. örf. adet vb. birliği- yaşamın.... ilk koşuludur." (Marks-Engels, Kapitalizm Öncesi Ekonomi Biçimleri, syf.15)

Kürt göçebe aşiretlerinin çıkarları, direnişleri, ancak kendi aşiret sınırları dahilinde kalmıştır. Bu yüzden siyasi bir devlet örgütlenmesi, köleciliğin birleştirici bir yaygınlık göstermesi sözkonusu olamazdı. Genellikle Kürt aşiretlerindeki bu durum Cermenleri hatırlatır. Bir fikir vermesi bakımından, Marks'ın Cermenler hakkındaki düşüncelerini hatırlatmakta yarar vardır:

"Germenlerde topluluk, dış görünümü bakımından bile, üyelerinin her kesimde salt bir araya gelmeleri sayesinde var olur, kendinde var olan bu birlik soydan, dilden, ortak geçmiş ve tarihten vb. gelse bile, topluluk, bu yüzden beraberlik (verein) olarak değil, bir araya geliş (vereinigung) olarak; bir birlik (Einhe-it) olarak değil, bağımsız özneleri toprak sahiplerinden oluşan bir rıza birliği (Eurigung) olarak görünür. Bu yüzden, topluluk in fast (aslında), eskilerde olduğu gibi, bir devlet, bir siyasal varlık olarak var olmaz, çünkü bir kent olarak var değildir." (Marks-En-gels, Kapitalizm Öncesi Ekonomi Biçimleri, syf.26) Şüphesiz ki Kürt toplumuyla Cermenler aynılaştırılamaz ama benzerlikler taşır. "Avukatsız Halk Kürtler" kitabının yazarı da söylediklerimizi doğrulamaktadır:

> *"Kürtler köken olarak özgür dağ beyleri ile göçebe çobanların oluşturduğu bir halktır. Aralarındaki demokratik aşiret düzeni ve özellikle orman ve otlak kullanımının toplumsal biçimleri ile Alp köylülerinkine benzer bir rol oynamaktadır.*
>
> *"Otlak ve ormanların ortaklaşa kullanımındaki ilkel biçim, aşiretin ortak mülkiyeti tarzında, geniş ölçüde korunabilmiştir. Fakat tarımda ortaklaşa kullanım fiilen yoktur."* (Dr. Heinz Gstrein.syf. 62-63)

Kısacası, Kürt göçebe aşiretlerinin başlıca özellikleri, üretimin hayvancılığa dayanması, tarımın ve küçük el zanaatlarının buna bağlı olarak gelişmesidir. Bu türden bir aşiret düzeni, dış istilalar karşısında kendi aşiret sınırları ve çıkarları dahilinde savaşır. İşte bu yüzdendir ki, Kürt göçebe aşiretleri dışarıya doğru gelişmemiş, ileri düzeyde devletleşememişlerdir. Ve dış istilalar karşısında varlıklarını sürdürdükleri müddetçe yaşayabilmişlerdir, dağlık topraklarına bağlı kalmışlardır. Bugün bile bu türden özellikler (feodal ilişkiler içinde varlıklarını sürdüren Kürt aşiretleri) vardır.

> *"Eylül ihtilali patlak verdiği zaman, Kürt kırsal alanlarını tümüyle aşiret bölgelerine ayırmak mümkündü. Örneğin, Geli aşiretinin sınırı şurada başlayıp Sundi aşiretinin sınırlarında sona eriyordu. Şurada Ziber aşiretinin sonuncu köyü bulunuyordu. Irmağın şu yakasında Lotan aşiretinin otlakları bulunuyor, ırmağın karşı yakasında ise Herki aşiretinin otlakları yer alıyordu. Başka bir yerde ise, zamanla ağa durumuna gelmiş olan şu dini şeyh kendisiyle, şu otlak ya da odun yüzünden anlaşmazlık halinde bulunan başka bir aşiretin "kafir" olduğuna fetva çıkarıyordu."* (Irak Kürdistan Demokrat Partisi Yeni Stratejisi, syf.30)

Kürt toplum mülkiyet biçiminin özel karakteri, göçebe ilişkileri, tarımın ortaklaşa olmaması vs. süreç içinde, köleci ilişkileri geniş bir düzeye çıkarmaz. Çünkü, Kürt toplumunda ikinci büyük işbölümü (tarım ve zanaatın birbirinden ayrılması), ayrıca üçüncü büyük işbölümü olarak tecimenler sınıfının ortaya çıkması, bu ilişkilerin genişlemesine olanak vermemiştir.

Fakat Kürt toplumunda mülkiyet ilişkileri ileriye doğru değişim göstermiştir. Aşiret beyi, aşiret topraklarını, hayvanlarını ve insanlarını özel mülkü haline getirmiş, dış güçlerden de aldığı destekle feodalleşmiştir. Bu duruma Zubritski de değinmektedir:

> *"Hayvancılığın ilerlemesi ve aşiretler arasında ticaretin genişlemesi, klan şeflerinin, önemli zenginlikleri, özellikle hayvan ve otlakları ele geçirmelerini sağladı. Bu temel üzerine, varlıklı aileler ötekilerden ayrıldılar. Aşiretlerin büyük yığınları yoksullaşıyor, zenginlerin ekonomik egemenliği altına giriyordu. Şef, bütün aşiretler tarafından, ama genel kural olarak bir klanın ya da zengin bir ailenin temsilcileri arasından seçiliyordu.*
>
> *"Böylece, aşiretlerin ve klanların bağrında iktidarı ve etkisi en başta sahip olduğu hayvanların ve otlakların miktarı ile belirlenen yeni bir toplumsal tabaka ortaya çıkıyordu. Bu, feodal sınıfın kuruluşunun başlangıcı oldu."* (İlkel Toplum, Köleci Toplum, Feodal Toplum, syf. 194)

Bu koşullar altında Kürt aşiret düzeninin feodal düzene geçmesi, Osmanlı İmparatorluğu dönemine rastlar.

C-KÜRT AŞİRET DÜZENİNİN FEODALİZME GEÇİŞİ VE OSMANLI İMPARATORLUĞU DÖNEMİNDE KÜRTLER

Bizim için burada önemli olan Kürt aşiretlerinin Osmanlı İmparatorluğu dönemindeki durumunu, üretim ilişkilerini kabaca ortaya koymaktır.

Kürt aşiretlerinin başında bir bey, ağa, beyzade denilen yöneticileri vardır. Bu vasıf soydan geçme bir nitelikte bugün de sürmektedir. Göçebe ve ataerkil toplumsal aşamaya kadar ulaşan Kürt aşiretleri, birbirlerine karşı da yoğun mücadeleler vermişlerdir, savaşmışlardır. Fakat daha ziyade dış güçlerin istila ve köle elde etme savaşlarına karşı direnen Kürt aşiretleri, genellikle göçebe karakterinden ötürü aşiretler konfederasyonu biçiminde birliklerini sağlamışlardır. Ve sonuçta askeri feodal merkezi Osmanlı devleti döneminde feodalizme geçmişlerdir. Bu geçiş, ilkel toplumsal düzenden, aşiret beylerinin toprak ve sürülerin sahibi (toprağın ve sürülerin özel mülkiyete geçmesi, tasarruf, alım-satım yetkisinin bir beye veya tamamen ailelerin özel mülkiyetine verilmesi) olmaları biçiminde olmuştur. Bu mümkündür. Nitekim göçebe Bedevi Arap aşiretleri de (Bedevi aşiretleri Kürt aşiretlerine çok benzer, sadece iklim ve coğrafi koşullar vs. gibi farklılıkları vardır.) ilkel göçebe düzeninden feodalizme geçmişlerdir.

Bu geçiş biçiminde, göçebeliğin hakim olduğu aşiretlerde, aşiret beyleri sürülerin ve otlakların sahibi olmuş, toprağa yerleşik bölgelerde de toprak ağaları oluşmuştur.

Kürt göçebe ve yarı-göçebe aşiretlerinde feodalleşme süreci, Osmanlı devleti döneminde Yavuz Sultan Selim zamanında başlar. Bu konuda "Avukatsız Halk Kürtlerin yazarı Dr. Heinz Gstrein şöyle yazar:

> *"Kürt bilim adamı İdris-i Bitlisi'nin övgüye değer bir katkısı olmaksızın, 9 Ağustos 1519'da imzalanan Osmanlı İmparatorluğu'na katılmaları sırasında ise feodal gelişme dönemi başlamıştır."* (syf. 62)

Yavuz dönemindeki Osmanlı devleti ile Şah İsmail İran'ı arasındaki savaşta Kürdistan istila olunacak bölgeydi. Bu yüzden her iki padişah Kürt aşiretlerinin kendi yönetimine geçmesi için çabaladı. Şah İsmail'in yenilgisinden sonra (1514) Kürt beyleri Osmanlı devletiyle bir antlaşma yaptılar. Bu antlaşmaya göre, Kürt emirlikleri özerkliklerini koruyacak, yönetim belli kişi ve ailelerde olacak, padişahın fermanına bu konuda bağlı kalınacak, vergi ödenecek, savaşlarda Kürtler Türklere yardım edecek. (Bkz. "Kürdistan Tarihi", M.Emin Zeki, syf.92)

Kürt topluluğunun dış güçlerin müdahalesi ve yardımıyla feodalizme geçişi, beyliklerin kurulması bu döneme rastlar. Tabii ki bu feodalizm, kendi iç dinamiğiyle gelişen bir feodalizm sayılmazdı. Bu yüzden daha ziyade Babıali'ye bağlı bir "mülk" ve savaş asaletine dayalı feodal bir "üst tabaka" oluşuyordu.

Osmanlı devleti çok mülkiyetli fetihçi bir devletti. Baştan itibaren sınırlarına kattığı yerlere karşı fetihçi ve yağmacı bir ilişki içerisine girmiştir. Toprak devletin mülkiyeti altındadır ve savaşta yararlılık gösterenlere, padişahın çevresine, tımar, has, zeamet biçiminde verilmektedir. Yöre halkı toprakları işletmekte, Osmanlılar vergi ve artı-ürün almaktadır. Türkler fethettiği ülkenin ekonomik yapısını değiştirememişlerdir. Ekonomik olarak güçsüz olmalarına karşın, yine de fetihçi oluşlarından ötürü "bey" durumunda olmuşlardır. Engels şöyle diyordu:

> *"Toplumun sınıf ilişkileri, çeşitli soylar arasındaki ilişkiler kadar karışmış olduğu için, Türkleri, Türkiye'nin yönetici sınıfı (ruling glas) diye tanımlamamız hayli güç. Yerine ve durumuna göre Türk işçidir, çiftçidir, küçük mülk sahibidir, tacirdir, feodalizmin en düşük, en barbar düzeyinde feodal beydir, memur ya da askerdir ama bütün bu değişik yerlerde olsa da, o ayrıcalıklı bir dine ve ulusa mensuptur. Silah taşıma hakkı sadece onundur, en yüksek düzeyden bir hıristiyan, karşılaştığı en aşağı düzeyden bir müslümana yol vermek için kaldırımdan aşağı inmek zorundadır."* (Doğu Sorunu, Türkiye, syf. 19)

Osmanlı padişahları şeriat hükümlerine göre müslüman olmayan ülkelerin topraklarına kendi ganimetleri ve mülkleri gözüyle bakabilirlerdi. Ama müslü-

man yörelerdeki toprak düzenini genellikle olduğu gibi bırakıyor, vergi alıyor ve askeri güçlerinden yararlanıyorlardı.

Osmanlı Kürdistanı'nda da Kürt feodal beylikleri, kendi özerkliklerini korumuşlardır ama Osmanlı padişahlarına bağlı kalmışlar, asker vermişler, vergi ödemişlerdir. Çoğu zaman da feodal çıkarlarını korumak için isyan çıkarmışlardır. Bu açıdan Osmanlı dönemindeki Kürt ayaklanmalarının feodal niteliğini burada vurgulayalım.

Konumuz açısından tekrar edersek, Osmanlı dönemiyle birlikte (özellikle 1514'den sonra) Osmanlı Kürdistanı feodal bir düzene geçmiştir. Bu feodalizm kendi iç dinamiğinden ziyade, Osmanlıların toprak mülkiyetine, beylik ve sancaklarının belirli kişilere verilmesiyle oluşmuş, feodal bir üst tabaka meydana gelmiştir.

Osmanlı İmparatorluğu XVIII. yy.den itibaren sömürgeleşme sürecine girer. Özellikle Avrupa Türkiyesi'nde gelişen üretici güçler Osmanlıların idari ve askeri yönetimine karşı iç dinamikler meydana getirirler. Fetihçi Rusya, Osmanlı devletini kemirmek için elinden gelen her şeyi yapar, Avrupa Türkiyesi'ndeki isyanları dışarıdan kışkırtır. XVIII. yy.dan sonra Mahir Çayan'ın "Komprador Feodal Osmanlı İmparatorluğu" dediği döneme geçilmiştir. Avrupa'da feodalizmi parçalayarak gelişen kapitalizm ve meta dolaşımı, Osmanlı topraklarında rüşeym halindeki kapitalist gelişmeyi, sermaye birikimini engeller, kavurur. Osmanlı devleti artık yarı-sömürgeleşme sürecindedir. Ve bu süreç topraklarının tam paylaşımıyla son bulacaktır.

Fetihçi Osmanlı devleti, Rusların kışkırtmasıyla da, daha sonra Avrupa kapitalistlerinin hakimiyeti sağlamasıyla topraklarını yavaş yavaş kaybeder. Özellikle Avrupa Türkiyesi'ndeki kapitalist gelişim "Asya despotluğunu" kemirir.

Osmanlı İmparatorluğu 1838 Ticaret Anlaşması'yla yara-sömürge olur, bütün gümrük kapıları Avrupa'ya açılır, hammaddelerinin ve diğer ürünlerinin satın alınması tamamen serbestleşir.

Osmanlı devletinde kapitalizmin iç dinamikle gelişememesi, burjuvazinin iç ve dış dinamiklerin etkisiyle ortaya çıkıp kendi iç pazarını yaratamaması tartışmasız bir olgudur. Bunun detaylı araştırmasını yapmaya da gerek yoktur. Nedenlerden biri, Osmanlı toplum yapısının askeri merkezi feodal karakterinin kendine özgü niteliğidir. Marks'ın, Engels'in, Lenin'in "despotluk" olarak adlandırdığı, fetih, yağma, ağır vergiler, toprakların devletin egemenliği altında olması, gelirlerin saray ve askeri harcamalara gitmesi, iç dinamikle burjuvazinin gelişmesine olanak vermemiştir. Engels'in dediği gibi, 'Türk devlet idaresi, kapitalist toplumla bağdaşamaz. Çünkü elde edilen artı-değeri, zorba valilerin ve gözü doymaz paşaların pençesinden kurtarmak imkansızdır." Bu koşullarda ticaretin azınlıkların elinde olmasından ötürü, büyük bir lüks ve harcamalar içinde bulunan "saray", "bürokrasi", "din hiyerarşisi", ticaret yapan azınlıklarla işbirliği içinde kompradorlaşmış, İngiliz, Fransız, Rus ve Almanlarla işbirliğine gitmiştir.

Osmanlı toprakları, bir bir kendi ulusal kurtuluşlatını sağlayan ülkelerin ayrılmasıyla giderek daralırken, Avrupa'nın büyük bir hızla gelişen kapitalist ülkeleri gözlerini Osmanlı topraklarına diktiler, Yarı-sömürgeleşme sürecinin tam bir paylaşıma doğru gitmesi kaçınılmazdı.

Osmanlı imparatorluğu, eski tip çok milliyetli bir devletti. Avrupa'da gelişmesini tamamlayan ulusal hareketler ve düşünceler Osmanlı despotizmi altındaki milliyetleri de etkiledi. Kendi kapitalist ekonomisini geliştirebilen Avrupa Türkiye'sindeki uluslar (Bulgarlar, Yunanlılar, Sırplar, Arnavutlar, Romenler) birbiri peşi sıra Osmanlı topraklarından ayrıldılar.

Kürdistan toprakları da bu gelişmenin ve çağın dışında kalmadı. Ama göçebe ve yarı-göçebe sosyal karakterleri, kapitalizmin gelişmemesi, Kürt halkını bir ulusal kurtuluş aşamasına getiremedi. Bütün bunlar Kürt feodal aşiretlerinin direnişinin olmadığı anlamına gelmez. XIX. yy. sonlarına doğru Kürdistan topraklarındaki kıpırdanmalar, feodal temele rağmen içinde ulusal karakteri de taşıyordu. Ulusal hareketin nüve halindeki faaliyetine feodal yapıdan dolayı Kürt aydınlan önderlik yapıyordu.

.Osmanlı devleti 1514'de, Kürdistan'ı kendi denetimleri altına almak için Kürtlere, gerek kendine bağlı, gerekse de özerk biçimde beyliklerini kurma izni verdi. Daha sonraki süreçte ise, Kürt feodal beyliklerini parçalamak ve tamamen Osmanlı merkeziyetçiliği altına almak isteyen Osmanlı devletiyle, Kürt feodal beyleri arasında sürtüşmeler, çatışmalar sürekliliğini korudu.

Bunların en belirgin örneklerini II. Mahmut zamanında görebiliriz. II. Mahmut Kürdistan'ı vergi yükünün altına sokmak için şiddetli merkezileştirme politikası uyguladı. Artan Kürt beyliklerinin otoriteleri silindi, ağır vergiler getirildi, yoksulluk içinde kıvranan Kürtler ağır vergiler karşısında isyan etti. 1829-30'daki ayaklanmaların ardından, 1853-58'de Yezden Şer önderliğinde ayaklanan Kürtlerin isyanı Avrupa devletlerinin yardımıyla bastırıldı. "Otonom Kürdistan" sloganıyla ortaya çıkan Ubeydullah 1877'de "Nehri isyanı"nı çıkarttı. Hakkari' den Tebriz'e kadar yayılan isyan bastırıldı.

Osmanlı devleti bu yıllarda Kürt aşiretlerini kontrolü altına almak için Kürtlerden oluşan Hamidiye Alayları'nı kurdu. Hamidiye Alayları vasıtasıyla Kürt aşiretlerini birbirine karşı kullandı. Ermeni katliamı yapıldı. Bu alaylar Arnavutluk'daki ayaklanmalarda dahi kullanıldı.

1908de Jöntürk Devrimi'yle birlikte (Lenin şöyle der: 'Türkiye'de Jöntürklerin başını çektiği devrimci hareket, orduda başarı sağlamıştır. Gerçi bu sadece yarım bir zaferdir, hatta o bile değildir.") Kürt aydınlarının önderliğinde milliyetçilik hareketi yaygınlaşır, dergiler yayınlanır, dernekler kurulur. Fakat Jöntürk hükümeti de şovenist milliyetçi politikayı -doğal olarak- elden bırakmaz. Kürtlere karşı milli baskıyı daha katmerli sürdürür.

I. paylaşım savaşı sırasında, bütün yarı-sömürge Osmanlı İmparatorluğu toprakları gibi Kürdistan toprakları da emperyalist devletler tarafından paylaşılır.

Mondros ve Sevr Antlaşması, Türkiye topraklarını emperyalistler arasında resmen paylaştırır. Emperyalist Sevr Antlaşması'nın özelliği, Kürtlere özerklik "hakkı" tanımasıdır. Özel konumda, Kürtlere "hak" tanıması olarak, "iyi" diye nitelenen bu antlaşma kuşkuya yer kalmayacak şekilde açıktır ki, emperyalistlerin çıkarlarını korumaktadır. Emperyalizm çağında Leninist ilke "emperyalizmi zayıflatan ulusal hareketlerin ilerici" olabileceğidir. Ama kendi dar milliyetçi çıkarları açısından soruna bakan Kürt milliyetçileri Sevr Antlaşması'na olumlu bir gözle bakarlar. Bu milliyetçi ve gerici bir düşüncedir.

D-KURTULUŞ SAVAŞI, KEMALİZM VE MİLLİ MESELE

Türk küçük burjuvazisinin anti-emperyalist "sol" milliyetçi görüşünü temsil eden M.Kemal'in, emperyalistlere karşı sürdürdüğü Kurtuluş savaşı, genel ola rak, emperyalizmi zayıflatıcı muhtevasından dolayı ilericidir. Lenin ve Stalin bu gerçeği açık olarak dile getirirler. Bizi ilgilendiren nokta, Kürtlerle Kemalistler arasındaki ilişkilerdir. Bu konuda çok detay araştırmalar yapılabilir fakat bura da değineceğimiz nokta şudur: O dönemde Kürt aşiretleri feodal yapılarını sür dürmekte ve korumaktadırlar. Kendi iç dinamikleriyle bir ulusal hareket olarak tarih sahnesine çıkma aşamasında değillerdir. Fakat emperyalistlerin bölgeyi parçalaması karşısında, buna karşı oluşan anti-emperyalist kurtuluş savaşıyla birlikte, Kürt halkında ikili bir tavır gelişir. Kimi Kürt aşiretleri M. Kemal'i destek ler, kimisi de Rus devriminden önce kurtuluşu Çarlıkta görürken, bu kez gözle rini emperyalist devletlere dikerler. Bu durum aslında güçsüz feodal öğelerin kaçınılmaz sonudur.

Kürt toplumunun bu feodal yapısı, objektif olarak kendini bölgedeki güç durumuna göre ayarlamasına ve parçalara ayrılmasına neden olur. Bu yüzden her Kürt hareketi kaçınılmaz olarak bağrında çeşitli yanları bir arada yaşatır. Örneğin, Kürt aşiretlerinin birçoğu M.Kemal'i desteklerken, bir kısım Kürt aşiretlerinin feodal ayaklanmaları da olur. Bunlardan Koçgiri (1921) ayaklanması, talepleri ulusal olmasına karşın, o günün uluslararası platformunda, Kemalizmin ve Türkiye'deki genel ulusal ilerici hareket karşısında gerici karakter gösterir.

Her olayı tek taraflı yorumlamak yanlıştır. 1919'daki Şeyh Mahmut önderliğindeki Kürt hareketi ingiliz emperyalizmine karşı, Kemalistlerle dayanışma içindeydi, ingilizler Şeyh Mahmut hareketini ordusuyla, uçak filolarıyla bastırdılar. Ama aynı değerlendirmeyi Koçgiri için yapamayız. Zaten Kürt toplumunun sosyal yapısı (feodal aşiret yapısı) nedeniyle ulusal bütünlük içinde bir Kürt hareketi beklemek mümkün değildi. Buna karşı, çağımızın emperyalizm çağı olmasından ötürü, Kürtlerin de ulusal uyanışın dışında kalması sözkonusu olamazdı. Bu açıdan da Kürt hareketlerinde ikili eğilim, ulusal -feodal (ya da ilerici-gerici) eğilim bir arada var olmuştur.

Küçük burjuvazinin anti-emperyalist kanadı Kemalistler, Kürtleri, Türk kurtuluş savaşına katmak için çaba harcadılar. Bu Kemalistler için, Türk ulusal

kurtuluşunun sağlanması için vazgeçilmez bir ittifaktı. Eğer M.Kemal Kürtleri bu ittifaka katamasaydı yenileceğinin bilincindeydi. Çünkü o zaman Kürtler, emperyalistlerin "böl-yönet" politikaları gereği "özerklik" adına ayaklandırılabilirlerdi. M.Kemal, Kürtleri kazanmak politikasına uygun olarak, Irak'daki Şeyh Mahmut hareketini destekledi. Şeyh Mahmut da Kemalistlerle birleşen bir tavır içindeydi. "Mahmut Sette, Süleymaniye'nin Anglo-Irak birlikleri tarafından 1924 yazında yeniden alınmasına kadar, Sevr Antlaşması'nın değiştirilmesini isteyen Kemalistlerle birleşti." (Avukatsız Halk Kürtler)

M.Kemal, ulusal kurtuluş savaşını başlattığı Samsun'a çıkış yıllarında şöyle diyordu:

> *"Kürtlerin serbestçe gelişmelerini temin için ırki ve içtimai hukukları aynen kabul edildi. Böylece, yabancıların Kürtler üzerinde yapacağı propagandaların bu şekilde önünün alınacağı, Kürtlere malum olması hususu belirtildi."*

Kemalistler bu ittifakı sağlayarak, emperyalist devletlerin dayanaklarını parçalayıp kurtuluş savaşını başarıya ulaştırdılar.

Bu platformda Kürt halkının ulusal sorunu ne durumdaydı?

Stalin'in belirttiği gibi, "Ankara'nın savaşımı, emperyalizm güçlerini dağıtıyor, emperyalizmi güçten ve hükümdarlıktan düşürüyor ve böylece dünya devrim odağının, SSCB'nin gelişmesini kolaylaştırıyordu." Osmanlı devleti parçalanmış ve yeni Türk devleti kurulmuştu. Ama bu ulusal devrimin, gene Stalin'in belirttiği gibi, "ayırt edici özelliği... 'ilk adım'da, gelişmesinin birinci evresinde, burjuva kurtuluş hareketi evresinde, gelişmesinin ikinci evresine, tarımsal devrim evresine geçmeye bile kalkışmaksızın çakılıp kalmasıdır." (Ulusal Sorun ve Sömürgeler Sorunu) Çünkü Türk kurtuluş savaşının önderliği "sol" küçük burjuvazinin elindeydi ve bu sınıfın devrimi ileriye götürmesi mümkün değildi.

Kemalistlerin Kürt meselesindeki tavırları sınıf temelinden ötürü tutarsızdır. Başlangıçta Türk-Kürt ittifakına gerek duyan Kemalistler, Türk ulusal devriminden sonra, artık buna ihtiyaç duymuyorlardı. M.Kemal'in ağzından düşürmediği "Kürt milleti", "dağlı Türkler" olup çıkmıştı. Bu durum milliyetçi küçük burjuvazinin kaçınılmaz tavrıydı. Kürtler için milli baskı yeni bir sosyal temelde devam ediyordu. Kürt halkı, ulusal birliğini sağlayamamanın nesnel koşulları altında, Kemalistlerden yakınmaktan, aldatıldığını söylemekten başka bir şey yapamıyordu.

Emperyalizme karşı ulusal kurtuluşçu olan Kemalistler, Kürt halkı karşısında şovenist davrandılar. Küçük burjuvazinin ikili tabiatının kaçınılmaz sonu buydu.

Emperyalistler tarafından Osmanlı devletinin paylaşılmasının ifadesi olan Sevr Antlaşması, Kürtlere "özerklik" tanıyordu. (Md. 62-64). Emperyalist Sevr Antlaşması'ndan sonra Kemalistler, ulusal devrimden kazandıklarını Lozan Antlaşması'yla belgelediler. Ama bu sefer de Kürtlere antlaşmada hiçbir hak

tanımadılar. Bu durum elbette ki Lozan'ın ilerici, Sevr'in emperyalist oluşunu gizleyemez; bu antlaşmalarda Kürtler açısından durum tam bir paradokstur.

Kürt milli meselesi çözümlenmeden kalmasına karşın, Türk kurtuluş savaşını (Türk-Kürt ittifakına dayanan) gerici diye nitelendirmek mümkün değildir; bunu ancak Kürt milliyetçileri iddia edebilir. İşte bir yakınma:

"Kürtlerin en büyük hatası (çağdaş tarihlerinde çok kez yineledikleri bir hatadır bu) onların somut ve yazılı antlaşmalarda ısrar etmekten çok, Kemalistlerce (çoğunlukla sözlü olarak) yapılan yüzeysel değerdeki üstü kapalı vaadleri kabullenmiş olmalarıdır. " (Az Gelişmişlik İçinde Geri Bıraktırılmışlık, syf.257) Evet, Kürtlerin "hataları" belki bu vaadlere inanmalarıydı ama altında yatan gerçek neden, feodal toplumsal aşamada oluşlarıydı ve ulusal öğelerin tüm Kürt toplumunu belirleyen bir noktaya gelmeyişiydi.

Lozan Antlaşması Kürdistan'ı üç parçaya ayırınca Kürtler de Türkiye, İran ve Irak sınırları içinde kaidılar(*).

Kemalistler, Kürtlerle ittifaka Lozan'da son verirken, yeni sosyal temelde ulusal baskının sorumluluğunu da üstlendiler. İlerici olan Kemalistler artık gerici ve şoven olmuşlardı. Stalin'in dediği gibi, "işçi ve köylülere karşı mücadelenin bir hükümeti" olan Kemalistler, aynı zamanda da ulusal baskının hükümetiydiler.

E-CUMHURİYET DÖNEMİ VE MİLLİ MESELE

Cumhuriyet döneminde Kemalistlerin siyaseti, Kürtleri eritme ve jenositti. Bu şovenist politika değerlendirilmeden ve Kürt toplumunun karmaşık yapısı gözlenmeden Cumhuriyet dönemindeki Kürt hareketlerini doğru tahlil etmek imkansızdır. Kemalizmin şovenizmini kamufle eden "teorilerden biri, "Kemalist-

---

(*)Kürtlerin. çeşitli devlet sınırları içindeki parçalanmışlıkları, feodalizme geçişlerinden beri (hatta köleci toplum aşamasından itibaren) devam etmekteydi. İleri bir devlet örgütlenmesini gerçekleştiremediklerinden, çeşitli devlet bünyeleri içinde yaşıyorlardı. Bu durum, emperyalizm döneminde de devam etti. Kürtler ulusal birliğini sağlayacak bir aşamaya ulaşamadıklarından, çeşitli devlet çatıları altındaki parçalanmışlıkları da yeni biçimde devam etti. Lozan Antlaşması işte bu durumu belgelemektedir. Bu durumda Kürtlerin çeşitli devlet çatıları altında ortak mı, yoksa ayrı ayrı mı mücadele edecekleri sorusu gündeme gelmektedir. Kürt milliyetçileri, iran, Irak. Türkiye, Suriye -hatta Rusya- sınırları içindeki Kürtlerin ortak mücadelesini(l) savunmaya çalışmaktadırlar. Hemen görülür ki, bu, Marksist değerlendirmelere değil, milliyetçi ideallere dayanmaktadır. Öyle ki, bütün Kürtlerin birliği adına diğer sosyal, siyasi, ekonomik şartlar bir kenara bırakılmakta, ırk temelinde "birleşme" hayalleri kurulmaktadır.

Marksizm böyle bir anlayışı reddeder. Mücadele bugünkü aşamada oluşmuş - ister çokuluslu olsun, ister tek uluslu olsun- burjuva devlet sınırları içinde ve ona uygun örgütlülükle sürdürülür. Çünkü her ülkede halkın mücadelesini proletarya öncülüğünde sürdürebilmek, o ülkenin içinde bulunduğu ekonomik, sosyal, siyasi şartlara bağlıdır. Aksi bir mücadele ve "devrim" anlayışı(!) milliyetçiliktir. Kürtler için de durum budur. Ayrı devlet çatıları altındaki Kürtlerin mücadelesi elbette sürecektir. Bizim sorunumuz, Türkiye'deki Kürt sorununu çözüme ulaştırmaktır.

lerin feodal öğeleri parçaladığı için ilerici olduğudur". Bu şovenist politikaya göre, gericilik temelinde bir siyaseti, milli baskı siyasetini uygulamak "ilericiydi". Bu tahlil hala revizyonist "Marksistlerce" savunulmaktadır. Oysa ilerici ve desteklenebilecek politika ancak Kürt ulusuna kendi kaderini tayin hakkını tanımak ve toprak devrimini yapmaktı. Ancak böyle bir politika Kürt toplumunun devrimci iç dinamiklerine yardımcı olabilirdi. Kemalistler bunun tam tersini yaptılar.

Diğer taraftan, emperyalizm karşısında Kemalist iktidarı zayıflatmasından dolayı Kürt hareketlerine "gerici" damgası vurulmaktadır. Bir kere Kemalist iktidar, şovenist politikası gereği, Kürt isyanlarının ortaya çıkmasının baş sorumlusudur, ikincisi, Kemalistler, 1920'lerdeki Kemalistler değildir. Toprak devrimi yapılmamıştır. Kapitalizmi geliştirmek çabası içindeki Kemalistler emperyalistler tarafından ele geçirilme siyasetinin kucağına düşme yolundadırlar. Bu durumda Marksizm adına Kürt hareketlerini (Şeyh Sait, Ağrı-Dersim) hemen "gerici" diye nitelendirmek, kaba tahlillerin kamuflesi altında şovenizmi savunmaktan başka bir şey değildir. Demokratizm uygulamaktan uzak Kemalist iktidarın faaliyetinin gerici bir muhteva taşıyacağı açıktır. Her sosyal hareket ve politika sınıf temeline göre değerlendirilmek zorundadır. Kemalizmin sınıfsal temeli de 1923'den sonra, devrimin çakılıp kalmasından ötürü, gericileşme sürecine girdi. Köylülere, işçilere ve Kürtlere karşı izlenen politika gericiydi.

Kürt köylü ulusu, Kemalistler gibi ulusal devletini kuramadı. Bunun temel nedeni, Kürt toplumunun kendi iç dinamiğindeydi. Feodal üretim hakim üretim biçimiydi. Ağa aşiretin tek temsilcisi, yargıcıydı. Geçimlerini hayvancılık ve toprakta ağanın rençberi olarak çalışarak kazanan Kürt köylülerinin kurtuluşunu sağlayacak ne devrimci burjuvazi vardı, ne de ulusal birliği ve önderliği sağlayacak küçük burjuvazi. Ama bir taraftan Kürt aydınları vasıtasıyla ulusal bilinç yaygınlaşıyordu.

Bu koşullar altında Kürtler, Kemalistlerin baskı politikalarına karşı mücadele ettiler. Tabii ki ulusal ve feodal direniş iç içeydi. Hatta bizzat Kemalistler her Kürt hareketine milli bir nitelik kazandırıyorlardı.

> *"Kiminiz hükümet otoritesinin kötü yönetimini, kiminiz de halifeliğin savunuculuğunu isyan için bahane ettiniz. Fakat tümünüz bağımsız bir Kürdistan yaratmak sorununda birleştiniz,"* (Az Gelişmişlik İçinde Geri Bıraktırılmışlık, syf.238)

Şeyh Sait isyanının liderlerini yargılayan bir askeri mahkeme başkanının bu sözleri birçok şeyi anlatıyor. Kürtler, Kurtuluş Savaşı'ndan sonra yokluklarla, pahalılıklarla karşı karşıya kaldılar. Kemalizmin politik merkezi otoritesini sağlaması için artan ulusal baskısı, Kürt köylülerinin isyan yolunu seçmesine neden oldu. Yoksa hiç kimse köylü ayaklanmalarını, bir kişinin hilafetçiliğin kaldırılmasına karşı kavgasının peşinden gitmesi olarak yorumlayamaz. Elbette ki. Kemalistlerin ulusal baskı politikası karşısında Kürtlerin direnişi ulusal içerik taşımasına karşın, feodal nitelikteydi. Ama hiç kimse Kemalistlere, bu siya-

si yapıya siyasi müdahale hakkı tanıyamaz. (*) Ne diyor, "Aydınlık" gericileri:

> *"Şeyh Sait isyanı, Kürtlerin milli haklarını ve bağımsız bir Kürt milleti kurulmasını savunan unsurları da İçinde bulundurmasına rağmen, gerici bir hareketti. Kürt ve Türk halklarının zararına olarak, emperyalizmin güçlenmesine hizmet ediyordu. Ve Irak Kürdistanı'nda İngiliz emperyalizminin sömürgeci hakimiyetini güçlendirdi."* (TİİKP Savunma, syf.361)

Aydınlık milliyetçilerinin "Marksistliği" bu kadardır. Sormak gerekir: Kemalistlerin milli baskı siyaseti, jenosidi, ulusların kendi kaderlerini tayin hakkını çiğnemesi mi emperyalizmi zayıflatıyordu?

Cumhuriyet sonrası Kürt milli hareketlerinin niteliği Kemalizmin gerici, şovenist, jenosid politikasına karşı feodal bir toplumsal zeminde ulusal direnme ve birleşme süreci niteliğindedir. Ulusal baskının olduğu yerde, ulusal hareketin olması kaçınılmazdır. Fakat Kürt halkının feodal yapısından ötürü/başarısızlık, parçalanmışlık, ulusal birliği sağlayamama da, Kürt milli hareketlerinin ağırlıklı yanıydı. Fakat diyebiliriz ki, feodal birimlerini korumak biçimindeki bu mücadele, Kemalizm karşısında meşru bir direnme hakkı niteliğindedir.

Şeyh Sait isyanı ve daha sonraki yıllarda, Türkiye ekonomisinin durumu oldukça kötüydü. Dış ticaret açığı durmadan büyüyor, tarımsal ürünlere dayalı

(*) Kürt feodal aşiretlerinin merkezi güçlü devletlere karşı direnişinin ağırlıklı yönü, feodal yapılarıyla, buna müdahalede bulunan güçlere karşı savaşmaları, direnmeleridir. Bu yüzden, gerici emperyalistlere bile dayandıkları dönemler olmuştur. Cumhuriyet döneminde de aynı olguyu gözlüyoruz. DDKO dosyasında bu durum şöyle değerlendiliyor:

> *"(Şeyh Sait isyanının çıkışının) önemli nedenlerinden biri de, hiç şüphesiz ki. Doğu Anadolu'nun feodal yapısına dışarıdan yapılan müdahalelerdir. Çünkü yüz yıllar boyunca feodal bir düzeni sürdüren Doğu'nun feodal egemen sınıfı Cumhuriyetle birlikte, özellikle merkezi otoritenin güçlenmesiyle, feodal düzenin kendilerine sağlayacağı çıkarların kısıtlandığını görmüş ye tepkide bulunmuşlardır"*

Bir Kürt milliyetçi hareketi olayı böyle değerlendirirken, bir başka "ilerici" yazar Muzaffer Sencer ise. "Dinin Türk Toplumuna Etkileri" adlı kitabında şöyle diyor:

> *'(Şeyh Sait isyanı) 13 Şubat 1925'de Nakşibendi Tarikatı'ndan Şeyh Sait'in liderliğinde Piran Köyü'nde bağımsız bir Kürdistan kurmak ve halifeliği getirmek amacıyla başlamış,... ciddi bir askeri hareketle bastırılmıştır (...) Türk devriminin temel ideolojisi olan laikliğin gerçekleştirilmesi yolunda önemli adımlar atılmıştır:"*

Şovenist yazar, kendi şovenizminin gerekçesini güzelce hazırlamıştır. Buna diyecek yok. Ama "laikliğin gerçekleştirilmesi için" bir vesile olan Şeyh Sait katliamı gerçekten bir "adım" mıdır? Laikliği savunan dürüst burjuva demokratı bile, bunun "katliam" yoluyla değil, o demokratik hakkı tanımakla gerçekleşeceğini bilir. Çünkü en ileri burjuva düzeni, demokratik hakların - biçimsel de olsa- tanınmasıdır. Öyleyse bu kılıf, "laikliğin gerçekleştirilmesi yolunda bir adım" değil, laikliğin ve demokratik hakların katledilmesi yolunda bir adımdrr. Kemalist iktidarın gericiliğinin ve şovenizminin özü de budur; Ulusal devrimden sonra, olduğu yerde "çakılıp" kalması ve gericileşmesi.

ihracat mallarının fiyatları durmadan düşüyordu. Çünkü emperyalist devletler, büyük bir bunalım içinde kıvranıyorlardı. Bunalım 1929-30 yıllarında iyice şiddetlendi. Ekonomik bunalımın yoğunlaşmasıyla işçilerin, köylülerin durumu kötüleşti, yoksulluk ve yokluk arttı. Enflasyonu önlemek, dış ticaret açığını kapatmak için yeni ağır vergiler getirildi. Köylüler yoksullaştıkları için topraklarını ağalara ucuz fiyatla satmak zorunda kalıyorlardı. İşçilerin grevleri yoğunlaşıyor, grevler askeri birlikler tarafından bastırılıyordu. Bunalım köylüleri de etkiledi. Yoksulluk içine itilen Kürt köylülerinin, bu koşullarda ayaklanmaktan başka çareleri yoktu.

Şeyh Sait isyanından sonra, 1926-27 yıllarında Hınıs, Varto, Muş, Bingöl-Kiğı, Lice bölgelerinde Kürt köylüleri ayaklandılar. Bu ayaklanmalar 1930'daki Ağrı ayaklanmasıyla doruğuna ulaştı. Aynı şekilde İran ve Irak'da da köylü ayaklanmaları oluyordu. Ve bu ayaklanmalar üç devletin ortak müdahalesiyle bastırıldı. Bütün bunları, İngilizlerin kışkırtması olarak yorumlamak sosyal gerçeklere uymaz.

Ağrı isyanından sonra Kemalist iktidar, çıkarılan bir yasak bölgeler kanunuyla (Şeyh Sait isyanından sonra da aynı yöntem izlendi.) Kürt aileleri Batıya, Orta Anadolu'ya sürüldü; kimi isyancı bölgelerde ise ikamet etmek yasaklandı; Kürt bölgelerine Türkler yerleştirildi.

Ve Dersim...

Dersim, Mustafa Kemal'in deyişiyle "kanayan yaraydı", "sökülüp atılmalıydı".

Dersimin etrafı çevrildi, askeri kışlalar kuruldu. Ekonomik sıkıntılardan, yokluk ve pahalılıktan ötürü dağlara çıkan Kürt çetecileri "haydut" ilan edildi. "Kanayan yara" temizlenmeliydi. Uluslararası koşullar da elverişliydi.

1937'den başlayıp 1942'ye kadar süren Dersim katliamı, Kemalizmin şovenist, jenosid politikasının kanlı bir abidesidir. Binlerce köy yakıldı, yıkıldı. Köylüler mağaralarda, ırmaklarda, dağlarda, ormanlarda, evlerinde, çoluk-çocuk demeden katledildi. 90 bine yakın Kürt köylüsü (çocuğu, annesi) öldürüldü. Katliamdan sonra binlerce köylü ailesi batıya sürüldü.

Kemalistler jenosidin yanı sıra, toprak ağalarının, nüfuzlu kişilerin desteğini almak için bunlara toprak dağıttılar.

Bütün bunlar hangi sonuçları doğurdu? Kürtler hala aşiret düzeni içinde yaşadıklarından, ulusal birliği sağlayamamışlardı. Bu yüzden de asimilasyona, jenoside uğramaları nispeten kolay başarıldı. XX. yy.da feodal öğelerin artık merkezi bir devlet örgütlenmesi karşısında varlıklarını sürdürmeleri imkansızdı.

Kürt aşiretleri birbirlerine karşı kullanıldılar, çarpıştırıldılar. (Örneğin, Şeyh Sait isyanının bastırılmasında Alevi Kürtler kullanılırken, Dersim isyanında Sünni Kürtler kullanıldı.) Bunlarla birlikte karşılarında merkezi bir Türk devleti olunca, Kürt feodal aşiretleri yenildiler. Direnmeleri şovenist Kemalist iktidar tarafından bastırıldı. Kürtler, Türkiye'nin çeşitli yerlerine sürüldüler. Girilmeyen Kür-

distan bölgeleri girilir hale geldi, valiler atandı, jandarma karakolları kuruldu ve Kürt feodalleri de çıkarları gereği Türk hakim sınıflarıyla uzlaşma yoluna girdiler.

Kısaca bu sonuçlara varmak mümkündür!

Osmanlı devleti döneminde varlığını sürdürmesini başaran Kürt feodal aşiretleri, Kurtuluş Savaşı'nda değişik tavırlar aldılar. Sonunda Kürtler ulusal devletlerini kuramadan, merkezi devlet çatıları altında kaldılar. Türkiye'de, Kemalistlerin Kurtuluş Savaşı sonrasında tabiatı gereği devrimi sürdürememesi, yani ulusların kendi kaderlerini tayin hakkını tanımaması, toprak devrimini yapamaması, işçi ve köylülerden yana bir devlet cihazı kuramamasından ötürü, diğer bir yığın çelişki yanında, Kürt ulusuyla Türk ulusu (Türk hakim sınıfları) arasındaki çelişki de çözümlenemedi. Kemalist iktidar, bu koşullarda, Türk topraklarının bölünmezliği, birliği gibi milliyetçi-gerici (Bu tavır emperyalizme karşı ise ilericiydi.) politikasını gerçekleştirmek için, feodal üretim ilişkileri içinde, sosyal açıdan büyük bir yoksulluk ve açlık içinde kıvranan Kürtlere karşı taarruza geçti. Bu çerçevede, Kemalist küçük burjuva iktidarının, feodal Kürt aşiretlerine karşı müdahalesi, "devrimci" değil, gerici-şovenist politikanın bir sonucuydu. Kemalist müdahaleyi, iki burjuva ulusu (iç pazarını kurmuş, Türk ve Kürt ulusu) arasındaki bir mücadele olarak da görmek mümkün değildir. Çünkü Kürtler hala feodal aşamadadırlar ve ulusal bilinç yeni yeni yaygınlaşmaktadır. Başlıca sınıflar, Kürt feodal -ve din- ağaları, küçük sanat erbabı ve köylülerdir. Ticaret ise çok cılızdır. Yani iç dinamikle gelişen (ulusal) kapitalist gelişmeden söz edilemez. Aynı durum farklı koşullarda Türkler için de geçerlidir. Türkler, sol küçük burjuva önderliğinde, ulusal birliğini ve devletini, emperyalizme karşı mücadele içinde kurmuştur ama Türk toplumsal üretim tarzı da, kendi iç dinamiğiyle gelişen bir kapitalist gelişimden yoksundur. Aynı şekilde, bir başka ifadeyle, Kemalistlerin Kürtlere taarruzunu iç pazarını kurmuş bir Türk burjuvazisinin, kendi pazar ihtiyaçlarını karşılaması biçiminde de tahlil edemeyiz. Kemalistlerin müdahalesi, siyasi ilhak biçimindeydi, şovenist politikasını gerçekleştirmeyi amaçlıyordu. Bu gericiliktir. Çünkü bir hareket, hareketi yürüten sosyal sınıfın politikasına göre damgalanır. Kemalistlerin sınıf politikası devrimci olsaydı, ulusların kendi kaderini tayin hakkını tanırdı, (ki Kurtuluş Savaşı sırasında M.Kemal böyle diyordu) toprak devrimi yapardı. Fakat şovenizmi uyguladı. Bu durumda feodal Kürt aşiretlerine müdahaleye gerici siyasi ilhaktan başka bir ad veremeyiz. Kimi "Marksistler", Kürtlerin feodal yapısına bakarak, Kemalist ilhaka "ilerici" diyorlar. Bir kere, Kemalizm, yeni üretim ilişkilerini bile Kürdistan'a götürmemiştir. Kaldı ki, bunu onaylama durumunda, emperyalist devletlerin feodal üretim ilişkileri içindeki ülkelere müdahalesini alkışlamamız gerekjr.

Siyasi ilhak sonuçta başka değişimler de yarattı. Bütün Türkiye toprakları burjuvazinin rahatlıkla sömürü ve talan uygulayacağı bir alan haline geldi. Fakat ortada bu alanı değerlendirecek burjuvazi yoktu. Siyasi olarak sağlanan

milli bütünlük, emperyalizme çağrıdan, emperyalizme sadıkça sığınmaktan başka bir şey değildi. Yeni bir dönem başlıyordu. Kemalizmin şovenist politikası milli düşmanlığı körüklemiş, Kürt ulusunu asimile etmeye yönelmiş ama tam karşıtını da doğurmuştu. Kürt ulusu yok olmamıştı. Kürt ağaları, hakim Türk sınıflarıyla ittifaka giriyordu. Asimilasyon ve jenosid, Türk emekçileri ve Kürt emekçilerinin yeni-sömürgecilik ilişkileri içinde daha da kaynaşmasına, yakınlaşmasına vesile olmaktan başka bir işe yaramamıştır. Bu koşullarda sınıflararası mücadele daha keskin sürecekti çünkü Kemalizmin yaptığı, sınıflararası zıtlaşmayi çabuklaştırmıştı.

F-YENİ-SÖMÜRGECİLİK VE KÜRDİSTAN

1938'den sonra "milli şef" dönemi ağır vergi, jandarma zulmü, "komünist tevkifatı", işçilerin, köylülerin zorla çalıştırılması, ağır sömürüsü demekti. 1942 Saraçoğlu hükümetinden sonra Türkiye, yavaş yavaş emperyalist dünyanın yeni efendisi Amerikan emperyalizmine bağımlı hale gelmeye başladr.

Konumuz itibariyle, Türkiye tarihini, ekonomisini detaylı olarak tahlil etmeye gerek yok. O yıllarda, ticaret-bürokrat burjuvazisi devlet eliyle gelişmiş, devlet içinde ağırlığını koymaya başlamıştı. Yine ülke içinde en büyük güçlerden biri toprak ağalarıydı. Kemalist iktidar (milli şef döneminde de) siyasi gücünü ve otoritesini kullanarak herkesle iyi geçinmek durumundaydı.

' Kapitalizm uç vermeye başlamıştı ama hakim üretim biçimi yarı-feodaldi, esas olan tarımsal üretimdi. Toprak ağalarının artan ekonomik bunalım ve yoksulluk sonucu toprakları günden güne büyüyordu.

Amerikan emperyalizmi ülkemize 1946'lardan itibaren girmeye başladı. Türkiye'nin tam anlamıyla sömürgeleşme süreci bu tarihle birlikte başlar. Bu süreç gözden kaçırılmamalıdır. Ki bu, "milli bütünlüğünü" sağlamış Türkiye için (Kürdistan dahil) geçerlidir. Ama daha önceki milli baskı, jenosid politikası, sürgünler, mecburi iskanlar da göz ardı edilmemelidir. Bu politikalar sonucu Türkiye hiçbir "çıban başı" bırakılmadan bir "pazar" olarak ABD'ye sunuluyordu.

Amerikan emperyalizminin en yakın müttefiki, ticaret-bürokrat burjuvazisiydi. Fakat bu kesim yarı-feodal Türkiye'de iktidar için yeterli değildi. Bu ittifaka toprak ağaları da alındı.

1945'lerden sonra, görünüşte bağımsızlığıolan ülkeleri her açıdan kendine bağımlı kılmaya başlayan emperyalist dünyanın jandarması ABD, yeni-sömürgecilik ilişkileriyle, Marshall ve Truman doktriniyle Türkiye'ye de girdi. Yukarıdan aşağıya ABD'nin denetiminde gelişen emperyalist üretim ilişkileri "milli bütünlük" sağlayan Türkiye'yi baştan sona bu ilişkilerin alanı haline getirdi. O güne kadar daha çok devlet müdahalesiyle burjuvazi yaratmaya çalışan Türkiye devletinde, doğal olarak meta dolaşımı sınırlıydı. Nüfusun % 80'in üstündeki kısmı kırlarda oturmaktaydı. Dolaşım daha çok demiryolları aracılığıyla sağlanıyordu. 1940'lardan sonra bu durum değişti, yeni-sömürgecilik ilişkileri ge-

reği daha hareketli bir araç uygulamaya sokuldu ve karayollarına ağırlık verildi, uzun yollar inşa edildi. (*)

Yeni-sömürgecilik ilişkileriyle birlikte, Amerika'dan elde edilen yardımla başlatılan çarpık gelişme, özellikle Kürdistan'in dışında sözkonusuydu. Kürdistan'da ise bu gelişim çok yavaş oluyordu.(**) Bunun en büyük nedeni, Kürdistan'daki yarı-feodal ilişkilerdi; ağaların geri teknikle azgın sömürüsü, tüm toprakları kendisinde yoğunlaştırmak istemesiydi. Emperyalizm ve işbirlikçisi sınıflar, karşı-devrimci karakterlerinden ve güçsüz oluşlarından ötürü, yarı-feodal yapının tasfiyesi yoluna gitmemiş, tam tersine, ağalarla ittifak yolunu seçmiştir. Ağalar da bu düzenden yararlanarak palazlanmaya, devlet içinde etkinlik kazanmaya çabalamıştır. Ticaret-bürokrat burjuvazisinin ağalarla ittifak politikası en çok Kürdistan'a uygunluk göstermiştir. Öte taraftan, yukarıdan aşağıya kapitalizmin gelişme özelliği, genellikle toprak ağalarının süreç içinde kapitalistleşmesi ve tasfiyesi biçimindedir. Bu yüzden de koşullar mecbur bırakmadıkça, ağalar kendi sömürü düzenlerini eski yöntemlerle devam ettirmişlerdir. Bu yüzden, bugün "bölgeler arası dengesizlik" denilen olgu varlığını sürdüregelmiştir.

Tüm bu nedenlerin yanı sıra,' önemli olan diğer bir etken de, egemen sınıfların milli baskı politikası gereği, Kürdistan'ı geri bıraktırmak istemesiydi. Hatta söyleyebiliriz ki, 1949'lardan önce, Türkiye genelinde, ekonominin geri oluşundan, burjuvazinin cılız oluşundan ötürü, milli bütünlük adına Kürdistan'ı siyasi ilhak politikası, Kürdistan'in geri kalmışlığının ağırlıklı nedenidir. Fakat bu durum, feodal birimlerin otoritesi kırıldıktan, ağaların mevcut düzenle bütünleşme yoluna gitmelerinden sonra, mevcut üretim ilişkilerinin (Türkiye genelinde emperyalist üretim ilişkileri, özel olarak Kürdistan'da ağaların yarı-feodal düzeni sürdürmek istemeleri) Kürdistan'ı geri bıraktırması süreci başladı. Şüphesiz ki, bu miili baskının, Kürdistan'a ağır vergi ve asker deposu olarak bakılmasının tali olduğu anlamına gelmez. Ama bir değişiklik olmuştur ve süreç içinde belirleyici olgu olarak, emperyalist üretim ilişkilerinin Türkiye'yi geri bıraktırması ön plana çıkmıştır. Hakkari'nin geri kalmış yapısını, günümüz Türkiye'sindeki dengesiz çarpık gelişimde de aramak biçimindeki yöntemi bir kenara atarak, sadece, milli baskıyla açıklarsak gerçekçi olamayız. Bir kapitalist her yerde kendisine sömürü kaynakları bulmaya çalışır.

(*) Halk bugüne kadar Menderesi yapılan uzun asfalt yollarla hatırlar. Literatürde de Menderes asfalt kralı olarak anımsanır. (1923'de 3.756 km. olan demiryolu uzunluğu, Kemalist iktidar döneminde, 1940'larda 7381 km.ye ulaşır. 1940'dan 1960 yılına kadar ise sadece 514 km. artırılarak 7.895 km.ye çıkartılır. Bu tempo günümüze kadar sürer. 1973 yılında toplam demiryollarının uzunluğu ancak 8446 km.ye ulaşmıştır.)

(**) "Sömürge teorisyenleri", Kürdistan'ın geri kalmışlığını "sömürge" oluşuna bağlıyorlar, oysa sömürgeleştirilen bir ülke sömürgeci güç tarafından yoğun bir meta dolaşımı içine sokulur, iliğine kadar sömürülür. Kürdistan'da ise bu durumu Kemalizm döneminde göremiyoruz. Yavaş da olsa. sömürgecilik ilişkileri, meta dolaşımının Kürdistan'a girmesi, işgücü ve değerlerinden yararlanılması, emperyalizmin ülkeye girişinden itibaren başlar.

Yeni-sömürgecilik ilişkilerinin ülkemize girmesiyle birlikte, emperyalizm ve işbirlikçileri içinde bulunulan aşamaya uygun olarak toprak ağalarıyla ittifak yapmış, süreç içinde toprak ağaları, ticaret-bürokrat burjuvazisinin tekelleşmesine paralel olarak, kapitalist çiftlikler de oluşturmuşlardır. (Ama Türkiye'de çarpık kapitalizm yüzünden, yani toprak devriminin yapılamaması, tarımda bonapartizm politikası, feodal ağa ilişkilerinin varlığını büyük ölçüde sürdürmesine neden olmuş, bunun yanında çarpık gelişim tefeci sömürüsünü de güçlendirmiştir.)

Amerikan emperyalizminin ülkeye iyice yerleştiği yıllarda, yeni toprak ağası Menderes iktidarı döneminde, kapitalizm gelişmeye başladı. (*) Bunun tipik göstergesi, 1940'da 1066 olan kırdaki traktör sayısının 1950'de 16585'e yükselmesidir. 1960'da bu rakam 42136'ya çıkar.

Kırlardan şehirlere göç oranı da yeni-sömürgecilik ilişkileriyle birlikte yükselmeye başlar. 1940'da toplam nüfusun % 18'i şehirlerde otururken, % 81'i de köylerde oturmaktadır. 1960'da bu rakam şehirlerde 6.967 nüfusla % 25.2'ye çıkarken, kır oranı da 20.787 ile % 74'e düşer. Bu durum kapitalizmin çarpık da olsa gelişmesini göstermektedir. Kürdistan'da ise (rakamlar Güneydoğu Anadolu'ya aittir) 1950'de % 8,5'dan, 1960'da % 13.4'e çıkar. Görüldüğü gibi, Kürdistan'da nüfusun ortalama % 85'in üstündeki kesimi, Menderes döneminde kırlarda oturmaktadır, yani feodal ilişkilerin pençesi altındadır.

Günümüze doğru ise Kürdistan'da kapitalizmin yavaş yavaş geliştiğini, özellikle nüfusun batıya doğru aktığını gözlemliyoruz. Fakat yine de Kürdistan'daki feodal ilişkiler köklüdür.

Türkiye tarımındaki toplam traktörün % 3'ü, biçer döverin % 4.7'si, kara taşıtının % 6,5'i Kürdistan'dadır. (On yıllık bu rakamlar bugün daha da yükselmiştir.) 1970'deki rakamlara göre, işletmelerin % 61,4'ü, toprağın % 25'ini işletirken (Güneydoğu'da), %0,60'ı da %25'ini işletmektedir. Diyarbakır'da %6,6 aile toprağın % 63'üne, % 57,4 aile ise toprağın %6,6'sına, Mardin'de ise % 4,5 aile toprağın %49'una, % 60,3 aile ise toprağın % 10,7'sine sahiptir.

Kürdistan'da egemen sınıfların "sosyal hizmet" dediği ihtiyaçlar da yok gibidir. Okur-yazar oranı düşüktür. Hastane yoktur, hekim başına düşen nüfus 10 bini geçer.

Topraksız köylülerin toplam ailelere oranı ise % 45 civarındadır. Bu Urfa'da % 50'yi geçmektedir. Kişilere ait köyler de varlığını sürdürmektedir. 1971 rakamlarına göre, Doğu'da 750 köy kişi ve sülaleye aittir. Bu rakam Güneydoğu'da en yüksek düzeydedir.

(*)Menderes. büyük bir toprak ağasıdır. Fakat o. kapitalist burjuva sınıfıyla birlikte toprak ağalarının çıkarlarını savunuyordu. Onun için Menderes iktidarı toprak ağalarıyla tekelleşmeye başlayan sermayenin iktidarıydı. Menderes'in politikası kırlarda kapitalist gelişmeyi hızlandırmak, "her mahallede bir milyoner" sloganıyla sermayeyi güçlendirmekti. Şöyle diyordu: "ilk sermaye birikimlerini süratle Ziraat Sahası vücuda getirecektir."

1971 muhtırasından sonra ülke yönetimine ağırlığını koyan tekelci burjuvazi, kendi sömürü alanlarını genişletmek için, emperyalist efendilerinin önerilerine uyarak Kürdistan'a göz dikti. Köye Ulaşım Projesi (KUP) bugün bunun tipik örneğidir. (Meta dolaşımı için yol ihtiyacı sorununu çözmek amaçlanıyordu.) Öte yandan belirtmek gerekir ki, Kürdistan'daki yarı-feodal öğelerin çözülmeye yüz tutmasına karşın varlıklarını sürdürmeleri, Kürt köylülerinin, demokratik halk devrimi sürecinde toprak ağalarına karşı verilecek mücadelede (aynı zamanda da ulusal birlik yolundaki mücadelede) oynayacakları rolü göstermektedir. Kürt küçük burjuva milliyetçi gruplarının ortaya çıkışlarının nesnel zemini Kürdistan'ın bu durumudur. Aslında bu Kürdistan'ın kendine özgü çelişkilerini, hedeflerini vs. göstermektedir.

Kısaca toparlamaya çalışırsak; 1940'lardan sonra Türkiye topraklan, emperyalizmin bütünüyle pazarı durumundadır. Kapitalist ilişkiler Türkiye genelinde gelişirken, feodal toprak ağalarıyla da ittifaka gidilmiştir. Kürt ağaları da bu ittifakın içinde palazlanmış, Kürdistan'daki yarı feodal yapının devamında fayda görmüştür. (Diğer taraftan, mevcut kapitalizm de bunu tasfiye edecek güçten yoksun olduğundan, bu durumla uyuşuyordu. Oysa son yıllarda kapitalizmin ülkeyi altüst ettiğine şahit oluyoruz. Örneğin, 1967'de 74.982 olan traktör sayısı 1974'de 200.466'ya çıkmıştır.)

Varılabilecek sonuçlar şunlardır: Kurtuluş Savaşı'ndan sonra Cumhuriyetinin kurulmasıyla birlikte, Türk devleti için sorun, "Kürt çıban başını" ezmek, yok etmekti. Bunu Kürdistan'da gerçekleştirdikleri katliamlarla yerine getirdiler. Kürt aileleri sürüldü, yerlerinden edildi. Böylece 1940'larda, Türkiye, tam anlamıyla feodal Kürt otoritesini kırmış, "milli bütünlük"ü sağlamıştır. Türkiye bütün topraklarıyla, yukarıdan aşağıya despotlukla, emperyalistler için bir "pazar" durumuna getirilmiştir. Feodal yapıları despotlukla dağılan Kürt ağaları için tek çıkar yol kalıyordu: Türk egemen sınıflarıyla ittifak. Kendi sömürü çıkarlarını korumanın, durumlarını koruyabilmelerinin başka bir yolu yoktu. Nitekim de öyle oldu.

Feodal Kürt ağaları, ticaret-bürokrat burjuvazisiyle ittifak yaptılar, süreç içinde gelişen tekelci burjuvazi ve toprak ağaları ittifakı (oligarşi) böylesine bir zeminde oluştu. Buna Kürt ağalarının dışında bir "oligarşi" yahut "Türk oligarşisi" demek mümkün değildir. Çünkü Kürdistan'daki feodal çözülme, kendi iç dinamiğiyle bir çözülme değil, emperyalizmle bütünleşmiş bir tekelci burjuvazi ve toprak ağalarının (ki bunun içinde Kürt toprak ağaları da vardır) yukarıdan aşağıya müdahalesiyle sözkonusu olmuştur. Sorun, Türkiye genelinde, emperyalizme bağımlı çarpık kapitalizmin gelişmesidir.

Bu durum, Türkiye genelinde tek bir ekonomik ilişkilerden dolayı, demokratik halk devrimini, "iki ayrı ulusun ayrı ayrı devrimi" biçiminde değil, Kürt ulusunun -gerek köylülerin toprak ağalarına karşı mücadeleleri, gerekse de ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı olarak- mücadelesini ve taleplerini kapsar bir muhtevada ele almayı gerektirmiştir. Demokratik halk devriminin, sınıf te-

melini oluşturan Kürt köylülerinin oligarşiye (aynı zamanda Kürdistan'da toprak ağalarına) karşı mücadelesi, ulusal baskıya karşı mücadele olarak da daha keskin çelişkileri yansıtmaktadır.

Başka bir sonuç da, Kürdistan'daki kapitalist gelişimin, kendi iç dinamiğiyle değil, çokuluslu Türkiye devleti çatısı altında, emperyalist üretim ilişkileri biçiminde geliştiğidir. Demokratik halk devrimi programının, Kürt köylüleri ve ulusal taleplerini de(*) içermesinin nesnel koşulları bunlardır. Yani belirleyici olan olgu emperyalizmin baskı ve denetimi olduğundan (siyasi ve ekonomik) ezen ve ezilen ulus çelişkisi (çokuluslu Türk devletinde) emperyalizmden ve oligarşiden kurtuluş programı içinde çözülebilmektedir. Bu duruma başka açıdan bakarsak, bunun nedeni, Kürt ulusunun kendi iç dinamiğiyle gelişememiş olması, ulusal pazarına sahip çıkamamasıdır. Keza Türkler de farklı da olsa ulusal pazarına kendi milli burjuvazisiyle sahip çıkan bir tarihsel aşamayı yaşamamıştır. Ancak emperyalizm karşısında milli bütünlüğünü sağlayabilmişlerdir. Bu çerçevede Kürt ulusal mücadelesi, cumhuriyet döneminde jenosid politikası karşısında şekillenirken, bugün/emperyalizm ve oligarşiye karşı, demokratik halk devrimi mücadelesi içerisinde güçlenmek durumundadır.

III. BÖLÜM

A- KÜRDİSTAN ULUSAL DEVRİMİ, TÜRKİYE'DEKİ ANTİ-OLİGARŞİK, ANTİ-EMPERYALİST DEMOKRATİK HALK DEVRİMİNİN BİR PARÇASIDIR

Türkiye'de demokratik halk devriminde, sınıfsal mevzilenrne açısından Kürt milli meselesinin konumu ne olacaktır?

Demokratik halk devriminde ana sınıflar işçiler, köylüler ve küçük burjuvazidir. Ülke emperyalizmden ve oligarşiden kurtulmak durumundadır. Bu çerçevede sorun, yalnızca, Türk işçisi, küçük burjuva ve köylülerin ayrı bir sorunu değildir. Çokuluslu Türkiye devletinde, demokratik halk devriminden çıkarları olan sınıflar aynı zamanda da Kürt köylüleri, küçük burjuvalarıdır. (Ki bu durum, ulusal pazarına sahip çıkan bir Kürt burjuvazisi olsa bile, çokuluslu devlet olma özelliğinden ötürü böyle olmalıdır.) Ulusal sorunun çözümü, sınıflar mücadelesine bağlıdır. Demokratik halk devrimi programı, Kürt ulusunun kurtuluşunu da gerçekleştirecek olan programdır.

(*) Ulusal talepleri artık, eski feodal birimlerdeki talepler gibi değildir. Ağalar, köylülerin **kar**şısındadır. Ulusa! birlik, çokuluslu Türk devletinde emperyalizm ve işbirlikçilerine karşı demokratik halk devrimi süreci içinde yeni tipte şekillenmektedir. Böylesi bir zeminde, proleter devrimcilerin tavrı, ezen Türk milliyetçiliğine kararlı bir şekilde karşı çıkarak, Türkiye halklarının ortak gönüllü kavgasını zafere eriştirmektir.

Emperyalizme bağımlı Türkiye, çokuluslu devlet yapısı içinde olmasına karşın yeni-sömürge bir ülkedir. Burada önemli olan nokta, yeni-sömürgecilik ilişkilerinin, yalnızca Türkleri ilgilendiren bir sorun olmadığıdır (ki böylesine milletler ayrımına göre sömürü biçimi zaten olmaz). 1940'lardan bu yana Türkiye'de gelişen kapitalizm, çarpık da" olsa, doğası gereği bütün milliyetleri kaynaştırdı, kapalı köy ekonomilerini yıktı, aşiret düzenlerini sarstı, köyden şehire göç (özellikle büyük şehirlere olan göçler) Türk ve Kürt milliyetindeki insanların sınıf temelinde kaynaşmalarına yol açtı. Bunun verileri açıktır. Bu gelişim, iyi veya kötü olarak değerlendirilecek bir olgu değil, gerçektir. Öyleyse programımız bu gerçeğe göre olmalıdır. Yeni-sömürgecilik ilişkilerinin tüm Türkiye sathını sarması ve sınıf ilişkileri, demokratik devrim sorununda ayrılıkçı devrim teorilerini yıkmıştır. Türkiye'de hakim üretim biçimi çarpık kapitalizmdir. Kapitalizm Türkiye'de 1923'lerden sonra emperyalizmle bağlarını tam anlamıyla koparmadan gelişmiş, 1940'lardan sonra ABD ile ilişkilerin başlamasıyla sömürgeleşme süreci hızlanmıştır(*)

Cumhuriyet dönemine kadar Kürdistan'ın yapısı feodaldir. Köylüler ağa ve şeyh sömürüsü altındadır. Feodal birimlerin direnişi cumhuriyet döneminde de devam eder. Kemalist iktidar, gerici sınıf temelinden ötürü, bu yapıyı "milli bütünlük" adına milli baskı ve asimilasyon politikası uygulayarak dağıtır. Bu feodal ilişkilerin toprak devrimi yoluyla çözülüşü değil, zorla üstyapıda siyasi bir değişimdir. Toprak ağalan ve şeyhlerin çıkarları korunur, topraklan genişletilir. 1940'lardan sonra Kürdistan'daki hakim sınıfların, Kemalist iktidarla, yerli ticaret-bürokrat burjuvazisiyle ittifaka girmesi sonucu feodal yapı çözülmeye başlar. Kürdistan'ın bu yapısına yarı-feodal demek daha doğru olacaktır. Kürdistan'da yarı-feodal yapının çözülmesinin nispeten yavaş bir süreç izlemesi, toprak ağaları ve şeyhlerle hakim Türk sınıfları arasındaki ittifak yüzündendir. (**) Ağalar ve şeyhler, zorunlu kalmadıkça eski feodal yöntemlerle sömürüyü daha "iyi" bulurlar; maliyet düşüklüğü nedeniyle üretimin kapitalistleşmesine tabiatları gereği sömürü olanakları azaldığı ölçüde başvururlar. Fakat yavaş da olsa, kapitalist ilişkiler Kürdistan'a girer, Bu süreç emperyalizmin yeni-sömürgecilik ilişkilerini uygulamasıyla başlar. Bu konuda D.Avcıoğlu'nun şu tespitlerini aktarmak yararlı olacaktır:

(*) 1940'lardan önce Türk devletinin ve hakim sınıfların Alman emperyalizmiyle ilişkileri vardı.

(**) Kürdistan'da yarı-feodal yapının çözülmeye başladığını genellikle her siyasi grup savunmaktadır. Fakat bu durumdan çıkarılan sonuçlar farklıdır. Kimisi "sömürgecilik" tespitleri yapar, "Kürt" ulusuyla, Türk işçi ve köylüleri arasında ittifaklar yaratır. (Rızgari)

Yarı-feodal yapının çözülmeye başlaması hangi koşullarda, nasıl gerçekleşmektedir? Bu sorunun cevabı verilmeden Kürt meselesine doğru çözümler getirmek mümkün olamaz.

Kürdistan'da kendi pazarına sahip çıkan bir burjuvazi var olmamıştır. Bu yüzden, sorunu Kürt burjuvazisiyle. Türk burjuvazisi arasında "rekabet savaşı" olarak kavramak gerçeklere ters düşer. Bu durumu Rızgari de tespit eder:

"Bu ilkel üretim şartlarını değiştirmek için, bey ve ağaları, arazi sahibi şeyhleri zorlayacak güçlü bir dış ekonomik baskı yoktur. Bu baskının yokluğunda, köylüye üründen ancak ölmeyecek kadar pay bırakıp, ilkel şartlarla yetiştirilen ürünün geri kalanını almak, bey ve ağalara daha avantajlı gözükmektedir. Geri teknikli üretimin verimi çok düşüktür. Fakat çok geniş araziye sahip bey ve ağalar, yüzlerce ortakçıdan aldıkları pay sayesinde, önemlice gelir sağlamaktadırlar." (Türkiye'nin Düzeni, cilt 2, syf.656)

"Şehirde avukat, parti başkanı ve milletvekili, bey, ağa ve şeyh ailelerinden kişilerdir. Kredi ve tohumluk dağıtımı onların kontrolü altındadır. Bunlar devlet memurları ve köylü arasında bir 'demir perde' kurmuşlardır, Mahalli küçük memurlar genellikle onların adamlarıdır. Yüksek memurlar onların politik baskısı altındadır. Köylüyü dar bir çember içine alan Doğu'daki egemen sınıflar, devlet memurlarını da kendi dar çemberleri içinde tutmaktadırlar. Parti örgütlerini ve mahalli küçük memurları ele geçirerek ve idarenin köylülükle ilişkilerini kontrol altında bulundurarak, bunu başarmaktadırlar...

"Kabul etmek gerekir ki, çok partili hayat, ağa ve şeyhlerin devlet üzerindeki nüfuzunu artırmıştır. Oy depoları olarak, ağalar siyasi partilerin itibarlı kişileri olmuştur. Ne var ki, ağa ve şeyhlerin itibarlarının artışı, onları köylüler önünde büsbütün kudretli kişiler yapmıştır.

"Doğu'da köylüler, devleti de arkasına almış gözüken egemen sınıfların inşa ettikleri böyle bir 'demir perde'nin gerisinde yaşamaktadırlar. Bu 'demir perde' pre-kapitalist düzen ilişkilerinin tasfiyesini engellemektedir. Bununla birlikte, çok yavaş bir tempoyla da olsa, beylik ve ağalık düzeninden kapitalist üretime doğru bir gidiş Doğuda da gözükmektedir." (D.Avcıoğlu, Türkiye'nin Düzeni, syf.658-59-60)

"Milliyetçi aydınlar, siyasal bilinç götürecekleri bir toplum tabanına sahip olmamak şanssızlığı ile karşı karşıyadır. Üstelik bu toplum (Kürt toplumu) sınıfsal yapı yönünden de fukaradır. Geniş yığınlar mistik değerlerin, pederşahi ilişkilerin cenderesi içindedirler. İşçi sınıfı yok denecek kadar azdır.

"Şu (çok az) proleterleşmiş unsurlarda lümpen bir yozlaşma ortamındadırlar. Milliyetçilik akımının tarihi tabanı olan küçük burjuvazi -orta sınıf- karakterini belirleyen niteliklere sahip değildir. Cılız bir tüccar kalabalığı, ticaret burjuvazisinin sınıfsal bilincini taşımamaktadırlar. Çözülen, çürümeye doğru yol alan feodal toplum yapısında, milliyetçilik hareketlerinin asıl sahibi olan burjuvazi ise ortada yoktur. Bunun yerine I. Dünya Harbi'nin ateşe buladığı ortamda panik içinde ve kendi telaşına düşen irili ufaklı aşiret birimleri, feodal üniteler ve benzerleri yerleşme alanlarında yaygındır. Buna bir de, müslümanlık öğesini, hilafet kurumunun kıskıvrak yakaladığı fanatik ilişkileri katarsak, mazlum bir milletin kaderinin ana çizgilerini belirtmiş oluruz." (Rızgari. sayı 1)

Ama bu durumdan doğru sonuçlar çıkarmaya yanaşmaz. Belirli kalıpları uygulamaktan vazgeçmez.

Çok partili hayatın avantajlarından yararlanan Kürt ağası, şeyhi konumunu güçlendirir. Feodal yapının çözülmesiyle birlikte, artık Kürt köylülerinin karşısına çıkan sömürücü sınıflar, Türkiye genelinde aynıdır. Türkiye'de aynı ekonomik sistem, çok miiliyetli halkı sömürmektedir. Kürt hakim sınıfları, ağalar, şeyhler, bu hakim sınıflarla ittifaka girmişlerdir. (Yani oligarşi içinde yer almışlardır.)

Çokuluslu Türk devletinin ezen ve ezilen sınıfları bu şekillenme ile karşı karşıyayken, milli baskı ne durumdadır?

Milli baskının, tarihsel konumu içerisinde ve hangi sınıflarca uygulandığını belirtmezsek, devrim hedefimizi yanlış tespit ederiz. Türkiye'de milli baskı, emperyalizmle işbirliği içinde bulunan hakim sınıflarca uygulanmaktadır. Tarihsel gelişimi içinde baktığımızda, hakim Türk sınıflarının (Osmanlı İmparatorluğunun son dönemi ve Cumhuriyet sonrası(*)) milli baskı siyaseti, Cumhuriyet döneminde, siyasi bir ilhak politikası biçiminde uygulanmış, doğal olarak da Kürdistan toprakları, emperyalist yeni-sömürgeci ilişkilerin içine girmiştir. Bu süreç içinde Kürt toplumunun ağa, şeyh, hakim sömürücü sınıfları, Türk bürokrat-ticaret burjuvazisiyle ittifak yapmışlardır.

Bu çerçeveden hareket edersek görürüz ki, milli baskı, ezen ve ezilen ulus çelişkisi olarak, sömürgeci-sömürge biçimine dönüşmemiştir. (Bu konuyu ayrı bir başlık altında detaylandıracağız.) Böylelikle meseleye iki ulus halkının ayrı ayrı mücadele "ittifakı" olarak bakamayız. Bu sınıflar mevzilenmesini, ezen ve ezilen ulus arasındaki milli meseleyle sınıf mücadelesi arasındaki bağı doğru kavrayamamaktır. Türk hakim sınıfları (uyguladığı sınıfsal baskı ve milli baskı ile) Kürt hakim sınıfları ile ittifaka girdiğinden, sorunu sınıflar mücadelesi çerçevesi içinde, Kürt köylülerine, küçük burjuvazisine ve demokrat güçlere, yani Kürt ulusuna uygulanan milli baskı siyaseti olarak ele almalıyız.

Yeni-sömürgecilik ilişkilerinden ötürü, Türkiye'de gerçekleşecek demokratik halk devrimi, Türk ve Kürt uluslarının ulusal devrimlerini de içerecektir. Türk işçileri, köylüleri, küçük burjuva ve anti-emperyalist kesimlerinin emperyalist boyunduruktan kurtulması ile Kürt işçileri, köylüleri, küçük burjuva ve anti-emperyalist kesimlerinin ulusal kurtuluşu, emperyalizmden kurtuluş temelinde, ortak mücadele içinde yeni tip bir ulusal kurtuluş biçiminde gerçekleşecektir. Kürt ulusuna yönelik milli baskı politikasına başvuruluyor olması bu platformla çelişmez. Çünkü, milli baskının ortadan kaldırılması, demokratik halk devrimi sürecinde, oligarşiye karşı mücadeleyle sağlanacaktır. Kürt köylülerinin, toprak ağalarına karşı mücadelesi oligarşiye karşı mücadelenin kendisidir.

(*) Milli baskı, kapitalizmle birlikte ortaya çıkan bir olgudur. Yani ulusların ortaya çıkması beraberinde ulusal baskıyı da getirmiştir. Bu çerçeveden baktığımızda, ancak Osmanlı İmparatorluğunun son dönemleri ve Cumhuriyet sonrasında, Kürt ulusu üzerinde milli baskıdan söz edebiliriz. Bundan önceki baskılar feodal birimler arasındaki çatışmalardır.

O halde sorunu, tıpkı iki ayrı devrim sürecinde olan, Angola, Mozambik, vs. gibi ülkelerin ulusal kurtuluş savaşıyla Portekiz proletaryası arasındaki "ittifak" ve "dayanışma" olarak değerlendirmek mümkün müdür? Mümkün diyenler vardır. Bilinmelidir ki, ittifaklar, bir ülke içinde sınıflar arasında olur. Ayrıca, emperyalizm dönemiyle birlikte, ulusal kurtuluş savaşı veren ülkelerle emperyalist ülkelerin proletaryası arasındaki ittifaktan bahsedilebilir. Ama Türkiye'de durum, sınıflararası ittifak kapsamındadır. Ve bu öyle bir mihverdedir ki, ittifak aynı zamanda Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkını ve milli baskıya karşı mücadeleyi kendi kapsamına almaktadır. (*)

(*) Kemalizme de ittifaklar açısından bir açıklık getirmek yararlı olacaktır. M.Çayan, Kemalistleri. emperyalizme karsı milliyetçilik tabanında küçük burjuvazinin "sol" kesimi olarak değerlendiriyor. Bu noktadan hareket ederek M.Çayan'ı Kemalizmin Kürt ulusu karşısındaki ırkçı-şoven tavrını göremedi diye suçlamak (örneğin. "Kurtuluş" gibi) tek yanlı bakıştan öteye gitmez. M.Çayan, sadece Kemalizmin anti-emperyalist yanı üzerinde durmuş ve ittifaklar açısından bunu vurgulamıştır. Bu noktadan kalkarak, M.Çayan Kemalizmi "dört başı mamur" bir devrimci olgu olarak görseydi, milliyetçilik temelinde bir "sol" olarak yorumlamazdı. Böylesine bir yorumlayış, Kemalizmin anti-emperyaiist yanını vurgulamak anlamına gelir.

Sorunun M.Çayanda milli mesele açısından ele alınmadığı açıktır. Önümüzdeki görev de zaten bu sorunu asgari de olsa açıklığa kavuşturmaktır. Kemalizm bu çerçevede nasıl değerlendirilecektir? Sorunun özü, emperyalizme tavır alan, küçük burjuva "sol" kesimiyle saptanan ittifaktır. Bu. 1971 öncesine kadar. Kemalistlerin ordu ve çeşitli sosyal tabakalar üzerindeki etkisinden ötürü. "Kemalizm ittifakı" olarak adlandırılmıştır. Milli mesele konusunda ittifakları, örneğin oligarşiye tavır alan Kürt milliyetçileriyle ittifakla bu çelişmeyecek midir? Burjuva milliyet eğilimi taşıyan ve kendi milliyetinin çıkarlarını savunan iki ulusun küçük burjuva milliyetçiliğinin birbiriyle çelişmesi çok doğaldır. (Fakat Kurtuluş Savaşı'rıda, iki ulusun farklı çıkarlarını savunan milliyetçiler, emperyalizm karşısında birleşebilmiştir.) Türkiye'nin çokuluslu olması gerçeği budur. Devrimcilerin görevi bu burjuva sınırları aşmak, Türk-Kürt emekçilerinin sınıfsal birliğini, ulusal kardeşlik, eşitlik temelinde sağlayabilmektir. O halde, ezilen-ezen ulus ayrımında biz, ezilen ulus milliyetçiliğini destekleriz. Bu noktada Kemaiizmle yapılan ittifakın özü, küçük burjuvazinin "sol" kanadının emperyalizme karşı tavır almasıdır. Kemalizmin, Kürt ulusuna uyguladığı, milli baskı politikası ile. emperyalizme tavır alan 1920lerin Kemalizm politikası birbirine karıştırılmamalıdır. Çünkü Kemalist iktidar 1923'den sonra devrimi ileriye götüremedi. İşçilere, köylülere ve Kürtlere karşı baskı uyguladı. Kemalistlerin o dönemdeki niteliği buydu. Bizi ilgilendiren, Kemalistlerin "sol" tavrı, emperyalizmle bağımlılık ilişkileri geliştikten sonra önem kazanmıştır. Özellikle 1960'lardan sonra Kemalistlerin emperyalizme karşı olan tavrını bir kenara bırakıp, ittifaklar içine almamak mümkün değildi. Bu emperyalizme karşı ortak mücadelede iki ulustan emperyalizme tavır alan milliyetçilerinin aynı ittifak içine alınmasıdır. Ve doğal olarak kendi içinde çelişkilidir. Aksi takdirde, salt Kürt küçük burjuva milliyetçilerini ittifaka alıp, Türk küçük burjuvazisinin "sol" kanadını bir kenara bırakmak sekterlik olur.

Diğer bir nokta da, Kemalizmin ittifaklar içinde ele alınmasının özü, küçük burjuva "sol" ka nadın ittifaka alınmasıdır. Bugün bu tavır -demokratik halk devrimi süresince- gündemdedir. Fakat bugün küçük burjuva "sol" kanadı, eskiden olduğu gibi Kemalistlerin ağırlığı yüzünden "Kemalizm" başlığı altında ele almanın zorunluluğu kalkmıştır. 12 Mart 1971 'den sonra Kema lizm bu fonksiyonunu yitirmiştir,

Rızgari'ıiin ittifak siyaseti şöyle: "Kürt halkının ulusal kurtuluş hareketi ile Türk proletaryasının ittifakı"(!). "Kürt halkının ulusal kurtuluşu" kime karşı gerçekleşecek? Türkiye genelindeki demokratik halk devrimini, iki ayrı toplumsal devrim kapsamında görenler için mesele bu kadar basittir elbette. Sanki, bir Kürt ulusal kurtuluş hareketi var, bir de ayrıca bir Türk ulusal ya da halk kurtuluş hareketi var; sonuçta, bu iki hareket ittifak etmeli. Zaten böylesine bir sonuca varması, Türkiye gerçeğinin zorlanmasından başka bir şey değildir*

Türkiye'deki ittifaklar, iki ayrı toplumsal formasyon arasındaki ittifaklar kapsamında değildir. Tabii ki bu şekilde Türk ve Kürt ulusunu birbirinden kopartanlar, ayrı bir "devrimci mücadele" adına milliyetçilikten başka bir şey yapamazlar.

Çünkü Türkiye'de demokratik halk devriminin sınıf ittifaklarından biri olan Kürt köylüleri, küçük burjuvazisi, aynı zamanda milli baskıya uğrarlar. Sorunun diğer bir boyutu da, Kürt ulusunun kendi iç dinamiğiyle gelişememesi, egemen sınıflarının (toprak ağalarının) mevcut düzenle bütünleşmeleridir. Bu anlamda, iki ayrı ekonomik sistemden (bazıları sömürgeci-sömürge diyerek işin içinden sıyrılıyorlar) bahsetmek mümkün olmadığına göre, iki ayrı toplumsal devrimden bahsetmek de mümkün değildir. Sorunu Çarlık Rusyası örneklemesiyle de koymak son derece yanlıştır. Çünkü Çarlık Rusyası'nda kendi iç dinamiğiyle gelişen bir kapitalizm ve onun sömürgeleri vardır. Diğer yandan da kendi ulusal mücadelesini veren sömürge burjuvazileri vardır. Yine Çarlık Rusyası'nda Çarlığa karşı, sömürgelerdeki ulusal mücadele de burjuva demokratik devrimin bir parçasıydı. Türkiye'de böylesine bir "durum" aramak mümkün değildir. Çünkü Çarlık Rusyası'ndaki gibi kendi iç dinamiğiyle gelişen bir kapitalizm ve Kürdistan ulusa! pazarı için savaşan burjuvazi yoktur.

Türkiye'de demokratik halk devrimi programı iki noktayı kapsar;

-Emperyalizmi kovmak, oligarşiyi yıkmak. (Tekelci burjuvazinin büyük toprak ağalarının iktidarına son vermek, mallarına el koymak, mülksüzleştirmek. Bunun aynı zamanda anti-feodal yanı da vardır.)

-Buna bağlı olarak, Kürt milli meselesini çözmek. (Kürt halkının, kendi kaderini kendisinin tayin etmesi hakkını tanımak.)(*)

(*)Demokratik halk devrimi, Kürtlere kendi kaderini tayin hakkını tanırken, aynı zamanda da ülkemizdeki azınlık milliyetlere kendi özgürce gelişmelerini -dar burjuva milliyetçiliği alanına girmeden elbette! - sağlar. Çünkü demokratik halk devrimi, baskının her türlüsünün sosyal temelinin ortadan kalkması demektir. Diktatörlük yalnızca gericiliğe, emperyalist unsurlara, karşı-devrimcilere yöneliktir. Türkiye'de azınlık milliyetler, Lazlar (Karadeniz Bölgesinde), Çerkezler, Ermeniler. Araplar (Güney Anadolu Bölgesinde) vs.dir. Şüphesiz ki, bunlar ulus niteliğinde değildir, fakat ortak dil. tarih ve gelenekleri vardır. Bu açıdan azınlık milliyetlerin üzerindeki baskının ortadan kalkması gerekir.

Programın birinci noktası kendi içinde birçok kısma ayrılabilir. (Anti-emperyalist, anti-faşist devrim meselesi). Kürt halkının kendi kaderini kendisinin tayin etmesi ilkesi, demokratik halk devriminin vazgeçilmez ilkesidir. Çünkü demokratik halk devrimi, aynı zamanda da Kürt. milli meselesini çözecek ittifaklara sahiptir. Kürt köylülerinin demokratik halk devriminde yer alması, bu ilkenin uygulanmasına bağlıdır.

Bu çerçevede Türkiye'deki çelişkileri şu şekilde sıralamak mümkündür:

1- Emperyalizm ile Türkiye halkları arasındaki çelişki (Emperyalizmle Türk köylüleri, işçileri ve küçük burjuvazisiyle, Kürt köylüleri, küçük burjuvazisi ve işçileri arasında ve tekelci sermaye, büyük sanayiciler, bankerler, büyük toprak ağalarıyla, proletarya, köylülük ve küçük burjuvazi arasındaki çelişki. Bu çelişki, birçok çelişkiye ayrılabilir. Fakat birbirinden ayrılmaz. Çünkü örneğin, köylülerin, toprak ağaları yanında tekelci sermaye ile çelişkileri vardır.)

2-Oligarşi ile tekel dışı burjuva grupları arasındaki çelişki,

3-Oligarşi içi çelişkiler,

4-Oligarşi ile Kürt ulusu arasındaki çelişki (milli mesele)(*). Bu Kürdistan'da Kürt köylüleri ile oligarşi arasındaki çelişki biçiminde yansımaktadır.

Bu çelişkiler içinde, temel çelişki, demokratik halk devrimini belirleyen çelişki, emperyalizm ve oligarşi ile Türkiye halkları arasındaki çelişkidir. (**)

(*)Oligarşi ile Kürt köylüleri arasındaki çelişkiyi, birinci çelişmeden ayrı ele almamız biçime ilişkindir; ayrıca da Kürt ulusuna uygulanan milli baskıyı belirtmektedir. Daha önce de söylediğimiz gibi. Türk ve Kürt ayrımı iki ayrı toplumsal formasyon biçiminde ele alınamaz. Fakat, bu arada uygulanan milli baskıyı da bir kenara bırakmak ezen ulus şovenizmi olur ve iki ulustan emekçi halkların birliğine zarar verir.

(**) Temel çelişki konusuna kısaca değinmekte yarar var:

Bilindiği gibi temel çelişki, belirli bir süreçte, süreci baştan sona tayin eden çelişkidir.

Emperyalist-kapitalist ülkelerde temel çelişki burjuvazi-proletarya çelişmesidir. Çünkü burjuva demokratik devrim tamamlanmış, ülkenin önündeki adım sosyalist devrimdir.

Yarı-sömürge. sömürge ülkelerde ise durum farklıdır. Burjuva demokratik devrim gerçekleşmemiştir. Burjuva demokratik muhtevadaki demokratik halk devriminde temel çelişme, emperyalizm ve oligarşi ile emekçi halk arasındadır. Süreci baştan sona belirleyen ve yeni bir nitelik aşamasına getirecek olan çelişme budur. Bu çelişmenin çözümünden sonra, temel çelişme, demokratik halk iktidarı ile sosyalist inşanın önündeki engeller arasındadır.

Bizim gibi ülkelerde, temel çelişmenin, burjuvazi-proletarya biçiminde ortaya çıkmamasının nedeni, kendi iç dinamiğiyle kapitalizmin gelişmemiş olmasıdır. Var olan işbirlikçi burjuvazi-emperyalizm-toprak ağaları ile halk arasındaki çelişmedir. Bunun dışında, zaten bir "burjuva sınıfı" aramak mümkün değildir.

M.Çayan da ülkemizdeki temel çelişmeyi bu şekilde tespit etmektedir:

> *"Ülkemizde tekelci kapitalizm kendi iç dinamiği ile gelişmediğinden ve yerli tekelci burjuvazi, baştan emperyalizmle bütünleşmiş olarak doğduğundan, stratejik hedefimiz (yani temel çelişme) anti-emperyalist, anti-oligarşik devrimdir."*

İç dinamiğin önündeki engel emperyalizm ve oligarşidir.

Kurtuluş bu devrimin gerçekleşmesindedir. Kürt milli meselesinin çözümü de bu devrime bağlıdır. Fakat Türkiye'de ayrıca bir Kürt ulusundan söz ediliyorsa, Kürt ulusunun ayrı bir devlet kurma hakkından da söz edilmek zorundadır. Zaten ulusların kendi kaderlerini tayin hakkını savunmak, her ulusun kendi devletini kurma hakkını da savunmak demektir. Yanlış anlaşılmaması gereken nokta, Kürt ulusunun ulus olarak da özgürlüğe kavuşmasının ayrı bir devrim ekseninde ele alınmasıdır. Bu duruma, küçük burjuva Kürt milliyetçilerinin Kürdistan'da ana çelişkiyi "sömürgecilik" olarak ele almaları örnek verilebilir. "Kurtuluş" da, "sömürgecilik" tezine sarıldığı halde, Marksizmden uzaklaşmamak için, "Oligarşi ile Kürt ulusu arasındaki çelişki bugün için ikincil bir çelişkidir." diyor. Oysa, sömürgeci-sömürge ilişkisi böyle olur mu? Bu noktada kılıf olarak Çarlık Rusyası ve onun sömürgeleri getirilmektedir. Olsa olsa oportünizmin başvuracağı bir kılıftır bu. Çünkü toplumsal formasyonları ayrı olan iki toplumsal yapıyı aynı kefeye koymak oportünistçe bir yöntemdir. Oligarşi ile Kürt ulusu arasındaki çelişkiyi "sömürgecilik" biçiminde ele alan bir siyasetin sömürge ülke adına "ikincil çelişki" tespiti yapması tutarsızlık değil midir? Kendine göre tutarsızlık saymıyorsa, ya Rusya ile Türkiye'nin aynı toplumsal formasyonda olduğunu ispat etmelidir ya da Marksizme yeni bir "katkfda bulunduğunu itiraf etmelidir.

B-ÇOKULUSLU TÜRK DEVLETİNDE KÜRDİSTAN TÜRK DEVLETİNİN "SÖMÜRGESİ" Mİ EMPERYALİZMİN YENİ-SÖMÜRGESİ Mİ?

Türkiye'de milli mesele tartışılırken, Kürt ulusunun çıkarlarını "en çok ben savunuyorum" iddiasıyla öne sürülen görüş, Kürdistan'ın Türk devletinin "sömürgesi" olduğudur. Bazı Kürt milliyetçileri ise, Kürdistan'ı "iç sömürge" olarak uluslararası bir sömürge biçiminde tanımlarlar. Bu durum öyle bir hale geldi ki, milli meselenin çözümünden yana olmak için "sömürgeciliği" savunmak adeta zorunludur. Konunun üzerinde durmakta yarar var.

"Sömürge teorisi" savunucularının en büyük hatası, sömürge durumunu açıklayabilmek için, birtakım kriterleri, tasvirleri baştan sömürge için bir ön şart olarak getirmiş olmalarıdır. Bu konuda tipik iki örnek vermekle yetineceğiz:

"Sömürgecilik, teknolojisi, üretim güçleri ve üretim ilişkileri gelişmiş, sanayileşmeye yönelen, politik bütünlüğünü kurmaya çalışan toplumların bu özellikleri göstermeyen toplumları ve onların doğal kaynaklarını denetlemek, kendi ulusal zenginliklerine katmak yolunda gösterdikleri eylemlere ilişkin olgular bütünüdür." (Rızgarı) Özgürlük Yolu'nda "sömürge teorisi" şöyledir:

"Milli mesele tartışmalarında, sözkonusu ülke, sömürge mi, değil mi diye kafa yorarken, kafamızdaki tezlere, taktiklere de-

ğil, objektif gerçeğe bakmalıyız. Ulusal baskı altındaki halkın içinde bulunduğu durum bir sömürge statüsü müdür, değil midir? Eğer o halk ve onun ülkesi, herhangi bir sömürgede olduğu gibi baskı görüyor ve zorla elde tutuluyorsa, hammadde kaynakları sömürülüyor ve yerel ekonominin gelişmesi engellenerek o hakim ulusun ekonomisine tabi kılmıyorsa, ulusal dil, kültür ve sanat ağır baskı altında tutuluyorsa, hiç kuşkusuz orası bir sömürgedir. Orada milli baskı ve sömürge ilişkisi bir arada vardır."(*)

Sömürgecilik sorununu, böylesine birtakım genel kalıplar içinde ele alarak, "şu varsa, bu varsa kuşkusuz orası bir sömürgedir" demek, Marksist-Leninist tahlil açısından önem taşımaz. Çünkü gerek Rızgari, gerekse de Özgürlük Yolu. sömürgeciliğin, genel bir tanımlanması ve kriterlerini çıkarmışlar, ellerinde basmakalıp olarak tutmaktadırlar. Hatta Rızgari öylesine bir "tanım" getirmektedir ki, sınıfsal temeli ve tarihsel aşamaları bir kenara bırakmaktadır. Bu şekilde bir anlayışla, birbirinden üstün her ilişkiye, her derde deva gibi "sömürge" demek mümkündür. Cermenler, köleci Roma İmparatorluğu'nu yıkarken komünal aşamadaydılar ve Roma İmparatorluğu'ndaki üretim ilişkilerine uyum göstererek feodalizme geçtiler. Kim kimin sömürgesi? Osmanlılar fetihçiydi. Ama topraklarındaki diğer azınlıklar, üretim ilişkilerini ilerletmek, ticaret vs. açısından Osmanlılardan üstündüler. İdari ve askeri baskı Osmanlıları ayakta tutuyordu.

Böylesine basmakalıp kıstaslarla sömürgeciliği açıklamak mümkün değildir. Genel kıstaslar ve tanımlarla sömürgecilik teorisini açıklamaya(!) kalkışmak, farklı tarihsel aşamalarda, farklı sınıfların sömürgecilik politikalarını mutlaklaştırır, arka plana iter. Ön plana sadece bir tasvir, bir basmakalıp "sömürge reçetesi" kalır.

Burada bir ikinci noktaya da değinelim: "Sömürge teorisi" yazarları, Lenin'in "Sömürge politikası, kapitalizmin çağdaş döneminden hatta kapitalizmden önce vardı." sözlerinden yararlanarak, sömürgeciliğin her dönemde geçerli reçetelerine geçerlilik kazandırmaya çalışmaktadırlar. Şüphesiz ki, kimse sömürgecilik yalnız çağımızda var olmuştur diye bir görüş savunamaz. Kapitalizmden önce de sömürgecilik -fetihçilik, toprak işgali, köle ve asker elde etme- vardı. Fakat bu neyi ifade eder, bugün için önemi nedir? Geçmiş tarihsel aşamalarından da ortaya çıkan olguları, bugün bıkıp usanmadan tekrar etmenin anlamı nedir? Şu ispat edilmeye çalışılıyor: Madem kapitalizmden önce sömürgecilik vardı, bugün kapitalist-emperyalist ülkeler dışındaki ülkelerin de sömürgesi olabilir. Evet, mantık kesinlikle budur.

Lenin'in söylediği, kapitalizmden önce sömürgeciliğin var olduğudur. Ama

---

(*) Bu konuya ilişkin bilgi için. ayrıca, Kurtuluş'un 1976/6. sayısında syf.99-100-103-191'deki görüşlere bakılabilir.

bugün bir sömürgecilik olgusu varsa, bunun kesinlikle emperyalist sömürgecilikten ayrı bir şey olmadığıdır ve olamaz da. Lenin, "Dünya sömürge politikasının sıkı sıkıya kapitalist gelişmenin en yeni aşamasına, mali sermaye aşamasına b.ağlı olduğu özel bir dönem içinde bulunmaktayız." diyor.

Bugünün mali sermayesi "nasıl olursa olsun, nerede olursa olsun, hangi araçlarla olursa olsun, bütün mümkün topraklara el koymak eğilimindedir". O halde, emperyalizm çağında, mali sermayenin sömürgeci politikasının dışında bir sömürgecilik olabileceğine inanmak, saf hayalciliktir.

Sömürgeciliği bugün emperyalizmden ayırmak mümkün değildir. Emperyalizm bizatihi sömürgeciliğin ta kendisidir. Kurtuluş, 1977/14. sayısında şöyle diyor: *"Kısaca emperyalizm ve sömürgecilik zamandaş olaylar değildir. Ve sömürgeci ülkelerin mutlaka emperyalist olmaları gibi bir şart yoktur,"* (syf. 24-25)

Evet, sömürgecilik yalnız çağımıza özgü değildir. Bu tamam. Fakat "Sömürgeci ülkelerin emperyalist olmaları gibi bir şart yoktur." açıklamasının gereği nerededir? Kapitalizmden önce, bir ülkenin sömürgeci olabilmesi için, zaten -bilineceği üzere emperyalizm doğmadığından- emperyalist olması gibi bir şart yoktur. Öyleyse kafa karıştıran "sömürge teorisyeninin" böylesi bir açıklamaya suçluluk duygusu içinde (Aslında sömürgecilik için emperyalist olmak gerekir ama biz öyle diyemiyoruz.) sömürgecilik için emperyalist olmayı "şart" aramaması başka ne anlama gelir? Bir tek alternatif vardır: O da, mali sermayenin tüm dünya topraklarını paylaştığı, sömürgeleştirdiği çağımızda, emperyalist olmayan bir ülke "sömürgeci olabilir", "sömürge sahibi olabilir" demektir. Hayır, böylesi bir "teori" Leninist olmaktan çok uzaktır. Hemen Portekiz sömürgeciliği denecektir. Portekiz sömürgeciliği kapitalizmin eski evresine tekabül eder, emperyalizm çağında ise Portekiz sömürgeleri, gerçekte, emperyalizmin sömürgeleridir. Portekiz sadece bir araçtır. O halde nerede kaldı, Portekiz'in "sömürge sahibi olabileceği"? Olamaz! Ama "sömürgeciliği" idealist olarak "ispat" etmeye azmetmişler, elbette durmayacaklardır. Yine de soracaklar. "O takdirde, emperyalist olmasına zaten gerek yoktur. Portekiz'in **nasıl sömürgelere sahip olabildiği** (abç) izah edilemez". Evet gerçekten de, sömürgeciliği izah etmek oldukça zor!..

Sömürgecilik konusunda genel kıstasiar, tasvirler getirmek, farklı tarihsel dönemleri, sınıfları birbirine karıştırmak, yok saymak, insanı idealizmden başka bir yere götüremez.

Sömürgeciliği genel kıstaslar, tasvirler içinde ele alan yöntem elbette ki, sömürgeci ülkenin sınıf temeline bakmayı gerekli görmez. Çünkü nasıl olsa, emperyalist olmasa da, kıstaslar tamamsa bu iş tamamdır. Bir ülkenin "sömürge" olduğunun ispatı için sömürge ülkeye bakacaksın, tasvir, reçete tamamsa "hiç kuşkusuz orası sömürgedir". Meseleye bu şekilde bakmak sömürgecilik gerçeğinin sınıf temelinin kesinlikle inkarıdır.

Sömürgeciliğin kapitalizmden önce var olması, günümüz açısından bir

şey ifade etmez. Çünkü kapitalizmin gelişmesiyle beraber, meta dolaşımının hızlanması ulusal sınırların dışına taşması, kapitalizmin hem yarattığı metaların dış pazara sürümünü çözümlemiş, hem de kapitalizmin ihtiyaçlarına dış pazarlar, sömürgeler cevap vermişlerdir. Kapitalizmden önceki dönemde, sermayenin birikimine hizmet eden sömürgecilik yağmaya ve meta ihracına dayanıyordu. Emperyalizm dönemiyle birlikte sömürgecilik de tekellerin ihtiyaçlarına göre biçimlenmiştir. Artık sömürgeciliğin özü, mali sermayenin sermaye ihracına dayanmaktadır. Tekeller, kendi ihtiyaçları için, (gerek sermaye ihracı, gerekse de hammadde, meta pazarı, işgücü) sömürge topraklar uğruna kıyasıya bir mücadeleye giriştiler. Emperyalist devletler dünyanın bütün topraklarının sömürgeleştirilmesi, kendi aralarında yeniden paylaştırılması için kıyasıya birbirine girdiler. I. ve II. emperyalist paylaşım savaşı, sömürge topraklarının yeniden paylaşım savaşı idi. Mali sermaye öylesine bir güçtür ki, bu sınıfsal temel dışında, sömürge politikasından, sömürge sahibi olabilmekten söz etmek düpedüz saçmalıktır.

Ama "sömürge teorilerinin" iddiaları durmak bilmiyor! Emperyalizm çağının başlamasıyla birlikte, tüm dünyanın topraklarını kendi aralarında karış karış paylaşan dev mali sermaye egemenliği, kendi dışında bir güç tanımaz oldu. Eski sömürge sahipleri (kapitalizmin ilk evrelerinde sömürge sahibi olanlar) giderek elindeki sömürgelerini yitirmeye başladılar, hatta -Portekiz gibi- ülkeler bile emperyalist devletlerin yarı-sömürgesi haline geldiler. Lenin'in bu durumu açık olarak değerlendirmesi şöyledir:

> *"Büyük devletlerin sahip oldukları sömürgelerin yanına küçük devletlerin hafif bir yaygınlık gösteren sömürgelerini de koyduk. (Sözkonusu olan tablo syf.95'deki 1876 yılı ile 1914 yılı arasında çeşitli emperyalist ülkelerin sömürge elde etme durumlarını, oranlarını belirtiyor.) Bu sömürgeler, denebilirse, mümkün ve olası bir "yeniden paylaşma" olayını bekleyen topraklardır."* (Emperyalizm, syf.96)

Bundan şu açık sonuç çıkar ki, emperyalizm çağında tek bir sömürgecilik politikasından bahsedilebilir: O da mali sermayenin sömürgeciliği. Tekel öncesi dönemden kalma sömürgelerin varlığını sürdürmesi -ki bu da doğal bir durumdur, doğada, toplumda hiçbir şey bir anda yok olmaz- kesinlikle bunların paylaşılmayı "bekleyen", (ki artık "bekleyen" değil de, birçok kez paylaşılmış bulunan demeliyiz) topraklar olduğu anlamına gelir. Başka bir şey değil... Ama "Kurtuluş" bu görüşte değil ve "büyük" iddialar ileri sürüyor:

> *"Sömürgeci ülkeler emperyalist bir nitelik taşıdıklarından, sömürgecilik de genellikle bu dönemin bir olgusu zannedilmekte ve giderek bundan 'yarı-sömürge bir ülkenin sömürgeci olamayacağı' şeklinde yanlış bir sonuç çıkarılmaktadır. Oysa sömürgeci bir ülkenin ille de emperyalist bir ülke olması diye bir koşul sözkonusu değildir."* (Kurtuluş, sayı 6, syf.94)

Şimdi biz "Haydi, bu söylediklerini kanıtla." dediğimizde hemen "Portekiz örneği" burnumuza dikiliverecektir. Bütün "sömürge teorilerinin" ve "Kurtuluş"un kurtuluşu, Portekiz örneğidir.

> *"Portekiz'in yarı-sömürge bir ülke olduğu ve yarı-sömürge bir ülkenin, yani değişik emperyalist ülkelerin denetimi altında ve onların kendi aralarındaki çekişme alanlarından birini teşkil eden bir ülkenin de aynı zamanda sömürgeci olabileceği görülmektedir."* (Kurtuluş, sayı 6, syf.86)

Kurtuluş'un Lenin'i kendisine "kanıt" göstererek kanıtlamak istediği şey, ızdırapla ve tekrarla üzerinde durduğu şey nedir? Yarı-sömürge bir ülkenin de sömürgelere sahip olabileceği... Farklı iki şeyin birbirine karıştırıldığı ve birbirine karşı "kanıt" olarak ileri sürüldüğü hemen görülmektedir: Portekiz gibi ülkeler sömürgelere ne zaman sahip olmuşlardır? Tekel öncesi dönemde. Öyleyse, tekel öncesi dönemde (Yani başka bir anlatımla, emperyalist olmak gerekmez!) sömürgelere sahip olması gerçeğini, emperyalizm çağında, bu sömürgelerini çeşitli nedenlerle koruması, elde tutması gerçeğiyle karşı karşıya getirmenin zorunluluğu nerededir? Başka bir deyişle, tekel öncesi dönemde sömürgelere sahip olabilmesini, şimdi tekrarlamanın ne alemi var? Emperyalizm çağında, bu tip ülkelerin sömürgelere sahip olabileceği gerçeği değil, eskiden elde ettikleri sömürgelerini kaybettiği, bu toprakların yeniden tekrar tekrar, büyük emperyalist devletler tarafından paylaşıldığı gerçeği vardır. Farklı iki şey (kapitalizmin ilk evresinde sömürge elde edilebilmesi ile emperyalizm döneminde bunun yitirilmesi) karşı karşıya getirilerek, "İşte bak, yarı-sömürge ülkenin de sömürgeleri olabiliyor." demek, saçmalamaktır.

Olsa olsa şöyle demesi gerekirdi: "Bir zamanlar benim de sömürgelerim var idi." Ama bugün görmemiz gereken şey, mali sermayenin tüm dünyayı hakimiyeti altına alması, sömürgeci politika izlemesi gerçeğidir. Bu politika izlenirken eski tip ilişkilerden yararlanma, eski tip sömürgecilik biçiminin emperyalist devletler tarafından sürdürülmesi, eski tip sömürgeciliğin şimdi hortladığı anlamına gelmez.

Sömürgecilik konusunda söylediklerimizi kısaca toparlarsak:

Sömürgecilik, kapitalizmden önce de vardı fakat bu, sömürgeciliği belli kalıplar, kıstaslar ve tasvirler içinde "genel" ve "statik" bir "olgu" olarak getirmemizi haklı göstermez. Sorun bu şekilde muğlaklaştırılır.

Sömürgecilik olgusunun temeli, hangi sınıfın, hangi tarihsel koşullarda sömürgecilik politikasını uyguladığıdır. Yoksa sömürülen ülkeye bakıp da ne kadar sefalet içinde olduğunu "görüp", "hiç kuşkusuz orası sömürgedir" demek, işin idealist açıklanmasıdır.

Sömürgecilik, çağımızda, mali sermayenin emperyalist devletlerin uygulayabileceği bir politika olarak gündemdedir. Bu çerçevede denebilir ki, emperyalizm döneminde sömürgecilik en olgun ve sistemli düzeyine çıkmıştır. Yani genel bir toplumsal unsur olarak sömürgeciliğin sınıf temeli emperyalist burju-

vazidir. Bu gerçeği bir kenara bırakıp, kapitalizmden önce var olan sömürgecilik biçimini, bugün varlığını sürdürmesine bakarak (onun yok olan ağırlık yanına değil de, sadece görüntüsündeki varlığına bakarak), "Sömürge sahibi olmak için emperyalist olmak gerekmez." saçmalığına varmak, ille de demagojiyi savunmak olur.

Bu çe'rçevede, yarı-sömürge bir ülke, sömürgeye sahip olamaz. Buna gücü yetseydi, zaten yarı-sömürge olmazdı. Ancak Marksist sömürgecilik teorisini bir kenara bırakmayı göze alan bir siyaset, bu "teoriyi" savunabilir.

Şimdi esas konumuzu, yani Kürt meselesini bu açıdan kısaca inceleyelim.

Kürdistan'ın Türk devletinin bir "iç sömürgesi", "yarı-sömürge bir ülkenin sömürgesi" olarak "tahlil" edilmesinin birinci kanıtı, Osmanlı İmparatorluğu'ndan, Türk devletinin sömürgeciliği devralmasıdır.

Bu konuyla ilgili, geçmişte "Devrimci Gençlik" döneminde -şimdi Devrimci Yol'cular tarafından savunulan, sonradan ise bu görüşlerini terk ettiler- "'Rızgari' Milli Mesele ve Kemalizm" yazısından ilginç bir örnek olması maksadıyla alıntı yapıyoruz. Şöyle deniliyor Osmanlı devleti ve sömürgecilik için:

> *"Bilindiği gibi emperyalizm, kapitalizmin en son aşamasındaki kendi özgül işleyişiyle bir (yeni) sömürgeciliktir de.... Ancak tarihsel anlamıyla her sömürgeci akımın 'emperyalist' olmadığı da bilinen bir olgudur. Osmanlı devleti sömürgeci, fetihçi, ilhakçı bir askeri feodal imparatorluktu. Ve emperyalistlere karşı bir savaşımdan sonra kurulan Türk devleti, Osmanlı'dan (elinde yalnız o kaldığı için) Kürdistan'ın bir parçası üzerindeki sömürgeci siyasetinden vazgeçemeyeceği (ve vazgeçmesine Türk burjuvazisi tarafından gerek duyulmayan) miras olarak devraldı. "Böylesi bir yaklaşımı kabul ettiğimizde, Türkiye'deki milli meseleyi nasıl değerlendirmeliyiz?*
>
> *"Birincisi, Osmanlı İmparatorluğu'nun sömürgeci bir devlet olduğu tartışılmaz bir olgudur. Bu devletin kazandığı yeni biçimlerin açıklanmasına kaynaklık etmektedir.(...) Böylelikle çokuluslu Türkiye Cumhuriyeti'nde, Osmanlı merkezi otoritenin sömürgeci sultası, burjuva Türk devletinin "milli" sultasıyla pekişmiştir".* (*)

(*) Devrimci Yol yazarları sonradan bu görüşten vazgeçerek "sömürge teorisine" karşı çıktılar. Devrimci Yol bu görüşü terk ederken, onun izlerini de tamamiyle üzerinden atamadı. Osmanlı imparatorluğu'nun "sömürgeci" olarak Türk devletine miras kaldığı görüşünü eleştirmek için. Osmanlı imparatorluğu'nun -yarı-sömürge olmadan önce- sömürgeci olmadığı görüşünü savunmaya çalıştı: "Feodal bir 'sömürgeeilik'ten söz edildiği zamanda, fethedilen (ve diyelim ki "sömürgeleştirilen") ülkelere ekonomik olarak müdahale edilebileceğini düşünmek saçmadır." Feodal döneme ait (fetihçi anlamda) bir sömürgecilik sözkonusuysa, bunu "ekonomik müdahale edilmemiştir" ikilemine sokmak, sömürgeciliğin tarihsel farklılaşmasını tam özümleyemediğinin (daha doğrusu eski görüşü terk edeyim derken yanlışını savunmasının) bir kanıtıdır,

Kürdistan'ın "sömürge" olmadığını kanıtlamak için Osmanlı imparatorluğu'nun ilk dönemlerde sömürgeci (fetihçi) olduğunu inkar etmek gerekmez.

Kürdistan'ın merkezi feodal Osmanlı İmparatorluğu'ndan, Türk devletine "sömürge" olarak miras kaldığını iddia eden bu görüş, çeşitli küçük burjuva Kürt milliyetçileri tarafından da savunulmaktadır.

Osmanlı İmparatorluğu, fetihçi, yağmacı, topraklardan vergi ve artı-ürün alan askeri feodal bir devletti. Fetihçi olması olgusunu aynı zamanda da sömürgeci olarak niteleyebiliriz. Çünkü toprak fethi, yağmacılık o dönemin sömürgeciliğini karakterize eder.

Avrupa'da kapitalist ilişkiler geliştikçe, yeni denizyolları, kıtalar keşfedildikçe, Osmanlı İmparatorluğu da gerileme sürecine girdi. Zaman içinde sömürgeci-fetihçi karakterini yitirdi. Daha ileri kapitalist teknikle savaşan, ekonomisini geliştiren kapitalist Avrupa devletlerinin yarı-sömürgesi durumuna geldi. Bu süre içinde Osmanlı devleti, elde tuttuğu, fethettiği topraklarına -bu arada Kürdistan'a da- baskı ve zulüm uyguluyordu. Ama artık bir feodal sömürgecilik, fetihçilik devrini doldurmuştu. Yeni tip, kapitalizmin ilk evrelerine denk düşen bir sömürgecilik, hammadde kaynaklarını elde etmek, meta ihracı vs. gündemdedir. Zaten Osmanlı devleti bu karakterini de yitirdiğinden ve de kapitalizmin kendi iç dinamiğiyle geliştiği ve dış pazara açıldığı bir sömürgeciliğin yaşama fırsatını kaçırdığından, eldeki topraklarına sömürge toprağı demek mümkün değildir.

Bu çerçeve içinde meseleye bakarsak, Osmanlı İmparatorluğu'ndan devralınan bir "Kürdistan sömürgesi" tahlili yapmak, "genel" sömürgecilik anlayışına denk düşer. Unutulmaması gerekir ki, Osmanlı devleti, Çarlık Rusyası gibi iç dinamikle gelişen bir kapitalizme sahip olmamış ve bunun gereği olarak "sömürge sahibi olma" durumuna, yarı-sömürge oluşu yüzünden (Zaten yarı-sömürge olması bir bakıma bu anlama gelir.) ulaşamamıştır. O halde Osmanlı devletinden devralınan "sömürge mirası" tarihsel olarak sözkonusu değildir.

Tarihsel olarak, kendi iç dinamiğiyle kapitalizmin gelişmesi fırsatını kaçıran Osmanlı devletinin yıkımı üzerinde kurulan yeni Türk devleti için de aynı durum geçerliydi. Emperyalizm çağında Türk devletinin oluşması bir bakıma, zaten emperyalist sömürgeciliğe karşı savaş içinde gerçekleşmişti. Bu açıdan emperyalizmle ekonomik açıdan, siyasi açıdan tam anlamıyla bağlarını koparamamış Türk devletinin, burjuvazi yaratma çabalan, onu tekrar emperyalizmin kucağına doğru itmişti. Zaten, emperyalizm çağında, sosyalist programı uygulamaya sokamayan bir küçük burjuva devletinin, kapitalizm yolunu seçmesinden sonra dünya ekonomisinin bir halkası durumuna gelmesi kaçınılmazdı. Bu açıdan söyleyebiliriz ki, Türk devletinin emperyalizm çağında, sömürgeciliği Kürdistan'a uygulayabilmesinin sınıfsal temeli yoktu. İçsel bir kapitalizmin ihtiyaçları da zaten henüz doğmamıştı. Bütünüyle bir iç pazarın yaratılması ise, bilindiği gibi emperyalist üretim ilişkilerinin ülkeye girmesiyle birlikte oldu. Bununla birlikte Kürdistan da çokuluslu Türk devletinde milli baskının sultası altında sömürgeleşti. (Emperyalizmin Yeni-Sömürgesi Türkiye Gerçeği)

II. paylaşım savaşı ertesine kadar Kürdistan'ın durumuna bakarsak; sömür-

geciliği uygulayacak bir sınıf temeli ve kapitalizmin yapısal ihtiyacı olmadığından, burada sömürgeci bir politika uygulanamazdı. (Kimse eski tip sömürgeciliğin, yani feodal, fetihçi, köleci bir sömürgeciliğin uygulandığını da iddia edemez). Öte yandan sömürgeci bir politika uygulayacak bir yapıya ulaşabilmenin ancak kapitalist-emperyalist dünya ekonomisinin bir parçası olmakla mümkün olabileceğini hesaba katarsak, yeni Türk devletinin, sömürgeci değil ama bir ilhak politikası, milli baskı politikası uyguladığını söyleyebiliriz. Nitekim öyle de oldu.

Milli bütünlüğünü sağlamaya çalışan Kemalist iktidar, gerici sınıf temelinde, jenosid ve baskı uyguladı. Kürdistan'ı ilhak etti. 1945'lerde bu durum tamamlanmış ve Türkiye emperyalizminin tam pazarı olmaya namzet hale gelmiştir.

Kürdistan çokuluslu Türk devletinin milli baskısı altında yeni-sömürge durumuna girmiştir.

Bu gerçeği kabul edemeyenler hemen "kanıtlarını" ileri sürüyorlar:

> *"Kürdistan'ın sömürge olamayacağını iddia edenlerin yanıldığı nokta, yalnızca emperyalist ülkelerin sömürgeleri olabileceği şeklindeki görüştür."* (Kurtuluş)

Bu yavan "görüş" Kürdistan'ın Türk devletince, hangi sınıfsal temelde ve hangi düzenin yapısal ihtiyaçlarını gidererek sömürgeleştirildiğini "kanıtlayan", "beylik" bir iddiadan başka bir şey değildir. Daha önce bu konunun üzerinde durduk. Tekrar söyleyelim: Çağımızda yeni-sömürge bir ülke, sömürge politikası izleyemez. Marksist sömürgecilik teorisi açısından bu mümkün değildir. Portekiz örneği bunu kanıtlamaz; tersine eski tip sömürgeciliğin, emperyalizmle birlikte son bulduğunu göstermesi açısından tipik bir örnektir. (Ki Türkiye, Portekiz örneğine de benzemez. Bir kere Türkiye çokuluslu bir devlettir. İkincisi, sömürge devralmamıştır. Yani Portekiz gibi sömürge sahibi olabilecek tekel-öncesi sömürgeci politika izleyememiştir. Bu açıdan, çokuluslu Çarlık Rusyası'yla da kıyaslanamaz.)

Başka bir sorun ise, Kürdistan'in "sömürge" diye tasvir edilen durumudur. (Bkz. Kurtuluş, 1976, sayı 6, syf.63-104-105)

Bu duruma göre:

1-Kürdistan ilhak edilmiştir.

2- "Kürdistan'in ekonomisinin gelişimi, sömürgeci ülkeler ekonomisinin ihtiyaçlarına cevap verecek bir doğrultuda geliştirilmekte ve bağımsız oluşumları tahrip edilmektedir. Böylelikle sömürgeciler, Kürdistan'ın bir pazar olarak kalmasını sağlamaya çalışmaktadırlar. Aynı zamanda ucuz işgücü, sömürgeci ülkenin ekonomisinin hizmetinde kullanılmakta ve sömürgede biriken değerler büyük ölçüde sömürgeci ülkeye taşınmaktadır." (Kurtuluş, burada şuna açıklık getirmek zorundadır. Yukarıdaki "sömürgeleştirmeyi" gerçekleştiren Türk devleti hangi sınıfsal temelde ve kapitalizmin hangi evresindedir? Tekel-öncesi (emperyalizmin dışında) bir aşama mı yaşıyor Türkiye? Yoksa emperyalist

mi? Unutmamak gerekir ki, yarı-sömürge Portekiz sözkonusu sömürgelerini tekel öncesi bir evrede ele geçirmiştir.)

3- Kürdistan'da Kürt halkının dili, kültürü, sanatı baskı altındadır.

4- Kürt halkının gerici hakim sınıfları sömürgecilerle işbirliği yapmakta ve pay almaktadırlar.

5- Kürdistan zorla parçalanmakta, direnişlere karşı katliam uygulanmakta dır.

6- Kürdistan'in tarihi yok edilmektedir vs.

Yukarıdaki durum, bize Kürdistan'ın "sömürge" oluşuna dair fikir vermemektedir. Ayrıca sömürgeci ülkenin sömürgeci sınıf karakterine tek kelimeyle değinilmemekte. Öyleyse salt Kürdistan'ı "daha çok biz savunuruz" demek için mi "sömürge teorileri" ortaya atılıyor?

Kurtuluş'un "sömürge teorisi"ni kanıtlamasının bir yolu daha var, O da, sömürge ve yarı-sömürge ülkeler arasındaki farktan yararlanarak, Kürdistan'ın da "sömürge" oluşunu kanıtlayabilmek!

Lenin'in belirttiği gibi, çağımızın özelliği sömürge sahipleri emperyalizm ile sömürge ve yarı-sömürgeler arasındaki kesin ayrımdır. Bu çerçevede sömürge ve yarı-sömürge arasındaki fark, emperyalizmin bir ülkeyi açıkça kendi askeriyle işgal ettiği, görünürde dahi "bağımsızlık" tanımadığı ülke, tam anlamıyla sömürgedir. Emperyalizm sömürüsünü gizleyerek sürdürüyor ve ülkeyi açık işgal altında tutmuyor, görünürde "bağımsızlık" tanıyorsa, o ülke yarı-sömürgedir. (Günümüzde ise mekanik bir tarzda bu tip bir ayrım yapılamaz. Yeni-sömürge ülkeler emperyalizm adına kendi ordusu tarafından işgal edilmiş, buralarda kapitalist ilişkiler geliştirilmiştir.)

Kurtuluş, bu gerçeği görmezlikten gelmeyi yeğliyor. (Çünkü "sömürge teorisi"nin ispatı için buna gerek var!)

> *"Demek ki, sömürge ülkenin somut özelliği, tek veya birkaç ülkenin fiili işgali altında olması ve bu niteliği ile yarı-sömürge ülkelerden farklılık göstermesidir."*

Bundan çıkan sonuç: "Türkiye yarı-sömürge bir ülkedir, Kürdistan da onun sömürgesi."

Emperyalizmle ilişkiler çerçevesinde ele alınabilecek bu sorun emperyalist olmayan Türk devleti ilişkileri için geçerli sayılarak yarı-sömürge, sömürge farkından da yararlanılarak farklı bir platforma sokuluyor. Ve "kanıt" hazır: Türkiye'nin "bağımsızlığı var", Kürdistan'ın ise yok! Yarı-sömürge-sömürge ilişkisi emperyalizm karşısında belirlenir. Yoksa ezen-ezilen ulus ilişkisi, yarı-sömürge-sömürge ilişkisine benzetilerek sömürgecilik kanıtlanmaz!

Kürdistan[1] in devlet kurma hakkının olmaması, topraklarının Türk devleti tarafından siyasi ilhakı ancak milli baskı çerçevesinde ele alınabilir. Yoksa bir ülke ilhak edilmişse, somut duruma, ilhak eden ülkenin siyasi ve ekonomik sistemine bakmadan "sömürgeci" ilan etmek, tek yanlı bakışın örneğinden başka bir şey olamaz.

Kısaca toparlarsak;

Osmanlı İmparatorluğu, yarı-sömürge olduğundan, Kürdistan'ı yeni Türk devletine "sömürge" olarak miras bırakmamıştır.

Yeni Türk devleti, kendi iç dinamiğiyle kapitalizmin var olmamasından dolayı sömürgeciliği uygulayamazdı. Milli bütünlük adına siyasi ilhak, jenosid politikası uyguladı.

Milli baskı siyasetini sürdüren çokuluslu Türk devleti, emperyalizmin yeni sömürgesi haline geldi. Kürtlerin kendi devlet örgütlenmesine sahip olamaması ve Kürdistan'ın siyasi ilhakı, "sömürge" olmasının kanıtları değil, Türk devletinin milli baskı siyasetinin sonuçları olarak görülmelidir.

C-ÇOKULUSLU TÜRK DEVLETİNDE ORTAK ÖRGÜTLENME VE MÜCADELE İLİŞKİSİ

Leninist örgütlenme anlayışı, proletaryanın, aynı devlet sınırları içinde, diğer uluslar ve milliyetlerle ortak örgütlenmesini savunur. Lenin ve Stalin bunu sömürgeleri olan Çarlık Rusyası'nda uygulamışlar, örgütlenmenin başarısını somut olarak da göstermişlerdir:

> *"Pratik belli bir devlet proletaryasının milliyetler bakımından örgütlenmesinin, sınıf düşüncesinin yıkılmasından başka bir yere götürmediğini göstermiştir."* (Stalin, Ulusal Sorun ve Sömürgeler Sorunu)

Aynı devlet çatısı altında, çok milliyetli bir durum sözkonusu bile olsa - hatta Çarlık Rusyası gibi sömürgeleri de olsa- Leninizm ortak örgütlenmeyi savunur. Çünkü devrimin hedefi ve çıkarları bütün milliyetlerin, emekçileri, işçileri açısından aynıdır. Öte yandan, milli baskı uygulayan gerici iktidarın devrilmesiyle, ulusların serbestçe kaderlerini tayin etmeleri sözkonusu olacaktır (ayrılma ve birleşme). Lenin'in dediği gibi, "Günümüzde yalnız proletarya, milletlerin gerçek özgürlüğü ve bütün milletlerin işçilerinin birliği davasını savunmaktadır." Ortak örgütlenmenin gerçek temeli, devrimin, bütün emekçilerin ve milliyetlerin çıkarlarını savunmasındadır.

Eğer aynı devlet çatısı altında, aynı ezen sınıflara ve devlete karşı bir devrim sözkonusuysa, elbette milliyetlere göre örgütlenme proletaryanın ve emekçilerin gücünü bölmekten başka bir işe yaramaz. Lenin şöyle diyordu:

> *"Ezilen ulusun sosyalistleri, ezilen ulusun işçileriyle ezen ulusun işçilerinin tam ve kayıtsız şartsız birliğini, örgütsel birlik dahil olmak üzere, savunmalı ve uygulamalıdırlar. Bu olmadan burjuvazinin her çeşitten entrikaları, kalleşlikleri ve hileleri karşısında proletaryanın bağımsız politikası savunulamaz ve işçi sınıfı öteki ülkelerin işçileriyle sınıf dayanışmasını gerçekleştiremez."* (Ulusların Kaderlerini Tayin Hakkı)

Ayrı örgütlenmeyi Türkiye'de genellikle Kürt küçük burjuva milliyetçi örgütleri savunmaktadır. Bu bir bakıma doğaldır. Çünkü ezilen bir ulusun örgütlenme özgürlüğünü (proletaryanın iktidara yönelik örgütlenmesi dışında ulusal muhtevadaki örgütlenmesini) reddedemeyiz. Lenin şöyle diyor:

"Besbelli ki belirli bir devlet içinde, hangi milliyetten olursa olsun her topluluğun örgütlenmesi dahil, her türlü örgütlenme özgürlüğünü asla reddetmemekle birlikte sosyal demokratlar (yani Marksistler), böyle bir şeyi isteyemezler ve böyle bir birliğe arka çıkamazlar." Ayrıca Stalin de;

"Ulusların istedikleri gibi örgütlenme hakları vardır; zararlı olsun, yararlı olsun, hangisi olursa olsun, kendi ulusal kurumlarını muhafaza etmeye hakları vardır (...) ama bu, sosyal demokrasi, ulusların zararlı kurumlarına karşı, ulusların akla uygun olmayan taleplerine karşı mücadele etmeyecek demek değildir. Tam tersine, bunu yapmak, ulusların iradesini, proletaryanın çıkarlarına en uygun biçimde örgütlenmelerini sağlayacak tarzda etkilemek, sosyal demokrasinin görevidir." diyor.

Burjuva milliyetçilerinin bu çerçeve içinde ulusal örgütlenme kurumlarını kurma hakları vardır. Lenin'in dediği, "Burjuva milliyetçiliğinin ilkesi genel olarak milliyetin gelişmesidir." Bu yüzden, milliyete göre örgütlenmeyi, kurumlaşmayı istemek, burjuva milliyetçilerinin işidir. Fakat sorun bu noktayı aşmaktadır. Ezilen ulus milliyetçileri (Kürt milliyetçileri) ayrı örgütlenmeyi "Marksizm" kılıfı altında getirmekte, "Ayrı devrim yapılacağı için ayrı örgütlenme gerekir çünkü burası sömürgedir." demektedirler.

Böylesine bir "görüşle" ayrı örgütlenmeyi savunmak, açıktır ki, "Marksist" kılıf altında burjuva milliyetçiliğinin gelişmesini istemekten başka bir anlama gelmez. Proletarya, uluslararası planda ortak mücadele ilkesini benimsediği halde millici sınırlar ve örgütler için de kavgasını vermektedir. Burjuva sınırları içinde verdiği sınıfsal savaş, dünya çapındaki sınıf savaşının bir parçasıdır. Bu anlayışa göre, aynı burjuva devlet sınırları içindeki çeşitli ulusların proleterlerinin tavrı, kesinlikle ortak mücadeleden yana olmalıdır. Çünkü aynı devlet çatısı altında, çeşitli milliyetlerden işçilerin, emekçilerin sınıf savaşı birleşmekte ve ortak zemin kazanabilmektedir. Bu koşullar varken, ayrı örgütlenmeyi savunmanın gerekçesi "ayrı devrim" olamaz. Somut olarak tartışacaksak, Kürt ulusunun, zaten kendi devleti yoktur ki, Kürt proleterleri kendi içinde ayrı devrim yapsın, ayrı örgütlensin! Türk devletine ve hakim sınıflara karşı sınıfsal savaş somut olarak Türk proleterleri ve emekçilerinin mücadelesiyle birleşmekte, çakışmaktadır. (Yine, "sömürgesel" bahaneyle Portekiz-Angola-Mozambik ilişkisi verilmeye kalkışılmasın. Çünkü bu tip ülkelerde bir kere çokuluslu devlet özelliği yoktur. Sömürgesel devrim sözkonusudur. Türkiye'de ise ancak Türkiye ge-

nelinde, emperyalizme karşı sömürgesel devrim sözkonusudur.)(*)

Öyleyse, çokuluslu devlette, sınıf mücadelesinin ortak hedefi haline gelen Türk devleti ve hakim sınıflarına karşı mücadele sözkonusuysa (ki bu sınıfsal mücadele Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkını içerir) ayrı örgütlenmeyi savunmak, Yunanistan, Brezilya gibi farklı devlet sınırları içinde yer alan değişik ulusların ayrı örgütlenmesini savunmak değil, aynı devlet sınırları içinde milliyetlere göre bölünmüş bir örgütlenmeyi savunmaktır. Devrimciler, bu yanlış burjuva hayallere ve zararlı akımlara karşı mücadeleyi ihmal edemezler.

Türk ve Kürt halklarının oligarşiye karşı örgütlenmesi, demokratik halk diktatörlüğünü gerçekleştirmeye yönelecektir; program budur. Bu durumu kısa da olsa PASS'ye göre özel olarak irdelemekte yarar var.

Bilindiği gibi, Türkiye burjuva demokratik devrimini yapamamıştır. Türk devleti ulusal devrimini yapmış fakat tekrar yeni-sömürge olmuştur. Türkiye'de bu, emperyalizmden bağları kopartmak, faşizmi yok etmek, toprak sorununu ve ulusal sorunu çözümlemek anlamına gelmektedir. Eskiden, I. ve II. bunalım döneminde burjuva demokratik devrimini yapamayan ülkelerin iki sorunu vardı: Ulusal sorun, emperyalizmden kurtulmak; toprak sorunu, feodalizmi tasfiye etmek. Bugün ise, özü burjuva demokratik devrim olmasına karşın, demokratik halk devrimi esas olarak iki noktayı kapsar: Emperyalizmi ve faşizmi tasfiye etmek. Devrim bu çerçevede, aynı zamanda da, toprak sorununu ve milli sorunun çözümünü de kendi içinde taşımaktadır. Milli sorunun devrimci anlamda başka bir çözümü mümkün değildir. Bugün, ön planda olan anti-faşist (anti-oligarşik) mücadele Kürt ulusunun kurtuluşunu ve ulusal taleplerini de içermektedir. Çünkü oligarşik devlet, Türkiye halklarına (Kürt ve Türk halkına) kan kustururken, Kürt ulusuna da, ulusal baskı, şovenizm politikası uygulamaktadır. "Komünizme ve bölücülüğe karşı" burjuvazinin yaptığı propaganda bunu açıkça göstermektedir. Kısacası, demokratik halk devriminin bugünkü aşamasında sınıfsal yanın ağır basması, Kürt ulusunun çıkarlarına ve mücadelesine ters düşmemekte, uyum göstermektedir. Görünürdeki çelişki ise (sınıfsal yan ile Kürt ulusunun çıkarları) sadece biçimseldir ve milli baskının var oluşundan kaynaklanmaktadır.

Emperyalizmin III. bunalım döneminde yeni-sömürge ülkelerin tek devrim stratejisi olan PASS'ye göre, sınıf mevzilenmesi ve ittifakları, ulusal sorun açısından da nasıl konacaktır? Demokratik halk devriminin hedeflerinde bir araya gelen anti-oligarşik mücadele ile milli baskının ortadan kaldırılması mücadelesi, sınıf mevzilenmesini de belirginleştirmiştir. Yeni-sömürge ülkemizde, devrimin temel güçleri işçi sınıfı, köylülük ve küçük burjuvazidir. (Devrimden yana

---

(*) Bu noktada çeşitli ihtimaller tartışılabilir. Örneğin. Türkiye Kürdistanı'nda çelişkilerin yoğunlaşması ve halk hareketinin yükselmesi, Türkiye genelindeki mücadeleyi aşar ve ayrı bir karakter kazanırsa ne yapılacaktır? Şüphesiz somut duruma göre, devrim hareketini **hızlandırmak,** yeni taktikler çizmek proletaryanın ve örgütünün görevleridir.

olan anti-emperyalist demokrat güçler de vardır fakat devrimin temel güçleri arasında sayılmazlar) Kürt emekçi halkıyla Türk emekçi halkı aynı temel güçler içerisinde değerlendirilirler. Yalnız bu noktada devrimcilere düşen görev, iki halk arasındaki ulusal çelişkileri (ulusal düşmanlığı) kendi kaderini tayin hakkı temelinde propaganda ve ajitasyon yürüterek çözmek, karşılıklı güveni devrim mücadelesi içinde pekiştirmektir.

Demokratik halk devrimini gerçekleştirmenin yolu, halk savaşıdır. PASS'ye göre halk savaşının ilk aşaması öncü savaşıdır. Halk savaşında devrimin izleyeceği rota, (III. bunalım döneminde şehir ve kır gerilla savaşının diyalektik birliği sözkonusu olmasına karşı) kırlardan şehirlere doğrudur. Devrimde temel savaş alanı kırlar olmasından ötürü, temel güç köylülerdir. Şehirlerde proletaryanın fiziki olarak belirleyici güç haline gelmesi devrimin son aşamasına tekabül eder. (Tabii ki bu, şehirlerdeki faaliyeti kırla bir bütün halinde yürütmek gerektiğini dışlamaz.) Bu çerçevede ulusal sorun nasıl ele alınabilir? Şehir-kır diyalektik birliği temelindeki politik faaliyet programı, Kürdistan için de geçerlidir. Fakat öncelikle söyleyelim ki, politik çalışma kesinlikle Kürdistan'ın özelliklerine, sorunlarına dayanmalıdır. Ayrıca Kürdistan'da ideolojik platformdaki mücadele de son derece önemlidir.

Kürdistan'daki ulusal baskıya karşı mücadele köylülerin, emekçilerin çelişkilerini gündeme alarak yürütülmelidir. Öyle ki, ulusal baskıya karşı mücadele, aynı zamanda Kürt köylülerinin, emekçilerinin, faşist devletin ordusuna, polisine, toprak ağalarına, sermayedarlarına karşı mücadelesinin kendisi olmalıdır. Bunun dışındaki milliyetçi, yanlış hedefleri gösterenlere karşı mücadele edilmelidir.

Genel devrim mücadelesi açısından değerlendirilecek diğer bir husus da şudur: Kürdistan'da halkın büyük çoğunluğu köylerde oturmaktadır ve korkunç bir yoksulluk içindedirler. Azgın bir sömürü (toprak ağası, tefeci sermayedar) altında ezilmekte ve gerekli ihtiyaçlarını ağır fiyatlarla alabilmektedirler. Bunun karşısında ürünleri düşük fiyatlarla aracılar ve ağalar tarafından gasp edilmektedir. Kırlık bölgeler, emperyalizme karşı mücadele açısından **uygun** koşullara sahiptir. O halde, kırlık bölgelerde, köylüler arasında yapılacak çalışmalara, yani kırsal çalışmaya, Kürdistan'da ağırlık verilmelidir. Bu çerçevede, kırsal bölgelerdeki çalışmalar, Kürdistan'ın özelliklerinin, çelişkilerinin tahlili üzerinde yürütülmelidir. (Kırsal çalışmayı, ulusal baskıya karşı mücadeleyi de içererek genel devrimci faaliyetle birleştirme!) Hemen belirtmekte yarar vardır: Şimdiye kadar, gerek kırsal mücadele konusundaki tecrübesizlik, gerekse de ulusal meselede pratiğe ilişkin adımlar atılamaması, teoride de genel bir eksiklik biçiminde yansımaktadır. Teori, tecrübelere dayandığı içindir ki, bugün Kürdistan'daki mücadele konusunda teorik değerlendirmelerimiz, genel perspektiflerimizden hareketle edineceğimiz tecrübe birikimlerine, hatalarımıza, başarılarımıza bağlı olarak gelişecektir.

Bir başka sorun da öncü savaşının Kürdistan'da nasıl ele alınacağıdır.

Bilindiği gibi öncü savaşı, silahlı propaganda temelinde kitlelerin devrim

saflarına çekileceği (suni dengenin kırılacağı) stratejik bir aşamadır. Silahlı propaganda, şehirde ve kırda yürütülecek gerilla savaşı aracılığıyla, kitlelere politik hedef gösterir, bilinçlendirir, oligarşiye karşı güçlü bir alternatif örgütlenmenin varlığını gösterir vs.

Oligarşiye karşı silahlı propaganda temelinde yürütülecek öncü savaşı, Türkiye Kürdistanı'nda aynı zamanda ulusal baskıya karşı mücadeleyi içererek yürütülebilir mi? Bu soruya genel devrim stratejimiz açısından olumlu cevap veriyoruz. PASS'ye göre şehir ve kır mücadelesinin diyalektik birliği, Kürdistan'da da bu genel programın hayata geçmesini içerir çünkü milli baskıyı da çözümleyecek olan mücadele bunun içindedir. Ancak öncü savaşı ve silahlı propagandanın yürütülmesi açısından Kürdistan'ın bazı özelliklerini belirtmekte yarar var:

1 - Şehirlerin durumu: Kürdistan'da şehirleşme oranı düşüktür. Şehir nüfusları belli düzeydedir. Diğer yandan, milli baskının somut bir yansıması olarak, şehirlerde askeri denetim çok sıkıdır. Dört bir yan askeri kışlalarla donatılmıştır.

2- Kırların durumu: Batıdaki köylere nazaran, Kürdistan'daki köylerde ka palı köy ekonomisi, toprak ağalarıyla olan çelişkiler, tefecilerle ilişkiler daha yoğundur. Ürettiği ürünlerini ucuza satması, ihtiyaçlarını pahalıya alması köylü leri daha da yoksullaştırmaktadır.

3- Yeni-sömürgecilik ilişkileri, Kürdistan'ı Batıdaki gibi yoğun bir şekilde sarmamıştır. Bunu, İstanbul, Ankara, Adana, İzmir gibi büyük şehirlere yapılan göçlerden çıkarabiliriz çünkü sanayileşme belli merkezlerde yoğunlaştırılmış tır. Bunun diğer bir nedeni de, tekelci burjuvazinin cılız oluşu ve riskli, uzun va deli yatırımlara girememesidir. Kürdistan'daki yeni-sömürgecilik ilişkilerinin - Batıya nazaran - gelişme sürecinde oluşu, bir yandan köylü yığınlarının sermayedar-ağa-tefeci baskısı altında oluşunu gösterirken, diğer yandan da, emekçilerin azgın ordu-polis baskısı yanında nispi refahla da tepkilerinin gevşetildiğini göstermektedir.

- 4- Geniş Kürt köylü yığınları, emekçileri, uzun yıllar, uygulanan milli baskı politikaları gereği, ordudan, hükümetten çekifmekte, onları daha çok gözlerin de büyütmektedirler. Bu yüzden Kürt köylüleri, devletle dost geçinmeyi, dev letle mücadele etmeye yeğlemektedir. Özellikle Dersim yöresinde, hala 1938 soykırımının "korkulan" sürmektedir. Milli baskının varlığı, devlet gücü eliyle, Kürt emekçi ve köylüleriyle oligarşi arasındaki suni dengeyi öteden beri de vam ettirmiştir.

Bunlardan hangi sonuçlar çıkar: PASS Kürdistan'a özgü özellikleri hesaba katarak hayata uygulanmalıdır. Şehirlerin durumu ve yeni-sömürgecilik ilişkilerinin -Batıya nazaran- düzeyi, Kürdistan'da şehirlere oranla, kırlardaki mücadele ve örgütlenmeye ağırlık vermemizi gerektirmektedir. Öte yandan politik hedeflerimizi saptarken, milli baskıyı ve Kürdistan'ın özelliklerini hesaba katmalıyız. Kürdistan'da silahlı propaganda, kırlarda -ve tali olarak şehirlerdeyürütülecek gerilla savaşı aracılığıyla her şeyden önce köylülerin çelişkilerini

göz önüne almalı, Kürt köylülerinin ordu ve hükümet karşısındaki durumu, baskı, yaygara ve gözdağına dayanan oligarşinin propagandası yıkılmalıdır.

PASS açısından Kürdistan'da mücadele karşısında örgütlenmenin bölgeselliği nasıl ele alınabilir?

Çokuluslu bir devlette, ortak örgütlenme, ezilen ulus açısından, bölge örgütlenmesi biçiminde somutlaştırılabilir. Yani ezilen ulus topraklarında proletarya partisinin, o yerin ulusal özelliklerini, taleplerini dikkate alan bir bölgesel örgütlenmesi sözkonusu olur. Türkiye Kürdistanı'nda böylesi bir örgütlenmeye gitmek, proletarya partisinin iki ulusun ortak örgütlenmesini ve mücadelesini kendi çatısı altında kaynaştırması açısından önemlidir. Böylesi bir bölgesel örgütlenmeye gitmeden, ezilen ulusun özel statüsünü, taleplerini dikkate almadan faaliyet yürütmek, şüphesiz başka bir yanlışa, sanki iki ulustan emekçi halkın birliği sözkonusu değil de, tek bir halkın mücadelesi varmışcasına mücadeleyi sürdürme anlayışına gider. Bu açıkça ezen ulus şovenizmine düşmek olur!

Kısaca toparlarsak; bölgesel örgütlenme, Kürdistan'ın ulusal özelliklerini dikkate almalıdır. Bu örgütlenme.Türkiye çapında tek bir örgütün çatısı altında kaynaşmalı, merkezileşmen, uyumluluğu sağlanmalıdır. Milli meseleye sloganlar düzeyinde değil, pratikte yapılması gerekenleri yerine getirerek yaklaşmak gerekir.

> *"İşçilerin milliyetler bakımından sınırlandırılmasın/n neye yol açtığını biliyoruz. Tek işçi partisinin parçalanması, sendikaların milliyetler bakımından bölünmesi, ulusal sürtüşmelerin kızışması, öteki milliyetler işçileri karşısında ihanet, sosyal demokrasi (yani Marksizm) safhasında tam bir çöküştü... Böyle bir duruma karşı tek çıkar yol, enternasyonalizm ilkelerine dayanan örgütlenmedir.*
>
> *"Rusya'nın (diyelim Türkiye'nin) bütün milliyetler işçilerinin hemen tek ve birleşmiş topluluklar içinde toplanması, bu toplulukların tek bir parti içinde birleştirilmesi; görev işte budur.*
>
> *"Partinin bu kuruluş biçiminin, bölgelerin tek bir bütün içindeki, parti içindeki geniş bir özerkliği dıştalamadığı ama içtelediği kolay anlaşılır."* (Stalin, Milli Mesele)

Stalin'in özerkliğini, Türkiye şartlarında şöyle anlayabiliriz: Partinin Kürdistan'daki kolunun, bölgenin özelliklerini, taleplerini göz önüne alarak faaliyet sürdürmesi. Başka türlü bir "özerklik" anlayışı şüphesiz hizipçilik ve ayrı bir ulusal örgütlenmeyi savunmak olur. Bir başka nokta da Rusya'da ezilen ulusların, kapitalizmin iç dinamiği ile gelişmesinden ötürü, burjuva önderliğinde kendi örgütlenmelerini yaratmalarıdır. Türkiye'de ise, Kürt ulusu burjuva önderliğinden yoksundur, ulusal örgütlenmesini sağlayamamıştır. Bu açıdan Stalin'in "özerklik" kavramını biz. partinin. Kürdistan'daki "bölge örgütlenmesi" olarak anlıyoruz.

DEVRİMCİ SOL

THKP-C
ve
İKİ SAPMA

DEVRİMCİ SOL: 6
BİLİMSEL ELEŞTİRİ DİZİSİ: 2

Adres: Çadırcı Sok. No.15 Eminönü-İST.
Dizgi/Baskı: Göktaş Matbaası
Baskı Tarihi: Ocak 1980
Sorumlu Müdür: Haydar BAŞBAĞ

ÖNSÖZ

Hareketimizin ortaya çıkışından bu yana, hem oligarşi saldırılarını durmadan artırmış, hem de THKP-C adına konuştuğunu iddia eden tüm sağ ve "sol" sapma akımlar hareketimize yönelik karalama ve suçlama kampanyasını sürdürmeye devam etmişlerdir.

Gerçek bir savaşçı parti olmanın önkoşullarından biri, devrimin temel meselelerinde açık ve net bir birliğe sahip olmaktır. Türkiye'de her renkten tüm gruplar bu gerçeği tekrarlamasına rağmen, kendi görüşlerinin netleşmesi ve devrimci teorinin gelişen sınıflar mücadelesinin yolunu aydınlatması sorununa somut cevaplar getirmekten çok, birbirlerini mat etme ve küçük burjuva entelektüel polemiklerden öteye gidememişlerdir.

Ve Türkiye solunda, devrimci pratiği aydınlatan, hayatın içinde zenginleşen Marksist-Leninist teori değil, "laf salatası" yapılmaktadır.

Pratikteki deneylerden çıkan ve somut pratiği yönlendiren zengin bir teori üretilmeden kadroların teorik keşmekeşten kurtulabilmesinin yolu yoktur. Te ori pratiğin örgütlenmesine hizmet etmeli ve pratiğin yolunu aydınlatan, neyin nasıl yapılacağını açıklayan bir rota izlemelidir. Türkiye solunda (sağ ve "sol" şekillenmeye paralel olarak) kimileri teoriyi küçümser bir tavra girerken, kimile ri de yukarıda özetlemeye çalıştığımız somut konuşmak yerine çok "laf" etme yi seçmektedir.

Devrimci bir hareketin tavrı bu olmamalıdır. Bizim teorimiz her gün biraz daha zenginleşen pratikten ve somut deneylerden çıkmış olmalıdır. Ancak

böylesi bir teorik çaba ve buna bağlı çalışma sınıflar mücadelesine doğru bir yön verecek ve proletaryanın komünist kadrolarını yaratacaktır.

Teorimiz bu perspektifle şekillenmiştir ve pratik içerisinde giderek zenginleşecektir. Bunun için de hareketimiz teori adına Marksizmin genel klasik alıntılarıyla doldurulmuş, içerisinde sadece bir-iki paragraf tartışma noktası olacak yüzlerce sayfalık broşür vs. yayınlamak gibi bir çizgi izlemeyecektir. Somut yazmak, somut konuşmak temel ilkemiz olacaktır. Bu anlayışta olduğumuz için tüm siyasi muarızlarımızın "Programlı, etraflı görüşleriniz nedir?" vs. çığırtkanlıklarına rağmen, böylesi "laf yapma" metoduyla teori üretme yolunu seçmedik.

Elbette oportünist grupların eleştirilerine, polemiklerine karşı kadroları ideolojik olarak eğitmek, kafa karışıklığına meydan vermemek amacıyla da gerekeni yapacağız.

Bu broşürde özellikle Devrimci Yol (DY) ve Devrimci Kurtuluş (DK) ismi etrafında toplanmış grupların THKP-C değerlendirmesi ve öncü savaşı hakkındaki görüşlerini kısaca eleştireceğiz.

DY, "geçmiş" hakkındaki görüşleriyle, gelişen pratiğe ve örgütlenmeye ilişkin önerileriyle PASS'yi savunmadığı ortaya çıktığı oranda daha keskin geçmiş savunucusu pozlarında oportünizmini gizlemeye devam ediyor.

Ayrılık dönemi ve sonrasında DY aylarca büyük bir hırçınlıkla Devrimci Sol'u küçük düşürmeye, kendi tabanlarına "Devrimci Sol'culaın görüşlerinin olmadığını" ispat etmeye çalıştı. Bir yandan ideolojik tartışmanın önüne set çekerken, bir yandan da kadro ve sempatizanlarını Devrimci Sol'a karşı kışkırtarak kemikleştirme biçiminde bir politika izledi. Hatta ideolojik mücadelenin oportünizmin panzehiri olduğunu çok iyi bilen DY başyazarı, Devrimci Sol'un eleştirilerini bizzat kendisi cevaplamasına rağmen, Devrimci Sol'a karşı olan tahammülsüzlüğünden olsa gerek, bunu "Devrimci Gençlik" imzasıyla yaptı.

Bizim Devrimci Gençlik'den gelmiş olmak, genç olmak veya yaşlı olmak diye bir sorunumuz yoktur. M.Çayan'in dediği gibi;

> *"Türkiye proleter devrimci hareketi içinde siyasi irticaya karşı baş eğmez bir mücadele içinde olan arkadaşlarımız, daima biz genç proleter devrimciler için örnek olmuşlar ve büyük değer taşımışlardır. (...)*
>
> *"'Biz eskileriz, biz biliriz' safsatadan başka bir şey değildir. Neyi bilirsiniz? Biz eğer gerçekten devrimciysek, gerçeği biliriz. Sosyalistler arası ilişkiler askeri kışla ilişkileri değildir. Her geçen yıl kıdeminin arttığını zanneden ve başkalarından itaat bekleyen kişinin kafası sosyalist değil, olsa olsa dar asker kafasıdır."*

İşte DY başyazarı da tıpkı M.Çayan'ın eleştirdiği Mihri Belli kafasındadır ve eski olmanın ardına sığınmak istemektedir. Ayrıca belirtmek gerekir ki, DY'nin hareketimizle ilgili gençlik tahlili TKP ve TİP'den ödünç alınmadır.

"Bu grupçukların taraftarlarının çoğunluğu bu nedenle ortaokul ve lise seviyesindeki iyi niyetli fakat çok genç, bilinç seviyesi düşük unsurlar tarafından oluşur. Teorik tartışma da bu tabana uygun düşen, daha doğrusu ona hitap eden bir nitelik taşır."

DY'nin bu tahlilini okuyan ve onun nasıl bir tabana sahip olduğunu bilmeyen birileri DY'nin geniş işçi-köylü kitlelerini kucakladığını, adeta partileşmenin ikinci evresinde olduğu gibi, kadrolarının da çoğunlukla işçilerden ve köylülerden meydana geldiğini sanır.

DY'nin bu tahlili 1965'lerden beri kaşarlanmış revizyonistlerin, gençliğin silahlı mücadeleden yana olmasını genç ve dinamik olduklarına, yaşlarıyla orantılı heyecanlı olmalarına bağlayan TİP, TKP ve Mihri Belli'nin M.Çayan'lar için yaptığı tahlillerin aynısı değil midir? Benzer alıntıları bulup çıkarmak pekala mümkündür. Ama bu gereksiz bir çaba olur. "Eski" DY yazarı gençliğe ilişkin yaptığı bu tahlille kendi tabanını da horlayıp küçümsemiyor mu acaba?

Önemli olan Marksizm-Leninizmi savunmaktır. Eleştiriyi (Devrimci Sol Bildirgesi'ne karşı "Devrimci Gençlik"in cevap vermesinde olduğu gibi) üniversiteli gençlik veya liseli gençlik yapmış, bu hiç önemli değildir. Çünkü devrimcilik yaşla ölçülen ya da kazanılan bir vasıf değildir.

DY'nin hiç ciddiye almadığı, önemsiz gördüğü Devrimci Sol'culaın ortaya çıkmasıyla birlikte, adeta paçaları tutuşmuş, o hiç çıkmayan "Devrimci Gençlik" Dergisi çıkmaya başlamış, bir türlü açılmak bilmeyen (!), söylenemeyen inkarcı görüşler teker teker dergi ve broşür sayfalarında yer almaya başlamıştır.

Gelişen süreç, devrimci görüşleri tahrif etmeye kimsenin gücünün yetmediğini, kadroları suni kemikleştirmeyle hiçbir hareketin önlenemeyeceğini ortaya koymuştur. Öyle ki, "Askıcı" Sol çığırtkanlığını dilinden düşürmeyen DY, artık bu tavrını bir kenara bırakmak zorunda kalmıştır.

Bugün, THKP-C'nin yenilgisiyle ilgili görüşlerimizi ve bu konudaki sağ ve "sol" yorumları tekrar ortaya koymak, THKP-C'nin devrim stratejisini sağ ve "sol" yorumlara karşı savunmak ve eleştirileri cevaplandırmak gerekli bir hale gelmiştir.

DY'NİN THKP-C ELEŞTİRİLERİ İNKARCILIĞINI BELGELİYOR

THKP-C tezlerinin inkarına ilişkin teori ve pratiğini sergilememizle birlikte, DY, kendi kadrolarının kafa yapılarını değiştirmek için keskin THKP-C savunucusu gözükmek yolunu seçti ve bu hedefe varmak için, her türlü tahrifatı yapmaktan, entrikaya başvurmaktan geri durmadı. DY, Devrimci Sol broşüründe ortaya konan geçmiş konusundaki görüşleri eleştireyim derken, aslında kendi inkarcılığını sergiliyor, konuştukça inkarcılığı kanıtlanıyor.

DY'nin nasıl bir THKP-C "savunucusu"(!) olduğunu göstermek de, gerçek yüzünü sergilemek de -elbette konuştuğu oranda- boynumuzun borcu olmuştur.

71 Öncesi Kendiliğindenci Bir Süreç midir?

> *"Hayat devrimci pratiğin içinde işçi-köylü-öğrenci militanları bir araya getirdi..."*

DY, M.Çayan'ın bu sözlerini "işte kendiliğindencilik" diye yorumlayarak THKP-C'nin oluşumunu, M.Çayan'ın aklına adeta birdenbire bir parti oluşturma fikri gelmişçesine yorumlamakta ve partiyi karikatürize etmektedir.

> *"Hareket 1970 Aralığındaki gelişmelerle örgütsel ilişkiler açısından bir niteliksel dönüşüm aşamasına geldi.*"

DY, THKP-C'nin oluşumunu "1970 Aralığındaki gelişmelerle" açıklamaktadır. Bu, işi son derece basitleştirmek ve karikatürleştirmekten başka nedir ki?

Yıllar boyu teorik gelişmeyle beraber süren TİP-MDD muhalefetini, organize ideolojik mücadeleyi ve o günkü pratiği hiçe sayan DY, bugün tasarladığı devrim, çalışma tarzı, örgüt anlayışı ve ona uygun bir partiyi geçmişle kıyaslamakta ve sonuç farklı olunca da geçmişi eleştirmek için M.Çayan'ın yazılarından cımbızla kendi görüşlerini "haklı" çıkartacak sözler aramaktadır. Bu anlayışın sonucu THKP-C, 1-2 ay gibi bir zamanda kurulan bir foko ocağına indirgenmiş oluyor.

M.Çayan'ın "Yayın Politikamız" adlı yazısında, örgütün kurulduğunu belirttiği pasajda, "Hayat devrimci pratiğin içinde işçi-köylü-öğrenci militanları bir araya getirdi..." sözlerinden DY başyazarı, büyük bir kurnazlık ve dilbilgisi uzmanlığıyla, "Bak, işte M.Çayan da diyor ya, hayat bizi bir araya getirdi, yani kendiliğinden bir araya geldiler." sonucunu çıkartıyor. DY yazarına bravo demek gerekiyor. Nasıl da düzlüğe çıkıp aklandı! "Hayat" kelimesinin DY yazarı tarafından bu şekilde yorumlanması ve büyük(!) tahlillerin dayanağı yapılması o çok sevdikleri ördek Mehmet öyküsünü hatırlatıyor insana. Devam ediyor DY yazarı:

> "... *12 Mart öncesinde kaleme alınan Devrimde Sınıfların Mevzilenmesi, ASD'ye Açık Mektup, Kesintisiz Devrim I ve İhtilalin Yolu bildirisinde genel hatlarıyla ortaya konulan görüşler o döneme kadarki mücadele içerisinde savunulan görüşlerin bir sentezi niteliğini taşır.*"

Yazılan yazılar daha önce savunulan görüşlerin sentezi olduğuna göre, THKP-C düşüncesinin '71 öncesi de var olduğunu ve onun içe ve dışa dönük çok yönlü bir ideolojik mücadele süreci geçirdiğini DY de kabul etmiş oluyor.

Bu süreç, ideolojik mücadele ekseninde gelişen, pratiğe uygun, kendine özgü örgütlülüğe sahip bir partileşme süreci olarak kabul edilmelidir.

Eğer '71 öncesi süreç partileşme sürecini ifade etmiyorsa ve DY'nin anladığı anlamdaki bir kendiliğindencilik -hayat bizi bir araya getirdi- anlayışıyla ele alınırsa, daha önce savunulan ve sonra senteze ulaşan görüşler zihin antrenmanı olsun diye mi savunulmuştur? THKP-C'yi oluşturan insanlar bu süreçte yalnız oturup tartışmak, yazı yazmakla mı uğraşmıştır?

"Bu hareket revizyonizmin uzun yıllar etkinliğini sürdürdüğü bir ortamda filizlenip gelişmiştir."

DY, M.Çayan'ın bu sözlerini de kendiliğindenciliğe örnek göstermek istemektedir. Yani DY'ye göre, bir hareket revizyonizmin içinden doğup gelişirse ve birtakım zaafları taşırsa kendiliğindencidir. Bu yüzden ideolojik birlik de yoktur. (!) DY, M.Çayan'ın sözlerinden kendiliğindenciliği çıkartacağına, revizyonizmin kalıntılarının ne demek olduğunu anlamaya çalışmalıdır. "Yakın devrim hayalleri" ile mücadeleye katılan insanların mücadelenin zor koşullarında ihanet edebileceklerini ve bunun şartlara, tespit edilen çalışma tarzı ve devrim anlayışının uygulanmasına bağlı olarak, öneminin ve etkisinin ne olacağını düşünmelidir.

DY teorik inşaya ve onunla orantılı gelişecek pratiğe neden zaman tanımıyor? Tecrübe ve deney birikimi, teorik birikim dışarıdan gelen ilahi bir güçle mi sağlanacak, böyle mi kavranıyor? Hayır, DY böyle olmayacağını bilecek kadar "tecrübelidir". Bunlar DY'nin THKP-C üzerine düşüncelerini açık olarak söyleyememesinin verdiği sıkıntıdan kaynaklanan saçmalamalardır sadece.

Eğer DY'nin "kendiliğindencilik'ten anladığı Marksizm-Leninizmi kavrama sürecinin yaşanması ve adım adım pratiğe geçişse, böyle bir "kendiliğindencilik" doğal ve geçilmesi zorunlu bir süreçtir. Dünyada, devrimini yapmış ülkelerdeki Marksist-Leninist partiler dahil, böyle bir süreç geçirmeden zafere erişen tek parti gösterilemez.

Ama DY'nin kendiliğindencilikten anladığı böyle bir iç evrim olsaydı, kendiliğindencilik sonucu partinin yenildiği gibi bir tespite varılamazdı.

DY'nin kendiliğindencilikten anladığının farklı bir şey olduğu açıktır.

DY, bugün düşündüğü biçimde bir partileşme sürecinin '71'den önce yaşanmamasına bakarak, THKP-Cnin yaratılmasına "kendiliğindenciliğin" damgasını vurduğu sonucuna ulaşıyor. Yani bugüne bakarak dünü mahkum ediyor. Oysa Marksizmin değişen şartlara uygun mücadele ve örgütlenme biçimlerini gündeme getireceği, ona uygun taktikler izleyeceği bilinen bir gerçektir.

M.Çayan ve arkadaşları 50 yıllık revizyonist geleneğe ve cuntacılığa karşı mücadele ede ede, Marksist-Leninist teoriyi adım adım özümlemiş ve Türkiye şartlarına uygulamışlardır. Tabii ki böyle bir süreçte, yani Marksizm-Leninizmin dar bir aydın grubunun sınırlarını aştığı ve devrimciler tarafından yeni yeni kavranılmaya başlandığı bir süreçte M.Çayan ve arkadaşlarından partiyi daha

uzun bir sürece yayılacak şekilde yaratmaları beklenemezdi. Örgütlenmelerinin, kendi gelişimlerine uygun olması doğaldı.

'71 öncesinde solda yaşanan devrimin niteliği ve yoluna ilişkin tartışma (Sosyalist devrim mi, MDD mi; halk savaşı mı, ayaklanma mı tartışması) bugün artık geçerliliğini bizzat pratik içinde yitirmiş durumdadır. Onun yerini THKP-C'nin teorik tezlerinin ve pratiğinin sağ, "sol" ve devrimci yorumlanışı almıştır. Bu farklı durum, '71 öncesi ve günümüzde iki ayrı karakterde partileşme sürecini gündeme getirmiştir. Tabii ki, bugünkü partileşme süreci dünün deney, tecrübe birikimi üzerinde gelişecektir. Dünden farklı olarak, bugün artık Türkiye devriminin yolu açıktır. Gündemde olan Türkiye devriminin yolunun öğrenilmesi meselesi değil, onun pratiğe geçirilmesi konusundaki sorunların aşılmasıdır.

Kısaca, '71 öncesi tayin edici görev, Türkiye devriminin yolunun belirlenmesi iken, bugün bunun yerini, var olan ideolojik çizgiyi daha da zenginleştirerek proletaryanın perspektifini hayata geçirmek almıştır.

Bir yandan THKP-C'nin yaratılmasını kendiliğinden, gökten adeta zembille inmişçesine 1-2 ay gibi bir zamana sığdır, sonra da THKP-C'yi "savunduğunu" iddia et! Bu sahtekarlıktan başka bir şey değildir. DY, "kendiliğindenci" tespitini yaptıktan sonra, THKP-C'nin bölünmesini ve yenilgisini bu tespite dayanarak rahatlıkla çözümleyebiliyor.(!)

THKP-C Neden Yenildi?

Devrimci Sol Bildirgesi'nde de izah ettiğimiz gibi, THKP-C'nin fiziki olarak yenilgisi 60 yıllık revizyonist gelenek içerisinde aranmalı ve öncü savaşı veren bir partinin çalışma tarzı ve örgütlenmesinde tasfiyeciliğin özellikleri, gelişimi ve oynadığı rol detaylı olarak belirlenmelidir.

Ve yine THKP-C'nin silahlı mücadele sürecinde kadro üretkenliğini neden sağlayamadığı, özellikle silahlı mücadelenin sürekli biçimde dar bir kadro tarafından sürdürülmesinin nedenleri iyi kavranmalıdır.

'71 koşullarında Ankara il örgütü üyeleri tarafından yapılan değerlendirmede yenilgiye ilişkin şunlar söyleniyor:

> *"Partimizin yediği darbe sola sapmasından değil, parti içindeki sağ sapmanın örgütü içten kemirmesi, görevleri savsaklaması ve partiyi hantallaştırmasından ötürüdür (...)*
>
> *"Bugün bu sapma (...) şehirleri temel alarak, ekonomik ve demokratik mücadeleyi temel çalışma alanı olarak seçmekle, tali görevleri temel görevler seviyesine çıkartarak silahlı mücadelenin, silahlı propagandanın temel görev olduğunu gözlerden uzak tutmaya çalışmaktadır.*
>
> *"Ve yine, kırsal alanlarda savaşın yayılmasını gerektiren 'Birleşik Devrimci* Savaş' *ilkesi bir yana itildiğinden, kırlık alanlar ve geniş köylü yığınları kendi kaderlerine terk edilmiştir.*
>
> *"Silahlı savaşın ülkeye yayılması için hiçbir kıpırdanma gösterilmemiştir.*" (THKP-C İddianamesinde yer alan belgelerden)

Tüm bu ifadeler, partinin neden kadro takviyesi yapamadığını, savaşı neden kırsal alanlarda geliştiremediğini, tali görevlerin nasıl temel görevler seviyesine çıkarıldığını ve bunun sorumlusunun kimler olduğunu sanırız tartışılmayacak kadar açık biçimde ortaya koyuyor: Tasfiyeciler.

DY ise, mevcut görevlerin yerine getirilmemesinin ana nedenini "baştan itibaren yeterli ideolojik birliğin olmamasına" bağlıyor. (Ki ideolojik birliğin olmadığı bir yapıdan parti diye söz edilemez.) Ayrılık(!) o kadar derindir ki, tali görevler temel görev seviyesine çıkartılıyor. THKP-C'nin daha önce yazılan, çizilen, tartışılan görüşleri olan ve Yusuf-Münir'lerin kabul ettiği PASS doğrultusunda hiçbir çalışma yapılmıyor. Ama durum DY'nin dediği gibi ise, ideolojik birlik var mıydı, yok muydu tartışmasını yapmaya hiç gerek yok. Aynı şekilde "DY mi doğru söylüyor, biz mi doğru söylüyoruz?" ikilemini yaratarak kadrolardan bize inanmalarını istemek de yersiz. Çünkü bugün THKP-C'nin ve onun önderinin yazılı değerlendirmeleri tüm kadro ve sempatizanların elindedir. Gerçek bu belgelerin içinde ortaya konmaktadır:

> *"Yazıların tümü o dönemde parti örgütlenmesi içinde yer alan tüm arkadaşların ortak görüşüdür derken neye dayanıyorlar, kim bu acelecilerin parti örgütünde yer alan arkadaşları? Y.Küpeli, M.R.Aktolga, M.Ulusoy... Baştan beri sözkonusu yazılarda ortak görüş sahibi olduğunu hangi arkadaşları anlatıyor kendilerine?"*

Aktardığımız bu alıntıyla DY, Acil'in "Geçmişte ideolojik birlik vardı." sözlerini eleştirmeye çalışıyor.

DY yazarı, kendisini geçmişle özdeşleştirme, geçmişin temsilcisi olma psikolojisiyle hareket ediyor. Her renkten oportünist ve revizyonistin geçmişten kalmış olma iddialarını ve görüşlerini bir kenara bırakalım. Geçmişte başlangıçtan beri ideolojik birlik var mıydı, yok muydu sorusunu, THKP-C, dünün tasfiyecileri olan Yusuf-Münir kliğine verdiği açık ve net cevapla aydınlatmaktadır. Sözü M.Çayan'a bırakalım:

> "8u *iki arkadaş ortak görüşlerimiz olan ve bir ölçüde hareketimizin ideolojik, teorik temellerini oluşturan bütün eski yazıları, parti ve cephe bildirilerini, Kurtuluş'da tespit edilen çizgiyi ve de yazıp da bastırılamayan konuşmalarımızı vs.yi tümden reddetmektedirler.*
>
> *"'Peki, o dönemde sizler bu görüşleri solda savunmuyor muydunuz?' sorusuna verdikleri cevap oldukça ilginç:*
>
> *"'Evet savunuyorduk. Biz de böyle düşünüyorduk. Ancak o zaman biz Marksizmi iyi bilmiyorduk. Mahir'in söylediklerini olduğu gibi kabul ediyorduk. Oysa bu altı ay içinde okuduk, öğrendik. Eski görüşlerin, parti çizgisinin narodnizm ile Marksizmin eklektik bir karışımından başka bir şey olmadığını anladık. Aslında eski çizgi, fokoculuğun Marksist terminoloji altında tez-*

gahlanmasından başka bir şey değildir. Eski çizgimiz sol sapmaydı...'

"Bilebildiğimiz kadarıyla, bu arkadaşlar, Marksizmden habersiz kişiler değil, tam tersine, bu konuda toplantılarda vs.lerde sözcülük yapan, çeşitli fraksiyonların yanlış çizgide olduğunu, sosyalizmin ustalarının eserlerinden alıntılarla söyleyen ve de aylarca birlikte devrim anlayışı, çalışma tarzı, örgüt anlayışı, Türkiye'nin şartları gibi konularda konuşup hemfikir olduğumuz kişilerdi.

"Mayıs ayının sonlarına kadar parti çizgisini hararetle savunan bu arkadaşlar, İstanbul'daki arkadaşların yakalanmaları üzerine, eski ideoloji ve stratejilerini değiştirerek, eski çizgiyi sol sapma diye mahkum ederek, kitaplar içine dalarak (bütün pratik görevlerini bir yana itip) Marksizm'i öğrenip sonunda da 'Eskiden Doktor genellikle doğru söylüyordu, biz Doktor'un dediklerini yanlış değerlendirmişiz.' diyerek zamanında revizyonist ve anti-Leninist diye mahkum edilmiş olan çizgiyi, partinin yeni çizgisi diye ilan. etmişler, bunu Doktor'un her dediğinin doğru olduğunu söyleyerek değil, 'Genellikle doğru söylüyordu.' diye yapmaktadırlar." (THKP-C İddianamesinde yer alan belgelerden)

Ama DY yazarı tüm bunları bile bile utanmaz bir oportünist cüretkarlığıyla soruyor: "Baştan beri sözkonusu yazılarda ortak görüş sahibi olduğunu hangi arkadaşları anlatıyor kendilerine?"

DY.'nin "ideolojik birlik" üzerine tahlillerini biraz daha açalım:

"Gerçekten de, farklı alanlardaki çalışmalar diyalektik bütünsel bir organizasyona ulaşabilmiş değildi. Farklı alanlardaki çalışmaların zorunlu yaklaşım farklılıklarının (...) giderek büyüyüp farklı ideolojik temellere oturması önlenememiştir." DY burada ideolojik birlik sorununa "İdeolojik birlik başlangıçtan beri yoktu.", "Baştan beri sözkonusu yazılarda ortak görüş sahibi olduğunu hangi arkadaşları anlatıyor kendilerine?" yaklaşımından daha farklı bir açılım getirmektedir. Ve tartıştığı nokta asıl olarak, parti elemanlarının -Bunlar partinin şu veya bu alanındaki sıradan miltanlar değil, parti merkez komitesindeki insanlardır.-yeterli Marksist-Leninist formasyona sahip olmadan, farklı alanlarda çalışma durumunda olmalarıdır.

Henüz parti çizgisini farklı çalışma alanlarında hayata geçirecek niteliklere sahip yeterli derecede parti üyesi yoksa, sonuçta, "Parti ekonomik-demokratik, ideolojik ve politik mücadelenin diyalektik bir organizasyonudur." tanımına ters düşecek bir yapının ortaya çıkması kaçınılmazdır. DY'nin yorumuna göre, bırakalım çok yönlü çalışma sürdürecek bir organizasyona sahip olmayı, parti merkez komitesindeki en yetkin insanlar bile bu nitelikte - parti çizgisini farklı

çalışma alanlarında hayata geçirecek nitelikte- değildir. Bu noktada, THKP' den "parti" diye söz etmenin ne anlamı kalıyor? DY'nin yaklaşımı özünde, tasfiyeciliğin göz ardı edilerek THKP'nin bir "parti" olmadığını öne sürmektir.

Bu yaklaşım aynı zamanda tasfiyeci Yusuf-Münir kliğinin aklanmasından başka bir şey değildir:

> *"Parti çizgisinin hayata geçirilişinde belirli görevlerin yerine getirilemeyişini (parti çizgisinin o kişilerce benimsenmemiş olmasından başka) ne ile açıklıyor?"*

DY burada tasfiyecilik olayını göz ardı ediyor ve Yusuf-Münir'in başını çektiği ihanet kliğini aklamaya çalışıyor. Gerekçe o kadar masumane ki, ne yapsın zavallılar, parti çizgisini kavrayamamışlar! Bu yorum DY'nin mantığına uygundur. Zaten DY baştan beri ideolojik birlğin olmadığı düşüncesindedir. O zaman ortaya iki ihtimal çıkmaktadır:

- Ya baştan beri ideolojik birliğin olmaması nedeniyle (farklı devrim, çalış ma ve örgüt anlayışına sahip olunmasından ötürü) Yusuf'lar, Kıvılcımlı'nın re vizyonist görüşlerini parti çizgisi olarak hayata geçirmişlerdir;
- Ya da Yusuf ve Münir, parti çizgisini kavrayamayacak kadar teorik bilgi lenmeden yoksun, eğitilmeye muhtaç insanlardır.

Eğer DY'nin "İdeolojik birlik baştan beri yoktu." yaklaşımı temel meselelere kadar varan görüş ayrılıklarını içeriyorsa ve THKP bu denli farklı görüşleri savunan insanları merkez komite gibi bir göreve getirmişse, telafisi güç bir hata işlemiştir ki, bu, doğacak çocuğun daha baştan ölü doğmasıdır.(l) Bu noktada herkes "Bu ne biçim partidir?" sorusunu sorma hakkına sahiptir. Şayet sorun parti çizgisinin yeterince kavranmaması ve özümlenmemesi ise, baştan beri temel meselelerde olan ideolojik farklılık tespiti geçersiz demektir. Yok eğer sorun temel meselelerdeki ideolojik farklılık ise, o zaman parti gerekli şartlara sahip olmadan oluşturulmuş demektir ki, bu noktada parti ciddiyetinden yoksun bir subjektivizm gündeme gelmektedir. DY'nin mantığı, neresinden tutarsak tutalım, her halikarda tasfiyecileri aklamaya çalışan ve parti çizgisini ve yapılanmasını suçlayan bir mantıktır. Bugün kendi savundukları oportünist devrim, parti ve çalışma tarzı anlayışına uygun teorik zeminin yaratılması sıkıntısı ister istemez onları inkarcılığın savunulması noktasına götürüyor.

DY yazarı ideolojik birliğin olmadığı bir yapıya "parti" denemeyeceğini ve böyle bir organizasyon ile savaşılamayacağını çok iyi bildiğinden ve bu noktada "Madem ideolojik birlik yoktu, zaaflar vardı, neden savaşa girildi?" sorusunun kendisine yöneltileceğini tahmin ettiğinden, aynı soruyu kendisi soruyor ve daha sonra cevaplandırıyor:

> *"Başlangıçta harekete geçme kararı yokken niçin silahlı hareketi başlatma kararı alındı?"*

Görüldüğü gibi, DY yazarı bir şeyler soruyor. THKP-C'nin önce savaşma, "silahlı eylem" kararı olmadığı halde, sonradan neden silahlı eylem kararı aldığına kendi mantığına uygun cevap bulmaya çalışıyor.

Bir kere, "başlangıçta" denilen zaman nedir? Kıstasları ve belgeleri nelerdir? Bu DY tarafından belirtilmemektedir. DY yazarının bunu "Ben eskiyim, ben THKP-C içinde vardım, ben bilirim." diye cevaplamaktan başka bir yolu yoktur. Böyle cevap verilirse, DY yazarına bugün THKP-C içinde olup da hainlik mertebesine varmış dizilerce insanın var olduğunu hatırlatmak gerekecektir, hem de THKP-C içerisinde en yetkili kademelerde olanlar da dahil.

Ayrıca DY böyle bir soruyu cevaplandırmak için boşuna telaş içindedir. Pekala kendisinin de kabul ettiği gibi, THKP-C sosyo-ekonomik durumu, siyasi koşulları, dünya konjonktürünü vs. tüm gelişmeleri hesaba katarak kendi devrim stratejisine uygun neye, ne zaman, nasıl başlayacağını, hangi hedeflere vuracağını belirledikten sonra işe başlamıştır. Kesintisiz II-III'de ve İhtilalin Yolu başlıklı bildiride bu durum açıkça izah edilmiştir. Bu belgelerde yazılanlara ve THKP-C'nin siyasi pratiğine baktığımızda, "başlangıçta silahlı harekete geçme kararının olmadığı" görüşünün tamamen sübjektif yargılara dayandığı görülecektir. Kaldı ki, DY yazarının bunları bilmemesi mümkün değildir.

İşte tam bu noktada inkarcılığının farkına kendisi de varmış olacak ki, DY yazarı bir adım geri atıyor: "Evet, şartlar buydu ama buna rağmen" diye başlayarak "Bir hareket zorunlu şartlarla baş başa kalıp eylem kararı alabilir." değerlendirmesini yapıyor. Bu şekilde hem "İdeolojik birlik baştan beri yoktu." düşüncesini kanıtlıyor, hem de -buna rağmen- harekete geçme zorunluluğunu izah ederek(!) THKP-C'yi en keskin şekilde savunmuş olduğunu gösteriyor.(!)

İyi hoş ama bugün DY için silahlı eyleme geçmenin o tür "zorunlu" şartları yok mudur acaba? DY neden silahlı eyleme geçmiyor?

> *"Ve yine bize göre THKP-C hareketi örgütsel olarak yeterli bir hazırlık içinde bulunmamasına rağmen, böyle bir karar alınması zorunlu idi. Sözkonusu eksiklikler yenilgiye yol açacak kadar önemli olsa bile..."* (agy)

İlk okunuşta gayet mantıki ve keskin gözüken bir tahlil.(!)

THKP-C 12 Mart öncesinde hangi zorunluluk karşısında, hangi amaçla eyleme geçmiştir? DY'ye göre, eksiklikler o denli derindir ki, yenilgiye bile yol açabilir; örgütün yeterli bir hazırlığı yoktur ama mutlaka eyleme geçecektir! DY bunun nedenini açıklamamaktadır. Böyle bir kararı, bir parti olsa o|sa faşizmin saldırganlığı karşısında, faşizme teslim olmamak için alır. Ama THKP-C'nin eyleme geçtiği tarihte böyle bir durum yoktur. Ayrıca THKP-C'nin böyle bir tespiti olmadığı da açıktır. 12 Mart darbesinden sonra THKP-C'nin silahlı eylemlerinin hangi amaca yöneldiği, fonksiyonlarının ne olduğu da biliniyor. 12 Mart'da silahlı eylemin amaçlarını ve sonuçlarını şöyle açıklamaktadır M.Çayan:

> *"Ancak silahlı propaganda I. Erim hükümetinin gerçek yüzünü ve emellerini, oligarşinin en gerici, en azgın ve terörist yönetimi olduğunu açığa çıkarmıştır. Böylece Amerikan emperyaliz- minin ve işbirlikçi yerli burjuvazinin oyununu altüst ederek mas-*

kesini alaşağı etmiş, kademeli planını bozmuştur. 'İlerici, reformist, Atatürkçü' görünüm altındaki açık faşizmin erken doğum yapmasını sağlayarak, küçük burjuva aydın çevreler de dahil olmak üzere, kamuoyunun gözlerini açtı." (Bütün Yazılar, syf.361)

Kitle Örgütlenmesiyle Silahlı Mücadelenin Örgütlenmesi Birbirine Bağımlı Bir Bütündür

DY bu noktada da THKP-C'yi fokoculuğa indirgemiştir. '71'de fokocu çizgiyi savunanların eleştirilerini nasıl haklı çıkardıklarını görelim:

"Yani örgütlendirilemeyen şey parti ile kitle arasındaki bağ değil, partinin kitle örgütlenmeleriyie silahlı mücadele arasındaki bağlantılardır."

Bu alıntı DY'ye yönelttiğimiz "partiyi kitlelerden kopuk ele alma" eleştirimizi bir kez daha kanıtlamış oluyor.

Ne demek "Örgütlendirilemeyen şey parti ile kitle arasındaki bağ değil, partinin kitle örgütlenmeleriyie silahlı mücadele arasındaki bağlantılardır."?

DY partinin yürüttüğü ekonomik-demokratik, ideolojik, politik mücadele biçimlerini birbirinden tamamen ayırmakta, bir yanda silahlı mücadele, diğer yanda, onun dışında, ondan bağımsız ve farklı bir ideolojik perspektifle sürdürülen kitle mücadelesi anlayışını THKP-C'ye mal etmektedir. Böyle bir yorum THKP-C nin mücadele biçimleri konusundaki ayrımı (temel-tali mücadele ayrımını) sözde kabul ettiğini söylemek kadar, '70'lerde Hüseyin İnan'ın ve yenilgi yıllarında Yusuf-Münir tasfiyecilerinin THKP'ye yönelik suçlamalarını doğrular niteliktedir. Bu konuda H.İnan bakın ne diyor:

"Bolşevik Partisinin çalışma tarzını ve politikasını yurdumuz şartlarında politik bir görüş olarak uygulamak, mücadelenin başından oportünizmin batağına saplanmaktır. Son zamanlarda böyle bir parti anlayışı şehir gerillasıyla birleştirilerek halk savaşı teorisi çıkartılmıştır...Şehir gerillasının bu şekilde hatalı bir parti anlayışı ile bütünleştirilerek politik çizgi haline getirilmesi politik mücadele **farklı iki ideolojinin örgütsel ittifak içine girmesidir. Ve bu görüşün ışığında verilecek mücadele içinde daima iki ideolojinin hakim olacağına bağlıdır, parçalanma ise eşikteki tehlikedir."** (abç) Yusuf ve Münir'ler ise şöyle diyordu:

"Evet, 'parti örgütlerin toplamı', çeşitli çalışma dallarının toplamıdır. Ama o örgütlerin çalışma dallarının mekanik biçimde birbirinden ayrıldığı bir toplam, sadece matematiksel bir toplam değildir...

> *"Bizler gibi lafta 'çok yönlü çalışma' deyip çalışma dallarını mekanik biçimde birbirinden ayırdın mı, her dalı kendi başına bıraktın mı, 'politikleşmiş askeri mücadele' deyip her dönemin değişen şartlarına göre doğru taktikleri, politikayı tespit edeceğine 'heyecan' verici terörizme saplandın mı, vaktiyle anarşist, narodnik diye küfrettiklerinle terör yarışına girdin mi, bütün çalışma dallarının görevlerini kendi insiyatifi altında yapılan terörün propagandası olarak tespit ettin mi, onun adı 'Bolşevik örgütlenme, Leninizm'in bayrağını yükseltme' değil, örgütsel alanda anarşizmin karanlıklarında takla atma, bütün örgütlenmeyi kendiliğindenciliğe bırakma olur..."* (THKP-C İddianamesinde yer alan belgelerden)

DY'nin "silahlı mücadele ve kitle örgütlenmeleri arasında baştan beri bir bağın olmadığı" görüşü H.inan'ın kendi fokocu görüşlerinden kalkarak yaptığı THKP eleştirisini haklı kılmaktadır. Çünkü bu değerlendirme bir yanda kitle örgütlenmelerinden bağımsız M.Çayan'ın sürdürdüğü silahlı mücadeleyi, öte yanda silahlı mücadeleden bağımsız ve farklı bir çizgide süren kitle örgütlenmeleri sonucunu ortaya çıkarmaktadır. Bu durumda H.inan'ın dediği gibi, "Verilecek mücadele, içinde daima iki ideolojinin hakim olacağına bağlıdır, parçalanma ise eşikteki tehlikedir." Eğer THKP'nin kitle ve silahlı mücadele örgütlenmesi birbirinden bağımsızsa ve aralarında bağlantı yoksa, o zaman -DY'nin de eleştirdiği- THKO'nun kendiliğindenci fokocu mücadele anlayışı THKP için de geçerlidir. Ve bu değerlendirmeye göre, tek parti altında olsa bile, özünde, bir tarafta revizyonist kitle çalışması yapan Yusuf'lar, ötede silahlı mücadeleyi sürdüren ve kitlelerden kopuk M.Çayan vardır.

DY partinin kitle ve silahlı mücadele örgütlenmesini birbirinden bağımsız olarak nitelememiş olsaydı, H.İnan'lara yönelttiği eleştiriler haklı kabul edilebilirdi:

> **"Bu şekilde partiyi ve onun çeşitli mücadele alanlarındaki birleşik siyasi eylemini reddeden 'sol' anlayış gerçekte kendiliğindenci bir mücadele anlayışına tekabül eder."** (abç) (DY Bildirge)

DY'nin H.İnan'lara verdiği bu doğru cevap, kendisinin THKP'ye yönelik olarak "kitle örgütlenmelerime silahlı mücadele arasındaki bağın örgütlendirilemediği" değerlendirmesi dikkate alındığında, bir şey ifade etmemekte, aksine H.inan'ın THKP'ye yönelik eleştirisini haklı çıkarmaktadır.

DY'nin silahlı mücadeleyle kitle örgütlenmesi arasındaki bağın örgütlendirilmediği değerlendirmesiyle, partinin Yusuf-Münir'e yönelttiği görevlerini yerine getirmeme ve tasfiyecilik yapma gibi eleştirilere karşı onların verdikleri "Bizler gibi lafta çok yönlü çalışma deyip çalışma dallarını mekanik biçimde birbirinden ayırdın mı, her dalı kendi başına bıraktın mı..." cevabı ve yine H.inan'ın fokocu bir anlayıştan hareketle THKP'ye yönelttiği eleştiriler (çok yönlü mücadele anlayışını Bolşevik Parti örgütlenmesi ve şehir gerillasının birleştirilmesi

şeklinde yorumlaması) bir bütünlük arz etmektedir.

THKP-G'ye yöneltilen eleştirileri özetlersek:

-H.İnan: Bolşevik Parti çalışması ile şehir gerillacılığının eklektik olarak birleştirildiğini ve bu iki farklı görüşün yan yana bulunduğunu; .

-Yusuf-Münir: Çok yönlü çalışma yapılmadığını, çalışma dallarının mekanik olarak birbirinden ayrıldığını ve her dalın kendi başına bırakıldığını;

-DY: Partinin kitle örgütlenmesiyle silahlı mücadelenin birbirinden bağımsız ve kopuk olduğunu söylemektedirler.

Kısaca, THKP'yi eleştiren 71'in fokoculuğunun savunucusu H.İnan da, '71'lerin tasfiyecileri Yusuf'lar da ve bugünün oportünisti DY de aynı noktada, THKP'nin fokocu bir pratik sürdürdüğü noktasında birleşmektedirler.

Marksist-Leninist bir partide kitle örgütlenmesi ve silahlı mücadele ilişkisi, bizim gibi yeni-sömürge ülkelerin orijinalitesine uygun olarak, M.Çayan'ın PASS tanımı içerisinde tarif edilmiş ve ortaya konmuştur.

DY'nin bugünkü çabası ise, THKP ile ilgisi olmayan, kendi mantığına uygun bir PASS anlayışını haklı çıkarmaya çalışmak ve geçmişi sinsice karalamanın ince ve demagojik yöntemlerini geliştirmekten başka bir şey değildir.

DY partiyi neyle suçlayacağını şaşırmış, "savunma" ve inkar arasındaki bocalama psikolojisiyle birbiriyle çelişkili şeyler söylemekte, biraz da maskesinin düşmesinin verdiği hırçınlıkla hareket etmektedir. Özetle:

-Baştan beri ideolojik birlik yoktu;

-Farklı çalışma alanlarının yarattığı uyumsuzluk ve farklı ideolojik şekillenme vardı;

-Hazırlıksızdı ve zorunlu savaşa girdi;

-Düzenli bir geri çekilme yapılamadı;

Bu nedenlerle de yenilgi kaçınılmazdı demektedir.

MLSPB THKP-C'Yİ FOKOYA İNDİRGİYOR

Marksist-Leninist Silahlı Propaganda Birliği (MLSPB)'nin gerek geçmiş hakkındaki, gerekse devrim, çalışma tarzı ve örgüt anlayışına ilişkin düşüncelerini birkaç paragrafta toplamak mümkündür.

Önce MLSPB'nin kendisi ile ilgili değerlendirmesine bakalım:

"...Burjuva ideolojisi ve burjuva ideolojisinin devrimci maskeli görünümlerine karşı ideolojik mücadele yürüten MLSPB doğmuştur. MLSPB rüşeym halinde bir örgütlenme olduğundan dolayı, yani P-C'nin örgütlenme düzeyine nazaran nitel ve nicel olarak daha alt düzeyde bir örgütlenme olduğu için P-C **stratejisi doğrultusunda yeterli ve gerekli çalışmaları yapamamaktadır."** (MLSPB, 1 nolu açıklama, syf.8) (abç)

Burada MLSPB'ye bazı soruları yöneltmek gerekiyor: -

Neden parti değil de MLSPB doğdu?

-Nicel ve nitel anlamda güçsüzlükten söz edilirken, bir **partinin nicel ve** nitel güçsüzlüğü mü anlatılmak isteniyor?

-MLSPB şu anda mücadelenin hangi aşamasındadır? Şehir gerillasının yaratılması, geliştirilmesi ve kır gerillasının başlatılması sürecine bugünkü zayıf silahlı propaganda, zayıf gerilla eylemleri de dahil midir? -MLSPB'nin parti olmadığı dönemde temel görevi nedir? Bu sorulara MLSPB'nin açıklamalarında açık ve net **yanıtlar verilmiş** değildir. Ama dile getirilen görüşlerden bazı sonuçlar çıkarmak mümkündür:

> *"Partinin olmadığı dönemlerde, örgüt ya da örgütler politik mücadelenin temel amacı olan SP'yi de güçleri oranında uygularlar."* (1 nolu açıklama, syf.14)

Demek ki parti olmadan da silahlı propaganda (SP) yapılabilirmiş. **Ama** bu SP, MLSPB'ye göre, zayıf ve gücü oranında yapılan bir silahlı propagandadır. Ve bunu pekala "bolşevik nüveler"(!) ve "kardeş örgütler" de(!) yapabilir.

Peki, bu örgütler ne zaman parti olacaklardır? MLSPB'nin kendi mantık zincirine göre yanıt tektir: Kuvvetli SP yaptıkları zaman.... Ama kuvvetli SP nasıl olur? Bu belli değildir.

> **"Bize düşen görev ikinci taktik aşamaya geçmektir. Yani şehir gerillasının geliştirilmesi ve kır gerillasının başlatılması sağlanmalıdır. İşte içinde bulunduğumuz bu aşamadır. Biz ve bizim gibi birlikler sosyal pratik içerisinde kaynaşarak atacağımız adımlarla bu ikinci taktik aşamaya uygun düşen örgütlenme seviyesine ulaştığımız zaman "BİRLİK" olma durumundan parti olma durumuna geçeceğiz."** (abç) (age)

MLSPB parti olmak için şehir gerillasının geliştirilmesini gerekli görüyor. Ama o aynı zamanda şehir gerillasının '71'de yaratıldığı görüşündedir. Bu yüzden de, bugün şehir gerillasının yaratılması aşamasını atlamaktadır. Peki **ama** '71 şehir gerillası yenilgiye uğramadı mı? Bugün onu yeniden yaratmadan geliştirmek nasıl mümkün olacak? Buna yanıt yoktur.

MLSPB THKP-C'nin yenilgisini de şöyle açıklamaktadır:

> **"THKP-C'yi oluşturan kadroların barışçıl mücadele biçimlerinin temel ve legal örgütlenme biçimlerinin hakim olduğu bir mücadele içerisinde yetişmiş olmaları,** *bunun sonucu* **örgütün yönetim kademelerindeki kadroların deşifre olması,** *kadrolar legal olanakların seferber edilmesini başarıyla örgütlemişlerdir.* **Ancak PASS'nin gerektirdiği çalışmaları başarıyla sürdürebilen ve gizlilik kurallarını başarıyla uygulayarak örgüt yapısını sağlamlaştırabilmek için gerekli beceri ve tecrübelerden yoksun olmaları..."** (2 nolu açıklama, syf.69) (abç)

Burada ortaya konan görüşler

-Kadroların deşifre olması,

-Silahlı mücadelede denenmemeleri, (Çünkü "THKP-C'yi oluşturan kadroların barışçıl mücadele biçimlerinin temel ve legal örgütlenme biçimlerinin hakim olduğu bir mücadele içerisinde yetişmiş olmaları..." sözkonusudur.)

-Legal şartlarda yetişmeleri,

-Gerekli beceri ve tecrübeden yoksun olmaları,

-PASS'yi uygulayacak nitelikte olmamaları vs. olarak özetlenebilir.

MLSPB'nin THKP-C yenilgisinin ana etmenlerinden biri olarak gösterdiği kadroların legal şartlarda yetişmesi değerlendirmesi, özünde partileşmenin silahlı mücadele deneyi geçirilmeden gerçekleştiğini söylemek ve yenilgiyi bu noktada aramak demektir.

Aslında MLSPB, THKP-C'nin partileşme ve kadrolaşma konusundaki tezlerini (daha geniş anlamda ise Leninizmin evrensel tezlerini) açık olarak inkar etmektedir.

MLSPB'nin '71 yenilgisinin ana nedenlerinden biri olarak gördüğü "kadroların silahlı mücadelede denenmemesi" olayını MLSPB'nin mantığı içinde dahi tartışsak, THKP-C pratiği ve kadrolarının niteliği bu anlayışı tamamen reddeder. Ki bu konuda bir dizi örnek verilebilir. 12 Mart öncesi Dev-Genç mücadelesi içerisinde her türlü silahlı külahlı işe girenler, hatta partili dönemde silahlı vurucu kadro içerisinde bulunanlar (Örneğin, Oktay Etiman, Kamil Dede, Ziya Yılmaz ve tüm THKO ekibi -ki bu insanlara korkak denemez, askeri eylemlerde korkaklıkları ortaya çıkmamıştır-) bugün bırakalım revizyonizmin bataklığında kulaç atmalarını, revizyonizmi savunacak siyasi cesaretten dahi yoksun, adeta dünyaya küsmüş emekli memur görünümündedirler. Ve bu durumun temel nedenini, silahlı eylemlerden korkup korkmamakta değil, devrim için uzun vadeli, sabırlı bir mücadeleyi göze alıp almamakta, tüm ömrünü devrime adayıp adamamakta aramak gerekir.

Partinin yenilgisini tek tek kişilerin silahlı eylemler konusunda ihtisas sahibi olmamasında veya MLSPB'nin ifadesiyle "legal şartlarda yetişmesi"nde aramak, partiyi bir gerilla fokosuna indirgemek değil midir? Şayet bu mantıkla tartışılırsa, bir gerilla fokosunun herhangi bir askeri eylemin başarısızlığında, "Neden başaramadık?" sorusuna cevap arandığında, -bu askeri eylemde foko elemanlarından bazıları gerekli cesareti veya kendinden beklenen yeteneği gösterememişse- o zaman foko sorumlusu, başarısızlığı tıpkı MLSPB gibi, silahlı eylem konusunda denenmemeye, ihtisaslaşmamaya bağlayabilir ve karamsarlık, yılgınlık kaçınılmaz hale gelir.

MLSPB-DK, parti üyesini sıradan bir savaşçı militan düzeyine indirgemektedir. Parti kadrosuyla savaşçı militan kavramları birbirine eşit, aynı fonksiyonu yüklenmiş kavramlar değillerdir.

Öncelikle bir parti kadrosu, Marksizm-Leninizmi kavramış, ülkenin Marksist-Leninist analizini yapabilen ve ekonomik-demokratik, ideolojik ye politik

mücadeleyi her alanda uygulayabilecek yetenekte, bağımsız insiyatifçi ve örgütçü bir insandır. Yaşantısından her davranışına kadar komünisttir ve bir alanda, bir işte ihtisas sahibidir. Bir militan ise sayılan bu vasıflara sahip olmayabilir. Yani Türkiye gerçeklerini Marksist-Leninist tarzda yorumlayabilme formasyonundan ve yeterli bilgilenmeden yoksun olarak da cephenin emir-kumandası altında yurtseverlik inancı ve cepheye inancıyla pekala çok iyi bir asker olabilir, buna karşın komünist olmayabilir.

MLSPB, kendi askercil-fokocu anlayışını THKP-C'nin "politik ve askeri liderliğinin birliği" ilkesiyle özdeşleştiriyor.

THKP-C, politik ve askeri liderliğin birliğini örgütsel bir ilke olarak kabul etmiştir. Bu ilkeye göre, parti silahlı propagandayı temel aldığından, politik ve askeri nitelikleri taşıyan kadrolardan oluşur. PASS'yi kabul etmiş, öncü savaşını yürütecek bir parti, çelik çekirdek aşamasında kelimenin geniş anlamıyla gerçek savaşçı bir partidir ve kitlevi bir karakter kazanana kadar, yani savaşın ilk evresi olan öncü savaşı ve bunun temel mücadele biçimi olan SP sürecinde, parti-ordu ayrımı ve kurmayları ayrılmaz. Mücadele bir bütün olarak tek kurmaylığa, yani partiye tabidir. Başka bir deyişle, siyasi ve askeri kurmaylık tek merkezde, partide toplanır. Parti elemanları da hem birer politik lider, hem de birer gerilladırlar. Ve gerillacılık sanatı da savaşılarak öğrenilir. Bu da ülkenin özgül şartlarına bağlı olarak gündeme gelir. Gerilla taktiklerinin gelişmesi ve uzman elemanların yetişmesi de mücadele içerisinde olur. Bu süreçte parti elemanları, genel kadro tanımına uygun olarak, yetenek ve ihtisaslarına göre görev bölümü yaparlar.

Politik ve askeri liderliğin birliği ilkesinden anlaşılması gereken budur.

MLSPB-DK ise, her olaya, her soruna "silahın ucundan" bakmakta, bu mantık onu Leninizmin evrensel tezlerini anlamamaya ve sorunu sürekli "silahlı eylem" yapabilme temel kriteriyle ele almaya götürmektedir.

Bugün kendisini M.Çayan'ın, THKP-C'nin takipçisi, hatta en keskin savunucusu olarak gören MLSPB-DK, M.Çayan'ın, Ulaş Bardakçı'nın, Hüseyin Cevahir'in ve Kızıldere'de ölen THKP-C savaşçılarının '71 öncesinde, bugünküne benzer silahlı eylemler içerisinde (MLSPB'nin zayıf SP"(!) eylemleri gibi) olduklarını herhalde iddia edemez. Zaten Türkiye'nin o günkü orijinalitesi de bu tür bir mücadele şeklini gündeme getirmiyordu. Şartlar objektif ve sübjektif olarak bugünle kıyaslandığında çok farklıydı. İster istemez mücadele de o şartlara uygun çözümler içermek zorundaydı.

Yani bugünkü boyutta faşist saldırılar, katliamlar ve faşistlerle dişe diş bir silahlı çatışma yoktu. Mücadelenin pratik boyutları yoğun anti-emperyalist propaganda, eğitim, miting, gösteri çerçevesindeydi. Sivil faşistlerle olan çatışmanın düzeyi de bugünkü düzeyin çok altındaydı ve çatışmanın silahsız biçimleri daha ağır basıyordu.

Teorik cephede ise, Marksizm-Leninizmin öğrenilmesi, reformizme, cuntacılığa ve PDA'ya karşı ideolojik mücadele platformunda Türkiye devriminin yolunun arayışı sözkonusuydu.

Ayrıca Türkiye devriminin yolunun belirlenmesi sürecini yaşayan ve ideolojik şekillenme içerisinde olan bir hareket, mevcut şartlarda, temel görevi tespit edip mücadelesini bu göreve hizmet edecek şekilde yürütmek zorundaydı. M.Çayan da böyle yapmıştır. İdeolojik şekillendirmeyi hızlandırmış, pratiği ise o günün koşullarına uygun olarak güçleri oranında göğüslemişlerdir.

MLSPB-DK yenilginin temel nedenini "barışçıl mücadele içinde ve legal şartlarda yetişmeye", yani "silahlı eylemlerde denenmemeye" bağlayarak, THKP-C'yi revizyonist çalışma yapmakla suçladığının farkında değildir. Bu mantıkla, Lenin başta olmak üzere, tüm devrimci önderleri ve onların yönettiği devrimci partileri revizyonist olmakla suçlamak kaçınılmazdır.

Hatta bu mantıkla MLSPB bugün yaptığı askeri eylemleri, faşizme karşı yeni mevziler kazanmak, faşist demagoji ve terörle mücadele etmek için değil de, böyle bir mücadeleyi verecek (MLSPB'nin tanımıyla kuvvetli SP yapabilecek) kadroları denemek için yapıyor olmalıdır. Yani iyi dinamit atan, attığını vuran insanların (komünistlerin değil) partisini yaratmak için çalışıyor, eylem koyuyor olmalıdır. Eh... geçmişte bu tür denemelerden (zayıf silahlı propaganda) geçmedikleri için Yusuf-Münir hainleri çıkmadı mı? O halde zayıf SP'ye devam! Ne için? Denenmek için(I).

Komünistlerin denenme ve komünist olma kıstasları askeri eylem olamaz. Bırakın komünistleri, dünyada bir dizi küçük burjuva örgütleri dahi böyle bir ilkeyi -silahlı eylemde denenme- kendilerine esas almazlar. Dünyada bugün milli kurtuluş mücadelesi veren bir dizi örgüt Marksist-Leninist olmamasına ve bunu da açık açık ilan etmesine rağmen, pekala emperyalizme karşı silahlı mücadele vermekte ve askeri anlamda çok başarılı gerilla taktikleri uygulayabilmektedirler. (Örneğin, FKÖ-EI Fetih)

> *"Bilindiği gibi, gerilla savaşı kavramı kavram olarak tek başına nitelikbelirleyici değildir.*
>
> *"Merkezi otoriteye karşı mahalli mütegallibe de, düzenli birliklere yenilmiş bir ordu da düşmanına karşı gerilla savaşı yürütebilir.*
>
> *"Gerilla savaşının devrimci politik amaçlarla siyasi gerçekleri açıklama kampanyasının bir aracı olarak ele alınmasına Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi denir."*

M.Çayan'da gerilla savaşı salt askeri mücadele biçimi değil, devrimci politik amaçlarla sürdürülen bir mücadele biçimidir. Bu anlamda savaşı yürütecek kadroların askeri vasıflarından çok politik vasıfları önem kazanıyor. Bunun anlamı kadroların Marksist-Leninist bilinçle donatılması ve kendini sürekli yenileyebilmesidir. Temel olan budur. Bu olduktan sonra komünistlerin önünde gerilla savaşı mı, barışçıl mücadele mi, illegal mücadele mi, legal mücadele mi diye bir sorun kalmaz. Bunu şartlar belirler ve zaten bir komünist şartlara göre değişebilen, ona uyum sağlayan, kitleler içerisinde eriyebilen birisidir. Uzun süreli istikrarlı çizgisi, yaşantısı, komünist kararlılığı, mücadele alanlarında ka-

zandığı yetkinlik, faşizme teslim olmama tavrı, polisin elinden kaçıp kurtulma yeteneği ve tüm yaşamını devrime adamasıyla örnek bir insandır.

MLSPB-DK'nın bahsettiği veya bugün yaratmaya çalıştığı "kadro'lar olsa olsa Marksist-Leninist bir partinin yönetimindeki halk ordusunun on binlerce neferinden biri olabilirler ama asla komünist olamazlar.

MLSPB-DK yenilgiye ikinci bir neden olarak kadroların "legal şartlarda yetişmiş" olmasını göstermektedir.

Doğrusu bunu anlamak pek olanaklı değil. Yani bir partinin tutarlı elemanı olabilmek için mutlaka illegalitede olmak mı (ki illegaliteden ne anladıkları ayrı bir olay) gerekiyor? Daha doğrusu, MLSPB'nin tüm "bolşevik nüveleri"(!)nin yaptığı gibi, kitlelerden uzak, apartman katlarında yatıp kalkmak, ara sıra gazetelerde çıkan birkaç "zayıf silahlı propaganda(!)" eylemi yapmak ve sonra bunları okuyan kitlelerin bilinçlenip ayaklanmasını beklemek mi gerekiyor? Savunulan bu anlayışsa, belirtelim ki, dünya devrimci pratiğinde bunun örnekleri var. (RAF, Kızıl Tugaylar, Japon Kızıl Ordu vb. sayılabilir.) 3-5 kişiyi bir araya getirip kitlelerden uzakta bir apartman katına yerleştirmek, sonra onları teknik olarak donatıp şırası geldiğinde askeri eylem yapmaları için harekete geçirmek mümkündür ve bu biçimde bir araya gelen insanlar da vardır ama bunlar kitleleri örgütleyecek, devrim yapacak kadrolar değil, olsa olsa devlet mekanizmasına başkaldırmış ama kitleleri nasıl seferber edeceğini, nasıl bir mücadele anlayışını hayata geçireceğini bilmeyen küçük burjuva ihtilalcileri olabilir. Kaldı ki, devrimciler devrimciliğini gizlemezler; kitlelerin içerisinde başka, devrimcilerin arasında başka türlü görülme yöntemini benimsemezler. Zaten bir devrimci kitleleri eğitmek, onları savaşa katmak gibi bir görevle karşı karşıyadır. Bunun için de yaşadığı her alanda devrimci olduğu bilinecektir. Ve onun görevi, her alanda toplumsal muhalefeti kendi devrim anlayışı doğrultusunda örgütlemektir.

Tabii ki kapitalizmin, emperyalizmin tüm vahşetiyle devrimcilerin peşine düştüğü, geniş muhbir ve istihbarat ağları kurduğu bizim gibi ülkelerde silahlı mücadele örgütlenmesi illegalite temelinde olmak zorundadır.

Bir devrimcinin gizlemesi gereken örgütsel ilişkileridir. Devrimcinin örgüt içindeki yeri, kimlerle nasıl ilişkileri olduğu vb. temeline dayanan bir gizlilik, devrimci gizlilik anlayışıdır.

Zaten kitlelerin ekonomik-demokratik, politik, kısacası tüm talepleriyle uğraşmayan, onlarla birlikte yanıp tutuşan bir mücadele ruhuna sahip olmayan her türlü hücre elemanı ya da silahlı vurucu kadro yok olmaya mahkumdur. Türkiye'de bunun örnekleri vardır, İşte MLSPB'nin kardeş(!) örgüt ilan ettiği Eylem Birliği, işte daha düne kadar canciğer oldukları arkadaşları...(Ki bugün, bırakalım devrimci olmalarını, en azından birer yurtsever olan bu arkadaşları oligarşinin kurşunlarıyla katledilirken, MLSPB "Burjuva oportünistleri hareketimize tertip yapıyorlar." diyerek oligarşiyi alkışlayabilmiştir. -Merter olayı-)

Neden sesleri çıkmıyor, durmadan bölünüyorlar ve örgütsel ilişkileri kolay-

ca açığa çıkıyor diye sorulursa, bunun nedenleri de açıktır. En belirgin şekilde izah edilebilir olanları kitleler içerisinde erimek ve tüm çalışma biçimlerini bir temel perspektifle (silahlı propaganda) hayata geçirmekten yoksun olmak; "zayıf silahlı propaganda" yapmak adına kadroların devrimciliğini dahi gizleyerek apartman katlarında saklanmak, geçmişin değerlendirmesindeki fokocu yorumların bugünkü çalışma tarzı ve örgüt, devrim anlayışına yansıması olarak saymak mümkündür.

Devrimci mücadelenin gelişmesi karşısında mücadeleye yan çizenler, yakın devrim hayalleriyle yola çıkıp geri dönenler her dönemde olacaktır. Ama bu "dönenlerin" hepsine kişisel olarak korkak damgası vurulamaz. Onların korkuları zor, sıkıntılı, fedakarlıkla dolu uzun yıllar sürecek bir mücadelenin hazırlık ruhu içinde olmamaları ve komünist özellikleri yerine kapitalizmin bireyci özelliklerini seçmelerinde yatar. Zaten komünist özelliklere sahip bir insan korkak olamaz. Ve dünya devrimci pratiğinde öyle komünistler çıkmıştır ki, eli silah tutmaya elverişli değildir ama devrimi ölünceye kadar ruhunda ve bilincinde yaşatmış ve bu uğurda onurlu bir yaşam mücadelesi vermişlerdir. Ve öyle devrimciler de vardır ki, attığını vuran ama ömür boyu komünist olmayacak, olsa olsa bir yurtsever olacak kişilerdir.

M.Çayan ve arkadaşları da Türkiye solunun o günkü nesnel koşullarında, sınırlı demokratik ortamda THKP-C ideolojisini yaratmış ve ağır ağır pratiğe geçirmişlerdir. Ama bu süreç onları deşifre etmiştir. Oligarşi onları tanımıştır. Yapılacak başka bir şey yoktur. Oligarşinin bizleri tanımış olması mücadeleden kaçma gerekçesi olamaz. Sorun zaten tanınma meselesi olarak ele alınırsa, oligarşi bugün pekala MLSPB'lileri de tanımaktadır. O zaman MLSPB'nin mücadeleyi sürdürmemesi gerekmez mi? Devrimciler şartlara uygun mücadele ve örgütlenmeler yaratmak zorundadırlar ve M.Çayan'lar da tüm şartları göz önünde bulundurarak mücadeleye atılmışlardır.

MLSPB'ye göre yenilginin bir diğer nedeni olan "THKP-C'nin gizlilik kurallarını başarıyla uygulayamaması ve örgüt yapısını sağlamlaştırmaması" meselesine gelince; bir kere yukarıda da anlattığımız gibi, MLSPB gizlilikten örgüt yapısının, konum ve ilişkilerin gizlenmesini değil, devrimciliğin gizlenmesini anlamaktadır. Böyle bir gizlilik anlayışı baştan reddedilmelidir.

Örgütsel gizliliğin sağlanması gökten zembille iner gibi bir çırpıda gerçekleşmez. Bu iş süreç içerisinde, pratik İçerisinde bir dizi deney ve tecrübeyle kazanılabilir. Örgüt yapısının sağlamlaşması da bu perspektifle hareket etmekle mümkündür. Zaten M.Çayan bu konudaki eksikliklerin bilincinde olarak, "Bu hareket revizyonizmin uzun yıllar etkin olduğu bir ortamda yeşermiş, gelişmiş ve güçlenmiştir. O yüzden işler ne kadar sıkı tutulursa tutulsun, başlangıçta şu veya bu ölçüde bu ortamın izlerini içinde taşıyacaktır. Tersini düşünmek idealizmdir. Bu kalıntılar savaş içinde savaşıla savaşıla atılacaktır." demiştir.

Ve "Savaş örgütü savaş meydanlarından çıkar." sözü de pekala illegalite ve tecrübelerin nasıl kazanılacağına somut bir örnektir. Yani gerçek bir savaş

örgütü ve parti savaşılarak yaratılır. Ve bu savaş da çok yönlü bir savaş olmak zorundadır. Burjuva ideolojisine karşı mücadeleden hareketin kendi iç zaaflarına karşı mücadeleye kadar her konuda savaş vermek zorunludur. Bir savaşçı örgüt ancak bizzat pratik içerisinde kazanılan canlı deney ve tecrübeler ışığında eksikliklerinden arınabilir. Zaten kendi eksikliklerinden arınmaya çalışan bir örgüt kelimenin geniş anlamıyla bir "savaş örgütüdür" ve kitleleri savaşa sokan gerçek savaşçı bir partidir.

Kaldı ki, MLSPB-DK THKP-C'de eksik ve zaaf gördüğü tecrübesizlik, illegaliteyi uygulayamama ve deşifre olma sorunlarını bugün kendi halletmiş midir? Etmişse nasıl etmiştir? Savaşa savaşa mı? Yoksa henüz halledemedikleri için mi parti olmuyorlar? Şayet bu yüzden parti olmuyorlarsa, bu noktada THKP-C hata etmemiş midir? MLSPB tüm bunlara cevap bulmak zorundadır. Ama öyle gözüküyor ki, gizlilik, tecrübe birikimi, kadro tanımı, kısaca THKP-C anlayışına bir bütün olarak bugün farklı bakılıyor. Bu yüzden, geçmiş fokocu anlayışla -silahların kumanda ettiği bir politikayla- değerlendiriliyor ve yargılanıyor. THKP-C'ye bu mantıkla bakış aslında DY'de devardır.

Peki, geçmişte THKP-C MLSPB'nin saydığı eksikleri aşmak için nasıl örgütlenmeliydi? Yoksa MLSPB ve Eylem Birliği'nin örgütlendiği gibi "bolşevik" nüveler, örgütler mi kurmalıydı?

YENİLGİ VE ÇIKARACAĞIMIZ DERSLER

THKP-C yenilgisinin nedenleri Devrimci Sol Bildirgesi'nde tarihsel ve nesnel nedenler olarak izah edilmişti.

Yenilgiyi yaratan "yakın devrim hayalleri" ile mücadeleye katılan insanların silahlı mücadelenin daha başlangıç aşamasında ortaya çıkması ve silahlı mücadelenin zorlukları karşısında yılgınlığa kapılmaları, karşı-devrimci baskı ve şiddeti göğüsleyecek devrimci kararlılıkta olmayanların parti çizgisini tasfiye etmeye ve yerine Doktor Kıvılcımlı'nın revizyonist görüşlerini koymaya çalışmasıydı.

Tasfiyeciliğin daha parti içinde yerleşmeden ve etki alanını genişletmeden tasfiye edilememesinden ötürü, tasfiyeciler partinin çok yönlü mücadelesinin diyalektik bir bütünlük içerisinde yürümesini engellediler ve bu yüzden çeşitli aksamalar meydana geldi.

Parti silahlı mücadeleye devam ederken kadro yenilemesi ve örgütlemesini genişletemedi, yaygınlaştıramadı. Oligarşinin baskı ve terörünün her geçen gün daha da artmasına rağmen, THKP-C var olan yaygın ilişkilerini parti örgütlülüğü doğrultusunda kullanamadı. Ve sonuçta, kadroların kitle örgütlenmesi içerisinde eriyebilmesi ve kadro üretkenliği sağlanamadı.

Tüm bunların başsorumlusu Yusuf-Münir tasfiyeci kliğidir. Özellikle kitle çalışması yapan ve fiili kitle bağlarını elinde tutan Yusuf'dur. THKP-C çizgisini hayata geçirecek olanlar belli bir dönemden sonra, M.Çayan'ın ifadesiyle "Özellikle İstanbul'daki arkadaşların yakalanmasından sonra her türlü görevlerini bir yana itip kitaplar içerisine dalmışlardır." Parti merkez komitesi adına kendi

revizyonist düşüncelerini pratiğe geçirmişler ve sonuçta parti kadroları yenilenmediği gibi, var olan kitle ilişkilerinin parti örgütlülüğüne kanalize edilmesi de sağlanamamıştır.

Elbette bu noktaya gelinceye kadarki tarihsel ve nesnel şartlar göz önün de bulundurulmalıdır. Geçmişin koşullarını bugünün koşullarıyla aynılaştırıp geçmişe bugünden, bugünün değişen şartlarından bakarak geçmiş mahkum edilemez.

'60-70 sürecinin nesnel ve tarihsel koşulları Türkiye devriminin yolunun arayışıdır. Ve bu arayış revizyonizmin bataklığında Türkiye devriminin yolunu bulma mücadelesidir. 70'lere gelindiğinde artık Türkiye devriminin perspektifi belirlenmiştir. Tabii ki o zamana kadarki süreçte halk kitleleri içerisinde çalışılmış, sayısız miting, gösteri ve grevler yapılmış, gençliğin demokratik üniversite kavgasına öncülük edilmiştir. Tüm bunların yanında, bu sürece damgasını vuran ana olgu oportünizme ve revizyonizme karşı mücadeleyle her geçen gün biraz daha berraklaşan THKP-C ideolojisinin ortaya çıkışıdır. Bu durum aynı zamanda, '71 öncesinde bugün olduğu gibi devrimci bir stratejiden hareketle partileşme sürecinin yaşanmasının imkansız olduğunu gösterir. '71 öncesi yaşanan partileşme süreci o döneme özgü bir partileşme süreciydi. Ve bu sürecin temel halkası Türkiye devrimi yolunun netleşmesi ve bu netleşmeyle orantılı sürdürülen devrimci pratik olmuştur. '71 öncesinin partileşme sürecinin temel özelliği budur.

Tabii bu süreç içerisinde yetişen parti kadroları da sürecin özellikleri ve pratiğine uygun niteliklere sahip olacak ve sürecin özelliklerini belirli ölçülerde üzerlerinde taşıyacaklardı. Nitekim öyle de oldu.

Bu sürecin özelliklerinin en iyi ifadesini M.Çayan'ın şu sözlerinde bulmak mümkündür:

> *"Ülkemiz solunda tam bir teorik keşmekeş hüküm sürmektedir. Öyle ki, aynı revizyonist tezleri temel alan ve bunları değişik ambalajlamalarla piyasaya süren, kendi özgücünün dışında başka güçlere bel bağlayan çeşitli oportünist fraksiyonlar en sert bir şekilde birbirlerini oportünizmle, pasifizmle, ihanetle vs. ile suçlamaktadırlar. Kendi aralarında taktik ayrılık bile sayılmayacak ufak değerlendirme veya deyiş farklılıkları etrafında fırtına koparmaktadırlar.*
>
> *(...)*
>
> *"Ülkemizde güçlü bir proletarya hareketinin olmamasının sonucu, solda ideolojik seviye yüksek değildir. Bu yüzden böyle bir ortamda neyin doğru olduğu, neyin eğri olduğu ayırt edilemez olmuş, her şey birbirinin içine girmiştir. Ve Marksist-Leninist devrim teorisinin özünün kaybolduğu bu ortamda, oportünizmin çeşitli biçimlerinin orijinal 'devrim' teorileri Marks, Engels, Lenin, Stalin, Mao Tse Tung, Ho Chi Minh adına, onların yazılarına atıflar yapılarak tezgahlanmaktadır..."*

İşte M.Çayan'ın da ifade ettiği gibi, bu süreç teorik keşmekeşliğin, oportünist ve revizyonistler arasındaki kör dövüşünün sürdüğü, neyin doğru, neyin yanlış olduğunun ayırt edilemez olduğu bir kaos ortamıdır.

Yusuf-Münir tasfiyecileri daha silahlı mücadele rüşeym halindeyken parti çizgisini terk edip pasifist cepheye yazıldılar. Dizilerce unsur işkencede ve mahkemelerde çözüldü. Yılgınlık ve karamsarlık had safhaya ulaştı. Bu durum ülkemiz soluna egemen olan 50 yıllık sağ -güdümlü- geleneğin kırılması ile gerçekleşen nitel değişimin sancılarıdır. 50 yıllık revizyonizmin ölüm sancılarıdır.

Parti Yusuf-Münir tasfiyeciliğini daha önceden görüp tedbirler alabilirdi. THKP-C bu noktada tasfiyeciliği ortaya çıkarmakta geç kalmıştır. Ve parti bir dönem iş yapamaz hale gelmiştir.

Bu noktada THKP-C'nin bir partinin işlerliği, kadroların fonksiyonu, denetimi konularında taşıdığı eksiklikler yanında deneysizlik ve tecrübesizlik de sözkonusudur.

THKP-C kadrolarının '65-70 dönemi arasında geçirdikleri pratik onların çeşitli alanlarda yeterince uzmanlaşmalarını ve komünist anlamda çelikleşmelerini sağlayamamıştır. Partiye katılan insanlar o dönemin bir dizi alışkanlık ve zaaflarını beraberinde getirmiş ve yakın devrim hayalleri içinde olanların bir dönem parti içerisinde yer almaları engellenememiştir.

Yine tarihsel-nesnel koşullar sonucu, parti önderleri ve militanları büyük ölçüde legal ilişkilerin ve ona uyan mücadelenin içerisinde lanse olmuş durumdaydı. Polisin ilişki ağlarını genellikle bildiği bir ortam vardı. Bu yüzden daha silahlı mücadele başlamadan, oligarşi operasyonu başlattı. Silahlı mücadeleyi bilfiil sürdürenler aranmaya başlandı.

Tarihsel-nesnel koşulların sonucu var olan bu eksikliklere rağmen, THKP-C oligarşinin saldırı ve terörü karşısında savaşı sürdürmeye devam etti ve her eylemden alnının akıyla çıktı. Ta ki Yusuf-Münir tasfiyecilerinin partiyi arkadan gammazlama ve tasfiye etmelerine kadar. Yusuf-Münir'ler silahlı mücadelenin geliştirilmesi ve yetkinleştirilmesine hizmet edecek yan örgütlenmeleri ve silahlı propagandanın devamını sağlayacak tüm mücadele biçimlerini geliştirmediler. Kendi tasfiyeci anlayışları gereği, silahlı mücadelenin devamının ana şartı olan kadro üretkenliğini sağlama, kitle örgütlenmesiyle silahlı mücadelenin birbirine bağımlı bir tarzda yürütülmesi ve silahlı mücadelenin yarattığı sempatinin örgütlenmesi konularında görevlerini yerine getirmediler. Ve partiye ağır bir darbe indirdiler. Bu yüzden silahlı mücadelenin ülke çapında yaygınlaşması ve kitleler içerisindeki hareket kabiliyeti her gün biraz daha azaldı.

M.Çayan ve arkadaşlarının "içeride" bulunmasını da fırsat bilen tasfiyeciler, merkez komitesinde olma konumlarını kullanarak, kendi teslimiyetçi düşüncelerini, sinsice "parti kararları" diye gösterip belli bir süre parti elemanlarına uygulattılar. Yusuf'lar partiden tasfiye edildiğinde ise parti büyük bir darbe

yemişti. Partinin birçok organizasyonu işlemez duruma gelmişti. Ayrıca partinin birçok militanı oligarşiyle savaşta ölmüş veya tutuklanmış, geniş bir kitle potansiyeli yaratılmasına karşılık, silahlı vurucu timlerin kitle örgütlenmesi içerisinde erimesi ve barınması yeterince sağlanamamıştı. Ve uzun bir "faaliyetsizlik" dönemine girildi. Ama gelişen koşullar THKP-C'yi Kızıldere'ye götürdü.

Kızıldere Türkiye devriminin ve THKP-Cnin simgelendiği noktadır. Oligarşi Deniz'leri idam ederek silahlı devrim cephesine büyük bir darbe indirecek ve halk kitlelerine kendisinin ne kadar güçlü olduklarını ispatlayacaktı. Devrimcilerin bu idam kararları karşısında sessiz kalması oligarşiye güç verecek ve avantaj sağlayacaktı. Bu yüzden THKP-C, Türkiye'de silahlı devrim cephesinin prestijini korumak ve Deniz, Yusuf, İnan'in idamını engellemek için Kızıldere eylemini gerçekleştirdi. Devrimcilerin idam kararlarına karşı kayıtsız kalmaması ve seslerini duyurmaları oligarşiyi hırçınlaştırmıştı. Ve THKP-C Kızıldere'de son önder kadrolarını da yitirdi. Ama Kızıldere oligarşiye vurulan güçlü bir darbe oldu ve geniş bir potansiyel yarattı.

'71 öncesinin tarihsel ve nesnel koşulları THKP-C nin fiziki olarak ortadan kalkmasına yol açtı.

Bizler ise bugün '71'in tarihsel ve nesnel koşullarını tam anlamıyla yaşamıyoruz. Dünden farklı olarak, önümüzde THKP-C stratejisi var ve sorun bu stratejiyi hayata geçirecek örgütün yaratılmasıdır. Bu anlamda '60-70 döneminin revizyonist bataklığında kulaç atanlardan kopma, TİP reformizmiyle, MDD cuntacılığıyla uğraşma, ideolojik mücadeleyi polemik aracı olmaktan çıkarma ve alabildiğine legalize olma diye bir sorunumuz yok.

Dünden ('71 'den) farklı olarak, Türkiye devriminin yolu ve izlenecek strateji belli olduğuna göre, bugün THKP-C nin ilkeleri üzerinde birleşen bizler partileşme sürecini daha uzun ve örgütlü ele alma, çeşitli alanlarda ihtisaslaşmayı sağlama, yeteneklerin ortaya çıkmasını ve adım adım komünistleşmeyi gerçekleştirme durumunda olmalıyız.

Daha baştan (partileşme sürecinin başında) illegaliteyi temel alıp örgütlülüğü adım adım geliştirmeliyiz. Bugün bu konuda DY'nin kötü mirasıyla bir zaafı yaşıyoruz. DG-DY baştan beri örgütlenmeden adeta dernekleşme faaliyetini anlamış ve örgütlenmeyi oligarşinin çizdiği sınırlar içerisine hapsetmiştir. Hareketimizin en önemli kadro kaynağı olan gençlik alabildiğine deşifre edilmiştir. (Bu öyle bir hale geldi ki, özellikle gençlik kesiminde polise düşmeyen kalmadı.) Örgütlenmede bir adım atılmamış, bir arpa boyu yol alınmamıştır. İdeolojik mücadele diye THKP-C inkarcılığının teorisi hazırlanmış, laf cambazlığından öte bir şey yapılmamıştır. Kısaca, yıllar boşa geçmiştir.

Bu gelişimin sonucu olarak bugün legalizme teslim olmuş bir hareket içerisinden çıkan hareketimiz ister istemez onun çeşitli dezavantajlarını taşımaktadır.

Bugün artık süratle bu durumu aşmak, gizlilik kurallarını kavrayıp illegal ör-

gütlenmeyi perçinleştirmek, herkesin her şeyi bilmediği, polis kontrolünde olmayan köklü ilişki ağları geliştirmek zorundayız. Aksi halde deşifre olma, yaygın ilişki içerisinde boğulma ve uzmanlaşamama gibi konularda "geçmiş" tekrar edilebilir.

Saflarımızda küçük hesaplar peşinde koşan, yakın devrim hayalleriyle ya da çeşitli egolarını tatmin için mücadeleye katılan insanları ortaya çıkartacak yollar bulunmalıdır. Kadrolar çeşitli çalışma alanlarında denenmeli ve uzun süreli disiplin ve fedakarlığını ortaya çıkartacak yöntemler bulunmalıdır. Ve bunun için, kadrolar çok iyi tanınmalı -ki her an nabzı elinde tutan, kontrol edebilen denetim mekanizmaları olmalıdır- örgüt disiplinine zarar verme engellenmeli, tasfiyeci anlayışlar hareket içinde genişleme alanı bulmadan bertaraf edilmeli ve bu konuda kadrolar duyarlı kılınmalıdır.

Özellikle bugün yaratacağımız silahlı örgütlenmeler (Silahlı Devrimci Birlikler) kitlelerden soyutlanacak bir duruma gelmemeli ve geniş kitle ilişkileri olan, onlar içerisinde eriyebilecek yetenekli unsurlardan oluşmalıdır.

DY'nin devrimci gençliğe müdahale edişi ve DY Bildirgesi'nin çıkışı bir nevi geçmişin tekrarı gibiydi.

Devrimci bir hareket ise bugün Marksist-Leninist örgütlenme perspektiflerine uygun olarak, nereden ve nasıl başlanacak, nasıl bir mücadele, nasıl bir silahlı mücadele yürütülecek, ne tür bir örgüt oluşturulacak sorularına cevap vermiş olmalıdır. DY tüm bu sorulara '72'den beri kendi anlayışına göre cevap verdiği için, THKP-C örgütlülüğünü yaratacak ve ona geçiş olabilecek, doğru temelde, gizlilik kurallarına dayalı, dardan genişe doğru giden bir örgütlenme yaratamamış, aksine legalizm ve yaygın ilişkiler hakim hale gelmiştir. PASS doğrultusunda hiçbir örgütlenme yapılmadan "ceğiz-cağız"larla yıllar geçirilmiş, devrimci pratik üniversite sınırlarını aşmayan ve kadroların kendi bağımsız insiyatifleriyle gerçekleştirdikleri ve küçük burjuva anlamda yönlendirdikleri faşistlerle çatışma ve gençlik eylemleri düzeyini aşamamıştır.

Elbette örgütsüz olan ve kendi başına (özgür) yürüyen bir çalışmanın nereye varacağını görmek için ince eleyip sık dokumaya gerek yok. İşte sonuç ortada! Bugün DY içinde kimin nerede, hangi alanda, nasıl çalıştığı hemen herkes tarafından bilinmekte, DY örgütlenmesi adeta legal bir partinin temsilcilik ve komiteleri örgütlenmesini andırmaktadır. DY bugün illegaliteye geçmek için çaba sarf etse bile, bunu başarması çok güçtür. Çünkü uygun kadrolar ve olanaklar bulması zordur. Tüm bu yönleriyle, DY bağrında bir dizi olumsuzluklar taşımakta ve yer yer geçmiş tarihsel gelişimi kopya etmektedir.

Biz de hareket olarak, DY'nin bu örgütlenme anlayışından nasibimizi aldık. Bugün yüzlerce kadro oligarşice biliniyor ve hareket kabiliyetleri sınırlı. Bu durumu süratle aşmak için kadro üretkenliğini (gizlilik temelinde) sağlamak ve uygun örgütlenmeleri mutlaka yaratmak gerekiyor. Bu konuda geçmişten (DY içerisinde olduğumuz dönemden) dersler çıkartmak zorundayız.

ÖNCÜ SAVAŞI VE DY-DK

ÖNCÜ SAVAŞI VE DY

"Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi halk savaşı stratejisidir. Halk savaşının III. bunalım döneminin özelliklerinden ileri gelen değişimleri belirtmek için bu terimin kullanılması tercih edilmiştir. (Çin ve Vietnam kurtuluş savaşları gibi, bütün halk savaşları politikleşmiş birer askeri savaştır.) M.Çayan halk savaşını (suni dengeyi kırmak için değil) devrim yapmak, iktidarı ele geçirmek için bir devrim stratejisi olarak ileri sürer. Suni denge kavramı ise (...)

"Halk savaşının Çin ve Vietnam gibi ülkelerden görece farklı bir biçimde ve farklı ara evrelerden geçerek gerçekleşeceği tespitine yöneliktir. Halk savaşının ilk aşaması öncü savaşı aşamasından geçecektir. Öncü savaşı halk savaşının ilk evresinde geçilecek **bir mücadele biçimidir.** *Bir devrim stratejisi değil, bir taktik evredir."* (DY, sayı 17) (abç)

"Bugün ülkemizin her tarafında çeşitli biçimler altında süregiden kıyasıya mücadeleyi öncü savaşı ve silahlı propaganda kavramlarının karşısına çıkarmak da saçma bir şeydir. Bugün en yüksek biçimleri dahil her türlü propaganda içinde vardır. Bu şekilde silahlı propagandanın temelini oluşturacağı bir öncü savaşı da, yine aynı şekilde, bu mücadelenin dışında bir yerden gelmeyecektir. **Bir başka ifadeyle, öncü savaşı bugünkü mücadele içinde devrimcilere düşen görevlerin daha eksiksiz yerine getirilebileceği bir mücadele ve örgütlenme aşamasına devrimci hareketimizi yükseltme sorunundan başka bir şey değildir,**" (DY, sayı 22) (abç)

DY bu alıntıda hep kullandığı ama bir türlü açıklayamadığı ve çok merak ettiğimiz öncü savaşına satır aralarında da olsa nihayet -anlayabilene tabii- birtakım cevaplar veriyor. Hem de "bir başka ifadeyle" deyip iki kez tekrar ederek: "öncü savaşı bugünkü mücadele içinde devrimcilere düşen görevlerin daha eksiksiz yerine getirilebileceği bir mücadele ve örgütlenme aşamasına devrimci hareketimizi yükseltme sorunundan başka bir şey değildir."

Bugün DY faşizme karşı mücadelede direniş komitelerini temel alıp bunlar aracılığıyla mücadeleyi silahlı kitle direnişlerine dönüştürmeye çalışmaktadır. Bunun dışında, bölgelerde militanların kendi insiyatifleriyle arada sırada savunma çizgisinde gerçekleştirdikleri silahlı eylemler vardır.

DY'nin öncü savaşından anladığı direniş komitelerinin daha da çoğaltılma-

sı ve bugünkü mücadelenin (savunma çizgisindeki eylemlerin) kendiliğindenlikten kurtarılıp merkezileştirilmesidir.

Dikkat edilmesi gereken, DY'nin bugün sürdürdüğü mücadelenin niteliğidir... Bu esas olarak dergi çıkarmak, ideolojik polemikler yapmak, miting vb. türünden kitle gösterileri düzenlemek ve kitle örgütlenmelerini ele geçirmek üzerine kurulan bir mücadeledir. Bunlar dışında faşistlerle daha çok kendiliğinden gelişen çatışmalar ise, DY'ye göre, olsa olsa silahlı propagandanın "eksik"(!) halidir. (Eh, nasıl olsa öncü savaşı bugünkü eksikliklerin tamamlanması değil mi?) Öncü savaşı da bu çizgide süren mücadelenin yükseltilmesidir. Yani DY de, MLSPB gibi, bugün henüz yeterince örgütlü olmadığı için güçlü eylemler yapamamakta ama yarın parti olduklarında gereken güçlü eylemleri gerçekleştirecek, ilkellikten (zayıf silahlı propagandadan), eksikliklerden kurtulup gerçek(!) silahlı propagandayı örgütleyeceklerdir!

DY, öncü savaşı için "Bugünkü mücadele içinde devrimcilere düşen görevlerin daha eksiksiz (örneğin, daha merkezi, daha çok sayıda miting yapma, daha çok gazete çıkarma, bildiri yayınlama vs. -DS-) yerine getirilebileceği bir mücadele ve örgütlenme aşamasına devrimci hareketimizi yükseltme sorunundan başka bir şey değildir." demektedir.

MLSPB de, bugün partisiz yürüttükleri silahlı propagandayı zayıf görüyor ve bunlarla orantılı olarak, diğer mücadele biçimlerinin de yine zayıf ve ilkel hayata geçmesine çalışıyordu.

Kısaca, MLSPB ile olan tartışma, partinin fonksiyonlarının ne olduğu, partinin mücadele biçimlerini nasıl hayata geçireceği ve tüm bunlardan THKP-C ideolojisi doğrultusunda ne anlaşılması gerektiğidir. DY'nin THKP-C ve mücadele biçimlerine bakışı (teoride) MLSPB gibi olmasa da, özünde savunduğu şey aynıdır. Aynıdır diyoruz çünkü MLSPB parti olmadığı için mücadelelerinin boyutlarının yüksek olmadığını, nicel ve nitel olarak güçlü olmadıklarını, parti olduklarında ilkel-zayıf SP'den kuvvetli SP'ye geçeceklerini söylüyor. DY'nin deyişleri de bu noktada MLSPB'den farklı değildir. Çünkü DY de, partinin yönlendiriciliğinde verilecek öncü savaşı ve SP'yi, tıpkı MLSPB gibi, mücadelenin biraz daha yükseltilmesi ve eksikliklerinin tamamlanması olarak ele almakta, sonuçta o da sorunu ilkel-zayıf kategorisi ile yorumlamaktadır. Ama bir farkla ki, MLSPB bugün ilkel SP yaptığını söylüyor. DY söylemiyor. Peki, DY'ye göre öncü savaşı, mücadeledeki eksikliklerin tamamlanması, bugün yapılan şeylerin biraz daha yetkinleştirilmesi ise, o zaman bugün yapılanların adı nedir?

Öncü savaşı silahlı propagandanın temel olduğu, diğer mücadele biçimleriyle (ekonomik-demokratik, ideolojik ve barışçıl politik mücadele) bütün olarak bir evreyi kucaklar. Hedefleri, fonksiyonları hiç de bugünkü eylem düzeyinde değildir. Yapılması gereken tartışma varsa, o da ancak partinin çelik çekirdek aşaması (partinin kitleleri henüz kucaklamadığı, kitle partisi olmadığı aşama) ile partinin kitlevi karakter kazandığı aşamalar arasındaki fark olabilir.

Silahlı propagandanın fonksiyonları M.Çayan'da açıktır. Ama DY artık açık

oynamaktadır ve onun için M.Çayan'ın, THKP-C'nin silahlı propaganda, öncü savaşı konusunda ne dediği önemli değildir. Önemli olan, kendi sistematiğini kabul ettirmek ama bunu yaparken de inkarcı gözükmemektir. Bunun için öncü savaşı hakkında M.Çayan'ın dediklerini tahrif etmekte, sorunu "Evet, öncü savaşı doğrudur ama öncü savaşından ne anlıyorsunuz?" platformunda tartışmayı açmaktadır. DY artık öncü savaşından, silahlı propagandadan rie anladığını ortaya koymuştur: "Bugünkü mücadelenin (Kendilerinin verdiği aktif(!) mücadeleyi kastediyorlar.) biraz daha örgütlenmesi, yükseltilmesi ve daha eksiksiz bir mücadele." Böylelikle hem inkarcı gözükmemekte, hem de Öncü savaşını ve SP'yi, bugün izlediği savunma çizgisine, yer yer kendiliğinden zorunlu olarak silaha sıçrayan çatışmalar seviyesine indirgemektedir. Ki bu anlayış sorunu MLSPB gibi, devrimci eylemi kuvvetli-zayıf, güçlü-güçsüz sorunu olarak tartışmak demektir.

Bugün faşist terör karşısında devrimcilerin halkı savunması zorunlu bir mücadele çizgisi olarak gündeme gelmiş (Artık birçok siyasi yoğunluk faşist teröre karşı mücadeleyi kabullenme durumuna gelmiştir.) ve THKP-C sempatizanları kadrolaşma ve parti sorununu, faşizme karşı devrimci şiddet temelinde yürütülecek bir mücadele sürecinde çözümlemeyi hedeflemek zorunda kalmışlardır.

Bugün faşizme karşı mücadelenin düzeyi, silahlı propagandanın yüklendiği fonksiyonları içermekten ziyade, saldırıya karşı kendini koruma temelinde bir savunma çizgisidir.

Oysa silahlı propaganda, oligarşinin oyunlarını bozan, vurduğu yerden ses çıkartan, halkı günlük maişet derdinden kurtarıp dikkatlerini devrim saflarına çeken bir mücadele biçimidir. Bunun için de faşizme karşı her şart altında mücadeleyi sürdürebilecek, her gün biraz daha güçlenen ve gelişen bir örgüt olduğunu halka gösterecek PARTİ'nin varlığı zorunludur.

DY'nin bugün faşizme karşı ne yaptığı herkes tarafından bilinen bir gerçektir. Başkalarının yaptığı korsan eylemlere, ufak tefek silahlı eylemlere bile sahip çıkacak, bir patlamayı "Direnişten Haberler" başlığıyla abartarak verecek kadar küçülmüştür. (Hatta burjuva basını bizim eylemlerimizi yazmıyor diyerek de çok şey yaptıklarını, oligarşi için korkulu siyaset olduklarını belirtmeye çalışıyorlar. Acaba burjuva basını, bazı eylemlerini devrimci eylem olmadığı için mi yazıyor? Bu mantıkla DY, gazetelerin yazdığı eylemlerinden şüphe etmek zorunda değil mi?)

DY, bugün çok yüksek boyutlarda mücadele verdiğine, hatta öncü savaşı yaptığına kendisini inandırmıştır. "Direnişten Haberler" diye bir-iki patlamayı ve her gün yüzlerce militanın bu tür çatışmalarını büyük işler yapılıyor havasına sokmuştur. (Herhalde pasifist olmadıklarını bu şekilde ispat ediyorlar!)

Bütün Halk Savaşlarında Öncü Savaşı Var mıdır?

> "... *Yani ülkemizde geniş köylü (ve halk) kitlelerinin, Çin ve Vietnam gibi ülkelerde olduğu gibi, mevcut düzene karşı kolayca silahlı hareketlere geçirilemeyeceği olgusudur.* **Bunun için halk savaşının ilk aşaması, eskisi gibi kitlesel bir savaş niteliğinde değil, öncü savaşı niteliğinde olacaktır."** (DY, sayı 17) (abç)
>
> **"Aslında öncü savaşı genel olarak bütün halk savaşlarının ilk evresinde yer alır.** *Ama temel bir öneme sahip değildir. Ülkemizde ise, yukarıda kısaca değindiğimiz nedenlerle,* **nispeten uzunca bir dönem devrimci mücadelenin yürütülüşünün karakteristik özelliği olarak, özgül bir önem taşıyacaktır."** (DY, sayı 18) (abç)

DY'den aktardığımız bu iki alıntı, iki ayrı devrim anlayışını yansıtmakta ve kendi içinde çelişmektedir.

Birinci alıntıdan anlaşılan, Çin ve Vietnam gibi ülkelerde emperyalizmin gizli işgali, suni denge vs. olmamasından ötürü, geniş köylü (ve halk) kitlelerinin mevcut düzene karşı kolayca silahlı mücadeleye geçebileceğidir. Ve kitlesel savaş doğrudan başlayabilir, öncü savaşına gerek yoktur.

İkinci alıntı ise birinci yorumu reddeden bir ifadeyi kapsamakta ve çok açık bir şekilde "Aslında öncü savaşı genel olarak bütün halk savaşlarının ilk evresinde yer alır." denilerek öncü savaşının II. bunalım döneminin halk savaşlarının ilk evresinde de yer aldığını ama bunun kısa bir süreci kapsadığını ifade etmektedir.

DY, yorumladığımız bu iki farklı alıntıdaki çelişkiyi nasıl cevaplandıracaktır sorusuyla karşı karşıyayız.

Öncelikle, DY inkarcılığının baskısı altındadır. THKP-C'nin yarattığı geniş potansiyelin farkında olan DY, inkarcılık maskesinin ortaya çıkmasıyla, THKP-C sempatizan çevresinin kendisini büyük ölçüde terk edeceğini bilmekte ve bu yüzden bocalamaktadır. DY bugün öncü savaşıyla ilişkisi olmayan farklı bir devrim, örgüt ve çalışma tarzı yaratmıştır. (Yine enteresan olan bir şey var. Alıntı yaptığımız DY dergi sayıları ve broşürlerinin hepsi, DY'nin inkarcılık maskesini düşürme çabalarımızın yoğunlaştığı ve ideolojik mücadele yaptığımız sürece denk düşüyor.)

DY bir yandan kendini geçmişi savunur göstermeye çalışırken, bir yandan da bugünkü devrim anlayışını geçmişle aynılaştırmaya çalışmaktadır. İşte çelişki de tam bu noktada ortaya çıkmaktadır. Ve bu durum uç noktada yorumlara yol açmaktadır.

Öncü savaşının tüm halk savaşlarının ilk evresinde yer aldığı, Çin ve Viet-

nam'da kısa olduğu, bizim gibi ülkelerde ise uzun olduğu gibi öncü savaşı yorumları ardı sıra şunu sormak gerekiyor: Neden öncü savaşı? DY'ye göre, ülkemizde neden öncü savaşı temel bir öneme sahiptir? DY bunu "ülkemizde meydana gelen değişimler" diyerek ifade etmektedir. Peki, bu değişimler nitel bir değişim midir? DY'ye göre değildir. Ve teorik sistematiğini kendi içinde bulmuştur. "Farklılık göreceli bir farklılıktır." Herhalde bundan ötürü de öncü savaşının kısa ve uzunluğu tartışma konusu olmaktadır. O halde görecelik tüm tahlillere yansımak zorundadır. Eğer öncü savaşının gerekliliği III. bunalım dönemindeki farklılıklarda ise, bunun temeli suni denge olmak zorundadır. Eğer DY öncü savaşını suni dengenin kırılması, halkın devrim saflarına çekilmesi olarak görüyorsa(!), bu, "kısa da olsa öncü savaşının bütün halk savaşlarında olması" olgusuyla çelişmektedir. Çünkü DY'nin de dediği gibi, Çin ve Vietnam'da, o sürecin (II. bunalım döneminin) özellikleri gereği, direkt "kitlesel savaşa" girilebildiğine göre, kısa da olsa öncü savaşının olmaması gerekir. Eğer kısa da olsa öncü savaşı varsa, o zaman III. bunalım döneminin temel özelliklerinden ve öncü savaşının temel nedenlerinden suni denge olgusu II. bunalım döneminde de var demektir. Oysa DY de pekala II. bunalım döneminde direkt "kitlesel savaşa girildiğini" söylemektedir. DY kendi içinde tam bir tutarsızlık örneği vermektedir.

DY, THKP-C'den ayrı, ondan bağımsız düşüncesini THKP'yle aynılaştırmak, aynı zamanda kendi anladığı anlamda bir öncü savaşını ispatlamak için II. bunalım dönemi ve III. bunalım dönemi kıyaslamaları yapmakta, farklılığı göreceli olarak koymakta ve öncü savaşının muhtevasını inkar etmektedir. DY inkarcılığını bir kez daha belgeliyor:

> *"1972'lerden bu yana süregelmekte olan mücadele ve gelişmeler de bu gerçeği kanıtlayıcı bir içerik taşımaktadır.*" (DY, sayı 18)

Hangi gerçeği diye sormak gerek. Herhalde 1972'den bu yana DY'nin öncü savaşını sürdürüp(!) kitleleri örgütlemesi olsa gerek!

Çin ve Vietnam'da verilen gerilla savaşına öncü savaşı deniyorsa (Tabii burada öncü savaşından ne anlaşıldığı anlatılmalıdır.), hemen belirtelim ki, buradaki gerilla savaşı kısa değil, uzun bir süreci kapsamıştır ve gerilla SP fonksiyonlarını içermemiştir.

DY sıkıntısını nihayet 22. sayısında daha açık bir şekilde ortaya koymak zorunda kalmıştır. Bu sayıda "öncü savaşını bugünkü mücadelenin biraz daha yükseltilmesi ve eksikliklerin tamamlanması" olarak yorumlayarak, bugün verdikleri mücadelenin öncü savaşı olduğunu, ancak eksik ve yetersiz olduğunu vurgulamıştır ve bu mantıkla DY, bırakın öncü savaşını, klasik gerilla savaşını dahi karikatürize etmektedir. Çünkü DY'nin bugün yaptığı, faşistlere karşı kendiliğinden bir-iki patlama vs.nin ötesinde değildir.

Gerilla Savaşı Öncü Savaşıyla Çelişir mi?

> *"Bu strateji iki ana evreden geçilerek tamamlanacaktır. Birinci aşama, kitleleri politize ederek savaşa dahil etmek için, proletaryanın savaşçı partisinin silahlı propagandayı temel alıp yürüterek düzenli ordular aşamasına kadar sürecek olan öncü savaşıdır.* " (Tasfiyecilik ve Devrimci Çizgi)

Aslında öncü savaşı süreci, suni denge sorunu ile iç içe bir kavramdır. Suni dengenin kırılmasıyla orantılı olarak, savaşın kitleleri kucaklaması ve yaygın bir karakter kazanmasına bağlı olarak, öncü savaşının temel mücadele biçimi olan SP de temel olma özelliğini yitirir. Savaş düzenli ordulara dönüştüğünde İse, gerilla savaşı düzenli ordulara yardımcı bir rol oynayan, düzenli ordulara tabi bir fonksiyona sahip olur.

DY, bizim gibi ülkelerde, öncü savaşı-düzenli ordular ayrımına karşı çıkarak, halk savaşının iki ana evreden geçtiğini reddetmekte ve halk savaşının "stratejik savunma, stratejik denge ve stratejik saldırı aşamalarını kapsadığını" söylemektedir:

> *"Öncü savaşı halk savaşı süreci içinde, stratejik savunma aşamasının başlangıç dönemlerindeki savaşım biçimini belirleyen bir kavramdır. Halk savaşının bir ara aşaması olarak kavranılmalıdır.* **Düzenli orduların oluşmasına kadar olan dönemdeki savaşın esas biçimi gerilla savaşıdır.**" (abç) (Bir Yanlışlıklar Bildirisi Üzerine, syf. 15)

Alıntıda tartışılması gereken nokta, DY'niri öncü savaşı ve gerilla savaşlarını bir ikilem tarzında karşı karşıya getirmesidir. Aynı konuda kendi görüşünü desteklemek için M.Çayan'dan da bir alıntı yapmaktadır. M.Çayan bu konuda şöyle diyor:

"Şu *anda iktidar mücadelesi yapan partimiz iktidarı alabilecek güçte ve aşamada değildir. Ancak düzenli ordular savaşı aşamasında bütün yurt çapında yönetimi ele geçirmekten söz etmek mümkündür, Ve biz bugün bu aşamayı yaşadığımızı asla iddia etmiyoruz. Biz sadece halkımızın ihtilalci savaşının bu aşamaya gelebilmesi için gerilla savaşının şart olduğunu iddia ediyoruz ve bu amaçla dövüşüyoruz."* (İhtilalin Yolu başlıklı **bildiri)** Birinci alıntıda DY gerilla savaşı ile öncü savaşını bir ikilem biçiminde karşı karşıya koymuştur.

DY M.Çayan'dan yaptığı alıntıyla da, THKP-C'nin '71'de öncü savaşı (SP) değil de, gerilla savaşı yaptığını savunmakta ve bu mantıktan hareketle, düzenli ordular aşamasına kadar öncü savaşı değil, gerilla savaşı temeldir diyerek her şeyi birbirine karıştırmaktadır. Bir kere öncü savaşı SP'nin temel, diğer mücadele biçimlerinin SP'ye bağlı olarak ele alındığı ve hayata geçirildiği

bir süreci kapsar. SP de kendi ayırt edici özelliklerine sahip bir gerilla savaşıdır.

M.Çayan THKP-C'nin 71'de öncü savaşı verdiğini, SP yaptığını çok açık şekilde izah etmektedir. Ve M.Çayan'ın yazılarında silahlı eylem, SP, gerilla savaşı vs. kavramları hep aynı muhtevada kullanılmıştır.

Ayrıca DY'nin, THKP-C'nin '71'de yaptığını, M.Çayan'ın "Biz sadece halkımızın ihtilalci savaşının o aşamaya gelebilmesi için gerilla savaşının şart olduğunu iddia ediyoruz ve bu amaçla dövüşüyoruz." sözlerinden hareketle, öncü savaşı olarak değil de, genel bir gerillla savaşı olarak kabul etmesi ve düzenli ordulara kadar temel olan gerilla savaşıdır demesi ilgi çekicidir. Bu noktada sormak gerekir: THKP-C'nin önerdiği öncü savaşı nedir, nasıl bir şeydir? M.-Çayan savaşın başlangıç aşamasında SP temeldir derken neyi ifade ediyordu? O zaman M.Çayan'ın alıntısını cevap olarak vermek niye?

DY bu noktada adeta saçmalamıştır. Yeniden II, bunalım dönemi halk savaşı stratejisine dönerek "Hayır, öncü savaşı, SP temel değil, gerilla savaşı temeldir." diyerek, SP'yi zaman zaman savunur gözükmesine rağmen, bir kez daha reddetmiştir.

Ayrıca DY, yine II. bunalım döneminden hareketle, stratejik savunma, stratejik denge, stratejik saldırı *vs.* kavramları etrafında dönüp durmaktadır. Peki ama bizim tartıştığımız konu savunma, denge, saldırı gibi askeri kavramlar tartışması değildir. (Ama DY tartışmayı kendi istediği yöne çekmekte gerçekten ustadır.)

DY eğer istiyorsa III. bunalım dönemine özgü olan PASS'yi, halk savaşının farklı ara aşama ve evrelerini, yalnız kendisinin bildiği(!) ama hiç kimsenin bilmediği (savunma-denge-saldırı) aşamalarının içerisine yerleştirebilir. Ama bu öncü savaşı ve düzenli ordular aşaması, gerilla savaşı tartışmalarına bir cevap getirmez. Ayrıca hiç kimse suni dengenin birdenbire kırılacağını, öncü savaşının birdenbire bitip düzenli ordulara geçileceğini söylemiş değildir. Böyle bir tartışma mantıken bile kabul edilemez.

Elbette ki savaş küçükten büyüğe doğru gelişen bir rota izleyecek, bir dizi karmaşık görevleri içerecek ve çeşitli evreleri kucaklayarak adım adım düzenli ordulara dönüşecektir.

Düzenli ordulara kadar öncü savaşı olur mu? Peki ne olur? Gerilla savaşı, M.Çayan'ın belirttiği gibi, tek başına nitelik belirleyici değildir. Önemli olan gerilla savaşının hangi koşullarda ve hangi amaçlarla verildiğidir. Bugün "Gerilla savaşı temeldir." demek hiçbir şey dememektir. DY de bunu yapmaktadır.

Aslında DY konuları tahrifatçılığı yüzünden karmakarışık etmektedir. Ve bu tavrı, kavga etmek niyetinde olmayan ama sadece gürültü çıkaran ve küfür edebiyatına sarılan, kavga etme cesaretini gösteremeyen ama "bırakın beni" deyip okkalı küfürler savuran lümpenlerin tavrını andırmaktadır.

PASS'nin Genel ve Özel Tanımlamaları Aynı Şey midir?

M.Çayan'ın "Devrimde Sınıfların Mevzilenmesi" adlı yazısında genel olarak halk savaşlarının politikleşmiş bir askeri savaş olduğunu açıklayan deyişleri, "Kesintisiz II-IH"deki PASS açıklaması oportünistler tarafından -özellikle DY- PASS'yi tahrif etmek için malzeme olarak kullanılıyor.

"Devrimde Sınıfların Mevzilenmesi"nde M.Çayan şöyle diyor:

> *"Halk savaşı politikleşmiş bir askeri savaştır. Yani sosyalist lerin halk savaşındaki temel mücadele metotları askeri savaş metodudur. Bu savaş klasik savaş metoduyla değil, politikleş miş askeri savaş metoduyla sürdürülür. Bu savaşta bütün de mokratik ve ekonomik amaçlı hareketler, kitle gösterileri vs. bu politikleşmiş askeri mücadeleye tabidir."* (Bütün Yazılar, syf.262-263, Devrimci Sol Yayınlan)

M.Çayan'ın bu deyişlerinden iki sonuç çıkar:

1)Halk savaşı politikleşmiş bir askeri savaştır. Yani emperyalizmin bunalım dönemleri ayrımı yapılmadan, ezilen halkların kurtuluş savaşı olan halk savaşı genel olarak politikleşmiş bir askeri savaştır,

2)Halk savaşında temel olan askeri mücadele klasik değildir. Politik amaçlarla verilir, diğer bütün mücadeleler de buna tabidir.

Bu sonuçlar şunu göstermektedir: M.Çayan burada genel olarak halk savaşının mahiyetini belirtmek için bir tanımlama yapmıştır. Eğer genel olarak halk savaşı stratejisinden bahsedilirse -bu anlamda- Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi halk savaşının bütün sürecini kapsayan bir strateji olur. Bunu Devrimci Sol Bildirgesi'nde şöyle ifade etmiştik: "Halk savaşı stratejisi Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisidir."

Sorunun bu şekilde konmasıyla iş bitmiyor. Asıl önemli olan PASS'nin "Kesintisiz II-III"deki tanımlaması ve yorumudur. Zaten biz PASS denilince Kesintisiz II-III'deki tanımlamayı ve muhtevayı anlıyoruz. Neden?

Çünkü genel olarak "Halk savaşı politikleşmiş bir askeri savaştır." deyişiyle PASS'nin Kesintisiz II-IH'deki muhtevası aynı şey değildir.

PASS Kesintisiz II-III'de, III. bunalım döneminin özelliklerinden kaynaklanan ve öncü savaşı aşamasına ait bir stratejik çizgi tespiti olarak getiriliyor. Burada strateji kavramı bütün halk savaşı dönemini kapsamamaktadır. Böylece PASS III. bunalım döneminin kendine özgü karakterine, hedeflerine uygun bir muhtevada ele alınmaktadır. Devrimci Sol Bildirgesi'nde bunu şöyle ifade etmiştik:

> *"Bu tanımlama (PASS'nin Kesintisiz II-IH'deki tanımı) 'Bütün halk savaşları politikleşmiş bir askeri savaştır.' tanımlamasıyla eşit değildir; bizim gibi III. bunalım döneminin yeni-sömürge ülkelerinde kazandığı muhteva budur."*

Böylece PASS'nin III. bunalım dönemine özgü bir tanımlaması (bu anlamda özel diyebiliriz) ortaya çıkıyor. Bütün sorunda bu iki tanımlama arasındaki farkı kavrayamamaktan -veya bilerek tahrif etmekten- kaynaklanıyor.

PASS'nin -özel- tanımlamasını (ki biz PASS denilince bunu anlıyoruz) M.Çayan'dan bir alıntıyla gösterelim:

> *"Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejik çizgisinin teorik kaynakları, hareket çizgisi somut durumların somut tahmindedir. Yani genel olarak emperyalizmin III. bunalım döneminin ayırt edici niteliklerinde, özel olarak bu çelişki ve özelliklerin Türkiye şartlarına yansımasında yatmaktadır."*

Bu tanımlamayla "Devrimde Sınıfların Mevzilenmesi" yazısındaki tanımlama arasında fark var yani bu iki tanımlamanın eşit olmadığı açıkça ortadadır.

1) "Devrimde Sınıfların Mevzilenmesi"nde "halk savaşı" gibi II. ve III. buna lım dönemlerini kapsayan bir deyim kullanılmasına rağmen, burada III. buna lım döneminden açıkça bahsedilmektedir.

2) M. Çayan PASS tespitini daha da açarak "Silahlı propagandayı temel, öteki politik, ekonomik ve demokratik mücadele biçimlerini bu temel mücade le biçimine tabi olarak ele alan devrimci stratejiye PASS denir." demektedir. Böylece genel tanımlamayla özel tanımlama arasındaki fark PAS metodunun açılmasıyla da ortaya çıkmıştır. M.Çayan genel politikleşmiş bir askeri müca dele metodundan -yani silahlı mücadeleden- değil, III. bunalım dönemine öz gü silahlı propaganda metodundan bahsetmektedir.

M.Çayan bir başka yerde "Politikleşmiş askeri savaş deyişiyle silahlı propaganda deyişi arasında muhteva olarak bir fark yoktur." demektedir.

Özetlersek, M.Çayan en genelde halk savaşlarının politikleşmiş bir askeri savaş olduğunu söyler. Günümüz III. bunalım döneminde ise bir stratejik çizgi olarak PASS'yi formüle eder. Açıktır ki bu iki tanımlama her açıdan birbirinden farklıdır ve eşit değildir.

DY işte bu noktada büyük bir kurnazlıkla tahrifatçılık yapmaktadır. .

DY'ye göre;

1) Bütün halk savaşları PAS'dir.

2) Bu yüzden günümüz III. bunalım dönemi halk savaşlarıyla II. bunalım dönemi halk savaşları arasında bir fark yoktur. Olsa bile önemsizdir. Zaten bü tün halk savaşlarında öncü savaşı vardır vs.

Ama DY M.Çayan'ın Kesintisiz II-III'deki tanımlamaları hakkında tek laf etmemektedir. Böylece DY halk savaşları politikleşmiş bir askeri savaştır deyişiyle PASS'yi aynı şeymiş gibi göstererek tahrifatçılık (yani inkarcılık) yapmaktadır.

DY M.Çayan'ın genel tanımlamasının arkasına daha ne zamana kadar saklanacaktır?

PARTİSİZ SP SAVUNUCUSU MLSPB

> *"THKP-C'nin doğru ideolojik ve stratejik ilkeleri üzerinde inŞa ettikleri merkezi disipline sahip bolşevik nüveler (MLSPB, THKP-C "Eylem Birliği") var olan sübjektif şartlardan hareketle PASS ile THKP-C'nin merkezi yapısını yeniden oluşturacaklardır."* (MLSPB, 1 notu bildiri)

Bolşevik nüveler PASS'ye uygun mücadele verecekler, SP yapacaklar. Peki parti niye?

-Parti nasıl oluşacak?

-Bugün neden aynı stratejik çizgiyi savundukları halde bolşevik nüveler tek merkez halinde değiller?

-Birleşmelerinde kıstas ne olacak?

> "... *THKP-C sempatizanları tarafından, gerçekten çizgisini savunan unsurlar kimsenin kendilerini gelip bulmasını beklememelidirler. Bolşevik nüvelerin eylemleri böyle unsurlar için birer parola olmalı ve somut şartları değerlendirerek, güçleriyle orantılı olarak mücadeleye atılmalıdırlar. Savaşabilmek için kuracağımız asgari örgüt yapılarının bileşimini kendi şartlarımız tayin edecektir."* (MLSPB, 2 nolu bülten, syf.71)
>
> *"...Şehir gerillasını geliştirip kır gerillasını yaratmış bir örgütlenmenin adına THKP-C diyebileceğiz. İdeolojik, politik, askeri, örgütsel görevlerimiz II. taktik aşamanın fonksiyonlarını yerine getirmektir."* (MLSPB, 2 nolu bülten, syf.75)
>
> *"....Partinin olmadığı dönemlerde örgüt ya da örgütler politik mücadelenin temel amacı olan SP'yi de güçleri oranında uygular. SP örgütsel yapı ile diyalektik bir uyum içindedir. SP'nin uygulanması örgütün gelişmesini, örgütün SP'nin gerçek ifadesini bulmasını (yani politik mücadelenin en üst biçimini) sağlayacaktır.*

"Bütün bunların ışığında kendi örgütsel durumumuza bakarsak, yapılan eylemler **zayıf silahlı propaganda eylemleridir."** (Altını kendileri çizmiş) (MLSPB, 2 nolu bülten, syf.14) SP çok yönlü bir fonksiyona sahiptir. M.Çayan'da SP; -Halk kitleleriyle oligarşi arasında kurulmuş olan suni dengeyi yıkacak, halk kitlelerinin dikkatini günlük maişet derdinden kurtarıp devrim saflarına çekecektir.

-Oligarşik yönetimin devlet cihazının yıkılabileceğini halka gösterecek, vurduğu yerden ses çıkartan güçlü bir örgütlülüğü kanıtlayacaktır.

-SP seçtiği hedeflerle siyasi gerçekleri gösterecek ve açıklayacaktır. Yine M.Çayan'a göre, SP politik mücadelenin en üst ve en etkili biçimidir. Politik mücadele de (gerçek anlamıyla) bir parti öncülüğünde verilir.

Partinin önkoşulu da ekonomik-demokratik, ideolojik ve politik mücadeleyi sürdürebilme fonksiyonunu yüklenebilen politik bir organizasyon olmasıdır. Şimdi bu genel Marksist-Leninist tanımlar ışığında MLSPB'nin SP ve parti hakkındaki görüşlerinin, sonuçta hangi tehlikeli noktalara vardığını irdeleyelim.

> *"THKP-C'nin doğru ideolojik ve stratejik ilkeleri üzerinde inşa ettikleri merkezi disipline sahip bolşevik nüveler (MLSPB, THKP-C "Eylem Birliği") var olan sübjektif şartlardan hareketle PASS ile THKP-C nin merkezi yapısını yeniden oluşturacaklardır."* (MLSPB, 1 nolu bülten)
>
> *"...Bütün bunların ışığında kendi örgütsel durumumuza bakarsak, yapılan eylemler zayıf silahlı propaganda eylemleridir."* (MLSPB, 2 nolu bülten, syf. 14)

Yukarıdaki iki alıntıdan MLSPB'nin muhteva olarak parti ve silahlı propagandadan ne anladığı ortaya çıkmaktadır.

MLSPB ile Eylem Birliği aynı görüşleri savunan fakat farklı merkezi hiyerarşileri olan birer örgütler ama parti değiller. Ve onlara göre, THKP-C sempatizanları "kimsenin kendilerini gelip bulmalarını beklemeden" bu tür bolşevik nüveler kurarak mücadele etmelidirler.

> *"Bolşevik nüvelerin eylemleri böyle unsurlar için birer parola olmalı ve somut şartları değerlendirerek, güçleriyle orantılı olarak mücadeleye atılmalıdırlar. Savaşabilmek için kuracağımız askeri örgüt yapılarının bileşimini kendi şartlarımız tayin edecektir."* (MLSPB, 2 nolu bülten, syf.71)

Önerme açıktır. MLSPB ve Eylem Birliği ideolojik birliği olan ve SP'yi zayıf da olsa sürdüren birer örgüttür. Ve bu tür örgütler her yerde kurulmalıdır. Asgari örgüt yapılarının bileşimini ise kendi şartları tayin edecekmiş!.. MLSPB-DK partiye giden yolu kendiliğindenciliğe ve foko örgütlerine indirgemiştir.

Parti öncelikle ideolojik birliktir ve çok yönlü mücadeleyi ülkemiz özgülüne uygun hayata geçirecek bir organizasyondur.

Küçükten büyüğe doğru gelişecek bir rotayı izler. Ve her şeyi olduğu gibi, partileşme sürecini de merkezi ve iradi yönlendirecek, günün şartlarının Marksist-Leninist tahlilini yapacak öncülere ihtiyaç vardır. Partileşme süreci kendi içinde merkeziliği taşımalıdır. Gerek ideolojik birliğin sağlanması, gerekse zorunlu pratiğin sürdürülmesinde bir iradilik ve merkeziiik yoksa gerçek bir kadrolaşmadan ve ideolojik birlikten bahsedilemez.

MLSPB böyle bir süreci örgütçükler yumağı olarak görmekte ve fokoculuğunu meşrulaştırmaktadır.

Ama nedense Eylem Birliği, MLSPB ve diğer bolşevik nüveler -bunlar aynı görüşleri savunuyorlar- bir türlü birleşip bugün zayıf olarak yaptıkları SP'yi güçlü hale getiremiyorlar.

Bir kere partileşme sürecinde ayrı merkezilikte olan ayrı örgütlenmelerin farklı ideolojik zeminler oluşturması ve her örgütün her alanda karmaşık ilişkiler ağı yaratması kaçınılmazdır. Nihayet MLSPB ile Eylem Birliği böyle olmuştur. Uzun zamandır birbirlerini kardeş örgüt ve bolşevik nüve olarak görmelerine rağmen, pratikte birliği bir türlü gerçekleştirememiş ve her iki örgüt de kendi içinde sürekli bölünmeye başlamıştır. (Örneğin, Eylem Birliği, D.Eylem Birliği -ki D.Eylem Birliği tekrar bölündü-; MLSPB, THKP-C Savaşçıları ve yeni bölünme)

Sonuçta işler gelip eylem yarışına dönüşmektedir. Kaldı ki MLSPB bu birleşmeyi süreç içerisinde örgütlerin kararlılığı ve tutarlılığı olarak da değerlendirmektedir. Ve bunun yansıması da yine eyleme kalmaktadır. Yani gizlilik ilişkileri içinde birbirlerini haberdar etmeden hadi eylem yapıp kararlılığımızı gösterelim ve ardı sıra birleşme şartları düşünülür demektedirler.

Böyle bir anlayış Marksist-Leninist kadro ve örgüt anlayışı olamaz. Partileşme süreci örgütlülüğünde aranması gereken önemli kriter öncelikle ideolojik birliktir. Sürece uygun pratikle orantılı ideolojik birliği sağlamış insanlar partileşme sürecinin özgül ilkelerine uygun olarak sürece müdahale edip küçükten büyüğe doğru gelişen bir rota izleyerek örgütlenmeye yön verir ve pratiği yükseltirler. MLSPB'nin önerdiği partileşme yolu ise soyut bir THKP-C ve yüzlerce örgütçük ve bunların zayıf SP(!)'sidir. Ne zaman, nasıl "birleşeceklerine" dair temel bir kriter ve zaman ise belirsizdir. Ama kadro anlayışlarından çıkardığımız kadarıyla, SP'yi (tabii kendi anladıkları SP'yi) başarıyla yürüten örgüt parti yerine geçecektir. Diğer bolşevik nüvelerin kendi etrafında birleşmesini sağlayacaktır.

MLSPB'nin SP'ye yüklediği temel bir fonksiyon yoktur. Gerçi M.Çayan'ın SP hakkında deyişlerini söylemiyor değiller ama bugün yaptıkları SP(!) eylemleri neyi hedeflemektedir, hangi işlevi yerine getirmektedir soruları ortadadır. Kaldı ki, partileşme sürecinde, MLSPB'ye göre, bir dizi örgütte bolşevik nüve vardır. Ve bunların hepsi çok yönlü mücadele yapmakta ve zayıf SP'yi uygulamaktadır.

MLSPB, SP'ye bu bakış tarzıyla politik mücadeleyi ve partiyi karikatürize edip mekanikleştirmektedir.

Bir kere, yukarıda da değindik. Politik mücadele iktidar alternatifi bir mücadeledir. Ve iktidar alternatifi bir mücadele de ancak parti tarafından yönlendirilir.

MLSPB iktidar alternatifi olmayı yani partiyi anlayamamaktadır. Bu konuda politik mücadeleyi yani SP'yi zayıf, güçlü değerlendirmesi çok belirgin bir kriterdir.

Zayıflığın ve güçlü SP'nin kıstası nedir? Eğer bir eylem fazla sansasyonel olursa kuvvetli, az sansasyonel olursa zayıf mı olmaktadır? , Partileşme sürecindeki bir örgüt veya organizasyon, adına ne derseniz deyin, iktidar alternatifi değildir. Ancak iktidar alternatifini yaratacak bir örgütlen-

medir. Yani partiyi yaratacaktır. Ama bu politik ve diğer mücadeleler yapılmayacak anlamına gelmez. Aksine, her türlü eylem ve mücadele partiyi yaratmaya hizmet eder. Partinin yaratılmasını erteleyen veya ona zarar veren ilişki ve eylemlerden de kaçınılır. Yani politik, ekonomik-demokratik, ideolojik mücadele partiyi yaratmak için verilir.

Partinin yaratılma sürecinde politik, ekonomik-demokratik ve ideolojik mücadelenin nasıl bir biçim alacağı ise ülkenin o gün içinde bulunduğu objektif ve sübjektif koşullara bağlıdır. Yani partileşme süreci organizasyonun sübjektif niyetine bağlı bir olay değildir.

Örneğin, '71 öncesi iktidar alternatifi partiyi yaratma sorunuyla karşı karşıya kalan öncüler Türkiye devriminin yolunu, stratejisini revizyonizm ve cuntacılıkla mücadele ederek sistemleştirmeye çalışmışlardır. Yine bu süreçteki pratik ise temel olarak anti-emperyalist mitingler, gösteriler, işçi grevlerini içermekteydi.

Bugün ise, '71 öncesinden farklı objektif ve sübjektif şartlarla karşı karşıyayız. '71 öncesinden farklı olarak, Türkiye devriminin yolu bugün bellidir. Ancak var olan ideoloji kendilerine THKP-C'li diyen bir dizi grup tarafından anlaşılmaz hale getirilmiş ve THKP-C tezleri üzerine bir ideolojik mücadeleyi gündeme getirmiştir.

Yani ideolojik mücadele '71 öncesinde Marksizm-Leninizmin Türkiye şartlarında genel kavramlarını öğrenmek ve Türkiye devriminin yolunu belirlemek mücadelesi iken, bugün yerini THKP-C tezleri üzerine tartışmaya bırakmıştır. Ve bu doğrultuda bir ideolojik mücadele gereklidir.

Pratik ise yine '71 öncesinden farklıdır. '71 öncesi sivil-resmi faşist örgütlenme ve onların saldırıları bugünkü gibi alabildiğine gelişmiş ve katliamlara yönelmiş durumda değildi.

Bu şartlar karşısında önümüzdeki görev, THKP-C tezlerinin çarpıtılmasına karşı ideolojik mücadele ve faşist terör şartlarında bir yandan faşist teröre karşı mücadele edip faşist terörün kitleleri kendi demagojisi altına almasına engel olmak ve bir yandan da bu süreçte, bu tür mücadeleyle kadroları yetkinleştirmek ve partiyi yaratmaktır.

Anlatmak istediğimiz şey bugün faşist teröre karşı devrimci şiddeti sürdürmenin zorunlu olduğudur. Ve kaçınılmaz olarak, partileşme süreci devrimci şiddet temelinde yükselecektir. Fakat bu devrimci şiddet iktidar alternatifi bir partinin yönlendirdiği silahlı mücadele değil, halkın can güvenliğini sağlamak ve faşist terörü etkisiz hale getirmeye çalışmakla sınırlı bir mücadeledir. Oysa parti iktidara oynar ve silahlı mücadeleyi bu perspektifle istikrarlı olarak yürütür.

Bu nedenle, bugün yapılan silahlı eylemler çok büyük etki dahi uyandırsa sürekliliği ve çok yönlülüğü tam anlamıyla başarılmadığı için SP değildir. Çünkü SP'nin yukarıda saydığımız işlevlerini görmemektedir. Kaldı ki M.Çayan'a göre SP ile PAS arasında muhteva olarak fark yoktur. M.Çayan bu yaklaşımıyla nasıl bir SP anlayışını savunduğunu ortaya koymuştur. Kısaca, diğer ekonomik-demokratik ve politik mücadele ile bir bütün olarak yürütülemeyen bir SP

THKP-C'nin SP anlayışı değil, THKO'nun SP anlayışıdır; bu da fokoculuktur.

MLSPB de bu noktada fokoculuğu savunmaktadır. SP'yi sadece askeri eyleme indirgeyerek PASS içerisinde görmeyi göz ardı etmekte, politik mücadeleyi yozlaştırıp -partisiz de olabileceğini iddia ederek- fotoculuğunu gizlemeye çalışmaktadır.

Kaldı ki M.Çayan gerilla savaşının mahalli mütegallibeye başkaldırarak da verilebileceğini söylüyor. Önemli olan gerilla savaşının siyasi gerçekleri açıklama kampanyası olarak ele alınmasıdır.

M.Çayan gerilla savaşını MLSPB gibi ele alsaydı, gericilerin yaptıkları silahlı eylemleri dahi SP saymamız gerekirdi. PASS tanımı ve onun uygulanabilirlik aracı olan partiler tam bu noktada önem kazanmaktadır.

MLSPB'nin anlaşılmaz görüşleri var:

> *"...Var olan sübjektif şartlardan hareketle PASS ile THKP-C'nin merkezi yapısını yeniden oluşturacaklardır."* (MLSPB, 2 nolu bülten)

Yani bugün PASS'yi hayata geçirecek partiyi kuracağız diyorlar. O zaman şu sorular akla geliyor: Madem bu stratejiyi hayata geçirebiliyorsunuz, neden gerçek anlamda SP değil de, zayıf SP yapmış oluyorsunuz? Neden parti değilsiniz? Kardeş örgütlerin hepsi farklı merkezlerden yönetilse de, sonuçta aynı stratejiyi hayata uyguluyorsa, neden birleşip çok daha güçlü bir parti oluşturmuyorsunuz?

Kaldı ki parti olmanın kıstası şöyle açıklanıyor:

> "... *Şehir gerillasını geliştirip kır gerillasını yaratmış bir örgütlenmenin adına THKP-C diyebileceğiz. İdeolojik, politik, askeri, örgütsel görevlerimiz 2. taktik aşamanın fonksiyonlarını yerine getirmektir."* (MLSPB, 2 nolu bülten, syf.75)

Yani MLSPB'ye göre, parti olabilmek şehir gerillasını geliştirip kır gerillasını başlatmakla mümkündür. Bugün MLSPB'nin görevleri de bu aşamaya denk düşüyor.

M.Çayan'71'de hareketin izleyeceği rotayı belirtirken;

-Şehir gerillasının yaratılması,

-Şehir gerillasını geliştirme ve kır gerillasının başlatılması,

-Şehir gerillasını yaygınlaştırma ve kır gerillasının geliştirilmesi,

-Kır gerillasını yaygınlaştırma ve psikolojik gövde gösterisi aşamalarına ayırmıştır. M.Çayan bunları söylerken partili durumdadır ve parti adına konuşmaktadır.

MLSPB herhalde şehir gerillasını yaratmış olmalı ki, onun geliştirilmesi ve kır gerillasının başlamasına denk düşecek bir örgütlenmeye parti diyeceğiz diyebiliyor.

Mantıken düşünüldüğünde şehir gerillası yaratılmadan geliştirilemez. Eğer MLSPB bugün yaptıkları silahlı eylemlerle şehir gerillasının yaratılması aşaması olan birinci aşamayı tamamlamışsa, zaten partidirler. Bundan sonra yapmaları gereken gerilla savaşını partinin öncülüğünde genişletmek olmalıdır. Yok-

sa THKP-C şehir gerillasını geliştirme aşamasında yenilgiye uğradığı için mi mücadele ikinci taktik aşamadan başlıyor? Böyle kabul edilse bile, ortada mantıken sakat bir anlayış var çünkü yaratılmayan ve başlanmayan bir gerilla savaşının genişlemesi ve kırlara yayılması mümkün değildir. Gerilla savaşı ancak parti öncülüğünde verilir ve THKP-C de öyle yapmıştır.

Ayrıca MLSPB PASS'den ayrı bir SP düşünüyor olmalı ki, parti olmadan yapılan askeri eylemlere SP diyebiliyor.

BUGÜNKÜ PARTİLEŞME SÜRECİNİN ÖRGÜTLENME VE OBJEKTİF-SUBJEKTİF ŞARTLAR AÇISINDAN DÜNDEN FARKLILIĞI

Yazının çeşitli bölümlerinde, bugünpn dünden objektif ve sübjektif şartlar bakımından hangi noktalarda farklar gösterdiğini belirtmemize rağmen, toparlamakta yine de fayda var.

'71 öncesi objektif ve sübjektif şartlar bugüne nazaran çeşitli farklılıkları içermektedir. Bu farklılıklar bugün partileşme sürecinin yaşanış biçimi, ideolojik mücadele, örgütlenme ve çalışma tarzına ilişkin çeşitli noktalarda tartışılmalıdır.

Objektif ve Sübjektif Şartlardaki Farklılık

'60-70 dönemi Türkiye'de Marksizm-Leninizmin öğrenildiği ve dar bir aydın çevreden çıkarak daha geniş kesimleri kucakladığı ve buna bağlı olarak Türkiye devriminin yolunun arayışı içine girildiği ve devrimin rotasının tespit edildiği bir dönemdir.

İdeolojik mücadelenin odak noktasını TİP reformizmine ve MDD cuntacılığına karşı Marksizm-Leninizmin savunulması mücadelesi kapsar. Partileşmeye Marksizm-Leninizmle donanarak yani tez-anti tez ve sentez aşamalarından geçen bir ideolojik arayış süreci yaşanarak varılmıştır. Bu süreçteki partileşme ister istemez sürecin özelliklerini kendi içinde taşımak durumunda olmuştur.

Pratik, tecrübe ve yeteneklerin ortaya çıkması, ideolojik mücadelenin gelişmesi ve sonuçta bir senteze ulaşmayla orantılı olarak gelişmiştir. Sürecin tarihselliğinden kaynaklanan mücadelenin pratik anlamdaki boyutları, genelde ekonomik-demokratik mücadele ve politik mücadelenin barışçıl biçimlerini içermiştir. Partileşme sürecinin oportünizme, revizyonizme, cuntacılığa karşı yürütülen ideolojik mücadele sonucu, Marksizm-Leninizmin zaferiyle sonuçlanmasına karşılık, bu süreçte silahlı mücadele konusundaki deneysizlik, tecrübesizlik, legalizm alışkanlıkları, yakın devrim hayalleri ve başka güçlere bel bağlama eğilimleri hep var olmuştur.

Yine bu süreçte, resmi ve sivil faşist terör bugünkü gibi yoğun değildi. Çatışmalar ancak yer yer silahlı biçimlere sıçrıyordu. Bugün ise resmi ve sivil faşist terör sadece devrimcileri değil, sıradan halktan insanları da hedeflemiş ve kitle katliamlarını gündeme getirmiştir.

Geçmişte sözkonusu olmayan halkın can güvenliği sorunu bugün partileş me sürecinde devrimcilerin önüne somut bir görev olarak faşist teröre karşı devrimci şiddet temelinde faşist mevzileri dağıtacak, faşist demagoji ve yala na meydan vermeyecek çeşitli örgütlenmeleri yaratmak zorunluluğunu getir miştir.

Bugün MLSPB, Acil vs. dışında hemen hiç kimse, sözde de olsa, partileş-me sürecinde kadroların gelişiminin merkezilikten yoksun, kendiliğinden grup-lar ve "bolşevik nüveler"(!) ve bunların "silahlı propaganda"(!) eylemleriyle sağ-lanacağını ve ideolojik birliğin gerçekleşeceğini savunmuyor.

Partiyi yaratma süreci merkezi bir organizasyona ve iradeye bağımlı yürü-tülmedikçe ya ilahi güçlere bel bağlanır ya da bugün MLSPB nin geliştirmeye çalıştığı gibi, kardeş(!) örgütlerin pratikte kendi tutarlılıklarını ve kararlılıklarını ispat etmelerine, kendiliğinden "bolşevik nüve"(!)lerin kurulup mücadeleye atılması biçimindeki fokocu anlayışa bel bağlanır. Oysa daha baştan itiba-ren merkezi bir iradeyle pratiğe yön vermek ve kadrolaşmayı sağlamak zo-runludur.

Ayrıca faşist terörün her gün biraz daha artması, oligarşinin resmi ve sivil muhbir ağının ve kontr-gerilla taktiklerinin yetkinleşmesi, merkeziliğin ve gizlili-ğin daha ciddi biçimde kavranması gerektiğini gösteriyor.

Ülkemizin hiçbir yerinde halkın can güvenliği yoktur. Faşistler açık faşist bir iktidarın özlemi içerisinde, faşist terörle kitleleri yıldırmak, gözdağı vermek ve kendi demagojileri alanında tutmak için katliamlar yaratmaktan çekinmiyor.

Bunun karşısında parti silahına sahip olmadığımız Türkiye'nin bu şartların-da, devrimcilere düşen görev faşist teröre karşı devrimci şiddeti örgütlemek-tir.

Faşist terör maddi bir güçtür ve gücünü emperyalizm ve büyük sermaye-den almaktadır. Bu maddi gücün karşısına halkın silahlı maddi gücüyle yani devrimci şiddetle çıkılmalıdır. Aksi takdirde, faşist terörün halk kitlelerinin "can güvenliğini tamamen ortadan kaldırmasına, kitleleri pasifize ederek suni den-geyi güçlendirmesine, emperyalizmin ve faşizmin demagojik yöntemlere baş-vurarak açık faşist bir ortam yaratmasına müsaade edilmiş olunur. Bugün geç-mişte sözkonusu olmayan bu şartlar içerisinde, rotası '71'de tespit edilen Tür-kiye devrim mücadelesini yürütecek ve PASS'yi hayata geçirecek bir örgüt ya-ratılmak durumundadır. Bu örgütün yaratılması sürecinde resmi ve sivil faşist teröre karşı mücadelede devrimci şiddeti temel almak, örgüt ve kadro ilişkileri-ni buna göre geliştirmek durumundayız.

Bugün faşist terörün boyutları mahalleler, gençlik, fabrikalar ve köylere ka-dar sıçramıştır. O zaman devrimcilerin önündeki somut adım, faşist terörün saldırı alanlarında faşist teröre karşı koyarak kadrolaşmayı hızlandırmak ve bu doğrultuda örgütlenme biçimlerini canlı pratik içerisinde genel stratejimize uy-gun bir tarzda geliştirmektir.

Bu şartlarda pratiğe geçireceğimiz örgütlenmeler hem halkın can güvenli-

ğini sağlayıcı bir perspektifte faşist teröre karşı devrimci şiddeti sürdürecek, hem de kitlelerin ekonomik-demokratik taleplerini devrimci şiddet temelinde yönlendirmeye çalışacaktır.

Bunun için tüm çalışma alanlarında halkın savunmasını sağlayacak, faşistlere kaşrı devrimci şiddet uygulayarak faşist mevzileri dağıtacak, faşist terörü caydırıcı bir rol oynayacak, aynı zamanda devrimci şiddetle orantılı halkı bilinçlendirip adım adım devrimci mücadeleye katacak, siyasi kadrolaşmamızın bir alt basamağı olarak Faşist Teröre Karşı Silahlı Mücadele Ekipleri'ni yani siyasi örgütlenmemizin politik ve askeri niteliğindeki vurucu ekiplerini oluşturmalıyız. Bu ekipler siyasi hücre ve komitelerin yaratılmasını ve gelişmesini sağlayacak, aynı zamanda kadro üretkenliğini sürekli kılacak ve kadrolaşmanın zeminini sağlayacak, bugünkü sübjektif durumumuza uygun faşizme karşı mücadeleyi ve halkın savunmasını sürdürecek, iradi olarak oluşturulmuş ekipler olmalıdır. Bu tür örgütlenmeyi bugünün şartlarında önerdiğimizde birtakım "keskin"(!) THKP-C savunucuları bizi hemen suçlayacaklar. "Gördünüz mü, maskeleri düştü, bu tür bir örgütlenme M.Çayan'da yoktur, Mahir revizyona tabi tutuldu," diye çığırtkanlık edeceklerdir.

Doğrudur, '71 öncesi partileşme sürecinde bu tür bir örgütlenme yoktur. Olamazdı da zaten. Olması eşyanın tabiatına aykırıydı. Her değişik örgütlenme ve mücadele biçimi günün objektif ve sübjektif koşullarına göre şekillenir. Ve o sürecin özelliklerine göre pratikte biçimlenir. Biz de farklı objektif ve sübjektif şartları değerlendirerek, '71 öncesinden farklı olarak, bugün var olan faşist terör ve kitle katliamlarını dikkate alan bir anlayışla PASS ışığında gerilla savaşı verecek bir partinin nüvelerini şimdiden yaratacak bir örgütlenmenin adımlarını atmalıyız. Bu örgütlenmenin bir alt zemini olarak Faşist Teröre Karşı Silahlı Mücadele Ekipleri'ni her çaltşma alanına merkezi bir tarzda yaymalıyız.

Devrimci şiddet temelinde sürdürülecek örgütlü mücadele içinde kadroların kızgın pratiğe girmesi ve çelikleşmesi, değişik sınıf ve tabakalarla bizzat pratikte karşılaşıp bu sınıf ve tabakaların özelliklerini kavraması, fedakarlık duygularının gelişmesi ve kitleler içerisinde eriyebilme yeteneği kazanması, kısaca yetkinleşmesi amaçlanmalıdır. Bunu başarmak Faşist Teröre Karşı Silahlı Mücadele Ekipleri'ni örgütleyerek, bu ekipleri kitleler içerisinde eriyen ve gerilla mücadelesini sürdürecek, vurucu nitelikte, (politik ve askeri) kadrolaşmanın nüveleri olarak bugünden yaratmakla mümkündür. Yani bugünün şartlarında faşizme karşı devrimci şiddet temelinde gelişecek bir örgütlenmenin yaratılmar sı zorunluluktur. Ve bu örgütlenme sabırlı bir çabayı, küçükten büyüğe, amatörlükten profesyonelliğe doğru adım adım gelişen zorunlu ve geçirilmesi gerekli bir süreci içerir.

Faşist Teröre Karşı Silahlı Mücadele Ekipleri'nin mücadelesi içerisinde yetkinleşmiş, çeşitli yetenekleri ortaya çıkmış, asgari Marksist-Leninist formasyona ve Türkiye'nin sorunlarına vakıf kadroları daha üst bir platforma sıçratıp Silahlı Devrimci Birlikler (SDB) içinde örgütlemeliyiz.

SDB'ler çalışma alanlarının savunma fonksiyonlarından öte görevler yüklenmeli, bir nevi geleceğin gerilla nüveleri olmalıdır. Bu örgütlenmeler bugün faşist teröre karşı mücadelede ivmenin yükseltilmesinde rol oynamalı, anti-faşist savunma çizgisini aşacak bir programa sahip olmalıdır.

SDB'ler kitleler içerisinde eriyen, kitlelerle beraber onların sorunlarına vakıf, onlarla yanıp tutuşan, onlarla mücadele eden kadrolardan meydana gelir.

SDB elemanları, MLSPB, Acil vs.nin yaptığı gibi, pratikten ve hayattan kopmuş, lüks apartman katlarına kapanmış kadroların örgütlenmesi olamaz. Yani sudan çıkmış balık gibi olamaz. SDB elemanları kitleler içerisinde erimesini bilen, onların nabzını her an hisseden, gizliliği mutlak profesyonel örgütlenmelerdir.

Yine bu tarz bir örgütlenme bugünden ihtisaslaşmayı ye yetkinleşmeyi sağlayacak, aynı zamanda faşizme karşı mücadelenin ivmesini yükselterek bununla orantılı olarak siyasi-askeri kadroların yaratılması sürecini daha da kısaltacaktır.

Faşist Teröre Karşı Silahlı Mücadele Ekipleri ve Silahlı Devrimci Birlikler birbirlerini tamamlayan ve kadro üretkenliğini sağlayan ve halkı mücadeleye katmayı hedefleyen bir perspektifle ele alınmalıdır. Bu örgütlenmeleri yaratırken "gerillanın denizde balık olma" esprisi gözden kaçırılmamalıdır.

Kırsal Çalışma ve Önemi

'71 öncesi, '71 sonrası ve bugün birçok siyasi yoğunluk halk savaşını savunmasına, kırlar temel alan, köylülük temel güç formülasyonunu yapmasına rağmen, kırsal alanlardaki mücadelenin örgütlenişi ve gelişimi sürekli kendiliğindenciliğe terk edilmiş ve şehirlerde, özellikle de büyük şehirlerde gelişen mücadelenin kırlarla diyalektik bütünlüğü kurulamamış, gelişmesine uygun zemin yaratılamamıştır.

THKP-C '71'de parti içerisindeki sağ sapmanın tasfiyeciliği sonucu mücadelenin gelişimini ve yaygınlaşmasını kırlara kaydıramamış ve kırsal alanlarda hareket etme şartları doğunca, gerek kitle, gerekse kadro örgütlenmesinde ve kır gerillası konusundaki deneysizlik ve eksikler somut olarak gözükmüştür.

Bugün de üç aşağı beş yukarı aynı zaaf, kırların kendiliğindenciliğe terk edilişi sürmektedir. Oysa dünden, '71'den farklı bir partileşme süreci izlenmesi gerektiği ortadadır. Farklı olarak rotası tespit edilmiş bir halk savaşı stratejisi ve programı vardır. Güncel görev proletaryanın bu stratejiyi hayata geçirebilecek partisini yaratmaktır. Oysa '71 öncesinin partileşme sürecine damgasını vuran özellik Türkiye devriminin yolunun belirlenmesi ve bu doğrultudaki ideolojik mücadeleydi. Bu tartışma aslında '71 yenilgisinden sonra nereden ve nasıl başlanmalıydı sorusuyla devam etmiştir. Bu noktada bizim sorumluluğumuz gelişme sürecindeki objektif ve sübjektif durumumuzla ele alınmalıdır.

Gerçek bir Marksist-Leninist hareket örgütlemeyi hedeflemiş, devrimin yolunu ye programını netleştirmiş insanlar Türkiye gibi yeni-sömürge -açık ve gizli faşizmin olduğu- bir ülkede önce, tabii ki koşullara uygun bir örgütlen-

me yaratma işini temel alarak işe başlamak zorundadırlar. Ama önkoşul neyi, nasıl yapabileceğine karar vermiş ve netleşmiş fikirlere sahip olmaktır. (Bu noktada DY'nin, ADYÖD, AYÖD, Devrimci Gençlik, Bildirge ve DY'nin oluşumuna kadarki gelişimi incelenmelidir.)

DY sözcüleri '73'den beri iradi hareket ettiklerini söylemektedirler. İradi olduklarını kabul etsek bile, bu iradilik legalizmin örgütlenişidir. Bu süreç içerisinde iki yıl tek stratejik konuya değinilmeden zaman geçirilmiş, tüm kadrolar legal alanlarda faaliyette bulunmuş, kadrolaşmaya gidilmemiştir. DY'nin gelişimine damgasını vuran budur. Bu gelişim öyle açıktır ki, Hergün'ün faşist yazarları bile DY'nin kendi iç çelişkilerini yazarak uyarılar yapabilmişlerdir:

> *"Merkezdeki..... çekişmesi yakın bir zamanda neticelenece ğe benziyor. ....bugünkü haliyle askıcılara hayli yakın gözükü yor. ..... Şimdilik bu kadar. Birbirlerini okşadıkça biz de devam edeceğiz."* (Hergün, 2 Temmuz 1979)

DY her ne kadar baştan beri iradi müdahale ile örgütlendiğini iddia etse de, gerçek bu değildir. DY savaşçı bir partinin örgütlenmesini hedefleyen bir rota izlememiştir. Bu durumdan tabii ki biz de payımızı aldık. Yüzlerce kadro DY'nin örgütlenme anlayışı nedeniyle legalize oldu. Ve bir arpa boyu gelişme sağlayamadı.

Mevcut gidişin nereye varacağı, DY'nin nasıl bir parti ve mücadeleyi hedeflediğinin ortaya çıktığı süreçte ise, artık iegalizmin bataklığında epeyce mesafe kat etmiştik. Biz ister istemez bir yandan DY'nin çizdiği legal şartlar içerisinde oportünizme karşı mücadele edecek, öte yandan hareketimizin gerçek kadrolaşmasını yaratmayı hedefleyecektik. Kısaca, karmaşık bir görevler bütünüyle karşı karşıyaydık. Ve legalizmin bir dizi dezavantajlarıyla mücadele etmek zorundaydık.

Yine bugün bir yandan legalizmin bataklığından kurtulma mücadelesi verirken, diğer yandan kırsal alanın kendiliğindenciliğe terk edilmesinin önüne geçmek ve iradi müdahaleyi yapmak gerekiyor.

Aslında DY'nin legal örgütlenme anlayışı da, çeşitli alanların kendiliğindenciliğe terk edilmesi de, bir bütün olarak halli savaşını kitlelerin kendiliğinden gelişen mücadelesine terk etme anlayışından kaynaklanıyor.

DY döneminden kalan kötü mirası aşmamızın ve tüm sorunlara iradi müdahale edebilmemizin ön şartı DY'nin yarattığı kafa yapısını değiştirmekle mümkündür.

İşte tam bu noktada kırsal alanların örgütlenmesi sorunu önem kazanmaktadır.

THKP-Cnin kır gerillası konusunda zengin bir deney ve tecrübesi yoktur. Bugün de kırsal alanlarda köylülüğün kendine özgü yapısını tanıma, yaşama ve barınma koşulları, gerillanın hareket kabiliyeti vb. gibi konularda kadroların gerekli tecrübe ve alışkanlıklara sahip olmayışı bir eksiklik olarak varlığını sürdürmektedir.

Köy çalışmasını başlı başına, hem de temel bir çalışma olarak kabul edersek, bugünden -partileşme sürecinde- kırsal alanlarda gerilla savaşını hedefleyecek bir perspektif içinde örgütlü bir çalışma başlatmak ve bu çalışmayı şehir ve kırın diyalektik bütünlüğünü gözden kaçırmadan ele almak zorunludur.

Bugün kırsal alanların özelliklerini bizzat pratikte kavrayacak ve kendisini sürekli yenileyecek bir kadrolaşmanın kırsal alanlardaki görünümü yarı-gerilla faaliyetinin bu alanlarda örgütlenmesidir.

Yarı-gerilla silahlı olmasına rağmen, henüz kırsal alanlarda oligarşik güçlerle çatışmayı hedeflemez. Onun temel amacı kırsal alanların partileşme sürecine özgü örgütlenişini sağlamak, bu alanların Marksist-Leninist analizini yapmak ve kır gerillacılığı konusunda deney ve tecrübe birikimi sağlamaktır.

Ortaya çıkacak olumsuz sonuçlardan korkmamak gerek. Yarın savaşın en kızgın anında deneysizliğin yaratacağı olumsuzlukları yaşamamak için bugünden mevcut eksikleri görüp gidermek, tecrübe birikimi sağlamak gerekir.

Bugün çıkartılmak istenen olağanüstü hal yasalarıyla, Avrupa'dan, özellikle Almanya'dan alınan ve öğrenilen devrimci avı dersleriyle, ordunun ve MİT'in iç savaş için yetkinleştirilmesiyle, mahallelerdeki istihbarat ve muhbir ağıyla, geniş çaplı (ev ev yapılan) aramalarla, kısaca gelişen sınıflar savaşı içinde alınan tüm tedbirlerle görülüyor ki, şehirler alabildiğine oligarşinin denetimi altındadır. Gerçi kırsal alanlarda da oligarşinin bu yönde çalışmaları yok denemez. Ama yerleşim alanının düzensizliği ve kırsal alanın özellikleri nedeniyle, buralar şehirlere nazaran, gerek gerillanın hareket kabiliyeti, gerekse halk ordusunun kurulması açısından emperyalizmin yumuşak karnı olma özelliğini koruyor. Şehir-kır diyalektik bütünlüğü içerisinde, kırsal alanlar temeldir. Şehirlerin kırlara göre nispi bir gelişme göstermesi kırların temel alan olma özelliğini ortadan kaldırmaz. Kaldı ki, kırların temel alan olması konusunu nüfusun çoğunluğunun buralarda yaşamasına bağlayan tez '71'de M.Çayan'ın "Devrimde Sınıfların Mevzilenmesi" yazısında mahkum edilmiştir. Kırların temel alan olması esprisi emperyalizmin yumuşak karnı olma özelliğinden kaynaklanmaktadır.

Sınıflar mücadelesi karşısında gittikçe azgınlaşan oligarşinin daha bugünden kitle katliamlarından ve tutuklamalardan kaçmadığı ve bunun önümüzdeki dönemde daha yüksek boyutlara varacağı açıktır. Şehirdeki mücadele kırsal alanlarda gerilla savaşı perspektifiyle yürütülecek mücadeleyle bütünleştirilemezse, yenilgi beraberinde gelecektir. O halde devrimciler zaman geçirmeden şehir-kır diyalektik bütünlüğü perspektifiyle tüm eksik ve yetersizliklerini gidererek bu tür bir örgütlenmeye hız vermelidir. Ve kır örgütlenmesi temel bir önem kazanmalıdır.

Partileşme sürecine özgü bir perspektif içinde, kırsal alanların örgütlenmesinin gerçekleşmesi, bu alandaki eksikliklerin giderilmesi ve kırsal alanların kendiliğindencilikten kurtarılması için legal, yarı legal, illegal tüm çalışma biçimlerini, kırsal alanların kendine özgü şartlarını değerlendirerek hayata geçirmek gerekiyor. Öncelikle de kırsal alanlarda anti-faşist savunmayı sağlayacak

Faşist Teröre Karşı Silahlı Mücadele Ekipleri'ni (Kır Silahlı Mücadele Ekipleri'ni) örgütlemek gerekir. Ama tüm bunlar yetmez. Kırsal alanların önemi halk ordusunun kurulması için uygun şartları taşımasında yatmaktadır. Bu yüzden Silahlı Devrimci Birlikler biçimindeki örgütlenmeleri, kır' gerillasını yaratma perspektifiyle ele almak ve ilk elde deney birikimi sağlamayı hedeflemek gerekir. Bu çalışma bize kırsal alanlardaki gerilla savaşı için gerekli pratik ve teorik materyali sağlayacaktır. Bugün yarı-gerilla fonksiyonunu içeren, oligarşiye direkt saldırıda bulunmayan silahlı birlikler, savaşa partili olarak başlandığında birçok deney ve tecrübe birikimi sağlamış olacaklarından gerilla müfrezelerinin yaratılması hiç de zor olmayacaktır. Şehir gerillası konusunda deney ve tecrübe birikimi açısından kıra nazaran çok daha avantajlıyız. Gerek '71 gerilla savaşı, gerekse anti-faşist savunma çizgisinde de olsa 73'den bu yana süregelen çatışmalar kadrolara şehir gerillacılığı konusunda -yeterli olmasa da- gerekli tecrübe ve ihtisası sağlamıştır.

Faşist Teröre Karşı Silahlı Mücadele Ekipleri, DY'nin Direniş Komiteleri ve Cephe

Faşist terör karşısında kitlelerin can güvenliği ve faşist teröre karşı devrimci şiddet temelindeki bir mücadele zorunludur. Bunun için de biz Faşist Teröre Karşı Silahlı Mücadele Ekipleri'ni öneriyoruz.

Faşist Teröre Karşı Silahlı Mücadele Ekipleri kitlelerin ekonomik-demokratik, ideolojik mücadelesi yanında, bu zeminde faşist teröre karşı devrimci şiddeti sürdüren elemanlardan oluşur.

DY'nin Direniş Komiteleri ise, kadrolaşmanın bir alt basamağından hareketle, devrimci şiddeti sürdüren ve devrimciler tarafından oluşturulan silahlı ekipler değildir. Bunun somut kanıtı DY'nin Direniş Komiteleri hakkındaki kendi deyişleridir:

> *"Direniş Komitelerinin bütün anti-faşist halk güçlerini içerecek ve temsil edecek bir şekilde, yani cephesel bir örgütlenme şekli olarak kavranması doğru mudur? Kuşkusuz ki bu yaklaşım doğrudur."* (DY, sayı 16)
>
> *"Demokratik kitle örgütleri kendi aralarında bu temelde bir birlik ve örgütlenme anlayışı geliştirmelidirler. Devrimci direniş komiteleri örgütlemelidirler..."* (DY, sayı 7)
>
> *"Direniş Komiteleri faşizme karşı CHP tabanındaki kararlı anti-faşist unsurlardan solun tüm kesimlerine kadar anti-faşist cephede yer alan tüm unsurları kapsaması gereken kitlesel nitelikteki örgütlenmeler olarak kurulabilir."* (DY, özel sayı 4)
>
> *"Direniş Komiteleri en geniş anlamda devrimci halk iktidarının birer nüveleri olarak kavranmalı ve bu doğrultuda derinleştirilip geliştirilmelidir."* (DY, sayı 10)

Bu alıntılarda da görüldüğü gibi, DY Direniş Komitelerini kitle örgütlenmeleri olarak ele almakta ve her türlü anti-faşistin katıldığı birlikler olarak düşünmektedir.

Bu öneri, Devrimci Sol Bildirgesi'nde de izah ettiğimiz gibi, halk savaşının kitlevi karakter kazandığı dönemlerde, çeşitli ülkelerde denenmiş cephe örgütlenmeleridir. Ve kitlenin potansiyelinin alabildiğine yoğun ve politize olduğu bir sürece tekabül eder. Böyle bir cephenin öncüsü de proletaryanın partisidir.

Ülkemiz bu tür şartlardan yoksundur. Öncelikle proletaryanın öz partisi yoktur. Bilindiği gibi. cephe geniş anlamıyla çeşitli sınıf ve tabakaların ortak birliğini ifade eder. Bu birlik de belli bir düşman veya ezen sınıfa (emperyalizme, faşizme) karşı oluşur. Cephenin oluşması için ön şart proletaryanın partisidir. Bu oluşmadan cephenin oluşturulmasından bahsetmek mümkün değildir, "ikisini birden oluştururum." demek ise partiyi oluşturmaktan kaçmak (yani mücadeleden kaçmak) anlamına gelir. Elbette cephe-parti birbirinden bağımsız iki şey değildir; birbirine bağlı, birbirini etkileme durumundadırlar. Ama temel görevimiz partinin oluşturulmasıdır. Türkiye'de "cephe-parti" birbirinden ayrılmaz denilip aslında temel görevden kaçınılmaktadır. Evet, bugün anti-faşist halk cephesinin kurulması ancak ve ancak proletarya partisinin kurulmasına ve gücüne bağlıdır. Temel görev budur, gerisi "cephe" üzerine boş gevezeliklerdir. Çünkü partinin oluşturulması cephenin oluşması için ilk adımdır.

Devrimci Sol proletaryanın savaş örgütünün oluşmasını temel görev saptadığı için, her türlü mücadele ve örgütlenme biçimini bu hedefe yani partiyi yaratma hedefine yönelik düşünmek zorundadır. İşte Faşist Teröre Karşı Silahlı Mücadele Ekipleri böyle bir perspektifle ele alınmalıdır.

Faşist Teröre Karşı Silahlı Mücadele Ekipleri'nin kitlelerin ekonomik-demokratik taleplerini bir kenara bırakması düşünülemez. Zaten faşist teröre karşı devrimci şiddet bugün halk kitlelerinin demokratik bir talebi olarak gündemdedir. Ve bu talebin öncülüğünü, bugünkü objektif ve sübjektif şartlarda, faşist teröre karşı devrimci şiddeti sürdürmeyi esas almış ve bu süreçte kendi kadrolarını bu perspektife göre yaratmayı hedeflemiş devrimci bir hareket yapabilir.

Kitlelerin faşizme karşı kendiliğinden mücadelesi bugün yok denecek kadar azdır. Devrimci Sol Bildirgesi'nde, bugün kitlelerin politize olup cepheleştiği ve faşizme karşı savaşıma girdiği gibi bir olayın olmadığını, savaşın örgütlü devrimciler ve faşistler arasında geliştiğini söyledik. Ayrıca dipnot olarak da bugün kitlelerin faşizme karşı mücadelesinin "bir canlıya dokunursan tepki gösterir" misali olduğunu söyledik. Özellikle de oligarşinin böl-yönet politikasını uyguladığı çeşitli yerlerde mezhep düşmanlığı yarattığını ve bu düşmanlığın var olduğu yerlerde halkı zorunlu olarak kendini savunma durumuyla karşı karşıya getirdiğini belirttik. Ama çatışma durumunda olan yine öncü devrimcilerdir.

Bu tespitimiz üzerine, birbirlerini anti-Marksist, revizyonist ve maceracı ol makla suçlayan değişik tandanslarda çeşitli gruplar aynı ağızdan, aynı kelime lerle bize saldırıya geçtiler:.

"Ne demek? Kitlelerin faşizme karşı mücadelesi canlıya dokunursun da tepki gösterir misaliymiş..." (HK, Y.Gençlik)

"Askıcılar,kitlelerin mücadelesini nasıl hor görüyor. En kötü bir sosyoloji talebesi dahi böyle bir tahlil yapmaz vs." (DY)

Birbirinden farklı görüşlere sahip -tabii soyut teoride- farklı bir kitle anlayışı, devrim ve çalışma tarzını savunan DY ve HK bizim bu deyişlerimiz üzerine aynı cepheden saldırıya geçtiler. Önce HK hiç vakit geçirmeden -hem de kraldan daha kralcı bir tarzda- "Askıcı Şefler..." başlığı atıp uzun uzun bizim nasıl kitleleri hor gördüğümüzü, nasıl kendisini dünyanın merkezinde gören kibirli küçük burjuvalar olduğumuzu anlattılar. HK'dan ilham almışçasına DY de, HK'nın sözlerini bize karşı kullanmaktan geri kalmadı. DY konuyu iyice dejenere etmeye çalıştı. "Çatışmaların ekonomik, sosyal temeli yok muydu, hani ülkede milli kriz vardı, bu çatışmalar bunun sonucu değil midir?" türünden teorik açıklamalarla bizim kitlelerin mücadelesini anlamadığımızı göstermeye ve meseleyi mezhep çatışmasına indirgediğimizi ispat etmeye çalıştı.

Evet, doğrudur. DY'nin dediği gibi, toplum içerisinde oluşan her çelişkinin ve çatışmanın temelinde sosyo-ekonomik nedenler yatar. Sorunu bu şekilde ele almak, bizim tartıştığımız konuya ışık tutması anlamında, bir şey ifade etmemektedir. Bu bütün toplumlar için geçerli Marksizmin abecesidir ve herkes de bilir ki -hatta DY de bilir ki- mezhep çatışması olsa bile -ki bizim iddiamız o değildir- onun da temeli sosyo-ekonomik nedenlerdir.

Ülkemizde milli kriz olgunlaşmamış da olsa sürekli vardır. Bu tartışmasız THKP-C'yi savunduğunu iddia eden herkesin görüşüdür.

HK ve DY'nin iddiaları bu konuda birleşmemekte, bizim ne kötü sorumsuz askıcılar olduğumuz, nasıl İGD'nin kuyrukçuluğunu yaptığımız konusunda da tek koro halinde konuşmaktadırlar. DY ve HK'nin sesi sanki aynı borazandan çıkmaktadır.

DY ve HK şefleri gerçekten kitleleri hor görüp küçümsemiyor ve kitlelerle birlikte yanıp tutuşacak kadar devrimcilerse, onlara nasihatimiz biraz da yazı masasından kalkıp kitlelerin içerisine girmeleridir. Kitlelerin ne durumda olduğunu çok iyi göreceklerdir. Ayrıca DY ve HK yazarları bugün Doğu bölgelerinde Alevi kesiminin genellikle sol saflarda, Sünni kesimin ise sağ saflarda yer almasını nasıl izah ediyorlar acaba?

Oligarşinin böl-yönet politikası gereği Sünni kesimin faşist demagojinin etki alanında tutulması, Alevi kesimin ise sola açık bırakılması bir gerçek değil, midir?

HK ve DY yazarları hemen saldırıyor: Ama sosyal şartlar? Peki, Sünniler aynı sosyal-ekonomik şartları yaşamıyorlar mı? O zaman nasıl oluyor da, oligarşinin böl-yönet politikası çok açık olmasına rağmen, bir taraf sol saflarda,

bir taraf sağ saflarda yer alıyor? Bugün Doğu'da çocuklar daha konuşmaya başlarken Alevi-komünist düşmanı olarak yetişmektedirler. Tabii ki çatışma ister istemez bu subjektivizmi içinde taşıyarak gelişecektir. Ve bundan ötürüdür ki, devrimciler Alevi ve Sünni halkın beraber yaşadığı alanlarda, oligarşinin Alevi-Sünni ayrımı ve karşı propagandasına karşı mücadele etmediği ve bu demagojiyi etkisiz hale getirmediği sürece, bu tip yerlerdeki çatışma Alevi-Sünni görünümünde yansıyacak ve oligarşi Sünni kesimi anti-komünizmle mücadelede bir silah olarak devamlı kullanacak.

Cephenin ikinci bir tanımlaması vardır. THKP-C de bu anlayışa uygundur. Yani partiye bağlı, savaşan militanlardan oluşan cephe. Bu tür bir cephenin yaratılması, politik ve askeri liderliğin birliği ilkesinden ötürü, kesinlikle partinin yaratılmasından ayrı değildir. Gelişen süreç içerisinde parti ve cephe Örgütlenmesinin birbirinden ayrılmasıyla cephenin biçimi de, diğer sınıf ve tabakaları içermesi vs. de partinin insiyatifine bağlı olarak değişebilir. Bu konu hakkında bugünden bir şey söylenemez.

DY'nin cephe anlayışı bu tanımlamaya da girmemektedir. Çünkü DY'nin savaşan militanların cephesi diye bir sorunu yoktur.

DY'NİN BİRLİK ÇAĞRISI VE BİRLİK SORUNU

DEV-GENÇ
SAYI:5

OCAK 1980

Faşizmin baskı ve terörü arttıkça, kamuoyunda, yıllardır tüm gruplar tarafından tekrarlanan ama bir türlü somut bir adım atılamayan "birlik", "güç birliği" konuları tekrar gündeme gelmektedir.

"Birlik" konusunda şimdiye dek bir adım atılamamasının temelinde, "Nasıl bir birlik oluşturulacaktır?", "Birlik bir cephe mi olacaktır, sınırları ve fonksiyon ları belirlenen belli eylemleri yapmak için mi oluşturulacaktır?" sorularına eğil memek, sadece ve sadece "Birlik olmak gerekir." soyut lafızı etrafında çığırt kanlıklar yapmak yatıyor.

'75'den bu yana çeşitli kereler yapılan çağrılar sonucu bir araya gelindiğinde, haftalar, hatta aylar süren tartışmalar sonucu, nasıl bir birlik olacağı sorusuna somut ve net cevaplar verilmediği ve parsacılık yapıldığı, "benim dediğim olmalı" faydacı anlayışından uzaklaşılmadığı için, "birlik" sorunu hep çıkmazda kalmıştır. Ve yine her grup, gücü ve nitel durumu elverişli olmadığı halde, birliğin veya geçici eylem birliğinin kendi insiyatifinde olması isteğini devamlı ön planda tutmaktan vazgeçmemiştir.

Yıllardır süren eylem birliği çağrıları, önce hesapların yapıldığı ve buna uygun olarak birbirini eritme, mat etme taktikleri izlendiği, bir grup tercih edilip, diğer grup ve siyasetlerin öneri ve talepleri reddedildiği için sonuçsuz kalmakta ve oluşturulan platformlar da bir süre sonra dağılmaktadır. Buna karşın "Nasıl birlik sağlanır?" diye aynı çağrılar periyodik olmayan aralıklarla yeniden tekrarlanıp duruyor.

Son olarak DY'nin MC'ye karşı yaptığı birlik çağrısı da, yukarıda özetlediğimiz anlayışın tipik bir tekrarıydı.

Çağrılanlar Birlik Yolu, Devrimci Derleniş, Vatan Partisi, TSİP, Ala Rızgari, SDP, TBP, Özgürlük Yolu, DS, HK, Kurtuluş, Birikim, TEP, DHB, DHY gruplarıydı. DY'nin böylesi bir birlik çağrısı, anti-faşist mücadele ve gelişen baskı şartları açısından, oldukça önem taşınmaktaydı. Ama gel gör ki, sonuç ne oldu? Koca bir hiç. Eski tas, eski hamam!

DY'nin çağırmadığı gruplar içerisinde TİP, TKP, Kürt milliyetçi grupları (Özgürlük Yolu ve Ala Rızgari hariç) ve Partizan vardı. Bunların neden çağrılmadığı sorulduğunda, DY'nin cevabı hiç de tatmin edici değildi. TİP, TKP ve TİKP için "Burjuva yasal sınırları içerisinde mücadele ettiklerinden çağrılmamışlardır." açıklamasını yapan DY'nin bu değerlendirmesi TİP, TKP, TSİP, özgürlük Yolu, SDP, TBP, Birikim, TEP, Birlik Yolu, Devrimci Derleniş, Vatan Partisi vs. tümü için yapılmış olsaydı pekala mantıki ve tatmin edici olabilirdi. Halbuki böylesi bir ortamda, düzen sınırları içerisinde mücadele edenlerin dahi, bize göre, eylem birliğine yapacakları katkılar mutlaka vardır.

Çağrıları bu gruplar içerisinde öylesi yoğunluklar vardır ki, bırakın revizyonist-reformist olmayı, sosyalist dahi değillerdir. Örneğin, TBP, SDP. Bunların sosyalizmle ve anti-faşist mücadele ile hiçbir ilgileri yoktur.

Ayrıca TSİP, Özgürlük Yolu, Birlik Yolu, Devrimci Derleniş, Vatan Partisi vs.nin ise TKP'den ve TİP'den hiçbir farkları yoktur. Ayrıca, bizim bunu tahlil etmemize hiç gerek yok zaten. TSİP ile TİP'in parti birleştirme anlayışları dahi kamuoyunda yeterince tartışıldı. Kaldı ki, çağrılmayan güçler arasında TKP, anti-faşist mücadele açısından, Türkiye'de hiç de küçümsenecek bir güç değildir. Partizan'ın çağrılmamasına ise kendilerinin onlarla olan bir çatışması gerekçe gösterilmektedir.

Görüldüğü gibi, DY'nin anti-faşist mücadelede eylem birliklerinin yaratılmasındaki tavrı sübjektiftir. Aynı çizgide olan grupların bir kısmı çağrılıp, bir kısmı cağrılmamıştır. Hatta Birikim gibi anti-faşist mücadelede hiçbir yeri olmayan, sadece masa başında yazı yazıp devrim yapacağını zanneden bürokratlar dahi çağrıldığı halde, anti-faşist mücadelede katkıları olacak çeşitli siyasi yoğunluklar bir kenara bırakılmıştır.

Çağrılmayan bütün bu gruplar içerisinde,«gerçekten de çağrılmaması gereken tek grup burjuva milliyetçisi TİKP'dir. Aslında bu konuda DY oldukça geri düşünmekte ve TİKP'yi hala "sol" içerisinde değerlendirmekte ve yer yer desteğini almaktadır.

Bütün bunları anlatmaktaki amacımız, solda eylem birliğinin sağlanmamasının nedeninin sübjektif olduğudur. DY'nin birlik çağrısı bunu kanıtlamaktadır.

Birlik çağrısında 14 grup olmasına rağmen, çeşitli gruplar hikaye gerekçelerle ayrılmış, en son DS, DY, TEP, HK, KSD ve Birikim kalmıştır.

Bizim önerimiz, bu birliğin ne yapacağının aydınlanması ve onun üzerine eylem programı ve ilkelerin tartışılmasıydı.

Birlik, sınırları çizilmiş ve fonksiyonu belirlenmiş olmalıdır diyorduk. Bu

önerimiz kalan gruplarca kabul edildi. Ortak ilke ise anti-emperyalist, anti-faşist ilke etrafında ortak eylem ve ortak ajitasyon idi. Yani gruplar anlaşabildikleri yerlerde, anlaştıkları zamanda ancak iş yapabilmelidirler.

Bizim bu önerimize, başta DY olmak üzere tüm grupların katılmasına rağmen, HK "sosyal faşizm", "sosyal emperyalizm" konusunda propaganda ve ajitasyon özgürlüğü istemesinden ötürü toplantıyı terk etti. Bunun üzerine DY sözcüsü toplantıyı ertesi güne erteleyerek, diğer grupların ve kendilerinin toplantıda kabul ettikleri program ve ilkeleri "Birlik toplantısı amacına ulaşmadı." mazeretiyle utanmazca çiğnedi. Böylelikle DY eylem birliği konusunda ne kadar samimi olduğunu ortaya koydu. Tüm tartışma ve önerilere rağmen, tekrar başta bulunan duruma geri dönülmüş ve DY eski eylem birliği arkadaşı HK'yı tercih ederek birlik çağrısının adeta komedi olduğunu ilan etmiştir. Böylesi bir anlayışla tabii ki birlik sağlanamaz!

Aslında Türkiye sol hareketi kendi özgücüne güvenden yoksundur. Bundan ötürü bu tür hokkabazlıklara başvurulmakta ve nabız yoklaması yapılmaktadır. "Falanca grupla ittifak yapsak erir miyiz, acaba bizi yok ederler mi, falanca grupla birlik olsak ciddi olmaz." vb. hesaplar hiç bitmemekte, başkalarını ciddiye almama, kendini devrimin merkezi görme subjektivizmi hep ön plana çıkarılmakta ve sonuçta bir kör dövüşü sürüp gitmektedir.

Ayrıca, bu toplantıda halledilmesi gereken ve Türkiye solu açısından da elzem olan bir sorun daha vard ki, üzerinde hiç durulmadı: Sol içi çatışma. Bu toplantıya katılan grupların aşağı yukarı tamamı sol içi çatışmada yer almıştır. Her grubun, kendi payına düştüğü oranda, karşılıklı eleştiri-özeleştiri yapması kamuoyunda müspet bir izlenim bırakabilirdi. Bizim tüm ısrarlarımıza rağmen, mevcut gruplardan, özellikle DY ve HK'dan olumlu bir cevap alamadık. Diğer gruplar da diretmediler. Bu konuda bile samimi olmayan, daha doğrusu açık yüreklilik gösteremeyenlerin faşizme karşı mücadelede birliktelikleri kaç günlük olacaktır acaba?

Kelimenin geniş anlamıyla nicel ve nitel bir güce sahip olan devrimci bir hareket olmadan, faşizme karşı gerçek birlikler veya cepheler yaratmak soyut lafızlar olmaktan öte gitmeyecektir. Bugünkü durumun temelinde de bu eksiklik vardır.

Meseleye bu noktadan bakarsak, birlik yapamama sorununun odak noktasını proletaryanın savaşçı partisinin olmaması oluşturmaktadır. Proletaryanın partisinin olması halinde yapılması gereken ilk iş, onun öncülüğünde kendi savaşçı cephesini yaratmaktır. Cephe, halk kitlelerinin savaşını doğru bir çizgide sürdürdüğü ve adım adım geliştirdiği oranda, diğer sınıf ve katmanların örgütlenmelerini gerçekleştirecek, anti-faşist güçleri giderek kendi etrafında toplayacaktır. Bugün böyle bir durumdan bahsedilemez. Kendisine işçi sınıfı partisi adını veren bir diziye yakın parti(!) olmasına rağmen, varlıkları tartışma konusudur. Mevcut durum bu olduğundan dolayı, kimsenin kimseye bir üstünlüğü ol-

mamakta ve herkes kendi talep ve ilkelerinde diretmektedir. Yani asıl olan, siyasi bir partinin öncülüğünde yaratılacak Marksist-Leninist cephenin tüm sınıf ve katmanları, yurtseverleri doğru hedefler etrafında birleştirmesi ve kimle, nerede, ne zaman, hangi hedefte, hangi ilke ve programlar doğrultusunda birlikte veya ayrı olunacağını belirleyen ilke ve programların olmasıdır.

Bu eksiklik, bugünkü tüm birlik çağrılarının başarısızlığını ortaya çıkarmaktadır. Peki, parti-cephe yok diye bugün hiçbir birlik yapılamaz, güç birliği sağlanamaz mı? Bugün birlikte yapılacak hiçbir şey yok denemez. Bizce siyasi grupların bugünkü nitel ve nicel güçleri göz önüne alınarak (TİKP hariç), tüm anti-faşist, ilerici güçler anlaşabildikleri yerlerde ortak eylemler örgütleyebilirler.

Temel ilke "anti-faşist, anti-emperyalist" olmak ve "ortak eylem, ortak propagandacı şiar edinmek olmalıdır.

Zaten birlik, güç birliği gibi şeyler karşılıklı taviz ve anlaşmaya dayanır. Herkes kendi dediğinde ısrar ederse, hiçbir ortak eylem örgütleme şansı yoktur. Bu tür eylem birliklerinin tabii ki kendine özgü örgütlülükleri olacaktır. Ama bu örgütlülük ne bir cephe, ne de "dar" bir birliktir. Sadece sınırları çizilmiş, fonksiyonları belirlenmiş, belli ve ortak yapılabilinecek işler için oluşturulmuş geçici birliklerdir. Merkezi birliklerden başka, yerel-birimsel düzeyde, yukarıda belirttiğimiz ilkeler temelinde eylem birlikleri de yaratılabilir.

Kısaca, birlik sorununa bakışta iki yanlış eğilimin var olduğunu söyleyebiliriz:

Birincisi, faşizme karşı eylem birliği sorununu, partinin inşası görevi ve ilke leriyle birbirine Karıştırmak ve eylem birliğine bu gözle bakmak. Elbette her grup kendi düşüncelerini, parti anlayışını daima ön planda tutar ve sorunlara (ve tabii ki eylem birliği sorununa da) proletaryanın ideolojisiyle yaklaşmaya çalışır. Ama bizim burada bahsettiğimiz, bu anlayışın her grup tarafından sa dakatlice savunulması değildir. Faşizme karşı eylem birliğine, ilkelerine, yani faşizme karşı tüm güçlerin birleştirilmesi sorununa "parti ilkeleri", "proletarya nın temsil edilmesi" vs. gibi bahanelerle yaklaşarak eylem birliğinin kapsamını daraltmak, gücünü azaltmaktır. Parti ilkelerini mavunmak, proletaryanın ideolo jisini savunmak, eylem birliği sorununa doğru yaklaşımı engellemez, tersine gerekli kılar. Kısacası, "parti" ve onun adına eylem birliği kurban edilmemeli dir.

İkincisi, aynı kapıya çıkacak bir diğer yanlış bakış açısı olup, bugünden (yani proletarya partisinin olmadığı koşullarda) cephe örgütlenmesine gitmek tir. Bunu savunan gruplar da ya kendini parti görmekte ya da parti olduğunu söylemeden (çünkü parti ilanının dezavantajı artık herkes tarafından bilinmek tedir) cephe kurmaya çalışmaktadır. Bu anlayış da, sonuçta eylem birliğinin gücünü zayıflatmaya, kapsamını daraltmaya hizmet eder. Ama bir şeyi güçlen dirir, o da, kendini "parti" sananların dar tekke çıkarlarını... Böylesi bir anlayışı TKP ve DY savunmaktadır:

"Şunu belirtelim.ki, devrim anlayışlarındaki farklılıklar anti-faşist mücadele platformunda bir araya gelmek için bir engel değildir. Tartışma konumuz da zaten 'Marksist-Leninistlerin birliği' sorunu ve bunun çözüm platformu olan 'proletarya partisi' değil, anti-faşist güçlerin birlik sorunu ve bunun çözüm platformu olan 'cephesel' örgütlenmedir. (Devrimci Yol, sayı 32) Kendini "parti" sanarak, cephesel örgütlenmeye giden bir anlayışın anti-fa-şist birliği kendi etrafında çözmeye çalışması birlik sorununu nereye götürür? Sanırız bu ortadadır. Kaldı ki, DY birlik sorununda samimi değildir.

Anti-faşist eylem birliği sorunu bugün, yıllardır süregeldiği gibi, sadece "tartışma" konusu olarak beklemektedir. Daha ne kadar bekleyeceği de belli değildir.

ANTİ-FAŞİST, ANTİ-EMPERYALİST BİRLİK İÇİN
TİKP DIŞINDA TÜM GRUPLAR ORTAK EYLEM VE ORTAK PROPAGANDA İLKESİ ETRAFINDA BİRLEŞMELİDİR!

DAR TEKKE ÇIKARLARI YERİNE BİRLİĞİ SEÇELİM!

SEÇİMLERDE DEVRİMCİLERİN TAVRI VE OPORTÜNİSTLERİN BOYKOT TAKTİĞİ

DEV-GENÇ
SAYI: 5

OCAK 1980

SEÇİMLERDEKİ TAVIR ÜZERİNE

14 Ekim seçimlerinde, çeşitli sol gruplar farklı tavırlar aldılar. Bunlardan belli başlıları şöyle sıralanabilir:

1-Seçimleri bir araç olarak değil, ("teorik" olarak her ne kadar "sosyalist" kılıflar getirseler de!) bir amaç olarak gören revizyonist TİP, TSİP, SDP vb. grupların politik tavrı: Bu gibi grupların tavrı aslında reformist bir politikadan başka bir şey değildir. Bugünkü düzenin -gene bu düzenin icazeti altında- "değiştirilmesini" (düzeltilmesini) savunan TİP, TSİP gibi gruplar, devrimci bir politikadan ziyade, sözde sosyalist ama aslında reformist olan bir politikayı, halk kitleleri önünde açıkça savunmuşlardır. Onların yaptığı tek şey, halkı hayallerle uyutmaktır. TİP, TSİP gibi partilerin hedefi, yasal yoldan, halkın çoğunluğunu kazanarak iktidarı ele geçirmektir. (!) Seçimler bu gibi partilerin önünde büyük sınav günleridir.

2-Boykot tavrı: 14 Ekim 1979 seçimlerinde boykot tavrını özellikle iki grup (ve bütün Arnavutluk yanlısı oportünist gruplar) savundu: Halkın Kurtuluşu ve Devrimci Yol.

Seçimleri boykot etme politikasının temelinde halk kitlelerinin düzene karşı tutumunu yanlış ve abartılmış olarak değerlendirme yatmaktadır. DY ve HK sanıyorlar ki, halk kitleleri kendilerinin çağrılarına, küçümsenmeyecek ölçüde karşılık vereceklerdir.

Halk kitlelerinin politik durumu elbette dört-beş sene öncesinden farklıdır ama niteliksel bir değişime uğramamıştır. Ekonomik ve siyasi bunalımın günden güne derinleşmesine (olgunlaşmamış da olsa sürekli milli bunalıma) rağmen, halk kitlelerinde, devrim aşamalarında görülen, tepkilerini eyleme dök-

me tavrını göremekteyiz. Bu duruma elbette mutlak gözüyle bakılamaz. Fakat sözkonusu olan, böylesi bir durumda devrimcilerin tavrının ne olması gerektiği, nasıl bir mücadele metoduyla devrimci durumu derinleştireceğidir.

HK ve DY, halk kitlelerinin tepkilerini eyleme dökmelerini arzu etmekte ve samimi çağrılarla bunun propagandasını yapmaktadır. Halka ne verdin ki ne istiyorsun diye sorarlar adama! Nasıl olsa tepkisini ortaya koyması gereken halktır diye kesin boykot çağrılarıyla çığırtkanlık yapanları, daha önce de değişik kılıklarda halkımız çok gördü. "Nasıl olsa savaşacak fukara köylülerdir." diye "halk savaşı", "silahlanın" vb. çığırtkanlığı yapan PDA oportünistlerinin geçmişteki tavırları örnektir. Onlar da çağrılarla, çığırtkanlıklarla her şeyin gerçekleşeceğini sanırlardı. Ne oldu?

Evet, tekrar belirtelim ki, DY ve HK'nın boykot tantanasının altında yatan gerçek, halkın sosyal durumunu abartmak, siyasi eylem biçimlerinin kendiliğinden hayata geçeceğini sanmaktır.

BOYKOT BUGÜNKÜ KOŞULLARDA SİYASAL BİR PROTESTO BİÇİMİ MİDİR?

DY, boykot tavrını, seçimlerde bir siyasal protesto eylemi olarak değerlendirmektedir.

Aslında DY'nin bu yorumu, muğlak ve her kapıya açıktır. DY çok iyi bilmektedir ki, seçirrvsonrası istediği gibi olmayacaktır ama takındığı keskin tavrı da bir kenara bırakamayacağına göre, durumu kurtaracak (yani hem boykot, hem de'boykotun iflasını kamufle edecek) bir kılıf bulmaktan başka çaresi yoktur; bu da oportünizmden başka bir şey değildir:

> *"Ancak bir siyasal protesto gösterisinin etkisini seçim sonuçlarını şu kadar bin etkilemişse etkili, şu kadar bin etkilememişse etkisiz diye tartışmak da doğru değildir. Ve zaten devrimci hareket boykot eylemini, seçimlere katılımı yüzde bilmem kaç indirmek İddialarıyla gündemine almamıştır. Bu protesto eyleminin siyasi muhtevası önemlidir, (...) Boykotun esas anlamı ve etkisi, halkın en ileri, en bilinçli kesimlerini anti-faşist mücadele etrafında örgütleyebilmek ve faşizme karşı, sıkıyönetime karşı bir siyasal eyleme sokabilmek noktasındadır."* (Devrimci Yol, sayı 32)

Tereyağından kıl çeker gibi işin içinden sıyrılmanın güzel bir örneğini sunmuş bulunuyoruz. Hem boykot tantanasıyia mangalda kül bırakma, hem de efendim şöyle böyle diye tartışmak doğru değildir, önemli olan siyasi muhtevadır, de! Sıkıyönetimin gölgesinde seçimleri boykot de, ondan sonra da efendim yüzde bilmem kaç önemli değildir, de!

Peki öyleyse, boykotun anlamı nedir? Rastgele herkesin kullanabileceği bir anlamı mı vardır? Yoksa DY, "siyasal muhtevadaki" boykotu, her gün süregelen sıradan boykotlara mı benzetiyor?

Bir siyasal protesto gösterisinin yüzdesi önemli değildir deniliyor. Öyleyse boykot, DY'ye göre. bir siyasi propaganda aracıdır, bir siyasi teşhir yoludur. O zaman boykot şiarlarının "önemi", "etkisi" nerededir? Bir siyasal grup her zaman için, kendi siyasi stratejisine göre, temel ve tali mücadele anlayışına göre siyasal mücadeleyi yürütür. Ama siyasal mücadele içinde öylesine dönemler gelir ki, ona uygun şiarlar, taktikler gündeme getirmek gerekir. Tabii ki siyasi stratejisine uygun olarak. Boykot devrimcilerin bir siyasi tavır alış biçimidir ama bu tavır, halk kitlelerinin durumuyla, bilinçlenme seviyesiyle ve devrimci partinin iktidar alternatifi olmasıyla doğrudan ilişkilidir.

Eğer ülkede geniş halk yığınları, mevcut siyasal iktidara karşı harekete geçirilebiliyorsa, devrimci hareket siyasal iktidara alternatif bir seviyede silahlı mücadeleyi yürütüyorsa, karşı-devrim güçlerinin "seçim", "parlamento", "demokrasi" vb. gibi propagandalarının peşinden gitmek aptallıktır ve boykot gündemde olmalıdır.[1] Ve Leninist literatürdeki boykotun anlamı, devrimci durumun olgunlaştığı koşullarda, halk kitlelerinin bilinçlenme seviyesine uygun bir siyasi hareket biçimi olmasıdır. Fakat DY'ye göre boykot nedir? Bir siyasal protesto biçimi mi, yoksa başka bir şey mi? Belli değil. Halkın durumu mu? O hiç "önemli değil". DY, aslında boykotun siyasal muhtevasını yok ediyor ama sonra da "önemli değil" diyor.

---

(1) Bizim gibi ülkelerde tartışılması gereken bir nokta daha vardır. Boykot, Ekim Devrimi'nden önce Rusya'da başvurulan bir taktik olmuştur ama halk kitlelerinin durumuna uygun olarak ve ayaklanmayla yakın ilişki içerisinde... Bizim gibi ülkelerde, boykot yapmak için böylesi dönemleri hayal etmenin bir anlamı olamayacağı açıktır. Boykot taktiğine başvurmak, kanımızca, öncü savaşı yürüten partinin halk kitlelerini etkileme durumuyla yakından (doğrudan) ilişkilidir. Bu tamamen somut durumun tahliline dayanır. Boykotu yalnızca ayaklanma anına has bir eylem çağrısı olarak ele almak, bizim gibi ülkelerde ya boykotu hiç gündeme getirmemek ya da ayaklanmayı beklemek anlamına gelir. Kurtuluş'un buna benzer bir anlayışı var:

"Boykot ve silahlı ayaklanma ya bir arada ele alınabilir ya da boykotun yeri bir mücadele metodu olarak yoktur." (Kurtuluş, sayı 35, syf .50)

Şüphesiz ki, boykotu basit bir mücadele metodu olarak (yani DY'nin anladığı gibi) görmek yanlıştır ama bir o kadar yanlış da boykotu silahlı ayaklanma ile ayni yer ve noktada ele almaktır. Bu durum Çarlık Rusyası için geçerli olan bir boykot biçiminin bütün ülkeler için geçerli bir hale getirilmesidir. Halk savaşı verilen bir ülkede soruna bu açıdan bakılabilir mi?

Silahlı mücadelenin geliştiği ve halk kitlelerini etkilediği bir devrede, boykot taktiği (ülkenin siyasi ve sosyal durumu elverişliyse) uygulanabilir fakat o anda iktidar alınmayabilir. Kurtuluş ise, silahlı ayaklanma ile boykotu bir arada ele alarak, ancak iktidarın ele geçirilmesi durumunda boykota başvurulabileceği anlayışını savunmaktadır.

Tartışılması gerekli diğer bir nokta da şudur: Bizim gibi yeni-sömürge ülkelerde silahlı mücadelenin temel, diğer mücadele biçimlerinin ona bağlı olması devrimci stratejinin temelini teşkil eder. Bu anlamda seçimlere katılma ancak silahlı mücadeleye tabi olarak ele alınırsa (mümkün olduğu kadarıyla) doğru bir taktik olur. Bunun yanında, devlet biçiminin faşizm olması, parlamentonun rafa kaldırılacağı, seçim aldatmacalarına başvurma gereği duyulmayacağı dönemleri de gündeme getirir. Bu durumda ne yapılacaktır? Açık faşizmin uygulandığı dönemde, seçim-parlamento sözkonusu olamayacağı için, ayrıca boykot vs. tartışmalarının da bir anlamı yoktur. Eğer açık faşizm seçim aldatmacasına başvurursa, devrimcilerin sübjektif durumuna, halkın bilinç seviyesine göre tavır belirlemek gerekir.

Siyasal protestolar, teşhir kampanyaları her zaman belirli hedefler saptanarak yapılır. Seçimlerde, hareketimizin de yaptığı budur. Ama herkes, yaptığı her eyleme, siyasi propagandaya istediği "adı" verme hakkına sahip midir? Aynı mantıkla, yarın bir siyasal protesto eylemi olarak "ayaklanın" çağrıları **da** yapılması pekala mümkündür.

"Boykotun esas anlamı ve etkisi, halkın en ileri, en bilinçli kesimlerini anti-faşist mücadele etrafında örgütlemek"miş! Sanki devrimcilerin halkın en ileri ke simlerini örgütlemek için boykotu beklemeleri gerek? Ve DY, bu yaklaşımı ile herhalde her gün ve yıllardır "boykot" yapmaktadır! "Boykotun esas anlamı ve etkisi" bu ise Leninist literatürdeki anlamı ve etkisi nedir acaba? DY'ye göre bu önemsiz mi?

Bir an, DY'nin boykot taktiğinin doğru olduğunu, halk kitlelerinin bu düzeni istemeyen ve bunu tepkileriyle gösteren bir düzeye geldiğini varsayalım. Ama genelde DY'yi istikrarsızlıktan, tutarsızlıktan, faydacı çizgisinden kurtarmak mümkün değildir. Birbirinden farklı siyasi tavırların içinden yılan gibi kıvrılarak çıkmasını DY'den iyi kim bilebilir?

Ülke çapında, boykot çığırtkanlıkları yap, herkesi "sağ" olmakla, kitlelerin durumunu doğru değerlendirmemekle suçla, ondan sonra da Fatsa'da belediye seçimlerine gir! Pes doğrusu!

> *"Fatsa'da, özellikle karaborsaya, stokçuluğa karşı etkin bir mücadele vererek bu alanda da halkın güvenini kazanan devrimciler,* **halkın da isteğiyle** , *(abç) seçimlere bağımsız bir adayla katılma kararı aldı."* (Devrimci Yol, sayı 32)

Boykotun etkileri üzerine bir yığın incinin döktürüldüğü Devrimci Yol Dergisi'nin 32. sayısında da, insanlarla alay edercesine, Fatsa seçimleri hakkında büyük başlıklar atılıyor ve yukarıdaki satırlar yazılabiliyor. Bu ne perhiz, bu ne lahana turşusu! Ama DY'nin siyasi anlayışı içinde her şey mümkündür.

DY seçimlerde boykot taktiğini benimserken, açık bir siyasi tavır alıyordu. Boykotun siyasi muhtevasının öneminden bahsediyordu. Peki -belediye seçimleri de olsa- Fatsa'da neden siyasi tavrını uygulamıyor? Yoksa Fatsa'da sıkıyönetim olmadığı için mi? Şayet öyleyse, DY'nin sıkıyönetim olan iller ile olmayan illere göre ayrı tavırlar alması gerekmez mi? Hem de belediye seçimleri kazanacak kadar geniş halk desteğine sahipken. Ama ne gezer! Boykotun siyasi muhtevasının DY için ne önemi var? Hemen somutun tahlili yapılmış, siyasi muhteva bir kenara itilivermiştir. Devrimci Yol siyasette tutarlı değildir. Faydacı ve oportünisttir, nabza göre -bölgeye, şehire göre- şerbet vermek onun başlıca metodudur.

Peki, Fatsa'da seçimi kim istemiştir?

"Halkın da isteği ile" diyor DY. Yani halktan başka birilerinin de (yani kendilerinin de) isteği vardır seçim için. Peki, sormazlar mı adama, sana belediye seçimlerini kazandıran halk seçimleri istiyor ve sen seçime giriyorsun da, sonra da kalkıp bilinçli ilerici kesimlerin boykot eylemi içinde örgütlenmesinden

bahsediyorsun, bu tutarsızlık değil midir?

Aslında DY'nin bilinçli halk tabanı -belediye seçimleri vesilesiyle- boykot tavrını mahkum etmiştir. Ve DY, içine düştüğü bu durumu örtbas etmek için yine "teorik" gerekçelere başvurmaktan başka "çare" bulamamıştır:

"Orada seçimleri boykot etme ile yerel seçimlere katılma kararının politik uyumluluğu kavratılmaya çalışıldı." Hem de ne uyumluluk; ne kavrayış!

HK da "Devrim Yolunda Gençlik" Dergisi'nde, "Keskin 'Solcu' Devrimci Sol'un Revizyonist Temeli ve Reformist Seçim Taktiği" başlıklı yazıyla, Devrimci Sol'a bir eleştiri yöneltti. Yazının bütünü sadece ajitasyona dayandığı halde, birkaç nokta -daha doğrusu tahrifat- üzerinde durmak istiyoruz:

> *"D. Sol parlamentoyu faşist diktatörlüğün değil, burjuva demokrasisinin bir kurumu olarak görmektedir."*

Bu görüşü savunduğumuzu iddia eden HK'dan biraz dürüst olmalarını istemek gerekiyor. Parlamentonun burjuva demokrasisinin bir ürünü olmadığını, bu yüzden oligarşi tarafından tehlikeli olduğu anda kaldırılabileceğini söylediğimizde, HK, "tehlike" sözcüğünden, yukarıdaki anlamı çıkarmış! HK, illa da bizi "mahkum etmek" istiyorsa, ona diyecek bir şey yok ama bu saçma eleştirilerin anlamı nedir?

Bir zamanların ünlü "Mao"cusu HK'nın, şimdi bizi "Maoculukla" suçlaması kimin aklına gelirdi? Ne diyelim, kaderin cilvesi! HK'nın mücadele biçimleri konusunda bizi "Mao"cu olarak suçlamaya çalışması boşa zaman harcamak, boşuna konuşmaktır. Biz Mao'nun sözkonusu görüşlerini zaten savunmaktayız. İşte bizim "Maoculuğumuz":

> *"D. Sol, işte tam bu konuda (mücadele biçimleri konusu kastediliyor -DS-) Marksist değil, aksine tipik bir Maocudur. İşte D.Sol'un Maoculuğu: 'Parlamentonun da resmen ortadan kalktığı ve hiçbir demokratik kıpırdanmaya olanak tanımayan açık faşizm şartlarında... emekçi halk kitlelerinin barışçıl yollan kullanma şansları hemen hemen hiç yoktur.' Bu sözlerin anlamı, mücadele biçimlerinin barışçıl mı, yoksa silahlı mı olacağını belirleyen legal olanakların varlığı veya yokluğudur! Maoculuk da aynı şeyi vaaz ediyor."*

HK'nın önce dürüst olması gerekir. Devrimci Sol'un alıntısını (alıntı gözünün önünde dura dura) yorumlamak, işte sorun budur demek için kendini niye zorluyor? Tahrifatçılık, bir eleştiri yazısında geçerli yol olmamalıdır. Devrimci Sol'dan alınan alıntıda "legal" sözcüğü dahi geçmemektedir. Her neyse! Bunu HK'nın artık yıllardır bilinen yalan-dolan üzerine kurulu kafa yapısına bağlayalım. Önemli olan, bizi Maoculukla suçlamaları ve kendi yorumlarını Mao'ya mal etmeleridir.

Mao, Seçme Eserler II'de (syf.222), emperyalist-kapitalist ülkeler ile Çin

arasındaki farkları anlatırken, soruna "legal olanaklar var mı, yok mu" noktasında yaklaşmamıştır. Legal olanaklar, ülkenin içinde bulunduğu durumun bir ürünüdür. (Örneğin, burjuva demokrasisinin olduğu ülkelerde legal olanakların olması gibi) Mao şöyle diyor:

> *"Faşist olmadıkları ya da savaş halinde olmadıkları zaman kapitalist ülkeler içte (feodalizmi değil) burjuva demokrasisini uygularlar, dış ilişkilerinde ise kendileri tahakküm altında olmayıp, başka ülkeleri tahakküm altında tutarlar. Bu* **özelliklerinden dolayı** *(abç), kapitalist ülkelerdeki proletarya partisinin görevi, uzun bir legal mücadele dönemi boyunca işçileri eğitmek, kuvvet toplamak ve böylece kapitalizmi nihai olarak yıkmaya hazırlanmaktır."* (Seçme Eserler, syf.222)

Şimdi HK bunu, legal olanaklar varsa hep barışçıl mücadele biçimleri diye mi yorumlayacaktır?

HK, sözkonusu yazıda tahrifatçılığını bir türlü elden bırakmıyor. Bizim "Emperyalist- kapitalist ülkelerde parlamenter mücadele taktiği temel bir öneme sahiptir." deyişlerimizi bakın nasıl yorumlamış:

> *"D.Sol şefleri emperyalist-kapitalist bir ülkede olsalardı, örneğin Fransa'da olsalardı, parlamenter mücadele taktiğini* **esas** *(abç) alırlardı ve parlamenter avanaklığın batağında olurlardı.*
>
> *"Fakat Devrimci Sol'un başka bir gerekçesi daha var: Emperyalist-kapitalist ülkelerde evrim-devrim aşamaları ayrı ayrıdır. 'Biz parlamenter mücadelenin evrim döneminde* **temel** *(abç) alınması gerektiğini söylüyoruz.' diyorlar."*

HK'ya yukarıdaki sözleri kim söylemiş bilemiyoruz ama bildiğimiz bir şey varsa o da, HK'nın kendini haklı çıkarmak için çekinmeden tahrifatçılığa başvurabildiğidir. Oportünistliğin bu kadarı da fazla artık.

Devrimci Sol evrim döneminde parlamenter mücadelenin temel olduğunu söylüyormuş! Nerede söylüyor? Belli değil. Ama HK için önemli mi? Devrimci Soldan aktardığı alıntıda "Parlamenter mücadele temel bir öneme sahiptir." deniyor ya, bu ona yeter! Evet bu, HK'nın tahrifat yapması için fazlasıyla yeterlidir.

Emperyalist-kapitalist ülkelerde, evrim döneminin yaşanmasından ötürü, siyasal mücadelenin barışçıl biçimleri temeldir. Bu barışçıl biçimler içinde parlamenter mücadelenin "temel bir öneme sahip olması"ndan söz edilmektedir, yoksa parlamenter mücadelenin temel oluşundan değil!

HK, Türkiye için önerdiği gibi, örneğin Fransa için de barışçıl mücadele biçimlerini değil de, ayaklanmayı temel almak gerekir diyorsa, o başka! Bize yönelik eleştirisi o zaman bir anlam kazanabilir.

SONUÇ

14 Ekim seçim sonuçları kimin taktiğinin doğru, kimin taktiğinin yanlış olduğunu ortaya çıkarmıştır.

Boykot çığırtkanlığı yapanlar, CHP'ye oy vermeyen, sandık başına gitmeyen bir milyona yakın insanın ne denli kendi etkileri altında olduğunu yazıp tatmin olmaktan başka bir şey yapmıyorlar. Bir milyona yakın ilericinin bugünkü düzene tepkisini, eğer DY, HK "işte bizim etkimiz" diye yorumluyorsa, (bırakalım boykot sorununu, devrimci partinin iktidar alternatifi olması ve halk kitlelerinin durumu açısından irdelenmesini) bu, Türkiye'de siyasetin ne derece ayağa düştüğünü gösterir. Halkın, büyük ölçüde derinleşen ekonomik ve siyasi bunalımın etkisiyle gösterdiği tepkiyi kendi çığırtkanlıklarına alet etmek anlayışı tipik kuyrukçuluktur.

Seçimlerde "Düzen Partilerine Oy Yok" temelinde (boykot muhtevasında değil) bir propaganda çalışmasını biz de yürüttük. Şimdi kalkıp, işte bizim etkinliğimiz diye çığırtkanlık mı yapacağız? Gerçek şudur ki, Türkiye'de geniş halk yığınları bugünkü düzenden memnun değillerdir ama tepkilerini ifade edememektedirler. Bu noktada görülüyor ki, devrimciler hala geride kalmaktadır. Halkın geniş çoğunluğu gerici partilerin demagoji alanı içindedir yine.

Görevimiz bu duruma kayıtsız kalmamak, bunun için bütün gücümüzle mücadele etmek, örgütlenmek olmalıdır.

TEMEL ÇELİŞME
BAŞ ÇELİŞME
VE
KESİNTİSİZ DEVRİM (I)

DEV-GENÇ
SAYI: 5

OCAK 1980

TEMEL ÇELİŞME VE BAŞ ÇELİŞMENİN ÖNEMİ

Temel çelişme ve baş çelişme sorununu, "Kürdistan ve Türkiye'de Kürt Sorunu" yazısında -kısa da olsa- açıkladıktan sonra, bir tartışma zemini doğdu. Bu yüzden, konuyu daha da detaylandırmak, tartışmak yararlı olacaktır.

Bilindiği gibi, temel çelişme-baş çelişmeyi tespit etmek, devrimin niteliğini, belli bir aşamadaki devrimci görevleri tespit etmekle doğrudan ilişkilidir. Kısacası, devrimin siyasal stratejisini, stratejik evrelerini tespit etmek, temel çelişme-baş çelişme tespitinin doğru çözümlemesine dayanır. Bu yüzden, temel-baş çelişme tespiti son derece önem kazanmaktadır. Zaten devrimcileri oportünist ve revizyonistlerden ayıran kıstaslardan biri de temel-baş çelişme tespitidir. Türkiye'de birçok siyasi yoğunluk, temel-baş çelişme tespitini farklı farklı yapmaktadır. Bunları kabaca şöyle ayırabiliriz.

Revizyonistler -ve onlara yakın siyasetler- Türkiye'nin kapitalist bir ülke oluşundan ötürü, temel çelişkinin burjuvazi-proletarya arasında olduğunu söylerler. Tabii ki, temel çelişkiyi bu şekilde tespit ettikten sonra, farklılıklarını da ortaya koyanlar vardır. Örneğin, TİP, temel çelişkinin burjuvazi-proletarya arasında olduğu tespitinden hareketle, sosyalist devrimi savunur. Kimileri de, temel çelişki, burjuvazi-proletarya arasındadır ama baş çelişki emperyalizmle halk arasındadır demektedir.

Oportünist kamp ise, kabaca, birçok temel çelişme tespiti yapmakta, baş

çelişki olarak da, Türkiye'de feodalizmi tespit etmektedirler.

Temel-baş çelişme konusu çok bulandırdığından, önpe Mao Zedung'un görüşlerini burada tekrarlamak gerekmektedir; Çünkü Marks-Engels-Lenin'de, öz olarak, toplumsal olayların diyalektik çözümlenmesinde, temel-baş çelişmeyi tespit etmek yöntemi uygulandığı halde, açık olarak, temel-baş çelişme kavramları geçmemektedir. Temel-baş çelişme kavramlarını ortaya atan ve uygulayan ilk defa Mao Zedung olmuştur. Eğer bugün, temel-baş çelişme konusu tartışılıyorsa, -bu yüzden Mao Zedung'un görüşlerine sadık kalmak, onu doğru yorumlamak gerekir. Aksi takdirde, Sovyet revizyonist teofisyenlerinin yaptığı gibi, Mao Zedung'un görüşlerini "idealisttir" deyip bir kenara atmaktan başka çıkar yol yoktur.

MAO ZEDUNG'DA TEMEL ÇELİŞME-BAŞ ÇELİŞME

Önce, Mao'nun temel çelişmeyi nasıl izah ettiğini görelim:

> *"Bir şeyin gelişme sürecindeki temel çelişki ile bu temel çelişkinin belirlediği sürecin niteliği, süreç tamamlanmadan ortadan kalkmaz."* (Teori ve Pratik, 8. baskı, syf.44)

Temel çelişkinin Mao Zedung tarafından bu şekilde tanımlanması, önemli iki noktayı içermektedir.

1- Temel çelişki bir şeyin gelişme sürecinin bütününde vardır ve süreci belirler.

2- Süreç tamamlanmadan temel çelişki ortadan kalkmaz. Bu iki nokta, birbirine sıkı sıkıya bağlıdır ve birinin eksik veya yanlış kavranılması, temel çelişkinin şu veya bu biçimde eksik-yanlış yorumlanmasına yol açar.

Mao Zedung, temel çelişki tanımlamasına uygun olarak Çin toplumunun temel çelişmesini çözümlemiştir:

> *"Her büyük şeyin gelişme sürecinde, birçok çelişki vardır. Örneğin, Çin'in burjuva demokratik devrimi* **sürecinde** *(abç), Çin toplumundaki çeşitli ezilmiş sınıflar ile emperyalizm arasında, büyük halk kitleleri ile feodalizm arasında,* **proletarya ile burjuvazi arasında** *(abç), köylüler ve kent küçük burjuvazisi ile büyük burjuvazi arasında, çeşitli gerici bölümler arasında çelişkiler vardı ve durum pek karışıktı."* (age, syf.41)

Mao burada, Çin toplumundaki çelişmeleri sıralamaktadır. Burada vurgulamak istediğimiz iki şey var: Biri, burjuva demokratik devrimi bir süreç olarak nitelemesi; ikincisi, proletarya ve burjuvazi arasındaki çelişmeyi temel çelişme olarak nitelememesi.

Mao'ya göre Çin toplumunun temel çelişmesi, emperyalizm ve feodalizm ile Çin halkı arasındadır. Çünkü Çin toplumunun gelişme sürecini belirleyen işte bu temel çelişmedir.

"Bütün sürecin temel çelişkisinin doğasında, yani sürecin anti-feodal, anti-emperyalist demokratik devrimci doğasında (Bunun karşıtı yarı-sömürge, yarı-feodal doğadır.)..." (age, syf.45) [1]

Mao Zedung'un sözleri son derece açıktır. Sanırız yorumlamaya dahi gerek yoktur. Ama Türkiye'de temel çelişki konusu o denli karışık hale getirilmiştir ki, temel çelişki tespitini yapmak için Mao'nun söylediklerini, temel çelişki konusundaki özü iyi kavramak gerekiyor.

Mao'ya göre, bir şeyin gelişme sürecini belirleyen bir temel çelişki vardır ve temel çelişki, ancak o süreç boyunca aynı kalabilir. Sürecin niteliğinde bir değişme (yani devrim) olursa, temel çelişme de değişir. Bu çerçevede Çin toplumunun çelişmelerini çıkaran Mao, Çin'in burjuva demokratik devrim sürecinde olmasından ötürü, bu süreci belirleyen temel çelişmeyi emperyalizm ve feodalizm ile halk arasında tespit etmiştir.[2]

Mao Zedung, temel çelişmeye bağlı olarak ayrıca bir de baş çelişme tanımı getirmektedir.

Baş çelişme konusunda genel olarak yanlış bir kavrayış vardır. Baş çelişme, teorik olarak temel çelişmeden ayrı görünmemekle birlikte, konunun tartışılmasına girildiğinde, "İşte o temel çelişme, işte bu da baş çelişme; o senin dediğin aslında temel çelişmedir." vs. gibi temel-baş çelişme birbirlerinden apayrı şeylermiş gibi ele alınmaktadır. Bu son derece yanlış bir eğilimdir.

Mao Zedung, Teori ve Pratik adlı kitaptaki "Çelişki Üzerine" makalesinde,

---

(1) Mao, burjuva demokratik devrimin (yani yeni demokratik devrimin) gelişmesi ve demokratik halk diktatörlüğünün kurulması dönemini bir süreç olarak nitelemektedir. Elbette ki, belirli bir süreçte, süreci etkileyen tek bir temel çelişki vardır. O da yeni demokratik devrim sürecini karakterize eden, emperyalizm ve feodalizm ile halk arasındaki temel çelişmedir. Süreci, burjuvazi-proletarya temel çelişkisinin belirlediği bir süreç olarak yorumlamak ve sosyalist devrime (Ki, M.Çayan'ın tanımladığı bir devrim nasıl olacaktır? Çünkü iktidarda zaten yönlendirici, öncü olarak proletarya vardır.) kadar uzatmak mümkün değildir. Bu, hedefleri, fonksiyonları ve sınıf katılımları ile farklı iki süreci, bir zincirin iki halkası gibi görmek değil, demokratik halk devrimini inkar etmek, yok saymak demektir. Bugünkü yeni demokratik devrim sürecinde, temel çelişmeyi burjuva-proleter çelişmesi olarak görmek, demokratik halk devrimini inkar etmek ve sosyalist devrimi savunmaktan başka bir şey değildir. (II. bölümde konu daha detaylandırılacaktır.)

(2) Oportünist gruplar, Mao'nun emperyalizm, feodalizm ile halk arasındaki temel çelişki tespitinden yanlış bir sonuç çıkarmaktadırlar. Onlara göre "Madem emperyalizm ve feodalizm ile halk arasında temel çelişme tespiti yapılıyor, o halde iki tane temel çelişme vardır." İlk bakış ta mantıki gelen bu tespit son derece yanlıştır ve temel çelişmenin niteliğini tahrif etmektedir. Emperyalizm ve feodalizm, aynı sürecin çelişmesidir. Yani sürece damgasını vuran ve demokra tik halk devrimi ile çözümlenecek olan çelişmedir. Biri başka bir sürecin, diğeri başka bir süre cin çelişmesi değildir. İki temel çelişme tespiti yapmak, özünde iki temel süreç tespit etmekle aynı anlama gelir. Bu ise. son derece saçmadır. Bu çerçeveden soruna bakıldığında, anlaşıla caktır ki. ilk bakışta matematiksel olarak "iki" çelişme görüleceği halde, aslında belirli bir süreç sözkonusu olduğunda, o süreci belirleyen bir temel çelişme vardır. Çünkü bir süreçte iki temel çelişmenin olması mümkün değildir.

temel çelişki sorununa açıklık getirirken, -dikkat edilirse- temel çelişkinin belirli aşamalarda yoğunluk kazanmasından bahseder:

> *"Yalnız, bir şeyin uzun gelişme sürecindeki her aşamanın koşullan, bir başka aşamadan farklı olur. Bunun nedeni, bir şeyin ya da bir niteliğin gelişmesindeki* **temel çelişkinin niteliği değişmemekle birlikte, uzun gelişme sürecinin çeşitli aşamalarında, bu temel çelişkinin artan bir yoğunluk kazanmasıdır.** *(abç). Bundan başka, temel çelişkinin belirlediği ya da etkilediği büyüklü küçüklü çelişkilerden bazıları geçici olarak ya da kısmen çözümlenir ya da hafifler, bazıları da yenilenir."* (age, syf.44)

Mao Zedung'un bu gözlemi konumuz açısından son derece önemlidir. Tekrar edersek; temel çelişki, bir şeyin gelişme sürecinin belirli aşamalarında yoğunluk kazanır, temel çelişkinin belirlediği yeni çelişkiler ortaya çıkar veya çözümlenir.

Mao, bu gözleme uygun olarak Çin toplumundaki gelişmeleri de tahlil etmektedir:

> *"Bütün sürecin temel çelişkisinin doğasında... bir değişiklik olmamakla birlikte, yirmi yıllık bir dönemde, süreç birkaç gelişme aşamasından geçmiştir. Bu yirmi yıl içinde, 1911 Devriminin başarısızlığı, Kuzeyli savaş ağaları rejiminin kurulması ile ulusal birlik cephesinin kurulması, 1924-1927 Devrimi, ulusal birlik cephesinin dağılması ve burjuvazinin karşı-devrimin kampına geçişi, yeni savaş ağalan arasındaki savaş, tarımsal devrim savaşı, ikinci ulusal birlik cephesinin kurulması ve Japonlara karşı direnme savaşı gibi birçok büyük olaylar geçmiştir. Bu aşamalar, şu belirli koşulları taşır: Bazı çelişkilerin şiddetlenmesi* **(Tarımsal Devrim savaşı ve dört Kuzeydoğu eyaletinin Japonlar tarafından işgali gibi), diğer çelişkilerin kısmen ya da geçici olarak çözümlenmesi (Kuzeyli savaş ağaları kliğinin temizlenmesi ve toprak ağalarının topraklarının zoralımı gibi),** *başka çelişkilerin ortaya çıkışı (yeni savaş ağaları arasındaki savaşım ve Güneydeki devrimci üslerin kaybından sonra toprak ağalarının topraklarını geri almaları gibi)."* (age, syf. 45-46) (abç)

Bu uzun alıntıyı almamızın nedeni bir şeye dikkati çekmektir. Mao, temel çelişkinin belirli aşamalarda şiddetlendiğinden, bazılarının kısmen ya da geçici olarak çözümlenmesinden ve yeni çelişkilerin ortaya çıkmasından söz etmektedir. Mao, bir başka yerde, burada temel çelişkinin şiddetlenmesi olarak gösterdiği aşamaları, baş çelişkiye örnek olarak vermektedir. Yani temel çelişkinin şiddetlendiği aşamadaki çelişkiye aynı zamanda da baş çelişki demektedir.

> *"Emperyalizm böyle bir ülkeye savaş açtığı zaman, bir avuç hain dışındaki bütün sınıflar, emperyalizme karşı ulusal bir savaş vermek için, geçici bir süre birleşirler. Bu gibi zamanlarda emperyalizm ile bu ülke arasındaki çelişki, baş çelişki olur. Çin'de, 1840 Afyon Savaşı, 1894 Çin-Japon Savaşı, 1900 Yi Ho Tuan Savaşı ve* **bugün Çin-Japon savaşında durum budur.** (abç)
>
> *"Ama başka bir durumda, çelişkiler konum değiştirir. {....) Bu gibi zamanlarda, genellikle halk kitleleri, emperyalizm ile feodal sınıfın kurduğu ittifaka karşı başkaldırarak iç savaşa girişir. Emperyalistler ise doğrudan doğruya harekete geçmeksizin, halkın sömürülmesi ve ezilmesi için, bu ülkelerin gericilerine dolaylı yardım yollarını benimserler. Böylece iç çelişki iyice şiddetlenir. Çin'deki, 1911 Devrim Savaşı, 1924-1927 Devrim Savaşı ve 1927'den beri süren Tarımsal Devrim Savaşında durum budur."* (age, syf. 52-53)

Mao Zedung'un aynı aşamayı, örneğin Çin-Japon Savaşını, 1. ve 2. Tarımsal Devrim Savaşını, hem temel çelişkinin o aşamada şiddetlenmesi olarak değerlendirmesi, hem de aynı aşamalardaki çelişmeyi (temel çelişmenin şiddetlenmiş hali) baş çelişme olarak nitelemesi tesadüf değildir. Çünkü Mao'ya göre, baş çelişme, belirli bir sürecin aşamasına damgasını vurur, yani temel çelişmenin o aşamadaki şiddetlenmiş halidir. ("Öz" olarak söylüyoruz çünkü temel çelişmeden kaynaklanan, yani ortaya çıkan ikincil bir çelişme de baş çelişme olabilir.)

> *"Karmaşık bir şeyin gelişme sürecinde birçok çelişki vardır; bunlardan birinin varlığı ya da gelişmesi öteki çelişkilerin varlığı ve gelişmesini belirler ya da onlar üzerinde etkili olur ki, işte bu baş çelişmedir."* (age, syf. 54)

Görüldüğü gibi, Mao'da baş çelişki, bir şeyin gelişme sürecindeki her aşamada baş rolü oynayan çelişkidir. Baş çelişki gelişme sürecinin bir aşamasına' denk düşüyorsa, temel çelişkiden ayrı olması düşünülemez; tersine baş çelişki ile temel çelişki birbirine sıkı sıkıya bağlıdır. Baş çelişki, temel çelişkinin belli bir aşamadaki durumudur. (Veya temel çelişkiden doğan bir çelişkidir.) Baş çelişki tespiti, bir şeyin gelişme sürecindeki temel çelişkinin belirlenmesinin yanında, o sürecin her aşamasının kendi içindeki ilişkilerini ve süreçle (yani temel çelişmeyle) olan ilişkilerinin, karşılıklı etkilenmelerini ortaya çıkarmaya yarar. Eğer bu yapılmazsa, doğru siyasi tespitler yapmak olanaksız olur.

> *"Çelişkilerin özgüllüğünü tam olarak açıklamak, şeylerin gelişme sürecindeki iç bağlarını, yani şeylerin gelişme sürecinin niteliğini ortaya çıkarmak İçin süreçteki çelişkinin her aşamasının özelliğini aydınlatmamız gerekir; aksi halde sürecin niteliğini açıklamak olanaksız/aşır."* (age, syf.41)

> *"Bir şeyin bütün gelişme sürecindeki karşıtların hareketinde, yalnızca iç bağların özel görünüşlerini ve çeşitli aşamalarındaki koşulları değil, gelişme sürecindeki her aşamanın özelliklerini[de özenle gözetlemeliyiz."* (age, syf.44)

Eğer toplumsal olaylara, içinde yaşadığımız genel sürece ve onun çeşitli aşamalarına, bu şekilde diyalektik olarak bakamazsak tek yanlılığa, sekterliğe, dogmacılığa, subjektivizme saplanmak işten bile değildir. Temel çelişki tespitinin yanında, içinde bulunduğumuz aşamayı, onun özelliklerini ve baş çelişkisini de kavramalıyız.

Mao Zedung'da temel ve baş çelişki öz olarak budur. Önemli olan bu şekildeki bir diyalektik yöntemle Türkiye'deki çelişkileri de çözümlemektir.

ÜRETİM GÜÇLERİYLE ÜRETİM İLİŞKİLERİ ARASINDAKİ ÇELİŞME BÜTÜN TOPLUMLARIN TEMEL ÇELİŞMESİDİR

Marksizm toplum hayatının ve toplumsal değişimlerin temelinin üretim, yani toplumun yaşamları için maddi servetlerin sağlanması olduğunu söyler. Üretim durağan bir şey değildir, durmadan ilerler ve gelişir. Üretimin ilerlemesi ve gelişmesi insan iradesinden bağımsızdır. Üretimi gerçekleştirmek için üretim güçlerine -insan gücü, üretim araçları- ihtiyaç vardır. İnsanlar, üretim süreci içinde, üretim güçleri karşısında belirli ilişkilere -mülkiyet ilişkilerine - girerler ki, bu toplumun üretim ilişkilerini oluşturur. İnsanların şu veya bu üretim ilişkilerini seçmesi mümkün değildir, iradesi dışındadır. İşte, bütün toplumların tarihi, üretim güçleriyle üretim ilişkileri arasındaki temel çelişmeyi içerir.

Temel çelişmenin, bir şeyin gelişme sürecini belirlemesi ve süreç tamamlanmadan ortadan kalkmaması işte budur. Bir şeyin gelişme süreci, aynı zamanda da belli bir üretim tarzıdır.

Üretici güçler ile üretim ilişkileri arasındaki çelişme her toplumun temel çelişmesidir. Üretim güçleri ile üretim ilişkileri arasındaki çelişki her zaman iki temel sınıfın çelişkisi biçiminde yansır.

Köleci toplumun temel çelişmesi, köle sahipleriyle köleler arasındaydı; yani köle sahibi ile köle arasındaki üretim ilişkisi biçimi, üretim güçlerini belli **bir** dönem ileriye götüren ve sonra da önünde engel olan temel ilişkiydi. Kapitalist toplumdan önceki tarih-öncesi üretim biçimlerinde, tarihi ileriye götürecek olan güç-sınıf, yine bir sömürücü sınıftı. Bu açıdan köle sahibi-köle arasındaki temel çelişme, bir başka sömürücü sınıfın hakimiyetini sağlamasıyla çözümlenir. Aynı şekilde, feodal toplumlarda da, toprak ağaları-feodaller-senyörler ile serfler-yarı özgür köylüler arasındaki çelişki toplumun temel çelişmesidir. Yani üretim güçleriyle üretim ilişkileri arasındaki çelişme, bu şekilde yansır. Feodalizmin son dönemlerinde, burjuvazi tarih sahnesine çıkarak -bütün ezilen sı-

nıfları da peşine katarak- bu temel çelişmeyi kendi lehine çözümler.[3]

Kapitalist toplumda ise temel çelişme, yani üretim güçleriyle üretim ilişkileri arasındaki çelişmenin sınıfsal plana yansıması, burjuvazi ile proletarya arasındadır. Burjuva demokratik devrimini yapmış bütün ülkelerin temel çelişmesi (yani sosyalist devrim görevi) budur.[4]

Kapitalizmin emperyalizm aşamasına dönüşmesiyle birlikte bir dizi yeni çelişme de ortaya çıktı. Emperyalizm, kapitalizmin henüz geliştiği veya kapitalizm öncesi dönemde olan geri ülkelere müdahale etti. Böylece o ülkelerin toplumsal süreçlerinde değişimler meydana geldi. Zaten, yukarıda açıkladığımız tarihsel aşamaları, her topluma uygulamak imkansızdır ve bu son derece mekanik bir yöntem olur. Günümüz emperyalizm çağında, sömürge, yarı-sömürge ülkeler bir yığın karmaşık çelişkiler içindedirler. Bu çelişkileri, burjuva demokratik devrimini yapmış ülkelerin çelişkilerini çözümler misali çözümlemeye tabi tutmak son derece yanlış olur.

Üretim güçleriyle üretim ilişkileri arasındaki temel çelişmeyi tespit etmek, bu durumdan ötürü, sömürge, yarı-sömürge ülkelerde karmaşık bir hal almıştır. Ama bütün toplumların hareket ettiricisi olan üretim güçleri ile üretim ilişkileri arasındaki temel çelişmenin, yarı-sömürge, sömürge ülkeler için geçerli olmadığını savunmak son derece saçma olur ve idealist tarih anlayışına varır. Üretim düzeninin ve tarihin diyalektiği her toplum için geçerlidir.

---

(3) Binlerce sayfalık yazılarıyla sanırsınız Marksizm-Leninizmi "yutmuş" oportünist yazarla ra (örneğin HK yazarına) göre ise feodal toplumun temel çelişmesi daha başkadır. Marksizm-Leninizmi (aşağıya alacağımız sözkonusu alıntı, zamanında Mao Zedung düşüncesini) savunan yazarın "tahlilini" ilginç bir örnek olarak vermek için aktarıyoruz:

> *"Feodal toplumun temel çelişmesini, işte bu kapitalizmin gelişen üretim güçleriyle, bu gelişime ayak bağı olan feodal üretim ilişkileri arasındaki çelişme meydana getirir."* (Halkın Kurtuluşu Yayınları, UDH. Devrimi. syf.92)

Feodal toplumun üretim güçleriyle, üretim ilişkileri arasındaki temel çelişmesi sınıfsal plana senyör-feodal ağa ile köylü-serf biçiminde yansır. Burjuvazi, üretim güçlerini geliştirecek ve ilerletecek bir sınıf olarak sahneye çıkar ve bu temel çelişmeyi çözümler ama feodal toplumda, temel çelişme hiçbir zaman burjuvazi ile feodaller arasında olamaz. Çünkü bu ilişki öncelikle bir üretim ilişkisi değildir.

Daha ne diyelim? Halkın Kurtuluşu'nun tarihi nasıl anladığı bugüne kadarki özeleştiri kaderinden bellidir!

(4) Mao Zedung yazılarında, burjuva demokratik devrimini yapmış ülkelerdeki temel çeliş kiye aynı zamanda da baş çelişki demektedir. Aynı şekilde, G.Politzer de bu tanımlamayı kullan maktadır. Bu son derece doğal ve doğru bir yaklaşımdır. Bir toplumun temel çelişmesinden kaynaklanan veya temel çelişmenin şiddetlenmiş bir ifadesi olarak belli bir aşamaya denk dü şen ve o aşamayı belirleyen baş çelişki yoksa, temel çelişme aynı zamanda da o toplumun baş çelişmesidir. Bu durumdan "baş çelişme, temel çelişme aynı şeydir" sonucu çıkarmak saçma bir şey olur. G.Politzer "Felsefenin Temel İlkeleri'nde. temel çelişme konusunu ayrı bir başlık al tında incelememiş, sadece baş çelişmeyi incelemiştir.

> *"Bir yandan belli bir tarihi anda mevcut üretim ilişkilerinin üretici güçlere uygun düşmesi, onları kamçılaması, geliştirmesi, öte yandan başka bir tarihi anda aynı üretici güçlere ters düşmesi, gelişmesini frenlemesi; işte bir üretim düzeninin diyalektiği budur."* (M.Çayan, Bütün Yazılar, syf.290, Devrimci Sol Yayınları)

Bu diyalektik, sömürge, yarı-sömürge ülkeler için de geçerlidir. Önemli olan, bu ülkelerdeki temel çelişkiyi, üretim düzeninin diyalektiğine göre bulmaktır. Sömürge, yarı-sömürge ülkelerin diyalektiğini kavramadan, mekanik bir anlayışla "Madem kapitalist toplum vardır, o halde temel çelişme burjuvazi ile proletarya arasındadır." demek, idealist bir anlayıştan başka bir şey değildir. Eskiden -ve bugün de- TİP bu anlayışın tipik temsilcisiydi. Bugün yenileri de var.

Toplumun diyalektiğini kavrayamayanlar, neden temel-baş çelişme kavramlarını aldıkları Mao'nun sözlerine bakmıyorlar ve neden Çin'in temel-baş çelişmelerini incelemiyorlar?

İş bu noktaya gelince Mao dahil kimse önemli değildir onlar için... Çin'de kendi iç dinamiğiyle gelişen -cılız da olsa- bir kapitalizm vardır. Burjuvazi ile proletarya arasında çelişme de vardır. Ama Mao, temel çelişme olarak, proletarya-burjuvazi çelişmesinden bahsetmiyor. Neden? Acaba, üretim güçleri ile üretim ilişkileri arasındaki temel çelişki kavramını inkar mı ediyor; yoksa üre tim güçleri ile üretim ilişkileri arasındaki çelişkinin -Çin şartlarında- doğru çö zümlemesini mi yapıyor?

TEMEL ÇELİŞME
BAŞ ÇELİŞME
VE
KESİNTİSİZ DEVRİM (11)

DEVRİMCİ SOL
SAYI: 1

MART 1980

Yazının I. bölümünde, temel çelişki, baş çelişki kavramlarının genel olarak ve ayrıca Mao Zedung'da ne anlama geldiğini izah etmeye çalıştık.

Temel çelişki, toplumların tarihinde, üretim güçleriyle üretim ilişkileri arasındaki çelişkidir. Bu tespit şimdiye kadarki toplumların tarihi için olduğu kadar, günümüz toplumları için de geçerlidir.

Baş çelişki ise, bir toplumsal sürecin aşamasını karakterize eden (ve çoğu kere temel çelişkinin şiddetlenmiş ifadesi olarak ön plana çıkan) çelişkidir.

Bu genel tespitler ışığında, günümüz dünyasının çelişkilerini irdelemeye çalışalım.

ÇAĞIMIZDA DÜNYA ÇAPINDA TEMEL ÇELİŞKİ EMEK-SERMAYE (KAPİTALİZM İLE SOSYALİZM GÜÇLERİ) ARASINDAKİ ÇELİŞKİDİR

Leninizme göre, çağımız emperyalizm ve proleter devrimler çağıdır. Bu tespit, kanımızca aynı zamanda çağımızın temel çelişkisini de ifade etmektedir. Bir yanda emek cephesi, diğer yanda burjuvazi cephesi. İşte çağımızın süreci ve onu belirleyen çelişki budur. Günümüzde tek tek ülkelerde süregiden sınıf mücadeleleri, bu sürecin içindeki aşamaları karakterize eder. Emek-sermaye arasında cereyan eden mücadeleleri içeren süreç ancak emek cephesinin egemen hale gelmesiyle, yani temel çelişkinin çözümlenmesiyle son bulacaktır.

Elbette, dünya çapında, temel çelişkinin çözümlenmesine hizmet eden bir dizi değişiklikler olmuştur. I. paylaşım savaşı aşamasında, temel çelişki, yine emek-sermaye arasındaydı. Ama emek cephesi, kapitalist ülkelerdeki proletarya mücadelesini ve sömürge ülkelerdeki -proletarya öncülüğündeki- ulusal mücadeleleri içermektedir. Sovyet Rusya'nın kurulmasıyla birlikte, sosyalizm cephesinde değişiklikler oldu, emek cephesi yeni mevziler kazandı. Keza II. paylaşım savaşı aşamasında, yine emek cephesi, Avrupa ülkelerinde gerçekleştirilen demokratik devrimlerle ve Uzak Asya'daki milli demokratik mücadelelerle yeni mevziler kazandı. Bu aşamada emek cephesi, sosyalist ülkeleri, kapitalist ülkelerdeki proletaryanın kavgasını ve sömürge, yarı-sömürge ülkelerdeki ulusal-sınıfsal mücadeleleri içermekteydi.

Günümüze gelinceye kadar emek cephesi, K.Kore, Küba, Vietnam, Mozambik, Gine-Bissau, Angola, G.Yemen, Kamboçya, Laos, Nikaragua gibi ülkelerde devrimin gerçekleşmesi sonucu sürekli güçlendi ama temel çelişki mevcudiyetini yine korudu. Temel çelişkinin çözümüne hizmet eden, yeni yeni mevziler kazanılması, çağımızın emperyalizm ve proleter devrimleri çağı olması özelliğini değiştirmedi.

Bu noktada ortaya değişik görüşler çıkmaktadır.

Revizyonist kamp, dünya ölçüsünde "temel çelişki"yi (revizyonistler her ne kadar "temel çelişki" kavramını kullanmasalar da) "belirleyici" olarak kabul ettikleri sosyalist ülkelerle kapitalizm arasında, yani Sovyetler Birliği ile kapitalizm arasında görmektedirler.

> "... *Artık bir kapitalist dünya sistemi, bir de sosyalist dünya sistemi vardır. Temel çelişki bu iki sistem arasındadır."* (TİP, Program, syf.3)
>
> "... *Sosyalizmle kapitalizm arasında savaşta, başını Sovyetler Birliği'nin çektiği sosyalist ülkeler topluluğu yeni yeni başarılar kazanıyor."* (TKP, Konferans Belgeleri)

Revizyonistlere göre "temel çelişki", Sovyetler Birliği ile emperyalizm arasındadır. Bu yüzden de, ulusal kurtuluş hareketleri Sovyetler Birliği'nin desteğiyle başarıya ulaşabilir. Sovyetler Birliği'nin de politikası "barış içinde bir arada yaşama", "detant" vs. olduğundan, emperyalizme bağımlı her ülkenin devrimi bu politikaya göre belirlenmelidir. (!)

Temel çelişkinin, dünya çapında, bu şekildeki tespiti, ilk önce emek cephesini bir "bütün" olarak ele almadığı için yanlıştır. Emek-sermaye temel çelişmesinde, emek cephesi, sosyalist ülkelerin varlığı, ulusal kurtuluş hareketleri, emperyalist ülkelerdeki proletaryanın hareketi olarak kabul edilmelidir. Aksi takdirde, dünya çapında bir temel çelişmeden değil, özel bir çelişmeden bahsetmek gerekir. Revizyonistlerin bu noktayı göz ardı etmeleri elbette tesadüfi değildir, kendi "devrim" anlayışlarının bir yansımasıdır.

Diğer bir nokta da, emek-sermaye çelişmesinin, yoğunlaşmış -şiddetlenmiş- ifadesi olarak baş çelişme tespitinin ne olması gerektiğidir. Revizyonist-

herin temel-baş çelişmeyi birbirine karıştırıp, her şeyi Sovyetler Birliği'nin belirleyiciliğine terk etmelerini bir kenara bırakırsak ortaya şu çıkar: Aslında revizyonistlerin "baş çelişme" diye bir tespitleri yoktur. Ama pratikte Sovyetler Birliği ile emperyalizm arasındaki çelişmeyi temel-baş çelişme olarak ele alırlar. Soruna bu açıdan yaklaştığımızda bile revizyonistlerin kendi gücüne, yani devrime güvenmeyen görüşlere sahip olduğunu görürüz.

Dünya çapında baş çelişme, emperyalizmle ezilen halklar arasındadır. Ancak bu çelişmenin çözüm aşaması geçtikten sonradır ki, sosyalist sistem ile emperyalist-kapital ist sistem arasındaki çelişme baş çelişme olacaktır. Bu tespit, devrim mücadelesi sürecinde, sosyalist ülkelerin, diğer ezilen, kurtuluş mücadelesi veren ülkelerin ve emperyalist ülkelerdeki proletarya hareketinin desteğini kesinlikle inkar etmez. Zaten, proletarya partisi ülke içinde ve de uluslararası platformda doğru bir ittifaklar politikasıyla, devrim mücadelesinin desteklerini genişletmedikçe başarıya ulaşamaz. Ama belirleyici etmen iç mücadeledir.

Temel çelişmenin dünya çapında tespitinin yanında, özgül durumdaki çelişmeleri de doğru bir şekilde tahlil etmek gerekir. Her ülke özgülünde temel ve baş çelişme tespiti, devrimin strateji ve taktikleriyle, hedefleriyle ayrılmaz bir bağa ve öneme sahiptir.

LENİNİST KESİNTİSİZ DEVRİM TEORİSİ VE TEMEL ÇELİŞME

Temel ve baş çelişme tespiti yapan siyasi grupların, ülkemiz özgülüne bunu nasıl uyguladıkları aslında "teorik" olarak tam bir karışıklık arzetmektedir. Çoğu siyaset ise, bu konuda ya susmakta ya da muğlak ifadelerle sorunu geçiştirmektedir. Bu yüzden, ülkemizde temel çelişkiyi "burjuvazi-proletarya" çelişmesi olarak görüp baş çelişmeyi de "halkla emperyalizm veya faşizm veya feodalizm arasında" gören anlayışları eleştirerek görüşlerimizi açıklayacağız. Aslında bu konudaki tartışma farklı devrim anlayışları arasındaki tartışmanın kendisidir. Çünkü temel çelişkinin tespiti, devrimin muhtevası ve hedefleriyle çok yakından ilgilidir.

Leninist kesintisiz devrim teorisi, emperyalist dönemde, burjuva demokratik devrimini gerçekleştirememiş ülkelerde proletaryanın köylülüğü yanına alarak demokratik devrimin öncülüğünü yapması demektir. Bu teori Marks ve Engels tarafından Almanya için önerilmiş, daha sonra Lenin tarafından geliştirilmiştir. Leninist kesintisiz devrim terosi, günümüze kadar, Çin, Avrupa-Balkan ülkeleri, Vietnam, Küba gibi devrimini gerçekleştirmiş ülkelerin pratiklerinde gelişmiş ve zenginleşmiştir. Ama teorinin özü asla değişmemiştir.

Kesintisiz devrim ile temel çelişki arasındaki bağlantının anlaşılabilmesi için konuyu biraz daha açalım:

> *"... Leninist kesintisiz devrimin özü, emperyalist dönemde, burjuva demokratik devrimini tamamlamamış bir ülkenin sosyalistlerinin, karakterleriyle, hedefleriyle ve ittifaklarıyla tamamen birbirinden farklı iki devrimin savaşını tek bir süreç içinde vermesine dayanmaktadır."* (M.Çayan, Bütün Yazılar, syf.322, İkinci dipnot)

Stalin'in de deyişiyle, "burjuva demokratik devrimiyle sosyalist devrimi bir tek zincirin iki halkası olarak, bir tek tablo olarak" ele almak gerekir.

Burada önemli olan, "tek bir süreç"i, iki devrimin "tek bir tablo" olarak ele alınmasını kavramaktır. "Tek bir süreç"ten ne kastediliyor? Çünkü "süreç" sorununun açıklığa kavuşması aynı zamanda, temel çelişkinin açıklığa kavuşması demektir.

İki devrimin "tek bir süreç" içinde verilmesi tezinin karşılığında bugüne kadar iki "farklı" tez ileri sürülmüştür.

Birincisi, burjuva devrimi ve sosyalist devrim birbirinden tamamen ayrı iki sürece tekabül eder. Önce burjuva devrimini yaparsın sonra sosyalist devrime geçersin! (Bu görüş Mihri Belli'nin "ünlü" MDD tezinde savunulmaktadır.)

İkincisi, iki devrimin "tek bir sürecini, zincirin birbirine geçmiş iki halkası olarak değil, tek halka olarak görüp "sosyalist devrim" gerçekleşene kadar uzatmak. Yani, demokratik halk diktatörlüğünün kurulmasını göz ardı edip$ncak sosyalist devrim gerçekleşince "süreç"in biteceğini iddia etmek. (Bu görüş, şimdi, bütün revizyonist gruplar, Kurtuluş ve "genel geçer" siyasi görüş olarak sosyalist çevreler tarafından savunulmaktadır.)

"Tek bir süreç" kavramından bu iki sağ anlayışın çıkartılamayacağı açıktır. Çünkü bu iki sağ anlayış da sonuçta, demokratik halk diktatörlüğünün inkarına, devrimi yokuşa sürmeye dayanmaktadır.

iki devrimin, yani burjuva demokratik devrim ile sosyalist devrimin, tek bir süreç içinde verilmesi, proletaryanın önderliğinde demokratik halk devriminin gerçekleştirilmesi demektir. Çünkü demokratik halk devriminin proletaryanın önderliği altında gerçekleştirilmesinden ötürü, iki devrimin de görevlerini demokratik halk diktatörlüğü yerine getirmekle yükümlüdür. Demokratik halk diktatörlüğü, "tek bir süreç'in, yani birbirine geçmiş zincirin iki halkasının birleşme noktasıdır. Proletaryanın önderliğindeki demokratik halk devrimi, emperyalizmin kovulması, devlet mekanizmasının parçalanması ve oligarşinin tüm mülkiyetine el konulmasıyla gerçekleşir. Mevcut devlet mekanizmasının parçalanarak ele geçirilmesi, demokratik halk devriminin gerçekleştirilmesiyle mümkündür. Proletaryanın önderliğindeki demokratik halk devriminin "demokratik" muhtevalı "birinci" görevi budur. İktidarın ele geçirilmesiyle yarı yolda mı durulacaktır? Elbette hayır! Proletarya devrimi sürekli kılacak, bir yanda direnen gerici güçlere karşı proletaryanın hakimiyetini sağlarken, diğer yandan da durmaksızın sosyalist üretim ilişkilerinin örgütlenmesine geçecektir. Bunu yapar-

ken elbette proletarya sekter olmayacak, orta köylüyü, özel mülkiyet sahiplerinin durumunu, küçük üreticinin durumunu gözeterek hareket edecektir.

İşte, demokratik halk devriminin (diktatörlüğünün) ikinci görevi de budur. Yeri gelmişken belirtelim ki, demokratik halk devriminden sonra sosyalist devrimin gerçekleştirilmesi (yani sosyalist üretim ilişkilerinin örgütlendirilmesi) çeşitli ülkelerin tarihsel, sosyal, ekonomik ve siyasi durumlarına göre biçimsel farklılıklar içerebilir. Bu durum, demokratik halk devriminden sosyalizme geçiş evresi olarak da ifade edilebilir.

Burjuva demokratik devrim ile sosyalist devrimi zincirin birbirine geçmiş iki halkası değil, birbirinden kopuk iki ayrı halka olarak ele alanlar, elbette ki, demokratik halk diktatörlüğünün "ikinci" görevine itiraz edeceklerdir. İktidarı burjuvaziye terk edeceklerdir, sosyalist devrim için daha beklemekten söz edeceklerdir. Bu görüşlerin, artık günümüzde bir önemi kalmadığı için üzerinde durmuyoruz.

Önemli olan "tek bir süreç"i, birbirine geçmiş iki halka gibi değil de, "tek halka" gibi görüp "sosyalist devrim'e kadar uzatanların (yani temel çelişmeyi, burjuvazi-proletarya çelişmesi olarak görenlerin) görüşleridir.

Konu üzerinde duralım.

"Tek bir süreç"i, "sosyalist devrim"e kadar uzatanlar, önce şunu cevaplamalıdırlar: "Sosyalist devrim"e kadar, "süreç" uzuyorsa, demokratik halk devriminin gerçekleşmesinden sonra, iktidarda "kim" vardır? İki halkanın kesişme noktasında ne vardır? Bu soruyu sorma hakkına sahibiz çünkü "sürecin uzatılması demek temel çelişmenin çözülmemiş olması, yani iktidarın hala oligarşinin elinde olması demektir. Bir başka soru da "süreci uzattıkları "sosyalist devrim" nasıl gerçekleşecek ve "süreç" nasıl çözüme kavuşacaktır? Demokratik halk devrimi, "sürecin çözüme ulaştırılması olarak görülmediğinden, tıpkı Fransa, Almanya vb. ülkeler için olduğu gibi, bir "sosyalist devrim" mi önerilmektedir?

Sorunun düğüm noktası "süreç"ten ne anlaşıldığı ve sürecin nasıl ve nerede çözümlendiğidir. Eğer "Burjuvazi-proletarya temel çelişmesi değil.", "Süreç ancak o zaman çözümlenir." diye ekledin mi, işte o zaman ya saçmaladığını kabul edersin ya da "sosyalist devrimi" savunursun!

Belirli bir toplumsal süreç, çözüme ulaşana kadar, kendine özgü çelişkilerini, karakterini muhafaza eder. Temel çelişki de belirli bir süreci belirleyen çelişkidir. "Burjuvazi-proletarya temel çelişmesi"nin Türkiye'ye özgü olarak tespit edilmesi herkesin anlayabileceği gibi şu demektir: Burjuvazi-proletarya çelişmesi çözümlenmeden, yani sosyalist devrim yapılmadan süreç bitmez! Bu kadar basit. Ama işte o zaman demokratik halk devrimi ne olacaktır? Sosyalist devrim nasıl yapılacaktır? Bu soruların cevabını önce "tek bir süreci, "sosyalist devrim"e kadar uzatanlar bulmaya çalışsın. Bunun nasıl gerçekleşeceğine(!) dair varsayım bile yürütmek zor.(!) Sadece tek yol var: Sosyalist devrimi

savunmak. (!) Ama demokratik halk devriminin üzerinden Troçkivari atlaya rak...[1]

Sorunun özü, demokratik halk devriminin görevlerinin ne olduğudur. Yani, "devrimin ne olup olmadığının kavranmasıdır, sorunu tam anlamıyla bu çözecektir.

Devrim nedir?

> *"Marksist devrim anlayışı, sürekli ve kesintisiz bir ihtilal sürecini öngörmektedir. Devrim, halkın devrimci girişimiyle -aşağıdan yukarı - mevcut devlet cihazının parçalanarak, politik iktidarın ele geçirilmesi ve bu iktidar aracılığıyla -yukarıdan aşağıya- daha ileri bir üretim düzeninin örgütlenmesidir."* (M.Çayan, Bütün Yazılar, syf.276)

Devrim, üretim güçleriyle üretim ilişkileri arasındaki zıtlığın çözüme ulaşmasıdır. Bir başka deyişle, devrim temel çelişmenin çözülmesidir.

> *"Proletaryanın yönetimi ele geçirebilmesi için, üretim ilişkileri ile üretici güçlerin arasındaki çelişkinin antagonizm kazanması, son haddine ulaşması gerekmektedir. (*) Proletarya, daha doğrusu öncü müfrezesi bu zıtlığı çözümlemek için devrimci sınıfları kendi tarafına çekerek (....) devrimi sürekli kılar."* (M.Çayan, Bütün Yazılar, syf.275-276)

Demek oluyor ki, demokratik halk devrimi, yani emperyalizm ve oligarşinin yıkılması, gerçek anlamıyla proletaryanın önderliğinde bir devrimdir. Demokratik halk iktidarının görevi, yukarıdan aşağıya sosyalist üretim ilişkilerini örgütlemektir. Soruna başka açıdan bakarsak, demokratik halk devrimi, üretim güçleriyle üretim ilişkileri arasındaki çelişkinin çözüme ulaştırılmasıdır.

---

(1) Bilindiği gibi. TİP kendisini Türkiye proletaryasının öncüsü olarak görmekte, sosyalistliği kimseye bırakmamaktadır. Bu açıdan TİP'in. Troçkizmle hiçbir bağının olamayacağı düşünülebilir. Ama Troçkistlerin "sosyalist devrim" ve "demokratik görevlerin yerine getirilmesi" anlayışıyla. TİP'in anlayışı aynı şeylerdir. Troçkistler şöyle diyor:

> *. "Ancak ülkemizde tarım devrimi ve ulusal sorun ile belirlenen burjuva demokratik devrimin görevlen tümüyle yerine getirilmiş değildir.*
>
> *"Ülkemizi emperyalizmden bağımsızlaştıracak, tarım devrimini yerine getirebilecek ve ulusal sorunu halledebilecek yegane güç proletarya diktatörlüğüdür, yani sosyalist devrimdir."* (işçi Cephesi, sayı 1, syf.5) TİP ise şöyle diyor:
>
> *"... Toprak sorununun ve milli meselenin çözülmemiş olması, ülkede devlet biçiminin burjuva demokratik olması için bir engel değildir."* (Genç Öncü, sayı 1)
>
> *"Türkiye kapitalist aşamaya kesinlikle geçmiş, burjuva demokratik devrimini esas itibariyle yapmış olduğundan, artık onun için bir milli demokratik devrim sözkonusu değildir. Bundan böyle devrim gündeme geldiğinde, bû sosyalist devrim olacaktır."* (TİP Program ve Tüzüğü, syf.16) Acaba TİP mi Troçkistleşti. yoksa Troçkistler mi TİP'li oldu?!

(*) Devrim kavramı burada proletarya devrimi ve proletaryanın hegemonyasında demokratik devrim anlamında kullanılmaktadır.

"Tek bir süreci, (demokratik halk devriminin üzerinden Troçkİvari atlayarak) "sosyalist devrim"e kadar uzatanlar, şimdi ne diyeceklerdir? Bu bizce merak konusudur.

-Demokratik halk devrimi, üretim ilişkileriyle üretim güçleri arasındaki temel çelişkinin çözüm platformu değil midir?

-Demokratik halk iktidarı, yukarıdan aşağıya sosyalist üretim ilişkilerini inşa etmez mi? Eğer demokratik halk iktidarı bu görevi yerine getirmeye yönelmiyorsa, ya sosyalist üretim ilişkilerinin yukarıdan aşağıya değil de -bir başka türlü- inşa edilmesi sözkonusudur, ya da demokratik halk devrimi değil, direkt "sosyalist devrim" savunulmaktadır.

-Bizim yukarıda anlatmaya çalıştığımız "devrim" tanımı yanlıştır. Demokratik halk devrimi olsa bile burjuvazi-proletarya temel çelişmesi çözülmez vs.

Evet, "tek bir süreç"i, proletarya-burjuvazi arasında "temel çelişki" tespiti yaparak "sosyalist devrim"e kadar uzatan siyasal eğilimlerin başka yolu yoktur!

Demokratik halk devriminin gerçekleşmesiyle elbette bütün sorunlar, çelişkiler çözümlenmez. Fakat Leninizm açıkça göstermiştir ki, iktidarın ele geçirilmesi temel bir başlangıçtır. Temel çelişmenin çözümlendiği, sürecin bütün özelliklerinin değiştiği bir başlangıç. Artık iktidarda emperyalistler ve onların yerli işbirlikçileri değil, halk vardır. Zaten sosyalist üretim ilişkileri de ancak proletaryanın önderliğindeki devlet aracılığıyla kurulabilir, başka bir yol yoktur. Demokratik halk devrimi, elbette "sosyalist devrim" değildir ama böyle diye gökten ayrıca bir "sosyalist devrim" inmeyecektir. Demokratik halk devrimi, proletaryanın hegemonyasından ötürü, sosyalizme yönelmek zorundadır ve sosyalizme geçiş, çeşitli ülkelerde değişik biçimlerde, kanlı ya da barışçı, uzun ya da kısa bir zamanda, demokratik halk devrimi aracılığıyla olacaktır. İşte, iki devrimin tek bir süreç içinde gerçekleştirilmesinden bu anlaşılmalıdır. Yoksa iktidarın ele geçirilmesi her şeyin çözümü değildir.

> *"Yani demokratik devrimin önderi sadece proletarya olabilir. Ve de emperyalist dönemde burjuva demokratik devrimi yapan bir ülke şartlar ne olursa olsun, sosyalizme gider."* (M.Çayan, Bütün Yazılar, syf.323)

Mao Zedung da şöyle diyor:

> *"Yeni demokratik devrim, proletarya önderliğindeki geniş halk kitlelerinin anti-emperyalist ve anti-feodal devrimidir. Çin toplumu sosyalizme ancak böyle bir devrim ile geçebilir."* (Seçme Eserler, syf.327)

Meselenin özü şudur: Proletarya önderliğinde demokratik devrimin yapılıp yönetimin ele geçirilmesi ve bu devlet aracılığıyla sosyalizme yönelinmesi.

Bu sonuçtan hiçbir zaman "proletarya-burjuvazi çelişmesi çözümlenmedi" sonucu çıkmaz. Çünkü proletarya ile burjuvazi arasındaki çelişmeyi demokratik halk devriminden sonra "aramak" her şeyden önce şu demektir: Burjuvazi

hala iktidardadır. (!) Evet, başka bir sonuç çıkarmak Leninizme aykırıdır. Çünkü "her devrimin temel sorunu iktidar sorunudur". Temel çelişmenin demokratik halk devrimi gerçekleştikten sonra çözümlenmediğini iddia etmek, düpedüz Leninizmin devrim anlayışını inkar etmektir.

Peki, o halde neden bu "görüş" savunulmaktadır?

Sorunun ana kaynağı, emperyalist-kapitalist ülkelerle, yarı-sömürge, sömürge ülkelerin çelişkilerini, özelliklerini -tarihsel ve siyasal olarak- birbirine karıştırmaktır.

Fransa, Almanya, ABD gibi emperyalist-kapitalist ülkeler burjuva demokratik devrimlerini tamamlamışlardır. İktidarda burjuvazi vardır. Bu yüzden temel-baş çelişme burjuvazi ile proletarya arasındaki çelişmedir.[2] Bu tip ülkelerin önündeki adım da, demokratik değil, sosyalist devrimdir.

Sömürge, yarı-sömürge ülkelerde ise durum farklıdır. İlk önce bu tip ülkelerde kendi iç dinamiğiyle gelişen bir kapitalizm yoktur ve burjuva demokratik devrim tamamlanmamıştır. Ancak emperyalizme bağımlı kapitalist üretim ilişkileri geliştirilmektedir. İktidarı emperyalistlerin en sadık müttefiki tekelci sermaye ve toprak ağalan elinde tutar. Bu tip ülkelerin proletaryasının görevi emperyalizmi ülkeden kovmak, oligarşiyi iktidardan alaşağı etmek olduğundan devrimci adım, demokratik devrimdir. Demokratik halk devrimiyle iktidarı ele geçiren proletarya (ve onun komünist partisi) karşı-devrimci güçleri tasfiye ederek, sosyalist üretim ilişkilerini inşa etmeye çalışır. Yarı-sömürge, sömürge ülkelerde demokratik halk devriminden sonra, sosyalizme geçiş aşaması yaşanır. Bu geçiş aşaması, proletarya ile burjuvazi arasındaki çelişmenin çözümlenmediği anlamına mı geliyor? Her şeyden önce, kendi iç dinamiğiyle gelişen bir kapitalizm sözkonusu olmadığından -burjuvazi proletarya çelişmesi olarak- tıpkı Fransa, Almanya'da vb.de olduğu gibi bir çelişme aramak mümkün değildir. Burjuvazi aranıyorsa, sömürge ülkelerin iç -özgül- yapısından ötürü oligarşi içinde aranmalıdır. Öte yandan, devrimden sonra, tekelci sermayedarların fabrikaları, bankaları, toprak ağalarının büyük toprakları millileştirileceğinden, geriye kalan özel mülkiyeti, küçük imalat fabrikalarını vs.yi "işte burjuvazi" diye yorumlamak da saçmalıktır. Çünkü her şeyden önce iktidarda halk diktatörlüğü vardır. Demokratik halk devriminin yönlendiricisi proletarya, bir anda sosyalist üretim ilişkilerini inşa edemez, özel mülkiyeti, burjuva kalıntılarını yok edemez. Belli bir süreç gerekir. Bu da sosyalizme geçiş sürecidir.

Temel çelişmenin, kendine özgü bir şekilde, ülkedeki sınıf ilişkilerine bağlı olarak çözümlenmesi örneğini veren sömürge, yarı-sömürge ülkelerde, "klasik" bir temel çelişme (yani proletarya-burjuvazi temel çelişmesi) aramak, tarihsel olarak toplumların gelişimini kavrayamamaktır.

---

(2) M.Çayan'ın yazılarında belirttiği gibi. örneğin II. paylaşım savaşı sırasında gelişen durum, Fransız halkıyla Hitler faşizmi arasındaki çelişmeyi baş çelişme haline getirebilir. Yani, değişen sınıf ilişkileri, temel ve aynı zamanda baş çelişme olan burjuvazi-proletarya çelişmesini ikincil plana itip, yeni bir baş çelişmeyi ön plana çıkarabilir. Elbette burjuvazi-proletarya çelişmesi temel çelişme olarak mevcudiyetini korur.

TÜRKİYE'DE TEMEL ÇELİŞME "BURJUVAZİ-PROLETARYA ÇELİŞMESİ" DEĞİL, EMPERYALİZM VE OLİGARŞİ BLOKUYLA HALK ARASINDAKİ ÇELİŞMEDİR

Yukarıda anlatmaya çalıştığımız genel bilgiler ışığında, Türkiye'de temel çelişmenin tespiti zor olmayacaktır.

Ülkemizde burjuva demokratik devrim yapılmamıştır. Feodal Osmanlı İmparatorluğu'nun yıkılmasından sonra Kemalistlerin önderliğinde yürütülen emperyalizme karşı mücadele içinde kurulan yeni Türk devleti, feodalizmi tasfiye etmedi. Kapitalist üretim ilişkilerinin kurulmasını amaçlayan Kemalistler, iktidarı toprak ağalarıyla paylaşmak durumundaydılar. Toprak devrimi de gerçekleştirilmedi. 1945'lerden sonra, yeni-sömürgecilik ilişkileriyle birlikte, emperyalizme bağımlı kapitalizm de gelişmeye başladı. Bu bir anlamda yukarıdan aşağı feodal ilişkilerin çözülmesi demekti. Fakat unutmamak gerekir ki, bunun aşağıdan yukarıya bir burjuva demokratik devrim olmamasından ötürü, büyük toprak ağaları gene iktidarı paylaşıyordu, geniş köylü yığınları topraksızdı.

Özellikle 1960'lardan sonra emperyalist üretim ilişkileri en ücra köye kadar ulaştı. Çarpık kapitalizm egemen üretim biçimi oldu. Bu süreç günümüze değin, irademizin dışında giderek gelişen kapitalist ilişkilere sahne olmaktadır.

Böylesi bir gelişim olmasına karşın önümüzdeki devrimci adım, burjuva demokratik muhtevalı bir devrimdir. Çünkü ne üstyapıda demokrasi kurulmuş, ne geniş köylü yığınları toprağa kavuşmuş, ne de Kürt ulusal sorunu çözümlenmiştir. Fakat günümüz yeni-sömürge ülkelerini burjuva demokratik devrimlerinin II. bunalım dönemi burjuva demokratik devrimlerinden farkları vardır.

Bunu iki başlıkta toplayabiliriz:

-Feodal üretim ilişkilerinin değil, emperyalist üretim ilişkilerinin hakim olması,

-Tekelci sermayenin oligarşi içinde egemen olmasından ötürü, feodallerin ve komprador burjuvaların gerici yönetiminin değil, faşizmin sözkonusu olması.

Kısaca, ülkemizin ekonomik, sosyal, politik gelişimi, muhtevada demokratik adımı ortadan kaldırmamasına karşın, sınıfsal birtakım değişiklikleri de beraberinde getirmiştir. Burjuva demokratik devrimimizin niteliği, anti-emperyalist, anti-feodal değil, anti-emperyalist, anti-faşisttir. Toprak sorunu, ulusal sorun buna bağlı olarak çözümlenecektir. Yani tekelci sermayenin hakimiyetinden dolayı, anti-feodal devrim, yerini anti-faşist devrime bırakmıştır. Bu, feodal kalıntıların ve toprak sorununun varlığını kesinlikle reddetmez.[3]

---

(3) Demokratik devrim konusunda, Türkiye'de ilginç teorik tezler savunanlar vardır. Örneğin. Emeğin Birliği, "anti-emperyalist.'anti-faşist ve anti-kapitalist demokratik devrim"i savunmaktadır. Doğrudur. Türkiye'de demokratik devrimin iki hedefi emperyalizm ve faşizmdir. Fakat "anti-faşist" kavramı, muhteva olarak demokratik devrimi ifade etmesine rağmen, "eksik" kalmaktadır. Çünkü faşizmin yok edilmesinin yanında, toprak sorununun çözümlenmesi, uluslaın kaderlerini tayin hakkının tanınması da gerekir. Bu açıdan "anti-oligarşik" kavramını kullanmak, demokratik devrimin muhtevasını tam olarak ifade etmektedir.

Bu çerçeve içinde temel çelişme nedir?

Revizyonist gruplar, ülkemizde çarpık kapitalizmin egemen oluşundan ötürü temel çelişmeyi burjuvazi-proletarya çelişmesi olarak görmektedir. Bazı gruplar da emperyalizmi baş çelişme olarak getirmektedirler.

Bu son derece saçmadır. Çünkü emperyalizmle çarpık kapitalizmi birbirinden ayırmak mümkün değildir. Zaten ülkemizdeki tekelci "sermaye de baştan beri emperyalizmle bütünleşmiştir. Bu yüzden, emperyalizm ve oligarşiyi bir ve ayrılmaz bir blok içinde görmek hiç de yanlış değildir. O halde emperyalizmden ayrı bir tekelci burjuvazi düşünülemez; bunu her şeyden önce tekelci sermayenin sözcüleri sık sık belirtmektedir. Başka bir deyişle, kendi iç dinamiğiyle gelişen bir burjuvaziden söz etmek objektiflikten uzaklaşmaktır. Bu noktada açıktır ki, burjuvazi-proletarya temel çelişmesinden bahsetmek, Türkiye'yi II. paylaşım savaşı Fransa'sına (Nazi Almanya'sı yerine ABD'yi koyarak) benzetmekten başka bir şey değildir. Temel çelişme burjuvazi-proletarya çelişmesidir demek, sürecin sosyalist devrim süreci olması demektir. Aksi takdirde, ülkemizde, emperyalizm ve oligarşinin düzeninin yıkılmasından sonra kurulan demokratik halk devrimini, bir sürecin temel çelişmesini çözen bir devrim olarak göremeyiz. Bu noktada, daha önce belirttiğimiz gibi tartışma "Devrim nedir?" tartışmasıdır.

Emeğin Birliği bu terimi tesadüfen mi kullanmıştır? Hayır! Görüşlerini vurgulamak istercesine şöyle diyor: "... anti-kapitalist demokratik devrim".

Elbette demokratik devrim, emperyalist üretim ilişkilerini de parçalayacak, tekelci sermayedarların mallarına, fabrikalarına el koyacak, büyük toprak sahiplerinin toprakları kamulaştırılacaktır. Anti-emperyalist. anti-oligarşik demokratik devrim zaten bu muhtevayı açıkça belirtmektedir, O halde neden bir de "anti-kapitalist demokratik devrim"? Kavram olarak anti-kapitalizm, iktidarda burjuvazinin olduğu, burjuva demokratik devrimin yapıldığı ülkeleri ifade eder, yani sosyalist devrimin yarı-sömürge, sömürge ülkelerin çarpık kapitalizmini ise, kapitalizm kendi iç dinamiği ile gelişmediğinden, anti-emperyalist. anti-oligarşik kavramı ifade eder. Emeğin Birliği, bu kavramı da tesadüfen kullanmamıştır, Çünkü Emeğin Birliğine göre, Türkiye'de feodal kalıntıların temizlenmesi, toprak sorununun çözümlenmesi gibi "sorun" yoktur! "... *Günümüze kadar feodalizm tasfiye edilmiştir."*

"... *Anti-feodal dönüşümleri burjuvazi kendi bildiği yolda zaten gerçekleştirmiştir. Zaten proletaryanın ve yoksul köylülüğün de böylesi bir derdi kalmamıştır".* (Faşizm ve Faşizme Karşı Mücadele. Emeğin Birliği Yayınları, syf.174) Emeğin Birliği, özellikle Kürdistan'da köylülerin % 40-50'ye varan kesiminin topraksız olduğunu bir kenara bırakarak "anti-kapitalist demokratik devrim" yapacak! Evet, bugün demokratik devrimin özü anti-faşist olmalıdır. Ama bu. tali de olsa toprak sorununa gözlerimizi kapamamızı gerektirmez. Bu açıkça, devrimin ittifakları konusunda sekterlik olur. Ve de devrim kaçkınlığının bir mazereti... Emeğin Birliği bunu çoktan göze almıştır,

> "... *Feodalizme ve emperyalizme karşı gerçekleştirilen ulusal bağımsızlık ve sosyalizm uğruna mücadele ve devrimin temel müttefiki köylülüktür...*
>
> *"Faşizme, emperyalizme ve tekelci kapitalizme karşı gerçekleşen demokratik devrimlerde bir genel işçi-köylü ittifakı sözkonusu değildir. Çünkü böylesi ülkelerde köylülük parçalanmış, çeşitli sınıfsal katmanlara ayrılmıştır... İşçi sınıfı yoksul köylülüğün temel ittifakı üzerine köy ve şehir küçük burjuvazisini içeren bir anti-faşist halk cephesinin kurulması sözkonusudur."* (Demokratik Devrimde İki Ayrı Sınıfsal iktidar, syf. 91-92)

Emperyalizmi ve oligarşiyi birbirinden ayrı ele almak mümkün olmadığına göre, devrimin niteliği ne olur? Emperyalizmi ve faşizmi yıkan, toprak sorununu çözümleyen, ulusların kaderlerini tayin hakkını tanıyan bir devrim, elbette ki sosyalist değil, demokratik devrimdir. İktidarda, proletaryanın yönlendiriciliği olmasına karşın, bütün halk katmanları vardır. Devrime niteliğini veren iktidardaki sınıfların niteliğidir. İktidardan emperyalizmin, tekelci sermayedarların, toprak ağalarının alaşağı edilmesi, sosyalist değii, demokratik devrimin niteliğini ortaya çıkarmaktadır. Elbette, eğer devrim belli bir ürecin çözümlenme metodu ise, burjuvazi-proletarya temel çelişmesinden demokratik halk devrimi sürecinden bahsetmek mümkün değildir.

Temel çelişme, belli bir sürece damgasını vurur, üretim güçleriyle üretim ilişkileri arasındaki çelişmeyi yansıtır. Demokratik halk devrimi, üretim güçleri önünde engel teşkil eden emperyalist üretim ilişkilerinin (sınıfsal planda emperyalizm ve oligarşinin) tasfiye edilmesi demektir.

Bu saçmalıkların üzerinde durmak gerçekten zor! "Genel işçi-köylü ittifakı sözkonusu değirmiş! "Çünkü böylesi ülkelerde köylülük parçalanmış"mış!? Daha neler!

Emperyalizme karşı mücadeleden bahsedilen ülkelerde, zaten köylülük parçalanmaya yüz tutmuş, yani feodalizm çözülmeye başlamıştır. Aksi takdirde, emperyalistler ne yapmaya gelirler bu ülkelere? Yani köylülüğün parçalanması günümüze özgü bir "olay" değildir. Gerek Vietnam, gerek Çin yarı-feodal ülkelerdir. Bu ne demektir? Köylülüğün parçalanması, yani kır-proletaryasının, yoksul köylülüğün, orta köylülüğün ve kır kapitalistlerinin ortaya çıkması demek değil midir? Mao Zedungun kitapları bu tahlillerle doludur. Köylülüğün toprak sorununu inkar etmek için bu kadar saçmalığa ne gerek var?

Daha sonra da "işçi sınıfı yoksul köylülüğün temel ittifakı" deniyor! Peki Çin'in, Vietnam'ın temel ittifakı "zengin'köylülükle mi"? Yukarıda söylediği "genel işçi-köylü ittifakı"nı bir cümle aşağıda "işte biz böyle savunuyoruz" diye tekrar etmek nedir acaba? Mao şöyle diyor:

> *"Hiç toprağı olmayan ya da yetersiz toprağa sahip olan geniş köylü kitleleri, köylülük bölgelerin yan-proletaryası Çin devriminin en büyük itici gücü, proletaryanın tabii ve en güvenilir müttefikidir."* (Seçme Eserler, syf.323)

Emeğin Birliği yazarı, bizim gibi yeni-sömürge ülkeleri, II. bunalım döneminin yarı-sömürge ülkelerinden ayırt etmek için. genel işçi-köylü ittifakını reddetmiş, sonuçta da saçmalamıştır. Emeğin Birliği demokratik devrimi sınıfsal ittifakları ve görevleri açısından tamamen orijinal bir hale sokmuştur. Halbuki. Dimitrov 'kapitalistlerle toprak ağalarının egemenliğinin" yıkılmasından bahseder. Emeğin Birliği orijinal demokratik devrimiyle neden direkt sosyalist devrimi savunmuyor, bu merak konusudur.

Son olarak Emeğin Birliği'nin saçmalıklarla dolu "teorik" kitaplarının birinde (konumuzla ilgili) bir "kelime" yanlışlığını göstermekte yarar var. Çünkü o zaman Emeğin Birliği'nin "teorik" saçmalıkları daha yakından görülecektir.

Emeğin Birliği Dimitrov'dan bir alıntı yapıyor:

> *"Toprağın millileştirilmesine gelince, bu sorunun bizim şartlarımız içinde emek tarım kooperatif işletmelerinin gelişmesi için pratik bir önem taşımayacağı görüşündeyiz; yani toprağın millileştirilmesi için mutlak bir şart olarak belirmi-yor."* (age. syf.275) Emeğin Birliği şimdi bu alıntıyı yorumluyor:

Bu çerçeveden baktığımızda temel çelişmenin, Türkiye'de emperyalizm ve oligarşi blokuyla halk arasında olduğunu görürüz. M.Çayan'ın da görüşleri, bu fikrimizi kesinlikle doğrulamaktadır:.

> *"Stratejik hedef, bilindiği gibi, üretici güçlerle üretim ilişkileri arasındaki temel çelişkinin, ideolojik, politik, sosyal ve ekonomik çözüm platformudur.*

"Ülkemizde tekelci kapitalizm kendi iç dinamiği ile gelişmediğinden ve de yerli tekelci burjuvazi, baştan emperyalizmle bütünleşmiş olarak doğduğundan, stratejik hedefimiz anti-emper-yalist ve anti-oligarşik devrimdir," (Bütün Yazılar, syf.419) M.Çayan, burada ne demek istiyor acaba? Temel çelişmenin ne demek olduğunu kavrayamayanlar elbette bu soruyu sormaktan kendini alamazlar. Halbuki M.Çayan'ın söyledikleri açıktır.

-Tekelci kapitalizm kendi iç dinamiğiyle gelişmediğinden anti-emperyalist, anti-oligarşik demokratik halk devrimi gereklidir.

-Anti-emperyalist, anti-oligarşik devrim stratejik hedeftir; stratejik hedef ise temel çelişmenin çözüm platformudur.

Temel çelişmeyi burjuvazi-proletarya arasında görenlerin kaçınılmaz sonu "sosyalist devrim" savunuculuğudur. Demokratik halk devrimi üzerinden atla yarak sosyalist devrimi "savunmak" ise devrim kaçkınlığından başka bir şey değildir.

TÜRKİYE'DE BUGÜN BAŞ ÇELİŞKİ NEDİR?

Baş çelişki, temel çelişmenin yoğunlaşmış -şiddetlenmiş- hali olarak, temel çelişmeden bağımsız ele alınamaz.

Bilindiği gibi, emperyalizmle oligarşiyi, gizli işgalden ötürü, birbirinden ayırmak mümkün değildir. Bu yüzden sınıfsal ve ulusal savaşın birbirinden ayrılması da olanaksızdır. Fakat bu, demokratik halk devrimi süreci içinde, sınıfsal ve ulusal savaşın belli aşamalarda ağırlık kazanmaması demek değildir. İşte baş çelişki bu ağırlığı ifade etmektedir. M.Çayan'ın bu konudaki deyişleri açıktır:

> "*... Bulgaristan'da tarım kesiminde kamulaştırmanın millileştirmeden önce ve birinci planda geldiği.,, kolayca anlaşılıyor."* (D.D'de İki Ayrı Sınıfsal İktidar, syf.97-98)

Pek öyle kolay anlaşılacak şeyler yok bu satırlarda. Millileştirmeyle kamulaştırma arasında "kelime" olarak ne fark var ki, Emeğin Birliği kamulaştırmanın millileştirmeden önce geldiğini söylüyor. Emeğin Birliği "kolay anlaşılır" diyor ama biz bundan saçmalığın dışında bir şey anlamadık! Nitekim, Ser Yayınevi tarafından çıkarılan Seçme Eserlerde ise sözkonusu alıntı şöyledir:

> *"Toprağın kamulaştırılmasına gelince, bizim koşullarımızda ve kooperatif çiftliklerinin geliştirilmesiyle bunun pratik bir önem taşımayacağı görüşündeyiz, yani tarımımızın kalkınması ve makineleşmesi için toprağın kamulaştırılmasını bir ön koşul olarak görmüyoruz."* (Ser Yayınları. Seçme Eserler, Dimitrov, 2. kitap, syf.218-219)

Emeğin Birliği'nin önünde şimdi tek yol var: Millileştirme ile kamulaştırmanın Türkçede aynı şeyler olmadığını kanıtlayarak, yukarıdaki alıntının çeviri yanlışlığı taşıdığını göstermek!

"*... Ülkemizdeki yerli hakim sınıflarla, Amerikan emperyalizmini kalın çizgilerle ayırmak fiilen imkansızdır.*

"Ülkemizde baş çelişki oligarşi ile halkımız arasındadır. Oligarşi içinde bizzat emperyalizm yer aldığı için devrimci savaş sadece sınıfsal planda yürümeyecektir. Savaş, sınıfsal ve ulusal planda yürüyecektir. Şüphesiz oligarşik devlet cihazının militarize gücü yetersiz kalıp, Amerikan ordularının açıkça savaş içinde yer almasına kadar, sınıfsal yan ağır basacaktır." (Bütün Yazılar, syf.421)

İşte baş çelişme sınıfsal yanın ağır bastığı aşamada ortaya çıkar. İşte, oligarşiye karşı mücadelenin yoğunlaştığı (yani temel çelişmenin bu şekilde yoğunlaştığı) aşamada oligarşiyle halk arasındaki çelişme baş çelişmedir. Gizli işgal altındaki Türkiye'de, emperyalistler açık işgale başvurduklarında ise, emperyalizm ile halk arasındaki çelişme baş çelişme olacaktır.

Çin devriminde de durum muhteva olarak böyledir. Belli aşamalarda feodaller, belli aşamalarda emperyalizm baş çelişme olur. Baş çelişmenin çözümü aynı zamanda da temel çelişmenin çözümüdür. Bu açıdan "Nasıl oluyor da oligarşi hem baş. hem temel çelişme oluyor?" diye sormak, temel çelişme ile baş çelişmeyi mekanik olarak birbirinden ayırmaktır. Bilinmelidir ki, baş çelişme temel çelişmenin yoğunlaşmış halidir. Yani baş çelişmeyi temel çelişmeden ayırmak mümkün değildir. Ülkemizde de baş çelişmeyi temel çelişmeden ayırt eden özellik, sınıfsal ve ulusal plandaki demokratik halk devrimi mücadelesinde, sınıfsal yanın ağırlık kazanmasıdır. Bu da gösteriyor ki, baş çelişmenin çözümü aynı zamanda da temel çelişmenin çözümünü içermektedir.

İÇ SAVAŞ, DİRENİŞ KOMİTELERİ, VE DY'NİN "MİLYONLARCA" EMEKÇİSİ

DEVRİMCİ SOL
SAYI: 1

MART 1980

GENEL OLARAK İÇ SAVAŞ

Türkiye'de bir "iç savaş" tartışması vardır. Ve gerçekten de bu tartışma yapılmalıdır. Ama bütün boyutlarıyla ve gereklerini de yerine getirerek. İç savaş korkusuyla savaşa karşı çıkan oportünistlerden başka, asıl korkulması gerekenler "iç savaş" çığırtkanlığını elinden bırakmayan, pratikte "halkın direniş eğilimleri"nin arkasına sığınıp savaşın gereklerini yerine getirmeyen pasifistlerdir. Öte yandan, kendilerine "komünist", "ilerlemeci", "Enver Hoca'cı" vs. diyen revizyonist ve oportünistlerin faşizme-emperyalizme karşı uzun süreli silahlı mücadele diye bir sorunları yoktur. Onların tek sorunu proletaryayı örgütleyerek genel bir ayaklanmayla büyük şehirleri ele geçirip iktidara sahip olmaktır. (!)

Bilindiği gibi "Savaş politikanın başka araçlarla (yani şiddetle) devamıdır." Bu teorik tespit, toplumların tarihindeki bir dizi devrimlerle, savaşlarla kanıtlanmıştır ve bugün de kanıtlanmaktadır.

Hangi biçimde olursa olsun (ister "iç", ister "ulusal"), savaş belli sınıfların politikalarına dayanır. Mao Zedung'un belirttiği gibi, "...Savaş siyasettir ve savaşın kendisi siyasi bir eylemdir, eski zamanlardan bu yana siyasi nitelik taşımayan tek bir savaş görülmemiştir."

> *"Savaş çelişmelerin çözülmesi için uygulanan en yüksek mücadele biçimidir ve sınıflar, milletler, devletler veya siyasi gruplar arasında çelişmeler belli bir düzeye ulaştığı zaman ortaya çıkar; savaş özel mülkiyet ile sınıfların ortaya çıkmasından beri olagelmiştir."* (Seçme Eserler, cilt 1, syf.212) Çağımız üç tip savaş görmüştür:

1-Emperyalist burjuva sınıfları arasında sömürü çıkarlarına dayanan emperyalist savaşlar: I. ve II. paylaşım savaşları hiçbir haklı yanı olmayan emperyalist savaşlardı. Yani iki tarafın da politikaları emperyalist politikaya dayanıyordu.

2-Emperyalizme karşı ulusal savaşlar: Bu savaşta bir tarafta emperyalist emelleri için saldırgan bir politika izleyen emperyalist devletler, bir tarafta ise ülkelerinin bağımsızlığını kazanmaya çalışan halklar vardır. Ulusal savaşlar emperyalizme karşı olduğu için, haklı savaşlardır. Aslında ulusal savaşlar da ezilen halklarla emperyalist burjuvazi arasında sınıf mücadelesinin bir biçimidir.

3-İç savaşlar: Emperyalizme karşı ulusal savaş veren yarı-sömürge ülkeler de dahil, çeşitli ülkelerde yerli gerici egemen sınıflarla emekçi sınıflar arasındaki sınıf mücadelesinin en üst biçimidir. Emperyalist-kapitalist ülkeler de iç savaşı bekleyen ülkelerdir. Burjuvazi-proletarya arasındaki sınıf mücadelesi kaçınılmaz olarak iç savaşa varır. Yarı-sömürge ülkelerde burjuva demokratik devrimin gerçekleşememesi sonucu, iç savaşla ulusal savaş birlikte verilir.

Konumuza ilişkin olarak iç savaş üzerinde duralım.

Lenin şöyle diyor:

> "... *İç savaş da öteki savaşlar gibi bir savaştır. Sınıf savaşımını kabul eden herkes iç savaşı da kabul etmek zorundadır. Her sınıflı toplumda iç savaş doğal ve bazı koşullarda sınıf savaşımının kaçınılmaz devamı, gelişmesi ve şiddetlenmesidir. Bu her büyük devrimle doğrulanmıştır."* (Sosyalizm ve Savaş, syf.61)

İç savaş sınıf savaşımının şiddetlenmiş biçimidir. Savaşın genel yasalarından ayrı, iç savaşın da kendine özgü nitelikleri ve yasaları vardır. En genelde söylenecek şudur ki, iç savaş belli bir ülke içinde, ezilen sınıflarla ezen sınıflar arasındaki silahlı mücadeledir."[1]

(1) Her iç savaş (veya ulusal savaş) kendi orijinalitesine uygun özellikler taşımasına karşın, şu değişmez: Bir savaşta (bu ister "iç", ister "ulusal", isterse "devletler" arasında olsun) daima iki taraf vardır, iki tarafın yani sınıfın politikaları savaşı yönlendirir. Bir iç savaşta gerici egemen sınıfların politikası halkı sömürmek ve baskı altına almak için devrimci güçleri yok etmektir. Devrimcilerin politikası ise ülkesinin bağımsızlığı ve sömürüden, baskıdan kurtulması için egemen sınıfları yok etmektir. Bu değişmez!

Bu anlayışımızı ortaya koymak için (Dev-Genç'in 2. sayısında) iç savaşta devrimci ve gerici iki taraf olduğunu yazmıştık. Ancak çeşitli oportünist gruplar bu genel anlayışımızı istismar ettiler. Örneğin. Devrimci Yol "Bir Yanlışlıklar Bildirgesine Cevap"da bizim iç savaşı tamamen, bütünüyle "gerici" olarak gördüğümüzü dahi iddia etti. Halbuki biz bir iç savaşta burjuvazinin gerici politikasını vurgulamaya çalışıyorduk, yani iç savaşta bir tarafın politikasını gösteriyorduk. Mao Zedung'da bile benzer kavramlara rastlamak mümkündür: "...Milli karşı-devrimci savaşa milli devrimci savaşla karşı çıkmak ve karşı-devrimci sınıf savaşına devrimci sınıf savaşıyla karşı çıkmaktır." (Seçme Eserler, cilt 1. syf.215) Evet. Mao şimdi "karşı-devrimci sınıf savaşı" derken sınıf savaşının bütününü "karşı-devrimci" olarak mı ilan ediyor? Hayır! Ama Devrimci Yol'a göre, Mao burada sınıf savaşı "karşı-devrimcidir" demek istiyor olmalı herhalde.

Devrimci Yol'un bir gafleti de. burjuvazinin gerici politikasını belirten "burjuvazinin gerici bir iç savaştan yana olması" kavramını, Aydınlık'ın "gerici iç savaş" kavramıyla aynı göstermesidir. Bu da tam bir demagojidir. Çünkü Aydınlık milliyetçileri sınıf savaşına karşıdırlar, onlara göre bugün sınıf savaşının bir tarafında ABD, bir tarafında SB vardır. Sınıf savaşının iki tarafının da gerici olması yüzünden, "gerici iç savaş" kavramıjı kullanmaktadırlar.

Bu DY'nin sahtekarlığından başka bir şey değildir.

İç savaşın kendine özgü niteliklere ve yasalara sahip olması bugüne kadarki deneylerle doğrulanmıştır. 1917 Sovyet devrimindeki iç savaş (ve gerekse devrimden sonra emperyalistlerin desteğinde gerçekleştirilmek istenen iç savaş) kendine özgüydü. En belirgin özellik Sovyet iç savaşının ayaklanma biçiminde ve kısa süreli olmasıydı.

Daha sonra yarı-sömürge ülkelerde ortaya çıkan iç savaşlar ise yine kendine özgü niteliklere sahiptiler. Örneğin, Çin 1. ve 2. devrimci iç savaşı. Mao Çin iç savaşının Sovyet iç savaşını "kopya" etmesini isteyenlere şiddetle karşı çıkmıştır. Mao "Çin devrimi birçok bakımlardan, onu Sovyetler Birliği'ndeki iç savaştan ayırt eden özelliklere sahiptir." diyordu. II. paylaşım savaşı sonrası Kore, Küba devrimleri, Latin Amerika gerilla hareketleri ve nihayet Afrika, Nikaragua gibi birçok devrimci savaş tecrübeleri bunu doğrulamıştır.

Bu açıdan, ülkemizde devrimci bir savaş yürütmek istiyorsak, uluslararası devrim deneylerinin yanında ülkemizin durumunu, karşı-devrim güçlerini, devrimci güçleri, halkın durumunu incelemeliyiz. Düşmanı ve kendimizi tanımak zorundayız.

ANTİ-EMPERYALİST, ANTİ-OLİGARŞİK DEMOKRATİK HALK DEVRİMİ VE İÇ SAVAŞ

Bilindiği gibi yeni-sömürge ülkelerde emperyalizmin gizli işgalinden, yani bizzat "ulusal" ordunun emperyalizmin işgal ordusu olmasından dolayı, sınıfsal ve ulusal savaş birbirinden ayrılamaz. Yani iç savaş ve ulusal savaş emperyalizm-oligarşi blokuna karşı yürütülür. Fakat bundan iç ve ulusal savaşın birbirinden ayrı özellikleri olmadığı sonucu çıkmaz. Emperyalizmin gizli işgalinin sürdüğü aşamada sınıfsal mücadele (yani iç savaş) ön plandadır.

Önemli olan iç savaşın nasıl sürdürüleceğidir. Bunu her şeyden önce devrim tecrübeleri ortaya çıkarır. Her ülkenin iç savaşı kendine özgü özelliklerini beraberinde taşır. Sovyetlerde Ekim 1917'deki iç savaş kızıl (proleter) orduya dayanan kısa süreli bir ayaklanmaydı. Çin'deki 1924-27, 1927-36 devrimci iç savaşları ise kurtarılmış bölgelere dayanıyordu. İspanyol iç savaşı da faşizme karşı her yerde süren tam anlamıyla bir cephe savaşıydı; ülke ikiye bölünmüştü.

Yeni-sömürge ülkelerde durum nedir?

Küba, Afrika, Nikaragua devrimlerinin gösterdiği gibi, iç savaş emperyalizmin gizli işgalinden dolayı öncü savaşı biçiminde gelişecektir. Öncü savaşı iç savaşın yeni-sömürge ülkelerdeki biçimlenişidir. İç savaş aynı zamanda ulusal nitelik taşır; buna karşın eğer emperyalizmin bizzat askerleriyle açık işgali olursa, savaşta ulusal yan ağırlık kazanır. Bu durum devrim sürecinde ortaya çı-

kan somut gelişmelere ve uluslararası koşullara bağlı olarak ortaya çıkar.[2]

ABD emperyalizmi 1945'lerde geliştirdiği Marshall yardımı ve Truman doktrini politikası sonucu, yeni-sömürgecilik yöntemleriyle sömürge, yarı-sömürge ülkelerde çarpık kapitalizmi geliştirdi. Esas olarak tekelci sermayeye dayanarak içsel olgu haline geldi. Yeni-sömürgeciliğin siyasal-askeri en önemli karakteristiği devletin vurucu gücü ordunun emperyalizmin işgal ordusu haline gelmesidir. Yani "ulusal" ordu iç savaş kurallarına göre örgütlenmektedir. Bu somut durum gerek uluslararası güç dengeleri açısından (yani II. paylaşım savaşı dönemi ve öncesinde olduğu gibi, emperyalizmin sömürge ülkeleri bizzat kendi askerleriyle işgal etmesi taktiğini zorunlu kalmadıkça uygulayamaması), gerekse de emperyalizmin içsel olgu haline gelmesiyle birlikte (Çin-Vietnam devrim tecrübelerine de dayanılarak) içteki gerilla güçlerinin bizzat "ulusal" ordu güçleri tarafından yenilgiye uğratılması biçimindeki karşı-devrimci politikanın belirlenmesi bakımından önem kazanmaktadır. "Ulusal" ordunun (yani karşı-devrimci güçlerin) "gayri nizami savaş" dedikleri iç savaş kurallarına göre örgütlenmesi yeni-sömürge ülkelerdeki iç savaşın biçimlenmesinin en önemli karakteristiğini vermektedir. Bu karakteristik Küba, Afrika, Nikaragua devrimci deneylerinin gösterdiği gibi ikilidir:

- İç savaş oligarşiye karşı gerilla savaşı aşamasından geçecektir. Ama bu gerilla savaşı ne Çin-Vietnam'da olduğu gibi kurtarılmış bölgelere dayanan bir gerilla savaşı, ne de düzenli ordu savaşının tamamlayıcısı bir gerilla savaşı dır. Bu gerilla savaşı, halkın devrim saflarına çekilmesi için politik amaçlarla ve rilen silahlı propagandadır.
- İç savaş aynı zamanda ulusal savaş olacaktır.

İÇ SAVAŞ VE DEVRİMCİ DURUM

İç savaş sınıf mücadelesinin silahlı biçimidir. Sınıf mücadelesinin silahlı biçimde gelişmesi ve devrimle sonuçlanması için ülkede devrimci durumun mevcudiyeti şarttır. Bir ülkede silahlı savaşın objektif şartları ancak devrimci durumun var olmasıyla mümkün olabilir. Ancak devrimci durum olmadan proletarya silaha baş vuramaz mı? İç savaş olamaz mı? Elbette, sınıf mücadelesinin gelişimi, şiddetlenmesi irademizin dışındadır. Paris Komünü gibi, devrimci durumun olmadığı koşullarda iç savaş çıkabilir. Fakat iç savaşın bir devrimle sonuçlanması devrimci bir durum temelinde gelişip gelişmediğine bağlıdır. Yine aynı şekilde, devrimci durumun olgunlaştığı koşullarda sübjektif koşulların yetersizliği vb. nedenlerle, sınıf mücadelesi iç savaşa dönüşmeyebilir.

---

(2) iç savaş aynı zamanda ulusal savaştır. Bunu örneğin Nikaragua devrimi kesinlikle doğrulamıştır. Somoza rejiminin iç savaş sonrası devrilmesi, aynı zamanda emperyalizmin Nikaragua'dan kovulması demekti. Nikaragua devrimi ayrıca emperyalizmin bizzat askerleriyle bir ülkeyi işgal etmesinin bugün artık kolay bir şey olmadığını, uluslararası durumun, sosyalist ülkelerin gücünün bunu engelleyici faktör olduğunu göstermiştir. Bu yüzden ulusal savaş durumu ülkemizin o günkü somut koşullarına yakından bağlıdır.

Yeni-sömürge ülkelerde devrimci durum olduğu halde, sınıf mücadelesi silahlı biçime dönüşmeyebiliyor. Bunun nedeni halk ile oligarşi arasındaki suni dengedir. Eğer sübjektif koşullar yaratılırsa, bizim gibi ülkelerde iç savaşı yani silahlı mücadeleyi sürdürmenin objektif şartları vardır. Devrimcilerin iradi müdahalesiyle devrimci durum derinleştirilebilir, sınıf mücadelesi silahlı biçimde sürdürülebilir.

Bugün ülkemizde devrimci durum gittikçe derinleşmektedir. Oligarşi derinleşen bunalıma "çare" bulabilmek için emekçi sınıfların üzerine silahla, tankla azgınca saldırıyor. Bizzat oligarşi silahlı faşist milisleriyle, ordusuyla, polisiyle silaha başvurmuştur. Bu saldırı karşısında devrimciler de savunma amacıyla silahlanmışlardır; yıllardır faşistlerle devrimciler arasında silahlı çatışmalar oluyor. Faşistlerin ve oligarşinin saldırılarına karşı halk da yer yer kendiliğinden tepkilerini dile getiriyor. (Örneğin, son günlerdeki Tariş, Tekel vb. işçi hareketleri)

Bu ne demektir?

Bugün devrimcilerin faşistlerle çatışması ve kendiliğinden işçi hareketleri devrimci durumun irademiz dışında derinleşmesinin doğrudan yansımasıdır. Oligarşinin faşist örgütlenmelere gitmesi ve de halkın yıldırılmaya çalışılması, bunun karşısında da devrimcilerin silahlı savunma çizgisinde mücadele etmesi Türkiye'deki sınıflar mücadelesinin kendine özgü özelliklerinden biridir. (Elbette sınıflı bütün toplumlarda gerici egemen sınıflar her zaman böylesine sivil örgütlenmelere başvurmuşlardır.) Bunu Amerika'nın, CİA'nın ve de oligarşinin taktiklerinden biri olarak görmek gerekiyor.

Sınıf savaşında politik mücadele biçimleri (ister silahlı, ister barışçı) son derece çeşitlidir. Gelişen sınıf mücadelesi içinde her gün yeni yeni mücadele biçimleri ortaya çıkmaktadır. Ülkemizin son yıllarındaki pratik -faşistlere karşı da mücadele- politik mücadele biçimlerine çeşitlilik kazandırmıştır. Faşistlere karşı, misilleme, savunma, faşist mevzileri dağıtma ve kazanılan mevzilerde devrimci faaliyet sürdürme gibi çeşitli mücadele biçimleri ortaya çıkmıştır. İşte bu, ülkemizdeki sınıf mücadelesinin kendine özgü bir özelliğini gösteriyor.

Politik mücadele içinde elbette esas olan faşistlerle devrimciler arasındaki çatışma değildir. Temel olan mücadele biçimi emperyalizme ve oligarşiye karşı silahlı propagandadır. Esas olan budur.

Silahlı propaganda emperyalizme ve oligarşiye karşı gerilla savaşı aracılığıyla politik gerçeklerin açıklanmasıdır. Ülkemizde faşistlerin sivil örgütlenmelere gitmesi ve taban kazanması silahlı propagandaya taktik hedefler kazandırmaktadır. Bunun dışında, faşistlerle devrimciler arasındaki mücadele politik mücadele içinde bir biçim olarak varlığını sürdürecektir. Bu yüzden, faşistlerle olan her çatışmayı silahlı propaganda olarak görme "sol" hatasından ve de faşistlerle olan çatışmayı "iç savaş" olarak görüp silahlı propagandadan tamamen vazgeçme biçimindeki sağ anlayıştan tamamen uzaklaşmalıyız.

Ülkemizdeki bugünkü durum, her şeyden önce şunu göstermektedir: Silahlı mücadelenin objektif şartlarının olması demek, iç savaşın da maddi koşullarının var olması demektir. Her gün yaşanan gerçekler bunu doğruluyor. Ama oligarşinin silaha başvurması karşısında devrimcilerin de savunma çizgisinde silaha başvurmasını "iç savaş veriyoruz " diye yorumlamak kendini aldatmak olur. Çünkü bugünkü silahlı çatışmalar, parti öncülüğünde, sürekliliği olan ve kitleleri devrimci saflara çeken iktidara yönelik bir mücadele çizgisine değil, savunma çizgisine dayanmaktadır. Bunu "iç savaş veriyoruz" diye yorumlamak düşmanı ve kendimizi iyi tanımadığımız gösterir, o kadar.

İç savaşın öncü savaşı biçiminde gelişmesi, yani gerilla savaşının iktidara yönelik olarak sürekli siyasi gerçekleri açıklayan, halkı devrim saflarına çeken ve mevcut devrimci durumu daha da derinleştiren bir muhtevada olması demektir. İç savaşın aynı zamanda öncü savaşı olması budur.

Şüphesiz ki, sınıf mücadelesi insan iradesinin dışında gelişir. Sınıf mücadelesinin gelişimi hiçbir kişi veya partinin elinde değildir, hele devrimci durumun olduğu bir ülkede. Sınıf savaşı devrimcilerin yıllar süren uyuşukluğunu, gevezeliğini beklemeden, kendiliğinden de olsa sürer gider. Kendiliğinden patlamalar, grevler, çatışmalar vs. olur. Devrimcilerin (bugünkü somut tecrübelerin gösterdiği gibi) faşistler karşısında silahlanması, çatışmaya girmesi bu nesnel gerçeğin yansımasıdır. Bu gerçeği kafamıza iyice kazımalıyız. Aksi takdirde, İran'daki gösterileri ve politik devrimi vb. hiç mi hiç anlayamayız. Elbette ki, devrimci bir partinin önderliği olmadan sınıf mücadelesi devrimle sonuçlanmaz. Ama şunu da bilmeliyiz ki, sınıf savaşı da devrimcilerin önderlik yapması için "beklemez". Bu yüzden sınıf mücadelesinde, İran'da olduğu gibi, proletarya partisinin değil de, küçük burjuva örgütlerin önderlik fonksiyonunu ele geçirmesine şaşmamalıyız. Bu aynı zamanda devrimcilerin, proletarya partilerinin beceriksizliğini gösterir.

Bu yönüyle baktığımızda, Türkiye'de henüz kendiliğinden gelişen bir halk hareketi göremiyoruz. Bu, ülkemizin (III. bunalım döneminde) kendine özgü özelliklerinden biridir. Oligarşi ile halk arasındaki suni dengenin varlığı kendiliğinden bir halk hareketinin gelişememesinin esas nedenidir. Ama bu durum, şöylesine bir yanlış anlayışı yaratmamalıdır: "Nasıl olsa suni denge var, devrimciler olmadan, öncü savaşı olmadan kitlelerde hiçbir kıpırdama olmaz!" MLSPB, Acil vb. gruplarda gördüğümüz bu bakış açısıyla pasifizmin teorisi yaratılmaktadır. Bu sınıf mücadelelerinin irademiz dışında gelişmesi gerçeğine ters düşer.

Evet, ülkemizde bugün yer yer kendiliğinden halk hareketleri olsa da, esas olarak mücadele devrimcilerle faşistler arasındadır. İç savaşın koşulları vardır ama bir iç savaştan bahsetmek mümkün değildir.

Oysa DY'ye göre durum böyle değildir.

DEVRİMCİ YOL VE İÇ SAVAŞ

> *"Bugün Türkiye'de günde ortalama 4-5 kişinin öldüğü küçük çaplı bir iç savaş yaşanmaktadır. Ve bugün ülkemizin birçok bölgesinde, azımsanmayacak halk toplulukları güvenliklerini kendi aldıkları tedbirlere dayanarak yaşamlarını sürdürmektedir."* (DY, sayı 30, syf.8)

Eğer bir ülkede iç savaşın yaşandığından söz ediliyorsa, bu şu demektir: Egemen sınıflara karşı devrimciler örgütlü güç olarak silahlı biçimde sınıf mücadelesine önderlik etmektedirler. DY bugün bu mücadeleyi (iç savaş!) verdiğini iddia ediyorsa, belirtelim ki bu üzerinde durulmayacak kadar mesnetsiz bir iddiadır. Savaşı yürütmek, savaşa uygun silahlı bir güç gerektirir. Peki, DY'nin silahlı güçleri nedir, ne yapıyorlar? Direniş Komiteleri mi? Kendiliğinden halkı örgütleme çabasındaki Direniş Komiteleri bugün Türkiye'de iç savaş mı veriyor? Daha Direniş Komitelerini yönlendiren(!) örgüt bile ortada yok! Adı yok, kavgası yok! İç savaş yaşandığı iddia ediliyor ama partiyi ilan edecek cesaret bile yok!

Nedir Direniş Komiteleri?

DY'nin Türkiye orijinalitesinden "bulduğunu" iddia ettiği Direniş Komiteleri, aslında Şili'den çalmadır. (DY'nin Direniş Komitelerinin teorisini Birikim de yapmaktadır. Birikim'e göre, Direniş Komiteleri çok doğrudur. Ayrıca HK'nın da Direniş Komitelerini ufak tefek değişikliklerle kabul ettiğini hatırlatalım.) Ama DY büyük bir pişkinlikle, Direniş Komitelerinin Türkiye'nin "somut" durumundan kaynaklandığını iddia etmektedir. Öyleyse Direniş Komitelerinin bugün "somut" duruma ne denli "uyduğunu", pratikte nasıl "başarılı" olduğunu bilmeyen yoktur! "İç savaş" çığırtkanlığı yaparak, onun gereklerini yerine getirmek için "bulunan" Direniş Komiteleri bugün sadece ve sadece komedi konusu olmuştur. Direniş Komiteleri birçok kılıfa girmiştir bugüne kadar. "Dar kadro" örgütlenmesi olmuştur önce, sonra geniş kitle örgütlenmesinin bir biçimi olmuştur. Daha sonra ise solun birliğini sağlayan bir araç ve nihayet bugün de iktidara karşı "direniş cephesi"nin "alt örgütlenmesi", "halk iktidarının nüvesi" olup çıkmıştır.

Böylesine "aşamalardan" geçen bir örgütlenme biçiminin sonunun hüsran olacağını, legal örgütlenmenin bataklığa saplanıp kalacağını daha önce söylemiştik. Ve bugün bunu "DY militanları" ve "halk organı nüveleri" eminiz ki pratikte görmektedirler.

Daha bugünden "direniş cephesinin alt örgütlenmesi", "halk iktidarının nüveleri" nasıl kurulmaktadır? Hangi siyasi koşullarda ve nerelerde? Bu konuda DY'den tek bir ses gelmiyor. O sadece muğlak ve "teorik" laf saiatalarıyla "militanlarıyla" adeta alay etmektedir.

DY "Türkiye'de küçük çaplı bir iç savaş yaşanıyor." diyor. Peki, kim veriyor bu iç savaşı? Bir cephe olması gerekmez mi, askeri örgütlenme olması ge-

- rekmez mi? DY Direniş Komiteleriyle her şeyi çözümlemiştir! İşte DY'nin "cephesi":

"Direniş Komiteleri bir cephesel örgütlenme biçimi olarak tanımlanmıştır." Ne yapacaktır bu "cephesel örgütlenme"? Devam ediyor DY:

> *"...Öyle ki, kapsamına giren en geniş anti-faşist halk kesimlerini bağrında toplayabilmeli, bütün halk kesimlerinin faşizme karşı barışçı, kitlesel, silahlı vb. her türlü eylem biçimlerini hayata geçirmeye elverişli bir örgütlenme yapısına sahip olmalıdır."* (DY, sayı 30)

İşte Türkiye'de "küçük çaplı iç savaş"ı veren örgütlenme budur.

-Geniş halk kitlelerini bağrında toplayacak,

-Barışçıl, kitlesel, silahlı mücadeleyi verecek!

Sorun devrim anlayışı sorunudur. Daha parti ve onun savaşçı cephesi (ki başlangıçta parti-cephe ayrımı yapılmaz) oluşturulmadan geniş halk yığınlarını bağrında toplayan ve iktidara karşı bir "barışçı, kitlesel, silahlı" mücadele veren "cephesel" örgütlenmeden bahsetmek için, revizyonist bir devrim anlayışını savunmaktan başka çıkar yol yoktur. İşte UDC, işte Emeğin Birliği'nin anti-faşist cephesi. Ne farkı var?

Ama DY halk savaşını savunduğunu iddia etmektedir. Pekala! Halk savaşı teorisi açısından, DY'nin savunduğu ve pratiğe uyguladığı Direniş Komitelerine bir bakalım.

Ne diyor DY?

> *"Halkın kendisi tarafından oluşturulmuş komiteler iktidar gücünü yavaş yavaş, parça parça üstlenmeye, eski merkezi devlet yapısının* **yanı başında** *(abç) ve ona alternatif olarak yeni bir iktidar odağı haline gelmeye başlayacaktır,"* (DY, sayı 30)

Bu satırları Mao'dan aktarmadık. Ayrıca bu satırlar devrim öncesi Çin şartları için de söylenmiş değildir. Bu satırlar Türkiye için söylenmiştir. Halk savaşı teorisini "savunan" DY, bugün Direniş Komiteleri aracılığıyla, "iktidar gücünü üstlenen" ve "iktidar odağı" haline gelen "kurtarılmış bölgeler"den mi söz etmektedir? Yukarıdaki sözlerin başka bir anlamı olabilir mi? Evet, bugün DY Türkiye'de "kurtarılmış bölgeler" yaratmıştır!

Sormaya hakkımız var sanıyoruz. Halk savaşı teorisine göre, kurtarılmış bölgeleri kurmak ve korumak için belirli şartlar aranmalıdır; o haide, Türkiye'deki "kurtarılmış bölgeler" nerede kuruldu? Hem de şimdiki merkezi devlet yapısının "yanı başında" nasıl kuruldu? Hangi silahlı halk ordusuyla korunmaktadır? Mao Zedung Çin'inde bile kurtarılmış bölgeler egemen sınıflar ve emperyalist ülkeler arasındaki çatışmalar, Çin'in yarı-feodal, yarı-sömürge olması, halk ordusunun olması, geniş halk kitlelerinin ayaklanmış olması vb. şartlar bir araya geldikten sonra kurulmuş ve yaşayabil mistir. Türkiye gibi emperyalizmin gizli işgali altındaki bir ülkede DY, Direniş Komiteleri aracılığıyla (Direniş

Komiteleri aynı zamanda da halk ordusu rolünü görüyor galiba!) kurtarılmış bölgeleri nasıl "kurmuştur"?

Bu sorunun cevabı komedidir. Ama DY kendini kurtarılmış bölgelere öylesine kaptırmıştır ki, halk organlarının nasıl işlemesi gerektiğini bile söylüyor:

> *"Direniş Komiteleri içinde yeni bir demokrasi, halk demokrasisi kavramı geliştirilip uygulanmalıdır. Üst komitelerin oluşturulması "tepeden atama" şeklinde olmamalı, seçim yoluyla oluşturulması esas alınmalıdır."* (DY, sayı 30)

Evet, Direniş Komiteleri içinde "demokrasi", "seçim" esas alınmıştır gerçekten. Türkiye'de gizli faşizmin uygulandığını söyleyen DY, merkezi devlet yapısının yanı başında kurtarılmış bölgeler oluşturmuş, bunları da seçim esasına göre örgütlemiştir. Türkiye'nin somut koşullarında bu öneriden çıkan sonuç nedir? Bu sübjektif -ye saçma- "alternatif iktidar odağı"ndan çıkan tecrübe nedir? Bunu DY "militanları" çok iyi bilmektedir! Evet, tam bir hezimet olduğunu çok iyi bilmektedirler. Binlerce Devrimci Yol'cu seçim esasına dayanan, iktidar alternatifi odaklardan alınıp hapse gönderilmiştir. Merkezi devlet yapısının "yanı başında" iktidar odağı oluşturmanın sonucu başka ne olabilirdi ki? Somut duruma uymayan sübjektif öneriler pratikte daima iflas eder.

DY, halk savaşı teorisine göre bu kadar saçma kurtarılmış bölgeler "teorisi ni" neden ortaya atmış ve savunmuştur? Halk savaşı anlayışından bu denli uzak bir "cephe" anlayışının ardında aslında revizyonist devrim anlayışı yat maktadır. Halk savaşı teorisinin kavramlarıyla bezendirilmiş bir ayaklanma örgütlenmesini savunmaktadır DY. Başka çıkar yol yok. İktidarın "yanı başında" kurtarılmış bölgelerin, halk organlarının uzun süreli halk savaşını savunan bir devrim anlayışına göre mümkün olamayacağı aslında gün gibi açıktır. O hal de nedir? Kısa süreli bir örgütlenme, iktidarı hedefleyen, onun "yanı başında" bir halk ayaklanması! Oligarşinin merkezi iktidarının "yanı başında" var olacak ve aynı zamanda da iktidarı hedefleyecek bir örgütlenme ancak ve ancak ayaklanma teorisi olabilir.

Aksi takdirde, halk savaşı teorisine göre Direniş Komitelerinin kurtarılmış bölge örgütlenmesi olmadığını DY nasıl ispat edecektir? Yahut da saçmaladığını nasıl kabul edecektir?

Evet, DY'nin Türkiye'de yaşanan "küçük çaplı iç savaş"ı veren örgütlenmesi işte budur. Sadece dergi sayfalarında yazılan ve pratikte ise iflas eden bir örgütlenmenin, Türkiye'de iç savaşı verdiğini herhalde kimse iddia edemez.

O halde tekrar soralım: Türkiye'de "küçük çaplı iç savaş"ı kim veriyor? Bu noktada DY işin içinden sıyrılabilmek için kendisine açık kapı bırakmıştır. Eğer Direniş Komiteleri iç savaşı veremiyorsa, DY sorumluluğu (ve de iç savaşı) hal kın üzerine atacaktır. "İşte, halk iç savaşı veriyor." diyecektir. Ve DY bunu "teorik" kılıfına uydurarak söylemektedir:

> *"Halk toplulukları güvenliklerini kendi aldıkları tedbirlere dayanarak yaşamlarını sürdürmektedirler."*

DY'nin Direniş Komitelerini bir kenara bırakırsak, "küçük çaplı iç savaş" dediği işte budur. Peki, halkın kendini savunması iç savaş mıdır? Aslında bu soruyu DY'ye sormaya dahi gerek yoktur. Çünkü DY "küçük çaplı iç savaş" diyerek "iç savaş" çığırtkanlığı yapmaktadır ama pratikte tamamen artçıdır, saçma öneriler ve örgütlenmelerle vakit geçirmektedir. Nerede önderlik? Nerede silahlı halk ordusu? Hiçbiri ortada yoktur. Ortada olan sadece DY'nin iç savaş çığırtkanlığıdır. O halde DY'nin halkın savunma eğilimlerini "iç savaş" nitelemesini bir kenara bırakalım, konuşmaya dahi hakkı yoktur,

Ama DY gevezeliği, atıp tutmayı elden bırakacak dürüst bir siyaset değildir. Kadrolarını avutmaya ve kandırmaya ihtiyacı olduğu için gevezeliğe devam edecektir.

24 Aralık'daki direniş hareketlerini, silahlı eylemleri kendine "mal etmek" için elinden gelen hokkabazlığı yapacak, kadrolarını avutmaya devam edecektir. Daha da ileri gidecektir. Çünkü buna her zamankinden çok ihtiyacı vardır. Direniş Komiteleri iflas etmiş, kof bir örgütlenme olduğu ortaya çıkmıştır.

Başlayacaktır dergi sayfalarında atıp tutmaya:

> *"23-24 Aralık'da örgütlenen Maraş direnişi hükümetin, sıkıyönetimin suratına bir şamar gibi patladı. Ayağa kalkan* **"milyonlarca"** *(abç) işçi, köylü, öğretmen, memur ve genç faşizme karşı yeni bir direniş destanı yazdı."*[3](DY, sayı 34, syf.3)

İnsan biraz mütevazi olur. Ne fayda! Sorun mütevazilik sorunu değil ki! Bir korku, bir telaş. Kadrolarını, sempatizanlarını elde tutmanın telaşı içinde yalan dolan! İşte sorun bu!

DY'nin yukarıdaki satırlarını okuyan Türkiye dışındaki bir kimse devrimcilerin iktidarı ele geçirme aşamasında olduklarını sanır. Kendi kendisini kandıran

---

(3) DY milyonlarca insanın sınıflara göre tasnifini de şöyle yapmaktadır:

> *'...Direnişlere 500 bin öğrenci, 30 bini aşkın öğretmen, yüz binlerce işçi, köylü, esnaf, binlerce memur, teknik eleman katıldı."* (DY, sayı 34)

"Devrimci Yol'un genel direniş çağrısı 23-24 Aralık günlerinde izinli, izinsiz sayısız miting, yürüyüş, boykot, gösteri ve forum ve toplantılarla yankılandı..." Desene. DY23-24'ünde karara çağrı(!) yapmamış olsaydı. Maraş katliamının yıldönümünde hiç kimse bir şey yapmayacaktı. Ve DY çağrı yaptığı için de tüm grup ve siyasetler DY'nin çağrısını desteklemişler ve böylece milyonlarca emekçi DY tarafından ayaklandırılmış oldu. Bravo doğrusu! Milyonlarca emekçiyi ve bir dizi devrimci grup ve siyaseti peşinden sürükleyen **DY** "partisi" ve "cephesi" ne durumda acaba?(!)

DY'nin yaptığı lafazanlıktan başka bir şey değildir. Lenin şöyle diyor:

> *"Devrimci laf, devrimci cinsten sıradan kelimelerin nesnel durumlara, yaşanılan günün, içinde bulunulan anın olaylarının damgasını vurduğu değişimlere bakmaksızın tekrarianmasıdır. Şahane düzeyinde, sürükleyen ve sarhoş eden fakat sağlam bir temelden yoksun, sıradan gözükenler; devrimci lafazanlığın özü budur."* (Devrimci Lafazanlık Üzerine)

DY devrimci lafazanlığa sahtekarlığı da ekleyerek "siyaset" yapmakta, çığırtkanlığını sürdürmektedir.

DY'nin yakasını elbette Türkiye'de kendisine sol diyen hiç kimse bırakmamalıdır. DY'nin Maraş direnişinin bütün eylemlerine, kitlesine vs. sahip çıkmasını ve kendisine "mal etme"sini bir kenara bırakalım.

Bizce daha önemli bir sorun var.

Türkiye'de yaşanan "küçük çaplı iç savaş"a bu kitleler de "direnişleriyle" katılmaktadırlar herhalde. O halde "milyonlarca" emekçiyi peşinde sürükleyen bir hareket neden iktidara yürümemektedir? Dile kolay, "milyonlarca" emekçi, öğrenci, memur, köylü...Evet, neden?

DY bu noktada (eğer yalancı olduğunu yayın organında yazmadığı sürece) "milyonlarca" emekçinin enerjisini, Türkiye'de yaşanan "küçük çaplı iç savaş"a rağmen (ki aslında "küçük" değil, büyük çaplı iç savaş olması gerekir) boşa harcıyorsa, bir ihanet siyasetinden başka bir şey değildir.

Bunun şakası yok! Silahlı propagandaya, 12 Mart'da "zorunlu verildi" diyordu DY. İnsaf, şimdi "milyonlarca" emekçiyi peşinden sürükleyen bir siyaset, iktidara yürümek için kendinde hiç "zorlama" duymuyor mu acaba? Halk DY'nin yukarıdaki satırlarını okuyunca şöyle diyecektir: "Meğer biz ne yapıyormuşuz da haberimiz yok!" Tıpkı DY'nin HK'ya atfettiği gibi!..

DY 1970'lerde PDA'cıların "İşçi-Köylü" Gazetesi'nde attığı palavralar gibi, utanmazca palavralar atmaktadır. Ve tıpkı gene PDA gibi, "Nasıl olsa savaşacak olan halktır." deyip, kenarda pişkince oturmaktadır.

Türkiye'de siyasi durum değerlendirmesi yapmak için elbette DY gibi palavracı olmaya gerek yoktur.

Özetlersek, Türkiye'de oligarşi halkı pasifize etmek için emperyalist yayından militarizme, bürokrasiye kadar her şeyden yararlanmaktadır. Diğer yandan, sivil faşist örgütleri halkın karşısına çıkarmıştır. Türkiye'de gelişecek olan iç savaşın biçimlenişi karşı-devrim cephesinin bu durumuna göre öncü savaşı biçiminde olacaktır. Bugün iç savaşın, devrimci durumun hızla derinleşmesi, oligarşinin günbegün vahşice saldırması ve devrimcilerin savunma durumunda mücadele etmesi vb. nedenlerin de gösterdiği gibi, objektif koşulları vardır. Ama oligarşiye karşı savaşan bir siyasal-askeri güç olmadığı için, bir "iç savaş"tan bahsetmek aldatmaca olur. (Diğer taraftan, halkın kendiliğinden patlamaları ve bunun silahlı biçime dönüşen ayaklanmalarının var olduğunu herhalde kimse iddia edemez.) İç savaşın maddi koşulları vardır, eksik olan sübjektif örgütlenmedir.

Bugün devrimcilerin oturup öncü savaşının verilmesini beklemesi de gerekmez. Bugünkü şartlarda sınıf mücadelesinin siyasal görevlerini yerine getirmek zorundayız. Aksi halde, sınıf savaşı siyasal görevlerini yerine getirmeyenleri, gevezeleri, hayalcileri ezip geçecek kadar acımasızdır.

AFGANİSTAN,
"NÜFUZ ALANLARI TEORİSİ"
VE
"SOSYAL EMPERYALİZM"

DEVRİMCİ SOL
SAYI: 1

MART 1980

AFGANİSTAN ÜZERİNE EMPERYALİZMİN DEMAGOJİLERİ

Sovyetler Birliği'nin Afganistan'a müdahalesi, dünya çapında olduğu gibi Türkiye'de de, gerici güçlerin karşı-devrimci propagandalarını yoğunlaştırmaları için bir "vesile" oldu. ABD, AET ve Japon emperyalistleri, kendi işgalci-emperyalist politikalarını, işgal altında tuttukları ülkeleri ve askeri müdahalelerini göz ardı etmek için, birden "barışsever" oldular. "Ulusların iç işlerine karışılmamasını" dillerinden düşürmemeye başladılar. Emperyalist ülkelerin, kendi işgali altındaki ülkeleri "hür", işgalleri dışındaki ülkeleri de "işgal altında" veya "dikta rejimi" olarak göstermek istemeleri gayet doğaldır. Onların barış havarisi demeçlerinin arkasında yatan politika, emperyalist-işgalci politikadır. Pakistan'dan Türkiye'ye, Mısır'a, Suudi Arabistan'a, Afrika ve Latin Amerika ülkelerine kadar onlarca ülkeyi gizli işgali altında tutan ABD'nin, Afganistan'daki Sovyet müdahalesine karşı "barışsever" kesilmesinin altında, aslında emperyalist politikasını Afganistan'da uygulayamaması yatmaktadır. Daha dün Şah'ın İran'ı -ABD'ye göre- "hür"dü, bugün ise Sovyet tehdidi altındadır, diktayla yönetilmektedir!

Bunlar herkesin bildiği gerçeklerdir. Ülkemizde de ABD'nin uşakları -AP'si, MHP'si, ordusu, tekelci sermayedarları, TRT'si- ülkemizin ABD'nin gizli işgali altında olmasını, yüzlerce üs altında bulunmasını bir kenara iterek, "Sovyet işgali"ne karşı çıktılar, ulusların iç işlerine karışılmamasını istediler. Tıpkı ABD gibi, onun yerli uşakları da "Sovyet tehdidi", "İşte Türkiye'de de böyle yapılacak." gibi aldatmacalarla, ülkemizin ABD'nin sultası altında olmasının ne kadar "iyi" olacağının propagandasını yaptılar. ABD'nin, NATO'nun varlığının "gerekli" olduğunu vurgulayıp durdular. ABD'nin ve emperyalistlerin uşaklarından başka bir şey beklemek elbette mümkün olamazdı. Onlar köpekliklerinin

gereğini yapmaktaydılar.

Bizim burada üzerinde durmak istediğimiz, genel olarak solun tavrıdır/Afganistan olayı vesilesiyle, bazı grupların dünyaya bakış açılarına, dünya çapında izledikleri politikalara değinmek yararlı olacaktır.

TKP VE YANDAŞLARININ "DEVRİM" ANLAYIŞLARININ ÖRNEĞİ: AFGANİSTAN

Devrimin gerçekleşmesini Sovyetler Birliği'ne bağlayan TKP ve yandaşları, Afganistan'daki iç darbeyi ve müdahaleyi "devrim", "devrimin yeni aşaması", "proleter enternasyonalizmi" vb. olarak yorumlamışlardır.

Afganistan'da 1978'de gerçekleştirilen "Teraki darbesi" bir "devrim" miydi? Daha sonra bürokrasi ve orduya dayanan sivil, askeri kesimin iç klikler arası çatışmalarının bir yansıması olan Amin ve son olarak Karmal darbeleri bir "devrim" yahut da "devrimin aşamaları" mıydı?

Eğer aşağıdan yukarı halk hareketiyle devlet mekanizmasının parçalanarak devrimin gerçekleştirilmesini savunan Leninizmin önderliğini kabul ediyorsak, böylesine bir "devrim" anlayışı savunulamaz. Biz bu "devrim" anlayışına "cuntasal devrim", yani yukarıdan aşağıya, halka dayanmayan, belirli bir asker-sivii bürokrat kesime dayanan bir revizyonist "devrim modeli" diyoruz. Böylesi bir "cuntasal devrim" anlayışı burjuva devlet mekanizmasını parçalayamaz. Sadece bazı öğelerini değiştirir, o kadar. "Cuntasal devrim" bu yüzden başarıya ulaşamaz; emperyalistlerin yeni komplolarına gebedir, zayıftır, emperyalist müdahalelere karşı koyamaz.

TKP ve yandaşlarının Sovyetler Birliği'nin bu politikasına bel bağlamaları, onların devrime olan inançsızlıklarını ortaya koymakta, oportünist yüzlerini açığa vurmaktadır. TKP bu politikaya bağlı olarak, Sovyetler Birliği'nin borazanlığı rolüne soyunmakta ve ayaklanma teorilerinin çığırtkanlığını yapmaktadır. Ayaklanma teorileriyle Sovyetler Birliği'nin müdahalesine bel bağlama teorisi arasında sıkı bir bağ vardır. Ayaklanma ancak Sovyet desteği ile gerçekleştirilebilecek bir şeydir TKP için. Türkiye'nin somut durumuna uygun uzun süreli silahlı halk savaşından kaçmak için, kendi gücüne güvensizliğinin biryansıması olarak, devrimi "yıllarca bekleme" sürecine erteleyen "ayaklanma teorisi"nin, Sovyetler Birliği'nin "cuntasal devrim"ine bel bağlamaması elbette olanaksızdır. Kendi gücüne güvenmeyen, silahlı mücadeleden korkan siyasal gruplar daima kendilerine güven verici bir güç bulmuşlardır. Kemalizm kuyrukçuluğu, ordu içinde Kemalist cuntalar peşinde koşma hep bu tip devrim anlayışlarının bir yansımasıydı. Bugün kendi gücüne güvensizliğin tipik örneğini TKP veriyor; Sovyetler Birliği'nden gelecek "devrim"i bekleyerek, ayaklanma teorileriyle kendini avutarak...

Böylesine bir anlayışın Afganistan'daki "cuntasal devrim"i alkışlamasından tabii bir şey olamaz. TKP de öyle yapmaktadır. Tabii ki yandaşları TİP, TSİP vs. de...

DEVRİMCİ YOL VE "NÜFUZ ALANLARI TEORİSİ"

DY'ye göre, Afganistan'a Sovyetler Birliği'nin yaptığı müdahale Sovyetler Birliği'nin revizyonist devrim anlayışının bir yansıması değildir, sorun daha ciddidir. Afganistan olayı Sovyetler Birliği ile ABD arasındaki nüfuz alanları çatışmasının bir yansımasıdır. Sovyetler Birliği île ABD dünyayı kendi nüfuz alanlarını "genişletme" uğruna paylaşmaktadırlar. Afganistan olayı bu politikaların bir sonucudur. Sorunun anti-emperyalizmle hiç mi hiç bir ilişkisi yoktur.

DY bu görüşlerini birkaç ay önce Kürt hareketini incelerken açıklamıştı. Afganistan olayı bu görüşlerini "kanıtlayan" bir olay olmuştur.

Savunulan bu görüşlerin HK, HY gibi oportünist grupların görüşlerinden farklı bir yanı yoktur. (Tek fark "sosyal emperyalizm" kavramıdır. DY bu kavramın yerine şimdilik, "nüfuz alanlarını genişletme" kavramını kullanmaktadır.)

DY'ye göre, Sovyetler Birliği ile ABD arasında, savunduğu politika açısından, hiçbir fark yoktur. Bu görüşünü kuvvetlendirmek için DY Mısır'ı örnek vermektedir.

> *"Enver Sedat Mısır'ı Sovyet nüfuz alanından çıkarıp ABD nüfuz alanına rahatlıkla sokabilmiştir. İlerici, devrimci diye lanse edilen Mısır yöneticileri... hiçbir ciddi güçlükle karşılaşmadan gerici ve ABD yanlısı olabilmişlerdir."* (DY, sayı 34)

DY'nin burada sözkonusu ettiği "ilerici" ve "devrimci'ler Nasır yanlılarıdır ve ona göre Nasır yanlıları ile (Sovyet yanlıları ile) Enver Sedat arasında bir fark yoktur. Öyle ki, zaten bu "ilericiler" hemen ABD yanlısı olmuşlardır.

> *"Sovyet yanlısı Nasır 'sosyalizmi'nin ABD yanlısı Sedat kapitalizminden hiç de farklı olmadığı..."* (aynı yer)

Evet, Sovyetler Birliği'nin politikasının ABD politikasından bir farkı olmadığını anladık! Ama DY burada çok ileri gitmekte ve artık Sovyetler Birliği ve ABD arasındaki nüfuz alanları çatışmasını izah ederken, içteki sınıfsal değişimleri bile görmemezlikten gelmektedir. Daha doğrusu, savunduğu politika onu böylesi bir noktaya getirmiştir.

"Nasır ile Sedat arasında fark yokmuş"! Çünkü biri Sovyet yanlısı, biri de ABD yanlısı.

Nasır Mısır'da küçük burjuva radikal hareketin önderiydi ve onun uyguladığı ekonomi-politika da küçük burjuva sol milliyetçi politikaydı. Bu küçük burjuva politikasını ve gücünü, gelişip güçlenen ve ABD ile iç içe olan Mısır tekelci burjuvazisi, Enver Sedat'ın başkan olmasıyla tasfiye etti. Böylece Mısır ABD'nin etki alanına girdi ve yeni-sömürge bir ülke oldu. Nasır ile Sedat arasında "fark bulmamak" için ancak her şeyi nüfuz alanı için mücadele eden iki devletin politikasıyla açıklayan bir kafaya sahip olmak gerekirdi. DY de artık tam bu kafadadır. Sormak gerekir: HK, HY farklı ne savunuyor? Yine sormak gerekir: Türkiye'de M.Kemal ile A.Menderes veya Demirel arasında bir fark yok mudur? DY'ye göre olamaz! (Bir farkla, M.Kemal zamanında Sovyet nüfuz alanı politi-

kasından, söz edilemez.) Aynı mantıkla sorunlara bakış yönteminin, M.Kemal ile Menderes'i aynı kefeye koymak gibi bir sonuca varmasından başka yolu yoktur.

DY'ye göre "Ha SSCB olmuş, ha ABD!", ne fark eder?

Afganistan olayında bizi DY'den, HK'dan, HY'den ayıran nokta işte buradadır. Bizim politikamız hiçbir zaman Sovyetler Birliği ile ABD'yi aynı kefeye koymaz. Sovyetler Birliği revizyonist devrim anlayışındadır; bu görüşünü -örneğin Afganistan'da- hayata geçirmeye çalışmaktadır. Ama buna karşın, dünya çapında emperyalizm ve sosyalizm cepheleri açısından soruna bakıldığında, Sovyetler Birliği sosyalizm tarafındadır. Bu yüzden Afganistan olayını **ABD** ile Sovyetler Birliği arasındaki nüfuz alanı mücadelesi olarak yorumlamak "Ha Sovyetler Birliği, ha ABD!" demek mümkün değildir çünkü nüfuz alanı mücadelesi, ancak ve ancak savunduğu politika ve içinde yer aldığı kamp itibariyle gerici güçler arasında cereyan edebilir. Emperyalistlerarası I. ve II. paylaşım savaşı nüfuz alanlarını paylaşma savaşıydı. Bugün aynı şeyi ABD ile Sovyetler Birliği için söylemek, her şeyden önce Sovyetler Birliği'nin artık emperyalist kampta yer aldığını kabul etmek anlamına gelir.[1]

Dünyaya bakış açısı bakımından sorunun önemi buradadır. Bu yüzden DY tavrını açık koymuştur. Sovyetler Birliği'ni "nüfuz alanları" peşinde koşan bir ülke olarak gerici kampa sokmuş ve oportünistlerin safında yerini almıştır. DY'nin yeri HK'nın, HY'nin yanıdır. DY'nin bugün tek farkı "sosyal emperyalizm" kavramını kullanmak için prova yapmasıdır. Üçüncü bir yol DY için artık kapanmıştır.

Oportünist saflardaki DY'nin Afganistan'ı bu mantığa göre yorumlaması çok doğaldır. Afganistan olayı DY için Sovyetler Birliği ile ABD arasındaki nüfuz alanları kavgasıdır.

> *"Müdahale Afgan halkları ve Afganistan toprakları üzerindeki SSCB ile ABD nüfuz alanı çatışmasının bir sonucudur."* (agy)

Sorun bu şekilde ele alınamaz. Sovyetler Birliği'nin revizyonist politikası elbette sonuna kadar eleştirilmen ve bu politika teşhir edilmelidir. Ama sorunu iki gerici güç arasında nüfuz alanları mücadelesi biçiminde yorumlamak, en genelde sosyalist saflar arasındaki, daha doğrusu emperyalizme karşı güçler arasındaki tartışmanın dışında ele almak demektir. Afganistan özeli değerlendirilirken, Sovyetler Birliği'nin politikasını eleştireyim diye, ABD'nin safına geçmeyi nasıl engelleyeceksin? DY'ye göre, zaten bunun önemi kalmamıştır. İki gerici güç arasında mücadele vardır. Soruna böyle yaklaşılamaz. Sovyetler Birliği'nin politikası eleştirilirken, en genelde yani dünya çapında emperyalizm ve anti-emperyalizm kamplaşmasının birinde yer almak lazımdır. Sovyetler Bir-

---

li) M.Çayan sosyalist bloku devrim ittifakları açısından dolaysız yedekler arasında sayar. Sosyalist blok bugün değişikliğe uğramıştır. Çin sosyalist blokun dışına çıkmıştır. Ama Sovyetler Birliği sosyalist güçlerin arasında yer almaktadır.

liği'ni bütün revizyonist politikasına karşın, anti-emperyalizm safında görmek ve eleştirmek, dünya çapındaki anti-emperyalizm ve emperyalizm cepheleşmesi gerçeğine uygundur. Ama Sovyetler Birliği'ni gerici, nüfuz alanı mücadelesi veren iki ülkeden biri olarak görmek hangi gerçeğe uygundur?
Sorunun özü, dünya çapındaki güçler dengesini değerlendirmekteki farklılıklardadır. DY tamamen oportünistlerin saflarından seslenmektedir. Geriye sadece Küba'yı, Vietnam'ı, Angola'yı, Mozambik'i, Güney Yemen'i, Filistin hareketini vb. Sovyetler Birliği'nin güdümündeki "sosyal faşist" olarak nitelendirmek kalmıştır. DY'nin bu görüşleri elbette kendi başına ortaya attığı görüşler değildir. Birikim'den, HK'dan, HY'den ödünç alınmadır. Birikim şöyle diyor:

> *"SSCB devletinin Afganistan'a doğrudan askeri müdahalesi, onun izlediği 'büyük güç' politikasının mantıki sonucu, ürünüdür.*
>
> *"Bir 'büyük devlet' politikası olarak ele alınıp yargılandığında, SSCB'nin tavrının öteki 'büyük güç'lerinkinden -ABD'ninkinden, güçlü Avrupa devletlerininkinden, Japonya'nınkinden, Çin Halk Cumhuriyeti'ninkinden - hiç de farklı olmadığı görülecektir.*
>
> *"Böyle bir 'büyük güç' olmanın ise birtakım gerekleri vardır... Etki, nüfuz alanını mümkün olduğunca genişletmek."* (Birikim, özel sayı 3)

Görüldüğü gibi, DY tıpkı Birikim gibi düşünmektedir. Dünya "büyük güçler arasında paylaşılmaktadır ve Sovyetler Birliği bu paylaşmanın içindedir.

DY ve Birikim bu görüşlerinde yalnız değillerdir. HK ve HY de aynı yolun yolcusudurlar:

> *"Bugün sosyal emperyalistlerin Afganistan 'a giriştikleri askeri işgal onların bu siyasetlerinin bir devamı ve yeni bir örneğidir.*
>
> *"Sovyetler Birliği'nin ABD'den hiçbir farkı yoktur. Her ikisi de halkları köleleştirmek, nüfuz alanlarını genişletmek için bir birleriyle yarışmakta, azgınca rekabet etmektedirler. "* (Parti Bayrağı, sayı 23)
>
> Halkın Yolu ise 95. sayısında şöyle diyor:
>
> *"Sovyet sosyal emperyalistlerinin Afganistan'da yaptıkları ve bugünkü işgalci konumlarıyla...sosyal emperyalist bir ülkenin dış politikasını bütün açıklığıyla göstermektedir."*

Şüphesiz bu kervana daha birçok oportünist grup dahil edilebilir. Fakat bu kadar yeterli sanıyoruz. Burada bütün çıplaklığıyla görüldüğü gibi, Sovyetler Birliği'nin ABD'den farkı olmadığı, nüfuz alanları için ABD ile bir mücadele içinde olduğu DY, Birikim, HY, HK tarafından kabul edilmektedir. Tek biçimsel "fark" vardır: Aydınlık'ın DY'ye dost nasihati olarak dediği gibi, "adını koymak lazımdır". Ama durun bakalım, DY "fark"ını koymak için belki de başka bir ad bulacak!

SUNİ DENGE ÜZERİNE

DEVRİMCİ SOL
SAYI: 2

MAYIS 1980

Türkiye'de geniş emekçi yığınlarıyla oligarşi arasında suni bir dengenin var olduğu tezini ilk kez M.Çayan ortaya koymuştur. M.Çayan'ın bu tespiti sıradan bir tahlil değil, devrimci çizgiyi diğer revizyonist anlayışlardan ayırt eden önemli bir saptamadır. Halkın bu durumu, devrimci bir partinin mücadele ve örgütlenme anlayışını doğrudan etkileyen bir unsurdur. Ana hedef halk kitlelerinin bilinçlendirilmesi ve örgütlendirilmesi olduğuna ve devrimci propaganda araçlarıyla siyasi faaliyet yürütüleceğine göre, halkın, Türkiye'nin genel olarak siyasi, sosyal, ekonomik koşullarındaki durumu elbette önemlidir. Siyasi propagandanın biçimi ve araçlarını belirlerken, bu durumu gözlemleyememek entelektüel gevezelik yapmaktan başka bir sonuç doğurmaz. Nitekim mevcut statükoyu kabullenen, halkın oligarşi (ve genel olarak uzun bir tarih süreci boyunca egemen sınıflar) karşısındaki durumuna ses çıkarmayan devrimci-ilerici gruplar (bu arada TKP gibi iddialı partiler) uzun yıllar değişmeyen pasif çalışma geleneğini sürdürerek, revizyonizmin ve pasifizmin zeminini oluşturmuşlardır. Revizyonizmin siyasal işlevi egemen sınıfların halk üzerindeki gerici propagandalarını etkisizleştirip devrimci propaganda ile halkın bilinçlendirilmesi yerine, mevcut duruma karşı kayıtsız kalmak, hatta onu daha da perçinlemek olmuştur. Böylece egemen sınıflar halk kitlelerini istedikleri yöne kanalize edebilmişlerdir.

Halk kitlelerinin içinde bulunduğu durumu, oligarşinin sözcüleri kendilerine "dayanak" yaparlar. Özellikle Ecevit sık sık halkın demokrasiye olan bağlılığından söz eder ve şöyle der: "Bu şartlar başka bir ülkede olsaydı, geniş sos-

yal patlamalar olurdu ama halkın demokrasiye bağlılığı bunu engellemektedir." Oligarşinin çeşitli sözcüleri genellikle yapılan devalüasyonların ya da zamların ardından "sosyal patlamalar olabilir" diyerek tedirginliklerini dile getirirler. Bu durum oligarşinin bütün sözcülerinin aynı endişeyi taşıdığını ortaya koymaktadır. Yani onlara göre sosyal patlamalar olabilir "ama halkın demokrasiye bağlılığı" bunun önünde "baraj" olmaktadır.

Nedir "halkın demokrasiye bağlılığı"?

Türkiye'de burjuva demokratik devrim gerçekleşemediği için, ne burjuva demokratik devletten, ne de halkın demokrasi geleneğinden bahsedilebilir. Mevcut sendika, grev vs. gibi haklar da bizzat egemen sınıflar tarafından (bir zorlama sonucu değil) verilmiştir.[1]

"Halkın demokrasiye bağlılığı" ABD, Fransa, Almanya gibi ülkelerde somut olarak görülebilir. Mevcut örgütleri, siyasi hakları, özgürlükleri vs. vasıtasıyla işçiler mali sermaye karşısında kendi haklarını savunmaktadırlar. İşçiler bu hakları kendiliğinden elde etmediler, onlara bu hakları burjuvazi de bahşetmedi. Aksine, işçiler kendi haklarını uzun yıllar süren mücadeleler sonucu eide ettiler. Burjuva demokratik devrimlerinde ana rolü oynadılar, kanlarını akıttılar. Böylece bir "demokrasiye bağlılık" geleneği yarattılar.

Türkiye'de bu türden bir "demokrasiye bağlılık" geleneğinden bahsetmek sübjektif bir değerlendirme olmaktan öteye gitmez. Kaldı ki, oligarşinin sözcülerinin bahsettikleri "demokrasiye bağlılık", işçi hak ve özgürlükleri ve onlara bağlılık değildir. Zaten egemen sınıflar bu haklara "bağlılıktan" söz etmezler, O halde, oligarşinin bahsettiği "bağlılık" aslında kendi baskı ve zulümlerine, aşırı sömürülerine "bağlılıktır" yani ses çıkarmamaktır. "Halkın demokrasiye olan bağlılığı", oligarşinin baskı ve zulmü karşısında, halkın "sosyal patlamalarla" tepkilerini göstermemesidir. Halk "sosyal patlamalarla" tepkisini belirtmeyince, bu, oligarşi tarafından "demokrasiye bağlılık" olarak yorumlanıyor; tepkisini gösteren devrimci gruplar ise "anarşist", "komünist", "yıkıcı", "bölücü" olarak gösteriliyor.

Oligarşinin sözünü ettiği "halkın demokrasiye bağlılığı", aslında, M.Çayan'ın söylediği suni dengeden başka bir şey değildir. Oligarşi devrimci durumun gittikçe derinleştiği bugünkü ortamda, bu "bağlılığa" her zamankinden daha fazla ihtiyaç duymakta ve "bağlılık geleneğini" canlı tutmak için elinden gelen tüm iğrenç demagojilere başvurmaktadır.

---

(1) Bu durum Türkiye'de işçi hareketlerinin hiç olmadığı anlamında yorumlanmamalıdır. Fakat bu hareketler, bir demokrasi geleneği olarak, demokratik hak ve özgürlüklerin elde edildiği bir mücadele düzeyinde değildir. Böylesi bir yorum aşırı bir abartmadır. Ayrıca Türkiye'de burjuva demokratik devrimin olmaması somut olarak bunu göstermektedir. Mevcut işçi hakları ise, işçi hareketlerini pasifize etmek amacıyla verilmiştir. Ecevit'in ikide bir "işçi haklarını **ben** sağladım." demesinin altında yatan da bir bakıma budur.

SUNİ DENGE NEDİR?

M.Çayan suni denge tahlilini, emperyalizmin III. bunalım döneminin kendine has özelliklerine ve bu özelliklerin Türkiye'ye yansımasına dayandırıyor. Yani suni denge günümüz koşullarında somutun tahlili, geniş halk kitlelerinin oligarşi karşısındaki durumudur. Bu olguyu meydana getiren özellikler nelerdir?

-Ülkemiz yeni-sömürgecilik ilişkileri içindedir, çarpık kapitalizm "gelişmektedir". Halkın sefaleti bir yandan had safhaya çıkarken, diğer yandan genel hayat standartının yükselmesinden ötürü, refahı da nispi olarak artmaktadır.[2] Bu durum, son yıllarda bunalımın artması koşullarında bile geçerlidir. Çünkü büyük sermaye grupları ve tekeller kârlarını artırmak için her türlü sömürü metoduna başvurmaktadırlar.

-Çarpık kapitalizmin "gelişmesine" uygun olarak, ülkemizde oligarşik devlet cihazı, halk kitleleri üzerindeki denetimini sürdürebilmek için, militarize olmakta, demagoji ve terörü elden bırakmamaktadır. Oligarşik devlet halk kitlelerini baskıyla, korkuyla kendi denetimi altında tutmak istemektedir. Artık bugün "kerim devlet" imajı eskisi kadar güçlü değildir ama onun yerine "militarist devlet" imajı yerleştirilmiştir. Ve halk kitlelerinin "devletin yanında" olması gerektiği propagandasına süreklilik kazandırılmıştır.

-Ülkemizde sürekli milli kriz (devrimci durum) vardır. Egemen sınıflar ve emperyalizm iç dinamiğin önünde bir engeldir. Yönetim işlemez haldedir. Oligarşi ekonomik-politik bunalım içindedir fakat bu milli kriz, Lenin'in tanımında olduğu .gibi, "tam" olarak olgunlaşmış değildir. Yani geniş halk kitleleri egemen sınıflara karşı, artık eskisi gibi yaşamak istemediklerini belirterek bilinçli tepkilerini yükseltmiyorlar. (Bu durum Türkiye'de zaman zaman varlığını göstermekte fakat istisna olmaktan öteye gidememektedir. Yani iktidar alternatifi bilinçli halk eylemlerini bugün görememekteyiz.)

Bu koşullarda, oligarşinin baskı ve terörü karşısında, halk kitlelerinin bilinçli eylemlerini ortaya koyamamalarını ne ile adlandıracağız? Devrimci durumun varlığını sürdürdüğü koşullarda, halk kitlelerinin (oligarşinin sözcülerinin deyişiyle) "sosyal patlamalara" gitmemesine ne diyeceğiz?

---

(2) "Refah" kelimesi genel olarak yanlış yorumlamalara yol açmaktadır. Burada kullanılan anlam, halkın hiç sıkıntısı, yoksulluğu olmadan "rahat" etmesi, yani bir burjuvanın sahip olduğu refah düzeyine sahip olması biçiminde değildir. Refah izafi bir kavramdır. Kapitalizm yaşam standartlarını feodalizme göre yükseltir, dar ve kapalı aile ekonomilerini yıkar, insanları pazara çeker, geniş halk yığınları şehirlere akın eder. Bir işçinin yaşamı eski kapalı yaşantısından daha ileri, yani "refah"tır. Refah fabrikaların ürettiği imkanlardan yararlanabilmektir. Kapitalizm şartlarında yaşam standartının "yükselmesi" kendiliğinden olur. Bir ailenin yoksullaşması ne kadar derinleşse de, tüketim yaptığı için genel hayat standartlarından kendiliğinden yararlanır. Mesela bir işçi ailesi birçok ihtiyacından fedakarlık ederek, TV, buzdolabı vs. alır. Ama o aile yoksul bir ailedir. Almanya, italya, Fransa, Amerika gibi emperyalist-kapitalist ülkelerde geniş işçi yığınları büyük bir yoksulluk içindedir. Ama aynı zamanda da yaşam standartları "bize göre" çok yüksektir.

İşte, suni denge budur. Yani halk kitlelerinin, bilinçli tepkilerini gösterebilecekleri maddi koşullar olmasına rağmen, tepkilerini dile getirmemeleri, başka bir deyişle memnuniyetsizliklerinin sosyal alana yansımamasıdır.

Bu durum bizim irademiz dışında bir olgudur ve biz buna suni denge diyo ruz.

SUNİ DENGE SİYASAL ZOR MUDUR?

Önce bu konuda çeşitli yanlış eğilimleri ortaya koymaya çalışalım.

Acil, "CEPHE" dergisinde suni dengeyi şöyle açıklıyor:

> *"Bir toplumda siyasal zor iktisadi evrimden bağımsızlaşmış ve iktisadi durumu kontrol etmeye yönelmiş ise ve toplum bu şekilde ayakta duruyorsa, o toplumdaki denge suni dengedir."*

Bu anlayış kendi içinde tutarsızlıklarla doludur. "Siyasal zorun iktisadi durumu kontrol etmesi ve toplumu bu şekilde ayakta tutması" denerek tarihsel materyalizm bir kenara bırakılmaktadır. Siyasal zor hiçbir zaman ekonomiyi "kontrol" altında tutamaz, ancak ilerletir veya gelişimini yavaşlatır (yani önünde bir engel olur). Kapitalizmin sürekli bunalım koşullarında dahi, burjuvazi üretim güçlerinin gelişimini tamamen durduramaz, kontrol altına alamaz, ancak gelişimini yavaşlatabilir. Çünkü kapitalizm yeniden üretim ve yeniden üretim karakteriyle diğer üretim tarzlarından ayrılır. Köleciliğin ve feodalizmin üretim güçlerini bir noktada tutabildiği (yani uzun yıllar boyu aynı üretim araçlarıyla durağan üretim sürdürülebildiği) söylense dahi, bu tez kapitalizm için geçerli değildir. Aksi halde, emperyalizm çağında emperyalist burjuvazinin üretici güçlerinin gelişimi önünde bir engei teşkil etmesine rağmen, çok yavaş da olsa üretim araçlarında birtakım değişiklikler yaptığını, (askeri alanda olsa bile) üretimi giderek daha otomatikleştirdiğini nasıl izah edebiliriz?

Ülkemizde de durum böyledir. Oligarşi ekonomiyi siyasal zor ile kontrol ederek, durdurarak yaşayabilir mi? Aşırı kâr ve yine aşırı kâr hırsı onu ekonomide birtakım yatırımlar yapmaya, yeni sömürü metodları bulmaya iter. Kapitalist üretim ilişkileri böylece geniş halk kitlelerini durmadan yoksulluk **içine iter** ve üretim güçlerinin önünde bir engel haline gelmesiyle beraber, komada olan bir hasta gibi de varlığını sürdürmeye çalışır.

Acil, siyasal zorun ekonomiyi kontrol altında tutması anlayışıyla, suni dengeden ne anladığını açıkça ortaya koymaktadır. Acil'e göre, suni denge mutlak bir şeydir. Çünkü "suni denge siyasal zordur". Bu mantığa göre, siyasal zorun olduğu yerde suni denge de vardır. Ve suni dengeyi kırmak devrim yapmakla eşittir. O zaman şimdiye kadar bütün toplumlarda suni denge vardır.(!)

Bu görüş saçmadır. Suni denge emperyalizmin III. bunalım döneminde yeni-sömürgecilik ilişkilerinin gelişimi sonucu ortaya çıkan bir olgudur. **Sürekli** devrimci durumun var olduğu bugünkü koşullarda, halkın içinde bulunduğu durumdur, yani halkla oligarşi arasındaki ilişkinin biçimidir. Suni dengeyi oligarşinin "siyasal zor"u ile bir tutmak, onu mutlaklığa vardırır. Yani suni denge

mutlak bir şey olur. Oysa suni denge, bizim irademiz dışında ortaya çıkan bir durumun ifadesi olduğundan, mutlak değildir. "Suni" olması bu muhtevasından ileri gelir. Çünkü halk kitlelerinin bugünkü durumunu "kontrol altında tutmak" bizim elimizde değildir. Bu anlamda halk kitlelerinin mevcut durumu irademizin dışındadır. Mutlak olması gereken, halk kitlelerinin iktidara yönelik hareketleridir. Bugün bu yoksa, bunu yaratmak bizim elimizdedir. Acil bu mantığıyla kitle hareketlerini bir türlü anlayamamakta, adeta "Suni denge var, neden kitle hareketi oluyor?" demektedir. Oysa kitle hareketlerini dizginlemek, kontrol altına almak hiç kimsenin elinde değildir.

SUNİ DENGE HALKIN MUTLAK DURGUN OLMASI, PASİF OLMASI DEMEK MİDİR?

Bu çerçeve içinde soruna bakarsak, suni dengenin var olduğunu söylemek durgunluk, tam pasiflik var demek değildir. M.Çayan'ın da böyle bir görüşü yoktur. Suni denge tespitini yapan M.Çayan, herhalde 15-16 Haziran 1970 olaylarını, köylü mitinglerini, fabrikalardaki işçi hareketlerini görüyordu. Ama bütün oportünist gruplar M.Çayan'ın suni denge tespitinden "suni" kelimesini atarak, suni dengeyi halk kitlelerinin mutlak olarak tam durgunluk, pasiflik içinde olması (ve her zaman da böyle olacağı!) biçiminde yorumlamışlardır. Oysa M.Çayan'ın yazdıkları açıktır:

> *"Bunun sonucu olarak, geri bıraktırılmış ülke içindeki çelişkiler* **görünüşte** *yumuşamış, (feodal döneme kıyasla) halk kitlelerinin* **düzene karşı tepkisi** /7e *oligarşi arasında* **suni bir denge** *kurulmuştur."* (abç)
>
> *"Artık geri bıraktırılmış ülkelerdeki oligarşik devlet aygıtı, mevcut üretim ilişkilerini -buna ülkedeki kapitalizm iç dinamikle gelişmediği için emperyalist üretim ilişkileri demek yanlış olmayacaktır- uzun bir süre koruyabilecek seviyeye gelmiş, bu ülkelerdeki halk kitlelerinin, özellikle geniş emekçi yığınlarının tepkileri pasifize edilerek, bu tepkiler ile oligarşi arasında suni bir denge kurulmuştur."*

M.Çayan'ın söyledikleri açıktır. M.Çayan halkın tepkilerinin pasifize edilerek, bu tepkiler ile oligarşi arasında suni bir dengenin kurulduğundan bahsediyor. Çelişkilerin yumuşamasını ise "görünüşte" diyerek değerlendiriyor. Neden? Çünkü çelişkilerin yumuşaması veya sertleşmesi bizim elimizde değildir. Bu objektif bir durumdur. Halk kitlelerinin durumu da öyle. Bugünkü tepkilerinin pasifize edilmesi (Özellikle bugün köylü yığınlarının durumu dikkat çekicidir.) mutlak değil, "suni"dir. Suni kavramının, kullanılması da tesadüfi değildir. Kurtuluş, M.Çayan'ın yazdıklarını açıkça tahrif ederek yorumlamakta ve eleştirilerini bu yorumun üzerine oturtmaktadır. Kurtuluş M.Çayan'ı şöyle yorumluyor:

> *"Her ne kadar suni olan bir dengeden söz edilse de, tanımlanan olay birinci olarak bir denge değil, halkın aleyhine olan bir dengesizliktir; oligarşinin üstte, halkın altta olduğu bir dengesizliktir. Denge sözcüğünün kullanılışındaki asıl amaç, zayıf tepkileriyle halkın altta, oligarşinin üstte olduğu bir durgunluk durumunun sürüp gittiğini anlatabilmektir. İkincisi, bu durum suni olarak nitelendiriliyorsa da, objektif bir temele, ekonomik bir temele sahip olan bir olgudur çünkü ekonomik yapının getirdiği tepkileri yumuşatmasının bir ürünüdür."* (Geçmişin Değerlendirilmesi ve Öncü Savaşı, syf.73-74, KSD Yayınları)

Kurtuluş'un mantığı Acil'in mantığının aynısıdır. Suni denge ekonomik bir temele dayandığı için "mutlak"tır. Burada tüm gerçekler baş aşağı çevrilmekte, bayağı tahrifatlar yapılmaktadır. Eğer M.Çayan'in sözkonusu ettiği gibi bir "dengesizlik" olsaydı, bu tahlil içi boş bir tekerlemeden öteye gitmezdi. Kurtuluş "oligarşinin üstte, halkın altta" olduğu yolundaki gevezeliğini neden M.Çayan'a mal etmeye çalışıyor? Sınıflı bir toplumda, egemen sınıfların "üstte", halkın "altta" olmasının genel bir durum olduğunu Kurtuluş bilmiyor mu ? Aksi sözkonusu olabilir mi? İşte Kurtuluş'un gevezeliği burada yatıyor. Genel bir şeyi, M.Çayan'ın suni dengesine "benzeterek" eleştiri yaptığını sanıyor. Ve bunu "her ne kadar suni bir dengeden söz ediliyorsa" diyerek yapıyor.

"Suni" kavramını bir kenara bırakırsan, geriye ne kalıyor? "Denge"... İşte Kurtuluş da böyle yapıyor. Asıl sorunun özünü ifade eden bir kavramı "her ne kadar" diye bir kenara atarak "eleştirisini" yapıyor ve bir sonuca varıyor: "Durgunluk durumu... objektif bir temele sahiptir." Kurtuluş burada sinsi bir tahrifat yapmaktadır. Halkla oligarşi arasındaki objektif ilişkiyi (yani sınıf mücadelesini) bugün suni olan bir ilişkiyle "eş" tutarak, suni olan dengeyi objektif (yani mutlak) olarak yorumluyor. Kurtuluş'un mantığına göre, M.Çayan halk kitlelerinin tepkilerinin oligarşi tarafından hep pasifize edilmiş olacağını, suni dengenin mutlak bir denge olacağını söylemektedir. Kurtuluş'a göre, bu dengeye "suni" denmesinin hiçbir önemi yoktur.

Peki, neden M.Çayan herhangi bir dengeden değil de, "suni denge"den söz etmektedir? Sorunun muhtevası burada gizlidir. Halk kitlelerinin oligarşi karşısındaki durumu, tepkilerini dile getirmeleri, kendiliğinden eyleme girişmeleri vs. irademizin dışında objektif olgulardır. Böyle olmasına rağmen, M.Çayan halk kitlelerinin tepkilerinin pasifize edilmesine "suni" demektedir. Bu durumda, bütün oportünist gruplar -bu arada Kurtuluş- sorunu ters çevirerek, "İşte M.Çayan halk kitlelerinin pasif olmasına mutlak gözüyle bakıyor." diye mantık yürütmektedirler. Oysa M.Çayan bilinçli olarak "suni" kavramını kullanmaktadır.

Özetle, objektif olan halk kitlelerinin devrimci hareketidir; halk kitlelerinin tepkilerinin pasifize edilmesi ise suni olan bir durumdur. Sınıf çelişkilerinin yumuşaması bir "görüntü"dür. Bu açık gerçeklere rağmen, tahrifatlar durmamak-

tadır. Çünkü oportünizmin yöntemi tahrifata dayanır. İşte Kurtuluş'un bir tahrifatı daha:

> *"Kitlelerin düzene karşı olan tepkilerinin yumuşamış olduğu söylenirken, haliyle bu tepkilerin ifadesi olan kitlelerin kendiliğinden gelme eyleminde gerilemiş olacağı zımnen kabul edilmektedir."* (agy, syf.72)

M.Çayan ne dese, Kurtuluş için önemli mi? Kitlelerin kendiliğinden gelme eylemlerinin gerilemesinden M.Çayan söz etmez, ki ayrıca yazdıklarından da bu sonuç çıkmaz. Tepkilerin yumuşaması değil, bu tepkilerle oligarşi arasında suni olan bir dengedir sözkonusu olan. Ama Kurtuluş bıkıp usanmadan tekrar ediyor: "Madem öyle, artık kitle hareketleri olmaz." veya "Artık kitle hareketleri geriler." vs. Sen ne kadar suni olan bir dengeden söz edersen et, mantık aynı şekilde işliyor.[3]

Oligarşiyle halkın tepkileri arasındaki "denge"nin suni olması gerçeğindendir ki, bugün kile hareketlerinde, kitlelerin bilinçlenmesinde gelişmeler olmaktadır. Halkın durumu gün geçtikçe değişmektedir. Ama genel olarak suni denge olgusu varlığını sürdürmektedir. Faşizmin artan bütün saldırılarına, baskısına, terörüne rağmen, devrimci bunalımın giderek derinleşmesine, oligarşinin yönetememesine rağmen, halk kitlelerinin tepkileri oligarşi tarafından baskı, terör, demagoji yoluyla pasifize edilmeye çalışılmaktadır. Oligarşinin sözcüleri, bu şartlar altında hala "halkın demokrasiye bağlılığı"ndan övünçle söz etmektedirler.

İşte devrimci çizginin doğru tespitinin önemi bu açıdan büyüktür. Bu durumu (suni dengeyi) dikkate almayan oportünist gruplar ya halk savaşından vazgeçmekte ya da halkın ayaklanacağı günlerin hayaliyle boş oturmakta, ricat taktikleri uygulamaktadırlar. Veya nasıl olsa suni denge var diye (sol anlayış - Acil, DK vs. -) halkın taleplerine kayıtsız kalma, kitle mücadelesini küçümseme mantığıyla kendi dünyalarında yaşamaktadırlar.

SUNİ DENGE TESPİTİNİN DEVRİM ANLAYIŞI AÇISINDAN ÖNEMİ

Suni denge tespiti halk kitlelerinin oligarşi karşısındaki durumunun tahlilline dayandığı için (Bu tahlil emperyalizmin III. bunalım döneminin özelliklerinden ayrı değildir.), devrim anlayışı açısından önemi büyüktür. Yani suni denge tespitini havada bir tespit olarak görmek, devrimci çizgiyle olan bağlantısını koparmak ancak oportünizmin işi olabilir.

---

(3) Kurtuluş ve Acilin mantığının yarattığı etkileri küçümsememek gerekir. Unutmamalı ki, bu mantığa göre, "Kitle hareketlerine girmek yanlıştır.", "Kitle hareketleri bu dönemde olmaz." Eğer bir kitle hareketi olursa, bu mantık şöyle çalışır: "Suni dengenin olduğu bir koşulda nasıl oluyor da kitle hareketi oluyor?" Ve şaşkınlık! Bu mantığın temelinde suni olan dengeyi mutlak bir denge olarak görmek yatar. Oysa "mutlak" olan kitle hareketleri, kitlelerin devrim saflarına kazanılması gerçeğidir. Yoksa kitlelerle oligarşi arasındaki dengeden suni diye değil, "mutlak denge" diye söz edilirdi.

DY oportünizmi, görünüşte, Türkiye'de suni denge tespiti yapıyor. Ama aslında böyle bir tespit yapmamakta, suni denge tespitinin M.Çayan'ın belli bir dönem için geçerli olan (12 Mart dönemi) bir "tasviri olduğunu, bugün için bir önemi kalmadığını söylemektedir.

Suni denge, sürekli milli krizin olduğu bir ülkede halk kitleleri ile oligarşi arasında var olan suni bir ilişkidir. Geniş halk yığınlarının tepkilerinin yumuşatılması, suni olarak kontrol altına alınabilmesidir. DY ise böylesi bir tespitten çok uzaklardadır. Ona göre Türkiye'de "küçük çaplı bir iç savaş yaşanmaktadır". "Milyonlarca" emekçi hareket halindedir. DY'nin önerisiyle alanlara yürümektedir.(!) O halde suni denge nerededir? iç savaşın maddi koşullarının olduğu bir ülkede, halk yığınlarının bugünkü durumu suni dengeyle çelişmemekte, tersine bir uyum göstermektedir. Ama "milyonlarca" emekçinin hareket halinde olduğunu, "küçük çaplı bir iç savaşın" halkın katılımıyla (DY'ye göre bu Direniş Komiteleri ve halkın direniş eğilimleriyle olmaktadır.) yaşandığını söylüyorsan, o zaman "iş" değişir. Çünkü geniş halk yığınlarının durumunda niteliksel bir değişim vardır. Bu yüzden, DY'ye göre suni denge sadece bir laftır, "tasvir"dir.

Türkiye'de suni denge tespitinin önemi nedir? Her devrimin temel sorunlarından biri halk kitlelerinin nasıl bilinçlendirileceği, nasıl örgütlendirileceği yani devrim saflarına nasıl çekileceğidir. Eğer Türkiye'de suni denge tespiti yapılıyorsa, halk kitlelerinin devrim saflarına çekilmesine ilişkin strateji ona göre belirlenecektir. Ama Türkiye'de halk yığınlarının kendiliğinden de olsa (direniş eğilimleri ve Direniş Komiteleri vasıtasıyla da olsa) hareket halinde olduğu vs. tespiti yapılıyorsa, strateji de bu tespite göre yapılır. Bütün oportünist ve revizyonist gruplar kendi stratejilerini kitlelerin hemen ayaklanabileceği tespiti üzerine oturtmuşlardır. Ve bu yüzden, oportünist gruplar pasifizm çemberi içinde dolanıp durmaktadırlar. DY de bu çember içine girmiştir.

Devrimci durumun sürekli olduğu (silahlı mücadelenin objektif şartlarının var olduğu, başka bir deyişle iç savaşın maddi koşullarının olduğu) ve buna karşı halk kitlelerinin oligarşi karşısında tepkilerinin belli sınırlar içinde kaldığı (yani suni dengenin sözkonusu olduğu) bugünkü koşullarda hangi mücadele ve örgüt aracılığıyla halk kitleleri devrim saflarına çekilecektir? Sorun budur!

Devrimci durum tespiti, yapamayan (veya görünüşte yapan Emeğin Birliği vs.) gruplar silahlı propagandanın temel mücadele biçimi olması gerçeğinden vebadan kaçar gibi kaçmaktadırlar. Oysa devrimci durumun varlığı silahlı mücadelenin koşullarının olması demektir. O halde, halk kitlelerinin bilinçlendirilmesi ve örgütlendirilmesinde, siyasi gerçeklerin halka açıklanmasında gerilla savaşı (silahlı propaganda) temeldir.[4]

---

(4) Partinin olmadığı bugünkü koşullarda devrimci şiddet temelinde bir mücadele yürütülmesi gerçeği elbette bu genel tespitlerden soyutlanamaz. Ama faşist saldırıların arttığı, devlet ve sivil terörün halkı korkutmayı, yıldırmayı amaçladığı koşullarda, siyasi görevlerin yerine getirilmesinde, devrimcilerin ve halkın kendini savunmasında temel mücadele aracı devrimci şiddetten başka bir şey olamaz.

Silahlı propagandanın temel olması suni denge tespitiyle yakından ilgilidir. Ama DY'ye göre böylesi bir ilişki kurmak saçmadır!

> *"M.Çayan halk savaşını (suni dengeyi kırmak için değil!) devrim yapmak, iktidarı ele geçirmek için bir devrim stratejisi olarak ileri sürer."* (Devrimci Yol, sayı 17)

M. Çayan suni dengeyi kırmak için "halk savaşı" değil, onun birinci aşamasında silahlı propagandayı temel bir araç olarak (ve genel olarak PASS'yi) ileri sürer. DY burada, daha önce defalarca eleştirdiğimiz III. bunalım dönemine özgü PASS'yi genel halk savaşıyla "bir" tutmaktadır. Bunu bir kenara bırakalım, suni dengeyi kırmakla devrim yapmak (yani halk kitlelerini devrim saflarına çekmek) arasında DY'ye göre bir bağ yok, peki ne var? Suni denge tespitinin yapılması neye hizmet ediyor? M.Çayan sadece "laf" mı ediyor? Boşuna mı soruyor "Suni denge nasıl kırılacaktır?" diye! Evet, DY'ye göre boşuna, devrim yapmak ile suni dengeyi kırmak arasında hiçbir bağ yoktur.

DY'ye göre, suni denge tespiti, hiçbir anlamı olmadığı gibi, yanlıştır da... Çünkü ona göre, halk kitleleri bugün ölüm-kalım savaşı vermektedirler. Bu yüzden, suni denge de ne oluyor? DY, Acil'in "sol" anlayışını eleştirirken, kendi sağ anlayışını örtbas etmeye çalışıyor. Yani suni denge tespitinde "sol" anlayışı eleştiriyor ama kendisi de suni dengeyi kesinlikle bir kenara bırakıyor:

> *"'Suni denge kırılmadan ve de kitlelerin tepkileri açığa çıkarılmadan, faşizme karşı direniş mi olurmuş?' diye diye ülkemizde her gün yaşanan gerçeklere ve kıyasıya bir ölüm-kalım savaşı şeklinde sürüp giden devrimci mücadeleye 'yan çizmek'..."* (Devrimci Yol, sayı 22)

"Yan çizmek". Evet, "sol" anlayış devrimci mücadeleye yan çiziyor ama kendisi ne yapıyor DY'nin? Suni dengenin "sol" anlayışla ele alınmasını eleştirirken, aslında kendisi de suni denge diye bir tespit yapmıyor. Suni dengenin kendisini, tespitin kendisini eleştiriyor. Sayfalar dolusu yazıda DY, tek bir kelimeyle "Türkiye'de suni denge var." diyemiyor. Ama usta bir şekilde, suni denge tespitinde "sol" anlayışı eleştirerek, kendi anlayışını gizlemeye, örtbas etmeye çalışıyor. Bugün artık DY'nin suni denge tespitinin olmadığı, her şeyiyle, "milyonlarca" emekçiyle, direniş cephesiyle vs. ortadadır.

Suni denge halk kitlelerinin oligarşi karşısındaki durumunu, "suni" olan bir ilişkiyi ifade eder. Bu da devrimci strateji açısından büyük bir önem taşır. Devrimci durumun var olduğu koşullarda, halk kitlelerinin bu durumunu değiştirmek (suni dengeyi kırmak) nasıl olacaktır? İşte bu sorunun cevabı devrimci çizgiyi diğer oportünist-revizyonistlerden ayıran en temel karakteristiklerden biridir.

DEVRİMCİ SOL

BİRLİK SORUNU ÜZERİNE

Devrim İçin
Savaşmayana
Sosyalist Denmez

DEVRİMCİ SOL YAYINLARI
1980

GİRİŞ

Türkiye sol hareketinde, genel olarak siyasi gruplar arasında, yıllardır en çok gündem maddesi olan konu, birliğin nasıl sağlanacağıdır. Birlik, en genelde halkın, devrimci sempatizanların da talebi olmuştur. Bu durumun maddi temeli Türkiye'deki siyasi ortamdır. Faşizmle yönetilen ülkemizde, halk gerek devlet, gerekse de sivil faşist terör aracılığıyla yıldırılmak, faşist demagoji altında tutulmak istenmektedir. Böylesi bir durumda, halkın en güçlü talebinin birlik olması çok doğaldır.

Ama buna rağmen birlik girişimleri, toplantıları kağıttan şatolar gibi kurulmuş ve yıkılmıştır. Siyasal gruplar, böylesi haklı zemini olan birlik talebi doğrultusunda önderliği kimseye kaptırmamak için, birbirlerine sayısız çağrılarda bulunmuşlardır. Öyle ki, bir grubun toplantı çağrısı arkasından bir başka grup çağrı yapmakta, tabii ki sonuçlar değişmemektedir.

Böyle bir durumda "neden" sorusu kafaları meşgul etmektedir. Gerçekten de, "neden" sorusuna cevap bulmadan birlik konusundaki çağrı geleneğini devam ettirmek, her siyasal grubun kendi hatalarını görmemesinde ısrar etmek bugünkü sonucu kesinlikle değiştirmeyecektir. Birlik sorunu hakkındaki oportünist önyargılar yıkılmadan, bu anlayışlara karşı mücadele edilmeden, bugüne kadar devam eden ve "dostlar alışverişte görsün" mantığına dayanan çağrı geleneğinin çemberi kınlamaz.

Bugünkü bölük pörçük durum, şu yanlış bakışı da beraberinde getirmektedir: Türkiye'de artık birlik olmaz! Bu bakış tamamen sınıfsallıktan uzaktır. İdealizm birliği saf ve sınıflarüstü olarak anlar. Örneğin. Türkiye'de birlik denince,

idealizme göre, ulus birliği anlaşılmalıdır veya birlik denince milliyetçiler akla gelir. Böylesi birlik anlayışı, şüphesiz ki karşı-devrimcidir ve bu anlayışı "sol" görünümü altında TİKP savunmaktadır.

Birlik sorununu, sınıfsal durumdan ayrı ele almak mümkün değildir. Egemen sınıfların yönetimine karşı, tüm sınıfların birlik sorunu vardır. Bu şüphesiz, sınıf ittifakları gündemine girer.

Bizde, halkın çıkarlarını savunduğu iddiasında olan siyasal gruplar arasında ve genel olarak tabanda, devrime sempati duyan tüm devrimcilerin birlik sorunu vardır.

İşte bu noktada, solda "Neden birlik olmuyor?" sorusu gündeme gelmektedir.

Bu sorunun temelinde bizce iki nokta vardır ve cevabı da iki noktayı içerir:

-Sübjektif durum (yani proletaryanın, genel olarak halkın çıkarlarını savunan siyasal eğilimlerin durumu, kendi içindeki -sınıflar temelinde- saflaşmaları vs.)

-Objektif durum (Siyasal grup veya eğilimlerin sınıf temeline oturamaması, yani küçük burjuva sınıf temeline dayanmaları yüzünden bunun üstyapıya yansıması doğal olarak parçalanma olmaktadır.)

Bu iki nokta, aslında birbirinden ayrılamaz. Sınıf mücadelesi insanların iradesinin dışında süreceğine göre, geriye sübjektif durum yani parti kalıyor. Bugün partinin olmaması, yani sınıf mücadelesinde insiyatif kullanan, önderlik fonksiyonunu yerine getiren, sınıfların çıkarlarını kendi bünyesinde birleştiren bir partinin yokluğu bugünkü bölünmüşlüğün, dağınıklığın ana nedenidir. Elbette parti, önderlik fonksiyonu sınıflararası ittifakı bugünden yarına çözümleyecek sihirli bir reçete değildir. Yani şu anlayış idealizmdir: "Parti oluşacak, dağınıklık yok olacak." Birlik meselesini sınıfsal temelden koparmak kimsenin elinde olamaz. Sınıf mücadelesine kumanda "edecek bir PARTİ oluştuğunda dahi, sınıflar arasında çelişkiler, çeşitli sınıfların (köylülüğün, küçük burjuvazinin) çıkarlarını savunan siyasal örgütler varlığını sürdürecektir.

Bu yazıdaki amacımız, birlik sorununa kendi açımızdan açıklık kazandırmaya çalışmaktır. En başta, sübjektif açıdan çeşitli oportünist siyasal grupların birlik sorunu hakkındaki görüşlerini ortaya sermek, birlik üzerindeki zararlı etkilerini göstermektir. Çünkü "Neden birlik olmuyor?" sorusunun bir cevabı da, bugün birlik çığırtkanlığı yapanların sınıfsal anlayışlarında yatmaktadır. Bu yüzden birliğe giden yol kesinlikle mücadeleden geçer.

Bugüne kadar birliği sağlamak üzere yola çıkan birçok grup vardır. Hatta entelektüel bir çevreye hitap etmekten öteye gitmeyen küçük bir aydın çevresinin dahi, büyük iddialarla birliği sağlamaya çalıştığı görülmüştür. Örneğin, 1974 sonu ve 1975 başlarında, İstanbul'da 3-5 aydın vasıtasıyla yayınlanan "Sosyalist Birlik" Dergisi, Türkiye sosyalist hareketinin birliğini sağlamak amacıyla ortaya çıkar. Derginin 1. sayısındaki başlık şudur: "Sosyalist Hareketimizin Birleşme Toparlanma Manifestosu". Derginin bütün yazılarında sosyalist hareketin birliğinin nasıl sağlanacağını yazıp duran entelektüel "Sosyalist Bir-

lik" yazarları, aslında, sol hareketin dağınıklığının bir karikatürü olmaktan öteye gidememişlerdir. Partinin oluşturulması için şu hayali iddialarda dahi bulunabiliyorlardı:

> *"Esasa ilişkin konularda anlaşmazlığa düşmelerine imkan olmayan, işçi sınıfının fiili öncülüğünü kabul eden grup, çevre ve partilerin önünde duran ACİL BAŞ GÖREV BİRLEŞİK SOSYALİST PARTİNİN kurulmasıdır. Partinin kuruluşu bir BİRLEŞME KURULTAYI'ndan geçmelidir."*

Sosyalist Birlik, işçi sınıfının ideolojik öncülüğünü savunanları da unutmamış, onlara da cephe içinde yer vermiştir.

Bugün bu iddialarla ortaya çıkanların hiçbir varlığı olmadığı gibi, bu entelektüel çağrıdan, dergiyi eline geçirebilenlerin dışında, kimsenin haberi dahi olmamıştır. O halde bu örneği niye verdik? Bugüne kadar bu örneğin mantığıyla hareket eden birçok girişim olmuştur. Hala da birlik sorununda hayaller peşinde koşanlar yok değildir. Yine 1975 yıllarında, TİKKO (Türkiye İşçi Köylü Kurtuluş Ordusu), THKO (Türkiye Halk Kurtuluş Ordusu), Halkın Yolu (HY) gruplarının oluşturduğu "İhtilalciler Cephesi" bu "örneğin" mantığından pek farklı değildir. Bundan ders alamayanlar, bir yıl sonra HB (Halkın Birliği), HY, HK (Halkın Kurtuluşu) "Proleter Devrimcilerin Birliği" adı altında parti oluşturmaya kalkışmışlardır.

Bu girişimlerin sonucu gerçekten hüsrandır: Binlerce sayfalık yazılarla ardı arkası gelmeyen suçlamalar ve kimseye terk edilmeyen Marksizm-Leninizm...

Tüm birlik denemelerinin, çağrılarının arkasında küçük burjuva sınıf temelinden kaynaklanan subjektivizm (faydacılık, siyasi üçkağıtçılık vs.) yattığından, her adım yeni bir birlik girişiminin olumsuz örneğini vermekten öteye gidememiştir.

"Sosyalist Birlik" denemesi, kötü bir taktikle, yakın dönemde yeniden piyasaya sürülmeye çalışılmıştır. Bu örnek, "birlik" paravanası altında, aslında yeni bir grup (parçalanmayı daha da artıran) oluşturma denemesinden başka bir şey değildir. Birlik adına ortaya çıkan grup oluşturma çabası, birlik özlemleri adına neler yapıldığının yeni bir biçimiydi. Kendi özlemlerini tatmin etmek amacıyla, "Birçok siyasi grubu birleştireceğiz." iddiasıyla ortaya çıkan Devrimci Sol içindeki hainler çetesi şimdi ne olmuştur? Bırakınız birçok grubun birleştirilmesini, kendi içinde dahi "birliği" sağlayamamışlardır. Soruyoruz hainler çetesinin peşinden "birlik olacak" diye giden iyi niyetli devrimcilere: "Peşinden gittiğiniz amaç gerçekleşti mi? Açıkça kandırılmadınız mı?"

Birlik sorunu bugüne kadar, siyasi gruplar arasında bir "çağrı sorunu" olagelmiştir. Elbette ki, kesin çözüm partinin oluşturulması ve sınıf mücadelesine doğru politik çizgiyle kumanda edilmesidir. Ama "birlik" diye birliğe zarar veren oportünist önyargıların eleştirilmesi görevini elimizden bırakmamalıyız. Aksi takdirde, birlik sorununda üzerimize düşen görevi yerine getirmemiş, oluruz.

BİRLİK NEDİR?

Birlik, kelime olarak tek başına birçok anlam ifade eder. Bu anlamları tek tek ele almadan, birlik sorununa açıklık getirmek mümkün değildir. Birlik sorununu üç unsura ayırabiliriz:

1) Parti birliği (ideolojik, siyasi, örgütsel birlik)

2) Cephe birliği (parti kumandası altında, iktidara yönelik çeşitli sınıf ve ta bakaların birliği)

3) Partinin olmadığı bugünkü koşullarda, faşizmin saldırılarına karşı ve devrimcilerin genel olarak güçlerini birleştirmesi çerçevesinde güç birliği (ey lem birliği).

Türkiye sol hareketinde, bugüne kadarki birlik denemelerinin gösterdiği gibi, genel olarak parti, cephe, eylem birliği hep birbirine karıştırılmış, bu karmaşık ilişkiler içinde suçlamalar birbirini takip etmiştir. Partiyi oluşturacağız diye birçok grup bir araya gelerek protokoller imzalamış, eylem beraberliklerine "işte cephe" gözüyle bakılmıştır.

Parti birliğinin (ideolojik birliğin), birçok grubun bir araya gelip protokol imzalamasıyla, kurultay düzenlemesiyle (1970 yılında düzenlenen sosyalist kurultay hatırlansın) gerçekleşemeyeceğini, Leninist örgütsel ilkeler açıkça göstermektedir. Ki, ülkemizin bu konudaki pratiği de bu gerçeği yeterince doğrulamaktadır. "Partiye giden yol" diye oluşturulan birliklerde, aslında, küçük burjuva grup anlayışına dayanan gruplaşmalar -bırakın birbiri içinde erimesini! - birbirlerinin kuyusunu kazmaktadırlar. Sonuç yine eskiye dönüştür.

Neden böyle bir şey önerilir? Bunun arkasında yatan, küçük burjuva dünya anlayışından kaynaklanan kendine güvensizlik, cesaretsizlikten başka bir şey değildir. Sınıf mücadelesinin gereklerini yerine getirebilme cesaretini kendinde bulamayan siyasi eğilimler, hemen birlik paravanası arkasına gizlenirler. "Bütün gruplar benim etrafımda erimezse bu iş olmaz.", "Birçok grup bir araya gelmeden parti kurulmaz.", "Marksizm-Leninizm harekete egemen olmadan parti oluşmaz.", "Önce -binlerce sayfa tutan- bir program gerekir." vs. Bütün bunlar, kendine güvensizliği örtmeye çalışan "birlik maskeleridir".

Parti birliğini idealleştiren gruplar "bilimsel" temellere dayanan anlayışlarına "kanıt" olarak Bolşevik Partisi'ni verirler. Onlara göre, bolşevizm taklit edilmelidir. Bolşevizmin örgütsel ilkelerinin uluslararası özellikleri tamamen taklitçiliğe indirgenir. Birçok grubun bir araya geleceği bir "bolşevik kongresi" hayal edenler bugün de yok değildir. Oysa Lenin'in birlik konusundaki görüşleri o kadar açıktır ki, tahrif edilmesine imkan yoktur:

> *"İşçilerin birliği gereklidir. Ve hiç akıldan çıkarmamak gerekir ki, bu birliği onlara kendilerinden başka hiç kimse veremez! Kendilerinden başka hiç kimse birlik sağlamalarına yardımcı olamaz. Kimse birlik sağlayacağına 'söz veremez', bu boşuna bir böbürlenme, kendi kendini aldatma olur. Birlik, entelektüel*

gruplar arasındaki 'anlaşmalarla 'yaratılamaz'. Böyle olabileceğini sanmak üzücü, toy ve saf bir aldatmacadır. Birlik elde edilmelidir. Ve sadece işçiler, sınıf bilinçli işçiler dirençli ve sürekli çabalarıyla bu birliği elde edebilirler.

"Kocaman harflerle 'birlik' sözünü yazmaktan, bunu sağlamaya söz vermekten ve kendini birlik savunucusu olarak 'ileri sürmekten' kolay bir şey yoktur. Oysa gerçekte, birlik ancak ilerici işçilerin, bütün sınıf bilinçli işçilerin çabalan ve örgütlenmesiyle geliştirilir.

"Örgütlenmeden birlik sağlanamaz." (Sağ ve Sol Sapmalar)

Oportünizm, örgütsel planda, Leninist örgütsel ilkeleri tahrif etmede ve yeni metotlar geliştirmede epey mesafe kat etmiş sayılabilir. Bugün "Bir kongre toplansın, birlik böylece sağlanır." diyenler gittikçe azalmıştır ama buna karşılık yeni metotlar geliştirilmiş ve piyasaya sürülmüştür.

Örgütsel planda, oportünizm bugün "parti sorununu bilinmeyen bir tarihe ertelemek" biçiminde bir metot geliştirmiştir.

Partinin oluşturulmasını, daha doğru bir deyimle Türkiye halklarının devrim mücadelesine önderlik etme fonksiyonunun yerine getirilmesini bilinmeyen bir tarihe ertelemek, bu sorunu kadrolaşma, ideolojik birlik ve örgütlenme süreci olarak değil, entelektüel platformda, Marksizm-Leninizmin Türkiye soluna egemen olması olarak, yani binlerce sayfalık "program" yazıları hazırlama süreci olarak kavramaktır.

Marksizm-Leninizmin kavranılması, tartışma götürmez şekilde açıktır ki, bir partinin oluşmasının ve de önderlik ederek yaşayabilmesinin şartıdır. Bu nokta tartışılmaz. Ama oportünizm bunu çarpıtmaktadır.

Hayatın canlı pratiğinden, örgütlenmeden, kadrolaşmadan kopuk olarak, program hazırlama adına binlerce sayfalık yazılar yazdıktan sonra partinin kurulacağını ve de Türkiye halklarına önderlik edeceğini beklemek saflıktan başka bir şey değildir. Bütün sorun, önderlik rolünü oynayabilecek bir örgütlenmeyi yaratmak ve bu örgütlenme için gerekli ideolojik birlik düzeyine gelebilmektir. Önderlik, açıktır ki, kimseye (hiçbir gruba, hiçbir partiye) dışarıdan verilmez, önderlik hayatın içinde kazanılır.

M.Çayan'ın dediği gibi, "Dünyanın hiçbir ülkesinde devrim hareketi, önce teorik planda binlerce sayfalık yazılar yazıp, sonra da pratiğe geçmemişti(r)." (Bütün Yazılar)

Entelektüel gevezelikle siyaset olunabileceğini ispat etme gayretinde olan grup "Birikim"dir. Türkiye kendi içinden bu orijinal grubu da çıkarmıştır. Birikim sayfalarında yayınlanan binlerce sayfalık yazılarla (Marksist-Leninist teorik tahlillerle) Türkiye solunda hakimiyet kuracaklarını sanan, bu yolla "siyasi grup" olduktan sonra, diğer grupların da kendi etrafında eriyeceğini hayal eden Birikim'in entelektüel yazı kadrosu şunu iyi bilmelidir: Türkiye halkları kendi çıkarlarının kavgasını teoride, pratikte verenleri önder olarak kabul ede-

cektir. Binlerce sayfalık dergi yazılarıyla hakimiyet kuracaklarını zannediyorlarsa yanılıyorlar. Onlar geleceğe sadece dergi yazılarıyla bir "kültür" mirası olarak kalacaklardır, o kadar.

Birlik sorununun -yani parti- bilinmeyen bir tarihte gerçekleşeceğini, bu yüzden yıllarca program hazırlığının yapılması gerektiğini savunan iki grup da Emeğin Birliği (EB) ve Kurtuluş (KSD)'dur.

EB şöyle diyor:

> *"Bir proletarya partisinin oluşması demek, o ülkedeki sınıf mücadelesinde büyük, önemli gelişim ve değişimlerin olmuş ve belirginleşmiş olması demektir."* (Faşizm ve Faşizme Karşı Mücadele, syf.137)

Stnıf mücadelesinde "büyük" ve "önemli" değişimler, gelişmeler olduktan sonra partiye ne gerek kalıyor? Ayrıca, böylesine gelişmelerin partisiz olabileceğini savunmak, kendiliğindenciliğin önünde "secdeye" durmaktan başka nedir ki? Elbette, partinin oluşması sınıf mücadelesine ÖNDERLİK açısından önemli ve niteliksel bir değişimdir. Ve böyle olduğu içindir ki, parti sorunu, EB'nin yaptığı gibi belirsiz bir tarihe ertelenip siyasi görevlerden feragat edilemez.

KSD de aynı yaklaşım içindedir:

> *"Proletarya partisinden bahsedebilmek için, her şeyden önce, en temel olarak Marksizm-Leninizmin harekete egemen olması gerekmektedir."* (sayı 11, 1977)

Bu sözlerin (bakış açısının) sunulduğu yıl 1977'dir. KSD hala Marksizm-Leninizmin harekete egemen olabilmesi için ideolojik mücadele vermektedir. Elbette ideolojik mücadele -Marksizm-Leninizm ile oportünizm-revizyonizrn arasına kesin sınır çekmek- proletarya partisinin oluşabilmesi açısından temel bir önemdedir. Ama sorunu örgütlenme, kadrolaşma, önderlik edebilme kabiliyeti ile birleştirmek şarttır. Aksi durum, pratikten kopuk program hastalığından başka bir sonuç yaratmaz. Kitap sayfaları arasında, soyut program tartışmaları ideolojik netliği değil, entelektüel bilgi alışverişinin "netliği"ni, yani karmaşıklığını ortaya çıkarır. Bu bakış açısı, bir partinin hiçbir zaman mükemmel bir anlayışla kurulamayacağını, teorinin ancak hayatın canlı pratiğinde gelişip zenginieşebileceğini anlayamamaktadır. Parti çok "bilimsel" araştırmalardan sonra gökten bize bahsedilmeyecektir. Onu yaratmak komünistlerin elindedir. Oturup "Marksizm-Leninizmin harekete egemen olmasını" beklemek, sadece ve sadece bu işin bahşedileceğini beklemektir.

Parti birliği sorununda oportünist yaklaşımlardan birini de Devrimci Yol (DY) vermektedir. DY'nin anlayışı-tipik kendine güvensizlik ve mükemmeliyetçiliktir.

DY'ye göre, bir hareket ancak geniş halk kitlelerini kucakladığı zaman (yani partinin ikinci aşamasında) PARTİ olabilir. Bu mantıktan hareket eden DY, THKP-C'nin PARTİ olmadığını ve bu yüzden de yenildiğini iddia etmektedir. İş-

te bu mantıktır ki, bugün DY'ye, "milyonlarca" emekçiyi harekete geçirdiğini söyletiyor da, PARTİ olabileceğini söyletmiyor.

DY sınıf mücadelesine önderlik etme cesaretinde değildir. Oportünist görüşleri onu bu hale getirmiştir. Kitlelerin kazanılması hareketin her dönemde temel hedefidir. Çünkü kitleler kazanılmadan, devrim saflarına çekilmeden devrim olmaz. Ama kitlelerin kazanılması göreviyle PARTİ sorununu birbirine karıştırmak saçmalıktan başka bir şey değildir. PARTİ de kitleleri kazanabilmenin bir aracıdır, yoksa kitlelerin kazanılmasının bir sonucu değil! DY'nin direniş komiteleri konusundaki tavrı bunun kanıtıdır. Direniş komiteleri, önce dar kadro örgütlenmesi olarak PARTİ örgütlenmesine hizmet eden bir araç olmuş, daha sonra ise kitlesel örgütlenme olmuştur. Bu mantık, KSD ve EB'de var olan, sınıf mücadelesinde önemli ve büyük mesafeler kat edildikten, Marksizm-Leninizmin harekete egemen olmasından **sonra** partinin olabileceği mantığının ta kendisidir.

Bir partinin oluşması her şeyden önce, kadrolaşma (buna bağlı olarak ideolojik netliği sağlama), sınıf mücadelesine önderlik edebilme sorunudur. Oportünizm, PARTİ'yi yaratmak azminde ve cesaretinde olmadığı için, bin bir türlü gerekçe bulur. (*) PARTİ bir mücadele sürecini içermek zorundadır. Bugünden yarına, sübjektif niyetlerle bir çırpıda parti oluşturulamayacağını, birçok deney açıkça göstermiştir. Niyetler, görünüşte "birlik"ten yana olsa da, madalyonun öbür yüzünde binbir türlü tezgahların hazırlığı vardır.

1976'da oportünist cephenin oluşturduğu "Proleter Devrimcilerin Birliği" böylesine bir deneydi. Yakın dönemde EB-Kitle bütünleşmesi ve BİRLİK YOLU örgütlenmesi de birlik sorunundaki olumsuz örneklerden biridir.

Bu deney, birlik konusunun sübjektif değerlendirildiğini açıkça gösterir. Bir partinin, grupların ideolojik olarak asgari düzeyde birbirlerine yaklaşımları temelinde de oluşturulabileceğini kanıtlamak isteyen bu iki grup, sonuçta kendi içlerindeki sübjektif yargıları (aslında küçük burjuva sınıf temelinden kaynaklanan anlayışları) atamamalarından ötürü, kendi anlayışlarının yanlışlığını kanıtladılar. Bir şey sadece istemekle olmaz. Niyetlerle, iyi niyetlerle PARTİ oluşabilseydi, şimdiye kadar çoktan parti de kurulurdu, cephe de. EB ve Kitlenin - birbirlerini proletaryanın temsilcisi, bolşevik olarak görmelerine rağmen ayrılışlarındaki suçlamaları dediklerimizi kanıtlar niteliktedir: "Aslında grup yapını dağıtmadın.", "Kendi grubunu dağıtmayıp benimkini yutmaya çalıştın." vs. gibi. Nerede kaldı bolşevik birlik? Parti birliği sorununu her türlü sübjektif niyetten, iyi niyetten ayrı olarak ele almalıyız. KSD'nin de bu konuda bir deneyi var-

---

(*) Kimileri de bir çırpıda PARTİ olup çıkarlar. Elbette kendini PARTİ ilan etmeye kimse mani olamaz. Ama PARTİ ilanıyla parti olunsaydı, sorun çok kolaylaşırdı. Bu kendini kandırmaktan başka bir şey değildir. Sorun önderlik, doğru mücadele çizgisini hayata geçirebilme sorunudur. VP (Vatan Partisi). TSİP (Türkiye Sosyalist işçi Partisi), TİP (Türkiye İşçi Partisi), TDKP (Türkiye Devrimci Komünist Partisi), TKP (Türkiye Komünist Partisi) vs. "parti"dirler ama önderlik, doğru politik çizgi açısından onların "PARTİ" oluşları bir tartışma konusu olmaktan öteye gitmez.

dır. 1973-74 yıllarında oluşan birlik platformunda, şimdiki KSD'lilerle, yurtdışı X örgütlenmesine ve Acilcilere (A), DY "üçkağıt atar" ve kendi grubunu oluşturur. Sonuç ne oldu? Sübjektif niyetlerle oluşan "birlik momenti", sınıf gerçeklerine, sübjektif örgütlenmenin gereklerine (kadrolaşmaya, örgütlenmeye, önderlikten ideolojik birliğe) uymadığı için dağılıp gitti. Sonuç ise karşılıklı suçlamalardan ibarettir.

Kısa vadeli de olsa, mevcut sorunlara asgari düzeyde yanıtlar getirecek, proletarya partisinin inşa sürecinin kısaltılmasına yardımcı olabilecek gruplararası bir koordinasyon da mümkün müdür? Böyle bir girişim daha önce cereyan etmiş, ancak şu güne kadar olumlu bir gelişme sağlanamamıştır. Olumsuz bir şeyin yeniden tekrar edilemeyeceğini KSD de iyi bilmektedir. Ama yine de aynı nakaratı tekrarlamaktadır.

Parti birliği, bu şekildeki "birlik momentleriyle" oluşturulamaz. İdeolojik birlik böylesine muğlak bir zeminde veya her kafadan bir ses çıkaran gruplar arasında sağlanamaz. Aksini söylemek, saf iyiniyetlilikten, hayalcilikten başka bir şey değildir.

Bu hayalciliğin peşinden bugün de koşanlar vardır. Devrimci Sol'dan ayrılan birkaç kişi, bu hayallerle ortalıkta dolaşmaktadırlar. Saçma sapan görüşlerle dolu isimsiz broşürlerinde birlik adına çağrı yapıyorlar. Sovyet, Çin dışında kalacaksın, hükümet değişiklikleri olarak değil de, devletin yeniden örgütlenmesi olarak (ne büyük keşif!) devrimi savunacaksın ve bunu uzun süreli göreceksin. Ne güzel! Şimdi herkesin bu "ilkeler" etrafında birleşmesini mi bekliyorlar dersiniz?

Yok! Buna belki inanacak kadar "saflar" vardır ama işin gerçeği nedir? Bu basit "ilkeler" etrafında neden birlik oluşmuyor? Hayalciliğin, rüya görmenin "ne" olduğunu bilen bir kimse, bu soruların da cevaplarını biliyor demektir!

CEPHE NEDİR?

Cephe, en genelde, bir iktidara veya belirli bir hedefe karşı çıkarları birleşen çeşitli sınıf ve tabakaların birliğini ifade eder. Bu tanımlamayla da görüldüğü gibi, cephe sınıf ittifaklarından başka bir şey değildir.

Proletarya, burjuva iktidarını devirmek, yani devrim yapmak için cepheyi, sınıf ittifaklarını kesinkes oluşturmak zorundadır. Oportünizmin her türünün ortak noktası, cepheyi, sınıf ittifaklarını küçümsemesi, belirli ittifakları reddetmesi veya cepheye alınmayacak kesimleri ittifaka dahil etmek istemesidir. Troçkizmden sağ sapmaya, revizyonizmden sol sapmaya kadar bu gerçek değişmez.

Cephenin biçimlenmesi ülkenin içinde bulunduğu sınıfsal ilişkilere bağlıdır. Emperyalist-kapitalist ülkelerde burjuva iktidarına karşı, sosyalist devrimi hedefleyen proletaryanın oluşturacağı cephe, proletarya dışında, kırsal kesimdeki kır proletaryası, orta köylülük, kent orta tabakalarından oluşur. Cepheye muhtevasını veren, sosyalist devrim ve buna uygun sınıfsal ilişkilerdir... Ama

TKP'ye göre, emperyalist-kapitalist ülkelerde de "ileri demokratik düzen" hedeflenmelidir. (Bkz. Ürün, sayı 44) Neden? TKP Fransa, Almanya, ABD gibi emperyalist ülkelerin önüne sosyalist devrimi koymamaktadır. Çünkü o, proletaryanın iktidara yönelik eyleminden çekinmektedir. Bunun kaynağı kendine güvensizliktir.

Emperyalizmin sömürgesi, yarı-sömürgesi durumundaki ülkelerde cephe, demokratik halk devrimi sürecinin muhtevasına uygun olarak biçimlenir. Bu tip ülkelerde cephe, emperyalizme ve egemen sınıflara karşı ezilen sınıfların birliğini ifade ettiği gibi, aynı zamanda da askeri örgütlenmesi durumundadır. Çünkü emperyalizme karşı halk savaşının zorunlu bir durak olduğu ülkelerde, işçi, köylü ve küçük burjuva tabakaların birliği ve örgütlenmesi silahlı mücadele süreci içinde gerçekleşir. Çin, Vietnam ve tüm halk savaşı veren sömürge, yarı-sömürge ülkelerin devrim tecrübeleri bunu açıkça doğrulamaktadır.

Cephe adı, çeşitli ülkelerde, devrim sürecinin içinde bulunduğu aşamalara uygun olarak değişebilir. Emperyalizme karşı cepheler ulusal niteliktedir ve o adı alırlar. Faşizme karşı oluşan cepheler ise, genellikle, birleşik halk cephesi diye adlandırılır. Cephe ülkenin sınıfsal ilişkilerine bağlı olarak oluştuğu için, cephe biçimlenmesi adı da buna uygun olarak değişim gösterir.

Emperyalizmin III. bunalım döneminde, bizim gibi ülkelerde ise, cephenin oluşumunda ve biçimlenmesinde değişimler olmuştur.

Çin, Vietnam gibi ülkelerde, Mao'nun belirttiği gibi, üç şey gereklidir devrim için: Parti, birleşik cephe ve silahlı mücadele. Bu tespit, yeni-sömürge ülkeler için de genel olarak geçerlidir. Çünkü yeni-sömürge ülkelerde de halk savaşı zorunlu duraktır. Ancak emperyalizmin III. bunalım dönemindeki değişmeler ve de ülkemizin özgül farklılıkları halk savaşının ilk aşamasında nitelik değişimler yapmıştır. Bu değişim doğal olarak cephe sorununa da yansımaktadır.

II. bunalım dönemi halk savaşı sürecindeki ülkelerde cephe, halk kitlelerinin kendiliğinden ayaklanmasının ve kurtarılmış bölgelerin başlangıçta yaşayabilmesinin doğal sonucu olarak, iki özellik gösterir:

-Cephe kitlesel katılımlıdır.

-Parti ve cephe birbirinden ayrıdır.

Bu iki özellik birbiriyle diyalektik ilişki içindedir, birbirinin nedenidir.(*)

Günümüz yeni-sömürge ülkelerinde ise, başlangıçta politik gerçekleri halka açıklamanın bir aracı olarak silahlı propagandanın verilmesinden ötürü (öncü savaşı aşaması) bu iki özelliği aramak gerçeklere gözlerimizi kapamaktır. Öncü savaşı aşamasında, parti elemanları doğrudan savaşçı olduğu için, parti

---

(*) TKP/ML-TİKKO da II. bunalım dönemi Çin'ini taklit etmektedir. TKP/ML'ye göre, başlangıç aşamasında da parti-ordu (bize göre cephe) birbirinden ayrı örgütlenmelidir. Öncü savaşı ve politik-askeri liderliğin birliği ilkesi yanlıştır. Bu anlayış İ.Kaypakkaya'dan başlayıp günümüze kadar devam ettirilen kopyacılıktan başka bir şey değildir.

ve cepheyi fiilen ayırmak mümkün değildir. Parti silahlı propagandayı yürütürken, aynı zamanda tüm sınıf ve tabakaların birliğini emperyalizme ve oligarşiye karşı olan cephe içinde sağlar. Silahlı mücadele saflarına çeşitli sınıf ve tabakalardan emekçilerin katılımıyla cephe genişler, gelişir. Cephe örgütlenmesi halkın örgütlenmesi, yani devrim saflarına çekilmesiyle birlikte giderek partiden ayrı bir yapıya sahip olur. Cephe elbette partiden ayrı askeri bir örgütlenmedir ve partiye tabidir. Bu ilke, parti-cephe ilişkisi açısından her zaman geçerlidir. DY, bu genel ilkeyi (öncü savaşını reddettiğinden ötürü) politik-askeri liderliğin birliği ilkesiyle aynılaştırır. Bu yüzden de, öncü savaşı aşamasındaki parti-cephe ilişkisini kabul etmez. Politik-askeri liderliğin birliği ilkesi, öncü savaşı aşamasında parti elemanlarının bilfiil savaşçı olması, yani cephe üyesi olması gerçeğini ifade eder.

Cephe, kitlesel katılım geliştiği oranda, ikinci biçimine kavuşur. Çeşitli sınıf ve tabakalarla proletaryanın sınıfsal birliğini politik ve askeri olarak ifade eden devrimci halk cephesi, geniş halk kitlelerinin birliğini veya sınıfsal örgütlerin ittifakını içerir. Bu cephe, emperyalizm ve oligarşiyi yıkarak parti kumandası altında iktidara geçer.

Devrimci halk cephesi, emperyalizme ve oligarşiye karşı çıkarları birleşen tüm sınıf ve tabakaları kapsar. Bu yüzden cephe içindeki emekçilerin komünist olmaları gerekmez, bağımsızlık ve demokrasiden yana olmaları yeterlidir. Parti, cephe içinde insiyatifi elinde tutarak, halk kitlelerini sosyalizm davası yönünde eğitir, hatta iktidarda bile bu mücadele sürer.

Devrimci halk cephesi, demokratik halk devriminin muhtevasına uygun olarak, ulusal ve anti-faşist karakter gösterir. Bu özellik ulusal veya sınıfsal mücadelenin ağırlık kazandığı dönemlere göre değişebilir, ulusal veya demokratik yan ön plana çıkabilir.

Ülkemizde devrimci halk cephesinin bir özelliğini de objektif olarak var olan Kürt milliyetçi örgütler teşkil edecektir. Leninizm milliyetlere göre örgütlenmeyi reddeder. Ve Kürt emekçi halkının çıkarları da milliyetlere göre örgütlenmekten değil, sınıf çıkarları etrafında proletaryanın partisi ve cephesi etrafında örgütlenmekten geçer.

Kürt milliyetçi örgütler de, geniş halk kesimlerinin birliğini ifade eden devrimci halk cephesinde yer almalıdır. Böylesi bir durum, bu tür örgütlere hiçbir zaman Kürt halkının temsilcisi unvanını vermez. Zaten sorun belirli bir hedefe karşı mücadelede anlaşmaktır.

Bu çerçevede kısaca toparlarsak; bizim gibi yeni-sömürge ülkelerde cephe iki biçim kazanır:

-Öncü savaşı aşamasında, parti elemanlarının bilfiil savaşçı olduğu savaşanların cephesi,

-Geniş halk kesimlerinin birliğini ifade eden devrimci halk cephesi.

Şüphesiz ki, bu iki biçim özde birbirinden mekanik biçimde ayrılamaz. Tersine, savaşçıların cephesi devrimci halk cephesinin öncü savaşı dönemindeki biçimini ifade eder. Savaşçıların cephesi, devrimci halk cephesini yaratır.

BUGÜNKÜ KOŞULLARDA GÖREV NEDİR? CEPHE NASIL OLUŞACAKTIR?

Cephe sorununda, devrimci hareketi diğer oportünist gruplardan ayıran temel hususlardan biri de, bugünkü koşullarda cephenin hangi biçimde ve nasıl oluşturulacağıdır.

Öncü savaşını "sol", "fokocu" vs. bir çizgi olarak değerlendiren bütün oportünist gruplara göre, savaşçıların cephesi diye bir cephe oluşturmak yanlıştır. Görev "direniş cephesi", "ulusal demokratik cephe", "birleşik halk cephesi" vs.yi oluşturmaktır. Bugün Türkiye'de cepheyi reddeden hiçbir siyasi yoğunluk bulunmamaktadır. Çünkü devrimden yana olmak, sınıf ittifaklarından -yani cepheden- yana olmak demektir. Ama cephe teoride savunulmayla hayata geçmez. "Ulusal demokratik cephe" diye ortaya çıkan TKP ne yaptı? UDC diye bir "belgi" piyasaya sürdükten sonra, mesnetsiz kaldığını görünce, UDC'ye ulaşmak için şu aşamalardan geçmek gerekir diye zevahiri kurtarmaya çalıştı.

Cephenin bugün alacağı biçimi, fonksiyonlarını belirlemedikten ve doğru eylem çizgisini sağlayamadıktan sonra, bütün "cephe belgileri", yaldızlı cephe çağrıları mesnetsiz kalacaktır.

Öncü savaşı aşamasından, partiden -örgütlenme biçimi açısından- ayrı olmayan savaşçıların cephesi oluşturulmadan halk cephelerinden bahsetmek, yaldızlı sözler sarf etmekten öteye bir şey ifade etmez. Bugünkü aşamada, Türkiye devriminin meselesi, parti ve onun savaşçı cephesini oluşturmaktır. Parti-cephe ve silahlı propaganda, devrimin gelişmesi, halkın örgütlenmesi için vazgeçilmez araçlardır.

Bu çerçeveden CEPHE sorununa bakarsak şunu görürüz: Devrim anlayışları açısından farklı olan çizgiler, cephe anlayışlarında da farklıdır. Bu farklılık, parti-cephe ayrımı yapıp yapmama, savaşanların cephesi yerine mesnetsiz birleşik cephe çağrıları yapma noktalarındadır. Ve bu noktalar aslında, Türkiye'de bir halk savaşı tartışmasıdır. Oligarşi ile halk arasında suni bir dengenin olduğu, başlangıçta kurtarılmış bölgelerin oluşamayacağı, geniş halk ayaklanmaları temelinde değil, öncü savaşı aşamasından geçilerek devrimin gelişeceği koşullarda, cephe hangi biçimde oluşacaktır? Çığırtkanlık yapmakla, cephenin farkı nasıl ortaya konacaktır? İşte tartışma budur.

DEVRİMCİ YOLUN CEPHE ANLAYIŞI ÖNCÜ SAVAŞININ REDDİNE VE "PARTİSİZ CEPHE" SAVUNUCULUĞUNA DAYANIR

DY, bugün "direniş cephelerinden bahsedip durmaktadır. "Halk savaşı ne oldu?" sorusuna ise büyük bir pişkinlikle, "Vietnam'da da direniş savaşı verilmedi mi? Vietnam direniş savaşı da halk savaşı değil miydi?" diye cevap veriyor. Kavramları "benzetmek" kolaydır. DY "direniş cephesi" ve "savaşını", ne kadar Vietnam halk savaşına "benzetir"se benzetsin, şu nokta açıklığa kavuş-

maktadır: DY'nin öncü savaşı diye bir "derdi" kalmamıştır. Türkiye'de, Vietnam halk savaşından farklı olarak öncü savaşı aşamasından geçilmesi gerektiği bir kenara bırakılmaktadır. Bu devrim anlayışına uygun olarak da cephe anlayışı geliştirilmiştir. Sanki Vietnam, Çin, II. paylaşım savaşı döneminin Doğu Avrupa ülkelerinde yaşıyormuşçasına, cephe çağrıları, cephe modelleri geliştiriliyor DY tarafından.

DY'nin cephe anlayışını iki noktada eleştiriyoruz.

Birincisi, bugünkü koşullarda, parti-cephe ayrımı yapıp savaşanların cephesi yerine, DY'nin "milyonlarca" emekçisini kapsayan geniş direniş cephesi önerilebilir mi?

İkincisi, parti olmadan cephe çığırtkanlığı yapılır mı? Hele "milyonlarca" emekçiyi kapsayan "direniş cephesi" gibi bir cephe!

DY oportünizmi, tıpkı PDA (Proleter Devrimci Aydınlık) hareketi gibi çığırtkanlığa dayanan mesnetsiz bir politika izliyor. Genel teorik tespitlerin arkasına sığınarak, tarihsel aşamalar arasındaki nitelik farklarını silerek, her şeyin "aynı" olduğunu ve bunun için de politik çizginin kopya edilmesi gerektiğini iddia ederek politikasını tayin ediyor.

Cephe sorununda da böyledir. Emperyalizmin III. bunalım dönemi, suni denge, öncü savaşı vb. üzerine bir kalem çekilerek "direniş cepheleri" çığırtkanlığı yapılıyor. DY'nin çeşitli dergilerinde cephe üzerine yaldızlı tespitleri okumak mümkündür. Direniş komiteleri önerilerini dar kadro biriminden cephesel örgütlenme, halk organlarının nüvesine kadar genişlettiler. (*) Bu cephesel örgütlenmelerin iktidarın "yanı başında" oluşacağını dahi söylediler, yazdılar. (Bak. Devrimci Sol. sayı 1) Son haliyle direniş komiteleri, DY'nin direniş cephesinin (tıpkı TKP'nin UDC'si gibi) kendisinden başka bir şey değildir, işte DY'nin direniş cepheleri:

> *"Anti- faşist mücadelede en geniş anti-faşist güçlerin ortak eylemini örgütleyerek, bu ortak eylemi, demokratik halk iktidarını hedefleyen bir örgütlenmeyle yürüterek, kalıcı başarılar elde edilebilir.*
>
> *"Bu ise faşizme karşı mücadelenin bir direniş cephesinde örgütlenmesini zorunlu hale getirmektedir... Faşizme karşı mücadelenin diğer görevlerinin yerine getirilebilmesinde kavranacak olan temel halka anti-faşist direniş cephesinin oluşturulmasıdır. " (Devrimci Yol, sayı 29)*

(*) Troçkistlerin DY'ye karşı bir iddialarını burada hatırlatmakta yarar görüyoruz. Troçkistler DY'nin direniş komitelerini, kendi "savunma komiteleri"nden pek farklı görmüyorlar. Sadece politik içeriğinin açıklığa kavuşmasını istiyorlar.

> *"DY'nin 30. sayısındaki bu açılım ('faşizme karşı olan', 'her siyasete açık' - Devrimci Sol-) hala sözde kalmakta, gerekli politik içeriğini kazanmamakta-dır. Zaten bu anlayış gerekli politik içeriğini kazandığında klasik DY'nin direniş komiteleri anlayışı 'savunma komiteleri' yani 'Troçkist'anlayışla çakışma tehlikesiyle karşı karşıya kalacaktır."* (Ne Yapmalı, sayı 4, syf.26)

"Faşizme karşı en geniş bir birleşik direniş cephesinin oluşturulmasını sağlayabileceksek, bu cephe içerisinde bizim görüşümüzde olmayan, kornünist-devrimci olmayan halk kesimleri de bulunacaktır. Daha bugünden, bir yanda en sıkı devrimci örgütlenmemizi oluşturup geliştirmek için çalışırken, en geniş halk kesimlerini devrimimizin müttefikleri saflarına kazanmaya... çalışmalıyız." (DY, sayı 30)

DY bugün "temel halka" olarak, "anti-faşist direniş cephesi" önermektedir. Bu cephe hem ulusal, hem de demokratik bir cephe olarak tanıtıldığı için, DY'nin cephesinin teorik bir tespit gibi kavranması olanaksızdır. DY bugün, Türkiye'nin mevcut siyasal ortamında bir cephe önerisinde bulunmaktadır.

Bir cephe çağrısında bulunulabilmesi için, önce kavranması gereken "temel halka" partidir. Parti oluşmadan bütün cephe çağrıları bir hikayeden, içi boş bir çağrıdan öteye gitmez. Ama DY bunu çoktan göze almıştır. Bir parti olmadan cephe oluşturulmayacağını DY bilmiyor mu? Pekala bilir. O zaman neden? Bu soruya tek cevap vardır: DY bir partidir, kitlesel bir nitelik kazanınca da parti olduğunu ilan edecektir.

Bugünkü aşamada, işçilerin, köylülerin, küçük burjuvazinin, kısacası bütün anti-faşist ulusal güçlerin birleşik halk cephesinin oluşturulması önerisinde bulunmak, pasifizmden başka bir şey değildir. Çünkü ülkemizde birleşik halk cephesinin oluşması için geniş halk kitlelerinin parti etrafında birliğinin sağlanabilmesinde, silahlı mücadelenin gelişiminde, yani öncü savaşının gelişiminde önemli mesafeler alınması gerekir. Daha doğrusu, öncü savaşı halk kitlelerinin devrim saflarına çekilmesi süreci olduğundan, partinin savaşçı cephesi giderek geniş halk kesimlerinin katıldığı devrimci halk cephesine dönüşür. Bu örgütlenme, bilinçlendirme sürecidir. Diğer bir nokta da, cephenin baştan itibaren silahlı-askeri bir örgütlenme biçiminde olmasıdır. Küba, Nikaragua, Mozambik, Gine Bissau vb. devrim deneylerinin kanıtladığı gibi, cephe, emperyalizme ve yerli egemen sınıflara karşı bütün halkın savaşçı cephesidir ve partinin yönetimi altındadır.

DY ne yazıyor? Daha devrimin ilk aşamasında, geniş halk kesimlerinin katılabileceği bir cephe öneriyor. Bu çok laf edip hiçbir şey söylememekten başka bir şey değildir ve bu durumuyla DY, TKP'den farksızdır.

DY önerdiği cepheyi nasıl oluşturacaktır? Devrimci halk cephesinin oluşması, parti ve savaşçı cephesinin oluşması ve silahlı mücadele içinde gelişmesi demektir. Ama DY'ye göre böylesi görüşlerin hiçbir önemi yoktur. Parti olmadan da anti-faşist direniş cephesi oluşabilir. Bu da şöyle olur:

"Biz (yani DY) faşizme karşı birliğin, böyle bir direniş cephesi olarak, bugünden yarına kolayca oluşturulmayacağını ve bu iş için çok yoğun çaba sarf etmek gerektiğini biliyoruz." "Bunun için:

"1-Direniş Komiteleri

"2- Böyle bir direniş cephesi içinde yer alabilecek, faşizme karşı aktif bir mücadeleye katılabilecek olan en geniş anti-faşist güçlerin ortak eylemlerini örgütleme çabaları..." (DY, sayı 29)

Evet, DY bugünden yarına -kolay olmasa da- direniş cephesini örgütleme "çabası" içindedir. Bunun için önerdiği iki yol, direniş komiteleri ve anti-faşist güçlerin ortak eylemlerini örgütlemektir.

Direniş komitelerinin, faşizme karşı barışçı -kitlesel- silahlı mücadele verecek olan temei örgütlenme olduğu böylece iyice açıklık kazanmaktadır. Çünkü direniş komiteleri, iktidarı hedefleyen ve DY'nin "anti-faşist güçlerin ortak eylemlerini örgütleme" çabalarıyla birlikte oluşturacağı DİRENİŞ CEPHESİ'nin kendisinden başka bir şey değildir.

Bu örgütlenme biçimi ve bu cephe, halk savaşı teorisinden vazgeçmek, (öncü savaşını reddetme durumunu bir kenara bırakalım) ayaklanma tezine sarılmaktır. Direniş cephesi oluşturulacak ve iktidara yönelinecek!..

Parti ve savaşçıların cephesi oluşturulmadan ve bunun aracılığıyla halk kitlesi bilinçlendirilip örgütlendirilmeden, birleşik halk cephesinin -pratik olarak - örgütlendirilmesinden bahsetmek pasifizmden başka bir şey değildir.

Direniş komiteleri içinde bütün halk kesimlerini -komünist olmasa da- örgütleyeceksin, bunun dışında anti-faşişt potansiyelleri DY etrafında birleştireceksin! DY, Türkiye sol hareketinde, faşizme karşı mücadelede kendisini "merkez" sanmaktadır. Bu yüzden de revizyonist grupları cephe dışına (özellikle TKP'yi) itmiş, diğer grupların sempatizan ve militanlarını da kazanmaya çabalamaktadrr. "Bu grupların sempatizan ve militanlarının bu konular hakkında (iç savaş, direniş komiteleri (Devrimci Sol-) gösterecekleri duyarlılık şüphesiz ki faşizme karşı birlik yolunda ileri adımlar atılmasında çok önemli katkılar sağlayacaktır."

Faşizme ve emperyalizme karşı savaşçı cephe anlayışını bir kenara bırakan DY, diğer sol grupları kendi etrafında eritmenin yollarını aramaya başlamıştır. Bu yüzden HK ile böylesi bir mücadeleye (tabanı kazanma) girmiştir. Her toplantıda, "HK olmazsa bu iş olmaz.", "Sosyal emperyalizm sloganını atabilir." diyen DY, faydacı anlayışı kendi açısından son sınırına gelince, HK'yi birlik konusunda suçlamaya başlar:

"Devrimci Yol'un HK gibi istikrarsız, tutarsız, bugünden yarına görüş değiştiren bir gruba bu şekilde bir "devrimcilik" yaftası asarak böyle bir suni destek sağlaması da sözkonusu olamaz."

Şimdiye kadar HK'ya sağladığı suni desteklere gözlerini kapayan DY, cephe konusunda mesnetsiz bir politika savunduğundan ötürü, politikada faydacılık yapmaktadır.

DY'nin cephe anlayışı, aslında TKP ve EB'nin anlayışından hiç de farklı değildir.

TKP Ulusal Demokratik Cephe önermektedir. O da, bunun hemen gerçekleşemeyeceğini, içi boş bir çığırtkanlık olduğunu "bildiğinden" bu cepheye geçiş için önerilerde bulunmaktadır:

"... *Taban çalışmaları da... UDC'nin belkemiğidir. Fabrikalarda ve emekçilerin yoğun biçimde çalıştığı öteki işyerlerinde ortak sorunların çözümü için komiteler kurmak, somut sorunların çözümü için ortaklaşa girişimlerde bulunmak yapılacak ilk çalışmalardandır.*

"Bu hareketin başarıya ulaşabilmesi için işçi sınıfının sendikal ve politik birliğinin önemli ölçüde sağlanması zorunludur." (Ürün, sayı 45, syf.74) EB'nin de sorunu aynıdır:

"Halihazırda savunmuş olduğumuz güç birliği 'anti-faşist halk cephesi'nden nitelik olarak değil, ancak nicelik olarak farklıdır." (Faşizm ve Faşizme Karşı Mücadele, syf.154)

DY, TKP, EB vs. grupların görüşleri temelde aynıdır. "Anti-faşist halk cephesi zorunludur, oluşturulması gerekir ama pratik durum müsait olmadığı için, önce komiteler veya direniş komiteleri veya güç birliğini oluşturmak gerekir." denilmektedir. Bütün bu görüşler kendi içinde tutarsızdır, çelişkilidir. Çünkü devrimci halk cephesi parti ve savaşçı cephe oluşturulmadan mümkün olmadığından ve söylenenler genel bir şeyi tekrardan başka bir işe yaramadığından, zevahiri kurtarmak için (sınıf mücadelelerinin gereklerinden kaçınmak için) komiteler vs. önerilmektedir.

Siyasette ciddi olmak gerekir. Bir politik tespitin hayata geçmeyeceğini bile bile, (ve de doğru olan tespiti bir kenara bırakarak) sanki bugün yarın olacakmış gibi halka, devrimcilere sunmak ciddiyetsizliktir. Bu ciddiyetsizliğin temelinde oportünist, revizyonist grupların hayat karşısındaki iflasları yatmaktadır.

Bugünkü somut görev nedir?

Ülkemizde sınıf mücadelesini yönlendirecek, geliştirecek, iktidar alternatifi bir proletarya partisi henüz yoktur. Bu koşullarda, ulusal ve demokratik muhtevalı devrimci halk cephesinin oluşması mümkün değildir. Ana görev PARTİ'yi oluşturmaktır.

Karşı-devrimin bizzat zora, silaha başvurduğu bir ülkede, partiyi oluşturma sürecinde dahi bir hareket öncü savaşını sürdürebilme anlayışıyla örgütlenmelidir. Emperyalizme ve oligarşiye karşı mücadele verecek olan bir parti, aynı zamanda çeşitli halk kesimlerinin birliğini ifade eden cepheyi de yaratmış olacaktır. Ama bu cephe, devrimci halk cephesinin bugünkü biçimidir ve bu ikisi birbirine karıştırılmamalıdır. Parti cepheden, cephe partiden ayrı değildir. Elbette parti ile cephe arasında fark vardır. Bu fark, silahlı mücadelenin gelişmesi ve örgütlenmenin genişlemesine oranla ortaya çıkacaktır. Bugünkü koşullarda, bir hareket içinde politik ve askeri önderliği birbirinden ayırmak müm-

kün olmadığı gibi, partinin oluşmasından sonra da parti-cephe birliği devam edecektir.

Halka politik gerçekleri açıklamanın temel yönteminin silahlı propaganda olduğu bir ülkede, cephe, partinin politik kumandası altında savaşçıların birliği demektir ve birleşik halk cephesine de bu yolla varılacaktır. DY ve TKP gibi, kendini "parti" sanarak, daha bugünden bütün halk kesimlerinin geniş katılımını içeren cephe örgütlenmeleri önermek, pratikte iflastan öte bir sonuç doğurmaz, nitekim de öyle olmuştur. TKP'nin UDC'si hikaye olmuş, DY'nin direniş komitelerinden (direniş cephesinden) "ülkedeki iç savaşa" rağmen ses seda çıkmamaktadır. Halbuki bir cephenin varlığı oligarşiye karşı savaş demektir.

ANTİ-FAŞİST GÜÇ BİRLİĞİ (EYLEM BİRLİĞİ)

Ülkemizde son yıllarda, oligarşinin, sivil-faşist örgütlenmeleri ve resmi kuvvetleri vasıtasıyla saldırıları alabildiğine yoğunlaşmış ve halkın can güvenliği sorunu ortaya çıkmıştır. Son olarak AP iktidarı dönemi, resmi ve sivil faşist terörün iyice azgınlaştığını açıkça göstermektedir. Bu durum devrimcilerin önüne somut görevler koymaktadır.

Bu görevlerin başında, faşizme karşı tüm güçlerin eylem birliğini sağlamaya çalışmak gelir. Asgari müştereklerde, sınırları çizilmiş, hedefi belirlenmiş bir çerçeve içinde eylem birliği oluşturma yolunda, bugüne kadar ciddi adımlar atılmış değildir. Bunun nedenlerinden biri, siyasi grupların küçük burjuva sınıf temelinde örgütlenmesidir. Bu yüzden, -bırakınız güç-eylem birliğini- siyasi gruplar eylem birliği platformuna küçük hesaplar gözüyle bakmakta, siyaset adına bezirganlık yapmaktadırlar.

Anti-faşist güç-eylem birliği sorununda diğer bir yanlış anlayış da, TKP ve DY'nin savunduğu anlayıştır. "Tabanda çalışma" ve "anti-faşist güçlerin ortak eylemlerini örgütleme" adına TKP ve DY, anti-faşist güç-eylem birliğinden, siyasi gruplar arası birlik platformundan kaçmaktadırlar. Bu iki siyasi grup, yöresel birimlerde, fabrikalarda veya tek tek okullarda kendi siyasi grup çıkarlarına göre, "tabanda birlik" oluşturmaya çalışmakta ve bunu da anti-faşist eylem-güç birliği adına yapmaktadırlar. Bu anlayış, anti-faşist güç-eylem birliği ilkelerine ters, güç-eylem birliğini zedeleyici, faydacı' bir temele dayanmaktadır.

Elbette tek tek birimlerde, yörelerde, somut duruma uygun olarak güç-eylem birliği yapılabilir. Ama asıl görev, siyasi gruplar arasında güç-eylem birliğini oluşturmaya çalışmaktır. Aksi tavır, her grubun faydacı davranması, dar grup çıkarlarının her zaman ön plana çıkarılması demektir.

Anti-faşist güç-eylem birliğinin sağlanmasında, neden bugüne kadar mesafe alınamamıştır? Çünkü küçük hesaplar, faydacılıklar, sekter tutumlar güç-eylem birliğinin önüne bir dağ gibi dikilmiştir. Sorunun temelinde güç-eylem birliğine olan "bakış" yatmaktadır. Çeşitli siyasal gruplar, genellikle güç-eylem birliği platformuna kendi ilkelerini dikte ettirmeye çalışmışlar, güç-eylem birliği platformuna kendisi için en büyük tehlike olan grubu almak istememiş-

ler ve de bunun "teorik" gerekçesini hazırlamışlar veya güç-eylem birliği platformu kendi siyasal faydacılıklarını açığa çıkarır diye, "Bu benim ilkelerime ters düşüyor." mantığıyla, zedelemişlerdir. Bütün bunları şöyle özetleyebiliriz: Güç-eylem birliğinin siyasal platformu, ilkeleri, sınırları, yapabileceği eylem biçimleri, her siyasal grubun kendi cephe anlayışı ve ilkeleriyle veya siyasal görüşleriyle birbirine karıştırılmaktadır. İşte bu noktada, faydacılık, sekterlik, küçük hesaplar birbirini kovalamaktadır. Bunun temelinde hareketlerin küçük burjuva zeminde gelişmesi yatar.

Sorun bakış açısı sorunudur dedik. Cephe anlayışı güç-eylem birliği ilkeleriyle birbirine karıştırılıyor. Örneğin, KSD güç-eylem birliğinin gerçekleşmemesini şu iki nedene bağlıyor:

> *"a) Ülkemizde Marksîst-Leninist teorinin henüz yeterince kavranılmamış olması. Elbette bilim yerine medrese eğitimi yapılırsa, yetmiş iki buçuk tarikatın doğması da doğal olur.*
>
> *"b) En küçük grup çıkarlarının her şeyin üzerinde görülmesi ve grupların kısa vadede güçlenme arzularının uzun vadeli bir perspektife sahip olmaması sonucu, birbirine karşı kıyasıya mücadele sürdürülmesi."* (Kurtuluş, sayı 29, syf.207)

KSD güç-eylem birliğinin tespitini bu şekilde yaptıktan sonra, sorunun cevabını aslında başka yerde araması gerekmemektedir. Marksist-Leninist teorinin kavranılması güç-eylem birliği platformunun "nedeni" olursa, bu iş "ölme eşeğim" hikayesine döner. Önemli olan, Marksizm-Leninizmi kavramamış dahi olsa, anti-faşist gruplar arasında güç-eylem birliğini sağlayabilmektir. Marksizm-Leninizmin kavranılması parti ya da her siyasal grubun kendi sorunudur. Ve zaten herkesin Marksizm-Leninizmi "kavramış" bir dönemini de hiçbir zaman bekleyemeyiz. Bu noktada, KSD güç-eylem birliği sorunuyla parti sorunlarını birbirine karıştırmaktadır; işte bu anlayış, güç-eylem birliğinin gerçekleşmemesinin bir nedenidir.

KSD'nin "neden" olarak gösterdiği ikinci nokta da aslında bir sonuçtur. Her grubun kendi grubunun küçük hesaplarını her şeyin üzerinde tutmadığı bir ortam hayal edilemez. Bu noktada sorun, anti-faşist mücadeleye bakış açısı ve proletarya partisinin yokluğu sorunudur. KSD'nin tespit ettiği ikinci nokta, DY, EB, HK, TKP vs. için de geçerlidir, kendisi için de... Gerçekten de bugün, her siyasal grubun birbirine -ve anti-faşist mücadeleye- bakışı dardır, kendi grubunun kısa vadeli, küçük hesaplarıyla sınırlıdır. İşte bu noktada ne yapılacaktır? Güç-eylem birliğinden "Olmuyor, ne yapalım?" diye vaz mı geçilecektir? Ve bunun teorik kılıfları da bulunacak mıdır? Evet, bizce bu yapılmaktadır. Siyasal gruplaşmalar küçük burjuva temelde gelişiyor diye güç-eylem birliğinden vazgeçmek, bu platformdan hiçbir şey anlamamak ya da bu platformun ilkelerini cephe ilkeleriyle birbirine karıştırmaktır. KSD güç birliğini "sınıfsal ayrışmanın netleşmesi ve proletarya partisinin oluşumuna paralel olarak .... halk cephesinin oluşturulması" için "zorunlu" görmektedir. İşte mantık bu!

Sınıfsal ayrışma netleşsin, parti oluşsun (yani Marksizm-Leninizm harekete egemen olsun). Evet, çok doğru! Ama o zaman güç-eylem birliği tartışmasına da gerek olmayacaktır herhalde. Zaten KSD gibi, DY, TKP, EB, HK da artık bu gerekliliğe inanmamakta, her şeye "kendi cephesi" gözüyle bakmaktadır. işte güç-eylem birliğinin önündeki engel bu bakış açısıdır.(*)

TKP'ye göre, güç-eylem birliği, UDC'nin bir bölümüdür. Yani güç-eylem birliğini TKP'yle sağlamak için önce UDC'ye girecek formasyonda veya ideolojide olmak gerekir. Peki, o zaman güç-eylem birliğine gerek var mıdır? Zaten UDC içinde olmaz mıyız? TKP'ye göre "gerek" var!

> *"Güç ve eylem birliği çoğunlukla, anti-emperyalist, anti-faşist savaşım cephesinin kurulması yolunda bir ilk aşama, bir ilk adım olarak düşünülmelidir."* (Ürün, sayı 45, syf.63)

Düşünülmesi kolay! Ama bu nasıl olacaktır? İşte bu mantık yüzünden TKP hiçbir güç-eylem birliği platformuna gelmemiştir ve bu kafayla giderse de gelmeyecektir. Bu mantıkla TKP ne kadar güç-eylem birliğinden yana gözükürke gözüksün, aslında kendi etrafından başka bir güç-eylem birliğinden yana değildir, sekter ve dar bakış açısına sahiptir.

DY de aynı mantıktadır. Bu yüzden DY, yaptığı eylem birliği çağrılarına TKP'yi (ve de TİKP'yi -ki zaten TİKP kendisi bu platformun dışına çıkmıştır-) çağırmamaktadır. Çünkü o da kendi cephelerini oluşturmak için çabalamaktadır. TKP UDC peşindedir, DY ise direniş cephesi. TKP UDC'ye ulaşmak için güç ve eylem birliğini "ilk aşama" olarak yorumlarken, DY de, direniş cephesi için "direniş komiteleri" önermektedir. Direniş komiteleri dışındaki anti-faşist güçlerin ortak eylemlerini örgütleme görevini de DY üstlenmiştir. Daha doğrusu, geriye hiçbir şey kalmıyor. (**)

DY'nin bitip tükenmeyen çabalarının arkasında açık olarak şu var: Güç ve eylem birliği ancak benim etrafımda olur, direniş komiteleri içinde çalışmakla olur. Bunun için de diğer sol grupların tabanlarını direniş komiteleri içine çekelim ve örgütleyelim.

(*) KSD, DY ve TKP gibi. bugün, halk cephesi kuralım dememektedir. Fakat o da, güç-eylem birliği sorununu cephe ve parti sorunuyla birbirine karıştırmakta, kendine göre platformun sınırlarını çizmektedir. "Şu grup işçi sınıfının düşmanı, eylem birliği içinde olamaz." mantığı, KSD'nin mantığının tipik yansımasıdır. O zaman güç-eylem birliği nedir? Şu grup olmasın, bu olmasın! KSD'nin ayrıca kendine göre birtakım temennileri vardır: "Üçüncü akımın (Sovyet, Çin dışındaki -Devrimci Sol-) itibariyle birbirleriyle ittifak içine girebilmesi zor değildir. Bu akımın içerisindeki silahlı propaganda savunucuları süreklilik özelliği arz etmediklerinden, her zaman parçalanmalar, dağılmalarla yüz yüze bulunmaları ve sekterlikleri nedeniyle henüz ittifak sorunlarını düşünecek noktaya gelememişlerdir." (KSD. sayı 29, syf.74) KSD burada ne savunuyor? Parti veya cephe birliği mi. güç-eylem birliği mi? Bu belli değildir. Ve bu muğlaklık KSD'nin güç-eylem. birliğini parti ve "cephe sorunuyla birbirine karıştırmasına neden olmaktadır.

(**) DY'nin bu-konuda pratikteki tavrı, Maraş katliamını anma eylemlerinde ortaya çıkmıştır. DY. bütün "anti-faşist güçlerin" ortak eylemlerinin kendi etrafında, kendi örgütlülüğü içinde yapıldığını kamuoyuna göstererek güç birliğini, cephe çabalarını artırmıştır!

Kendini dünyanın merkezi sayan bu mantığın güç ve eylem birliğini savunmadığı pratikte de belli olmuştur. DY, bu görüşlerini açıkça savunması ve yazmasına rağmen, zaman zaman "birlik" çağrıları yapmaktadır (tıpkı DİSK gibi). Bu mantıktaki bir anlayışın bu toplantılarda bir sonuç sağlayamayacağı, amacın sadece "İşte ben birliği savunuyorum " görüntüsü yaratmak olduğu ortaya çıkmıştır. Neticeler bunu doğrulamaktadır. DY, kendi toplantılarını kendi sabote etmektedir. Ve bizce, "Cephe benim etrafımda olur." mantığı devam ettiği sürece, sonuç pek değişmeyecektir.

EB de, güç birliğine DY ve TKP gibi bakmaktadır.

> *"Anti-faşist güç birliği 'anti-faşist halk cephesi'nden daha dar bir ittifak birliğini kapsamakla birlikte, tabiri caizse, anti-faşist halk cephesinin bir önceki evresi ve onun temel taşıdır."* (Faşizm ve Faşizme Karşı Mücadele, EB Yayınları)

EB de, TKP gibi, güç birliğini cephenin bir önceki "evresi" olarak görmektedir. Küçük burjuvazinin, köylülüğün kendi örgütleriyle katılabileceği güç birliği, görüldüğü gibi, EB çerçevesinde oluşmak durumundadır.

Bütün bu yaklaşımların temelinde, cephe sorununda oportünist yorumlamalar yatmaktadır. Bugünden yarına bir cephe (geniş halk yığınlarının örgütleriyle birlikte veya kitlesel olarak katıldığı) oluşturma sevdasındaki bu gruplar, güç birliği sorununu da -istedikleri kadar savunuyor görünsünler- baltalamaktadırlar. Oysa güç birliği, partinin olmadığı ve birleşik halk cephesinin II. bunalım dönemi ülkelerinde olduğu gibi, başlangıçta kitleselliğin oluşturulamadığı bugünkü koşullarda, cephe ve parti çerçevesinin dışında ele alınmalıdır. Çünkü parti, Türkiye halklarının devrim mücadelesine ideolojik, pratik, örgütsel önderlik etme sorunudur ve cephe de bundan ayrı bir olgu değildir. Ama güç-eylem birliği, Türkiye'nin bugünkü koşullarında sınırları, fonksiyonları belirlenmiş bir çerçevede, anti-faşist bütün siyasal grupların ortak birleşme platformudur. Aksi bakış açısı savunulduğu müddetçe, güç birliği sadece konuşulan bir gündem maddesi olmaktan öteye gitmeyecektir.

THKP-C ETİKETLİ GRUPLAR VE GÜÇ BİRLİĞİ

Bilindiği gibi, kendisine THKP-C adını veren birçok grup vardır. Bunların başlıcaları MLSPB (Marksist-Leninist Silahlı Propaganda Birliği), Acilciler, HDÖ (Halkın Devrimci Öncüleri), THKP-C Savaşçıları, THKP-C Sempatizanları vs.dir.

Bu grupların yazılarından okuduğumuz kadarıyla, hiçbirisinin güç-eylem birliği diye bir sorunu yoktur. Onlar için Türkiye'nin bugünkü ortamında, faşizme karşı, diğer grupların eylemlerinin birleştirilmesi anlamında güç-eylem birliği sorunu, tartışılmasına bile gerek duyulmayan bir sorundur. Zaten bu grupların pratikleri de bu doğrultudadır. THKP-C'nin "sol" yorumlanmasına dayanan bu gruplaşmaların, parti oluşumu konusundaki düşünceleri tamamen fokocu-

luğa tekabül eder. Birbirlerine güven veren örgütlerin birleşmesinden veya kendini kabul ettirecek olan bir grubun diğerlerini eritmesinden sonra PARTİ de oluşacaktır. Yani sorun partiyi oluşturmak değil, bir hakimiyet, kadroları deneme kavgasıdır.

Bu konudaki görüşlerimizi "THKP-C ve İki Sapma" broşürümüzde açıkladığımızdan, üzerinde tekrar durmuyoruz.

THKP-C etiketli gruplarla, PARTİ konusunda zıt fikirlere sahibiz. Ama bu gruplarla, eğer savunduğumuz çerçevede, güç birliği etrafında birleşilirse, güç birliği yapılabilir. Elbette önce bu grupların güç birliğinin önemini anlamaları ve kendilerini diğer gruplardan uzaklaştıran fanatik ve sekter tutumlarını terk etmeleri gereklidir. Özellikle MLSPB'nin sol gruplar arasındaki çatışma -ve öldürme- tavrını bir kenara bırakması ve kesin olarak özeleştiri vermesi, hareketindeki ajan provokatörleri atması ve mafia kafasını değiştirmesi gerekir.'

Sorunu ayrıca bazı grupların ortaya attığı "silahlı devrim cephesi" açısından ele alırsak; silahlı devrim cephesi, güç birliğinin dışında bir olgudur ve partinin -cephenin- oluşmasının dışında bir şey değildir. Bu noktada cephe, aynı doğrultuda silahlı mücadele veren diğer bir grupla süreç içinde birlikte hareket edip biçimsel değişimlere uğrayabilir. Ama silahlı devrim cephesi, PARTİ ve CEPHE oluşumundan sonra ortaya çıkacak somut durumda, daha geniş tartışma konusu olabilir. Bugün THKP-C etiketli gruplarla silahlı devrim cephesi oluşturulmasının tartışılmasının bile sözkonusu olmadığı halde, teorik olarak fikrimizi belirtmemiz açısından şunları söyleyebiliriz: Silahlı devrim cephesi PARTİ ile birlikte oluşabilir. Yani PARTİ'nin kumandası altındaki cephenin kendisidir. Fakat somut durumda -12 Mart döneminde olduğu gibi- biçimsel değişimler olabilir. Örneğin, 12 Mart döneminde olduğu gibi, THKP-C, THKO gibi ortak hedefi, sınırları belirlenmiş eylem platformunda "silahlı devrim cephesi" oluşturulabilir. Şimdiki durumda, zaten bir parti yoktur. THKP-C etiketli gruplar ise iktidara yönelik silahlı devrim cephesi örgütleri olmaktan çok uzaktırlar. Bu anlamda bir cepheden bahsedilmesi içi boş bir tartışmadan öteye gitmez.

SONUÇ

Bugünkü siyasal koşullarda, anti-emperyalist, anti-faşist sol grupların güç-eylem birliğine gitmeleri zorunludur. Bu noktada, herkes birbirini küçük hesap peşinde koşan, dar grupçu vs. olarak suçlayabilir ama küçük burjuva temelindeki örgütlenmelerden başka "mükemmel" ne beklenebilir ki? "Her şey benim etrafımda dönmeli.". "Cephe de, güç-eylem birliği de benim etrafımda olur." mantığı terk edilmedikçe, kimsenin güç ve eylem birliğinden bahsetmeye hakkı yoktur. Ve bu platform, bu görev, elini uzatıp da alabileceğin bir şey olmaktan çok uzaklarda kalan bir olgudur.

Bütün "nedenleri, her siyasal grup diğerinin üzerine atarsa sonuç ne olabilir? Bundan anti-faşist hareket zarar görür. Bu yüzden asgari müştereklerde güç-eylem birliği platformunda birleşebilmenin yolları aranmalıdır ve bugüne kadar bu platformun gerçekleşememesinde herkes kendi üzerine düşen hataları bulup çıkarabilmelidir. Bugün, bizce güç-eylem birliği platformunun önündeki tek engel, bu platformun, cephe, parti gibi siyasi, ideolojik sorunların ilkeleriyle birbirine karıştırılmasıdır. Bu bakış açısı terk edilmelidir. Güç-eylem birliği, parti-cephe ilişkilerinin, prensiplerinin dışında ele alınmalıdır. Elbette, siyasal gruplar arasında ideolojik mücadele olacaktır. Bu ilke terk edilemez. Ama güç-eylem birliği platformuna da siyasal gruplar arası bakış hakim kılınmamalıdır. Aksi takdirde, güç-eylem birliği güzel bir çağrıdan öteye gitmeyen bir şey olur.

Bu platformun oluşması için anti-faşist mücadeleden yana olan her grup ve çevre elinden geleni yapmalıdır. Aksi takdirde, zararını herkes çeker. Ve bugün zararın neresinden dönsek kârdır.

Bizce, güç-eylem birliğinin platform ilkeleri şunlar olmalıdır:

• Anti-emperyalist. anti-faşist hedeflere yönelmek. Faşizme ve emperyalizme karşı olmayan hiçbir platform elbette düşünülemez. Ama bugün Türkiye'de bunun da tartışılması yapılmaktadır. "Sosyal faşizm", "sosyal emperyalizm" tahlilleri yapılmıştır. Bu noktada ne olacaktır? Bizce, Türkiye'de "sosyal-faşizm" tespiti yapan siyasal gruplar, bu tavırlarından güç-eylem birliği platformunda taviz vermelidirler. Aksi takdirde, platform asgari müştereğini kaybeder.

• Güç-eylem birliği platformu, TİKP dışındaki tüm grupları bağrında toplayacak bir esnekliğe sahip olmalıdır. TİKP, "sol" saflardan kopmuş, oligarşinin cephesine gönüllü yazılmış bir milliyetçi harekettir. Ki, TİKP'nin kendisi de zaten böyle düşünmekte ve davranmaktadır. Diğer bir sorun da, Kürt milliyetçisi gruplardır. Bu gruplar da güç-eylem birliği platformunun içine girmeli ve bunun için de "anti-sömürgecilik" ilkesini platforma dayatmamalıdırlar. Bu konuda Kürdistan özelinde de güç-eylem birliği oluşturmanın zemini aranmalıdır.

• Güç-eylem birliğinin sınırları, eylem biçimleri platformda tespit edilmeli dir. Şüphesiz ki her siyasi grubun belirli bir siyasi tespiti vardır, eylem biçimleri vardır. Bu yüzden, sorun faşizme karşı hangi eylemin yapılacağı noktasına gelirse, kimse birbiriyle anlaşamaz, ki zaten herkes birbirini "sol", "goşist", "pasifist" vs. ile suçlamaktadır. O halde ne yapılmalıdır? Yapılacak olan şey, güç-eylem birliği platformunda, yapılacak olan her eylem biçiminin tespitini yapmak, sınırlarını çizmektir. İşte o zaman her siyasal grup kendi anlayışıyla mücadelesini sürdürebileceği gibi, güç-eylem birliği platformunun da sınırları belirlenmiş olur.

• Güç-eylem birliği platformunda belirli hedefler saptanmalı ve ortak slo-

ganlar bulunmalıdır. Bu konuda "ajitasyonda serbestlik" tanınamaz. (*) Ortak sloganlar, bütün grupları asgari müştereklerde birleştirebilir.

• Güç-eylem birliği, sınırları belirlenmiş, sloganları saptanmış bir platformda, kendi örgütlülüğüne de sahip olmalıdır. Bu örgütlülük somut durumda tartışılmalıdır.

Bugüne kadar birçok güç-eylem birliği toplantısında bu görüşlerimizi daha da detaylarına inerek savunduk. Buna rağmen, güç-eylem birliğinin oluşmasında mesafe kaydedilmedi.

(*) Oportünist gruplar "ajitasyonda serbestlik" ilkesine salt "serbestlik" gözüyle bakmakta ve bu mantıkla da, "haklı" bir görünümde, "Madem eylem birliği deniyor, neden ajitasyonda ser bestlik tanınmıyor?" diye eleştiride bulunmaktadırlar. Sorun da burada. "Ajitasyonda serbestlik" ilkesinin reddedilmesinin temelinde, miting alanlarında serbestçe sloganların atılıp atılmaması na karşı çıkılması gibi bir anlayış yatmıyor. Ajitasyonda serbestlik, eylem birliğinin-güç birliğinin asgari ve geniş ilkesi olan "anti-faşîst" ilkesinin reddedilmesi veya zedelenmesini örten bir araç tır. Bu anlamda, ajitasyonda serbestlik, somut olarak "anti-faşist" ilkesininin karşısına çıkmakta dır. Nedir bu "sosyal faşizm" ve "sosyal emperyalizm"? Bu sloganların miting alanlarında atılma sı, serbestliğin ihlal edilmesinin ötesinde, eylemin asgari temelini zedeleyen bir muhtevaya sa hiptir.

Sorun salt "serbestlik" sorunu değildir. Bu işin görünen yanıdır. Sorun serbestlik diye eylem birliğine sokulmak istenen politik anlayıştır.

Bu yüzden güç-eylem birliğinin oluşmasını sağlayabilmek, aynı zamanda oportünist görüşlere, önyargılara karşı mücadeleyi kesinkes gerekli kılar. Yoksa bir şeyin, sadece "vaaz" edilmesiyle gerçekleşebileceğini sanmak papazlara ait bir idealdir. Güç-eylem birliğinin oluşması yorulmak bilmeyen bir mücadele ve doğru anlayışı gerektirir. Zor olan görev budur. Yoksa "teorik" kılıflar bulup, güç-eylem birliğinin gerçekleşemeyeceğini söylemek kolay yoldur.

KADROLAŞMANIN TEMELİ SİYASİ EĞİTİMDİR

DEVRİMCİ SOL
SAYI: 4

EYLÜL 1980

Devrimci bir hareketin en genelde bir siyasi program ve strateji belirlemesi yetmez. Asıl olan siyasi programı ve stratejiyi hayata geçirecek kadrolara sahip olmaktır. Bu tür kadrolar olmadan ve kadro üretkenliğini sağlayan siyasi mekanizmalar işletilmeden, partiyi ve cepheyi yaratacak organizasyonların oluşması, hareketin her şart altında, süratle taktik değiştirebilecek ve hayata uygulayabilecek esneklikte ve kabiliyette olması mümkün değildir.

Faşizmin saldırılarıyla her gün önde gelen kadrolar katledilir ya da düşerken, kadrolaşmayı üretken hale getirme sorunu daha da önem kazanmaktadır.

Devrimci bir hareketin genel siyasi taktiklerini, strateji ve programını çizmesi ancak yolun yarısının kat edilmesidir. Asıl sorun ve problemler bunun hayata geçirilmesinde ortaya çıkmaktadır.

Siyasi taktiklerin, stratejinin ve programın yaratıcı ve değişen koşullara uygun bir tarzda hayata geçirilmesi için kadroların siyasi bir bakış açısıyla donanmaları ve Marksizm-Leninizmin yaratıcılığını kavramış olmaları gerekir.

Mekanik bir bakış açısıyla belki geçici olarak doğru şeyler yapılabilir ama bu bakış açısına sahip insanlar değişen koşullarda şaşırıp kalacak, kafaları karışacak ve kitlelere doğru önderlik ederek mücadeleyi yükselemeyecektir. Ayrıca strateji ve taktiklerin en genelde saptanması yetmemektedir. Bu strateji ve taktiklerin, her iş esasında, her birim ve bölgede kendine özgü çelişkilere göre değişiklikler göstermesi mümkündür.

Örneğin, bugün faşizme karşı mücadelenin odağında sivil ve resmi faşist devlet terörüne karşı mücadele varken, bu genel tespit her çalışma alanı ve

bölgede kendine özgü farklı biçimler kazanmaktadır. Her çalışma alanı, farklı çelişkileri, bu çelişkiler içerisinde temel ve tali olanı tespit edip ona göre bir program çıkarmak zorundadır.

Bir programın çıkarılması yetmez. Bu programın hayata geçirilmesi için yeterli nitelikte kadrolara da sahip olmak gerekir. Ayrıca, kadrolaşma yaşanan sürecin özelliklerine göre nitelik kazanır.

Şayet bizler bugün partileşme-kadrolaşma sürecini yaşıyorsak, sürecin kendi bağrında bir dizi zaaf ve eksikliği taşıyacağı gözden kaçırılmamalıdır.

Bir yândan partileşme sürecinin tespit edilmesi, ötede, sanki bu tespit yapılmamışcasına, kadroların söylenen her şeyi harfiyen ve eksiksiz hayata uygulamaları beklenmektedir. Bu durum süreci doğru tahlil edemeyen ya da sözde adlandırıp pratikte reddeden bir anlayıştır.

Bir sürecin ya da olayın eksik ve yanlışları tespit edildikten sonra yapılması gereken, eksik, yanlış ve zaafların nasıl aşılacağı, bunları aşmadaki metotla" rımızın neler olacağını belirlemektir.

Eğer bir çalışma alanında, sınıf mücadelesinin gelişmesiyle orantılı olarak kadrolaşma ve kitle örgütlenmeleri gelişmiyor, yerinde sayma veya gerileme gösteriyorsa, işlemeyen bir yan var demektir. Yapılması gereken, çalışma tarzımızı ve taktiklerimizi düzeltmek, o çalışma alanında canlı ve kolektif bir tartışma yaratmak ve bu tartışmayı yukarıdan aşağıya kadrolara götürerek eksik ve yanlışları tespit etmektir.

Eksik ve yanlışlar tespit edildikten sonra, inatçı bir şekilde bunların üzerine gidilmesi gerekir. Aksi halde, tespitler yapılır, programlar çıkartılır ama bunların bizzat pratikte giderilmesinin araç ve metotları bulunmaz, aylar, yıllar geçer, bir dönem sonra yine aynı tespitler yapılır ve değişen bir şey olmaz. Sonuçta, kadrolaşmanın ve kitle örgütlenmesinin gelişmemiş olduğunu, kadrolarda uzmanlaşma ve yetkinleşme yönünde bir ilerleme olmadığını, her şeyin yerinde saydığını görürüz. Ayrıca bu durumun bilimsel anlamda tahlili yapılamazsa, gelişememenin nedeni olarak hareketin temel anlayışı (devrim, örgüt ve çalışma tarzı) sorgulanmaya başlanır. Sağ ve sol yorumlar ortaya çıkar ve kaçınılmaz olarak oluşan farklı düşünceler ideolojik bir ayrılığa dönüşür.

Çeşitli çalışma alanlarında bugüne kadar birçok kez çeşitli zaaf ve eksikler tespit edilmesine rağmen, pratikte bunların düzelmesi yoluna gidilmediği görülmektedir. Tespitler hep kağıt üzerinde veya sözde kalmaktadır. Ve ilginçtir ki, her çalışma alanının sorumlusu da bu eksik ve zaafları tespit edip kabullenmektedir. Ama sonuçta, sanki kendisinden başka sorumlu varmışçasına, "havada" olan suçlular aramaktadır. Sorun elbette suçlu veya sorumlu aramak değildir. Ama ortada işlemeyen, yürümeyen bir araç varsa ve biz de bunun makinisti isek, elbette sorumlu bizizdir. Başka bir sorumlu aramaya, "ah-tuh" etmeye, alttaki kadroları suçlamaya hiç mi hiç gerek yoktur. Gerek yoktur çünkü bizler zaten bu sürecin adını koymuş durumdayız: "Partileşme süreci"... Yani eksik ve zaaflı, eğitimsiz olan bu insanları bizler doğru bir politikayla eğitip ko-

münistleştireceğiz.

O halde, alttaki kadroların hata ve zaafları olmasına rağmen, bunların törpülenmesi ve yok edilmemesinin sorumlusu yönetim mekanizmaları olmak zorundadır.

Bugün yaşanılan sürece uygun olarak, yönetim mekanizmaları da süreçten nasibini almakta, kendi hatalarını görme yerine alttaki insanları suçlamakta, "ah-tuh" etmekte ve bu yüzden kendi hatasını görüp düzeltmek için daha fazla zaman kaybetmektedir.

Kadrolara yalnız iş yapan, günlük pratiği örgütleyen insanlar olarak bakılmamalıdır. Siyasi bir anlayışla yoğrulmayan, her gün kendisini eğitip geliştirmeyen, şartlara ayak uydurmayan bir kadro, bir yerde yılgınlığa düşmeye, geri çekilmeye, çevreden ve düzenden etkilenmeye mahkumdur. (Örnekleri de yok değildir.)

Bunun için, kadroların kısa süreli olan iş yapma, gözü peklik, keskinlik gi bi tavırlarının büyük önemi yoktur. Küçük burjuva yurtseverler de savaşırlar. Fakat önemli olan bir siyasi hareketin komünist kadroları olabilecek bilinçte ve her şart altında mücadele edecek inançta örgütçü kadrolara sahip olmak tır.

Bunun için, her çalışma alanı ve bölgenin kendi özgül programını çıkardıktan sonra bu özgül durunla uygun olarak:

-Kadroların aşağıdan yukarıya ve yukarıdan aşağıya doğru denetiminin sağlanması,

-Siyasi eğitimin yapılması,

-İzlenen siyasi programın sonuçlarını adım adım izleyerek, elde edilen sonuçlar ışığında, kadroların eksik ve zaaflarının giderilmesi,

-Yeni tecrübe ve deneylerin aktarılması,

-Disiplin ve otoritenin sağlanması gerekir.

Her çalışma alanına özgü program çıkartılmadan ve bunun odağına siyasi eğitim oturtulmadan siyaset yapmak mümkün değildir. Bir çalışma alanında veya bölgede faşistlerin hakimiyeti veya işgali olabilir, oportünist grupların etkinliğine ya da siyaset yaptırmama tutumuna rastlanabilir. Tüm bunları genel strateji ve taktikler içerisinde tahlil edip, gerek faşizmi, gerekse de oportünizmi nasıf etkisiz hale getireceğimize doğru Gevaplar bulmak zorundayız. Sonra da bunları pratiğe geçirecek adımları atmalı, denetimi sürekli kılarak ortaya olumlu şeyler çıkarmalıyız. Olumlu sonuçların ortaya çıkmadığı yerde, gelişme bir zorlamayla karşı karşıya demektir ki, bu da gerçeğin üzerine olduğu gibi gidemediğimizi ve onu kabullenemediğimizi gösterir.

Kısaca toparlarsak, her şart altında devrimci mücadeleyi sürdürebilmek için Marksizm-Leninizm teorisini yaratıcı bir şekilde kavramış ve pratik içerisinde belli konularda uzmanlaşmış kadrolar yetiştirmeliyiz.

Bunun gerçekleşebilmesi için, kadroların yaşadıkları süreç hiçbir zaman gözden kaçırılmamalıdır.

Kadroların gelişmesi ve komünistleşmesi, ne yalnız başına günlük pratik iş peşinde koşmakla, ne de pratikten kopuk bir eğitim faaliyetiyle olabilir.

Teori pratiği ilerlettiği müddetçe bir anlam ifade eder. Yani pratiğin odağına yerleştirilmiş bir Marksist-Leninist eğitim faaliyeti, faşizme karşı mücadelede bir kadroya daha bir dinamizm kazandıracak ve bilinçli atılan her adım yere daha sağlam basmasını sağlayacaktır.

Siyasi eğitim çalışmasını, yalnızca teorik eğitim çalışması, Marksizm-Leninizmin kuru teorik bilgilenmesi olarak değerlendirmemeliyiz. Marksizm-Leninizmin yaratıcı yöntemini kavramalıyız. Önemli olan bu yöntemi kavradıktan sonra. Türkiye devriminin meselelerine eğilecek, yorum yapabilecek, program çıkarabilecek bir seviyeye ulaşmaktır. Teorik eğitim konusunda G.Dimitrov'un şu sözleri bizim için her zaman uyarıcı olmalıdır:

> "*... Kadroları eğitmenin iki yolu vardır: "Birinci yol: Soyut teori öğretmek, kafalara mümkün olduğu kadar kuru söz sokmak, tezleri ve kararları edebi bir üslupla kaleme almayı öğretmek, arada bir de ülkenin meselelerine, belli işçi hareketlerine, tarihine, geleneklerine ve o ülkedeki partinin deneylerine şöyle bir dokunmak.*
>
> *"İkinci yol: Öğrencinin kendi ülkesinin proletarya mücadelesinin ana meseleleri üzerinde pratik çalışma yapması ve bunu temel alarak Marksizm-Leninizmin ana prensiplerini kapsayan teorik bir eğitimden geçmesidir."*

Biz de kadrolaşmanın temeline, Dimitrov'un belirttiği ikinci yolu temel alan bir siyasi eğitimi oturtmalıyız. Kadrolar pratik içinde, örgütlenme ve pratik çalışma tecrübelerini özümleyecek bir siyasi eğitimden geçirilmelidir. Bugünkü aşamada buna bilfiil önderlik edilmelidir. Bu yapılmadan kadrolara "siyasi eğitim yap" demekle sorunun üstesinden gelinemez.

HALKIN ÇIKARLARINA ZARAR VERİLMEMELİDİR

DEVRİMCİ SOL
SAYI: 4

EYLÜL 1980

Çok kere farklı sınıf ve tabakalarla ilişkiler kurulurken çeşitli yanlış, eksik ve zaaflı tavırlara rastlanmaktadır.

"Devrimde çıkarları olan, kazanmamız gereken sınıf ve tabakalar kim, düşmanlarımız kim?" sorusu açık ve net olarak aydınlanmadığı veya sözlü olarak kabul edilse de, bu konuda uzun vadeli ve kalıcı bir bakış açısına sahip olunmadığı, kitlelerin geçmişleri, ülkedeki kültür durumu, faşist demagoji ve burjuva bireyciliği doğru olarak tahlil edilip kitleler üzerindeki etkisi gözlemlenemediği sürece, yer yer kazanmamız gereken sınıf ve tabakalardan insanlara karşı sekter ve yanlış tavırlar alınmakta ve oligarşiye anti-propaganda şansı verilmektedir.

Ülkemiz, iki ulustan ve birçok azınlık milliyetten meydana gelmiştir. Bu iki ulustan (Kürt ve Türk) ve çeşitli milliyetlerden emekçi halkın bir avuç sermayedar, toprak ağası, tefeci-tüccar ve bilinçli faşist, muhbir dışındaki tüm kesimlerinin oligarşiyle çelişkileri vardır. Ve çıkarları demokratik halk devrimindedir.

Bugün emperyalizm ve oligarşi içerisinde yer alan çeşitli partilerin (AP-CHP-MSP-MHP vs.) yönetim mekanizmaları, kendi sınıfsal (sömürücü) çıkarlarını korumak doğrultusunda, emekçi sınıflara karşı savaş açmışlardır. Hatta bu savaşta bu partilerin kontrolleri altında tuttukları kitle dahi, çoğunlukla devrimcilere karşıdır. Ve bu kesimin toplam sempatizan ve destekleyicisi milyonları bulmaktadır. Bu milyonlarca insan tekelci burjuvazinin, tefecilerin, toprak ağalarının işbirlikçisi değildir. Bu böyle olmasına rağmen, yüzyılların gerici, bireyci burjuva eğitimiyle şartlanmış, gericiliği üzerinden atamamış ve burjuvaziye tutsak olmuş bu kesimler, oligarşinin bu tür partilerini hala destekle-

mektedir ve daha uzun süre de destekleyeceklerdir.

Kapitalizmden yana bu partilerin etki alanında olan halk kesimlerini uzun vadede kazanacak bir programa ve çalışma tarzına sahip olmak zorundayız. Komünizmi ve devrimcileri halk kitlelerine çok kötü bir şey olarak tanıtan oli garşinin tüm partileri, (AP, CHP, MSP, MHP vs.) amaçlarına ulaşmak için her türlü provokasyonu tertiplemekten, entrikaya başvurmaktan, baskının her çeşi dini denemekten kaçınmamışlardır. Ama dünya devrim tarihlerinin gösterdiği gibi, komünistler doğru, ezilen sınıflardan yana devrimci taktik ve çalışma tar zıyla burjuvazinin tüm engellerini aşmış ve birçok ülkede halk iktidarını kur muşlardır.

Tarihi gelişim gereği, ülkemizde de böyle olacaktır. Bu durumun yakınlaşmasını sağlamak için, oligarşinin eline koz vermemeli ve geçici de olsa ezilen küçük esnafları, orta sermayedarları, emekçi kökenli sağ eğilimli insanları karşımıza almamalıyız. Yüz binleri, milyonları bulan bu tür insanlar bugün devrimcilere destek vermeyebilir, sempati duymayabilirler. Bugün durum böyledir diye yarın da aynı olacak anlamına gelmez. Zaten ezilen halk kitlelerini örgütleyemeyen bir devrimci hareketin devrim yaptığı görülmemiştir. Adım adım tüm ezilen kesimlerin hakim sınıflara karşı çelişkilerini örgütleyemeyen bir devrimci hareket, toplumsal muhalefeti temsil ettiğini iddia edemez, Ki biz bugün savaşın başındayız. Bugünden, halk kitlelerine ilkeli, onların çıkarlarını savunan bir perspektifle yaklaşmalıyız. Onları çıkarları doğrultusunda örgütleyerek birliklerini gerçekleştiremezsek, sonuçta oligarşinin demagoji alanına girecekler ve belli bir süre de olsa, oligarşinin yedeğinde yer alarak devrimci hareketi engelleyeceklerdir.

Oportünist-pasifist sol özünde halk kitlelerinin özgücüne inanmadığından, uzun yıllar sürecek bir mücadeleyi göğüsleme kapasitesi ve ruhundan yoksun olduğundan, hep geçici çıkarlar peşinde koşar ve tüm halk kesimlerinin kazanılmasına önem vermez. Bu yüzden de, geniş kitlelerin kazanılması konusunda bir çabası yoktur.

Bugün kendini "sol" içinde gören bir dizi grup, esnaflardan ve orta kesimden Haraç alma, aldığının parasını vermeme, gasp etme gibi devrimcilerin kitleleri kazanma anlayışıyla bağdaşmayan tavırlara girmektedirler.

Devrimcilerin "halk" diye nitelendirdikleri çeşitli sınıf ve tabakalarla ilişkileri "zor"a dayalı olamaz, ikna esas olmalıdır.

Devrimciler halk kesimlerinden bağış toplamazlar mı? Elbette ki toplarlar. Devrimci bir halk hareketi halka dayanmalıdır. Halka dayanmayan, halkın desteklemediği hiçbir hareket "Ben kitle hareketiyim, kitleleri örgütlüyorum." diyemez. Ve halk kitlelerinden toplanan paralar, alınan bağışlar, satılan dergiler, kitaplar, broşürler, dağıtılan bildiriler vb. esas olarak kitlelerin örgütlülüğüne hizmet etmelidir. Ve bunlar iyi kullanılabildikleri takdirde, aynı zamanda halkla ilişkilerde birer araçtırlar. Ama bunları kitle ilişkilerinde birer araç olarak kabur etmez de zor yöntemi gündeme getirilirse ve kitlelere kendinin güçlü olduğunu

zorla gösterme yolu seçilirse, bu yöntem geri teper ve oligarşinin işine yarar.

Bir devrimci hareketin siyasi faaliyetini yürütebilmesi için her türlü şeye ihtiyacı vardır: Silah, para, otomobil, yiyecek, giyecek, istihbarat vb... Tüm bunlara sahip olan kaynak insandır ve insanların meydana getirdiği milyonlarca halk kitlesidir. İşte halk kitleleri örgütlenirse, gerekli olan araçların, olanakların vb. hepsine sahip olunabilir. Yeter ki halkı davamıza inandıralım. O zaman bugün eksikliğini, yokluğunu çektiğimiz birçok aracı ve gereci kitleler yaratacaktır.

Ama bugün halk kitleleri, yıllardır sürdürülen karşı-devrimci propagandanın etkisiyle (ve oportünist "sol"un kitle ilişkilerini dejenere etmesi sonucu), devrimcilere karşı güvensizdir. Ancak uzun süreli sabırlı bir çabayla, onların düşüncelerine saygı duyup kendi düşüncelerimizin doğruluğunu bizzat pratiğimiz ve davranışlarımızla onlara göstererek, güvenlerini ve desteklerini kazanabiliriz.

Ezilen halk kesimleriyle, tekelci sermaye tarafından her gün birer birer yok edilen esnaflarla, orta sermaye kesimleriyle ilişkilerimizde çok dikkatli olmak zorundayız. Şayet bugün gericilerin etkisi altında iseler ve yer yer bizzat faşistler bu kesimi örgütlemişse, bu durum yine devrimcilerin hataları yüzündendir. Özellikle de oportünist "sol"un esnafları haraç alınan bir kesim olarak görmeleri, çapulculuk yapmaları, onları oligarşinin kucağına daha çok itmektedir.

-Devrimci Sol'un hiçbir kadrosu ve sempatizanı halkla ilişkilerinde sekter, onların çıkarlarını zedeleyici, devrimcileri kötü gösteren tavırlar içinde olmamalıdır.

-Bu tür tavırları gösteren diğer gruplar ise ortaya çıkartılıp halka teşhir edilmelidir.

-Bu durumun sonucudur ki, birçok yerde lümpenler de devrimciler adına çeşitli kesimlerden zorla para şlmakta ve devrimciler karalanmaktadır. Bu şahıslar mutlaka bulunup halka teşhir edilmeli ve devrimcilerin bu tür şeyler yapmayacakları anlatılmalıdır.

-Esnaflardan ve küçük sermaye kesiminden alınan her şeyin parası tamam olarak ödenmelidir.

-Bağış gönüllü bir davranıştır. Asıl güç olan, bir insanın senin düşüncene inanarak sana yardım etmesidir. Zor ve gasp ise işin kolay yanıdır. Birincisi becerildiğinde o insan kazanılacaktır. İkincisinde ise o insan hem kaybedilecek, hem de devrimciler aleyhine yıllar süren anti-propagandayı dalga dalga etrafına yayacak ve gericiliğe hizmet edecektir.

-Faşizme karşı savaşta, çoğu zaman istenilmediği halde, irademiz dışında halkın malına, canına zarar verme durumları doğmaktadır. Bu durumun asıl suçlusu faşizm olmasına rağmen, burjuvazi elinde tuttuğu basın, yayın vb. tüm araçlarıyla halka zarar veren en ufak bir davranışımızı dahi affetmemekte ve alabildiğine anti-propaganda yapmaktadır.

Bunun için oligarşinin güvenlik kuvvetleriyle, faşistlerle çıkan çeşitli çatış-

ma ve eylemlerde halkın maddi varltğına zarar verildiği hallerde bu zarar gücümüz oranında mutlaka ödenmelidir. Halkın canına zarar verildiği hallerde ise bu durum en açık haliyle halka anlatılmalı ve oligarşinin anti-propagandası etkisiz hale getirilmelidir.

-Faşizme karşı mücadele geliştikçe oligarşi de boş durmamakta ve devrimcileri avlamak için yoğun bir muhbir ağı kurmaktadır. Bunları etkisiz hale getirmek elbette ki devrimci bir hareketin görevidir. Ama bu işi yaparken de amaç halk kitlelerini örgütlemektir. Bir bölgede muhbir olarak bildiğimiz bir insanı cezalandırmadan önce, birkaç kez devrimci bir tarzda yazılı veya sözlü mutlaka ihtar yapılmalı ve suçlarının ne olduğu, yaptığı muhbirlik işinin kime hizmet ettiği anlatılmalıdır. Bir sonuç alınmazsa, o kişinin ne görev gördüğü, kime hizmet ettiği ve nasıl bir halk düşmanı olduğu kitlelere anlatılmalıdır. Cezalandırma ise en son yapılacak iştir.

Kısaca, muhbir diye cezalandırdığımız insanı kitlelere anlatmamış ve haklılığımızı göstermemişsek, sonuçta muhbirlerin cezalandırılması ne muhbirliği caydırıcı bir fonksiyon görür, ne de kitleleri örgütleyen bir araç olur. Bunun için, yapacağımız her türlü işin hesabını çok açık bir şekilde halka verici ve insanları kazanıcı bir perspektife sahip olmak zorundayız.

Devrimcilerle halk düşmanlarının halkla ilişkileri ve davranışları taban tabana farklıdır. Faşistler halkı zor kullanarak sindirmeyi amaçlar ve demagoji ile etki alanına almak isterler; devrimciler ise, bugün düzenden yana olsalar da, yarın çıkarlarının devrimde yattığını anladıklarında kendilerini destekleyeceğini bildiği halk yığınlarını ikna etmeyi, onların birliğini sağlamayı, çıkarlarını oligarşiye karşı savunmayı düşünürler. Kısaca, insana değer veren bir anlayıştadırlar. Biri ezilen halktan yana, diğeri bir avuç sömürücü azınlıktan yana olan bu iki anlayışı halk kitlelerine kavratabildiğimiz zaman, halk kitleleri bizle beraber olacaklardır. Bunların halka kavratılabilmesi için ise stratejimizi, değişen taktiklerimizi ve günlük pratik mücadelemizdeki tavır ve davranışlarımızı, kitlelerin çıkarlarını savunan ve onları adım adım burjuva düşüncesinin etkisinden kurtaran bir perspektifle ele almak zorundayız.

DEVRİMCİ SOL

ZAFER FİLİSTİN HALKININ OLACAKTIR

Bu broşür 1982 Temmuz'unda basılmıştır.

EMPERYALİZM VE SİYONİZMİN SOYKIRIM VE KATLİAMLARINA RAĞMEN ZAFER FİLİSTİN HALKININ OLACAKTIR!

Bugün tüm dünya ve Türkiye halklarının gözleri önünde bir katliam yaşanmaktadır. Bu, emperyalizm ve onun uşağı Siyonist İsrail'in Filistin halkına karşı yürüttüğü soykırımdan başka bir şey değildir.

Filistin halkının katliamını ve soykırımını, yaşadığımız dönemin uluslararası ilişki ve çelişkileriyle açıklayabiliriz ancak. Çünkü Filistin halkının mücadelesini, emperyalizmle olan çelişkisini ve uluslararası boyutunu görmeden açıklamak eksik bir yaklaşım olacaktır.

Bugün emperyalist sistem yoğun bir ktiz içindedir. Bunalımın boyutları 1929'dakinden daha büyüktür. 1929 bunalımının çelişkileri II. paylaşım savaşıyla geçici olarak çözümlenebilmişti. Bugün ise yeni bir paylaşım savaşı, emperyalist sistemin kendisini tehdit edeceğinden mümkün değildir. Öyleyse krizin yarattığı sorunlar nasıl çözümlenecektir? Her zamanki gibi, bunalımın yükü yine yeni-sömürge ülkelere yüklenerek...

1980'li yıllara gelindiğinde emperyalist kriz, emperyalistlerarası çelişkiyi daha da artırdı, ezilen ulusların bağımsızlık savaşlarını hızlandırdı ve ileri ülkelerin proletaryasını harekete geçirdi. İran'da faşist şah rejimi yıkıldı, yerine anti-emperyalist ulusal bir politika izleyen yönetimin gelmesiyle ABD'nin bölgedeki çıkarları tehlikeye girdi. Orta Amerika'da da halk kurtuluş mücadeleleri yeni boyutlar kazandı.

Bugün artık emperyalist sistemi tehdit eden en büyük güç, halkların ulusal ve sosyal kurtuluş mücadeleleridir.

ABD emperyalizmi bu gelişmelere paralel olarak, Carter döneminin refor-

mist tercihlerini bir yana bırakıp, saldırgan bir politika izlemeye başladı. Bu politikanın sonuçları ABD ve AET arasındaki çelişkileri daha da derinleştirirken (boru hattı, doların değerinin yükseltilmesi, Sovyetlere tavır, nükleer silahlar vb.), ABD'nin dünya jandarmalığı rolünün sarsılmasına yol açtı.

Bugüne kadarki gelişmeleri incelediğimizde, ABD'nin saldırgan emperyalist politikasının aşama aşama hayata geçtiğini görüyoruz. ABD, içeride ekonomisini askerileştirip silahlanmayı dev boyutlara eriştirirken, çıkarlarının tehlikede olduğu bölgelerde savaşları kışkırtıp kendine yeni pazarlar yaratmakta ve dünya halklarını tehdit etmektedir. Diğer yandan, yeni-sömürge ülkelerde gelişen devrimci hareketleri bastırabilmek ve geçici istikrarlar sağlamak için faşist cuntalar tezgahlamaktan da geri durmamaktadır. Orta Amerika'da halklara saldırıp faşist cuntaları güçlendiren, katliamlar ve soykırımlarla egemenliğini sağlamaya çalışan bizzat ABD'dir. (Salvador, Guatemala)

İşte böyle bir dönemde -zaten hassas dengeler üzerinde duran- Ortadoğu, ABD'nin hesapları ve saldırganlığı için en müsait bölgelerden biri durumundaydı. Türkiye, faşist cunta aracılığıyla emperyalizmin bir ileri karakolu olarak tahkim edildi ve sağlama alındı. Irak, gerici Arap rejimlerinin kışkırtmasıyla İran'a saldırdı ve böylelikle İran-Irak savaşı başladı. ABD emperyalizmi bölgede kendine bağlı yeni ittifaklar oluşturmaya yönelmişti. İran'dan boşalan yeri Türkiye'ye doldurtarak Türkiye-İsrail-Mısır üçgeni tamamlanıyordu. Suudi Arabistan, Kuveyt, Birleşik Arap Emirlikleri, Pakistan ile yeni savunma işbirliği anlaşmaları imzalayan ABD, bölgedeki egemenliğini teminat altına alıyordu. Bununla da yetinmeyerek, gelişecek ulusal kurtuluş savaşlarına karşı kullanılmak üzere "çevik kuvvet" adı altında militarist bir güç oluşturuyordu.

Artık Ortadoğu'da Filistin katliamı ve soykırımı için bütün şartlar hazırlanmıştı.

Ortadoğu'da yaşanan bu dramı daha iyi anlayabilmek için Filistin tarihine kabaca olsa da bir göz atmakta yarar var. Göreceğiz ki, tarihsel olarak da Filistin sorununun ortaya çıkışı, emperyalizmin bölgedeki çıkarlarını korumak ve pekiştirmek politikasıyla at başı gitmiştir.

FİLİSTİN SORUNUNUN TARİHİ GELİŞİMİ

İsrail devletinin kuruluşuna ya da emperyalistler tarafından suni olarak (devşirme yoluyla) oluşturuluşuna tarihsel meşruiyet kazandırma doğrultusunda, emperyalizmin kuklaları tarafından büyük çabalar sarf edilmiştir. İsrail'in kuruluşunun tarihsel gerekliliğini kabul ettirmek ve bugünkü varlığını kurumlaştırmak için Yahudi sorununu, Filistin topraklarında M.Ö.lere kadar götürürler. Bunu yaparken, Yahudilerin M.Ö. 8. yüzyılda Filistin topraklarından Araplar tarafından sürüldüğünü, bunun için de bu toprakların onların olduğunu iddia ederler. Oysa bugün tarihçiler, Yahudilerin Araplar tarafından değil, M.Ö. 8. yüzyılda Asurlar tarafından sürülmüş olduklarını, gene bu sürgünden sonra M.Ö. 585'lerde Babil'de köle olarak çalıştırıldıklarını, daha sonra M.S. 135 yılında Romalıların Kudüs'ü yağmalayıp, yakıp yıkarak binlerce Yahudiyi öldürdük-

lerini ve oradan sürdüklerini ortaya çıkarmışlardır. Ancak bunların hiçbiri tüm olarak Yahudilerin Filistin'deki varlığını ortadan kaldıramamıştır.

İşte İsraillîler tarihi çarpıtarak demagojik bir şekilde, kendilerinin İbraniler soyundan olduklarını, bu topraklardan yüz yıllar önce Araplar tarafından sürüldüklerini, dolayısıyla bu toprakların kendilerinin olduğunu iddia etmişlerdir.

Yine bu sürgünler ve daha sonra uluslaşma sürecindeki etkileşimler sonucu, dünyanın çeşitli yerlerine yayılan Yahudiler, yaşadıkları ülkelerin toplumlarıyla kaynaşarak özümlenmişlerdir. Bugün dünyanın çeşitli ülkelerindeki burjuva sınıflar arasında Yahudilerin gücü göz önüne getirilmelidir. Diğer yandan, kapitalizmin gelişmesiyle Yahudi halkta da proleterleşme yaygınlaşmış, böylelikle sınıfsal çözülme ortaya çıkmıştır. Hatta bazı ülkelerde toplum dışına itilmeye çalışılmış ve "getto'lar denilen mahalleler oluşmuştur.

İsrail devletinin kurulma projesi ve Yahudi şovenliği Batılı Yahudi "aydınlarca" oluşturulmuştur. Bunlardan biri ve önde geleni Teodor Herd'dir. Bu yazar "Yahudi Devlet" adlı kitabında daha o zamanlar, İsrail devletinin kuruluşundaki asıl amacı şöyle açıklar:

> *"Filistin'de Avrupa için Asya'ya karşı bir korunma duvarı oluşturacağız. Barbarlığa karşı uygarlığın ileri bir karakolu olabiliriz. "*

Bu ve buna benzer çabalar devam ederek günümüze kadar gelmiştir.

Filistin toprakları, tüm Ortadoğu'nun olduğu gibi I. paylaşım savaşına kadar Osmanlı İmparatorluğu'nun denetimi altındadır. I. paylaşım savaşıyla beraber, savaştan galip çıkan İngilizlerin sömürgesi durumuna gelir. 1920'de Milletler Cemiyeti kararıyla ingiliz mandası olur. Daha o günlerde Filistin toprakları üzerinde bir Yahudi devletinin kurulması için İngiliz emperyalizminin çabalarına rastlarız. 1918'de emperyalistlerin desteği ve ünlü siyonistlerden oluşan bir "Filistin Danışma Kurulu" kurulur. Aynı zamanda bunlara mali destek sağlamakla görevli "Karon Hosyot" adlı uluslararası bir komite oluşturulur. Bu komite ve benzerleri emperyalistlerin icazet ve denetimi altında çalışmalarını sürdürürler. Daha 1917-18'de İngiltere, Filistin toprakları üzerinde bir Yahudi devleti kurulmasını "Balfour" bildirisiyle destekleyeceğini açıklar. (Emperyalizmin o dönem çok kullandığı böl-yönet politikasını hatırlamak gerekir. Türkiye üzerinde de aynı dönemler Ermenistan kurma çabaları hatırlanmalıdır.) Bölge halklarını birbirine karşı kışkırtmayı amaçlayan bu politikalar, Filistin'de de Araplarla Yahudiler arasında çatışmalara sebep olur. Bu çatışmalar 1920'de, 1936'da devam eder. 1940'larda savaşın ve faşizmin yarattığı Yahudi soykırımıyla beraber bu çabalar daha da yoğunlaşmıştır. 1940'lı yılların başında bir "Ulusal Yahudi Konseyi" ile Uluslararası "Siyonist Konsey" oluşturulur. II. paylaşım savaşı sonunda bölgede (Ortadoğu) klasik İngiliz sömürge imparatorluğu dağılırken, özellikle petrol kaynakları bakımından zengin fakat siyasi bakımdan zayıf ve istikrarsız birçok Arap devleti ortaya çıkar. Aynı zamanda İngiltere'nin Filistin toprakları üzerindeki mandası sona erer. İngiltere'nin, Fransa'nın ve ABD'nin desteğiyle "Ulusal Yahudi Konseyi" ve "Siyonist Konsey" 14 Mayıs 1948'de Bir-

leşmiş Milletler kararı olmaksızın, Arap halktan zorla boşalttırılan topraklarda İsrail adlı bir Yahudi devleti kurduklarını ilan ederler. Tabii bu devleti, ABD ve diğerleri hemen tanırlar. Daha sonra 1949'da İsrail Birleşmiş Milletlerce kabul edilir. Sovyetler de bu kurulan devleti tanır. (Bu meselenin Yalta Konferansı'nda karar altına alındığı söylenmektedir. Ancak bizim için henüz bu konuda bir şey söylemek, bilgi eksikliğinden mümkün değildir.) 1956'da İsrail'in sınırları ABD, İngiltere ve Fransa tarafından ortak bir bildiriyle korunma altına alınır. İşte 1948'de kurulan İsrail devleti, emperyalizmin bölgedeki çıkarlarını korumak ve geliştirmek, sömürge alanlarında doğabilecek ilerici, toplumsal-ulusal kurtuluş hareketlerini bastırabilmek amacına yöneliktir.

Ancak bu kuruluş ve oldu bitti hiç de öyle sessiz-sedasız olmamıştır. Arap halkları, emperyalist-siyonist saldırganlığa karşı her zaman savaşarak karşı koymuştur. Bu nedenle İsrail'in kuruluşu, bir bakıma bize Filistin halkının "kendi kaderini tayin hakkı" mücadelesinin tarihini ve gelişimini göstermektedir.

Daha 1920'lerde başlayan çatışmalar, 1936, 1948'lerde devam etmiş ve o tarihten günümüze kadar süregelmiştir. 1948 ve İsrail'in kuruluşu, Filistin halkının mücadele tarihine yeni bir sayfa açmıştır. Bundan sonra sorun uzunca bir dönem Arap ülkelerinin ortak sorunu olma özelliğini korumuştur. 1948 savaşı, 1963 Lübnan savaşı, 1967 Arap-İsrail savaşı, 1973 İsrail-Suriye çatışmaları bunların en canlı örneklen olmuştur.

1948 savaşı yüz binlerce Filistinlinin topraklarından sürülmesi, binlercesinin katledilmesi ve Filistin topraklarının bir kısmının Araplar tarafından alınmar sıyla sonuçlanır. Bu savaşta Ürdün Batı Şeria'yı, Mısır da Gazze'yi alır ve işgal eder. Ancak iki devlet de buralarda yaşayan Filistinli halka kendi kaderlerini tayin konusunda hiçbir hak vermezler. Böylece Filistinliler ilk darbeyi gerici Arap rejimlerinden yerler. Topraklarından atılan milyonlarca Filistinli, çeşitli ülkelerde sürgün yaşamaya başlar.

Batı Şeria ve Gazze 1967 savaşıyla tekrar İsrail'in işgaline girer. Aynı savaşta Mısır Sina'yı kaybeder. Bu arada göçmen Filistinliler, İsrail ile Araplar arasında sürekli çatışma konusu olmayı sürdürür. Ve her fırsatta saldırganlığını gösteren israil, katliamlara başvurmaktan çekinmez. (Filistin mülteci kamplarına saldırır, sınırındaki Arap ülkelerinin topraklarına girer, işgal altındaki topraklarda yaşayan Filistinlilere saldırıp onları asimile etmeye çalışır.)'

1963'de Beyrut Havaalanı'na indirilen İsrail komandoları, bir İsrail uçağının tahrip edildiğini öne sürerek 13 tane sivil uçağı tahrip ederler. 1960'lara gelindi ğinde artık bölgede ingiliz, Fransız etkinliği ve egemenliği yerini ABD emperya lizmine bırakmıştır. Bölgede ABD emperyalizminin saldırganlığı İsrail aracılığı ile sürdürülür. 1964'de İsrail ve ABD arasında ilk stratejik işbirliği anlaşması im zalanır. Bunun ilk meyvesi 1967 savaşında görülür. ABD'nin fiili desteğiyle Mı sır ve Ürdün yenilir. Batı Şeria, Gazze ve Sina işgal altına girer. Kudüs'ün batı kesiminin işgali de tamamlanır. Yakın zamanda da hatırlanacağı gibi, İsrail Ku düs'ü ilhak edip topraklarına katar. Artık savaş sözde bir ateşkese rağmen sü rekli devam etmektedir.

Diğer yandan, 1960'yı yıllar Arap ülkelerinde de birçok yönetim değişikliğine tanık olunan yıllardır. Libya'da askeri bir darbeyle monarşi yıkılır, yerine Albay Kaddafi yönetimi gelir. Irak BAAS Partisi içinde bir darbe olur, muhalif kanat yönetime gelir. 1966'da Suriye'de bir askeri darbe olur. 1970'den sonra Mısır'da Enver Sedat başkanlığa getirilir. Ve 1972'de ülkedeki tüm Sovyet teknisyenleri sınırdışı edilir. Böylelikle Mısır'da Nasır'la açılan küçük burjuva Arap milliyetçiliği dönemi kapanır. Yerine, ileride ABD'nin sadık müttefiki olacak bir yönetim gelir. Artık 1970'lerde bölgede emperyalizmin sağlam müttefikleri İsrail ve yerli Arap gericiliğidir. Bunlar Suudi Arabistan, Mısır, Ürdün, Birleşik Arap Emirlikleri, Kuveyt'dir. Diğer yanda ise Suriye, Irak, Libya, Cezayir gibi küçük burjuva milliyetçisi Arap ülkeleri vardır. Bunların da Sovyetlerle ilişkileri iyidir.

FKÖ'NÜN GELİŞİMİ

1960'lı yıllar, aynı zamanda sürgünde yaşayan Filistinli halkın kendi içinde savaşçı örgütlerini yarattığı yıllardır. 1964'de FKÖ çeşitli devrimci grup ve örgütlerin birleşmesi ile kurulur. FKÖ, ilk zamanlar Arap ülkelerinin insiyatif ve denetimi altında çalışır. Daha sonra FKÖ'nün önderliğini El-Fetih'in ele geçirmesi ile harekete küçük burjuva milliyetçi bir akım egemen olur. Bu durum FKÖ'nün göreceli olarak Arap ülkelerinden bağımsızlığını kazanmasını sağlar. Göreceli diyoruz çünkü daha sonra da göreceğimiz gibi, küçük burjuva sınıf temelinden dolayı bu harekette her zaman kendi dışındaki güçlere bel bağlama anlayışı hakim olmuştur.

1968'de Suriye, El-Fetih'in FKÖ yönetimini ele geçirmesi ile El Saika adlı yeni bir örgüt kurar. Bu örgütün tüm yönetimi ve denetimini kendi insiyatifine alır ve başına da Suriye ordusundan bir albayı getirir.

Süreç içerisinde FKÖ içindeki sosyalist hareketler gelişir ve güçlenir. Halen FKÖ'nün El-Fetih'den sonra en güçlü örgütü FHKC de bu süreçte gelişmiş ve güçlenmiştir. Sosyalist önderliğe sahip bu hareket, Arap ülkelerinin icazeti dışında hareket serbestisi kazanmış ve kendi bağımsız tavırlarını koyabilmiştir.

Bu hareket, 1970-71'lere gelinceye kadar gerilla savaşı yöntemiyle savaşarak dünya halklarına ve kamuoyuna İsrail'e karşı Filistin halkının tek temsilcisi olduklarını duyurmuş ve kabul ettirmiştir.

1971'de İsrail, FKÖ saldırılarını bahane ederek Ürdün topraklarına girer. Böylelikle tüm Arap ülkelerine ve Ürdün'e gözdağı verir. Bu sırada Filistin kurtuluş mücadelesinin kendi insiyatiflerinden çıktığını gören Arap ülkeleri, kendilerine alternatif olacağını da (çünkü o zamana kadar Filistin meselesinin kendi meseleleri olduğunu iddia ediyorlardı) hesaplayarak, FKÖ'ye karşı tavır almaya başlarlar. 1971'de Ürdün Kralı Hüseyin, Ürdün'de bulanan göçmen Filistin halkını silah zoruyla göçe zorlar. Filistinlilerin çıkmak istememesi sonucu çatışma iç savaşa dönüşür. Buna rağmen Filistinliler Ürdün'den çıkartılırlar. Halen Ürdün'de 1 milyon dolayında Filistinli yaşamaktadır. İsrail siyonizminin sürgü-

nünden sonra bir kısmı Ürdün'e yerleşen Filistinliler, buradan da sürülerek geçici olarak Lübnan'a yerleştirilirler.

Böylelikle Lübnan'da FKÖ önderliğinde göçmen kampları kurulur ve FKÖ topraksız bir devletin örgütlenmesine girişir. Aynı tarihte Suriye, FKÖ'nün kendi topraklarını israil'e karşı saldırılarda üs olarak kullanmasını yasaklar. Ve FKÖ ile ilişkileri gerginleşir. Ancak 1973 İsrail-Suriye savaşı, bu durumun yumuşamasına ve 1974'de Suriye'nin FKÖ'yü Filistin halkının tek yasal temsilcisi olarak tanımasına yol açmıştır.

Lübnan, Filistinliler için geçici de olsa bir barınak olmamıştır. Lübnan'da emperyalizmle siyonizmin uşağı Falanjistlerle anti-emperyalist solcu (müslüman) güçler arasında çatışmalar devam etmekteydi. Filistinliler ve FKÖ'nün de müslüman güçlerle birleşmesi sonucu Falanjistlerin durumu kötüleşmiş ve savaşı kaybetmeye başlamışlardı. İşte tam bu sırada Suriye, ABD'nin de onayını alarak ve onların teminatı altında Lübnan'a girdi. (Suriye'nin tarihsel nedenlerle öteden beri Lübnan'daki toprakları kendi denetimine alma isteği vardı. Lübnan'daki siyasal bölünmüşlükten yararlanarak burayı siyasal etkisi altına almayı amaçladı.) Ve Falanjistlerin safında Filistinlilere ve solcu güçlere karşı savaşmaya başladı. Suriye, yanıbaşında solcu bir yönetimin Lübnan'da bulunmasını da istemiyordu. Çünkü burada gelişen anti-emperyalist toplumcu, ilerici hareketler, her an kendi ülkesinde gündeme gelebilir ve iktidarını alaşağı edebilirdi. Tarihe Tel Zaatar direnişi (katliamı) olarak geçen olay bu savaşta yaşanır. Doğu Beyrut'da bir Filistin kampı olan Tel Zaatar, Suriye ve Falanjist birliklerinin topçu ve roket ateşi altında imha olmak pahasına direnmiş ve. 52 gün dayandıktan sonra binlerce ölü vererek düşmüştür. Bugün Tel Zaatar, Filistin ve dünya halklarının direniş gücünü simgeleyen bir mücadele bayrağı olarak tarihe geçmiştir. 1974 Lübnan iç savaşından sonra FKÖ, Doğu Beyrut'daki bir kısım kamplarını terk ederek Batıya geçmek zorunda kalmış ve Doğu Beyrut Falanjistlerin eline geçmiştir.

Aynı dönemlerde emperyalizmin sadık bekçilerinden Mısır'ın Sedat yönetimi, emperyalizm ve İsrail'le uzlaşarak Arap halklarını arkadan bıçaklar. İsrail'i resmen tanıyan ilk Arap ülkesi olma şerefine(!) erişerek, hizmetine karşılık İsrail'in 1967'de işgal ettiği Sina'yı geri alır. Tabii ki, Filistin halkının emperyalizme peşkeş çekilmesi pahasına... Bütün bunlara rağmen FKÖ, uluslararası arenada büyük başarılar elde etti. Elbette bunda sosyalist ülkelerle Arap ülkelerinin diplomatik desteğinin rolü vardır. 1973-74'lerden sonra birçok ülke, FKÖ'yü Filistin halkının tek yasal temsilcisi olarak resmen tanıdı ve diplomatik statü verdi. FKÖ 1975'de Birleşmiş Milletlerce gözlemci üye olarak kabul edildi. Halen FKÖ'nün 70 kadar ülke ile diplomatik ilişkisi vardır.

FKÖ'nün ve bağlı örgütlerin mücadelesi bugüne kadar ağırlıklı olarak hep göçmen olarak bulundukları ülkelerin topraklarında örgütlenmiştir. FKÖ'nün bünyesinde 10'a yakın örgüt bulunmaktadır. Bunların en güçlüsü ve FKÖ'nün önderliğini elinde bulunduran küçük burjuva milliyetçi bir niteliği olan El-Fetih ve sosyalist bir örgüt olan FHKC'dir. Halen FKÖ'nün 14.000 kadar silahlandırıl-

mış savaşçı gücü bulunmaktadır. Filistin halkının yıllardır sürdürdükleri savaş sonucu FKÖ ve diğer örgütler bugünkü duruma gelebilmiştir. Bugün dünyada yaşayan 4,5 milyon Filistinlinin örgütlenme düzeyi genelde düşüktür ya da istenilen düzeye gelememiştir.

İşgal altındaki Filistin topraklarında (Batı Şeria, Gazze ve İsrail'de) bugün 1.5 milyondan fazla Filistinli yaşamaktadır. Diğer Arap ülkelerinden Ürdün'de 1 milyon, Suriye'de 222.000, Lübnan'da 360.000, Kuveyt'de 300.000 kadar Filistinli yaşamaktadır ve 250.000 kadarı da diğer ülkelere dağılmıştır.

FKÖ'nün mevcut örgütlülüğü, genel olarak savaşa uygun bir örgütlülük değildir. Ayrıca işgal altındaki topraklarda siyasi ağırlığı olmasına rağmen, fiili bir ağırlığı yoktur veya istenilenden çok aşağıdadır.

Bu durumun nedeni bizce, genel olarak FKÖ'de hakim anlayış olan "kendi özgücüne dayanmama ve dışındakilerden medet umma" anlayışıdır. (Bunu ileride açacağız.) Nitekim bu anlayışın zararlarını Filistin halkı her dönem görmüş ve halen de yaşamaktadır.

FKÖ'nün ve Filistin kurtuluş mücadelesinin bir boyutu da Ortadoğu'da hiçbir ülkede olmayan ve savaşın içinde gerçekleştirilen halk demokrasisidir. Bugün FKÖ sürgünde topraksız bir devlet işlevi görmektedir. Mülteci kamplarında ve yaşanan yerlerde üretimi örgütlemekte ve halkın demokratik esaslara göre kendi kendisini yönetmesini sağlamaktadır. Bu topraksız devlet, -ki er geç topraklarına da kavuşacaktır- Lübnan'daki topraklarda küçük işletmelerden üniversitesine, eğitim kurumlarına, planlama örgütüne kadar, bilimsel araştırma merkezleri, çeşitli üretim birimleri, hastaneler, mahkemeler vb. ile tüm örgütlenmesini ve kurumlarını oluşturmuştur. Bu kurumlar demokratik bir işleyişe sahiptir. Kitleler her alanda kendi yöneticilerini kendileri seçmekte ve periyodik olarak belirli zamanlarda toplanarak, genel ulusal mücadeleleri ve kendileriyle ilgili konuları görüşmekte, kararlar almakta, böylelikle de fiili olarak yönetime katılmaktadırlar. İsrail'in ve emperyalizmin ortadan kaldırmak istediği yalnız Filistin halkı değil, aynı zamanda bu demokratik devlet yapısıdır.

BUGÜNKÜ DURUM

İsrail siyonizmi, son saldırının zamanlamasını da iyi yaparak Lübnan topraklarına girdiğinde, dünyada ve Ortadoğu'da, önemli gelişmeler olmaktaydı. Bölgesel savaşların patlak vermesi, yeni-sömürge ülkelerde emperyalist destekli faşist darbelerin tezgahlanması bu gelişmelerin başında geliyordu. (Falkland Savaşı, iran-Irak Savaşı, Türkiye cuntası vb.) Yine Ortadoğu'da, Mısır'da emperyalizmin sadık bekçisi Enver Sedat öldürülmüş, Irak, gerici Arap ülkelerinin kışkırtmasıyla İran'a saldırmıştı. Arap ülkeleri dağınıklık ve sınıfsal bölünmüşlüğü içerisinde bir şey yapamaz durumdaydı. Bu gelişmelerden FKÖ de etkilendiği için, İsrail'in saldırısına karşı gerekli tavrı geliştiremedi.

FKÖ'de hakim olan küçük burjuva anlayış bu dönemde belirleyici oldu ve kendini açıkça gösterdi. Filistin hareketinin ikinci adamı Abu Cihat, Mayıs ayının ikinci haftasında, yani saldırı başlamadan iki hafta önce şunları söylüyor:

> *"Biz savaşı tırmandırmak yanlısı politikadan yana değiliz. Çünkü birincisi, Arap dünyası darmadağınık ve güçsüz. Bizim durumumuz Arap dünyasındaki* gene/ *duruma bağlıdır. Araplar güçlü ve birlik olursa, bu bize yansır. Biz de politikamızda daha katı oluruz..."* (Cumhuriyet, 26 Temmuz 1982)

Ve Abu Cihat bu tespiti yaptığı gün, İsrail'in Lübnan'ı işgal kararı aldığını açıklıyor, ancak bunun zamanının belli olmadığını belirtiyordu.

Görülüyor ki, FKÖ'de egemen olan küçük burjuva milliyetçi çizgi, böyle bir anda bile etkisini gösterebilmiş ve bu yüzden FKÖ, gerekli önlemleri alamayarak çaresiz kalmış ve savaşamamıştır. Öyle ki, Güney Lübnan'daki ortak kuvvetler komutanı, İsrail'in Lübnan'a girmesinin üzerinden 24 saat geçmeden Sayda'daki bütün karargahıylabirlikte savaş alanını terk edip Bekaa Vadisi'ne çekilir. Ki bu kuvvet (Kuvvet-ül Müştereke) FKÖ ile Lübnan'daki solcu örgütler arasındaki ittifakın tek komutanlık altında toplanmış birlikleridir.

Ortaya çıkan bir gerçek var ki, o da düzenli ordu şeklinde örgütlenmiş Filistin ordusu savaşamamıştır. Buna rağmen gerilla örgütleri ve mülteci kamplarında örgütlenen halk milisleri savaşa devam etmiştir. Reşadiye mülteci kampında oluşturulmuş, yaşları ortalama 12 olan çocuklardan meydana gelen "Asbal" (aslan yavruları) adlı örgütlenme İsrail saldırısına karşı koymuş, daha sonra şartlarının kabul edilmesiyle (uluslararası hukuk kurallarına uygun işlem görme hakkı) teslim olmuştur. Boş silahları İsrail askerlerine verirken "Yaşasın Filistin" diye bağırmaları düşmanlarının bile saygısını kazanır. İsrail radyosu bile bu çocuk savaşçılardan saygıyla söz eder.

işte, FKÖ önderliğinde şaşkınlık sürerken ve önderlik Sovyetler'den, Araplardan yardım beklerken, Filistinli halk nasıl savaşılacağının örneklerini de gösterir. Gelinen noktada FKÖ ve diğer örgütler Batı Beyrut direnişini örgütleme çabasına giriştiler ve Lübnan'da savaşan tek güç olarak kaldılar. Müttefik durumunda olmalarına rağmen, ne "ilerici" Arap ülkeleri, ne de Lübnan'daki solcu güçler savaşa girmediler. Çünkü FKÖ, bir bakıma artık Arap milliyetçiliğinin temsilcisi olarak kalmıştı.

Ezilen bir ulusun bağımsızlık savaşını yürüten bir örgüt durumunda olan FKÖ, 30.000'in üzerinde şehit vermesine, binlerce insanın toplama kamplarında yaşamasına, işkenceler altında kalmasına rağmen, Filistin halkının büyük özverileriyle bugünlere kadar taşınmış, bugün de tüm dünyaya, açlık vesefalete rağmen abluka altında iki aydır sürdürdüğü direnme ile nasıl direnilebileceğinin dersini vermektedir. Yani FKÖ, tüm zaaflarına rağmen, bir ulusal kurtuluş hareketi olma başarısını göstermiştir.

ARAP ÜLKELERİNİN TAVRI

Filistin halkının mücadelesine önderlik eden FKÖ, ağırlıklı olarak sol küçük burjuva milliyetçilerinin yönetiminde olmasına rağmen, içerisinde Marksist gruplarda vardır. Genel olarak Filistin hareketi sol, anti-emperyalist bir harekettir. Bu mücadelenin başarıya ulaşması ve Filistinlilerin kendi ulusal demokratik devletlerini kurması (sosyalizme yönelip yönelmeyeceği önderliğe bağlıdır) emperyalizmi korkutmaktadır. Gerici Arap rejimleri de aynı korku içindedirler. İşte bu nedenle, bir yandan Filistin hareketini destekler görünürken, bir yandan da onun yok edilmesini ya da kendi insiyatifleri dışına çıkmayan, emperyalizme tavır almayan bağımlı bir Filistin hareketi olmasını istemektedirler. İşte bu nedenle. Filistin hareketi, birçok kere zafere yaklaşırken bizzat Arap ülkeleri tarafından engellendi ve bastırıldı. 1971'de Ürdün ve Suriye'nin tavrı, 1975-76 Lübnan iç savaşı ve Suriye'nin tavrı, bunun en canlı örnekleridir. Gerici Arap rejimleri bugün silahsız, savaşçısız bir Filistin hareketi istemektedir.

Bu genel tavır bugüne de yansımış ve katliamın bu düzeye varmasında önemli etken olmuştur. Saldırının başladığı Haziran ayında, Arap dünyası her zaman olduğu gibi değişik çıkar hesapları yüzünden kendi içinde bölünmüştü ve her kafadan değişik bir ses çıkıyordu. Bölgede ABD'nin müttefikleri Suudi Arabistan, Kuveyt. Mısır, Ürdün gibi ülkeler kendi monarşilerini korumak, emperyalizmin çıkarlarını pekiştirmek için, İsrail'le uzlaşmak yanlışıydılar ama bunlar sözde yine Filistin halkının temsilcileriydiler. Çünkü uzun vadeli politikaları gereği, kendileri için tehdit oluşturmayacak, dolayısıyla kendi denetimlerinde bir Filistin hareketi istiyorlardı. Bunun için bugünkü FKÖ'nün yok olması da işlerine gelmekteydi. Ancak bir koşulla; FKÖ'nün yerine daha radikal, sosyalist bir alternatifin olmaması koşuluyla. Bu yüzden ehvenişer mantığıyla bugünkü Arafat yönetimini "ılımlı" -aslında uzlaşmacı- görüp silahlarından arındırıldığı sürece destekledi̇ler. Tüm bu hesaplar, gerici Arap ülkelerinin saldırı karşısında sessiz kalmalarının ve hiçbir şey yapmamalarının nedenini açıklamaktadır.

Radikal Arap ülkeleri diye adlandırılan, aslında Filistin'in bağımsız devlet olmasını kendileri için engel gören, bu nedenle göstermelik hotzotlarla yetinen Suriye ve Libya, saldırıya karşı sessiz kaldılar ve konuyu komisyonlara havale etmekle yetindiler. Suriye, İsrail'in kendisine de saldırmasına rağmen, tek yanlı ateşkes ilan ederek Filistinlileri arkadan vurdu. Irak, İran savaşı nedeniyle İsrail'e yönelik bir şey yapmak durumunda değildi. (İsrail de bundan azami ölçüde yararlandı.)

Bu ülkeler içerisinde İran daha farklı bir özellik göstermektedir. Anti-emperyalist bir konumda olmasına rağmen, islam fanatizminin etkisiyle yanlış hedeflere yönelmekte (Irak'la savaşa girmesi gibi), hedef şaşırtmakta ve bu ne-

denle Filistin mücadelesine dolaylı da olsa engel olmaktadır. Bu yanlış hedefler yüzünden Filistin'i desteklemenin objektif şartlarını bulamayacaktır. Filistin devriminin, uzun vadede Humeyni'nin islamcılık zeminindeki gerici anlayışı ile çelişmesi kaçınılmazdır. Bu yüzden İran'dan Filistin için kalıcı bir destek beklenemez.

Bunlara rağmen Arap halklarının Filistin'e gönüllü desteği sürdü, sürecek tir. İran'da Lübnan'a gidip İsrail'e karşı savaşmak için açılan gönüllü büroları na yüz binin üzerinde insan başvurmuştur. Ancak bunlar, yukarıda değindiği miz nedenlerden, Lübnan'a ulaşamamıştır bile. Bunun yanı sıra Lübnan'da, gerek Lübnan solcu güçlerinin kendi aralarında, -örneğin, Lübnan Komünist Partisi ile Şii Emel Örgütü arasında- gerekse de Lübnan solcu güçleriyle (Emel hareketiyle) FKÖ arasında meydana gelen çatışmalar tam bir savaş halini almaktaydı. Bu nedenlerle Lübnan'daki güçler arasında da birlik sağlanamıyordu.

israil bir Arap başkentini işgal ederken, iki Arap halkı -Filistin ve Lübnan- ezilir, katledilirken, Arap ülkeleri sadece seyirciydi. Ve Ortadoğu'da artık burjuva milliyetçiliği de sona ermekteydi.

TÜRKİYE'NİN TAVRI: AMERİKANCI FAŞİST CUNTA FİLİSTİN DİRENİŞİNİ DESTEKLEMİYOR

1965 yıllarından beri Türkiye oligarşisi Arap ülkeleri ile iyi ilişkiler geliştirme özlemi içindedir.

Türkiye işbirlikçi tekelci sermayesinin özlemi, -tüm bağımlılığına rağmen- hızla büyümek ve sermaye birikimini sağlamaktır. Özellikle son zamanlarda, (1980lere gelindiğinde) iç pazarın -halkın alım gücünün düşmesi sonucu- daralması sonucu, yeni talep alanları aramaktadır. Bunun için de dış pazarlara emperyalizmin izin verdiği ölçüde, hatta bazen ona rağmen açılmak çabasındadır. Bu amaç için de Ortadoğu'da Arap ülkeleriyle iyi ilişkiler içinde olmaya çalışmıştır. Birçok Arap ülkesi -Suudi Arabistan, Kuveyt, Ürdün, Irak, Suriye vb.- emperyalizmin işbirlikçisi olmalarına rağmen -farklı hesaplarla da olsa- tarihsel gelişimin bir gereği olarak Filistin mücadelesine sahip çıkmakta, İsrail'e karşı tavır almaktadır. Bu tarihsellikten dolayı Türkiye oligarşisinin İsrail'e kısmen de olsa tavır almadan, Arap ülkeleri ile ticari ilişkilere girmesi ve bu ilişkileri geliştirmesi olanaklı değildir. Ayrıca Türkiye halklarının, islamcılığın da etkisiyle, Filistin mücadelesine sempati beslediği açıktır. İşte oligarşi bu nedenlerle görünüşte Filistin halkını desteklemekte ve İsrail'le diplomatik ilişkilerini sınırladığını iddia etmektedir.

Oligarşinin bu politikası, tekellerin artan krizini geçici de olsa gizleme ve büyüme özlemlerine kısmen çare olabilmiştir. Son yıllarda Ortadoğu'ya yapılan ihracatın artışı ve Araplarla son dönemlerdeki sıkı işbirliği bunu göstermektedir. Özellikle İran-Irak savaşından sonra bu politikanın hayata geçmesi daha

kolay olmuştur. (Irak'ın. Türkiye'nin ihracatında birinci sırada yer alması bunu gösteriyor).

ABD emperyalizmine bağımlı yeni-sömüge bir ülkenin, Ortadoğu'da emperyalizmin politikasıyla çelişir bir politika izlemesi esas olarak mümkün değildir. Biçimsel bazı değişiklikler olsa da, Türkiye'nin İsrail ve Filistin'le ilgili politikası da esasta ABD ile çelişmemektedir.

Bilindiği gibi, yakın zamanda Şubat Devrimi ile emperyalizmin kuklası faşist Şah rejimi yıkıldı ve yerine anti-emperyalist ulusal bir politika izleyen yönetim geldi. İran'daki bu gelişmeler başta ABD olmak üzere tüm gerici Arap rejimlerini ve Türkiye oligarşisini tedirgin etmiştir. ABD'nin Ortadoğu'daki çıkarları tehlikeye girmiş, ulusal ve sosyalist hareketler güçlenmiştir. ABD'nin bölgedeki çıkarlarını korumak için istikrarlı iktidarlara ihtiyacı vardır. İran'dan boşalan yeri Türkiye dolduracaktır. Türkiye faşist cuntasının gelişi, ABD'nin Ortadoğu'daki politik hesaplarından ayrı düşünülemez.

12 Eylül faşist cuntasının gelişindeki şartlara bir baktığımızda, İran'da anti-emperyalist bir yönetimin iktidar olduğunu, İsrail'in Filistin halkına saldırdığını, İran ile Irak'ın savaşın eşiğine geldiğini görürüz. Bu süreçte Türkiye egemen sınıflarının kendi iç çelişkileri alabildiğine artmış, işbirlikçi güçler yönete-meme durumuna gelmiştir. Devrimci halk hareketi alabildiğine gelişirken, işbirlikçi tekelci sermaye ve ortakları bu gelişmeden tedirgindirler. Bunun için emperyalizmin Ortadoğu'daki ileri karakollarından Türkiye yönetimi, faşist cunta vasıtasıyla geçici istikrara kavuşturulmalıdır. Bundan sonradır ki ABD'nin bölgedeki saldırganlığı artacak ve bu, ezilen halkların soykırımına kadar varacaktır. Nitekim emperyalist cephenin Türkiye kanadı onarıldıktan sonra, ABD saldırganlığını hızla artırmıştır.

ABD'nin gerici Arap ülkelerinden biri olan Irak'ı kışkırtması sonucu, Irak'ın iran'a saldırması ile başlayan ve günümüze kadar devam eden, binlerce insanın ölümüne yol açan ve nasıl sonuçlanacağı belli olmayan İran-Irak savaşı halen sürüyor. ABD'nin amacı anti-emperyalist İran yönetimini devirmek ve bu tür yönetimlerin Ortadoğu'da diğer ülkeleri etkilemesini engelleyerek işbirlikçi yönetimlerin çıkarlarını korumaktır. Emperyalizmin, Irak'a yönelik bu hesaplarına rağmen, Irak, Arap milliyetçiliği temelinde kısmen de olsa Filistin halkının mücadelesini desteklemektedir. ABD çok yönlü oynamaktadır. Bir yandan Irak'ın İran'a saldırısı, diğer yandan İsrail'in Irak'a saldırısı (atom reaktörünü bombalaması) gerçekleşmekte, sonuçta ABD için Ortadoğu'da engel olabilecek güçler yıpratılmakta, ezilmeye çalışılmaktadır.

Uygulanan bu politika yeni ittifak ve antlaşmaları gündeme getirmektedir. Türkiye, İsrail, Mısır, Suudi Arabistan, Birleşik Arap Emirlikleri, Pakistan gibi ülkeler ABD ile yeni savunma antlaşmaları imzalamakta ya da imzalayacaktır. ABD, ulusal ve sosyal kurtuluş savaşlarının gelişmesine karşı her an hazır olabilecek "Çevik Kuvvet" adı verilen militarist bir güç oluşturmaya çalışmaktadır. Türkiye de bu güce katılma konusunda yeşil ışık yakmış ve bekler durumda-

dır. Artık Ortadoğu'da ulusal kurtuluş savaşlarına karşı kanlı bir soykırım başlatmak için her şey hazırdır. Reagan'ın tüm dünyada ve Ortadoğu'da aşama aşama uygulamaya soktuğu bu saldırgan ve kanlı politika, son olarak faşist İsrail'in Lübnan'ı yok etme durumuna kadar gelmiştir.

Türkiye faşist cuntasının Ortadoğu ülkeleriyle ticari ilişkiler kurması ve işbirlikçi tekellerin büyüme özlemi ABD'nin çıkarlarına ters değildir. Bu durum bir yandan tekellere finansman sağlarken, bir yandan da ABD'ye mimarı olduğu cuntaya yapacağı yardım ve kredi miktarını ölçülü tutma olanağı sağlamaktadır. Oldukça masraflı bir yönetim olan cunta, emperyalizme ve işbirlikçilerine pahalıya mal olmaktadır. Nispi de olsa bu bedelinin bu yolla giderilmesi ABD'nin yararınadır.

Ayrıca Arap milliyetçisi rejimlerle Türkiye oligarşisi aracılığıyla ilişki kurması ve Türkiye'nin bu cephede gibi görünerek "Truva Atı" rolü oynaması ABD'nin bölgedeki çıkarlarına uygundur. Tüm bunları yapabilmek için, Türkiye'nin İsrail'le ilişkileri birinci derecede diplomatik statüde sürdürmesi uygun düşmemektedir. Görünürde İsrail'le ilişkileri sınırlandırılmış ve bu durum Arap ülkelerince alkışlanmıştır. Türkiye halkı ve kamuoyu da bunu olumlu karşılamıştır.

Aslında değişen bir şey yoktur. Türkiye-ABD-İsrail ilişkileri muhteva olarak değişmemiştir. CIA-MOSSAD-MİT ilişkisi ekseninde daha güçlü sürmektedir. Ayrıca görünürde değişen ilişkilerin ABD'ye ve İsrail'e zararı yoktur. Çünkü İsrail dünya kamuoyunda saldırganlığı ile yeterince teşhir olmuştur. Ve uluslararası hiçbir yasa. kural tanımayarak "terörist" bir devlet hüviyetine bürünmüştür.

Ortadoğu ile dini, tarihi, kültürel ve sosyal yakınlığı dikkate alındığında Türkiye'nin oynayabileceği rolü görebilen emperyalizm, güçlü bir müttefik olarak Türkiye'nin İsrail ile ilişkisini uzun vadede geliştirmesinden yanadır. Ayrıca ABD bu tür ilişkilerle yer yer kendisine rağmen bağımsız tavır alan İsrail'i zorlayacak ve tüm ipleri kendi eline alacaktır. Türkiye, Suudi Arabistan, Arap Emirlikleri gibi ülkelerle dama taşı gibi oynayabilecektir.

Türkiye-İsrail ilişkilerinin değişmediği, görünen durumun sahte olduğu, İsrail'in Türkiyeli devrimcileri yakaladığını söylemesi ve Türkiye'nin buna dört elle sarılmasıyla bir kez daha anlaşılmıştır. Bu durum bile CIA-MOSSAD-MİT ilişkisini açığa vurmakta, ilişkisinin düzeyini göstermektedir.

Anti-emperyalist yönetimlerle çevrili bir Türkiye için sol ağırlıklı bir Filistin devleti, oligarşinin yararına değildir. Sadece bu durum bile, faşist cuntanın İsrail'e tavır almadığını, Filistin halkının kurtuluş mücadelesini engellemek istediğini anlamaya yeter.

Tabii ki, Türkiye halkı ve devrimcileri her zaman olduğu gibi bugün de Filistin halkının yanındadır ve onunla aynı saflarda yer almaktadır.

SOL HAREKETLERİN VE SOSYALİST ÜLKELERİN TAVRI ENTERNASYONALİST DEĞİLDİR

Tüm dünyanın gözleri önünde Filistin halkı katledilirken sosyalist, anti-emperyalist ülkeler, dünyadaki ilerici, yurtsever, sosyalist hareketler bir bütün olarak tavırsız kalmışlardır diyebiliriz. Bugün solun, sosyalistlerin bu tutarsızlığı ve bölünmüşlüğü, emperyalizm ve faşizmin halklara daha cesaretle saldırmasına yol açmaktadır.

Bu tavır genel olarak entemasyonalist dayanışma yerine, millici düşünceleri ön plana çıkarmakta ve emperyalist cepheyi güçlendirmektedir.

Sovyetler Birliği'nin Tavrı

Sovyetler Birliği'nin Ortadoğu'daki ve dünyadaki kurtuluş hareketlerine bakışı, ince denge hesaplarına dayanan, entemasyonalist olmaktan uzak, pragmatik bir tavırdır. Bu tavır, teorik temellerini en başta dünya genelindeki baş çelişki tespitinde bulmaktadır. Bilindiği gibi, Sovyetler Birliği dünyadaki baş çelişkiyi emperyalist sistem ile sosyalist sistem arasındaki çelişki olarak görür. Ve buna bağlı olarak Sovyetlerin, dolayısıyla sosyalist sistemin belirleyiciliği olmadan hiçbir sorun çözülemez. Bu yüzden emperyalist sistemle aralarında kurulan dengeler genel olarak korunmalı ve ancak bu dengeler Sovyetler Birliği'nin belirleyiciliğiyle değişebilmelidir. (Örneğin, Afganistan'da olduğu gibi.)

Bu yanlış tespit, genel olarak ulusal ve sosyal kurtuluş hareketlerine bakışlarını da belirlemektedir. Bu politika, sınıfsal bakıştan yoksun revizyonist bir tespitin ürünüdür. Oysa dünyadaki baş çelişki, ezilen uluslarla emperyalizm arasındadır. Ve dünya devriminin itici gücü bugün, her gün gelişen ve emperyalizme darbe indiren halk savaşlarıdır.

İnce dengeler üzerine kurulmuş revizyonist politika, yer yer ulusal kurtuluş savaşlarına ilgisizliği doğurmuştur. Böylelikle emperyalizmin işi kolaylaştırılmıştır. Filistin halkının yok edilmesi politikasına karşı tavır da böyle olmuştur.

İnce dengeler üzerine kurulmuş, enternasyonalistlikten uzak, uzun vadeli çıkarın belirlediği ve ön plana çıkartıldığı bu politika (ABD-AET çelişkisi, doğal gaz boru hattı meselesi, Afganistan vb.) Filistin halkının katledilmesine seyirci kalmıştır. Ta ki, olay dünya halklarının tepkisini ve direniş desteğini sağlayana kadar. Bu noktada Sovyetler Birliği göstermelik tepkilerle yetinmiş, hatta diplomatik gücünü bile kullanmamıştır. Oysa, bugün Sovyetler Birliği enternasyonalist bir tavır geliştirse, başta sosyalist ülkeler olmak üzere metropol ülke proletaryası ve ezilen halkları emperyalizme karşı ayağa kaldırabilir. Hatta İsrail ve ABD'ye karşı burjuva demokratlarını dahi birleştirebilecek büyük bir güce sahiptir. Ancak revizyonist politika ve önderlik buna engeldir.

Dünyada Tavır

Metropol ülkelerin proletaryası ve ezilen ulusların kurtuluş hareketleri de katliam ve soykırımı seyretmektedirler. Tek tük sesler dışında genellikle suskunluk hüküm sürmektedir. (Fransa'da İsrail'e karşı yapılan bombalı saldırı vb.) Oysa bu hareketler ve proletarya, ABD ve İsrail'e ait ticari ilişkileri işletmemek gibi (malları boşaltmama, fabrikalarında grev yapma vb.) protestolar, gösteriler düzenleyebilir. Pratikte saldırgan hedeflere karşı "devrimci şiddet" temelinde tavır geliştirilebilir, Filistin halkına büyük bir destek sağlayabilirler. Zira saldırganlar üzerinde baskı unsuru olabilecek durumdadırlar.

Emperyalist-kapitalist kampa karşı çok şey yapabilecekken, hiçbir şey yapılmamakta ve emperyalizmin işi kolaylaşmaktadır. Kısmen de olsa var olan devrimci dayanışma ruhu giderek zayıflamakta, millicilik bir tehlike olarak karşımıza çıkmaktadır.

Emperyalist metropol ülkeler, zaten genel çıkarları gereği sessiz kalmakta (Avrupa) ancak proletaryanın, demokratların baskısı iie İsrail'i kınamakla yetinmektedirler.

Türkiye solu da bugün bu konuda iyi bir sınav verememiştir. 12 Eylül öncesi Türkiye solu, bu konuda çok daha duyarlı davranmış ve mümkün olduğunca görevlerini yapmıştır. Hatta bunun temellerini ta 1971'de atmıştır. Ancak günümüzde, objektif ve sübjektif durumu gereği pek bir şey yapamamıştır.

FİLİSTİN HALKININ DURUMU VE GELECEĞİ

Genel olarak gördük ki, on yıllardır İsrail siyonizmine karşı mücadele veren Filistin halkının belli bir toprak parçası üzerinde bulunmamasının ve FKÖ'ye önderlik eden küçük burjuva milliyetçi akımın etkisiyle, kendi dışındaki güçlere bel bağlama anlayışı gelişmiş ve giderek de egemen olmuştur. Bu küçük burjuva anlayış ve önderlik, Filistin'in kurtuluşunu Arap ülkelerinden ve Sovyetler'den gelecek yardımlara bağlamıştır. Bu ülkelerin ise Filistin'in çıkarları yerine kendi çıkarlarını ön planda tutmaları, Filistin halkını en zor anlarda güçlü düşman karşısında yalnız bırakmıştır.

Küçük burjuva milliyetçi akımların kendi özgücüne güvenmeme anlayışı bir bakıma doğaldır. Ama bu anlayış, kendilerine Marksist-Leninist diyen akımlarda da vardır. Bu örgütler daha çok Sovyetler'den gelecek yardımlar ve Sovyetler'le Arap ülkelerinin diplomatik politikası sonucu Filistin devriminin gerçekleşeceğini sanmaktadırlar.

Oysa esas olan, kendi özgücüne dayanan silahlı savaşın örgütlenmesidir. Bu durum dış destekleri yadsımaz ama hiçbir zaman da dış destek ve diplomasi temel alınmaz.

Filistin halkı genel olarak emperyalizme karşı mücadele içinde bir ulus haline gelmiştir. Ancak Filistin topraklarında emperyalizmin desteği ile ve zor kullanılarak dünyanın dört bir yanından getirilen Yahudilerle bir İsrail devleti kurul-

muştur. Bu devlet bugün ABD emperyalizminin sadık jandarmalığını yapmaktadır.

Emperyalizmin ve İsrail'in bugün uyguladığı uzun vadeli politika açıktır. İsrail'in politikası kuşkusuz Filistin halkını ortadan kaldırmak, başta FKÖ olmak üzere, kendisi ve efendileri için tehlikeli olabilecek tüm direniş odaklarını yok etmektir. Filistin topraklarında ve Ortadoğu'da gelişen sosyalist mücadeleyi boğmaktır. Bu doğrultuda son saldırı ile, askeri anlamda belirli başarılar da sağlamıştır.

Soruna bu yönüyle bakıldığında, Lübnan'ın işgalinin İsrail'in stratejik planının bir parçası olduğu görülür. Bunun ilerisi FKÖ'nün ortadan kaldırılıp Batı Şeria ve Gazze'nin ilhak edilmesi, böylece işgal operasyonunun tamamlanmasıdır.

Ancak İsrail'in hesaplayamadığı, Filistin halkının direnme ve dayanma gücüdür. Ayrıca dünya halklarının Filistin halkına vereceği desteğin tükenmeyeceğidir. Nitekim bugün Filistin halkı tüm baskı, bombardıman, ablukaya, açlık sefalet ve güçlüklere, kendisine 30.000'den fazla şehide mal olmasına rağmen, iki aydır tüm dünyaya, dostlarına ve düşmanlarına nasıl direnileceğini göstermiştir. Bugünler Filistin kurtuluş tarihine altın harflerle geçecektir.

Evet, böylesine şartlar altında Filistin hareketi nasıl bir rota izleyebilir? Toprakları işgal edilmiş ve bu topraklar üzerinde ayrı bir devlet kurulmuş, ayrı bir ulus meydana getirilmiş ezilen bir ulus hareketi hangi programa sahip olabilir?

Şüphesiz ki, kaba hatlarıyla Filistin halk devriminin bugünkü biçimi ulusaldır. Amaç, emperyalizmin faşist İsrail aracılığıyla gerçekleştirdiği işgale son vermek ve kendi topraklarında demokratik bir Filistin devletini kurmaktır. Filistin halk hareketinin sosyalizme yönelmesi konusunda devrimci örgütlerle küçük burjuva örgütler arasında doğal olarak çelişki vardır. Ve bu, mücadelenin her aşamasında kendini gösterecektir.

FKÖ içerisindeki birçok devrimci örgüt, halk savaşıyla Filistin topraklarında Filistin demokratik devletinin kurulabileceğini savunmaktadır. Bu da İsrail devletinin yok edilmesiyle mümkün demektir. Fakat bu halk savaşı nasıl verilecektir? Topraklarında zor yoluyla da olsa kurulmuş bir İsrail devleti olan Filistin ulusunun kurtuluşu nasıl gerçekleşebilir? Genellikle Filistin örgütleri İsrail'i bir ulus olarak tanımadıklarından, çizgilerini de buna göre oluşturmuşlardır. Bu yüzden Filistin topraklarındaki mücadele tali plana düşmüş, genelde Filistin sorununun uluslararası plandaki propagandasına ağırlık verilmiştir. Böyle bir yolla kurtuluş bugün için olanaklı olmadığı gibi, uzun vadeli de bir bekleyiş sürecine dayanır. İşte devrimci Filistin halk savaşı bu sorunla karşı karşıyadır. Bu sorunun çözümü, işgal altındaki topraklarda savaşın sürdürülmesi, kendi özgücüne güvenerek hareket etme ve dünyadaki kurtuluş hareketleriyle enternasyonalist dayanışmadan geçer. Böyle bir mücadelenin sürdürülmesi, İsrail'deki sınıfsal çözülüşü de beraberinde getirecektir. Yahudilerin bir ulus ola-

rak kabul edilmemesi olgusu bu yolu tıkadığı gibi, tarih içerisinde gerçekleşen bir "tarihi haksızlığı" (İsrail'in kuruluşu) kendi mücadelesi önünde başat hale getirmek, milliyetçiliğe kapıları açmaktır. (Birçok eylemlerde bu anlayışı görmek mümkündür.)

Arafat, sınıfsal niteliği gereği dış güçlere bel bağlarken, devrimci örgütler de genel doğruları pratiğe geçirmemekte ve kendi özgüçlerine güvenmemektedirler. Halk savaşının Marksist-Leninist bir çizgide yürümesi sağlanamamıştır. Kısacası, milliyetçi çizgi sınıf esasına göre bir politika belirleyemediğinden ancak ulusal planda mücadeleye katılır. Ama bunun şartları da bu noktaya kadardır. Ve o noktadan sonra başka güçlere bel bağlama kaçınılmaz hale gelir.

Devrimci örgütler açısından sorunun çıkmazı, milliyetçiliğin etkisi altında kalarak, İsrail'in tüm olarak yok edilmesi temelinde bir halk savaşı çizgisinin benimsenmesi ve Marksist-Leninist enternasyonalist dayanışmanın yaratılamamasıdır. Halk savaşının pratik çizgisi dünya kamuoyunun oluşturulması noktasında kalmaktadır. İşgal altındaki topraklarda, gerek kitlesel örgütlenme ve mücadele, gerekse de gerilla örgütlenmesi ihmal edilmiştir. Bu nedenle İsrail'e ciddi darbeler vurulamamış ve İsrail'deki proletarya ile ilişkiler sağlanamamıştır.

Geç de olsa bu yolun iflas ettiğinin ve devrimci bir çizgi olmadığının farkına varan FHKC, bir bakıma geçmişin özeleştirisini yaparak "bundan sonra savaşın tüm işgal altındaki topraklarda süreceğini" tespit etmiştir. (Milliyet'de yayınlanan George Habbaş'ın demecinden alınmıştır.) Fakat bu tespit bugün hayatın zorlamasıyla yapılmıştır. Ancak yine de gelinen noktada halk savaşının pratiğe nasıl uygulanacağını, demokratik Filistin devriminin nasıl yapılacağını ortaya koymaktadır. Bu bakış İsrail'deki sınıfların tahliliyle birleşerek zafere ulaşabilir.

Elbette bugün de, gelecekte de, farklı ama geçici ara çözümler bulunabilir. Ama Filistin halk mücadelesinin devrimci çizgisinin ne olacağı artık açığa çıkmıştır. Filistin halkının kendi özgücüne güven temelinde yürütülecek bir silahlı mücadele ve dünyadaki ulusal ve sosyalist güçlerle enternasyonalist dayanışmayı güçlendirmek; Filistin devriminin zaferi bunlardan geçiyor.

Bugün Filistin hareketi dünden bir adım daha gerilemiş olsa da, bu yeni zemin üzerinde, daha sağlıklı ve milliyetçilikten daha fazla arınmış bir silahlı Filistin direnişi gelişecek ve zafer ezilen ve savaşan Filistin halkının olacaktır.

Tüm saldırgan diktatörlükler gibi emperyalizm ve siyonizm de tüm soykırımlarına ve katliamlarına rağmen yok olup gidecektir.

Kazanan Filistin Halkı Olacaktır!

DEVRİMCİ SOL

AMERİKANCI FAŞİST CUNTANIN ANAYASASI REDDEDİLMELİDİR

EMPERYALİZMİN VE OLİGARŞİNİN "DEMOKRASİ MANEVRALARINA" KARŞI MÜCADELEMİZİ YÜKSELTELİM

EKİM 1982

AMERİKANCI FAŞİST CUNTA KENDİ ANAYASASIYLA ASKERİ YÖNETİME MEŞRULUK KAZANDIRMAK İSTİYOR

Ülkemizde egemen sınıfların içinde bulunduğu ekonomik, siyasal ve sosyal bunalımın çözümü olarak gündeme gelen 12 Eylül Amerikancı faşist cuntası işbaşına geldikten sonra, bu fonksiyonunu yerine getirebilmek için emperyalizm ve işbirlikçi tekelci burjuvazinin çıkarlarına uygun bir ekonomik ve siyasal program uygulamaya koymuş ve bu doğrultuda hareket etmiştir.

Devrimci muhalefeti ezmek, sarsılan devlet otoritesini yeniden "tesis etmek" ve ekonomik krize çare bulmak için Amerikancı faşist cunta, emperyalizm ve IMF kararlarıyla tekelci burjuvazinin çıkarlarına uygun ekonomik **bir** program uygularken, bunun yanı sıra siyasal programını da "açık faşizmin" kurumlaştırılması olarak çizmiştir.

Bu nedenle faşist cunta tarafından bugün gündeme getirilen "anayasa" açık faşizmin kurumlaştırılmasından başka bir şey değildir.

G.Dimitrov, 1930'ların siyasal ortamında bazı ülkelerdeki faşist yönetimleri tahlil ederken, şunları söylüyordu:

> *"Kendi durumu özellikle açıklığa kavuşunca, bu durum faşizmin kendi temelini genişletmesini ve sınıfsal yapısını değiştirmeksizin açık terörist diktatoryayi kaba ve uydurma bir parlamentarizmle birleştirmesini engellemez."* (Faşizme Karşı Birleşik Cephe, syf.47)

İşte 12 Eylül açık faşist rejiminin anayasa hazırlığı ile birlikte ilk adımlarını atmakta olduğu parlamenter düzene geçiş, tam da yukarıda Dimitrov'un bah-

settiği gibi saldırgan, terörist bir açık faşist rejimin uydurma bir parlamentarizm maskesiyle birleştirilmesinden başka bir şey değildir. Üstelik böylesi bir gelişme yeni-sömürge faşist rejimlerin karakterine de tamamen uygunluk arzetmektedir.

Bilindiği gibi Türkiye ve benzeri emperyalizme bağımlı yeni-sömürge ülkelerde oligarşinin siyasal yönetim biçimi faşizmdir.

M.Çayan'ın da ifade ettiği gibi, ülkemizde oligarşinin siyasal yönetim biçimi olan faşizm, genel olarak icrasını iki biçimde sürdürür. Bazen çok partili burjuva demokrasisine biçim olarak benzeyen, ancak ceberrut devletin niteliğinin de korunduğu, yani baskı, terör ve şiddetin bütün korkunçluğuyla kendini hissettirdiği bir siyasal yönetim biçimine başvurur. Ve ülkede sürekli var olan ekonomik ve politik çıkmaza, devrimci harekete ve gelişimine karşı çare aranırken, emekçi kitlelerin düzene karşı muhalefetlerinin gelişmesi de çeşitli yöntemlere engellenmeye çalışılır (gizli faşizm veya parlamenter faşizm). Bazen de, ancak bütün bunlar yeterli olmayınca ordu devreye sokulur. Ve askeri faşist cunta oligarşi ve emperyalizmin çıkarları doğrultusunda bilinen yöntemlerle "huzur ve güvenliği" sağlamaya çalışır (açık faşizm). Ancak faşist yönetimlerin bizim gibi yeni-sömürge ülkelerdeki oluşumu ve biçimlenişi sınıf mücadelesine, ülkedeki sosyal ve politik duruma ve sınıflararası güçler dengesine göre değişir.

Bugün ülkemizde milli krizin derinleşmesinin ve sınıf mücadelesinin keskinleşmesinin sonucu, 12 Eylül günü yönetime el koyan askeri faşist cunta, ABD emperyalizminin de açık desteğiyle (tabii onun Ortadoğu'daki çıkarlarını da korumak için), 2 yıl boyunca işçilere, köylülere, küçük esnaf ve zanaatkarlara, memurlara, öğrencilere, fikir işçisi emekçi aydınlara, devrimcilere, yurtseverlere, yani nüfusun % 90'ından fazlasına karşı eşi görülmemiş bir saldırı hareketine girişmiş ve onlara yaşamı zindan etmiştir. Bu uygulamalarıyla bugün gelinen noktada "huzur ve güvenliği" sağladığına inanmış olacak ki, "anayasal" bir elbise giyerek açık faşist yönetimini meşrulaştırma çabasına girmekten çekinmemektedir. Ancak oligarşinin bugünkü açık faşist rejiminin yasalarla meşrulaştırılması çabaları, Amerikan yıldızlı uşaklarının yerini smokin giymiş uşaklara terk etmesinden başka bir anlama gelmeyecektir. Ve cuntacı faşist generallerin birtakım kurumlar aracılığıyla, bugünkü uygulamalara anayasal bir çehre kazandırıp kazandırmaması emekçiler açısından hiçbir şey değiştirmeyecektir. Bu anlamda da askeri cuntanın demokrasi masalları bugün bir yutturmacadan başka bir anlam taşımıyor. Latin Amerika'nın yeni-sömürge ülkelerinde bu demokrasicilik oyunu yıllardır tüm dünyanın gözleri önünde oynanmaktadır.

Askeri faşist cuntanın kitle temelini sağlamlaştırmak ve mümkün olan en yüksek düzeye çıkarmak isteyen ve bu yolla emekçi kitlelerin muhalefetinin devrimci kanallara akmasını önlemeye çalışan emperyalizm ve oligarşi, bugün için demokrasiye(!) dönüş taktiğini benimsemiş durumdadır.

Bunu mümkün olduğu kadar demokratik bir ortamda gerçekleştiriyor imajını yaratabilmek için de, anayasa taslağına yönelik tartışmalara eski yöneticilerin bir kısmının da içinde bulunduğu çeşitli küçük burjuva aydın kesimlerin katılmasına göz yumuyor.

Faşist cuntanın demokrasiye geçiş taktiği halk kitlelerini aldatmaktan başka bir şey değildir. Amaç, oligarşinin açık faşist rejimini yasalar çerçevesinde meşrulaştırmaktır. Çünkü faşist cuntanın demokrasiye geçişten anladığı 12 Eylül öncesi gibi bir parlamenter sisteme geçiş değildir. Ve böyle de olmayacaktır. Kaldı ki, böyle olsa bile, ülkemizde devletin faşist karakterinden dolayı emekçi kitleler açısından hiçbir şey değişmeyecektir. Mevcut siyasal yönetim hangi biçimi alırsa alsın, baskı, şiddet ve zor her zaman ön planda olacaktır. Oligarşi kendi zayıflığı ve de güçsüzlüğünden ötürü burjuva demokrasisi ilkeleri yerine kitleleri baskı, şiddet ve zor yöntemleriyle denetimi altında tutarak yönetimini sürdürmeye çalışmaktadır.

Bugün yukarıda anlatmaya çalıştığımız demokrasiye dönüş taktiğiyle parlamenter sisteme atılacak adımda, 12 Eylül öncesi parlamenter döneme oranla biçimsel bazı değişikliklerin yapılacağı görülüyor. Oligarşi kendi geçmişinden çıkardığı dersleri dikkate alarak 1974-75-76'ların Türkiye'sine dönmemenin önlemlerini almaktadır. 12 Eylül'den bu yana eksik gördüğü, yetersiz bulduğu kurumları yetkinleştirmeye ve bu alanda bir bakıma devletin yeniden merkezileşmesi için kadrolaşmaya çalışmaktadır. Tekelci burjuvazinin siyasi ve ekonomik hedefleri doğrultusunda, devlet, en üst kurumundan en alt kurumuna kadar yeniden "tesis" edilmekte ve bu çabanın önünde engel olarak görülen unsurların temizlenmesi yoluna gidilmektedir.

Ayrıca bugün Amerikancı askeri faşist cuntaya "anayasal" bir elbise giydirilerek açık faşist baskı rejiminin sürekliliğinin sağlanması, emperyalist çıkarlar açısından en akılcı görünen yoldur. Bu nedenle anayasa tartışmaları altında söylenen demokrasi türküleri, bu taktik hilenin atılmakta olan ilk adımlarıdır. Faşist cunta da bu adımları atmak zorundadır. Çünkü ülkemizde küçük burjuvazinin yaygınlığı ve de bu kesim içerisinde sosyal demokrat eğilimlerin bir hayli güçlü oluşu, bunun yanı sıra ülkemizin Avrupa'yla süren siyasi ve ekonomik ilişkileri ve buna benzer daha bir dizi neden askeri faşist cuntanın uzun bir süre daha mevcut durumunu olduğu gibi sürdürmesi önünde engel teşkil etmektedir. Ve yine hiçbir hukukiliği(!) olmayan askeri cuntaların gerek olmadıkça uzun bir süre yönetimde kalmaları, emperyalist çevrelerin de işine gelmemektedir. Böylesi bir duruma ancak emperyalizm açısından sınıflararası güçler dengesi zorunlu kıldığı zaman dayanılmaktadır.

12 Eylül faşist cuntası sınıf mücadelesini baskı ve terör yöntemleriyle bastırarak yıpranan devlet gücünü sağlamlaştırmaya çalışırken, artık oligarşinin emekçi halkımıza lüks gördüğü 1961 Anayasası'nın son kalıntılarını da ortadan kaldırarak, bunun yerine, emperyalizme ve işbirlikçi tekelci sermayenin siyasi yönetimine tam anlamıyla uygun bir anayasa getirmeyi amaçladı.

Bilindiği gibi, faşist cunta daha.baştan itibaren demokrasiye(!) geçiş takvimini emperyalizm ve oligarşinin ekonomik ve siyasi hedeflerine göre ele aldı. Ancak devrimci güçlerin, demokratik kitle muhalefetinin yok edilerek demokrasiye geçişin mümkün olacağını bilen faşist cunta, bugün adım adım demokrasiye(!) geçmeye yöneliyor görünüyorsa, bu bir bakıma kendinden emin olduğuna, "huzur ve güvenliği" sağladığına, "anarşi ve terörü" yok ettiğine kendisini inandırdığı ya da inandırmaya çalıştığı içindir. Bu anlamda devrimci hareketin mücadelesinin yükselmesi ve alacağı konum karşısında bu takvimin her zaman için değişebileceği göz ardı edilmemelidir. Yaratılacak güçlü bir anti-cuntacı muhalefetin faşist cuntanın demokrasiye geçişini geciktirebileceğini ve cuntanın demokrasicilik oyununu bozabileceğini söylemek hiç de yanlış değildir.

Bu nedenle devrimci halk güçlerini tamamen yok etme hayalleri kuran faşist cunta, bu hayaller üzerinde bjrtakım planlar yapmaktadır. Fakat silahlı devrimci hareket cuntanın bu hayallerini ve planlarını boşa çıkaracaktır.

Bu kısa yazımızda bugüne kadar ülkemizdeki anayasaları, bunların ortaya çıkışını ve gelişimini. Amerikancı faşist cunta tarafından çıkarılmak istenen anayasanın sınıfsal dayanağını, halk kitlelerine neler getirdiğini ve cunta anayasasına karşı devrimci tavrın ne olması gerektiğini kısaca açmaya çalışacağız.

GENEL OLARAK ANAYASALAR VE ANAYASALARIN TARİHSEL GELİŞİMİ ÜZERİNE KISA BİR BAKIŞ

Toplumların siyasal tarihleri özellikle 18. yüzyıl sonlarından itibaren anayasacılık hareketleriyle doludur.

Feodalizmin bağrından burjuvazinin ortaya çıkışıyla yepyeni bir dönem açılıyordu toplumların gelişiminde. Feodalizmin çözülüşü ve burjuvazinin iktisadi yaşamı ele geçirmesi ile tüm üstyapı kurumlarının da değişime uğraması gerekiyordu. Çünkü her ekonomik temel kendine uygun üstyapı kurumlarını da yaratır ve üstyapı kendi temelini korur. Kapitalizmin her türlü feodal bağlardan kurtulmuş, pazarda serbestçe dolaşan işgücüne ihtiyacı vardı. Bu nedenle özgürlük sloganı kapitalist düzenle uyum içerisindeydi.

Burjuvazinin toplumda en üst güç durumuna geldiği, aristokrasinin ve mutlak kralların keyfi davranışlarına, baskılarına karşı kendisinin ve toplumun hak ve özgürlüklerini güvence altına almak için aristokrasiyle keskin bir mücadeleye girdiği yüzyıl 18. yüzyıldır.

Burjuvazinin bu mücadelede dört elle sarıldığı "yazılı anayasa" düşüncelerinin ortaya çıkmasının sosyal ve siyasal nedenleri vardır. Bu sosyal ve siyasal nedenler burjuva demokratik devrimlerinin gelişmesinin gerekli zeminini yaratmıştır.

Feodal üretim ilişkilerinin hakim olduğu koşullarda, sınıflar mücadelesinin

görünümü feodal aristokrasiyle feodal boyunduruk altındaki köylülük ve gelişmekte olan burjuvazi arasında olduğu için, gelişen burjuva demokratik devrim hareketinde feodal aristokrasiye karşı, ekonomik-sosyal alanda burjuvazinin en temel müttefiki, feodal boyunduruk altındaki yoksul köylüler ve şehir proletaryasıdır.

Burjuvazi "Özgürlük ve Eşitlik" şiarını ortaya atarken, bunların devlet güvencesi altına alınması gerektiğini, bunu sağlayabilmek için de devlet mekanizmasının işleyişinin genel sınırlarını çizen "yazılı anayasalar"a gerek olduğunu düşünmekteydi. Böylece burjuvazi siyasi etkinliğinin sağlanmasıyla kapitalizmin özgür gelişim koşullarını yaratacak ve bu koşullar çerçevesinde işleyen devlet mekanizmasıyla yıkılan aristokrasiye karşı kendi güvenliğini sağlayacaktı.

Kapitalizmin gelişebilme koşullarının sağlanması, özgür işgücü, özgür satın alma gücü sağlanmasıyla mümkündür. Yazılı anayasa burjuvazi açısından tüm bunları sağlayacak kurallar bütünüdür.

1789 İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirisi'ni ele alalım. Bildiri açıkça burjuvazinin damgasını taşır. Bildirinin savunduğu bütün kavramlar aslında burjuvazinin iktisadi, siyasal, sosyal felsefesini, değerlerini ifade etmektedir. Mülkiyet, güçler ayrılığı vb. Bildiri, özgürlüğü "başkalarına zarar vermeyen her şeyi yapabilme" olarak tanımlamıştır. Bu tanımlama görünüşte insanlara sonsuz özgürlükler bağışlayan ama sonsuz özgürlükler bağışladığı için de somut hiçbir özgürlük tanımayan içi boş bir kalıptır. Sözkonusu bildirideki özgürlükten burjuvazi yararlanacaktır: Çünkü egemen sınıf odur. Özgürlük, burjuvazi için "gerçek", onun dışındakiler için "sözde" kalmaya mahkumdur.

> *"Demokratik cumhuriyet"* der Lenin, *"kapitalizmin mümkün olan en iyi politik biçimidir; esasen sermaye demokratik cumhuriyeti (...) ele geçirdikten sonra, iktidarını öyle sağlam, öyle güvenli bir biçimde kurar ki, burjuva demokratik cumhuriyetindeki hiçbir kişi, kurum ya da parti değişikliği onu sarsamaz. "* (Devlet ve İhtilal, syf.19, Bilim Ve Sosyalizm Yayınları)

Gerçekten demokrasi, burjuva devrimleri gerçekleştiğinde yalnız burjuvazi için demokrasiydi. Ancak 19. yüzyıl sanayi devriminin ortaya çıkardığı işçi sınıfı, emekçi halkla birlikte özgürlüklerini kullanmak istediğinde, çevresinin yığınla engellerle donatıldığını gördü. Burjuva devrimi tüm insanlar adına yapılmıştı ama emekçiler nedense ondan yararlanamıyorlardı.

Kapitalizmin emperyalizm aşamasına gelmesi kendine özgü siyasal özellikler yaratmıştır. Mali oligarşinin egemenliği kendini her alanda "siyasal gericilik" ve "ulusal baskı" biçiminde ortaya koydu.

Emeğin toplumsal niteliği ile özel mülkiyet arasındaki temel çelişki kapitalizmin emperyalist aşamasında yoğunlaşmıştır. Bu temelde, tekelci sermayenin siyasal üstyapısı demokrasiden "siyasal gericiliğe" dönüşme eğilimindedir.

Günümüzde bu gelişim kendisini emperyalist-kapitalist ülkelerde burjuva demokrasisinin sınırlarının daralması biçiminde gösterirken, yeni-sömürge ülkelerde bu ülkelerin kendi özelliklerine bağlı olarak sürekli faşizm (sömürge tipi faşizm) biçiminde göstermektedir.

Gerek rekabetçi dönerrjde, gerek emperyalizm koşullarında burjuvazi kendi ekonomik düzeninin garantisini anayasal sistemler içerisinde oturtmaya çalışmıştır. Burjuvazinin ekonomik programı "insan haklan", "toplumsal sözleşme", "emeğine özgürce sahip yurttaş", "kutsal mülkiyet hakkı" gibi kavramların gerisinde yatar. Burjuva mülkiyet düzeninin var olabilmesi mantıken bu yurttaşlık hakkının hiç değilse sonuç olarak sağlanmasını gerektirir.

"En genel anlamıyla anayasa, diktatörlüğü kalıcı kılan kurallar bütünüdür,."

Anayasa, sosyalizmde yukarıdan aşağıya adım adım kesintisiz bir tarzda örgütlendirilen yeni toplumun sınıfsız topluma evrilmesinin araçlarından biri, toplumsal yaşamın kurallarını, ilkelerini ifade eden yazılı metinler olarak vardır.

Demokratik halk cumhuriyetlerinde olsun, sosyalist cumhuriyetlerde olsun, başlangıçta ya da sosyalist aşamada ya da komünizme geçişin daha ileriki dönemlerinde anayasalar çoğu kez üretim ilişkilerinin gelişmesine göre şekillenir ve değişikliğe uğrarlar.

Burjuvazinin, bir avuç sömürücü azınlığın haklarını ifade eden soyut demagojik özgürlük, eşitlik sözlerine karşılık, Marksist-Leninistler altyapıda emeği özgür kılarak üretimin hakça ve ihtiyaca göre dağılmasını, kolektif yapıların oluşturulmasını, üstyapıda i ise kolektif yaşam bilincini yaratarak toplumu özgürleştirmeyi hedefler.

Gerek altyapıda, gerekse üstyapıda toplumun özgürleştirmesi için proletarya, yılların iktidar deneyi olan, uluslararası kapitalizmin ve emperyalizmin desteğini alan. devrimi sabote etmek için her an fırsat kollayan, burjuva özlemlerini yitirmeyen, yığınlarla küçük üreticiyi devrime karşı kışkırtmaya çalışan burjuva sınıflarını baskı altında tutmak ve onlara demokratik hakları tanımamak zorundadır.

Anayasalar proletarya demokrasisinde de içinde bulunulan sürecin belli aşamalarının karakteristiklerine uygun bir biçim alan yasalar bütünüdür. Bu nedenle proletarya demokrasinin her aşamasında, anayasalar da bu aşamaya uygun olarak değişimlere uğrayacaktır.

Sosyalist ülkelerde, devrimden sonra sosyalizmin ekonomik alanda zaferini örgütlemeyi sağladığı ölçüde anayasalar yeniden hazırlanmak zorundadır. Kısaca, anayasalar iktisadi ve sosyal gelişmenin belli bir aşamasında bulunan bir toplumda, Marksist ilkelerin ne ölçüde uygulanabileceğini gösteren genel ve temel belgeler durumundadırlar.

ÜLKEMİZDE GÜNÜMÜZE KADAR ANAYASACILIK

Anayasaların ortaya çıkışı ve gelişimi üzerine bu kısa ve genel açıklamalardan sonra, ülkemizde anayasaların gelişimi konusuna geçebiliriz.

Bilindiği gibi, Batıdaki anayasalar burjuvazinin devlet yönetimine sahip çıkma isteğiyle doğrudan ilgiliydi. Oysa Osmanlı İmparatorluğu'nda kapitalizm ve dolayısıyla burjuva sınıfı, imparatorluğun askeri-feodal yapısı ve Avrupa kapitalizminin müdahaleleri sonucu kendi iç dinamiğiyle gelişemedi.

1808 Senet-i İttifak anlaşmasıyla -Anadolu ve Rumeli ayanları ile padişah arasında yapılan anlaşma- toprağın mülkiyetinin devletin elinden çıkması (paylaşılması) hukuksal bir nitelik kazandı. 1838 Ticaret Anlaşması'yla Osman-- lı İmparatorluğu Avrupa kapitalizminin sömürgesi haline geldi. Altyapıdaki bu değişikliklerin üstyapıda birtakım değişiklikleri -reformları- gündeme getirmesi kaçınılmazdı. 1839 Gülhane Hattı Hümayunu, 1856 Islahat Fermanı gibi reformlar, aynı zamanda batılılaşma özlemlerinin birer parçasıydılar. Liman kentlerindeki azınlıklar -ki komprador burjuvaziyi oluşturuyorlardı- Batı ile yakın ilişki içerisindeydiler. Bunların dışında sivil-asker bürokrasi iyice zenginleşmişti. Servetlerini, mallarını güven altına almak istiyorlardı.

Osmanlı toplum düzeninin egemen sınıfları batılılaşma yanlısı idi. Çünkü Batının özel mülkiyeti koruyan kuralları eşraf, ayan ve derebeylerinin el koydukları toprağın ve oluşturdukları servetlerin hukuksal statüsünü sağlayacaktı. Bu arada kapitalist ülkelerin bir numaralı işbirlikçisi ve kuklası durumunda olan devlet adamları, paşalar ve küçük burjuva aydınlar da batılılaşma sevdası içindeydiler. Reformlar sayesinde kurulan açık pazar ve sömürü düzeninin gerekli kıldığı devletin üstyapı düzenlemesi (mali-idari) Batı kapitalizminin yararına gerçekleştirilecekti.

İşte tüm bu çabalar sonunda 1876 Kanun-i Esasi (ilk anayasa) ortaya çıktı. 1876 Anayasası ile görünüşte parlamentolu bir düzene geçiliyordu. Fakat görünüşteki bu duruma karşı yürütme ve yasama padişahın elindeydi.

Osmanlı İmparatorluğu'nun siyasal düzeninin hiç olmazsa biçimsel bakımdan parlamenter bir nitelik kazanması II. Meşrutiyetin ilanından (1908) sonra gerçekleştirilen çeşitli anayasa değişiklikleriyle mümkün olacaktır.

I.Meşrutiyet'den sonra Abdülhamit istibdatına (baskılara ve sıkıyönetime) karşı çıkan, özellikle ticaret dışında kalmaya zorlanan burjuvazi tarafından desteklenen farklı ulusal ve toplumsal eğilimleri kendi potasında toplayan ve padişahın yetkilerinin kısıtlanması, farklı dinler ve ırklar arasında eşitlik ve parlamenter bir rejimin kurulması talepleri etrafında birleşen İttihat ve Terakki hareketi-, sonunda Abdülhamit'e karşı ayaklandı ve yönetime geldi. 1908 Yeni Kanuni Esasiye'si oluşturuldu. Böylece Osmanlı İmparatorluğu meşruti monarşi oldu. Gelişen süreç yeni yönetimin sınıfsal niteliğini açığa vuruyordu. Köylülerin kıpırdanmaları, işçi grevleri, İzmir'de işçilerin verdiği ücret kavgaları kanlı bir şekilde bastırıldı. 1908 hareketi emperyalistlerarası çıkar kavgasının (Alman

emperyalizmi ile İngiliz-Fransız emperyalistlerinin) uzantısı olmaktan öteye bir anlam taşımadı.

Sonuç olarak, ülkemizde burjuva demokratik devrimi gerçekleştirecek bir burjuva sınıfın sözkonusu olmamasından ötürü, burjuva anlamdaki hak ve özgürlükler kurumlaşmamış, demokratik mücadele geleneği de oluşmamıştır. Tanzimattan bu yana batılılaşma çabaları sonrası getirilen anayasalar, reformlar ve demokratik haklar hep emperyalizmin çıkarlarına hizmet etmiş, onların sömürülerini kolaylaştırmaya yaramıştır.

Osmanlı imparatorluğu'nda Meşrutiyet dönemi I. paylaşım savaşıyla sona erdi. Hemen ardından başlayan milli kurtuluş savaşı ve kurulan cumhuriyet yeni bir mücadelenin başlangıcı oldu.

Kurtuluş savaşı içerisinde oluşturulan 20 Ocak 1921 Anayasası (Teşkilatı Esasiye Kanunu) yeniden oluşturulmaya çalışılan düzenin biçimini belirledi.

Cumhuriyetin ilanından sonra oluşturulan 1924 Anayasası ise ülkemizde küçük burjuvazinin yerli kapitalizmi geliştirme ve milli burjuvaziyi yerleştirme çabasının hukuki dayanaklarını oluşturmaktadır. 1924 Anayasası, içinde bulunulan dönemin özelliği gereği küçük burjuvazinin politikadaki sahip olduğu etkinliğinin izlerini taşımasına karşın, özünde büyük tüccarlar ve toprak ağalarının çıkarlarını savunan bir anayasadır. Bir yanıyla bu anayasa küçük burjuvazinin karakteri gereği, kapitalist toplum düzenine yolları açan bir geçiş anayasası özelliği gösterir. Ayrıca Batılı anlamda parlamenter sisteme özgü kurallar ve ilkelerin Türkiye toplumuna göre biçimlendirilmeye çalışılmasıdır da.

Bu anayasaya göre, işçiler, köylüler en ağır baskı altında tutuluyor, onlara hiçbir örgütlenme, fikir özgürlüğü tanınmıyordu. Ulusal sorundaki şovenist ve gerici tutumlara (Kürt ulusu ve diğer azınlıklara karşı) çeşitli maddelerde hukuki dayanaklar bulunmaktaydı.

II. paylaşım savaşı sonrası, emperyalist sistemin jandarması olan ABD'nin sosyalizmin zaferi karşısında, bağımlı ülkelerde faşist yönetimlerin bir kılıfı olarak parlamenter modeli öne çıkarması yanında, emperyalistlerle bağlarını sağlamlaştırıp tekelleşme sürecine giren ticaret burjuvazisinin iktidarını güçlendirmesi için çok particilik gerekliydi.

Zaten iyice yıpranmış ve çözümü ABD ile ilişkilerin güçlendirilmesinde bulan küçük burjuva diktatörlüğü, çok partili döneme geçmeyi demokratik parlamenter bir sistem olarak göstermeye çalışıyordu.

O dönemin koşulları, Türkiye'nin siyasal ve ekonomik yapısı, çok particilik ve parlamentarizmin emperyalizme ve yerli egemen sınıfların gerici çıkarlarına hizmet ettiğini göstermektedir.

DP iktidarıyla küçük burjuvazinin tarihsel misyonu bitiyordu artık. Büyük sermaye sınıfları ve toprak ağaları iktidara tamamen sahip oluyordu. Ve Türkiye'nin emperyalizmin -özellikle ABD emperyalizminin- yeni-sömürge bir ülkesi olması süreci hızlanıyordu.

DP iktidarı muhalefete, emekçi halk yığınlarına karşı tam bir baskı politika-

sı uyguladı. Bu durumdan geniş halk yığınlarının yanı sıra küçük burjuva asker-sivil bürokrat kesimler de rahatsız olmaya başladılar. Bu koşullar içerisinde 1960'lara gelindi.

ABD emperyalizmi ve yerli işbirlikçi burjuvazinin yeşil ışığı ve muhalefetin desteğiyle küçük burjuva radikal bürokratların (orta-küçük burjuvazi) önderliği ile 1960 ihtilali gerçekleştirildi.

1961 Anayasası oligarşiyle küçük burjuvazi arasındaki çelişkinin bir ifadesi olarak gündeme geldi. Askeri yönetimin dayandığı toplumsal kesimin küçük burjuvazi olması, özellikle aydın kesimin taleplerinin göz önüne alınması, sınıf mücadelesinin düzeni tehdit eder düzeyde bulunmaması 1961 Anayasası'nda nispi demokratik hakların var olmasını sağladı. Yürütmenin yetkileri belli anlamda kısıtlandı, burjuva anlamda temel hak ve özgürlükler sözde de olsa sağlandı. Birtakım kuruluşlara özerklik tanındı.

27 Mayıs hareketiyle sağlanan küçük burjuvazi-tekelci sermaye nispi dengesi, 1963'den sonra tekelci sermaye lehinde bozulma sürecine girdi. Tekelci sermaye kademe kademe gücünü artırdı.

1961 den sonra gelişen sınıf mücadelesi, Marksist-Leninist fikirlerin yayılması, işçi-köylü ve gençlik hareketlerinin yükselmesi, anayasadaki hak ve özgürlüklerin artık pratikte de oligarşi için bir lüks olduğunu ortaya koyuyordu. Oligarşi kendi ekonomik ve siyasal çıkmazına '71 askeri darbesiyle çare bulurken, küçük burjuvazinin ordu içindeki gücünü tasfiye ediyor, gelişen sınıf mücadelesini baskı ve terörle bastırıyor ve 1961 Anayasası'nda kendisini rahatsız eden maddeleri değiştirmeyi ihmal etmiyordu. Aslında 1971'de şimdiki gibi anayasanın ortadan kaldırılıp yeni bir anayasanın oluşturulması düşünülüyordu. Fakat gelişen sınıf mücadelesi (silahlı mücadele), oligarşi içindeki çelişkiler bunu mümkün kılmadı. Bu yüzden, anayasa kısmen değiştirildi.

1971 açık faşizmi mevcut çelişkileri çözümleyememesi ve yıpranması sonucu yerini parlamenter faşizme bıraktı. 1973-80 dönemi oligarşinin çeşitli alternatifleri denediği fakat derinleşen ekonomik, siyasal ve sosyal bunalım karşısında çözümsüz kaldığı, bu yüzden hükümetlerin birbirini kovaladığı, devletin dejenere olduğu, halkın memnuniyetsizliğinin arttığı, faşist saldırılar karşısında halkın can güvenliği sorununu devrimcilerin öncülüğünde çözdüğü, işçi sınıfının mücadelesinin geliştiği, grevlerin, toprak işgallerinin her geçen gün arttığı, hayatın her alanında mücadelenin geliştiği bir dönem oldu.

BUGÜN HALKA GÖZDAĞI VE BASKIYLA ONAYLATTIRILMAYA ÇALIŞILAN FAŞİST CUNTA ANAYASASI

Oligarşinin ekonomik ve siyasi çıkmazına ve gelişen sınıflar mücadelesine karşı tek çare ordunun müdahalesiydi. 12 Eylül faşist cuntasının esas hedefi sınıf mücadelesini terörle bastırmak, yıpranan devlet gücünü sağlamlaştırmaktı. Bu program uygulanırken oligarşinin çözümsüzlüğünün nedeni göstermelik

bir anayasada arandı.

Anayasada yer alan ama pratikte hiçbiri işlemeyen demokratik haklara rağmen, egemen sınıflar halka karşı baskı ve tenkil politikasını bildikleri gibi uyguladılar. 12 Eylül cuntası biçimsel de olsa bu çelişkiyi, yani 1961 Anayasası' nın "lüks" yanlarını düzeltmek için onu bütünüyle kaldırdı. Oligarşinin artık gelişen sınıflar mücadelesi karşısında biçimsel de olsa nispi demokratik haklara tahammülü yoktu.

Cunta anayasası, açık faşizmin kurumlaştırması, başka bir deyişle faşizmin askeri parlamenter bir kılıfla tatbik edilmesinden başka bir şey değildir. Bilindiği gibi, klasik faşizmde bütün yetkiler yürütmede toplanır. Burjuva düzeninin kuralı olarak kabul edilen kuvvetler ayrılığı prensibi cunta anayasası ile birlikte kuvvetler birliğine dönüştürülmüştür. Otoriter, merkeziyetçi bir yönetim arzulanmaktadır. Yürütme ezilen sınıflara ve onların mücadelelerine yönelik baskı ve şiddetin uygulanmasını sağlayacak esas güçtür. Ve bunun için de 12 Eylül öncesi yasama, yürütme ve yargı arasında hakim sınıfları iktidarsızlığa iten çelişkiler ortadan kaldırılacak, yasama ve yargı, yürütmenin kesin denetimine bağlı kılınacaktır.

Faşist devlette bütün kuvvetler tek bir elde (lider, führer) ya da bir konseyde toplanır. Başka bir deyişle, faşizm devlete en yüksek değeri verir. Açık faşizmde yürütme gücü yasama ve yargıyı da kendine bağımlı kılar. Cunta anayasasıyla yürütme gücü güçlendiriliyor, yargı ve yasama gücü ise yürütmeye nazaran tali plana itiliyor. Esasta Cumhurbaşkanı, Milli Güvenlik Kurulu ve hükümet bütün yetkileri elinde bulunduran bir konuma yükseltiliyor. Cumhurbaşkanı Millet Meclisini feshetme yetkisine sahip bulunuyor, olağanüstü hal ilan edebiliyor, istediği zaman orduyu devreye sokabiliyor. Bütün bunlar şunu gösteriyor: Cuntadan sonraki dönem gizli olarak ordunun yönetimde bulunduğu bir faşizm dönemi olacaktır, işte açık faşizmin kurumlaşması ya da sivil görünüme sokulması denen şey budur.

Egemen sınıflar 1982 Anayasası sayesinde bunalım dönemlerinde kitleleri zorunlu çalıştırma ve vergi yaptırımı yoluyla bunalımın yükünü zorla emekçilerin sırtına yükleme olanağına kavuşmaktadır.

Anayasa özel güvenlik güçleriyle faşist terörü resmileştirirken DGM'lerle yargı organlarının fonksiyonlarını hiçe indirmekte, burjuva anlamda da olsa bütün demokratik haklan, örgütlenme özgürlüğünü ortadankaldırmaktadır. Sendikalar yasası(*) işverenler lehine düzenlenirken lokavt ilk defa anayasaya konmaktadır. Bu sayede işçilerin mücadelesinin önüne geçilmesi amaçlanıyor.

(*) TİSK'in 1982 Nisan ayındaki anayasa raporunda ortaya attığı sendikalara üye olma koşulu, sendikaların siyaset güdememesi, check off un kaldırılması, grev fonlarının milli bir bankada tutulması tek sözleşme ilkesi, lokavt hakkı, hak grevinin kaldırılması, toplu sözleşme ve grev haklarının sınırlandırılması. 10 işçiden az işçi çalıştıran Küçük işletmelerin toplu sözleşme dışında kalması, asgari ücretin bölgelere göre saptanması, grevin 60 günden fazla sürememesi gibi önerileri anayasa tasarısına 54. 55. 56. 59. 62. 149. 148 maddeler olarak konulmuştur.

Başta tekelci burjuvazi olmak üzere oligarşinin çıkarlarını net ve ayrıntısıy la ifade eden cunta anayasasından emekçi halkımızın beklediği bir şey ola maz.

Bu anayasa baskı, terör, işkencenin yasallaştırılmış halidir. Faşist ordu ara cılığıyla işbirlikçi tekelci sermayenin, emperyalistlerin hanedanlık yönetiminin daha da meşrulaştırılması hedeflenmiştir.

CUNTA ANAYASASINA KARŞI DEVRİMCİ TAVIR NE OLMALIDIR?

Anayasaya karşı mücadele sorunu özünde cuntaya karşı mücadele sorununun bir parçasıdır. Bu açıdan anayasaya karşı mücadelede tavır sorunu tartışılırken, bugün Türkiye solunun durumuna ve 12 Eylül sonrası mücadelesine kısaca da olsa değinmek, bir göz atmak gerekiyor.

Türkiye solunun 12 Eylül sonrası durumunu biraz açarsak;

Solun, evrim döneminin mücadele biçimlerini (merkezi yayın etrafında propaganda ve ajitasyon) temel alan, iktidarın alınmasını işçi sınıfının büyük şehirlerdeki ayaklanması stratejisine dayandıran kesimi 12 Eylülle birlikte devrimci dalganın (sınıf mücadelesinin) seviyesinin düşüş gösterdiğini öne sürerek geri çekilme kararı almıştır. Aynı stratejik tespitlere sahip başka bir kesimi ise, doğrudan doğruya örgütsel fesih kararları alarak bu dönerride yurtdışına taşınmışlardır. Bu kesim "Bu dönemde ayakta kalmak yol ayrımıdır." sözleriyle mücadele kaçkınlıklarını, pasifizmlerini açıkça ortaya sermektedirler. Bu nedenle ciddiye alınacak bir yanları yoktur. Ama bir noktaya da değinmek gerekiyor. Acaba bunlar hangi savaş cephesinden geçerek geriye çekilmişler ve ricat kararı almışlardır, doğrusu merak ediyoruz. Çünkü öne sürdükleri tespitleri duyan, okuyan bir kişi, oligarşiye karşı cephede savaşarak yenildiklerini ve bu nedenle de geri çekilme kararı aldıklarını sanır. Oysa dost da düşman da bilir ki, faşizme karşı tek kurşun sıkmadan 12 Eyiül'le birlikte mücadeleden "ricat" etmişlerdir.

Solun bu kesimi bir yana bırakılırsa, sözlerimiz asıl 12 Eylül öncesi silahlı mücadele konusunda mangalda kül bırakmayanlara olacaktır. Silahlı mücadele savunuculuğunu kimseye, bırakmayanlar, hiçbir zaman silahlı mücadeleyi ve bunu hayata geçirecek örgütlenmeleri yaratamamış ve bu konuda adım bile atamamıştır. Güçlülük kompleksleriyle, büyük işler planlanıyor havaiarıyla, klasjk mücadele biçimleri içerisinde boğulmuşlardır. 12 Eylül sonrasında ise silahlı mücadeleyi yürütecek örgütlenmeden yoksun olduklarından, oligarşinin baskı ve terörü karşısında geri çekilme ve bunun sonucu olarak da dağılma ile karşı karşıya kalmış, kitleleri faşizmle baş başa bırakmışlardır.

Bunların dışında kalan ve oligarşinin icazet verdiği oranda sosyalistçilik oynayan legal partilere söylenecek tek kelime sözümüz yoktur. Çünkü bunların 12 Eylül öncesi ceplerinde pasaportları hazır olanları yurtdışına çıkabilmişler,

olmayanları ise bavullarını ellerine alarak cuntanın zindanlarını boylamışlardır.

Kürt milliyetçisi grupların tavrı da pek farklı olmamıştır. Yıllardır tek çalışmaları "TC'nin sömürgeciliğini teşhir etmek" olan bu gruplar, 12 Eylül'le birlikte bu politikalarının gereklerini yerine getiremeyerek siyasi arenadan çekilmişlerdir.

Tüm bunların sonucunda, 12 Eylül'le birlikte geçen iki yılı aşkın bir süre içerisinde şöyle bir tablo ortaya çıkmıştır: Faşizmin baskı ve terör politikasıyla kitleleri pasifikasyona uğratma stratejisi başarıya ulaşmış ve ağırlıkla tekelci sermayenin ve emperyalizmin programı engelsiz uygulanmış ve kitlelerin öndersiz bırakılması, faşist baskı ve demagojinin etkisiyle sindirilmesi ve yıldırılması, açık faşist rejimin kurumlaştınlması için uygun koşullar hazırlanmıştır.

Ve ayakta kaldığını iddia eden "sol" tüm bunlar pahasına "hayatta kalabilme teorisi"ne sarılmıştır. Bugün ise halk kitlelerini (12 Eylül öncesi gibi) yeniden yanıltma, kendisini olduğundan farklı gösterme tavrının hazırlığı içerisindedir.

Ülkemizde silahlı mücadelenin özgül durumunu anlayamayanlar, sonuçta Lenin'in Sovyetler için öngördüğü mücadele biçimleri ve çalışma tarzının mekanik bir kopyasını ülkemize uygulamaya çalışmakta ve bu hayata uymayınca da siyasi arenayı terk edip mücadeleyi kendiliğindenciliğe bırakmaktadırlar.

Evrim-devrim dönemlerinin ayrı ayrı ele alındığı, işçi sınıfının şehirlerde ayaklanmasıyla iktidarın ele alınacağı sovyetik tipi devrimlerde, işçi sınıfının iktidarı ele alacak aşamaya gelebilmesi için proletaryanın partisinin ana görevi barışçıl mücadele ile (merkezi yayın, propaganda, ajitasyon, ekonomik grevler vs.) işçi sınıfını ayaklanmaya hazırlamadır. Devrim dönemi ise kısa bir dönemdir. Bu dönemde mücadele taktiği saldırıdır. Ayaklanma proletarya partisinin temel sloganı haline gelir. Bu süreçte objektif ve sübjektif şartlar sonucu, proletarya partisi iktidarı alamayacağını tespit ederse, yeniden evrim döneminin devrimci çalışma biçimlerine döner. Lenin ve Stalin'e göre bunun adı "ricat"tır, "geri çekilme"dir.

Bizim gibi ülkelerde ve özel olarak da ülkemizde ise ekonomik, politik ve sosyal durum ve emperyalist ilişkilerin aldığı biçim sonucu, böylesi bir mücadele biçimi ve çalışma tarzıyla iktidarı almak mümkün değildir. Bunu "sol"un aksi yöndeki teorik(!) tespitlerine rağmen hayatın bizzat kendisi göstermiştir.

Ülkemizde silahlı mücadelenin objektif şartları vardır. Ve devrim süreci uzun bir süreçtir. Bu nedenle bizde mücadele biçimleri ve çalışma tarzı devrim döneminin uzun bir süreç olmasına göre şekillenmek zorundadır.

12 Eylül öncesine oportünizmin gözlükleriyle baktığımızda bile, milli krizin derinleştiği, sınıf mücadelesinin yükseldiği açık bir olgu iken kısa süreli bir devrim durumunun ve ayaklanmanın gündemde olmadığı kolaylıkla anlaşılır. Her ne kadar "iç savaş", "barikat savaşları", "fabrikalar işçi sınıfının kaleleri", "genel grevler" gibi değerlendirmeler yapılıyor idiyse de, bu tespitler gerçeği görmekten uzak, hayalci tespitler olmaktan öteye gitmemiştir. 12 Eylül'le beraber ken-

dileri de bu gerçeği anlamışlardır.

Oportünizm, Lenin'i ve Stalin'i revizyona tabi tutmakta ve geri çekilme (ricat) taktiğini reformist bir tarzda ele alarak, onu mücadeleden feragat etme olarak kavramaktadır. Ve onlar "ricat" taktiğinin reformist uygulayıcısı durumundadırlar.

Bu kategori içerisinde yer alan bir kesim "sol" gruplar da, -ki 12 Eylül öncesi sol içi olumsuzlukların, olduğundan başka görünmenin, 12 Eylül sonrası sessizliğin asıl sorumluları onlardır- yurtdışında 12 Mart'da ve 12 Eylül öncesinde iflas etmiş birtakım görüşleri tekrar piyasaya sürerek, haika ve devrime karşı işledikleri hataları örtbas etmeye çalışmakta, "direniş cephesi" gibi büyük iddialarla, kitlelere gerçekte olmayan şeyleri varmış gibi göstererek mücadeleden uzak durma yolunu seçmektedirler. Onlar için ülkede faşizme karşı mücadele etmek, faşizmin oyunlarını bozmak önemli değildir artık. Çünkü hiçbir grup tek başına devrim yapamaz (nasıl anladılarsa!). Ya cephe olur ya da olmaz! Onlar bugün partisiz nasıl mücadele edilecek, bugün yapılması gereken nedir sorularına hiç cevap vermeden, soyut bir cephe kurmuş ve Avrupa emperyalistlerinin icazetinde "devrim yapmakla meşguller...

Hareketimiz açısından ise durum şudur:

12 Eylül'ün ilk günlerinden itibaren, cuntanın ekonomik ve siyasal programını halk kitlelerine açıklayarak faşist cuntaya karşı mücadele çizgimizi bütün gücümüzle sürdürdük. Ve Türkiye genelinde siyasi arenada yalnız başımıza 6-7 ay devrimci çizgimize uygun mücadele ettik.

Cuntanın faşist maskesini düşürmek, özellikle küçük ve orta burjuvazinin faşist demagojiden etkilenmesini engellemek, halk kitlelerinin anti-faşist potansiyelini canlı tutarak pasifikasyonu engellemek ve cuntanın ekonomik-siyasi programını uygulamasının önünde barikat kurmak gerekiyordu. Bunun temel yolu, diğer mücadele biçimlerini reddetmeden devrimci şiddet olmak zorundaydı.

İşte biz bu tespitten hareketle, faşizmin tüm gücüyle hareketimize saldırdığı bu dönemde 6-7 ay kadar açık saldırıyı göğüslememize rağmen, yediğimiz ağır darbeler sonucu yürüttüğümüz mücadelenin ivmesi giderek düştü ve faşizmin oyununu, programını bozacak silahlı savaşı yeterince hayata geçiremedik.

Bugün mücadele eskiye nazaran daha alt düzeyde de olsa, propaganda ve ajitasyon, muhbirlerin cezalandırılması, kırsal alanlarda yer yer düşman güçlerinin yıpratılması ve kitlelerin örgütlendirilmesi temelinde sürmektedir.

Hareketimiz yediği ağır darbelerin açtığı gedikleri onararak eksiklerini mücadele içinde giderecek ve silahlı savaşı tekrar yükseltecektir.

Ülkemiz sınıf mücadelesi arenasında genel durum bu iken anayasaya karşı güçlü bir kampanyanın örgütlenmesini beklemek hayalciliktir. Türkiye solu sessizdir ve politik görevlerini cuntanın programını bozacak şekilde yerine getirmekten uzaktır.

Bütün bunlara rağmen anayasaya karşı tavrımızı ortaya koymaya ve gücümüz oranında teşhir faaliyetini sürdürmeye çalışacağız.

Anayasa referandumunda genel olarak iki tavrın ortaya çıkması kaçınılmazdır. Referanduma katılıp "hayır" oyu verme ve bu doğrultuda teşhir faaliyetini yürütme ya da boykot tavrı yani halkı referanduma katılmamaya çağrı...

Burada bu tavırların hangi yöntemlerle hayata geçirileceği üzerinde durmayacağız. Mesela TKP "anayasaya hayır" çağrısı yapmakta ama bunu radyo istasyonundan gerçekleştirmektedir. Gerçek bir teşhir faaliyeti, silahlı mücadele biçimlerinden klasik politik faaliyetlere kadar bir bütünlük arz ederse ancak istenene ulaşabilir.

Daha önceki seçim dönemlerinde ortaya konan boykot tavrı bugün için geçerli midir? Boykot öneren grupların mantığı şudur: Eğer referanduma katılınırsa faşizm meşrulaştırılmış olur. Bu mantık bütünüyle sakattır. Sorun faşizmin meşrulaştırılıp meşrulaştırılmaması sorunu değildir. Sorun halk kitleleri, faşizmin demagojik propagandalarının etkisiyle referanduma katılma durumundayken devrimcilerin ne yapması gerektiğidir. Devrimci görev referandumu bir araç olarak ele alıp teşhir faaliyetini sürdürmek, anayasanın faşist niteliğini halka anlatabilmektir.

Boykot tavrı ancak iktidar alternatifi olunduğu ve halkın geniş desteğinin kazanılabildiği şartlarda (Salvador'da olduğu gibi) geçerlidir.

"Bolşevikler boykottan söz ederken seçimlerde oy vermemek gibi pasif bir tutum değil, etkin bir boykotu kastediyordu. Bolşevikler etkin boykotu halkı devrim yolundan Çarcı 'Anayasa' yoluna saptırma çabalarına karşı, halkı devrimci bit yolda uyarma sayıyor. Çarın planını suya düşürecek ve halkı yeniden Çarlık üzerine saldırıya ve baskıya yöneltecek bir araç olarak ele alıyorlardı." (SBKP (B) Tarihi) Lenin de sorunu şöyle koymaktadır:

"1905 yılında Bolşeviklerin parlamentoyu boykotu açık ve gizli, parlamento içinde ve dışında yapılan savaşım biçimlerinden vazgeçebilmesi, bazen yararlı, hatta zorunlu olduğunu göstermekle devrimci proletaryayı üstün değerde bir deneyimle zenginleştirdi. 1906 yılında (Aralık ayaklanmasının yenilgiye uğramasından sonra ve Çarın üstünlüğü ele aldığı bir sırada) Bolşeviklerin Duma'yı boykotu küçük ve kolay düzeltilebilir bir hata olmakla birlikte yine de bir hataydı." (Soi Komünizm...) Kimi gruplar, tıpkı reformistler gibi, anayasaya -faşizme- "hayır" dersek cunta kalır, gitmez düşüncesiyle "evet" demek yolunu tercih edebilir.

Bizce sorunu bu şekilde ele almak, kitleleri faşizme karşı duyarlı kılmak, onları Lenin'in öngördüğü biçimde bilinçlendirmek değil, burjuvazinin çizdiği sınırlar içerisinde mücadeleyi kabul etmektir.

Anayasaya karşı verilecek "hayır" oylarının çoğunlukta olması, baskı, terör

ve her türlü entrikanın döndüğü ve döndürülebileceği bu şartlarda çok zordur. Ama böyle bir şeyin gerçekleşmesi veya verilecek çok sayıda "hayır" oyu kitlelerin faşizme vurduğu kuvvetli bir şamar olacaktır. Hayır oylarının çoğunlukta olması faşizmin "reddedilmesi" anlamına gelir ki, bu, emperyalizmin ve işbirlikçilerinin tüm oyunlarının bozulduğu yeni bir dönemin başlaması demektir. Halk kitlelerinin zorla sindirildiği, devrimci hareketlerin yediği darbeler sonucu güçsüzleştiği, bir kısım hareketlerin ise mücadeleyi terk ettiği ve sonuçta güçlü alternatif bir hareketin olmadığı bugünkü koşullarda "boykot taktiği", "kendi çalıp kendi oynayanların", halk kitlelerinden ve devrimci taktiklerden bihaber olanların gündeme getirebileceği bir taktiktir.

İşte bu yüzden, "anayasaya hayır" tavrı en doğru tavırdır. Ve "anayasaya hayır" oyları faşizme hayır oyları haline getirilmelidir.

Türkiye solunun genelde politik olarak güçsüzleşmesf anayasaya karşı daha çok küçük burjuva reformistlerinin tavır almasını ön plana çıkarmıştır. Öyle bir görünüm ortaya çıkmıştır ki, sanki anayasaya tepki gösteren sadece küçük burjuva reformistleridir. Bunun dışında sarı Türk-İş'ln de tepkisi de dikkate değerdir.

Küçük burjuvazinin tepkisi onun örgütlenme haklarının elinden alınmasından kaynaklanıyor. 1961 Anayasası'nda kendisine sağlanan nispi özgürlük ve örgütlenme hakları çerçevesinde hareket eden küçük burjuvazi, (özellikle aydın kesim) başlangıçta cuntaya tam destek vermiştir. Küçük burjuvazinin bu desteği kendi haklarının tekrar kendine tanınacağı umudundan kaynaklanıyordu. Faşist cunta kendisi için büyük tehlike arzeden devrimci örgütlere darbeler indirdikten sonra, o güne kadar kendine destek veren küçük burjuvazinin sol kanadına yüklendi. Barış Derneği davası, CHP soruşturması bunun göstergesiydi. Faşist cunta küçük burjuvazinin sol kanadına asıl darbesini anayasada -nispi anlamda da olsa var olan- demokratik örgütlenme ve düşünce özgürlüğünü yok ederek indirdi. Basın özgürlüğünün yok edilmesi aydın kesimi harekete geçirdi. İşte bugün kendiliğindenci tarzda da olsa var olan tepkilerin kaynağı, ekonomik bunalım altında günbegün ezilen, yoksullaşan küçük burjuvazinin örgütlenme haklarının da elinden alınmasıdır.

İşçi sınıfının kendiliğindenci tepkisi de Türk-İş vasıtasıyla oldu. Yeni anayasa işçi sınıfının tüm ekonomik-demokratik haklarını elinden almakta, onu adeta kışla disiplinine sokmaktadır. İşçiler cunta koşullarında tepkilerini yürüyüş, gösteri vs. ile gösteremediğinden (devrimcilerin böylesine bir önderliği sözkonusu değil), özellikle sosyal demokrat sendikalar, tabandan işçilerin zorlamasıyla Türk-İş içerisinde etkili oldular. Alınan tavırda Türk-İş yöneticilerinin, gelecekte işçilerin daha açık tepkilerinin gündeme geleceğini hesap ederek bugünden yatırım yapmalarının da payı vardır. Öte yandan, yeni anayasadaki hükümler sarı sendikacılığı bile (1961 Anayasası'na nazaran) işlemez hale getirmektedir. Sarı sendika yöneticilerinin böylesine hükümlerle işçileri yönetebilmesi imkansızlaşmaktadır.

Küçük burjuvazinin ve işçi sınıfının tepkisi reformist ve kendiliğindencidir. Yani cuntanın açık faşist kimliğine tepkiden uzaktır.

Bugün cuntanın gerçek yüzünü sergileyecek bir politik teşhir faaliyetini kendiliğindenci, reformist bir platformdan beklemek hatadır. Cuntanın faşist yüzünü, anayasanın gerçek niteliğini ancak devrimciler teşhir edebilir ve halkın kendiliğindenci tepkilerini politik bir muhtevaya yükseltebilirler. "Anayasaya hayır" tavrını her türlü mücadele biçimiyle hayata geçirebilirsek, halkın cuntaya karşı tepkilerine önderlik edebiliriz. Böylesi bir devrimci önderlik gerçekleşmezse, kendiliğindenci tepkiler bir noktada biter.

Bu açıdan bugün bizlerin önündeki görev, cunta anayasasını ve referandumunu bir araç olarak kullanıp Amerikancı faşist cuntanın gerçek yüzünü kitlelere teşhir etmektir. Bu, cuntaya karşı mücadelenin daha da güçlendirilmesinden başka bir şey değildir. Ve yine faşist cuntanın demokrasi planlarının altüst edilmesi ancak silahlı mücadele alternatifinin geliştirilmesine bağlıdır.

Başka bir deyişle, faşizmin güçlülük görüntüsünü ve buna bağlı olarak yarattığı psikolojik üstünlüğü yıkmanın, halk kitlelerini mücadeleye seferber etmenin, faşizmin artan baskı ve terör politikasını etkisizleştirmenin temel yolu, silahlı savaştan geçmektedir.

Devrimci hareketimizin tüm gücü ve enerjisi, böyle bir alternatifin yaratılması için mücadeleye seferber edilmelidir.

KAHROLSUN AMERİKANCI FAŞİST CUNTA
KAHROLSUN EMPERYALİZM VE OLİGARŞİ
YAŞASIN MÜCADELEMİZ KURTULUŞA
KADAR SAVAŞ

DEVRİMCİ SOL

CEPHE ÜZERİNE

DEVRİMCİ SOL: 12 BİLİMSEL
ELEŞTİRİ DİZİSİ: 5

Aralık 1982

GİRİŞ

"Cephe" örgütlenmesi ve bunun önündeki sorunlar, Türkiye devriminin mutlak olarak çözüme ulaştırması gereken ana sorunlardır.

Bu nedenle, cephe oluşturulmasının koşullarının bulunmadığı evrelerde, görevimizin bu koşulları yaratmak ve cepheyi oluşturmak olması gerekirken, bu görevimizin yanı sıra, cephenin kuruluşundan başlayarak, bunun en geniş halk kitlelerini nasıl kucaklayacağı, biçimlerinin nasıl olacağı da tartışma konularımız arasında sürekli yer alacaktır.

Ancak günümüzde "cephe" tartışmalarının ayrı ve özel bir öneminin olduğu da açıktır. 12 Eylül'le birlikte, genel olarak solun aldığı örgütsel yenilgi sonrası dile gelmeye başlayan "cephe" önerileriyle, yenilgi nedenleri, yani "birlik olmamaktan dolayı yenilmek" mantığı arasında, başta DY olmak üzere kimi "solcularımız tarafından doğrudan bir ilişki kuruluyorsa, konunun önemi daha da artmaktadır. Özetle, sürdürülmekte olan "cephe" tartışmaları, devrim sürecinde çözüme ulaştırılması gereken temel bir sorunun tartışma düzleminde yinelenmesi değil, 12 Eylül sonrası ve uzun vadeli mücadeleyi sürdürüş biçimleri açısından somut pratik adımlar üzerinde ele alınması gereken bir tartışmadır. Sorunu ele-alışta, devrim, çalışma tarzı ve örgüt anlayışı temelinde bir bakış açısı oluşturulmalı, bu stratejik saptamalar ışığında yaşadığımız süreç ve özellikleri ele alınıp değerlendirilmelidir.

Yaşadığımız sürecin değerlendirilmesi, yenilgi nedenlerinin ortaya konması, önümüzdeki siyasal görevlerimiz vb. gibi ideolojik saptamalar, konumuz olan cephe sorununu ele alışta bize ta baştan belirli yaklaşımlar sunmakta ve

ipuçları vermektedir. 12 Eylül Amerikancı faşist cuntasıyla birlikte, Türkiye'de sınıflar mücadelesinin ivmesinin düşmesi, cephe örgütlenmesi için ne kadar "acillik" oluşturabilir? Bu yeni koşullar neleri göz ardı etmemize neden olabiliri, daha doğru bir deyişle bu "acillik" hangi görevlerimizi ikinci (tali) plana itebilir? Örneğin, parti sorunu nasıl ele alınmalıdır? Bu sorulara yanıt aramaya çalışırken, karşımıza yeni oportünist tezlerin çıkacağını ve bunların uzun süreli bir halk savaşı stratejisi içinde "cephe"yi özünden soyutlanmış ve muğlaklaştırılmış bir olgu olarak ortaya koyduklarını göreceğiz.

Diğer yandan, bu tip "cephe!" önerileri bizler için şaşırtıcı olmasa gerek. Bilindiği gibi DY dergilerinde, Direniş Komiteleri önerileriyle birlikte, cephe gündemde olan bir ideolojik saptamaydı. DY 16. sayıda yoruma yer bırakmayacak bir biçimde şunları söylüyordu:

> "... *Direniş Komitelerinin bütün anti-faşist halk güçlerini içerecek ve temsil edecek bir şekilde, yani cephesel bir örgütlenme şekli olarak kavranması doğru mudur? Kuşkusuz ki bu yaklaşım doğrudur."*

Bu bakış açısına sahip DY'ye bu yazı içerisinde yöneltilmiş eleştiriler, aslında eski eleştirilerimize oranla özünde pek farklı olmayacaktır. Bir bakıma daha önceden görüp eleştirdiğimiz revizyonist tezlerin, şu anda pratiğe yansıyan somut biçiminden hareketle eleştirilerimizi yeniden vurgulamış olacağız. Geçmişte, "böyle anlaşılmaz", "şöyle kavramak gerekir" gibi kıvırtmalar, bugün artık gelinen noktada geçersiz hale gelmiş, savunulan anlayış pratikteki uygulamayla açık biçimde ortaya çıkmıştır.

En geniş halk kesimlerini belirli bir siyasi program etrafında toplamayı amaçlayan "cephe"yle birlikte -ondan ayrı olarak düşünülemeyecek- "birlik sorunu" da gündeme geliyor. Bu yüzden "birlik sorunu" deyince ele alınması gereken üç temel biçimden, yani parti birliği, cephe birliği, güç-eylem birliği ve bunlar arasındaki ilişkilerden de söz etmemiz gerekiyor.

Oysa cephe platformuna imzasını koyan siyasetlerin, ya bu ilişkileri anlayamamasından ya da anlamak istememesinden olsa gerek, sorunu "es" geçtiklerini görüyoruz. Parti ve cephe konusunda net bir bakışa sahip olmadan sorunu geleceğe erteleyerek nereye kadar kaçılabilir? Cephenin, parti ve güç birliklerinden farkının belirtilmesi ve siyasi içeriğinin ortaya konulması, ön şart olarak gereklidir. Gereklidir çünkü bugün yurtdışında cephe platformuna imza atanlar tarafından cepheye yüklenilen fonksiyonlar nedeniyle, bir yandan güncel görevler açısından güç-eylem birliğinden farkını ayırt etmek güçleşirken, diğer yandan "... ortak siyasi hat yaratma..." önerileriyle cephenin parti ile arasındaki ilişki iyice belirsizliğe itilmektedir.

Gözden kaçırılmaması gereken bir olgu da, önerilerin ortaya çıkışıyla önerinin kendisi arasındaki ilişkidir. Cephe niçin daha önce önerilmemiştir ve neden gelecek günlerin açık faşizm olacağı saptaması yapılmasına rağmen somutlaştırılmamıştır? Kimbilir, belki de DY, 12 Eylül öncesi milyonlarca emekçi-

siyle birlikte kendisine çok güveniyordu!.. Aynı idealist yaklaşırının genel olarak solun ağır darbeler yediği bir ortamda karşıtına dönüşeceği, yani bu kez, yüzsüzlük, yalnızlık vs. gibi anlayışlarla "cephe" sorununa "acillik" kazandırılmak isteneceği açıktır. Nitekim öyle de olmaktadır. "Hiçbir grup tek başına bu işi yürütemez, birlik şarttır, yenilginin nedeni solda birliğin sağlanılmayışıdır." vs. gibi tespitleri sıralayan DY'nin, daha farklı görünmesini de bekleyemezdik. Zaten "cephe" ortaklarından PKK'nın, Türkiye solunda en sekter tavırları sergileyen, sol içi ideolojik mücadeleyi çatışma, baskın ve yasaklara indirgeyen örgüt durumunda olduğunu bilmediğini düşünemeyiz. DY elbette bunları biliyordu. Ama birlik konusundaki genel ilkeleri uygulamak işine gelmiyordu. Pahalıya patlayan bir dersten sonra, bazı gerçekleri görmeleri "olumlu" bir adım sayılabilir. Ama dediğimiz gibi, 12 Eylül öncesine karşıt bir biçimde abartmamak ve pratikte samimi olarak uygulamak koşuluyla...

Başlangıç için vurgulayacağımız son bir nokta da, cephe sorununu her ne kadar yaşadığımız süreç ve görevlerimiz açısından ele alsak da, bu konuya, uzun vadeli ve kalıcı bir örgütlenme olduğu unutulmadan bakmak gerekliliğidir. Yoksa cephe ile ilgili tüm sorunları, bu sürece ilişkin olarak dondurur ve sapla samanı birbirine karıştırmış oluruz. Böyle bir perspektiften yoksunluk, cephenin devrimin ileri süreçlerine tekabül eden biçimleriyle günümüzde olması gereken biçimi arasında bir muğlaklığın, karışıklığın ortaya çıkmasına yol açar.

Yöntem olarak "cephe"ye imzasını atan her siyasetin tek tek görüşlerini ele alıp eleştirmek bu yazının boyutlarını aşacaktır. "Cephe"nin mantığının tartışılması esas olmalıdır. Bu anlamda yurtdışında kurulan "cephe"den yana olan görüşlerin ortak noktalan ve bunların neredeyse bir bileşkesi olan DY'nin görüşlerinin ele alınıp teşhir edilmesi yeterli olacaktır. "Eski tüfeklerin, "cuntacıların", "TKP türevlerinin" eleştirisi, tek tek ne dediklerinin incelenmesi, ideolojik mücadelede istenen yararları vermekten öte, mahkum edilmiş, ipliği pazara çıkartılmış görüşlerin eleştirisinin bir tekrarı olmaktan öteye gitmez. Bunun yerine, cepheye damgasını vuran yeni oportünizmin, DY mantığının teşhiri -tüm açıklığıyla- yapılmalıdır.

Yöntem konusunda da bir oyun oynanmak istenmektedir. Haziran 1982 tarihli "cephe" önerisinde açıkça görüleceği gibi, tüm can alıcı sorunlar en genel geçer ilkelerle açıklanmış(!) (aslında açıklanmamış), ajitatif cümlelerden oluşan soyut bir bildirge ortaya çıkmıştır. Görüşlerin açıklığının özellikle ön plana çıkması gerekirken, muğlak, belirsiz ifadelerle geçiştirilmesi aslında oportünizmin yazı dilidir.

Ve DY bunun örneklerini dergilerinde fazlasıyla vermiştir. Belki de muğlaklık ya da soyutluk bu kadar garip bir birliği bir noktada tutabilmek için gerekli görünüyor. Ama nereye kadar?

CEPHEDEN NE ANLIYORUZ?

Cephe, en genel anlamda bir iktidara ya da belirli bir hedefe karşı çıkarları birleşen çeşitli sınıf ve tabakaların birliğini ifade eder. Kısaca, cephe sınıf ittifaklarından başka bir şey değildir. Proletarya, devrimi gerçekleştirebilmek için kesinlikle cephesini, sınıf ittifaklarını oluşturmak zorundadır. Oportünizm cepheyi ele alırken ya cepheye giremeyecek tabakaları ona dahil eder ya da cephede örgütlülüğünü bulan sınıf ittifaklarını küçümser.

Cephenin biçimlenmesi, ülkenin içinde bulunduğu devrim sürecine ve sınıfsal ilişkilere bağlıdır. Emperyalist-kapitalist ülkelerde sosyalist devrim sürecinde proletaryanın oluşturacağı cephe, proletarya dışında kır proletaryası ve yarı-proletaryadan oluşacak, orta kesimleri ise tarafsızlaştıracaktır.

Emperyalizmin sömürge, yarı-sömürgesi durumundaki ülkelerde ise cephe, demokratik halk devrimi muhtevasına göre biçimlenir. Bu ülkelerde cephe, emperyalizme ve egemen sınıflara karşı ezilen sınıfların birliğini ifade eder. Ve aynı zamanda bunların askeri örgütlenmesi durumundadır. Cephenin askeri bir örgütlenme olması, sömürge, yarı-sömürge ülkelerin emperyalizme karşı halk savaşı verme zorunda olmalarındandır. Çin, Vietnam ve tüm halk savaşı veren ülkelerin deneyimleri bize göstermiştir ki, işçi, köylü, küçük burjuva tabakaların birliği ve örgütlenmesi silahlı mücadele içinde gerçekleşir.

Emperyalizme bağımlı ülkeler açısından cephe sorununu, II. ve III. bunalım dönemlerinin ilişki ve çelişkilerine göre ele almak gerekir. Aradaki farkların görmezden gelinmesi, bizi koyu şablonculuğa iter; biçimde meydana gelen değişmelerin abartılarak cephenin özünün saptırılması da, en az öteki kadar mücadele edilmesi gereken sakat bir anlayıştır.

Halk savaşının zorunlu bir durak olduğu ülkelerde, Mao devrimin üç silahından söz eder: Parti, birleşik cephe, silahlı mücadele... Yapılan tespitler II. ve III. bunalım dönemi koşulları altında halk savaşıyla devrime ulaşacak emperyalizme bağımlı her ülke için geçerlidir. Ancak bu noktada, II. paylaşım savaşı sonrası gündeme gelen ilişki ve çelişkilerin yeni-sömürge ülkelere yansıması sonucu ortaya çıkan değişmeleri belirtmek gerekiyor. Bu değişmeler kuşkusuz cephenin oluşturulmasında da gündeme gelmektedir.

II. bunalım döneminde halk savaşı veren ülkelerde cephe, daha başlangıçta iki özellik gösterir: a) Kitlesel katılımlı olması; b) Parti ile cephenin birbirinden ayrı olması.

Birbirleriyle diyalektik bağı olan ve birbirlerinin nedeni olan bu iki özellik kuşkusuz. II. bunalım dönemine ilişkin özelliklerden kaynaklanmaktadır. Bu özellikler içinde açık işgalin varlığı belirleyici bir öneme sahiptir. Düşmanı açık gözleriyle gören, tepkilerini dile getirebilen ve silahlı mücadeleye katılmaları günümüzde olduğu gibi uzun bir süreç gerektirmeyen yığınlar, ayrı bir örgütlenme içinde cephenin kitlesel katılımını da başlangıçta meydana getirirler. Proletarya partisi bu cepheyi yönlendirir. Devrimde çıkarı olan sınıf ve tabakaları devrime kanalize eder. Onlara önderlik yapar.

Politik ve askeri liderliğin ayrılığı anlamına gelen bu durum, cephe karşısında partiyi, parti karşısında cepheyi dıştalamadığı gibi, karşılıklı etkileri içinde cephenin partinin kılavuzluğu rolünü kabul etmesini ve proletarya partisi olmadan cephenin demokratik devrim hedeflerine ulaşamayacağını gösterir. Açık işgal koşulları altında silahlı mücadelenin zorunluluğu cephenin askeri-savaşçı niteliğini belirler. Halk kitlelerinin kendiliğinden ayaklanmalarının, çeşitli tepkilerin (silahlı-silahsız) dile geldiği, merkezi denetimin belli büyük kentlerde toplanıp kırsal alanlarda zayıfladığı, köylülüğün nicel gücünün proletaryaya oranla fazla olduğu vs. feodal, yarı-feodal ekonomik yapılara sahip ülkelerde bu gibi özellikler o ülkelerin halk savaşlarının biçimlenmesinde, dolayısıyla cephelerin biçimlenmesinde etken olmuşlardır.

III. bunalım döneminin özelliklerini saptarken, bu özelliklerin II. bunalım döneminden farklılıklarını, ortaya çıkan yeni ilişki ve çelişkileri kavramak gerekir. Aksi halde, günümüz yeni-sömürgelerinde cephenin nasıl oluşacağını anlayamayız. Yukarıda iki başlık altında verdiğimiz özellikleri III. bunalım döneminin yeni-sömürge ülkelerinde görmek mümkün değildir. Objektif koşulların somut tahlili yerine, belli şablonların uygulanmasına geçildiğinde Marksizmden de vazgeçildiği unutulmamalıdır. Örneğin, bugün TKP-ML, başlangıçtan itibaren parti ve ordu (cephe demek daha doğru olacaktır) örgütlenmelerinin ayrı olması gerektiği görüşündedir. TKP-ML/TİKKO, II. bunalım dönemi halk savaşı ve örgütlenme biçimini basitçe "taklit" etmeye çalışmaktadır. Değişen koşulları yok sayan bir anlayışın, Türkiye devriminin sorunlarına "II. bunalım döneminin kafasıyla" bir çözüm getirmesi olanaksızdır.

Günümüzün yeni-sömürge ülkelerinde, başlangıçta, parti ve cephenin ayrı ayrı örgütlenmeyeceğini ve cephenin kitlesel katılımlı olmayacağını söylemiştik. Gündemdeki cephe önerisinde ortaya çıkan "en geniş yığınların cephe içinde örgütlenmesi" ve bunun kısa vadede -pek açık söylenmese de- silahlı mücadele olmaksızın sağlanabileceği anlayışı, devrim anlayışlarının farklılığından kaynaklanmaktadır. Her ne kadar bu yazının konusu, halk savaşını, politikleşmiş askeri savaş stratejisini, mücadele anlayışlarını vs, tartışmak değilse de, hangi oportünist görüşlerin, hangi stratejik-politik tespitlerden kaynaklandığını ortaya koymak zorundayız.

Ayrıntılarına girmeden, III. bunalım döneminde gizli işgal esprisi içinde suni denge olgusunun altını çizmemiz gerekiyor. Halk kitlelerinin düzene karşı muhalefetinin pasifize edildiği, kendiliğinden tepkilerin dile gelmesinin en aza indiği koşullarda, kitlelerin devrim saflarına çekilmesi, ancak silahlı propaganda temelinde yürütülecek bir öncü savaşıyla mümkündür. (Daha önceki birçok yazımızda yeterince açıldığı için, bu dönemin özelliklerinin ayrıntısına ayrıca girmiyoruz.) Her devrimin ana sorunu olan kitlelerin devrim saflarına çekilmesi yalnızca bizim ülkemize has bir olay değildir. Ancak ülkemiz ve diğer yeni-sömürge ülkeler açısından stratejik öneme haiz olan yan kitlelerin devrim saflarına kazanılmasının ancak silahlı propaganda temelindeki bir süreçte

mümkün olacağı (öncü savaşı) saptamasıdır. Ki bu özellik, II. bunalım dönemine göre önemli bir nitel farklılık olarak ortaya çıkar.

Sonuç olarak, ülkemiz koşullarında, böylesi bir aşamayı geçmeden cephenin kitlesel katılımlı olabileceğini söylemek, aslında hiçbir şey söylememektir. Bu konuda iddialı olmak, önerilerde bulunmak, ideal saptamalar yapmak kimseyi Marksist yapmaz. Oportünizmin cephe sorununu ele alışta, bu halkayı yanlış kavraması tesadüf değildir. Bu durum terk edilen (ya da karşı çıkılan) THKP-C tezlerinin yerine oluşturulmaya çalışılan revizyonist tezlerin bir yansımasıdır. DY açısından geçerli olan bu durum, bir kısım oportünistler açısından da ya şabloncu bir anlayışla koşullar aynılaştırılarak ya da silahlı mücadelenin reddi adına benimsenmektedir.

Parti önderliğinde, SP temel alınarak sürdürülecek öncü savaşı aşamasında, partinin elemanları aynı zamanda bilfiil savaşçıdırlar da. Yani parti ve cepheyi başlangıçta birbirinden ayırmak mümkün değildir. Politik ve askeri liderliğin birliği ilkesi, ifadesini parti-cephe örgütlenmesi içinde bulur. Parti, silahlı propagandayı hayata geçirip, düşmanın yüzünü açığa çıkarma', politik gerçekleri açıklama, kitlelerin karşısına maddi bir güç olarak çıkma, dikkatleri devrim saflarına çekme vs. gibi işlevleri yerine getirirken, aynı zamanda da tüm sınıf ve tabakaların birliğini, emperyalizme ve oligarşiye karşı olan cephe içerisinde sağlamaya çalışır. Başlangıçta kitlesel katılımlı olmayan cephe, sürdürülen bu mücadele temelinde genişler. Kitlesel bir nitelik kazanır.

Silahlı propagandanın toparlayıcılığını bu açıdan ele almak gerekiyor. Çünkü cephe sorunu bir yerde önderlik sorunu ile çakışmaktadır. İdeolojik ve pratik mücadele içinde sağlanan önderlikle çeşitli sınıf ve katmanların bir cephe içerisinde örgütlenmesi mümkündür. Yoksa yazılan binlerce sayfa yazının hiçbir önemi -entelektüel bir birikim ötesinde- olmayacaktır. İşte silahlı propaganda, "lafla peynir gemisi yürümez" diye düşünen kitleleri, somut hedefler etrafında maddi gerçekleri açıklayarak, somutun propagandasını yaparak devrim saflarına çekecektir. Diğer barışçıl, barışçıl olmayan mücadele biçimlerinin bu temel mücadele biçimine bağlı olarak sürdürülmesi gerektiğinden, herhangi bir çarpıtmaya yer vermemek açısından ekleyelim. Suni denge içerisinde ele aldığımız kitlelerin politik pasiflik içinde bulunmaları olgusu, silahlı propagandanın önemini eskisine göre daha da artırmıştır.

Cephe örgütlenmesi halkın katılımıyla gelişir, genişler ve süreç içinde partinin kılavuzluğunda ayrı bir yapıya sahip olur. Bu durum, cephenin gerçek işlevini (kitlesel katılımla birlikte) kazanması demektir. Çünkü aslında cephe, partiden ayrı askeri bir örgütlenmedir. Partiye tabidir. Burada parti ve cephe arasındaki ilişkiyi hiçbir muğlaklığa yer bırakmadan belirtmek ve her zaman için cephenin partiye bağlı olacağı tespitini vurgulamak gerekiyor.

Cephe, kitlesel katılımın gelişmesiyle ikinci aşamaya geçer. Geniş halk kitlelerinin birliğini ya da sınıfsal örgütlerin ittifakını içerir. Emperyalizmi ve oligarşiyi yıkan bir cephe, partinin kumandası altında iktidara geçer. Cephe, demok-

ratik halk devriminin muhtevasına uygun olarak ulusal ve anti-faşist bir karakter gösterir. Bu özellik devrim mücadelesinde ulusal ya da sınıfsal yanın ağırlık kazanmasına göre değişir. Ulusal ya da sınıfsal yan ön plana geçer... (Sınıf olarak adlandırma da bu içeriğe göre yapılır. Faşizme karşı olan cepheler, "birleşik direniş cephesi" adını alırken, ulusal kurtuluş savaşı veren ülkelerde kurulan cepheler genellikle "ulusal kurtuluş cephesi" adını alır.)

Devrimci halk cephesi, emperyalizme ve oligarşiye karşı birleşen tüm sınıf ve tabakaları kapsar. Bu nedenle cephe içindeki emekçilerin, savaşçıların parti elemanlarıyla aynı niteliğe sahip olmaları gerekmez. Bağımsızlık ve demokrasiden yana olmaları yeterlidir. Parti, cephe içerisinde insiyatifi elinde tutarak, cepheyi yönlendirerek, halk kitlelerini sosyalizm yolunda eğitir.

Cephenin ne olduğu, ülkemiz koşullarında nasıl biçimleneceği ve parti ile olan ilişkileri konusunda belirli noktalan ayrıntılı olmasa da vurgulamaya, genel tezleri ortaya koymaya çalıştık. Bu aşamadan sonra, yapılan cephe önerisi ve bu öneriye temel olan DY anlayışını eleştirecek ve yeri geldiğinde birçok kavramı yeniden ele alarak açmak durumunda kalacağız.

YURTDIŞI CEPHENİN ORTAYA ÇIKIŞININ NEDENLERİ

12 Eylül faşist cuntasıyla beraber, genel olarak Türkiye solu (küçük burjuva sınıf temelinden kaynaklanan nedenlerle) tam bir şaşkınlığa uğradı. Buna yabancı değiliz. 12 Mart dönemine de aynı şaşkınlıkla, tam bir panik içine girmişti. Bugün ise hayatın objektif eğitimi küçük burjuva sola da tecrübe kazandırdı. Oportünist teoriler yeni biçimler aldı. Mücadele kaçkınlıklarına yeni kılıflar bulundu. Bunların her birini tek tek ele alıp incelemek, Türkiye sınıf mücadelesi için ders çıkarılması gereken örnekler olarak elbette gereklidir ve bu yapılacaktır. (Mücadşle kaçkınlığını gizlemek için bulunan son derece orijinal küçük burjuva kılıflardan biri Kurtuluş'a aittir. Kurtuluş'a göre, günümüzde proleter devrimci tavırla küçük burjuva tavır arasındaki en temel fark ve kriter, örgütün devam edip etmediğidir. Şu garip duruma bakın ki, bunu diyen Kurtuluş, siyasi faaliyetlerinin ve örgütsel çalışmalarının tamamen durduğunu itiraf ediyor.)

Burada biz, sadece, küçük burjuva mücadele kaçkınlığının, karamsarlık ve yılgınlığının "ince" ve "son" oportünist biçimi olan ve birkaç sol grubun bir araya gelmesiyle kurulan FKBDC (biz buna Yurtdışı Cephe diyeceğiz) üzerinde duracağız. Çünkü Yurtdışı Cephe, hem mücadele kaçkınlığını ince yöntemlerle, yeni oportünist tezlerle "haklı kılmaya", hem de dayandığı sınıfsal temel olan küçük burjuvaziye "cephe" adı altında kendini "güçlü!" göstermeye çalışıyor.

Cephe sorununu detaylarıyla ele almadan önce, neden Yurtdışı Cephe oluşabildi, bunun maddi şartları neydi sorularına cevap verelim.

Yurtdışı Cephenin oluşmasının maddi temeli, 12 Eylül faşist cuntasıyla be-

raber paniğe kapılan küçük burjuva soi grupların, dayandıkları sınıfın özellikleri olan kendi özgücüne güvenmemek, bağımsız siyasi eyleme girme cesaretinden yoksunluk gibi nedenlerle, her şeyin kendi güçsüzlüklerinden kaynaklandığını, bundan dolayı yenildiklerini, bu yüzden birleşmelerinin şart olduğunu keşfetmeleridir. Bu tarihsel görevi onlara hatırlatan 12 Eylül faşist cuntasıdır; Yurtdışı Cephenin deyimiyle "yeni dönem"dir.

Haziran 1982'deki birlik çağrılarında şunları yazıyorlar:

> *"12 Eylül askeri faşist darbesiyle Türkiye yeni bir döneme girmiştir... Tüm bunlar bizler açısından yeni bir dönem ve yeni politik görevler anlamına gelmektedir. İlerici, devrimci ve yurtsever güçler olarak bu yeni görevlerin üstesinden gelebilecek, dönemin koşullarına uygun anlayışlar, örgütlenmeler geliştirmek, kendi iç ilişkilerimizi bunun ışığında yeniden gözden geçirmek zorundayız."*

Kendi iç ilişkilerini (özellikle DY'nin) nasıl gözden geçirdiklerini ileride göreceğiz. Şimdi dikkat çekmek istediğimiz nokta, Yurtdışı Cephenin varlık şartının 12 Eylül faşist cuntası karşısında yaşadıkları panik ve yılgınlık olduğudur. Tüm oportünistler gibi Yurtdışı Cephe de "şartlar değişti" deyip, mücadeleyi sürdürmeyi düşünmesi gerekeceğine, tam tersine mücadeleden yan çizmenin, bunun için "birlik-cephe" olunmasının gerektiğinden söz etmektedir. Bu durum Yurtdışı Cepheyi oluşturan grupların kendi özgücüne güvensizliklerinde iyice açıklık kazanıyor.

İşte küçük burjuvazinin kendine güvensizliğini ortaya koyan itiraflarından birkaç örnek: (Bu güçsüzlüklerinin farkına 12 Eylül cuntasıyla beraber vardıklarını bir kez daha hatırlatalım.)

> *"Önümüzde duran devrime hazırlama ve örgütleme görevi hiçbir grubun tek başına altından kalkamayacağı kadar büyük ve zorludur.*
>
> *"Türkiye'deki faşist rejimin devrimle devrilip, halkların devrimci demokratik iktidarını amaçlayan bir siyasal program gerçekleştirecek temel örgütlenme, birleşik direniş cephesidir. Bunun dışında ne bir grubun tek başına, ne de bazı geçici eylem birlikleri etrafında programsız ve plansız bir araya gelmiş grupların, siyasal iktidar sorununu çözmeleri mümkün değildir."*

Sanırız bu örnekler yeterlidir. Yurtdışı Cephe kendi acizliğini, kendi özgücüne güvensizliğini itiraf ederken, yine "büyüklük" havasını elden bırakmıyor. Boş gevezeliklerine devam ediyor. "Programlı" ve "planlı" siyasi iktidar mücadelesinden, "birleşik direniş cephesinden" söz edip duruyor. Niçin bunların gevezeliğini yapıyor Yurtdışı Cephe? 12 Eylül öncesinin "büyük" ve "güçlü" örgütleri, her bildirilerinde devrim yapacaklarından söz eden DY, PKK, TKEP vb.' gruplar şimdi mi farkına vardılar siyasi iktidarın "programlı" ve "planlı" ele geçirilmesi gerektiğini? Elbette devrimci örgüt olmanın kriteri, devrimi hedeflemek-

tir. Öyleyse şimdi tekrar tekrar "devrim için cephe gerekli" diye kendi kendilerine gevelemelerinin, birbirlerine korku ile sarılmalarının anlamı nedir?

Bu, küçük burjuva korkaklığını gizlemek için "büyük laflar" etmektir. Mantık şudur: Tek başına olduğumuz için yenildik, o halde birlik olmalıyız. Yenildik, o halde devrime daha iyi, programlı-planlı hazırlanmalıyız ki bir daha yenilmeyelim. Yenildik, o halde görev mücadele etmek değil, birleşmek, daha iyi örgütlenmektir.

Bu mantık içinde Yurtdışı Cephe, temel görevi şöyle belirliyor:

> *"Bugün var olan dağınıklıktan kurtulmak, halkımızın kurtuluşunun temelini yaratacak olan birliği sağlamak, önümüzdeki en acil, en önemli görevdir."* (Ocak 1982 bildirisi)

Korkaklığın, mücadele kaçkınlığının, Türkiye halklarına ihanetin bir belgesi olarak bu sözler tarihe geçecektir. Halkımız 12 Eylül faşist cuntasının işkence ve zulmü altında inlerken, yurtdışına kaçan ve burada Yurtdışı Cepheyi oluşturan mücadele kaçkını küçük burjuva grupların tespit ettiği "en acil, en önemli" göreve bakın: "Halkımızın kurtuluşunun temelini yaratacak birliği sağlamak!.." Büyük laflar... Mücadeleden kaçmak için yapılan boş gevezelikler... Zaten küçük burjuva kararsızlık ve karamsarlığın en tipik özelliği, korkaklığını gizlemek için boş, bugün için yerine getirilmesi imkansız "büyük laflar" etmek veya söylenmesi, tekrarlanması gereksiz (örneğin, siyasi iktidarı programlı, planlı ele geçirmenin gerekliliği vs. üzerine boş gevezelikler) şeyler söylemektir. Yurtdışı Cephe de bunu yapıyor.

Onun acil ve önemli görev dediği Yurtdışı Cephe birliği mücadele etmenin değil, mücadeleden kaçmanın bir aracıdır. Oysa bugün devrimcilerin önünde ki "en acil ve en önemli görev", bütün gücü ve enerjisiyle faşist cuntaya karşı teşhir faaliyetini (silahlı mücadele temelinde) sürdürmektir. Tarihsel görev bu dur. Ve tarih devrimcileri, bu görevi yerine getirip getirmediklerine bakarak yargılayacaktır.

YURTDIŞI CEPHENİN "SOL ÜSTÜ" BİRLİK POLİTİKASI

Yurtdışı Cephenin oluşmasının esas nedeninin 12 Eylül faşist cuntası karşısında, küçük burjuva solun korku ve paniğe kapılması olduğunu daha önce belirtmiştik. Peki, Yurtdışı Cephenin mensupları nasıl bir araya geleceklerdi?

12 Eylül öncesi sol grupların kendi aralarındaki olumsuzluklar herkesçe bilinmektedir. Daha dün birbirleriyle silahlı çatışmaya giren, birbirlerine siyaset yapma yasağı koyan, "Diğer grupları ideolojik olarak değil, silahlı olarak yok edeceğiz." diyen sol grupların, bir anda iyi niyet meleği rolüne girerek birbirlerine sarılmalarının sübjektif birtakım nedenlerle açıklanamayacağı besbellidir. Küçük burjuva yılgınlığına dayanan bu politika, sol grupların geçmiş sol içi çatışmaları değerlendirmesine de yansımış, sol içi ideolojik mücadele yerini liberalizme bırakmıştır. Buna "sol üstü birlik politikası" diyebiliriz... Bunun temelinde, geçmiş tüm sol içi çatışmaları genel bir olumsuzluk olarak değerlendir-

mek ve çatışmalarda herkesin payı olduğunu söyleyip hataların temelindeki mantığı göz ardı etmek şeklinde bir liberal politika yatmaktadır. Zaten geçmişte küçük burjuva temelde ortaya çıkan sorunların çözümü başka türlü mümkün değildir. İlk anda gerçekten "olumlu" bir görünüm veren "birlik yanlısı" anlayışlar, aslında olumsuzluğun, faşist cunta karşısındaki korkaklığın bir sonucudur. Öyle olmasaydı, 12 Eylül öncesinin "büyük" gruplarının, yanlarına bir-iki küçük grup katarak birleşmesi mümkün olmazdı.

Küçük burjuvazi tarihsel olarak her zaman böyledir. Kendi özgücüne güvenen bağımsız bir politik hat izleyemeyeceği için, tavrı burjuvazi ve proletarya arasında bocalama ve kararsızlık tavrıdır. Karşı-devrim güçlü olduğu zaman köşesine siner (veya bunu malzeme olarak kullanır), proletarya güçlü olduğunda ise onun peşinden gider. 12 Eylül öncesi dönemde, küçük burjuva sol örgütler devrimci durumun derinleşmesinin bir sonucu olarak varlıklarını 'tek başına" sürdürebiliyorlar, "birlik çağrılarına" ise ya kulak tıkıyor ya da "peşimden gelirlerse birlik olur" diyorlardı. Küçük burjuva sol grupların "kendine güveni!" öylesine artmıştı ki, artık rahatlıkla başka bir gruba "siyaset yaptırmama" tavrına girebiliyor, bu hakkı kendilerinde görebiliyorlardı. Kürdistan'da egemen sınıflara karşı savaşımdan ziyade, sol gruplar arası mücadele vardı. Onlarca devrimci, yurtsever bu silahlı kavgalar sonucu can veriyor, her ölüm olayı bir başkasının nedeni oluyordu. Kimsenin kimseyi dinlediği yoktu. Herkes birbirinden "özeleştiri" bekliyordu. Birlik toplantıları konuşmaktan veya ortak bir bildiri çıkarmaktan öteye varamamıştı.

12 Eylül cuntası bütün bunlara son verdi. İşte o zaman bu küçük burjuva sol gruplar hata yaptıklarını, birlik olunması gerektiğini anladılar ve geçmiş çatışmaların üzerine de bir "sünger" çektiler. Ama şimdilik...

Yurtdışı Cephenin pratikte öncülüğünü yapan DY, geçmiş sol içi durumu şöyle değerlendiriyor:

> "... *Ortaya çıkan sıhhatsiz temeldeki bölünmeler ve parçalanmalar, giderek bunların silahlı çatışmalara dönüşmesi, sorumsuz ve rekabetçi eylem anlayışları... daha. sıralanabilecek onlarca olumsuzluk sol güçleri zayıf düşürmüş ve halk yığınlarına hem ciddi-bir alternatif sunmayı, hem de olumsuz bir görünüm sergilemeyi engellemiştir.*

"... Biz geçmişte egemen olan olumsuz anlayışların ve davranışların önemli bir nedeninin sosyalizm anlayışındaki eksik kavrayışlardan ileri geldiğine inanıyoruz." (Devrimci İşçi, Nisan 1982) DY neyi anlatmak istiyor? Hiçbir şey, sadece boş gevezelik, o kadar... Geçmişteki sol içi çatışmalar olumsuzmuş, halka alternatif sunulmamış vs. Sorun, zaten var olan, bilinen bir durumu papağan gibi tekrarlamak değil, nedenlerini ve sınıfsal köklerini ortaya çıkarmak ve sorunun çözümü için nasıl davra-nıldığını ve ne gibi sonuçlar elde edildiğini ortaya koymaktır. DY buna yanaşmıyor, yanaşmaz da.

Hiçbir oportünist grup gerçekleri tüm yönleriyle ele alıp, devrimci mücadeleye yararlı sonuçlar çıkamaz. Tam tersine, sorunun basit görünen yanlanyla ilgilenir. Ve kendini aklamaya, kendi dar çıkarlarına dokunmamak şartıyla, gevezelik etmeye çalışır. DY de bunu yapıyor. Peki nedir sol içi çatışmaların nedeni?

DY çok bilmiş, bilgiç ama gerçekte liberal bir tavırdan öte bir şey olmayan boş bir söz yığınıyla cevap veriyor: "Sosyalizm anlayışlarındaki eksik kavrayışlar". Ne kadar güzel(!) ve ne kadar boş bir cevap!

Daha dün, 12 Eylül öncesi, en doğrusunu ben bilirim diyerek, herkesi oportünizmle, revizyonizmle ve de cahillikle suçlayan, alay eden, küçümseyen DY'ye bakın! Meğer sosyalizm anlayışında eksik kavrayış varmış! (Bu diğer gruplar için de geçerlidir.) DY'ye göre, 12 Eylül öncesi sol gruplar sosyalizmi biraz daha iyi kavrasalardı, sol içi çatışmalar olmayacaktı. Kendi saldırganlığını gizlemek için, sorunun maddi temeline inmekten korkanların, böylesi bir yöntemle sorunu geçiştirmesi bizce şaşırtıcı değildir. Her türlü oportünizmin genel özelliği, davranışlarını ve politikasını kendi çıkarlarına göre ayarlamasıdır. DY'nin de yaptığı budur. Sol içi çatışmalarda kendini aklamak için genel durumu buna uygun bir hale getirmiş ve yorumlamış, sorunun sınıfsal temelini, devrimin genel çıkarlarını bir kenara itmiş ve liberal bir tespitle işin içinden çıkmıştır. Acaba DY şimdi diğer sol gruplara sosyalizmi kavratmak için ne yapıyor? 12 Eylül cuntasıyla beraber sol gruplar, sosyalizmi birdenbire kavrayıp eksikliklerini anlayarak "cephe" olunması gerektiğini nasıl tespit ettiler? DY'nin bu sorulara cevap vermesi mümkün değildir. Çünkü 12 Eylül öncesi sol içi çatışmaların nedeni sosyalizmi eksik kavramak değil, küçük burjuva temeldeki gruplaşmalardır. Ve şimdi -12 Eylül sonrası- birdenbire "birlik" olunması gerektiğini kavramanın nedeni de, sosyalizmi kavramak değil, cunta karşısındaki panik ve korkudur. Ama DY liberal bir "baba" rolünü öylesine benimsemiştir ki, sosyalizmin eksik kavrandığını tespit ettikten sonra vaaz vermeye devam ediyor:

> "... *Geçmişle hesaplaşma sorununu herhangi bir grubun kendi geçmişini değerlendirmesiyle sınırlı tutamayız. Geçmişin değerlendirilmesi, stratejik ve taktik hataların bulunup çıkartılması çerçevesine hapsedilemez. Sorun bir bütün olarak sosyalist hareketin kendi geçmişiyle hesaplaşması düzeyine çıkartılmadıkça, bizlere egemen olan olumsuzlukların ve eksik, hatalı anlayışların aşılamayacağına inanıyoruz."* (Devrimci İşçi, Nisan 1982)

İşte gerçekleri bulandıran, sorunun maddi temelini yok eden, sonuçta kendini akladığı gibi aynı zamanda kendisine Türkiye sosyalist hareketinin "vaftiz babası" payesini veren, "sol üstü" bir liberal oportünist anlayış örneği. DY'ye göre, var olan olumsuzluklar Türkiye sosyalist hareketine aittir. Yani, geçmiş-

te olan şeyler, sosyalist hareketin genel hatasıdır. Ve sonuçta ortada hatalı, suçlu yoktur.

Yurtdışı Cephenin oluşabilmesi, daha dün birbirleriyle kanlı bıçaklı olan grupların bir araya gelebilmesi, gerçekten de ancak böylesine oportünistçe bir yöntemle geçmiş değerlendirilerek, her şeyin üzeri yaldızla liberal sözlerle küllenerek ve sorun sosyalizm anlayışlarındaki eksik kavrayışlara dayandırılıp "Hatalı yok! Hata sosyalist hareketindir!" tespitiyle herkeste genel bir rahatlama, vicdan huzuru sağlanarak mümkün olabilirdi. Böylece DY, hem birlik sağlamış, hem de kendini aklamış oluyor!

İşte Yurtdışı Cepheyi meydana getiren "birlik" anlayışı böylesi bir kafa yapısına dayanmaktadır. Elbette ki bu birliğin süresi de faşist cuntaya karşı duyulan korkunun ve paniğin sürdüğü müddet kadar olacaktır.

Böylesi bir küçük burjuva temelde bir araya gelen çeşitli grupların, yani Yurtdışı Cephenin sınıf mücadelesinin temel sorunları olan parti, silahlı mücadele ve sınıf ittifakları konularında oportünist bir politika izlemesi kaçınılmazdır.

YURTDIŞI CEPHE VE PARTİ SORUNU

Yurtdışı Cephenin önderlik sorunu olarak, parti sorununu hiç tartışmadığı, yani hangi partinin öncülük, ettiğinin, kimin parti olduğunun kendi aralarındaki tartışmada gündeme getirilmediği bilinen bir gerçektir. Genel ve teorik olarak parti-cephe sorunu ortaya konulduğunda, proletarya partisinin önderlik rolünün (teorik olarak da olsa) vurgulanması gerekirken, Yurtdışı Cephe bunu tamamen "es" geçmiş, parti-cephe ilişkisinde, parti sorununun günümüz şartlarında önemsiz olduğuna dair birtakım kılıflar yaratmıştır. Teorik düzeyde dahi, partinin öncülük fonksiyonunu belirtme cesaretlerinin olmamasının nedeni, sadece basit bir gözden kaçma değil, kendine güvensizliğin oluşturduğu Yurtdışı Cephenin bilinçli bir çabasıdır... Yaratılan teorik kılıf da şudur:

> "... *Cepheleşme süreci, parti sorununun çözümünü hızlandırıcı bir etken olarak değerlendirilmelidir.*
>
> *"... Hiçbir zaman cephe örgütlenmesi, parti örgütlenmesinin bir engeli olarak ele alınamaz. Sınıf mücadelesinin ihtiyaçlarının bir ürünü olarak ortaya çıkan cephe örgütlenmesi, parti örgütlenmesinin bir an önce çözülmesi gerektiğini hatırlatır."* (Devrimci İşçi)

Elbette ki, parti ve cephe ilişkisinin birbirinin karşıtı olarak ele alınması düşünülemez. pY'nin burada çarpıttığı nokta, cephenin parti ile olan bağıdır. DY'nin cepheleşme süreci (ve daha sonra cephe) dediği şey, birkaç sol grubun, liberal bir birlik anlayışı ve küçük burjuva yılgınlığı temelinde bir araya gelmesi ve kendi vicdanlarını rahatlatmalarıdır. DY'ye göre parti sorunu, cepheleşme süreci (yani birkaç sol grubun birliği süreci) içinde çözümlenecektir.

Böylesi bir yaklaşımın bağımsız, devrimci bir proletarya partisine tekabül etmediği, tersine parti oluşturmaktan aciz, kendi gücüne güvensiz bir küçük burjuva anlayışa denk düştüğü açıktır. Zaten DY'nin 12 Eylül öncesi parti anlayışı böyleydi. Partileşme süreci DY'ye göre bilinmeyen bir süreçti. Öyle ki, bütün kitlelerin kucaklanması şart koşuluyordu. Kendi içinde tutarsız, oportünist bir yaklaşımın ürünü olan bu anlayışın bugün "cephe" adını verdiği ve özünde sol gruplar arası bir güç birliği platformu niteliği taşıyan örgütlenme içinde partileşme sürecinin tamamlanacağını söylemesi şaşırtıcı değildir.

DY'nin cepheden anladığı ve pratiğe getirdiği örgütlenme ile bizim anlayışımız muhteva ve biçim olarak farklı olduğundan, tartışmanın önce cephe mi, parti mi platformundan çıkanlması gerekir. Sorun parti-cephe ilişkisi değil, parti ve güç birliği ilişkisidir. DY bu platformda diğer sol grupların sıhhatsiz birliği üzerine kurulmuş "cepheleşme süreci"nde, parti sorununun çözümleneceğini sanıyor. Bu. parti sorununun tali plana itilmesi, bilinmeyen bir tarihe ertelenmesi, kısaca sınıf savaşına önderlik edecek bir örgüte, yani partiye ihtiyaç duyulmamasıdır. Çünkü mücadeleye gerçekten devrimci anlamda önderlik etme sorunu olan bir grup parti sorununu tali plana itemez. Oysa DY'ye göre cephe, "sınıf mücadelesinin ihtiyaçlannının ürünü olarak" çıkmıştır. Ama dikkat edilsin, parti değil. Bugün sınıf mücadelesinin ihtiyacı, birkaç grubun bir araya gelmesi değil, devrimci mücadeleyi gerçekten sürdürecek bir örgütlenmedir. Yurtdışı Cephe, mücadelenin değil, kaçmanın ihtiyacıdır. DY'ye göre cephe, "parti örgütlenmesinin bir an önce çözümlenmesini hatırlatmış..." Ne boş sözler! Birkaç grubun bir araya gelmesi mümkün olabiliyor ama parti sorununun çözümlenmesini bu cephe hatırlatıyor! Anlayabilene aşkolsun.

Parti sorunu, bağımsız bir süreç ve sınıf mücadelesine önderlik sorunu olarak ele alınmalıdır. Bunu tali plana itmek, küçümsemek özünde mücadeleden kaçmaktır. Çünkü parti ve örgütlenme, sınıf mücadelesinden ayrı olarak ele alınamaz. Partileşme süreci, diğer sol gruplarla birlik platformu dışında bağımsız bir süreçtir. Sorunu böyle kavramamak, kendi özgücüne güvensizliğin sonucudur.

DY, parti-cephe ilişkisi konusunda TEP ile ağız birliği içerisindedir. Bir zamanların partisiz cephe çığırtkanlıklarının önderi olan M.Belli, o zamanlar bu teorileri "küçük burjuva önderliği" için getiriyordu. Şimdi ise, mücadeleden kaçmanın bir kılıfı olarak DY'ye akıl hocalığı yapıyor: "... Cephe ile partinin kurulması ve güçlendirilmesi iç içedir."

Yurtdışı Cepheyi meydana getiren grupların, cephe-parti ilişkisi konusundaki muğlaklığı burada açıkça ifade ediliyor. Öylesine bir cephe ki, hem "parti"nin kurulması ve hem de "güçlendirilmesi" (yani var olan partinin!) cephe ile iç içedir. Sorunun açık olan noktası, Yurtdışı Cephede önderlik meselesinin muğlaklığı, belirsizliğe terk edildiği, bunun esas nedeninin de Yurtdışı Cephe'nin mücadelesinin bir gereği olarak gündeme gelmesi, önderlik insiyatifinin mücadeleye önderlik etme gücüne değil, grupları bir araya getirebilme burju-

va politikası kıvraklığına bağlı olmasıdır. Sonuçta Yurtdışı Cephede önderlik sorunu programda muğlak bırakılmıştır. Parti-cephe ilişkisinde sorunları bu derece karmaşık ve anlaşılmaz hale getiren Yurtdışı Cephe için, önümüzdeki dönem de mücadele dönemi değil, mücadeleye hazırlık dönemidir.

YURTDIŞI CEPHE VE SINIF İTTİFAKLARI

Bilindiği gibi cephe, en genel anlamda faşizme karşı ezilen sınıf ve tabakaların politik platformdaki ittifakını temsil eder. Askeri yan politik yandan ayrılmayacağı için, cephe hem askeri bir örgütlenmedir, hem de çeşitli sınıf ve tabakaların politik ittifakıdır. Bu anlamda cephe, sınıf mücadelesinin gelişen seyrine göre çeşitli biçimler alabilir. Çin, Vietnam, Nikaragua devrimleri ile Afrika'daki çeşitli devrim deneyimleri bize bunu göstermektedir. Ülkemizde ise, öncü savaşı aşamasında, sınıf ittifaklarının belirgin olarak netleştiği, kitlesel katılımın gerçekleştiği bir cephe biçiminin olmadığı, sınıf mücadelesinin ihtiyacının anti-emperyalist, anti-faşist temelde "savaşçılar cephesi" olduğu bilinen bir gerçektir. Yurtdışı Cephenin silahlı mücadele çizgisini hayata geçirecek bir askeri örgütlenmeye dayanmadığını daha önce belirtmiştik. Zaten bu yönüyle, cephe olma özelliğini taşımayan Yurtdışı Cephenin sınıf ittifaklarına dayanmayacağı da açıktır. Çünkü Türkiye'de sınıf mücadelesinin bugün vardığı düzey, çeşitli sınıfların mücadelesini temsil eden örgütleri henüz ortaya çıkarmamıştır. Yurtdışı Cephe bunun farkındadır.(*)

Şöyle diyor DY:

> "*... Cephe sorununu, kendini işçi sınıfının öz ve hakiki temsilcisi ilan ederek ittifak edeceği küçük burjuvazinin temsilcisini arama ve bunun dışındaki unsurların katılımına gerek görmeme şeklinde yok sayan çocuksu anlayışlar...*"

DY, sınıf mücadelesinin bugünkü seviyesinde, sınıfların belirgin bir şekilde katıldığı ve bunların temsil edildiği bir cepheyi savunmayacak kadar kaşarlanmış bir oportünist siyasettir. Elbette ki bunları söylemeyi çocukluk sayacaktır. (Bu iddiası en çok Yurtdışı Cephe ortağı SVP için geçerlidir.) Ama bunun dıŞında "büyük", programlı Yurtdışı Cepheden geriye ne kalıyor? Silahlı mücadele yok, askeri örgütlenme yok, sınıf ittifaklarına dayanan cephe mi? O da yok. Evet, geriye ne kalıyor? Bu sorunun cevabını Yurtdışı Cephenin maddi koşullarını açıklarken vermiştik. Tek kelimeyle mücadele kaçkınlığının cephesi... Tekrar da olsa, şu alıntı Yurtdışı Cephenin varlık şartını iyice açıklığa kavuşturacaktır:

(*) Her ne kadar Yurtdışı Cephenin bir grubu olan SVP farklı bir görüşte olsa da, bu Yurtdışı Cepheyi etkileyecek bir görüş değildir. Şöyle diyor SVP: "Sınıf mücadelesi keskinleştikçe, küçük burjuva halk kesiminin düzene karşı en radikal, en devrimci tepkisi olan D.Yol siyaseti, işçi sınıfıyla daha sağlam ittifaklar kurmanın yoluna çıkmıştır."

Kendini işçi sınıfının temsilcisi, DY'yi de küçük burjuvazinin temsilcisi sayan bu anlayışın üzerinde durmanın bir anlamı yok. SVP bu mantığıyla zaten önderliği DY'ye (küçük burjuvazi ye) kaptırmıştır.

"Önümüzde duran devrimi hazırlama ve örgütleme görevi hiçbir grubun tek başına altından kalkamayacağı kadar büyük ve zorludur."

Şimdi sorun yeterince açıktır. Sınıf ittifakına dayanmayan, (sınıf mücadelesi açısından bunu iddia etmek komik olur) silahlı mücadeleyi yürütecek bir örgütlenme olmayan cephe neyi yapacaktır? Cephe ortaklarına göre hazırlık yapacaktır. .Acaba neyin hazırlığıdır bu? Cephe ortakları buna "devrimin hazırlığı" diye genel bir cevap veriyor ama biz her birinin niyetinin ve hazırlık dediği şeyin farklı olduğunu biliyoruz. Böylesi bir hazırlık mücadelesini kendisine temel almış bir "cephe"nin, gerçekte birkaç grubun bir araya geldiği, "sulandırılmış" ve pratikten yoksun bir güç-eylem birliği platformu olduğu inkar edilemeyecek kadar açıktır.

YURTDIŞI CEPHE VE MÜCADELE ÇİZGİSİ

Hangi türden olursa olsun tüm oportünist hareketlerin gerçek yüzünü, ortaya koydukları pratik ve izledikleri mücadele çizgisi açığa çıkartır. Bu prensip Yurtdışı Cephe için de geçerlidir. Yurtdışı Cephenin örgütlenme komitesi bildirisi ve programında yer alan mücadele çizgisini bir kere daha inceleyelim. Ancak bunu yapmadan önce, ona bu mantığı aşılayan DY'nin görüşleri üzerinde durmak gerekiyor. DY "büyük" cephesini kurduktan sonra nasıl bir çizgi ve süreç izleyeceğini şöyle açıklıyor:

"İçinde yaşadığımız dönem bir hazırlık dönemi olarak kavranmalıdır. Doğrudan devletle girişilecek çatışmayı her alanda göğüsleyebilecek ideolojik, politik, örgütsel, askeri hazırlıklar yapılmalıdır. Bu yıllar, güç biriktirme yılları olarak kabul edilmelidir. 12 Eylül öncesinde devrimciler (DY demek daha doğru olurdu, -b.n. -) birçok sebepten dolayı bu temel sorunlarda ciddi hazırlıklardan yoksundular. Sivil faşist güçlerle mücadele sürecinde oluşan ve gelişen örgütlenmeler, siyasal iktidar sorununu çözme güç ve yeteneğinden yoksundular." (Devrimci İşçi, Nisan 1982)

İşte DY'nin (ve Yurtdışı Cephenin) oportünist politik taktiğini ve mücadele çizgisini en açık şekliyle ifade eden bir pasaj. İktidara karşı devrimci mücade leden yan çizmek isteyen bütün oportünistlerin her zaman başvurduğu bayat lamış teori "hazırlık teorisi" olmuştur. Bu teori genellikle silahlı mücadeleden yan çizip, revizyonist çalışma tarzına geçiş halindeki grupların başlıca dayana ğıdır.

Bir dönem THKP-C'nin sol yorumcusu Acil de hazırlık teorisine dört elle sarılmış ve hüsrana uğramıştır. Ve bugün geldiği nokta ortadadır. Devrimci mücadele kendi içinde hazırlığı da taşır. Önce hazırlık yapalım, sonra mücadele ederiz şeklindeki bir ayrım, mücadele çizgisinden ayrılmaktan başka bir anlama gelmez. Devrimci mücadelenin eksik ve zaaflarını ortadan kaldırmanın

yolu, yine -mücadele etmektir. Ama oportünizm için bu böyle değildir. DY ve Yurtdışı Cephenin savunduğu hazırlık teorisi, mücadeleden kaçmanın teorisi olarak, özünde kendine güvensizlikten kaynaklanan küçük burjuva bir teoridir. DY'ye göre iktidar mücadelesi, devrimcilerin hazırlıklarını tamamlayıp, sonra iktidarı zaptetmeye yürüdüğü bir mücadeledir.

12 Eylül öncesi yenilginin temelinde de bu hazırlıkların yapılmaması yatmaktadır. Bu yüzden hazırlık yapmak "zorunlu"dur.(!) Böyle düşünen DY, bu düşüncelerini pekiştirmek için, "12 Eylül öncesi örgütlenmeler siyasal iktidar sorununu çözme güç ve yeteneğinden yoksundurlar..." diyor. Elbette ki bugün kimse 12 Eylül öncesi örgüt yapısıyla siyasi iktidarı ele geçirecek "güç ve yetenekte" olduğunu iddia edemez. DY bunu bildiğinden, madem öyle, "O zaman hazırlanmak zorunludur." diye haykırıyor.

Devrimci mücadele uzun sürelidir. Birçok aşamayı, inişli-çıkışlı süreçleri içinde taşır. Elbette devrimci bir örgüt, uzun süreli mücadelenin herhangi bir aşamasında, iktidarı alacak güç ve yetenekten yoksun olabilir. Bu güç ve yetenek uzun süreli mücadele içerisinde kazanılır. Ama DY'nin mantığı farklıdır.. Ona göre iktidarı alabilecek güç ve yeteneğe uiaşılıncaya kadar hazırlık yapılmalıdır. Çünkü devrimci mücadelenin uzun süreci içinde herhangi bir aşamada (örneğin, 12 Eylül dönemi) iktidarı alacak güç ve yetenekte olunamaz. İktidara ancak, devrimci durumun olgunlaştığı, sübjektif gücün iktidarı alacak niteliğe geldiği halk savaşının en son aşamasında ulaşılabilinir: Biz bu aşamaya ancak mücadele içinde gelinebileceğini söylüyoruz... DY ise, hazırlık yılları içinde öyle bir aşamaya gelinecek ki, iktidar alınacak diyor. Hazırlık teorisinin altında yatan işte budur. Yani uzun süreli halk savaşının reddi ve yerine ayaklanma teorisinin geçirilmesi... DY bir noktada yaptığı oportünistliğin çok açık verdiğini anlamış olacak ki, daha sonra şunu söyleyip (aslında Lenin'in Ne Yapmalı kitabından bir alıntıyla kendisine şahit arıyor) alçakgönüllülük gösterisinde bulunuyor:

> *"Durmadan sistemli ve planlı bir hazırlıktan söz ettik. Ama asla istibdatın ancak düzenli bir kuşatmayla ya da düzenli bir saldırıyla yıkılabileceğini söylemek istemiyoruz..."*

DY'nin görmezden geldiği şey, Lenin'in hazırlıktan söz ederken neyi anlattığıdır. Lenin'de hazırlık, ayrıntılı bir planla ortaya konulan partinin kuruluş çalışmaları ve partiyi ayaklanmaya hazırlamadır. DY'nin söylediği ise, somut bir planı olmayan ve neye göre yapıldığı belli olmayan soyut bir hazırlıktır. Yani sadece laf!

DY'nin 12 Eylül öncesinden başlayan sağ mücadele anlayışı, bugün -12 Eylül sonrası- faşist cuntaya karşı silahlı mücadele çizgisi açıkça terk edilerek, "hazırlık" gibi revizyonist bir anlayışa dönüşmüştür. Zaten TEP, SVP, İS gibi silahlı mücadeleden korkan kaşarlanmış revizyonistlerle başka türlü birleşilemezdi. DY bunu açıkça ifade etmekten çekinmiyor:

> "... *Türkiye devriminin niteliği, hedefleri,* mücadele biçimleri (abç) *konusunda ortak anlayışa sahip ama çeşitli nedenlerle farklı yerlere dağılmış güçler, örgütler vardır. DİRENİŞ CEPHESİ tüm bu güçlerin de yer alabilecekleri bir örgütlenme olarak kavranmalıdır."*

Cephe ortaklarına bakarsak, var olan "ortak anlayış" silahlı mücadelenin terk edilmesi anlamına gelir. Yurtdışı Cephenin program bildirisinde bu anlayış sistemleştirilmiş ve böylece revizyonist bir mücadele çizgisi tespit edilmiştir. Şöyle deniyor Ocak 1982 örgütlenme komitesinin bildirisinde:

> *"İktidarı ele geçirmek, en basit iktisadi eylemden, barışçıl politik eylemlerle ve süreç içinde karmaşık bir hal alabilecek halkımızın devrimci savaşıyla mümkündür."*

İşte Yurtdışı Cephenin revizyonist ve silahlı mücadeleyi reddeden çizgisi. Demokratik halk devrimi gibi yaldızlı bir programla ortaya çıkan Yurtdışı Cephenin mücadele çizgisi budur. Bizim gibi yeni-sömürge ülkelerde cephenin en temel özelliği, silahlı mücadeleyi parti önderliğinde sürdürmesidir. Bu anlamda cephe askeri bir örgütlenmedir.

Peki Yurtdışı Cephe nedir? Askeri bir örgütlenme değildir, silahlı mücadele çizgisi yoktur. Peki yaldızlı programların, "Bu dönem tümüyle iktidara yönelme dönemi olarak görünmelidir." gibi boş sözlerin bir anlamı var mıdır?

Devrimcilerle oportünistleri ayıran temel ölçüt, egemen sınıfların devletini yıkacak bir mücadele çizgisine ve pratiğe sahip olup olmamalarıdır. Yoksa devrim isteğini ortaya koyan iyi niyetli sözleri, bir liberal de, bir oportünist de her zaman söyleyebilir ve söyleyecektir de.

"CEPHE" ÖNERİSİ VE DEVRİMCİ YOL

DY'nin Direniş Komiteleri ortaya çıktığından bu yana, varılması kaçınılmaz olan Direniş Cephesi, PKK, Acil, Dev-Savaş, SVP, İşçinin Sesi, TKEP ile kuruldu. (!) DY'nin tezlerini tanıyanlar açısından bunun şaşırtıcı bir tarafı yoktur. Ortaya çıkan durum DY dergilerinin ilk sayılarından itibaren sürdürülen bir mantığın sonucudur.

Bugün "birlik" çağrılarının yoğunlaşması açısından elverişli bir ortamın oluştuğu doğrudur. Örgütsel darbelerin alındığı, solun genel olarak suskun olduğu bir ortamda, birlik çağrıları, çeşitli tespitlere dayanılarak getirilecekti elbet. Bu, DY'nin Direniş Cephesi olduğu gibi, başka öneriler biçiminde de olabilirdi. DY'nin çeşitli dergilerine bakıldığında, bu konuda yapılmış yaldızlı tespitlere rastlamak mümkündür. DY dergilerinde Direniş Komiteleri gittikçe genişletilerek cephesel örgütlenmelere, halk organlarının nüvelerine kadar vardırılmıştır.

DY'nin cephe konusunda 12 Eylül öncesi ile 12 Eylül sonrası düşünceleri arasında bir karşılaştırma yapabilmek için alıntılara gerek var. Devrimci Yol'un 25. sayısında şunlar söyleniyor:

"Anti-faşist mücadelede, en geniş anti-faşist güçlerin ortak talebini örgütleyerek, bu ortak eylemi demokratik halk iktidarını hedefleyen bir örgütlenme ile yürüterek kalıcı bir başarı elde edilebilir. Bu, ise faşizme karşı mücadelenin bir direniş cephesinde örgütlenmesini zorunlu hale getirmektedir. Faşizme karşı mücadelenin diğer görevlerinin yerine getirilebilmesinde kavranacak olan temel halka, anti-faşist direniş cephesinin örgütlen-mesidir." Yine DY'nin 16. sayısında şöyle deniliyor:

> *"Direniş Komitelerinin bütün anti-faşist halk güçlerini içerecek ve temsil edecek bir şekilde, yani cephesel bir örgütlenme şekli olarak kavranması doğru mudur? Kuşkusuz ki bu yaklaşım doğrudur."*

DY 12 Eylül öncesinde temel halka olarak anti-faşist direniş cephesini görmekte ve bunu önermekteydi. 12 Eylül'den sonra, bunun tekrar gündeme getirilip "birlik"ten yana olan siyasetlerce oluşturulmasında, yukarıda değindiğimiz gibi koşulların etkisi yabana atılamaz. Her şeyden önce, bir cephe çağrısında bulunulabilmesi için **kavranması gereken temel halka partidir.** Parti oluşmadan yapılan tüm cephe çağrıları boş bir çığırtkanlıktan öte geçmeyecektir.

DY'nin cephe önerisini iki temel noktada eleştirmek gereklidir. Bunlardan birincisi, parti olmadan cephe çığırtkanlığına başlamış olması; ikincisi ise, cephe önerisi ve kitlelerin devrim saflarına çekilmesi sorununun yakın devrim hayallerinin bir ürünü olmasıdır.

Gephe önerisini boş bir çığırtkanlık olarak değerlendirirken, bu önerinin yaşanan sürece uygunluk taşıyıp taşımadığından yola çıkılmaktadır. Günümüzde zorunlu olan proletaryanın öncü savaşçı partisinin yaratılması yerine, DY soyut ve hayali, gerçekleşmeyecek görevler önermektedir. Cephe her şeyden önce içinde yaşanılan devrimci sürecin tartışılması demektir. Ki bu, partileşme sürecidir. Partiye, sürdürülecek mücadeleye, genel olarak direnişe bakış açımız bize cephenin nasıl bir yol izlemesi gerektiğini gösterir. Her türden oportünizmle aramıza sınır ancak böyle çekilir. Cephenin oluşturulmasında ön şart partinin yaratılmasıdır. Halbuki DY'ye göre cephe partisiz de olabilir. D.İşçi'nin 1982 Nisan ikinci özel sayısında şu ilginç tespit yapılıyor:

> *"Cepheleşme süreci içinde bir araya gelen unsurlar kendi siyasal birliklerinin partiyi yaratması yolunda adımlar atabilirler. Yani cepheleşme süreci parti sorununun çözümünü hızlandıran bir etken olarak değerlendirilmelidir."*

Parti-cephe ilişkisinde partinin cephe karşısında (her ne kadar önemi kabul edilirse de) tali planda ele alındığı açıkça ifade ediliyor. Ve cepheye katılan siyasal birliklerin "bağımsız" çalışmaları ile partiyi kurabilecekleri dile getiriliyor. DY'ye sormak gerekiyor: Bu nasıl bir cephe ki, partili siyasetler partileşme süreçlerindeki engelleri bu platformda çözecekler? DY birden çok siyasi

çizgiyi kendi ideolojik hegemonyası altında görebilir. Öyle de olsa, her siyasetin farklı düzeylerde yaşadığı eksiklikleri cephe platformunda giderebileceğini ve partileşebileceğini söylemek, her derde deva reçeteyi önermekten başka bir anlama gelmiyor.

En önemli konu olmasına rağmen, geçiştirilen parti sorunu ile ilgili olarak, dergide "Bazı Ek Sorunlar" başlığı altında şu görüş dile getiriliyor:

> "... *(partinin yokluğu)... fakat hiçbir zaman cephe örgütlenmesi parti örgütlenmesine bir engel olarak ele alınamaz. Sınıf mücadelesinin ihtiyaçlarının ürünü olarak ortaya çıkan cephe örgütlenmesi, parti örgütlenmesinin bir an önce çözülmesi gerektiğini hatırlatır."*

DY'ye göre mesele bu kadar basittir. Parti olmasa bile, sınıflar mücadelesi cephe kurulmasını zorlayabilir. Aynı mantık, benzer zorlamalarla, partiyi de ihtiyaçların ürünü olarak neden izah etmesin ki... Anlaşılan önümüzde acil bir görev olarak duran proletarya partisinin yaratılması sorunu, kendisini o kadar fazla hissettirmemiş herhalde. DY hatırlamak istediği görevler için cephe kurmuyor. Bunun daha zahmetsiz ve kolay yolu vardı ve bunun için gözünü açıp ülke gerçeklerine bakması yeterli idi.

Cephenin oluşmasında etken olan ihtiyaçlardan bir tanesi de gelecek dönemlerde ortaya çıkabilecek bir durumla ilgilidir.

> *"Koşulların oluşmasıyla yeniden farklı sivil siyasi alternatiflerin ortaya çıkabileceği ve halk yığınlarında potansiyeli örgütlemek isteyecekleri (zayıf bir ihtimal de olsa) göz ardı edilmemelidir. Devrimciler açısından bunun tek anlamı vardır. Elimizi çabuk tutmalıyız. Cuntaya karşı oluşacak burjuva seçenekler dışında* **devrimci sistemi değiştirmeyi hedefleyen alternatif** *sunmak zorundadır."* (D.İşçi, Nisan 1982)

Bu seçeneklerin engellenmesi ve bir alternatif olarak ortaya çıkılması o kadar kolay mıdır? DY elini ne kadar çabuk tutarsa tutsun, bu kafa yapısıyla **halk** kitlelerine güven verecek, onları devrimci saflara çekecek bir mücadele çizgisi sürdüremez. Bunu yapamayınca da, bırakalım burjuva alternatifler karşısında seçenek olma durumunu, sol içinde bile alternatif olma vasfını yitirmek durumuyla karşı karşıyadır. Kitleler nezdinde bir alternatif olmanın ancak silahlı mücadele ile mümkün olacağını, aynı sözün tekrarı da olsa belirtmek gerekiyor. Kitlelerin gözünden burjuva sivil alternatifleri silecek bir hareket, devrim sürecinde önemli bir mesafe kat etmiş demektir. Yoksa DY'nin "elimi ne kadar çabuk tutarsam..." anlayışı burjuva politikacılarına aittir.

12 Mart sonrası döneme geç müdahale edildiğini, ettiklerini söyleyen bir siyasetin, çıkardığı "dersler" doğrultusunda, "haklı" olarak 12 Eylül sonrası döneme acilen müdahale etmesi gerekiyor. Ama köprünün altından çok sular akmıştır. (!)

Yukarıdaki alıntıyı aynı dergide yer alan şu görüşlerle bütünleştirirsek mantık daha iyi anlaşılacaktır:

> *"İçinde yaşadığımız dönemi bir HAZIRLIK DÖNEMİ olarak kavramak zorundayız. Doğrudan devletle girişilecek çatışmayı her alanda göğüsleyebilecek ideolojik, politik, örgütsel hazırlıklar yapılmalıdır. Bu yıllar güç biriktirme yılları olarak kabul edilmelidir. "*

Evet "en acil, en pratik bir görev..." olduğu söylenen direniş cephesinin bir an önce kurulması, gelişmesi ve ortaya çıkabilecek burjuva sivil seçenekler karşısında yerini alması gerekmektedir. Ve bu yıllar, bu görevlere hazırlık, güç biriktirme yıllarıdır. DY'nin hala hiçbir şey anlamadığı görülüyor. Hazırlık deniliyor ama "nasıl bir hazırlık", bundan hiç söz edilmiyor. Örgütsel yaraları sarmak, geriye çekilerek oligarşiye adam kaptırmamak, maddi olanakları çoğaltmak, vb... Bütün bunlar güzel de, kadrolar nerede ve nasıl hazırlanacaktır? Avrupa'da mı? İşte can alıcı sorun buradadır. Ve "hazırlık yılları" gibi sözler, aslında yeni bir şey ifade etmemektedir. Örgütlenmenin sağlamlaşması, kadroların ancak devrimci şiddet temelinde bir mücadele anlayışıyla mümkündür. Yukarıda değindiğimiz gibi, halkın karşısına bir alternatif olarak çıkmak gerçekten ciddi bir iştir.

"Yeni dönemdeki durumlara ilişkin köklü değişiklikler (ne demekse) gerekiyor." diyen DY, bunu politika üretilen zemindeki değişikliklere bağlıyor. Şöyle: "... *Tüm bu gelişmeleri takip etmek ve şunu kafamıza kazımak zorundayız. Yeni dönemde politik sahnede var olmak istiyorsak, halk güçlerinin politik temsilcisi olmak iddiasını sürdürmek istiyorsak, vaktiyle politika ürettiğimiz zeminde köklü değişiklikler olduğunu, kendileriyle politika ürettiğimiz şeylerin yerlerini yenilerinin aldığını kavramalıyız. Bu bizlerin zorunlu ve köklü değişiklikler yapmamız anlamına gelir."*

Burada sözkonusu olan köklü değişikliklerin neler olduğu gerçekten önemli olmasına rağmen açılmamıştır. Politika ürettiğimiz şeyler yerini yenilere bırakmışlar. Diğer düşüncelerle birlikte bu değerlendirme ışığında DY'nin yeni arayış içerisinde olması gerekir. Bu köklü değişikliklere kökten farklı yaklaşımlar neler olabilir? Olsa olsa yeni oportünist tezlerin inşası olur. Tam bu noktada Devrimci işçinin 17. sayısındaki bir tespit önem kazanıyor. Şöyle diyor DY:

> *"Türkiye sosyalist hareketi ciddi açmazlarla karşı karşıya, ideolojik-politik çaresizlik içinde..."*

Kendisinin çaresizliğinin açıkça belgelenmesi olan bu tespit öncelikle kendilerini bağlar. İdeoiojik ve politik çaresizlik kendilerinin sorunudur. Ve ikide bir çelişkiye düşerek bunu gayet güzel ispatlamaktadırlar.

Aynı dergide ideolojik tespitleriyle ilgili olarak şu sonuca varılıyor:

> *"Devrimci hareketin Türkiye devrimine ilişkin temel tezleri doğrudur. 12 Eylül sonrası yaşananlar çok acı bir biçimde de olsa, söylediklerimizin doğruluğunu ve haklılığını bir kez daha kanıtlamıştır. "*

Bir kez daha kanıtlanan bir gerçek varsa, o da, M.Çayan'ın ülkemiz devrimine ilişkin saptamalarıdır. DY temel tezlerinde bunu kastetmediğine göre Direniş Komitesi, Direniş Cephesi... gibi kendine özgü tespitlerinin doğruluğunu savunuyor. Ama iki adım sonra şunları söylemekten de geri kalmıyor:

> "... *'Devrimci hareket, her ne kadar faşizme karşı mücadele salt MHP'ye karşı mücadele olarak görülemez, devrim mücadelesidir, ' dediyse de, sosyalizmi hedefleyen alternatif bir iktidar programı sunmada, böylesi bir programı maddi bir güce dönüştürmek için politikalar ve örgütlenmeler üretme ve hayata geçirmede geç ve yetersiz kalma gibi bir dizi nedenden dolayı, pratik de ağırlıkla sivil-faşist güçlerin belirlediği bir mücadele platformunda ve böylesi bir platformun gereklerine göre biçimlenmiştir.* "

Her ne kadar DY, "bir dizi nedenden dolayı" dese de, anti-faşist mücadele anlayışlarının, "direniş" çizgisi olarak izledikleri edilgen çizgiyi, mücadeleye seferber edemediği güçleri vb.lerini biz Devrimci Sol olarak baştan beri eleştiriyorduk. Ve verilen yanıtlarda bu durum, pratik eksikliğe bağlanmaktan çok, ideolojik tespitler düzeyinde savunuluyordu. "Temel tespitlerimizde doğruyduk." diyen DY, acaba şunları önemli görmüyor mu?

> "... *Özetle, 12 Eylül sonrası koşullara uygun düşen yeni politikalar, taktikler, örgüt ve mücadele biçimleri geliştirmede yetersiz kaldık!..*
>
> *"... Bu dönüşümün gerçekleştirilememiş olmasında kuşkusuz 12 Eylül öncesi ortamda biçimlenen örgütlenmenin -bir yönüyle de, partileşme sürecinin, nasıl bir partiye doğru yönlendirilmesi konusundaki belirsizlikler nedeniyle - ağırlıkla hantal ve gevşek bir karakter taşıması büyük rol oynamıştır."*

Eğer DY'nin bu söyledikleri de temel tespitlere girmiyorsa, pes artık! Kendi örgütlenmesine yönelttiği bu eleştiriler, aynı zamanda bu örgütlenmenin temel halkası olan Direniş Komitelerine Direniş Cephesine yöneltilmiş olmuyor mu? Peki, pratikte (kendisinin de kabul ettiği gibi) iflas eden bu görüşleri yeniden piyasaya sürmek ne anlama geliyor?

DY'nin içinde taşıdığı bu çelişkileri, birçok alıntıyla ortaya sermek mümkün. Ama sanırız hangi haletiruhiye içinde cephe önerisine sarıldıklarını yeterince açık bir biçimde ortaya koyabildik.

Ortaya atılan bu cephe önerisine dayanak olarak görebileceğimiz ilginç bir tez de "solda birliğin olmayışıdır." Geçmişte birlik olmayı engelleme yolun da PKK ile ellerinden geleni yapan DY, birdenbire "birlik" havarisi kesilivermiştir.

DY kolaycı bir anlayışla, Türkiye solunun yenilgisini "sol"da birliğin olmayışına bağlamaktadır. Böylece "suçu" genelleştirerek kendini aklarken, diğer yandan da kitlelerde var olan birliğe karşı sempatiyi sömürmektedir. DY'ye gö-

re, yenilgi birlik olmadığı için yaşandı, bir kez daha yenilmemek için, bu sorunu, yani birlik sorununu çözmek gerekmektedir. Yani bir "cephe" olsaydı yenilgi alınmazdı! Biz yenilginin nedenlerini ararken, elbette devrim güçlerinin sübjektif örgütlenme düzeylerine bakarız. Ama bu, örgütlerin sürdürdükleri mücadeleden ayrı ele alınamaz. Dolayısıyla, adı ne olursa olsun, bir birlik devrimci bir mücadele anlayışına sahip değilse hiçbir değeri yoktur. Bu noktada DY'nin anlayışı doğrultusunda bir cephe birliği yaratılmış olsaydı bile, durum pek değişmezdi. Yenilgide etken olan gerçek neden, savunulan reformist ve revizyonist devrim anlayışı, çalışma tarzı ve örgütlenme anlayışlarıdır. 12 Eylül bunu kanıtlamıştır. Uzun süreli bir halk savaşının gereklerine göre örgütlenmeyen grup ve siyasetlerin yenilmesi kaçınılmazdı. Cunta koşullarında revizyonist siyasetlerin siyaset üretecekleri zemin zaten ortadan kalkmıştı. Legal tüm olanakların tıkandığı koşullarda, silahlı mücadeleden başka alternatif kalmamışken, revizyonist cepheler, gruplar ya da çeşitli birlikler birden savaşmaya mı başlayacaklardı? Elbette ki hayır. Birlik olsaydı bile bir şey değişmeyecekti.

Yukarıdaki gerçekler yanında "Halkımız devrim istiyor, birlik istiyor... Elimizi çabuk tutalım." gibi yaklaşımlar, sanki kısa sürede bunlar gerçekleşecekmiş gibi bir anlayıştan doğmaktadır. **Cephe önerisi yakın devrim hayallerinin bir ürünüdür.** Yakın devrim hayalleri, bilindiği gibi, küçük burjuva devrimciliğinin ürünüdür ve bu, uzun yıllar sürecek, yorucu ve güç bir mücadeleyi göze alamamakla çakışır. DY ve ortaklarının bugünkü aşamada işçilerin, köylülerin, küçük burjuvazinin, kısacası bütün anti-faşist ulusal güçlerin cephesini kurduklarını iddia etmeleri, özünde yakın devrim hayalciliğinden başka bir şey değildir. Çünkü ülkemizde birleşik halk cephesinin oluşması, geniş halk kitlelerinin parti etrafında birliğinin sağlanabilmesi, silahlı mücadelenin gelişiminde yani öncü savaşının gelişiminde önemli mesafeler alınmasını gerektirir. Daha doğrusu, öncü savaşı halk kitlelerinin devrim saflarına çekilmesi süreci olduğundan, partinin savaşçı cephesi giderek geniş halk kesimlerinin katıldığı devrimci halk cephesine dönüşür. Diğer bir noktayı da, cephenin baştan itibaren silahlı askeri bir örgütlenme biçiminde ol/nası gerektiği şeklinde saptamıştık. DY tüm bunları inkar ederek pasifizmi tercih ediyor. Ve yakın devrim hayalleri besleyenlerin safına gönüllü yazılıyor.

Parti ve savaşçıların cephesi oluşturulmadan ve bunun aracılığıyla halk kitleleri bilinçlendirilip örgütlendirilmeden, birleşik halk cephesinin pratik olarak oluşturulmasından söz etmek pasifizmden başka bir şey değildir.

Bunun özünde, halk savaşının reddi, ayaklanma tezine sarılmak yatmaktadır.

Siyasi tespitlerimizde ciddi olmalıyız. Bir politik tespitin hayata geçmeyeceğini bile bile (doğru olan tespiti de bir kenara bırakarak) sanki bugün yarın olacakmış gibi halka ve devrimcilere sunulması ciddilikle bağdaşmaz. Bu ciddiyetsizliğin temelinde oportünist, revizyonist grupların hayat karşısındaki iflasları yatmaktadır.

12 Eylül öncesi solun bölünmüşlüğü üzerine herkes çok şey yazıp çizmiş, birlikten yana olmak gerektiğini söylemiş, sayısız da birlik çağrıları yapılmıştır. Tüm bunlara rağmen, bir eylem birliğinin hayata geçmesinde bile "aşılamaz" engellerle karşılaşılmıştır. Bunların en önemlisi, birlik platformunda (cephe ya da çeşitli güç birlikleri) yer alacak olan siyasetlerin takındığı tavırlardır. Eğer bir olumsuzluk varsa, bunu genele mal ederek "işin içinden sıyrılmak" olası değildir. Bugün birlik havarisi kesilen DY, geçmiş dönemde nasıl yaklaşmıştır soruna? "Milyonlarca emekçisiyle" iç savaşta yerini aldığını, Direniş Komitelerinde halk demokrasisi ilkelerini hayata geçirdiğini iddia eden DY, kendisini devrimci hareketin merkezi sayarak, birliğe en çok zarar veren davranışları bizzat sürdürmemiş midir? Güçlü olduğu bölgelerde siyaset yasaklan koymak, cezalar vermek, çeşitli engellemeler yapmak, ideolojik platformun dışında sürtüşmelere, hatta çatışmalara girmek DY'nin marifetleridir. Şimdi birden birlik savunucusu kesilmesinin nedenlerini iyi kavramamız gerekiyor.

12 Eylül öncesi "güçlülük" havalarıyla kendilerinin dışında devrimci görmeyen bu arkadaşlar, bu psikolojileriyle kendilerine çok güveniyorlardı. Siyaset yasaklarını vb. başka nasıl açıklayabiliriz? Ama nesnellikten uzak, ayakları yere basmayan değerlendirmeler, yenilgi koşullarında hemen karşıtına dönüşmüştür. Somut koşulların tahlili yerine, abartmalı tespitlerin bir uçtan diğer uca savrulması kaçınılmazdır. Bu yüzden güçsüzlük psikolojisiyle "birlik"e sarılmaları şaşırtıcı olmasa gerek. Bir de bunlara yukarıda değindiğimiz koşulları ve ideolojik tespitleri eklersek, mesele iyice aydınlanmış olur. Ama unutulmaması gereken bir nokta var; aynı idealist yaklaşımın devamı olarak ortaya çıkan bu anlayışa göre, özeleştiri yapmak hatalardan sıyrılmak için yeterlidir. Ya da öyle kabul ediliyor. Oysa bu kadar sürede yaşanılan hatalı davranışlardan sıyrılabilmek yine bir süreç sorunudur. Kaldı ki, esen rüzgara göre tespit yapabilen DY gibi siyasetlerin, bir sürecin gerekliliği hakkında net bir şey söyledikleri de yok. Ama pratik adımları çok açık. "Koşulları bulunca", "yine eski tas, eski hamam" davranışlar içine girmeleri her zaman gündemdedir. Kısaca, nasıl ki gücün ya da güçsüzlüğün abartılması bir çeşit idealizmse, hatalardan sıyrılmanın bir özeleştiriyle (o da utangaç bir biçimde), bir tespitle olacağını sanmak da idealizmdir.

DY'nin en azından teorik olarak samimi olması gerekir. Kendisinin 12 Eylül sonrası birçok yazıda eleştirdiği birliğin önünde engel teşkil edici davranışların, bizzat DY'nin Direniş Komiteleri içinde uygulanan sözümona "demokrasi" uygulamasından ne farkı vardır? 12 Eylül öncesi "demokrasi" adına siyasetlere saldırabilen, yasaklar koymaya çalışan DY, halk adına hareket ettiğini söyleyerek, iyice halktan uzaklaşmaktaydı. DY bugün de "cephe" örgütlenmesiyle geleceğin iktidar organlarının nüvelerinin örüleceğini, halk demokrasisi ilkelerinin uygulanacağını söyleyen bir anlayışa sahiptir. Daha önceden "demokrasi"den ne anladığı açıkça görülen DY'nin anlayışında acaba ne gibi değişmeler olmuştur? Köklü bir değişiklik olması mümkün değil. Zira aynı tezler ısıtılıp

ısıtılıp ortaya atılıyor. 12 Eylül öncesi olsun, sonrası olsun halk iktidarının alternatif organları olmaya aday örgütlenmelerde, en başta demokrasi ilkelerinin uygulanması konusunda tutarlı olunması gerekiyor. Kendisinin kavrayıp uygulamadığı bir demokrasi anlayışıyla kitlelere ulaşmak, demokrasi için onları eğitmek ve son tahlilde demokratik bir halk iktidarı kurabilmek mümkün değildir.

DY, TKP ve türevlerini hedefleyen "Kendi geleceklerini ve varlıklarını burjuva sivil muhalefet unsurlarının ortaya çıkmasına bağlayan, onlarla cephe kurma hayali içinde olanlar az değildir." sözleriyle, cepheyi revizyonist güçlerin çabalarına alternatif olarak öneriyordu. Şimdi sormak gerekiyor; cephe ortaklarının TKP ve türevlerinden ne farkı vardır? Yoksa onlar bugünkü muhalefet unsurlarıyla cephe kurma hayalini mi gerçekleştiriyor?

"Cephe"yi oluşturan siyasetlerin tek tek değerlendirilmesi konumuz dışıdır. Ama belirtelim ki onca eski cuntacının yer aldığı bu kampa DY pek yakışmaktadır. Cephe içinde yer alan işçinin Sesi, TKEP, Acil, Emekçi gibi grupların da DY'nin eleştirdiği çizgilerden pek farkı yoktur..

"Bugün Türkiye'de devrimin niteliği, hedefleri, mücadele biçimleri konusunda ortak anlayışa sahip ama çeşitli nedenlerle farklı yerlere dağılmış güçler..." tespitini yapan DY, bu tespitiyle kendisini SVP, Emekçi, İşçinin Sesi vb. ile ortak anlayış içinde olan bir siyaset olarak da tanımlamış oluyor. DY oportünizmini tanıma açısından bizler için şaşırtıcı olmayan bu sözler, aslında DY'nin gerçek yandaşları arasındaki yerini bulduğunu, onların mücadele biçimleriyle uzlaştığını göstermesi açısından ilginçtir.

Şimdi ortak siyasi hat yaratma mücadelesine gelebiliriz. Yazılanların gösterdiği gibi, mevcut öneri bir güç-eylem birliği önerisi değildir. Kısa vadeli değil, uzun vadeli bir tespit yapılmıştır. Yapılan politik bir örgütlenme önerisidir. Öneriyle amaçlananın geçici birlikler olmadığı şu alıntıda açıkça görülüyor:

> *"Ortak siyasi hat yaratmak, bu siyasi HATTI hayatın her alanında gerçekleştirecek ortak örgütlenmeleri BULMA, ZORLAMA VE GELİŞTİRMEYİ ÖNERİYORUZ."*

DY, ortak siyasi hat yaratma önerisinin gerekçesini, 12 Eylül öncesi örgütlenmelerin devrimin temel sorunlarını, siyasi iktidar sorununu çözecek güç ve yetenekten yoksun olmalarına ve bu örgütlenmelerin doğrudan devlet güçleriyle çatışmalar içerisinde gelişmemesine dayandırmaktadır. Başka bir yerde de "Sivil faşist güçlerle mücadele sürecinde oluşan ve gelişen örgütlenmeler, siyasal iktidar sorununu çözme güç ve yeteneğinden yoksundurlar." diyor. Yine "... Bu yapılar (var olan örgütlenmeler) devrimin temel sorunlarını çözecek güçte değildirler." diyerek durumu bir kere daha vurguluyor.

Bu söylenenler ışığında acil görev olarak "... tümüyle iktidar olmaya yönelecek örgütlenmelerin yaratılması" ileri sürülmektedir. Kuşkusuz bu görev, geçmişte hiçbir örgüt tek başına gerçekleştiremediği için, hep beraber ortak bir siyasi hat etrafında yerine getirilecektir. Burada "ortak siyasi hat" ifadesinin cepheyi oluşturan unsurların ortak bir çizgide buluşması amacıyla ve isteğiyle dile

getirildiğini görüyoruz. Ne gariptir ki, cepheye katılan diğer siyasetler de, cephe içinde bağımsız çalışma konusunda ya bir şey söylemiyorlar ya da farklı olmayan çok az (genel) şey söylüyorlar. Bu konuda DY'nin en açık görüşü şöyle:

> *"Ve biz kendi açımızdan sorunu var olan grup örgütlenmemizi parti örgütlenmesine sıçratma, partiyi yaratma olarak koyuyoruz, Burada sadece var olan grupsal yapımız ve bunun ileride alacağı parti şeklinin bu yeni şekillenmeye alternatif olarak görülmemesi gerektiğini söylüyoruz."* (Devrimci İşçi, Nisan 1982)

Sonuç olarak şunu söylemek istiyoruz. **Faşizme karşı mücadeleyi salt MHP'ye karşı mücadeleye indirgeyen, devrimin temel sorunlarını çözecek bir programa sahip olmayan DY'nin, ortak bir siyasi hat araması, meydana gelen köklü değişiklikler çerçevesinde gayet doğaldır.**

Burada oportünizmin kendi sorununu, daha doğrusu sıkıntısını genel bir şeymiş gibi tüm sola mal etmeye çalıştığını görüyoruz. M.Çayan'ın Kesintisizlerle birlikte ortaya koyduğu stratejik tespitler, ülkemiz devrimine giden yolu aydınlatmakta, bize ışık tutmaktadır. Yeni siyasi arayışlar içinde olan siyasetlerin kendilerine ortak aramaları boşunadır. Aynılar aynı, ayrılar ayrı yerde buluşacaklardır. Ama DY'nin küçümsediği birçok küçük siyaset ve grubun, kendisinden daha tutarlı ve kendi içinde bir bütünlüğe sahip olduğunu söylemek gerekiyor.

Siyasi mücadelenin yürütülmesi konusunda kendisini bu denli eksiklikler gören DY'ye soruyoruz: Daha önce ne için ve hangi stratejiden yola çıkarak mücadele ediyordunuz? Bir stratejiniz ve programınız yok muydu? "Vardı" denilerek soruna çeşitli bağlamlarda yaklaşılsa bile, mevcut koşulların (özellikle bugüne oranla nispi hakların daha çok gündemde olması, yoğun potansiyelin bulunması, politik krizin alabildiğine derinleşmesi) abartılmasıyla oluşturulan tespitlerin, yakalanan "temel halkanın" bir politikaya ve stratejiye dayanmadığını söylemek gerekiyor.

DY'nin şimdiye kadar bütünlüğünü, tutarlılığını ve potansiyelini koruyabilmek için dayandığı tezleri, gerçekte savunmadığı gün geçtikçe ortaya çıkıyor. M. Cayan'ı bir "joker" olarak kullanıp, istediği zaman "savunan" bir politikanın varacağı yer iflastır.

Son olarak ekleyeceğimiz bir nokta da, cephenin oluşturulmasında somut bir güçler toplamının gerekli olduğudur. Eğer cephe adına bir faaliyetsizlik önerilmeyecekse, böyle düşünülmüyorsa, cephe somut bir güce dayanmalıdır. Örgütsel anlamda ağır darbelerin yendiği, birçok siyasetin ricat kararları alıp "güzel günleri beklediği" ve yurtdışına firar ettikleri bir dönemde, gündeme gelen cephenin, fonksiyonlarını ne ölçüde yerine getirebileceği tartışma götürür. Bu yargıya, -zaten aksi düşünülemez- yurtdışında emperyalist "demokrasi"nin icazeti altında ülkemiz gerçeklerinden uzaklaşmış olarak değil, mücadele alanının içerisinden, muharebe alanından bakarak varıyoruz. So-

mut olarak konuşmak gerekirse, cephe içinde yer alan siyasetlerin, Türkiye platformunda, cephenin işlevlerini yerine getirmelerini bir yana bırakalım, **herhangi bir güç-eylem birliğini dahi hayata geçirmeleri şüphelidir.** Cephenin ortaya çıkışından bu yana sürdürülen faaliyetsizlik bunu göstermiyor mu? Sorunun adiliğini tespit edenler, bunun, cephenin kurulduğunu ilan etmekle bitmediğini de bilmelidir. Asıl aciilik, bir an önce örgütlenip silahlı mücadele temelinde bir savaşımın hayata geçirilmesidir. İçinde bulunduğumuz yıllar hazırlık yılları olarak kavrandıkça, daha uzun süre hazırlıkları bitirip bir türlü savaşa başlayamayacağımız besbellidir.

KÜÇÜK BURJUVA MİLLİYETÇİLERİ VE CEPHE

Cephe birdirgesine imza koyan siyasetlerden biri de PKK'dır. PKK'nın cephe konusundaki görüşleri ilginçtir. İlginç olduğu kadar, nereden nereye geldiğini göstermesi bakımından ele alınıp tartışılmalıdır. PKK, Kürdistan'da sol içi çelişkilerin silahlı çatışmaya dönüşmesinde birinci dereceden sorumlu küçük burjuva milliyetçi bir siyasettir. Bu küçük burjuva miliyetçi siyaset ulusal sorunun çözümüne milliyetçi temelde yaklaştığından, halk arasında milliyetçi duyguları körüklemiş ve milliyetler arasında düşmanlık tohumları ekmiş, halklar arasında milli çitler örmüştür.

PKK, Kürdistan'da kendi dışındaki siyasetlerin varlığını kabul etmeyerek, onlar hakkında ya karşı-devrimci ya da 'Türk solu" gibi değerlendirmelerde bulunmuş, halk safları arasındaki güçleri karşı-devrim saflarında görmüş, halk düşmanlarına uygulanması gerekli yöntemleri bu gruplara uygulamış ve birliğin bozulmasında önemli bir rolü olmuş, egemen güçlerin yararlanabileceği malzemeyi bu güçlere bol bol sunmuştur.

Bugün PKK hiçbir şey olmamışçasına ve tüm bu olumsuzlukların dışındaymış gibi birlik ve cepheler kurmakta ve bunlara katılınması için çağrılar yapmaktadır.

12 Eylül öncesi birlik yapılamamasının nedenleri irdelenip, birliği parçalayıcı ve bölücü siyasetler tespit edilir ve ortaya konulursa, bu konuda hangi siyasetin ne derece suçlu olduğu anlaşılacaktır. PKK, 12 Eylül öncesi sol içi çatışmalarda onlarca devrimciyi katletmiştir. Türkiye solu genel olarak şu ya da bu ölçüde sol içi olumsuzluk içinde yer almış, yer yer bu çatışmaların yaratıcısı olmuşsa da, DY dışında hiçbiri PKK'nın tavrına yaklaşmamıştır. İdeolojik mücadele diye bir sorunu olmadığını belirten PKK, devrimciler arasındaki çelişkinin siyasal platformda silahlı mücadeleyle çözümleneceğini söylemiş ve yer yer bunun uygulanmasına da başlamıştır. Sol içi silahlı çatışmaların büyümesinde bu yanlış ve sakat anlayışın rolü büyüktür.

Türkiye iki uluslu bir devlettir. Bü devlet içerisinde Kürt ve Türk uluslarıyla azınlık milliyetler bulunmaktadır. Kürt ulusu ezilen, Türk ulusu ise ezen görünümündedir. Her iki halk üzerinde oligarşi ve emperyalizm tarafından kurulan egemenlik sonucu halklarımız kölece yaşamaya itilmiştir. Ayrıca Kürt ulusuna

yönelik ulusal baskı da uygulanmaktadır. Halklarımızın ortak düşmanı emperyalizm ve oligarşi olup, onun günümüzdeki temsilcisi faşist cuntadır. Halklarımızın kurtuluşu ortak mücadele temelinde, ortak örgütlülüğün ifadesi olan proletarya partisinde örgütlenmeden geçiyor. Halklarımızın kurtuluşu önündeki baş düşman bugün ne ise, 12 Eylül öncesi de oydu. Yalnızca görünümde biçimsel bir değişiklik olmuştur.

Ulusal sorunun çözümünün bu bağlamla ele alınması, ortak düşmana karşı ortak mücadelede, halklarımızın devrim mücadelesinde önemli bir sapmadır. İki halkın proletaryasının savaşçı partisinde örgütlenmesini engelleyen hiçbir neden yoktur. 12 Eylül öncesi iki halkın tek örgütte örgütlenmesini savunan Marksistlere, Kürt küçük burjuva milliyetçisi grupların yaklaşımı dar milliyetçi temeldeydi. Bu siyasetler böyle bir örgütlülüğün olamayacağın!, iki halkın tek örgütte örgütlenmesinin Kürt ulusunun ulusal devrimini geciktireceğini, koşulların Kürt kurtuluş hareketi için olgunlaştığını, bugün Kürdistan'ın metropol Türk devleti tarafından işgal edilmesiyle devrimin objektif şartlarının oluştuğunu, Kürt ulusunun tek başına devrimini gerçekleştireceğini... vb. söylemektedirler. Bu tespitler egemen güçler karşısında devrim güçlerinin bölünmesinden dolayı devrimci mücadeleyi zaafa uğratmış ve gücün bölünmesine yol açmış, karşı-devrim güçleri karşısında devrim güçlerini zayıflatmıştır. Bu düşüncenin tehlikeli yanı, halklar arasında düşmanlıklar yaratmasıdır. Milliyetler düzeyinde örgütlenme, halkı dernek, sendika vb.ye kadar bölmüştür. Marksistlerin ulusal soruna yaklaşımları ulusal değil, sınıfsal temeldedir.

Ülkemiz koşulları her iki halkın, proletaryanın savaşçı partisinde örgütlenmesini zorunlu kılmaktadır. Ne Türk, ne de Kürt halkının içinde bulunduğu şartlar ve bölgemiz konjonktürü sorunu tek başına ele alıp çözmemize olanak tanımamaktadır.

PKK 12 Eylül öncesi, ulusal sorunun çözümünde ayrı örgütlenme ve ayrı mücadeleyi mutlaklaştırıp, "Marksist çözüm" olarak ileri sürüyordu. Kürt milliyetçisi siyasetlerle, 12 Eylül öncesi değil bir partide örgütlenmek, eylem ve güç birliği gerçekleştirmek dahi olanaksızdı. Aynı olanaksızlık Kürt milliyetçilerinin kendileri için de geçerliydi. 12 Eylül'e kısa bir süre kala DDKD, KUK ve Özgürlük Yolu arasında, PKK'ya karşı "güç birliği" sağlanmıştı. Düşman güçlerine karşı oluşması gereken güç ve eylem birlikleri, birbirlerine karşı oluşuyordu. (Sorunumuz birlik olduğundan karşılıklı oluşan gruplara girmeyeceğiz.)

Kürt milliyetçi hareketlerinde milliyetçilik öyle bir saplantı halini almıştı ki, Kürt halkını savunmak ve mücadelesini sürdürebilmek için ayrı bir örgütlenme zorunlu bir koşul olarak getiriliyordu.

Yazımızda, Kürt siyasetlerinin 12 Eylül öncesi ulusal soruna yaklaşımlarındaki temel görüşlerden hareketle, 12 Eylül sonrası oluşan düşünceleri ve bu düşüncelerle aramızdaki farkı ortaya koyup, nasıl bir cephe ve birlik oluşturulmak istendiğini ortaya koymaya çalışacak ve küçük burjuva milliyetçiliğinin cepheye bakışını sergileyeceğiz. Burada PKK'nın görüşlerine yer vermemizin nedeni, "cephe" bildirgesinde hakim olan düşüncelerin PKK ve DY'den kaynaklanmasındandır.

CEPHENİN ACİLLİĞİ MESELESİ

PKK'nın, Devrimci İşçi'nin Nisan 1982 tarihli sayısında, "Her iki ülke devrimci hareketinin ittifakı temelinde tüm anti-faşist güçlerin birliğini yaratacak, devrimci halk iktidarını hedefleyen bir mücadele ile Türkiye ve Kürdistan'ı bölge ve dünya devrimcilerinin sağlam bir üssü haline getirmek kaçınılmaz bir görev, devrimin bu ülke demokratik hareketlerinin önüne dayattığı kesin bir hüküm haline gelmiştir." diyerek birlikte mücadele ve ortak örgütlenmenin (cephesel de olsa) önemini vurgulaması, iki halkın devriminin zorunlu kıldığı "cephelin "adiliğini" ortaya koymak için yeterli değildir. Özellikle cephenin hangi evreler ve hangi temel görevlerden geçilerek oluşacağı açık olarak belirlenmeli, çıkarları belirli bir düşmana karşı uyuşan sınıf ve tabakaların, -cephe içindeki statüleri ortaya konmalıdır. Cephede yer alacak parti ve gruplar kombinezonunun nasıl oluşacağı ve hangi sınıfların çıkarları doğrultusunda hareket edecekleri belirlenmelidir.

Çıkarlarını demokratik halk devriminde gören sınıfların devrim cephesinde yer alması kaçınılmaz bir zorunluluktur. Çıkarlarını demokratik halk devriminde gören sınıflardan yalnızca proletarya kesintisiz devrim esprisi içinde, sosyalizme ve onun daha ileri aşaması olan sınıfların tarihe karıştığı komünizme kadar uzanan bir devrim perspektifine sahiptir. Bu devrim anlayışı proletaryayı diğer sınıflardan ayırır. Cephede yer alan diğer sınıfların azami hedefi, demokratik halk devrimidir.

Cephe, PKK'nın belirttiği gibi, bugünün bir dayatması olarak ortaya çıkmamıştır. Cephe dünün de önemli bir sorunuydu. Yalnız şunu anlamakta yarar var: PKK'nın devrimin önemli bir sorunu olan cepheyi yenilgi sonrasına ertelemesi, onu yenilginin yarattığı devrime güvensizliğin ve içine düşülen çaresizliğin sonucu olarak görmesindendir. 12 Eylül öncesi cephenin acil olmasını açıklamayan PKK, acil olmaktan neyi anladığını belirtmelidir. 12 Eylül sonrası . "iki halkın ve anti-faşist güçlerin" birleşik direniş cephesinde yer almasını sağlayan ne tür bir nitelik değişikliği olmuştur ki, cephenin acilliği dün değil de bugün ortaya çıkmıştır? PKK cephenin adiliğini cuntaya bağlamamalıdır. Çünkü Kürdistan ile ilgili tespitlerinde, daha başından Kürdistan'ın "metropol Türk devleti" tarafından işgal altında bulunduğunu belirtiyor ve stratejisini bu temel düşünceye dayandırıyordu. Bu saptamadan sonra, burjuva demokrasisi ya da faşizm tercihlerini ileriye sürüp, bugünkü yönetimin faşist olduğu tespitini yaparak cephe çağrılarında bulunması, savunduğu stratejiyle çelişmektedir. İlke olarak ortak örgütlenme ve ortak mücadeleye karşı olan PKK'nın bu çelişkisi, yeni bir devrim modeli arayışı mıdır?

Eski saptanan politikayla cunta zemininde politika yürütülemeyeceğini kavrayan siyasetlerin, yeni politika arayışları bizleri şaşırtmamalıdır. PKK'nın dün kabul etmediği düşünceleri bugün kabul etmesi kendi adına ilerlemedir. Ortak örgütlenme (cephesel de olsa) ve ortak mücadelenin kaçınılmazlığının

savunulması, temel tespitlerindeki değişikliğin ifadesi ve geçmişin açık olmasa da bir özeleştirisidir. PKK'nın kaynağı olduğu olumsuzlukları geç de olsa görmesi, hareketimizin daha başından saptayıp ortaya koyduğu düşüncelerin doğruluğunun kanıtıdır,

12 Eylül öncesi PKK ve DY, izledikleri politikalar ve birliği zedeleyici, eylem ve güç birliğini yok edici, siyasetlere yasak uygulayıcı tavırlarla, birliğin yaratılmasında onarılması olanaksız yaralar açmıştır. Bugün de tam tersi bir anlayışla yeni hatalar yapılmış, adeta "birlik olalım da ne olursa olsun" düşüncesiyle birlik abese vardırılmıştır. Oligarşi, 12 Eylül faşist cuntasıyla iktidarın özünde değişiklik yapmadan iktidar biçimini değiştirmiş, eskisinin yerine oligarşik aygıtın açık faşist iktidar biçimini geçirmiştir.

Faşizm, ülkemizin yeni-sömürgecilik ilişki ağıyla emperyalizmin nüfuz alanına girmesi sonucu gerçekleşmiş ve süreklilik kazanarak kurumlaşmıştır, PKK'nın Devrimci işçi'de belirttiği gibi, faşizmin kurumlaşması 12 Eylül sonrası gerçekleşiyor değildir. 12 Eylülle gerçekleşen faşizmin açık icrasıdır.

Faşizme karşı devrimci mücadelenin önündeki temel görev, proletarya partisinin yaratılmasıdır. Cephe, partinin yaratılmasından sonra aciliyet kazanır. PKK'nın cephenin acilliğini partiyi hesaba katmadan savunması, özünde partinin yaratılmasının ve anti-faşist mücadeledeki belirleyiciliğinin inkar edilmesidir. Hiçbir aciliyet, devrimcileri temel görevlerinden alıkoymaz.

Halklarımızın kurtuluşu oligarşik devlet aygıtının -günümüzdeki görünümü faşist cuntanın- parçalanmasıyla gerçekleşecektir. Oligarşik devlet aygıtının parçalanmasıyla Kürt halkı üzerinde uygulanan ulusal baskının kaynağı da kurutulmuş olacaktır. Kürt halkının tek başına oligarşi ve emperyalizme karşı mücadelesini geliştirerek, tek tek halkların kurtuluşunu gerçekleştirmek olanaklı değildir.

Tekelci burjuvazi, ticaret burjuvazisi ve toprak ağalarının ortak güçleri karşısına, Kürt ve Türk halkının bölünmüş güçleri olarak çıkmak, yenilgiyi daha başından kabullenmek olur ki, bunu hiçbir Marksist kabul etmez. PKK'yı eleştirmemizin nedeni kendini Kürdistan halkının Marksist temsilcisi olarak görmesindendir. PKK'nın kabul etmek istemediği, bizim de başından beri ısrarla eleştirdiğimiz sahip olduğu küçük burjuva milliyetçi düşüncedir.

KÜÇÜK BURJUVA MİLLİYETÇİLİĞİ CEPHE UNSURUDUR

PKK Kürdistan'ın diğer milliyetçilerine bakışını şu sözlerle ortaya koyuyor: "... *Kürdistan'ın diğer parçalarındaki ilkel milliyetçi hareketlerle. .. mücadele edilmesi, Kürdistan köylülüğünün devrimci savaş içine güçlü bir biçimde çekilmesi... zaferin kazanılmasında çok önemli bir rol oynayacaktır."* (Devrimci işçi, Nisan 1982) Düne kadar PKK da "ilkel milliyetçi hareketlerle" aynı potada yer alıyor, aynı şeyleri savunuyordu. Cephe içinde yer alması PKK'yı "ilkel milliyetçilikten"

kurtarmaz. Milliyetçilik ile proleter devrimcilik arasındaki sınır, cephede yer alıp almama değildir. Sorunlara sınıfsal ya da ulusal temelde bakış açısı, Marksistlerle milliyetçileri birbirinden ayıran temel farktır. PKK'nın "ilkelliği", devrimin temel sorunlarına açıklık getirmeden cephe içerisinde yer almasıdır. PKK'da netleşmeyen devrimin temel sorunları, onu içinden çıkamayacağı hatalı tespitlere sürükleyecektir.

PKK'ya sormak gerekiyor: Diğer parçalardaki milliyetçileri milliyetçi yapan şeyle, PKK'yı milliyetçilikten kurtaran şeyin sınırı nedir? Bu sınır nerede başlayıp nerede bitiyor? Cephe içinde milliyetçilerin (hele bu ezilen ulustan olursa) yer almayacağı şekilde devrimci bir ilke yoktur. Oluşacak cephede her iki ulusun küçük burjuva milliyetçileri yer alacaktır. Cephenin gelişerek kitlesel bir nitelik kazanmasıyla, çıkarları demokratik halk devriminde yatan sınıf ya da tabakalar cephenin öğeleri olacaklardır. Bu sınıf ve tabakalar, proletarya partisinin oluşturduğu (başlangıçta parti savaşçılarının yer aldığı ve savaştığı, parti-cephe ayrımının yapılmadığı) cephenin, ulusal ve sınıfsal devrimci savaşın giderek gelişmesi ve yaygınlaşmasıyla kaçınılmaz unsurları olacaklardır. Mücadelenin bu aşamasında, parti ve cephe kurmaylığı ayrılarak, politik ve askeri liderliğin birliği ilkesi, yerini liderliğin ayrılığına bırakacaktır. PKK, iki halkın örgütlü birliği olan parti örgütlülüğünü ağzına dahi almıyor.

Cephe içinde iki halkın örgütlü ittifakı temelinde yaratılan birlik, geçicidir ve sınırları belirlenmiştir. Yaratılan cephenin azami hedefi ortadadır. Küçük burjuva milliyetçi ulusal temelde örgütlenerek yaratılan cepheler, devrimi gerçekleştirse bile yalnız Kürdistan'ı bağımsızlaştıracaktır. Ama Kürdistan'ın nihai kurtuluşunu sağlayamadığından yeniden emperyalizmin ağına düşecektir. (Örneğin, Kemalist hareketin durumu)

KÜÇÜK BURJUVA MİLLİYETÇİLİĞİ VE OPORTÜNİZM

Ülkemizin bugünkü koşullarında uluslar temelinde örgütlenmek ve bu düşünceyi savunmak milliyetçiliktir. Marks, "Milliyetçiliğin her türlüsü proletaryanın devrimci mücadelesine zarar verecektir." der. Birinin çıkıp da, "ben Marksistim" demesiyle nasıl Marksist olunmazsa, milliyetçi değilim demekle de milliyetçilikten kurtulunamaz. PKK da tıpkı böyle hareket ediyor. PKK'nın, Kürdistan'ın diğer parçalarındaki "ilkel milliyetçileri" sayıp, Türkiye Kürdistanı'nda bulunan milliyetçileri belirtmemesi, Kürdistan'da kendi dışında kimseyi tanımamasındandır. PKK kendisini Kürdistan'ın tek temsilcisi görüyor. Ve cephede bu platformda yer alıyor. PKK'ya Kürdistan'ın temsilcisi olma yetkisini cephe siyasetleri verebilir. Ama Türkiye devrimci hareketi vermez. Şunu özellikle belirtmekte yarar var: Milliyetçi hareketlerin cephe içinde yer alması, Türk ve Kürt halkının proletaryanın savaşçı partisinde örgütlenmesi gerçeğini değiştirmeyeceği gibi, aynı cephe içinde yer alsa bile milliyetçi örgütlenme ve düşüncelerin teşhiri kaçınılmaz bir zorunluluktur.

Oportünizmin birlik adına devrimci ilkelerden vazgeçmesi, Kürt milliyetçili-

ğine verilen primdir. Aynı prim Türk küçük burjuva milliyetçilerine de verilirse, Marksistler kimin temsilcisi olacak ve hangi halkın çıkarlarını savunacaktır? Kürt ve Türk halkının temsilciliği küçük burjuva milliyetçiliğine verilirse, ortada başkalarına verilecek temsilcilik kalır mı? Türk küçük burjuva milliyetçileri siyasi arenada açık olarak yer almıyorlarsa da, mücadelenin gelişmesiyle onlar da mücadeledeki yerlerini alacaktır. Böyle bir durum gündeme geldiğinde, Türk küçük burjuvaları dıştalanacaklar mı? Cephe adına Kürdistan, küçük burjuva milliyetçiliğine terk ediliyor. Peki, aynı cephe adına Türk halkının yaşadığı bölge de küçük burjuva milliyetçiliğine terk mi edilecek?

PKK BİRLİKTEN YANA MI, DEĞİL Mİ?

PKK'nın Kürdistan'da, Kürt milliyetçilerini ve Marksistleri dıştalaması, birlik adına birliği bölmek değil de nedir? Hem en geniş anti-faşist birlik çağrıları yapacak, hem de işine gelmediğinde, halk saflarında olması gereken güçleri dıştalayacaksın. PKK ile cephe birliği oluşturmak için, onu Kürdistan'ın temsilcisi olarak gören düşünce devrimci sınıf mücadelesi yürütme düşüncesi ile çelişir. "... Türk demokratik halk cephesiyle Kürdistan'da ulusal kurtuluş cephesinin anti-faşist birleşik savaşının objektif koşulları doğmuştur." (aynı dergi) sözleri PKK'nın nasıl bir platformda cephe içinde yer aldığını göstermektedir. Bir tarafta Türkiye demokratik halk cephesi, diğer tarafta Kürdistan ulusal kurtuluş cephesi ittifakıyla gerçekleşen savaş cephesi. Bu görüş Türkiye'deki sınıf mücadelesini milliyetçilik temelinde bölmektir. Ama "cephe" öylesine muğlak ve oportünist bir zemin üzerinde kurulmuştur ki, bu bölünme onaylanıyor. Onaylanmıyorsa, diğer cephe ortakları görüşlerini açıklamalıdırlar. İlkesiz yaratılan cephe ya da birlikler, birçok soruyu yanıtsız bırakacaktır. PKK ve DY'den sorulara yanıt beklemek doğru değildir. Çünkü devrimin temel sorunlarına DY ve PKK tarafından açıklık getirilmediğinden, yapılacak tespitlerin ne zaman değişeceğini kestirebilmek de gerçekten güçtür.

"Türkiye sosyalist hareketi ciddi açmazlarla karşı karşıya, ideolojik ve politik çaresizlik içindedir." (D.İşçi, Nisan 1982) diyen DY oportünizmi, PKK milliyetçiliğiyle (devrimin temel sorunlarının arayışında) tam da bu noktada uygunluk içindedir. Birbirlerinden uzak düşüncelermiş gibi görünen oportünizm ve milliyetçiliği, "12 Eylül yenilgisi", ortak tespitlere yöneltmiş ve cephe platformunda bir araya getirmiş, aynı arayışlara itmiştir. Devrim arayışları sürerken cephe çığırtkanlığı yapmak hedef saptırma değil midir?

Oportünizm ve milliyetçilik el ele verip içinde bulundukları çıkmazdan kurtulmaya çalışıyorlar. 12 Eylül öncesi tartışmalar hatırlanırsa, DY'nin bu konudaki ustalığının hangi boyutlara vardığı görülmektedir. PKK'nın Kürdistan'da milliyetçileri ve Marksistleri dıştalamasıyla, TDHC ve KUKC ittifaklarından neyi anladığı açıktır. PKK, "Türk solu" olarak nitelendirdiklerini Türkiye demokratik halk cephesinde, kendisini de tek başına diğer cephede görmekte ve her iki cephenin "birleşik savaşının" verdiği güçle, bir tarafta egemen güçlere, diğer

tarafta da "ilkel milliyetçi hareketlere" karşı mücadele ederek zaferi gerçekleştireceğini düşünmektedir. Tabii her şeyden önce "cephe" birlikleri devam edebilirse... İlkesizlik ve içine düştükleri açmaz ve çaresizlik sonucu oluşturdukları cephenin devam edeceği kuşku götürür.

Cephe, Kürt ve Türk küçük burjuva sınıf ve tabakalarını bünyesine alabilecek esnekliğe ve manevra kabiliyetine sahip, ortak düşmana karşı iki ulus milliyetçilerini sonuna kadar cephe hattında tutabilecek devrimci-yaratıcı insiyatife sahip olmalıdır. Cephenin zorluğu esas olarak bu noktada ortaya çıkacaktır. Türk küçük burjuva milliyetçilerinin "misakımilli" sınırlarını bir bütün olarak ve bölünmez görmeleri, bundan ödün vermeme geleneksel tutumları, cephe önündeki önemli engellerdendir. Diğer bir engel de Kürt küçük burjuva milliyetçi akımlardan gelecektir. Türk milliyetçilerine duyulan yılların güvensizliği ve proletarya partisinin önderliğinde sınıfsal temelde iki halkın örgütlenmesi, ezilen ulus milliyetçilerini rahatsız edecektir.

SOMUT DURUM, BUGÜNKÜ KOŞULLARDA GÖREVİMİZ

Cephe sorununda devrimci hareketi diğer oportünist ve revizyonist hareketlerden ayıran temel noktalardan biri de, bugünkü koşullarda cephenin hangi biçimde ve nasıl oluşturulacağıdır. Öncü savaşını "sol" olarak yorumlayan bütün revizyonistlere göre "savaşçıların cephesi" diye bir cephe oluşturmak yanlıştır. Direniş cepheleri, ulusal demokratik cepheler, birleşik halk cepheleri oluşturmak gerekmektedir. Silahlı mücadeleden soyutlanmış bu cephelerin ülke gerçekleri ile bir uygunluğu bulunmamaktadır. Ancak siyasi grupların hiçbiri cepheyi ilke olarak reddetmemektedir. Sorun "Nasıl bir cephe?" sorununa gelip dayandığında oportünist görüşler, yaldızlı lafların ve çağrıların arkasından tüm çıplaklığı ile ortaya çıkmaktadır. Genel olarak cephe, ülke düzeyinde elbette yadsınamaz. Çünkü cepheden yana olmak demek, devrimden yana olmakla, ittifaklardan yana olmakla çakışmaktadır. Cephenin bugün alacağı biçimi, fonksiyonlarını belirledikten sonra, bütün cephe sloganları, yaldızlı çağrılar hikaye olacaktır. Çünkü öncü savaşı aşamasında partiden ayrı olmayan savaşçıların cephesi oluşturulmadan, halk cephesinden söz edilemez. Bugünkü aşamada Türkiye devriminin sorunu, partinin ve onun savaşçı cephesinin yaratılması sorunudur.

Parti-cephe ve silahlı propaganda, devrimin gerçekleşmesi, halkın örgütlenmesi için vazgeçilmez araçlardır. Partinin ve savaşçıların cephesinin yaratılması görevi, çeşitli bahanelerle ertelenemez. Biri diğerine karşılık olarak getirilemez. Bunlar aralarında karşılıklı ilişki içinde bulunan, birbirlerini etkileyen, geliştiren örgütlenmelerdir. 12 Eylül faşist cuntasına karşı mücadelede alınan örgütsel darbeler, temel halka olan partiyi atlayıp, cephenin acil olarak gündeme getirilmesine dayanak olamaz. 12 Eylül öncesinde söylediğimiz gibi, halen içinde yaşadığımız süreç, partileşme sürecidir. Görevimiz proletaryanın savaşçı örgütünün yaratılmasıdır.

Daha önce cephe anlayışı ile stratejik-politik tespitler arasındaki zorunlu ilişkiye değinmiştik. Bu açıdan devrim sorununa baktığımızda, farklı cephe anlayışlarının farklı devrim anlayışlarının bir ürünü olduğunu görüyoruz. Parti-cephe ayrımı yapıp yapmama, askeri-politik liderliği bir tutup tutmama, savaşçıların cephesi yerine soyut birleşik cephe çağrıları yapma noktalarında bu, savunulan anlayışlara yansır. Bu noktalar ise Türkiye'de devrim stratejisinin tartışılması demektir, halk savaşının tartışılması demektir.

Cephe önerilerinin altında yatan görüşlerle, önümüzdeki süreçte daha yoğun bir ideolojik mücadele gerekiyor. Cephe önerilerinde ve tartışmalarında temel sorun, geniş halk yığınlarını örgütleme sorunu olduğuna göre, bu sorun hangi aşamalardan geçerek ve hangi yöntemlerle sağlanacaktır? Mesele budur. (Ülkemiz özelliklerinden yola çıkarak cepheden ne anladığımızı, yazımızın ilk bölümünde ortaya koymaya çalıştık.)

Bugünkü somut durumda ülkemiz sınıflar mücadelesini yönlendirecek, geliştirecek iktidar alternatifi bir proletarya partisi henüz yoktur. Bu önkoşul olmadan ulusal ve demokratik (anti-faşist) muhtevalı bir halk cephesinin oluşması hayal edilemez. Ana görev partinin oluşturulmasıdır. Emperyalizm ve oligarşiye karşı mücadele verecek olan bir parti, aynı zamanda çeşitli halk kesimlerinin birliğini ifade edecek olan cepheyi de yaratacaktır. Bu cephe, devrimci halk cephesinin (geniş halk yığınlarını örgütleyen cephenin) bugünkü biçimidir. Parti ve cephe her iki aşamada da birbirlerinden kopuk değildir. Aradaki fark, silahlı mücadelenin ve örgütlenmenin genişlemesi ile ortaya çıkar. Parti-cephe birliği, ideolojik ve örgütsel liderliğin birliği ile uygunluk gösterir. Partileşme sürecinde bu ilkenin yansıması olarak askeri ve politik önderlik, birbirinden ayrı düşünülemez. Çünkü partileşme sürecindeki örgütlenme tarzı ve mücadele anlayışını belirleyen perspektif, gittikçe netleşen ve ideolojik-örgütsel-politik bir bütünlüğe varan görüşlerle ele alınmalıdır. Nasıl bir mücadele hayata geçirilecekse, ona uygun bir süreç yaşanmak zorundadır.

Partileşme sürecindeki mücadele ve örgütlenmeler partinin yapısından ayrı düşünülemez. Günümüz koşullarında sürdürülecek mücadele biçiminin devrimci şiddet temelinde ele alınması, savaşçı parti ve cephe örgütünün yaratılmasında temel bir halkadır. (*)

Günümüzde bu perspektifle ele alınacak güç ve eylem birliklerinin önerilmesi, hayata geçirilmesi, partinin oluşmasına hizmet edeceği gibi sınıflar mücadelesinin düşen ivmesinin yeniden yükseltilmesine de katkıda bulunacaktır. (Bu ayrı bir tartışma konusu olduğu için burada noktalıyoruz.)

(*) Bugünkü koşullarda sürdürülecek silahlı mücadele, cuntanın psikolojik üstünlüğünü kırma gibi önemli bir işlev taşımaktadır. Asıl meselenin güçleri mücadeleye sokmak, örgütlemek olduğunun altını çizmek gerekiyor. Faşizme karşı solun güç ve eylem birliğini sağlamak için ortak hedeflere varan, bu hedefler doğrultusunda her türlü mücadele biçimini hayata geçirecek eylem birlikleri oluşturulabilir. İlk yapılması gereken de, faşizmin işkence, baskı, idamlar politikasına karşı caydırıcı bir güç çıkarmaktır. Halkın ekonomik, demokratik talepleri için bölgesel ya da merkezi eylem birlikleri düzenlenebilir. Sorun ortak hedefler doğrultusunda ele alınmalıdır.

SONUÇ

12 Eylül sonrası üzerinde en çok durulan ve kimi sol hareketlerin gündemlerine aldıkları tek madde haline getirilen birlik ve cephe sorunu, bugün ne durumdadır? Cephe sorununda devrimci perspektif ne olmalıdır? Ve başta DY olmak üzere diğer sol gruplar "cephe" adı altında birlik borazancılığını neden elden bırakmamışlardır? Ve "direniş cephesi" palavraları bir kere daha mahkum edilirken, yapılması gereken ne olmalıdır? İşte yazımız içerisinde bu sorulara yanıt vermeye çalıştık.

Özellikle de 12 Eylül sonrası yoğunlaşan "cephe" önerileriyle, yenilgi nedenleri arasında oportünizm tarafından doğrudan bir bağlantı kurulması, konumuzun önemini bir kat daha artırmıştır. Oportünizmin "Birlik olunmadığından dolayı yenildik." mantığının arkasında yatan asıl niyetleri ortaya sermek devrimci bir görev olmuştur. Ve biz de bu görevi yerine getirmeye çalıştık. Son olarak da birlik konusu üzerinde düşüncelerimizi özetlemeye çalışacağız.

Başta DY olmak üzere kimi sol gruplar, 12 Eylül'e nasıl gelindiğini ve bu durumdan çıkarılması kaçınılmaz dersleri bir yana itip, asıl önemlisi de gerçeklerin üzerini külleme yöntemi izleyerek ve de içinde bulunduğumuz sürece denk düşen temel görevlerin üzerinden atlayarak, "cephe" sorununu devrimci hareketin gündemine almaya çalışmışlardır.

Her ne kadar cephe sorununu yaşadığımız süreç ve görevlerimiz açısından ele alsak da, cephe olayına, uzun vadeli ve kalıcı bir örgütlenme oiduğunu unutmadan bakmalıyız. Cephe ile ilgili tüm sorunları bu sürece ilişkin olarak ele alıp dondurursak, kaçınılmaz olarak sapla samanı birbirine karıştırmış oluruz. Cephe konusunda böylesi bir devrimci perspektiften yoksunluk, cephenin ileri süreçlerine denk düşen biçimleriyle günümüzde olması gereken biçimi arasındaki muğlaklığın, karışıklığın ve de çarpıtmanın temel nedenidir de.

12 Eylül'le birlikte oportünizmin birlik şampiyonu kesilmesinin asıl nedeni, ideolojik ve teorik görüşlerinin iflasını göz ardı edebilmektir. Bunun için en uygun zamanı seçen oportünizm, peş peşe örgütsel darbelerin yaşandığı ve solun genel anlamda suskun olduğu bir dönemde, kitle ve sempatizanların birliğe olan özlem ve duygularını sömürme yoluna gitti.

Ne yazık ki, büyük iddialarla oluşturulan "Yurtdışı Cephe"nin hazin durumu bugün ortadadır. Çıkış birdirisinden başka bir "icraatı" olmayan "Yurtdışı Cephe", kapanış bildirisini çıkarmayı herhalde bir türlü kendine yedirememektedir. Olmayan bir şeyi var gibi göstermek nereye kadar sürecektir?

Bugün "Yurtdışı Cephe", geldiği noktada, birlik konusunda geçmişte yaşanan kötü örneklere bir yenisini daha eklemiştir. Öylesine kötü bir örnek ki, birlik olayının inandırıcılığının kitle ve sempatizanlarının kafasında değer yitirmesine yol açmıştır.

Hal böyle iken, birlik şampiyonları tekrar sahneye çıkacak ve alışılagelmiş

yöntemlerle birbirini suçlayacaklardır. "Ne yapalım, çok istedik, çok uğraştık, bir türlü birliği sağlayamadık ama bu durum bile gene de olumlu bir adımdır." diyecekler ve sorumluluğu hep başkasının üzerine atacaklardır.

Peki, nedir bu olumlu adım, söyleyebilirler mi? Biz söyleyelim, koca bir hiç. Faşizme karşı devrimci görevleri bir yana bırakan "direniş cephesi" gibi hayali iddialarla, kadro ve sempatizanların kafalarını boş yere meşgul eden, onların enerjilerini faşizme karşı devrimci kavganın hizmetine sokma yerine, hayali direniş cepheleriyle büyük işler yapacağızlarla oyalanan bu "olumlu adım", devrimci kavgaya sırt çevirmek değil midir? Halkların kurtuluş mücadelesine ihanet değil midir?

DY oportünizminin cephe sorununu 12 Eylül sonrası gündemleştirmesi, özellikte de cephenin adiliğine gerekçe olarak, "Birlik olmadığımız için yenildik." mantığını egemen kılmaya çalışması, tesadüfi değildir. DY'nin cephe konusunda içine düştüğü durum, terk edilen THKP-C tezlerinin yerine oluşturulmaya çalışılan revizyonist tezlerin birer yansımasıdır. DY açısından böyle olan bu durum, diğer siyasetler açısından ise silahlı mücadelenin reddi adına yapılmaktadır.

Yazının sonuç bölümünde değinmek istediğimiz diğer bir nokta da, "Birlik nedir?", "Birlik, kavram olarak neyi içermektedir?", "Birlik deyince neyi anlamak gerekir" konusudur?

Birlik, kelime olarak tek başına ele alınıp incelenirse birçok anlam ifade eder. Bu anlamları tek tek ele alıp irdelemeden, birlik sorununa netlik kazandırmak mümkün değildir. Biz birlik deyince en genel anlamda şunları anlıyoruz:

Parti Birliği: Proletaryanın ideolojik ve örgütsel birliği.

Cephe Birliği: Proletarya partisinin kumandası altında çeşitli sınıf ve tabakaların birliği.

Güç-Eylem Birliği: Faşizmin baskı ve saldırılarına karşı, devrimcilerin güçlerini birleştirmesi çerçevesinde oluşturulan geçici birlikler.

Şimdi bu kavramların ne içerdiklerini kısaca özetlemeye çalışalım.

Parti Birliği

Bugünkü somut durumda, ülkemiz sınıflar mücadelesini yönlendirecek, geliştirecek, iktidar alternatifi bir proletarya partisi yoktur. Bugün var olan ve kendilerine bu sıfatı yakıştıran yapılar, proletarya partisi olmanın çok uzağındadırlar. Bu anlamda, içinde yaşadığımız süreç partileşme sürecidir ve bu süreçteki görevimiz proletaryanın savaşçı örgütünün yaratılmasıdır.

Halk savaşının zorunlu bir durak olduğu bizim gibi ülkelerde proletaryanın partisi, halk savaşının karargahı durumundadır. Ve aynı zamanda parti, silahlı mücadelenin temel alındığı halk savaşında savaşçı bir parti olmak zorundadır. Ordusu, askeri çizgisi ve savaşa tabi örgütlenmeleri olmalıdır. Çünkü parti savaş örgütüdür. Politikanın silahlara kumanda etmesi ilkesi temelinde savaşın rotasını ve kaderini belirler.

Kuşkusuz böyle bir örgütün masa başında protokoller oluşturmakla, pazarlıklar yapmakla kurulamayacağı açıktır. Her şeyden önce, ideolojik birliği hayata geçirecek organizasyonlara sahip olması gereken parti, ancak pratik faaliyet içerisinde iradi ve aşılması gereken bir süreç yaşayarak gerçekleşebilir. Ve parti bir mücadele sürecini içermek zorundadır. Partileşme süreci, diğer sol gruplarla birlik platformu dışında bağımsız bir süreçtir.

Bu nedenle bugün kavranması gereken ana halka partidir. Parti oluşmadan yapılan tüm cephe çağrıları boş bir çığırtkanlıktan öte geçemeyecektir.

Cephe Birliği

Cephe en genel anlamda, faşizme karşı ezilen sınıf ve tabakaların politik platformdaki ittifakından başka bir şey değildir. Proletarya, devrimini yapmak, burjuvaziyi iktidardan alaşağı etmek için, kesinkes kendi sınıf ittifaklarını, cepheyi oluşturmak zorundadır.

Cephenin oluşabilmesi ve alacağı biçimin belirlenmesi ise, ülkenin içinde bulunduğu sınıfsal ilişkilere ve bu sınıfsal ilişkilerin yansıması olan devrimci sürece bağlıdır. Bu nedenle cephe üzerine yapılan tartışmalar, devrim anlayışı üzerine yapılan tartışmanın ta kendisidir. Ülkemiz somutunda bu tartışma, halk savaşı tartışmasıdır. DY tarafından bu tartışma, halk savaşı ve M.Çayan'ın düşücelerinin reddi adına yapılmaktadır.

Ülkemiz gibi emperyalizme bağımlı, halk savaşının zorunlu bir durak olduğu ülkelerde, cephe, ezilen sınıf ve tabakaların politik platformdaki ittifakım temsil eder. Bu nedenle askeri yan politik yandan ayrılamaz. Cephe hem askeri bir örgütlenmedir, hem de çeşitli sınıfların politik ittifakıdır.

"Cephe özünde partiden ayrı, parti kumandası altında askeri bir örgütlenmedir. Ülkemizde yeni-sömürgecilik politikasının yarattığı siyasal sonuçlar, bu genel belirlemenin ülkemiz somutunda değişikliğe uğramasına yol açmıştır. Bu nedenle parti ve cephe, başlangıçta ayrı ayrı örgütlenmeler değil, tek bir örgütlenmedir. Ülkemizde halk savaşının ilk aşaması olan öncü savaşı aşamasında, partinin aynı zamanda politik ve askeri örgüt olmasından ötürü, parti elemanları bilfiil savaşçıdırlar.

Cephe kitlesel bir örgütlenmedir. Örgütlü sınıf güçlerine dayanır. Fakat bugün ülkemizin içinde bulunduğu sınıfsal ilişki ve çelişkiler, cephe örgütlenmesinin gelişiminde iki aşamayı zorunlu kılar. Halk savaşının ilk aşaması olan öncü savaşı aşamasında, sınıf ittifaklarının belirgin olarak netleşmediği ve kitlesel katılımın gerçekleşmediği bir dönemde, sınıf mücadelesinin ihtiyacı "savaşçılar cephesi"dir. Bu dönemde cephenin kitlesel katılımlı olmasını istemek, öne sürmek ve böyle bir cephe anlayışını savunmak düpedüz oportünizmdir.

Fakat öncü savaşı aşamasında geniş halk kitlelerinin yürütülen gerilla savaşı sonucu devrim saflarına kazanılmasıyla, "savaşçılar cephesi", giderek Devrimci Halk Cephesine dönüşür.

Güç-Eylem Birliği

Bugün yapılması gereken ne olmalıdır?

Parti ve onun savaşçılar cephesinin bulunmadığı bugünkü koşullarda, birlik konusunda sahip olunması gereken devrimci perspektif sınırları ve fonksiyonları belirlenmiş, kendi içinde bir örgütlülüğe sahip ortak bir platform etrafında, güç-eylem birliklerinin gerçekleştirilmesi olmalıdır. Bugün faşizmin baskı ve saldırılarına karşı, devrimciler güçlerini birleştirerek, somut programlar etrafında güç-eylem birlikleri yaratmalıdırlar. Bu bir zorunluluktur da.

Bugüne değin birlik platformunu savunan siyasetlerin, bu kavramların arasındaki bağları ve ilişkileri anlayamadıklarından ya da anlamak istemediklerinden, sorunu sürekli es geçtiklerini görüyoruz. Kimi politik gruplar tarafından birlik sorunu, sürekli cephe ile özdeşleştirilmiştir. Birlik denilince bu siyasetler tarafından cephenin oluşturulması anlaşılmaktadır. Gene kimi siyasetler cephe olayını basit bir güç-eylem birliğine indirgeyerek, cephenin fonksiyonlarını güç-eylem birliği ile aynılaştırmışlardır. Bu nedenle cepheye yüklenilen fonksiyonlar nedeniyle, kimi yerde güncel görevler açısından cephenin güç-eylem birliğinden farkını ayırt etmek güçleşmektedir. (Yurtdışı Cephe'nin yaptığı gibi)

Birçok sol siyasetin cephe sorununda yaptığı tek şey, cephe olayını aşırı basitleştirmek, yanlış perspektifler sunmak ve sorunu karmaşık hale getirmek olmuştur. Bu sol siyasetler tarafından parti birliği, cephe birliği, güç-eylem birliği sürekli olarak birbirine karıştırılmış ve içinden çıkılmaz bir hale sokulmuştur. Bugün "birlik olmuyor" sorusunun cevabı birlik adına yola çıkanların, birlik çığırtkanlığını ağızdan düşürmeyenlerin kendilerinin savunduğu birlik anlayışlarıdır.

Bu nedenle, bizce bugün güç-eylem birliği platformunun önündeki en büyük engel, bu platformun ilkelerinin parti-cephe gibi siyasi örgütlenmelerin ilkeleriyle birbirine karıştırılıyor olmasıdır. Güç-eylem birliği platformu, parti-cephe ilişkilerinin, prensiplerinin dışında ele alınmalıdır. Ve güç-eylem birliğinin asgari ilkeleri şunlar olmalıdır:

- Güç-eylem birliği faşizmi hedeflemeli, anti-faşist ve anti-emperyalist hedeflere yönelik oluşturulmalıdır. Faşizm tüm emekçi kitlelere ve onların örgüt lü güçlerine olanca gücüyle saldırmaktadır. Soldaki ayrılıklar ne kadar derin olursa olsun, bütün anti-faşist siyasi grupların ortaklaşa faaliyetleri faşizmi ve onun uygulamalarını teşhire yönelik olmalıdır. Faşizmin tüm anti-faşist grupla rı ve kitleleri hedeflemesi, onlar üzerinde azgınca bir saldırı yürütmesi, tüm bu grupların ortak bir noktada çakışmasını beraberinde getirmektedir.
- Güç-eylem birliği tüm anti-faşist grup ve örgütleri kapsamı içerisine ala cak esneklikte olmalıdır. Birlik oluşturulmasında şu ya da bu siyasal grup ter cih edilerek, diğerinin dıştalanması tavrı doğru görülemez. Birlik, asgari müşte reklerin ön planda tutularak, tüm anti-faşist grupları kapsamı içine alacak şekil de oluşturulmalıdır. Görüş ayrılıklarına ve bunun sonucu olarak bölünmüşlüğe

ve hatta kimi gruplar arasındaki düşmanca ilişkilere rağmen, değişik düzeylerde ve tutarlılıkta da olsa tüm gruplar, anti-faşist bir karakter göstermektedirler.

• Güç-eylem birliğinde ajitasyon ve propaganda birliği olmalıdır. Çeşitli konulardaki görüş farklılıklarından ötürü birliğin zedelenmemesi kaydıyla yal nızca eylemin muhtevasına yönelik ajitasyon ve propaganda serbestliği tanın malıdır.

• Güç-eylem birliğinin sınırları ve fonksiyonları belirlenmelidir. Farklı gö rüşlere sahip siyasi gruplar farklı eylem biçimlerini savunabildiği için eylem bir liği oluşturmak isteyen sol gruplar, hangi tür faaliyetlerin ne gibi sınırlar içeri sinde ortaklaşa yürütüleceğini saptamak durumundadırlar.

• Güç-eylem birliği kendi örgütlülüğüne sahip olmalıdır. Ortak faaliyetle rin yürütülmesi sözkonusu olacaksa, bu ortak faaliyetlerin kendine özgü, grup lardan bağımsız bir örgütlülüğü de olmalıdır. Bu örgütlülüğün biçimleri, somut duruma ve mücadelenin ihtiyaçlarına göre değişebilir.

Bu konuda tüm anti-faşist güçlerin kendi üzerlerine düşen sorumluluktan yola çıkarak gösterecekleri ortak çabalar sonucu güç-eylem birliği platformunun yaratılması zor olmayacaktır.

Güç-eylem birliğinin oluşması yorulmak bilmeyen bir mücadele ve doğru anlayış gerektirir. Zor olan görev budur. Yoksa çeşitli teorik kılıflarla güç-eylem birliğinin gerçekleşemeyeceğini söylemek kolay yoldur. Bu tutum, özünde mücadeleye yan çizmek demektir.

Son olarak şunu söylemek istiyoruz. Bugün, faşist askeri cunta ve kuklası hükümet tarafından, tüm devrimci-ilerici hareketlerin önder kadrolarının darağaçlarında katledilmesinin hazırlıkları yapılırken, binlerce devrimci-yurtsever cezaevlerinde işkenceler altında sakat kalmaya ve de erken ölümlere mahkum edilirken, bu duruma seyirci kalmak, tarihin ve Türkiye halklarının affetmeyecekleri bir tutum olacaktır.

Eğer bugüne kadar faşist cunta tarafından işkencelerde katledilenler ve de darağaçlarında ipe çekilenler için dergi köşelerinde ve de bildiri sayfalarında methiyeler düzmekten öte yapılması gereken başka görevlerin olduğunu kavrıyorsak, suskunluğu kırmanın, devrimci mücadeleyi yükseltmenin bir görev olarak bizleri beklediğini bilmek gerekir.

Aralık 1982

DEVRİMCİ SOL

HAREKETİMİZİN GELİŞİMİ VE DEVRİMCİ MÜCADELE

Bu yazı 1983 Ocağında Devrimci Sol'un süreci değerlendirmesi, eksik ve hatalarını tespit etmesi için hazırlanmış ve broşür olarak basılmıştır.

"Bir siyasal partinin kendi yanılgılan karşısındaki tıtıunu, bu partinin ciddi olup olmadığını, kendi sınıfına karşı ve emekçi yığınlara karşı görevlerini yetine gerçekten getirip getirmediğini saptayabitmemiz için, en önemli, en güvenilir ölçütlerden biridir. Yanılgısını içtenlikle kabul etmek, nedenlerini arayıp bulmak, bu yanılgıya yol açan koşulları tahlil etmek, yanılgıyı doğrultma yollanın dikkatle incelemek; işte ciddi bir partinin belirtileri bunlardır, bu, ciddi parti için görevlerini yerine getirmek, sınıfı ve ardından da yığınları eğitmek ve bilinçlendirmek demektir." **(Lenin)**

Emperyalist-kapitalist sistem, içinde bulunduğu ekonomik krizin derinleşmesine paralel olarak, ezilen halk hareketlerine karşı giderek daha azgınca saldırmaktadır. Bugün Orta Amerika'da, Afrika'da, Ortadoğu'da emekçi halkların kanıyla ıslanmamış yer kalmamıştır.

Emperyalizm, sosyalizmin prestijini ve halk hareketlerini yok etmek için, baskı ve terörün yanı sıra yürüttüğü soğuk savaşa rağmen halkların zaferini engelleyememekte ve her geçen gün kendi sonunun biraz daha yakınlaştığını hissetmektedir. Ülkemizde Türk, Kürt ve ezilen tüm milliyetlerden emekçi halkların tüm demokratik haklarını ortadan kaldırarak ülkeyi adeta bir işkencehaneye ve yarı-açık cezaevine çeviren cunta, saldırılarına tüm vahşetiyle devam etmektedir. Gelinen süreçte, devrimci-yurtsever hareketler büyük darbeler yemiş, birçoğu mücadele safını terk etmiş, bu hareketler içinde yer alan on binlerce insan zindanlara atılmıştır. Mücadele etmeye çalışanların siyasi mücadelede etkili olamaması sonucu, kitle pasifikasyonu sağlanmış, işbirlikçi tekellerin ve ABD emperyalizminin çıkarları için gereken her şey yapılmış ve bu çıkarların bekası için açık faşizmin kurumlaştırılmasından başka bir şey olmayan "demokrasi" şekillendirilmeye başlanmıştır.

Cunta, halk kitlelerini "zor" yolu ile sindirmeye çalışır ve solun fiziki tasfiye-
. sini sürdürürken, ideolojik cephede de giderek genişleyecek olan sınıf savaşımını yanlış yollara kanalize edebilecek düşünce tohumlarını ekmeye devam edecektir. Cuntanın egemenliği ve pasifikasyon politikası yalnızca halk kitleleri üzerinde değil, 'sol'da da etkili olmuştur. Bu durumun sonucu olarak, inkarcılık, yurtdışına taşınmalar, "bu dönemde mücadelenin gereksizliği" gibi kaderci gö-

rüşlerin yanı sıra ihanet ve yılgınlık da yaygınlaşmakta ve oligarşinin karşı-devrimci savaşına güç vermektedir.

Bunca baskı ve teröre, yüzlerce şehit ve binlerce tutsak pahasına mücadelenin sürdürülmesi, zor olduğu kadar soylu bir görevdir. Tüm devrimci ve yurtseverler, "kukla rejime karşı savaşmak!" zorunlu göreviyle karşı karşıyadır. Halkların kurtuluş mücadelesinin zaferi, çok yüksek bedeller ödenmeden mümkün değildir. Kan, ateş ve ihanet içerisinde hala gerçekleri göremeyip, faşizme karşı olmak yerine sola karşı olmayı seçerek subjektivizme yönelmek devrimci tavır değildir. Gelinen noktada, birçok sol grubun hala, 12 Eylül öncesi kaos ve kargaşa ortamının temelinde yatan "yalnız ben bilirim" anlayışını sürdürdükleri, "ayakta kaldık, o halde başarılıyız" gibi hiç de milyonlarca emekçi halkın davasını omuzlamış kişilerin sorumluluğu ile hareket etmedikleri görülmektedir. Bu tür anlayış ve tavırların ne halkımıza, ne de kendilerine hiçbir yarar sağlamayacağı açıktır.

Hareketimiz siyasi arenada yer aldığından bugüne kadar her koşulda mücadeleyi sürdürerek halka hesap vermiş, eksik ve hatalı yanlarını açıklamaktan çekinmemiştir. Çünkü Devrimci Sol'un halktan saklayacak bir şeyi yoktur. Ve bu, kendine olan güvenin sonucudur. Hareketimiz yaşadığı tarihsel sürecin bilincinde olarak, içinde bulunduğu durumu açıklamak, eksik ve zaafları saptayıp örgütlülüğünü sağlam bir yapıya oturtarak sınıflar savaşını geliştirmek tarihsel göreviyle karşı karşıyadır. Bu "görevi yaparken, oportünizmin on yıllardır yaptığı gibi, dogmatik, soyut, pratiğe ışık tutmayan lafazanlıklardan kaçınacak, içi boş polemiklere girmeyeceğiz. Amacımız, yaşanan süreci devrimci bir yöntemle açıklamaktır.

Hareketimiz iki yılı aşan açık faşizm koşullarında, daha önce düzenli olarak yayınlanan ve merkezi bir niteliği olan "Devrimci Sol" Dergisi'ni çıkaramadı. Ancak dünya ve Türkiye devriminin çeşitli meselelerine ilişkin broşürlerimiz, güncel olay ve sınıf mücadelesindeki gelişmelerle ilgili bildirilerimiz ve farklı alanların kendine özgü sorunlarıyla ilgili yayınlarımız çıkmaktadır (Devrimci Tavır). Merkezi periyodik "Devrimci Sol" Dergisi çıkana kadar, broşür, bülten, bildiri ve alanlara özgü periyodik olmayan yayınlarımız sürecektir.

Bu yazımızda çeşitli konulardaki siyasi görüşlerimizi daha bir netleştirmek, eksik ve zaaflarımızı tespit etmek ve yapılması gerekenleri -bir broşür kapsamında yer alacak şekliyle- genel olarak anlatmaya çalıştık.

Devrimci Sol
Ocak 1983

POLİTİK DURUM VE AMERİKANCI FAŞİST CUNTA

12 Eylül faşist cuntasıyla birlikte günümüze kadar süren gelişmeleri, öncelikle emperyalizmle olan ilişkiler çerçevesinde ele almak gerekiyor. Bunun için, 12 Eylül cuntasının tezgahlandığı ortama kısaca değinelim.

ABD emperyalizmi, İran İslam Devrimi'nden sonra, Ortadoğu'da sarsılan gücünü yeniden sağlamlaştırmak için, o dönem milli krizin derinleşmesi sonucu istikrarsız bir ülke haline gelen Türkiye'de askeri cuntayı gündeme getirdi. Gerici Arap rejimlerine ve Mısır-İsrail ittifakına dayanan ABD gücü, Türkiye'deki bir askeri cuntayla daha da sağlamlaşacaktı. Böylece askeri faşist cunta yönetimindeki Türkiye, ABD ve NATO'nun Ortadoğu bölgesi için diğer görevlerini yerine getirebilecekti. Öte yandan, 12 Eylül öncesi ülkemizde milli kriz giderek derinleşirken, sınıf mücadelesi de gelişiyordu. Türkiye genelinde sivil faşistlerle devrimciler arasındaki çatışmalar yer yer halk kesimlerine sıçrarken, devlet güçleri de açıkça çatışmalar içine giriyordu. Bu gelişim, bizzat Evren'in de tespit ettiği gibi, devlet otoritesini iyice dejenere etmiş, oligarşi yönetemez hale gelmişti. Genel olarak devrimci mücadele, özel olarak da hareketimizin mücadelesi yükseliş içindeydi. Böylesi bir durumda, ABD emperyalizminin desteği ve planlamasıyla 12 Eylül cuntası tezgahlandı.

Ülkemiz iki yılı aşkındır bu askeri faşist cunta yönetimi altındadır. Bütün demokratik haklar ortadan kaldırılmış, yüz binlerce insan işkenceden geçirilmiş, yüzlerce devrimci-ilerici sokaklarda ve dağlarda katledilmiş, onlarca devrimci asılmış, binlerce devrimci-ilerici zindanlara tıkılmıştır. Halkımız alabildiğine yoğunlaştırılmış sömürü altında günden güne daha da yoksullaşmaktadır. Askeri cunta bütün bunları ne için yaptı ve hangi program ve yöntemle uyguladı?

Bugün artık ortaya çıkan bir gerçek vardır: Cunta başlangıçta önüne koyduğu programı (devrimci sınıf mücadelesinin bu programı bozacak bir aşamaya ulaşamaması nedeniyle de) adım adım uygulayabilmiştir. Bu program birkaç ana noktayı kapsıyordu. Bunları Türkiye'yi ABD ve NATO'nun çıkarlarını savunacak, "çevik kuvvefe katılacak bir "istikrar"a kavuşturmak, bunun için faşist devlet aygıtını yetkinleştirmek, yargı ve yasama gücü karşısında yürütme gücünü artırarak baskı ve şiddeti açık ve meşru hale getirmek, oligarşi içinde tekelci burjuvazinin sömürü payını artırmak ve egemenliğini pekiştirmek, 12 Eylül öncesi gelişen sınıf mücadelesini kanla bastırmak, özellikle silahlı solu ezmeye çalışmak olarak sıralayabiliriz. Şimdi bu çerçevede nasıl bir gelişim olduğuna bakalım.

ABD ve NATO'ya Ortadoğu'da Jandarmalık Görevi

ABD emperyalizminin cuntadan başlıca isteği, **içte "istikrar"ı sağladıktan sonra "güçlü Türkiye'nin Ortadoğu'da ABD ve NATO için bir dayanak noktası olmasıydı. Askeri faşist cunta, devrimci sınıf mücadelesinin silahlı örgütlerine darbeler vurduğu ve insiyatifi eline geçirdiği oranda, ABD'nin**

Ortadoğu'daki stratejik çıkarları açısından üzerine **düşeni yerine getirir** bir duruma geldi. Sorun, Ortadoğu petrol bölgesinde ABD'nin çıkarlarını savunacak çevik kuvvete Türkiye'nin katılıp katılmamasında düğümleniyordu. Türkiye, gerek NATO üyesi olması nedeniyle NATO'nun çıkarları dışına çıkamaması (NATO'da Avrupa emperyalistleri çoğunluktadır) ve gerekse de SSCB'nin baskı gücü olması nedeniyle(*) açıkça Çevik Kuvvet'e giremedi. Ama Çevik Kuvvet'e NATO çerçevesinde üs sağlayarak (bu üsler Kürdistan'da yapılacak) onun gizli bir üyesi haline getirildi. Böylece ABD'nin Ortadoğu için uyguladığı planda, Türkiye, cunta programı çerçevesinde yerini alabildi. Öte yandan, cunta dönemi ABD ve AET emperyalistleri arasındaki çelişmelerin de ortaya çıktığı bir dönem olmuştur. ABD ve AET'nin Türkiye üzerindeki pazar kavgası gözler önünde sürüp gitmiştir.

Askeri faşist cuntanın siyasi askeri açıdan ABD'ye bağımlı olması, AET ülkelerini demokrasi havarisi durumuna getirdi. (Bunda AET ülkelerindeki burjuva demokratik kamuoyunun baskısının da etkisi vardır.) Öte yandan, emperyalist ülkeleri saran bunalım dalgası, ve emperyalist ülkelerdeki tekstil-gıda sektörlerinde görülen bunalımın da etkisiyle, AET-Türkiye ilişkileri zaman zaman iyice gerginleşmiş, AET Türkiye ihraç ürünlerine kısıtlamalar vs. getirmiş, kredilerin verilmesini geciktirmiştir. Bu çerçevede askeri cunta, her ne kadar bazen AET'ye sert tepkiler göstermişse de, esas olarak işbirlikçi tekelci burjuvazinin AET emperyalizmiyle ilişki içinde olması nedeniyle, bu "tepkiler" bir noktada durmuş ve cunta Almanya ve İngiltere'nin desteğini sağlamaya çalışmıştır. (Son dönemde Almanya ile Türkiye arasındaki ilişkiler ilginçtir.) Özetle diyebiliriz ki, askeri cuntanın esas görevi, ABD emperyalizminin çıkarlarını korumak olmasına karşın, işbirlikçi tekelci sermayenin AET ülkelerine bağımlılığı gereği, cunta, AET emperyalistlerinin de isteklerini sağlamaya çalışmış ve çalışmaktadır.

FAŞİST CUNTA-SİYASİ PARTİLER İLİŞKİSİ VE REFERANDUM

Faşist cunta sınıf mücadelesini bastırmak, ezmek, oligarşinin egemenliğini pekiştirmek ve siyasi istikrarı sağlamak için bütün yetkileri MGK'da toplamış ve ilk iş olarak göstermelik de olsa var olan tüm "demokratik" kurumları dağıtmış, parlamentoyu, oligarşinin siyasi partilerini ve tüm derneklerini (TÜSİAD gibileri hariç) kapatmıştır. AP, CHP, MSP, MHP'nin kapatılması ilk adımdır.

Faşist cunta parlamentoyu ve burjuva siyasi partileri neden kapatmıştır? Bilindiği gibi AP, i960'lardan beri oligarşinin siyasi partisi olarak var olmuş, yıllar boyu hükümet etmiştir. 1971 muhtırası görünüşte AP'ye karşı verilmiş olsa

(*) Türkiye'nin tarihsel gelişiminde, SSCB ile ilişkilerin ince **dengeler üzerine kurulması,** ABD aracılığıyla Ortadoğu'da çıkar hesapları ve Türkiye'nin Truva **Atı rolü oynaması önemli nedenler** arasındadır.

bile, perde arkası yönetici parti AP'dir. "Partiler üstü" hükümetin kilit bakanları AP'lidir. Ve parlamentodan AP'nin isteği dışında yasa çıkamamıştır.

12 Eylül cuntasına kadar olan dönemde de oligarşinin güçlü partisi yine AP'dir. Fakat gelişen sınıf mücadelesi gereği, kitleleri nötralize etmek için biçimsel açıdan değişik programa sahip partiler de ortaya çıkmıştır (CHP gibi). AP buna karşın oligarşinin sivil-silahlı faşist partisi MHP'yi ve Anadolu tüccarı ve zengin toprak sahiplerinin bir kesiminin partisi MSP'yi de yanına alarak oligarşinin çıkarlarını uzun yıllar hükümet olarak savunmaya çalışmıştır. **AP, 12 Eylül öncesi bütün uzlaşma yollarını tıkamış ve ancak bir cunta yoluyla "başarı" şansına sahip 24 Ocak kararlarını gündeme getirerek faşist cuntayı davet etmiştir. Onun isteği, yine 12 Mart döneminin perde arkası "yönetici parti"si olmaktır.**

Cumhuriyet sonrası küçük burjuva diktatörlüğünün temsilcisi olarak hakimiyetini sürdüren CHP'nin çok partili döneme geçişle birlikte yönetim kademesi, tekelci burjuvazi ve büyük toprak sahiplerinin temsilcilerinden oluşmuştur. Programı artık özde DP'den farklı değildir. Küçük burjuvazi içindeki (sivil-asker) güçlü desteği neticesi, 27 Mayıs döneminin perde arkası partisi CHP'dir. 12 Mart ise bu tarihsel görevin AP'ye devredildiği dönemdir. Bu gelişim içinde Bülent Ecevit parti yöneticiliğini ele geçirmiş ve "reformist" görünümlü bir program ve "sol" sloganlarla halkın taleplerini istismar ederek oligarşiye taze kan (reformist tercih) olmuştur. 1973-80 dönemi CHP alternatifinin de denendiği ve teşhir olduğu bir dönem olarak tarihe geçti. İlginç olan nokta, anarşiye karşı CHP'nin istikrar tedbirleri, olağanüstü hal yasaları vs. önerilerinin cunta döneminde uygulanma şansına kavuşmasıdır.

MHP ise CIA'nın planı, programı gereği, yeni-sömürge ülkelerde gerilla hareketlerine karşı sivil faşist terör örgütü olarak devreye sokulmuş ve bu terör örgütünün saldırılarıyla halk yıldırılmaya çalışılmış, devrimciler katledilmeye başlanmıştır. Amaç faşist devlete sivil destek oluşturmaktır. Ama bu da sınıf mücadelesi içinde geri tepmiş, MHP halk hezdinde yıpranmıştır.

MSP, halkın din duygularını sömüren fakat özde tefeci tüccarların, zengin toprak sahiplerinin çıkarlarını savunan parti olarak AP ile koalisyon kurabilmiştir.

CGP, oligarşinin kadro partisi olarak bugün görünüşte kapatılsa da kadroları faaliyet halindedir ve cuntaya hizmet etmektedir.

Şimdi cunta-siyasi partiler ilişkisine geçebiliriz.

Cunta neden parlamentoyu ve siyasi partileri feshetti? Birincisi, parlamento ve siyasi partiler 12 Eylül öncesi derinleşen milli krize paralel olarak sınıf mücadelesinin keskinleşmesi karşısında iyice yıpranmışlar ve halkın gözünden düşmüşlerdir. Oligarşinin çıkarları gereği yıpranan siyasi kadroların yerine yenileri gelmeliydi. İkincisi, yaşanan deneyler (12 Mart ve dünyadaki çeşitli cunta deneyleri) parlamento ve siyasi partilerin varlığının devam etmesiyle istenilen sonuçların alınamayacağını göstermiştir. Sınıf mücadelesinin bastırılması ve programın ABD'nin isteği doğrultusunda uygulanabilmesi için "siyasi istikrar"a yani yasama, yürütme (ve yargıyı) elinde tutan konseye ihtiyaç var-

dır. Parlamento ve siyasi partiler gereksizdir.

Başlangıçta AP, istikrarın sağlanmasından(!) sonra ipleri tekrar eline geçireceğini sanıyordu. Oysa durumu bütünüyle görebilmiş değildi. Nitekim anayasa öncesi 12 Eylül cuntası siyasi partilerin tümden kapatılacağını ve artık yeniden kurulamayacağını açıkladı. Demirel'in durumu bir bakıma Şili'deki Hıristiyan Demokrat Parti lideri Frei'nin durumuna benziyordu. Frei de Allende'yi devirmek için ordu ve ABD ile işbirliği yapmış ama sonuçta Pinochet Frei'ye "kazık atmıştır".

Halkın gözünde gittikçe yıpranan askeri faşist cunta göstermelik de olsa MHP'yi yargılamaya girişmiş, MSP'yi de oligarşi içi çelişkiler gereği yargılayarak siyasi arenadan dışlamıştır. MHP'nin cunta tarafından yargılanması şüphesiz ki göstermeliktir. MHP gibi sivil faşist güçler her dönem oligarşinin vurucu yedek gücü olacaktır. Ama bugün için askeri faşist cunta halk kitlelerinin can güvenliği talebini istismar ederek kendine kitle desteği sağlamayı amaçladığı için halkın gözünde iyice teşhir olmuş MHP'yi bir dönem için dıştalamıştır.

Oligarşinin diğer partisi CHP'nin de tümden kapatılması yukarıda saydığımız nedenlerle olmuştur. Ecevit cunta sonrası bu durumu fark etmiş ve cuntaya karşı tavır almış, AET'nin çıkarlarını savunan bir muhalefet yürütmüştür.

Cunta-siyasi partiler çelişkisi anayasa öncesi yoğunlaşmış, cunta usta bir zamanlamayla halkın önüne anayasayı koyarken, artık yıpranan ve halkın önüne çıkmalarına izin verilmeyen siyasi partilere karşı son kozunu oynamıştır. Evren'in o dönem söyledikleri açıktır: "Onlar zannediyorlar ki, her şeyi halledip yönetimi onlara devredecektik." Evet, onlar (AP, CHP) öyle zannetmişlerdir ama cunta, oligarşi ve ABD'den de aldığı destekle, oligarşinin egemenliğinin uzun süreli "istikrar"ı ve ABD'nin Ortadoğu'daki çıkarlarının uzun süre sağlama alınması için, eski yıpranmış siyasi partileri devreden çıkarmış, yöneticilere on yıl (parlamenterlere 5 yıl) siyaset yasağı getirip kendi siyasi kadrolarını tek alternatif olarak gündemde tutmuştur. (Bu, cuntanın nasıl bir demokrasi arzuladığını da göstermektedir.)

Cunta-siyasi partiler (AP,CHP) çelişkisi anayasa oylamasıyla beraber cunta lehine çözümlenmiştir. AP, kendisinin istediği bir anayasanın hazırlanmasına rağmen, anayasaya karşı çıkmıştır. CHP de "reformist" tercih misyonu nedeniyle, tavır almıştır. Bu karşı çıkışlar özde değildir. Oligarşinin çıkarlarının farklı politikalarla savunulması açısından yeni bir dönem başlamaktadır. AP ve CHP de değişik biçimlerde varlığını sürdürecektir. (*)

(*) AP ve CHP'nin. özellikle de AP'nin önce dejenere olmasıyla başlayan ve giderek tekellerin uzun vadeli programları ve dış politika konusundaki çatışmalar, ABD ve AET çıkar kavgasının Türkiye'ye yansıması, AP ile cunta arasındaki çelişkileri derinleştirmiş ve bu durum cuntanın uzun vadeli tasfiye planıyla da birleşince, tekellerin uzun vadeli çıkarları korunmuş ve giderek iki farklı politika gündeme gelmiştir. Cuntanın bu kadrolar üzerinde, tüm yasak ve tasfilere rağmen, insiyatifini kuramaması nedeniyle, cunta partisi ve AP'nin siyasal arenada farklı yer alışlarının gündeme gelmesi olası gelişmeler olacaktır. Ekonomik ve sosyal krizin derinleşmesiyle orantılı olarak yeni alternatiflerin ortaya çıkması kaçınılmazdır. CHP ise "reformist" tercihli politikasını sol görünümlerle doktriner bir şekilde sürdürmeye çalışacaktır.

Bu çerçevede diyebiliriz ki, **sorunun özü cuntanın yürütme gücünün insiyatifini, egemenliğini elinde tutma, eski partilerin gücünü kırma sorunudur.** Bu anlamda oligarşi, tecrübeli siyasi kadrolarını yeni siyasi partiler içinde değerlendirebilecektir. Eski siyasi partilerin de karşı çıkmasına rağmen anayasanın "kabul edilmesi" cuntanın halk üzerindeki baskı-yıldırma politikasının etki gücünü ve can güvenliği sorununu istismar etmedeki başarısını göstermektedir. Devrimci hareketlerin ve küçük burjuva ilerici kesimlerin bütün muhalefetine rağmen anayasanın kabulü cuntanın halk üzerindeki baskı ve yıldırma politikasının bir sonucudur. Ekonomik bunalımın halk kitleleri üzerinde yarattığı bütün sefalete rağmen anayasanın kabulünün başka yorumu olamaz. Anayasanın muhtevası cuntanın on yıllık programının, cuntanın kurumlaşmasının, bütün demokratik hak ve özgürlüklerin biçimsel planda dahi yok edilmesinin, insan ölümlerinin meşru sayılmasının, cuntanın sivil görünümde meşrulaşmasının (cumhurbaşkanı ve konseyi), yürütme gücünün birinci plana çıkarılmasının, kısaca, cuntanın sivil şeklinin (ordu gizli yönetimi) bir ifadesidir.

Özet olarak, 12 Eylül askeri faşist darbesiyle birlikte, parlamentonun ve siyasi partilerin kapatılması (ve feshi), ülkemizde o güne kadar faşist devlet mekanizmasının yönetimini üstlenen siyasal partilerin devre dışı bırakılmasıdır. Elbette oligarşi bu tecrübeli siyasi kadrolarını tamamen gözden çıkarmamıştır. Ancak eskisi gibi örgütlü bir güç olarak siyaset sahnesine çıkmalarını değil, yeni partiler içinde (cunta insiyatifinde) faaliyetlerini sürdürmelerini arzu etmektedir. Yani sorun, Yurtdışı Cephenin dediği gibi, devletin yapısal değişmesi değil, faşizmin yönetim kademelerindeki biçimsel değişmelerdir.

Oligarşi İçi Çelişkiler

Askeri cunta dönemi, oligarşiyi meydana getiren gruplar arasındaki çelişkilerin (sömürüden daha fazla pay koparmak için) iyice derinleştiği bir dönemdir. 12 Eylül faşist cuntası esas olarak 12 Mart'da olduğu gibi işbirlikçi tekelci burjuvazinin çıkarlarını savunmaktadır. Bu yüzden tekelci sermaye diğer sömürücü sınıfların paylarını azaltmak için bir dizi tedbire başvurdu. Tarımı vergilendiren yasalar çıkardı, tüccarların gücünü kırmak için buğday ithal etti. Toprak reformu tasarısını yeniden gündeme getirdi. Cunta Danışma Meclisi kuruluncaya kadarki dönemde, işbirlikçi tekelci sermayenin iktidarı durumundadır. Danışma Meclisi'nin açılmasıyla tekelci sermaye, tefeci- tüccar ve büyük toprak sahiplerini tasfiye edecek gücü olmadığından, onlarla uzlaşmak zorunda kaldı. Toprak reformu, yoğun tartışmalardan sonra, askıya alındı, tarımın vergisi azaltıldı.

Diğer bir sömürüden pay alma kavgası da 24 Ocak kararlarıyla beraber tekelci sermayeye yüksek faizle kredi aktarma politikası sonucu ortaya çıkan ve daha çok bankasız holding gruplarıyla bağlantı içinde olan modern tefecilerle tekelci sermaye çatışmasıdır. Sömürü payını yükseltmek için "babaların elindeki kara parayı bile ele geçirme operasyonları yaptıran tekelci sermaye, halkın elindeki "tasarrufların toplanmasından sonra, bunları ele geçirmek için mo-

dern tefeci olan bankerleri batırma kampanyasına girişti, yüzlerce banker iflas etti. Bu iflaslar dizisi Banker Kastelli'nin iflası ile sonuçlandı. Bugün bankerlerin topladığı milyarların nerede olduğuna dair resmi bir cevap verilmemiş olmasına rağmen, bu paraların tekelci sermayeye aktarıldığı ve bunalımın derinleşmesiyle beraber tekelci sermayenin bankerleri batırdığı ve sermaye piyasasını kendi kontrolüne aldığı bilinen bir gerçektir. Bugün varlığını sürdüren bankerler, büyük holdinglerin hesabına çalışan (Eko Yatırım, Eczacıbaşı Yatırım vb.) bankerlerdir. Ön plana çıkan diğer bir sömürü kavgası da, işbirlikçi tekelci sermaye içinde cereyan etmiştir. Tekelci sermaye bir yandan diğer sömürücü sınıfların gücünü kırıp sömürü payını artırırken, diğer yandan da bu sömürü için kendi içinde dalaşmaktadır. Tekelci sermayenin kendi içindeki kavga, ticaret burjuvazisi, bankasız holdingler ve büyük holdingler arasında geçmektedir. Bu kavgada tefeci-tüccar, toprak ağaları ve modern tefeciler arasında hesaplaşma geri plana geçmiştir. Genel olarak 24 Ocak kararlarını benimseyen tekelci sermaye grupları arasındaki çelişki, elde edilen "tasarrufların paylaşılması ve bankerlerdeki yüksek faizli kredilerin geri ödenmesi konularında ortaya çıkmakta ve bu noktalarda yoğunlaşmaktadır.

Bugün gerek tekelci sermaye ve diğer sömürücü gruplar arasında, gerekse de tekelci sermayenin kendi içindeki çelişkilerin devam etmesine karşın (bu çelişkiler ortadan kalkmaz) bu sınıfların çıkarlarını savunan bir uzlaşma politikası izlendiğini görmek mümkündür. Yüksek faiz politikasından adım adım vazgeçilmekte ve böylece yüksek faizden yakınan bankasız holdinglerin talepleri yerine getirilirken tarım kesimine yönelik krediler artırılmaktadır. Sonuçta, cunta döneminin en kârlı kesimi, şüphesiz ki, tekelci sermaye {onun içindeki büyük holdinglerdir. Ama tekelci sermaye, henüz kırsal kesime egemen olan tefeci-tüccarları ve büyük toprak sahiplerini tasfiye edecek güce sahip olmadığından, onlarla uzlaşma yolunu seçmiştir. Askıya alınan toprak reformu, toprak ağalarının istekleri doğrultusunda yeniden düzenlenerek gündeme getirilecektir. İhracat içindeki tarım ürünleri payının "sanayi" ürünlerine göre azalmasıyla tüccarların gücü kırılsa bile, tüccarlar köylülerin sömürüsünden payını almaya devam edecektir. Önümüzdeki günlerde kurulacak yeni partiler nezdin* de oligarşi içi uzlaşmayı gözlemleyebiliriz.

Bunalımın Derinleşmesi ve Baskı-Zulüm-Sefalete Terk Edilen Halkımız

ABD emperyalizminin desteği ile işbaşına gelen faşist cuntanın programının baş maddesi "anarşi" dedikleri, halkın, devrimcilerin mücadelesini kanla bastırmaktı. Bunun için her yol meşruydu. Yaygın, sistematik işkence, dağlarda, sokaklarda devrimcilerin hunharca katledilmesi, cezaevlerinde işkence ve baskıyla yıldırma politikası, halkın tüm haklardan yoksun bırakılarak korkunç sömürülüşü...

Devrimci hareketlerin, cuntanın programını bozucu bir silahlı mücadele sürdürememeleri sonucu, (hareketimizin silahlı mücadelesi de bunu yaratamadı) cunta, programını adım adım gerçekleştirdi ve bugün cuntanın meşrulaşması yani açık faşizmin kurumlaşması demek olan "demokrasi" aşamasına gelindi. Buna rağmen bunalım giderek derinleşmiştir. Zaten cunta bunalımın bir ifadesidir. 24 Ocak kararları oligarşinin derinleşen bunalımına bir "çare" olarak gündeme getirilmiş, halkın elindeki tasarrufu bile gasp edilmiş, tüketim kısılmış, köylülerin ürünleri yok pahasına ele geçirilmiş, halk ağır vergiler altında inletilmiş, çalışan bütün kesimlerin ücretleri dondurularak sömürü katmerleştirilmiştir. Sosyal bunalımın kriteri halkın yoksüllaşmasıdır.

Ülkemizdeki sürekli milli kriz sonucu zaten giderek yoksullaşan halkımız, cunta döneminde daha da yoksullaştırılmıştır. Yoksul küçük-orta köylüler, devletin taban fiyatları politikası ve tefeci-tüccar, toprak ağalarının sömürüsü altında inlemiştir. Binlerce küçük köylü topraklarını ya da üretim yaptıkları alanları kaybederek proleterleşmiştir. Tüccar köylünün ürünlerini çok ucuza almakta, devlet ise köylülerle adeta alay ederek "şöyle bir mal olursa alırım" demekte ve neticede küçük-orta köylüler giderek yoksullaşmaktadır.

İşçi sınıfının ücretleri YHK tarafından belirlenmekte, yani ücretler giderek gerçek anlamda düşürülerek artı-değer sömürüsü yoğunlaşmakta, fabrikalar kışla disiplini altına sokulmaktadır. Öte yandan, küçük burjuvazinin bütün kesimleri de bu yoksullaşmadan nasibini almaktadır. Memurların maaşları dondurulmuş, devlet daireleri kışla disiplini altındadır. Küçük esnaf derinleşen ekonomik bunalım neticesi varlığını ancak sürdürebilir hale gelmekte, çoğu da dükkanlarını kapamak zorunda kalmaktadır. 24 Ocak kararları neticesi, halkın daha da yoksullaşması kaçınılmazdı ve yaşanan da budur.

Ülkemiz emperyalizme bağımlı olduğu sürece hiçbir ekonomik reçetenin çözüm olamayacağı açık bir gerçektir. Zaten 24 Ocak'ın muhtevası tüketimi kesmek, ücretleri dondurmaktı. Bunalım öylesine derindir ki, oligarşi içinde bile "giden gider, kalan kalır" prensibiyle hareket ediliyordu. Oligarşinin çeşitli kesimleri 24 Ocak'dan yanaydı ama rahatsızlığını da belirtmekten geri kalmıyordu. 24 Ocak programından en çok kârlı çıkanlar yine büyük holdingler oldu. Bir yandan halk alabildiğine yoksullaşırken, diğer yandan büyük holdingler kârlarına kâr katıyordu. 1982 yılında en çok ihracat yapan altı holding şunlardı: Sabancı, Çukurova. Enka, Koç, Okumuş, Transtürk Holding.

Cunta döneminde ülkemiz ekonomisi IMF, Dünya Bankası gibi uluslararası emperyalist kuruluşlara daha da bağlandı. Emperyalizmin sömürüsü arttı. Emperyalist tekeller ülkemizle daha fazla ilgilendi. Çeşitli yabancı bankaların şubeleri açıldı. (Bunlar en fazla kâr elde eden bankalardır.) Bütün bunlara karşın, ekonomik bunalım önlenemediği gibi daha da arttı. Dış borçlar yükseldi. Türk parasının değeri alabildiğine düşürüldü, emperyalist tekeller sömürülerini yoğunlaştırdılar. Zaten 24 Ocak'in bir hedefi de Türkiye'yi emperyalist tekeller için "cazip" bir ülke haline getirmekti.

24 Ocak programını iki aşamada ele alırsak; birincisi, Özal dönemi, ikincisi Kafaoğlu dönemidir. Özal döneminde, yüksek faiz politikasıyla ağırlıklı olarak büyük holdinglerin çıkarları savunulurken (Toplanan mevduat bankaları vasıtasıyla büyük holdinglere gidiyor, bankasız holdingler de yüksek faizden yakınıyordu.), Kafaoğlu döneminde (24 Ocak kararlarıyla ekonomik bunalımın derinleşmesi, bankerlerin iflasıyla beraber bankalarda toplanan mevduatın yatırımlara dönüşmemesi ve sanayicilerin yüksek faizi ödememeleri sonucu 24 Ocak'in aksayan yanlarının tedavi edilmesi amacıyla) yüksek faiz politikasından vazgeçilmiş, devletin bankalara müdahale etmesi gerekmiştir. Kafaoğlu dönemine, oligarşi içi uzlaşma politikasına uygun bir dönem de diyebiliriz. İlk etapta büyük holdinglerin (özellikle bankaların) talepleri yerine getirilirken yüksek faiz politikasından vazgeçilmesiyle de tekelci sermayenin diğer kesimlerinin talepleri göz önüne alınmaktadır. Öte yandan, 1983'de büyük toprak sahiplerine verilen kredilerin de artırılması düşünülmekte, toprak reformu tasarısı toprak ağalarının istekleri doğrultusunda düzenlenmektedir. (1983'de toprak sahiplerine verilmesi programlanan krediler 625 milyara çıkarıldı.)

Sonuçta cunta yönetimi halkımıza, devrimcilere karşı azgın faşist terörün uygulandığı, oligarşi ve emperyalist tekeller lehine uygulanan program gereği büyük holdinglerin kârlarının yükseldiği, halkın giderek yoksullaştığı, işsizliğin, enflasyonun arttığı, halkın alım gücünün düştüğü, fiyatların yükseldiği, ücretlerin dondurulduğu bir dönem olmuştur. Bütün ekonomik reçetelere ve cuntanın kendi programını adım adım tatbik etmesine karşın, ekonomik ve sosyal bunalım önlenemediği gibi daha da derinleşmiştir. Bunun sonucu olarak oligarşi içi çatışmalar da ön plana çıkmış, bir yandan cunta faşist terörle sindirdiği halk kitlelerine "siyasi istikrar" görüntüsü verirken, diğer yandan da egemen sömürücü sınıflar birbirleriyle dalaşmaya devam etmiştir. Cuntanın (ve gelecekte sivil görünümlü cuntanın) amacı, faşist terör ve otorite ile milli krizin bu derinleşen koşullarında, halkın tepkilerini bastırmak, kontrol altında tutmak, devrimci mücadelenin gelişmesini önleyecek "siyasi istikrar" görüntüsünü devam ettirmektir..Ülke içinde ancak bu yolla oligarşinin çıkarları korunurken, diğer yandan da Ortadoğu'da ABD'nin politikasına hizmet edilebilir.

SİYASİ MÜCADELE KİTLELERİN TALEPLERİNİ YANSITMALIDIR

DY'den ayrılmamızdan sonra hareketimizin sınıflar savaşı içerisinde teori ve pratiği ile adım adım geliştiği ve objektif bir olgu haline geldiği herkesin kabul ettiği bir gerçektir. Buna karşın, hareketimizin baskı koşullarında örgütlenme zorunluluğu ite başbaşa kalması ve içerisinden çıktığı ideolojik platformun yer yer etkilerini taşıması nedeniyle, baskı ve terör koşullarının süratle arttığı açık faşizme gidiş sürecinde, her şart altında mücadeleyi kesintisiz sürdürecek, yediği ağır darbelere rağmen sarsılmayacak, faşizme karşı savaşı süratle

her alanda yükseltip halk kitlelerini mücadeleye katıcı bir siyasi mücadele hattını izleyecek, **sağlam, oturmuş bir yeraltı örgütlenmesini** hayata geçiremediğini belirtmeliyiz.

Kendiliğindenci gelişim sürecinde, THKP-C potansiyeli gençlik kesiminde yoğunlaştı. Bu potansiyelin mücadele platformuna kanalize edilmesiyle birlikte eksik-zaaflı da olsa gençlik kesiminden başlayan ve giderek tüm halk tabakalarını saran anti-faşist mücadele çizgisi kitlesel bir özellik kazandı. Ancak kitlelerin çok yönlü mücadelesini kendiliğindenci sürecin örgüt biçimleri kaldıramadı ve kitlelerin düzene karşı tepkilerinin değerlendirilememesi durumu gündeme geldi.

Bizler açısından (1974 sonrası) THKP-C potansiyeline müdahale edişimiz zorunlu bir durumdur. Bu müdahale THKP-C'nin kafamızda şekillenişine ve bu doğrultuda verilen ideolojik mücadele ve pratiğe bağlı olarak ilkel, dogmatik ve el yordamıyla yolumuzu bulma diyebileceğimiz bir çizgide gelişiyordu. Kitle önderleri deneyimsiz, bilgi birikimlerinden yoksun ama THKP-C potansiyeline müdahale etmek zorunluluğu gibi tarihi bir görevle karşı karşıyaydılar. Ya inkarcılık batağına saplanıp kitleleri PDA çizgisine teslim edecektik ya da parti, örgüt, ideolojik mücadele ve sürece müdahale biçimlerini ve hatta önderliği bizzat hayatın içinde öğrenerek, ağır ağır da olsa ilerleyecek, THKP-C nin muhteva olarak kavrandığı ve bu doğrultuda geleneksel oportünizme ve revizyonizme set çekilip ideolojik berraklığın sağlandığı, Marksist-Leninist bir ideolojik çizgiye ve örgütlenmeye ulaşacaktık.

Bu dönemde, daha sonradan THKP-C kökenli gruplar arasında sağ ve sol uç olarak iki sapmayı belirgin bir biçimde temsil edecek akımlar da ortaya çıkmışlardır. Bunlardan ilki, yurtdışı Acil hareketidir. Bu hareket pratikten tamamen kopuktur ve daha var olmadan kendi içlerinde parçalanıp sonradan Eylem Birliği, Acil, HDÖ vb. gibi birçok gruba ayrılacaklardır. MLSPB de aynı kesim içindedir. Bu gruplar kendilerini bir hareket olarak vasıflandırmalarına rağmen, çıkış tarihinden itibaren ele alırsak -bir bütün olarak parti çizgisini abese vardırırcasına mekanikleştirmeleri, silahlı mücadele ve silahlı propagandayı (PASS'yi) revizyonizmin anladığı biçimde kavrayıp PASS çizgisini sadece düşük seviyeli birkaç silahlı eylem olarak görmeleri, örgüt ve PASS'yi bu eylemleri yapan kişiler ve bu kişilerin hareket biçimi olarak kavramaları nedeniyle- kitleleri örgütleyen ve geliştiren bir mücadele perspektifine hiçbir zaman sahip olamamışlar ve giderek uzun yıllar geçmesine rağmen, adeta THKP-C nin olumsuz bir deneyi olmuşlardır.

DY ise THKP-C nin değil, farklı yeni bir ideolojinin yaratılması ve örgütlenmesinin peşinde olduğundan, hareketin örgütlenmesini ya da başka bir deyişle emekçi halk kitlelerine önderlik edecek örgüt yapısının oluşmasını -çekirdeğini sağlayacak kadro birikimine sahip olduğu halde, yeni ideolojinin politik taktikleri sonucu buna başvurmamış, aksine uzun bir süreçte gelişen pratik içerisinde "ideolojik mücadele" diyerek adım adım yeni ideolojinin algılanması

için mücadeleyi bilinçli olarak kendiliğindenciliğe terk etmiştir- hep engellemiştir. Bu duruma karşı çıkanlar ise tasfiye edilerek oportünizmin ideolojik berraklık kazanması hızlandırılmış ve DY oportünizminin ideolojik şekillenmesi THKP-C'nin tasfiye edilmesiyle tamamlanmaya çalışılmıştır. DY, objektif olarak ideolojik gerekçesiyle- sürekli örgütsel tasfiyeyi savunmuş ve bunun gereği olarak devrimci mücadeleyi kendiliğindenciliğe terk etmiştir. Siyasi mücadelenin örgütlenmesi ve hayata geçirilmesi hiçbir zaman DY'nin sorunu olmamıştır.

Hareketimizin birçok önder insanı işte bu süreçte yetişmiş ve hareketimiz de böyle bir ortamda gelişmiştir. Devrimci Gençlik ve DY üzerinde bizlerin oluşturduğu baskı sonucu, DY birçok temel konuda geri adım atmış, geri adım atmadıklarında ise bekleyerek en uygun ortamı kollamıştır. Devrimci Gençlik ve DY ile ilişkiler sürecinde aradaki ilişki hiçbir zaman örgütlü bir ilişki olmamıştır.

Kitlelerin örgütlenmesi, anti-faşist mücadele, partinin oluşturulması gibi temel konular hiçbir zaman DG ve DY'nin sorunu olmamıştır. Bunlar hep geleceği meçhul, belirsiz sorular olarak kalmıştır. DY bu süreçteki prestijini ise çeşitli-bölgelerde ve alanlarda THKP'ye inanmış önder militanların kendi çabalarıyla yürüttükleri mücadeleye borçludur.

MLSPB. Acil, HDÖ, EB gibi fokocu anlayış içerisinde olan örgütlerin THKP'yi anlamayan, karikatürize eden politik taktikleri ve programdan yoksun, mekanik, kitleleri örgütlemekten uzak siyasi anlayışları ile örgütü-partiyi tasfiye eden, THKP-C çizgisini savunan potansiyele yeni bir ideolojiyi şırınga etmeye çalışan, mücadeleyi kendiliğindenciliğe terk eden DY'nin sağ oportünist çizgisinin bir noktada birleşerek parti çizgisini tasfiyeye yöneldiğini söylemek hiç ele yanlış olmaz.

Biz baştan beri THKP-C potansiyelinin yoğunlaştığı kesim olarak gençlik hareketi içerisindeydik. Ve bu potansiyelin mücadeleye kanalize edilmesi ve örgütlenmesi görevini yadsıyamazdık. Ki, o günkü koşullarda (1974-75) gençlik kitlesinin ekonomik-demokratik mücadelesini reddetmek kitlelerin mücadelesini reddetmekle özdeşti.

Bize deniliyor ki, "O dönemde asıl olması gereken yetersiz ve eksik de olsa dar bir yapı (yani foko) ile silahlı bir çizgi izlemekti." Bizce bu anlayış pratikten, örgütten, Marksist-Leninist mücadele anlayışından ve siyasi mücadeleden hiçbir şey anlamayan, partiyi bir foko ocağına, siyasi mücadeleyi ise birkaç bombalama ve kamulaştırma eylemine indirgeyen yanlış bir anlayışın ürünüdür. O dönemde birçoklarının yaptığı gibi pekala biz de böyle şeyler yapabilirdik. Ama bu tür yapılar ve onların zaman zaman yaptıkları eylemlerle bir yere varılamazdı. Bu, örgütün ne olduğunu bilmeyen birkaç kişinin ortak ideolojinin dışında başka etkenlerle bir araya gelmesi ve her gün bölünüp parçalanan örgütçükler dizisinin oluşmasının zeminini hazırlayacak bir adım olmaktan öteye gidemezdi. Nitekim bir MLSPB, bir HDÖ bundan farklı olmamıştır. Bunlara

göre örgüt 3-5 kişinin bir araya gelmesidir. İdeoloji vardır, yapılması gereken pratik adım atmaktır. Böyle olunca da, her canı sıkılan gayri memnun, kendi hareketinden ayrılan 4-5 kişi de olsa, kendine bir isim bularak -sözümona "silahlı propaganda" da yaparak- siyasi platformda yer almaya çalışmıştır. Böylece örgüt ve siyasi hareket dejenerasyonu başlamış ve THKP-C karikatürize edilmiştir.

Bunları söylerken bizim partiyi ve örgütü idealleştirdiğimiz akla gelmemelidir. Bizim anlatmak istediğimiz, parti, örgüt ve mücadele biçimlerinden habersiz bir topluluğun, kendisini, hakkı olmadığı halde halk kitlelerine ve devrimcilere lanse edemeyeceğidir. Aksi halde, bir dizi zaaf ile teorik keşmekeştik ve kitleleri örgütlemekten uzak birçok örgütün ortaya çıkması kaçınılmaz son olacaktır.

Hareketimizin elemanları, sağ ve sol sapmanın THKP-C potansiyelini kendi potasında toplama sürecinde kitlesel özellik gösteren DG ve DY hareketi içerisinde yer almıştır. Bu durum, yukarıda da belirttiğimiz gibi, DG ve DY'nin örgütlenme ve mücadele biçimleri ve siyasi mücadele konusunda net bir anlayışının bulunmaması ve her şeyden önce örgütlü bir yapının olmayışı sonucudur. Bu da bizlerin ve birçok bölgenin teorik kavrayışı doğrultusunda bir pratiği hayata geçirmesini beraberinde getirmiştir. Yer yer etkilenme olsa da, bu süreçte bizler, pratik ve teorik olarak DG ve DY üzerinde baskı unsuru olarak onun daha sağa kaymasını engellemiş olduk.

Sol sapmanın kitle mücadelesinden kopuk kendiliğinden silahlı çizgisi ile sağ sapmanın kitlelerin kendiliğindenci mücadelesini öne çıkaran çizgisi, bizlerin THKP-C'yi öğrenme-kavrama süreciyle beraber gelişmiş ve bu süreç DS hareketinin oluşum sürecini de karakterize etmiştir. Hareketimiz, çıkışımızdan itibaren, partileşme sürecini iradi ve hızlı bir tarzda, sürecin koşullarına uygun olarak aşabilmek için önüne tutarlı bir program koymasına karşın, bu programın gereklerini hayata geçirmede engeller ve olumsuzluklarla karşılaşmıştır. Partileşme sürecinde kadrolaşmanın temel olgu olduğu belirtilmesine rağmen, bu olgunun siyasi mücadele ile ilintisi açık ve net aydınlatılamadığından gerek sol, gerekse de sempatizanlarımız tarafından yer yer yanlış anlaşılma durumunda olduk.

Biz her zaman, partileşme sürecindeki bir hareketin mücadelesi ile partinin mücadelesinin ve siyasi hattının farklı olması gerektiğini savunduk. Daha önce de belirttiğimiz gibi, **siyasi bir örgütün varlık şartı ancak siyasi mücadele ile mümkündür.** Aksi halde, örgüt kendi kendisini yadsımış olur. Bizim değinmek istediğimiz, PASS-SP ve parti olgusunun birkaç düşük seviyede silahlı hareketle dondurulması ve karikatürize edilmesidir. Tartıştığımız konunun özü, partisiz bir hareketin iktidar alternatifi olamayacağıdır. Çünkü **biz iktidardan sadece politik iktidarın ele geçirilmesini anlamıyoruz. Bu yüzden partiden, iktidarı ele alıp anti-emperyalist, anti-oligarşik halk devrimini kesintisiz devrim stratejisi** ile **sınıfsız topluma kadar götürebilen bir yapıyı,**

Marksist-Leninist teoriyle donanmış, kitlelere her şart altında önderlik edebilecek ve sosyal dönüşümleri sağlayabilecek bir örgütü anlıyoruz. Denilebilir ki. "Parti olmayıp da iktidarı ele alan örgüt yok mudur, partisiz iktidar olunamaz mı?" Evet, bugün dünyada siyasal mücadele veren ve kendisine parti dememekle birlikte, yanlış parti anlayışlarına sahip veya mücadeleyi "sınıfsız bir toplum" nihai amacına yönelik olarak değil de -sübjektif olmasa da objektif olarak - "ulusal" bir platformda sürükleyen birçok hareket vardır. Ve bunların iktidarı aldıkları görülüyor. Ama bu örgütlerin temel özellikleri, ulusal kurtuluş temel hedefine yönelik olmaları ve askeri örgütlenme nitelikleridir. Bu hareketlerin sosyal dönüşümleri sağlamaları güç olasılıktır. Biz bir ulusal devrimden değil, komünizme varacak bir devrimi göğüsleyen partiden bahsediyoruz. Bizim anladığımız "komünist partisi" budur.

Partiyi oluşturma sürecindeki asgari örgütlü bir hareket, kendi stratejik çizgisi perspektifinde mücadele etmek zorundadır. Bu mücadelenin şeklini içinde bulunulan objektif koşullar tayin eder. Ve bu süreçteki bir hareketin, şartlar karşısındaki iradiliği partiye nazaran geri ve zayıftır. Tüm bunlara rağmen **devrimci bir hareket, yeterli sübjektif koşullara sahip olmamasına rağmen, kendi boyutunun üstünde bir mücadele çizgisi ortaya koymak zorunluluğuyla baş başa kalabilir.** Burada önemli olan genel devrimci hareketin çıkarlarıdır. Örneğin, THKP'nin Kızıldere hareketi böylesi bir olaydır.

Devrimci bir hareket, partileşme sürecinde PASS'yi hayata geçirme durumunda olmasa bile, bu bakış açısıyla hareket eder. Yani anti-emperyalist, anti-faşist mücadeleyi bu bakış açısıyla ele alarak kadrolaşma sürecini tamamlamaya çalışır. Zaten her siyasi çizgi kendi perspektifini uygular. Bu süreçteki mücadele biçimleri genel bakış açısının tezahürleri olmakla birlikte, stratejik çizginin -PASS'nin- bizzat uygulanması değildir. Çünkü PASS çizgisinin diyalektik bir bütün olarak hayata uygulanabilmesi, parti gibi bir uzman organlar bütünlüğünün birbirine uyum içinde hareketini gerektirir. SP-PASS, öncü savaşı ve parti olguları birbirinden bağımsız düşünülemez.

Sol sapmanın temsilcileri 1975'li yıllardan günümüze dek örgütlü olduklarını, parti ilkeleriyle çalışıp PASS çizgisini hayata geçirdiklerini, öncü savaşı-SP yaptıklarını iddia ederek gelmişlerdir. Proletarya partisinin mücadele çizgisi olan PASS (yani bir bütün olarak ekonomik-demokratik, ideolojik ve politik mücadele) ülkemizde ilk olarak 1970'li yıllarda THKP-C tarafından hayata geçirilmiş ve THKP-C emekçi halk kitleleri ve sol için yeni bir dönemin başlatıcısı olmuştur. Bu çizginin hayata geçirilmesiyle, Türkiye solunda elli yıllık geleneksel pasifizmin ve egemen güçlerin icazeti aşılarak silahlı halk alternatifi kısa sürede ortaya konmuş, izlenecek devrimci çizginin ana hatları belirlenmiştir. Kısa sürede geniş bir potansiyel yaratılmış ve bu potansiyel Türkiye devrimci hareketinin ana kaynağı olmuştur.

THKP-C hareketi, Kızıldere operasyonuyla hem fiziki olarak yok oldu, hem de önder kadrolarını kaybetti. Kalanlar ise hareketin bittiği psikolojisiyle

yeni arayışlar içerisine girdiler. Bu unsurlar, THKP-C çizgisini tasfiye hazırlığıyla yoğun devrimci potansiyeli kendiliğindenciliğe bırakarak, devrimci örgütlenmeyi yeni bir kaos, ayrışma dönemine terk ettiler. Ancak gençlik kesiminde yoğunlaşan devrimci potansiyel, mücadele içerisinde zorunlu olarak kendi önderlerini yarattı ve bu önderler ideolojik mücadeleyi hızlandırarak THKP-C çizgisini her şart altında korumaya çalıştılar. THKP-C'yi ÇKP'nin oportünist çizgisine çekmek isteyenlere, THKP-C'nin sağ oportünist yorumcusu DY'ye ve "sol" yorumcusu Acil gibi hareketlere karşı, öğrenme-öğretrrje-eleştiri perspektifinden hareketle sürdürülen ideolojik mücadele yanında, faşizme karşı kitlelerin can güvenliğini sağlama, kitlelerin ekpYıomik-demokratik mücadelesini yönlendirme ve onları yer yer siyasi iktidar üzerinde baskı unsuru olma doğrultusunda yönlendirme çabası kesintisiz olarak sürdürüldü. Bu mücadele sürecinde parti çizgisinin günümüz koşularında -örgütlenme sürecinde- nasıl uygulanacağı, nereden ve nasıl başlanacağı, yani izlenecek program ve bunu hayata geçirecek asgari kadroların yaratılması sağlandı.

1974-75 yıllarında parti çizgisini (PASS) hayata geçiremeyen - o günkü objektif ve sübjektif durumumuza uygun mücadele hattı izleyen- bizleri revizyonizmle suçlayan "sol" sapma, partinin ideolojik şekillenmesini ve profesyonel kadrolaşmayı -ve buna bağlı organlaşmayı- yadsıyan bir anlayışla, kitlelerin ekonomik-demokratik ve siyasi taleplerini günün koşullarına uygun tespit edecek taktik ve programdan yoksun olarak PASS ile ilgisi olmayan bir silahlı mücadeleyi hayata geçirmeye çalıştı. Bu örgütlerin mücadeleye nereden ve nasıl başlanacağı, parti çizgisi, kitle çizgisi, günün değişen koşullarında silahlı mücadelenin alacağı taktik biçimler. '75'li yılların '71'den farklılığı ve parti ideolojisi konularında net ve doğru bir görüşe sahip olamamaları ve bu konuların kafalarında açık olmaması sonucu, izledikleri pratiğin kitleleri örgütlemesi, faşizmin oyunlarını bozması beklenemezdi ve silahlı savaşın giderek gelişmesi sözkonusu olamazdı. Keskin birçok deyişe rağmen, yaptıkları dar bir çerçevede kalan belli bir programdan yoksun anti-faşist (MHP'ye karşı) eylemler ve bir-iki anti-Amerikan eylem olmuştur. Bunun günün koşullarında ne denli etkili olduğu tartışılır. Çünkü bu hareketlerin içinde bulunulan koşullarda halk kitlelerinin öne çıkan çelişkilerini tespit etmek ve bu çelişkilerin çözümü için program ve taktikler belirlemek diye bir sorunları olmamıştır. Devlete ve emperyalizme karşı mücadele kaba ve ilkel bir bakışla ele alınmış -aslında bunun gereklerini de yapmamışlardır- dolayısıyla kitlelerin taleplerini yansıtmayan, doğru taktiklerden ve iç bütünlükten yoksun bir mücadele hattı izlenmiştir. Bu yüzden de hiçbir zaman bir kitle hareketi hüviyeti kazanamamışlardır.

1975'li yıllardan sonra halk kitlelerinin ön plana çıkan çelişkisi can güvenliği sorunuydu. Sivil faşistlerin saldırıları karşısında PASS çizgisini hayata geçirebilecek (ya da geçiren) güçte olduğunu iddia eden bir siyasi hareketin sahip olması gereken program, sivil faşist hareketle oligarşi ve emperyalizmin

bağlantılarını, faşist örgütlerin işbirlikçi tekellerin, büyük toprak sahiplerinin ve emperyalizmin uzantısı örgütler olduğunu, MHP'nin oligarşinin programının bir parçası olarak siyasi arenada yer aldığını ortaya koymalı ve oligarşinin sınıflarüstü, anti-MHP demagojisini geçersiz kılıp, kitlelerin anti-MHP bilincini aşarak anti-devlet bilinci almalarını sağlamalı ve bu doğrultuda halkın örgütlenmesini yaratacak bir perspektifte ve zenginlikte olmalıydı. **SP verdiklerini, PASS'yi hayata geçirdiklerini söyleyenlerin böylesi bir programa sahip olmadıkları açıktır. Onlar SP'nin ne olduğunu ve hangi sonucu yaratmak istediğini ortaya koymak, kitlelerin özgül çelişkilerini tespit etmek gibi bir çaba içine girmemişlerdir. Ve bu siyasi hareketler, 6-7 yıl gibi bir süre içinde THKP-C çizgisi ve onun pratiğiyle ilişkisi olmayan sol bir çizgiyi savunmalarına rağmen, sağ bir pratiğin uygulayıcıları olmuşlardır. Cunta ile birlikte ağır darbeler yemişler ve varlıkları fokocu pratik anlamında bile kalmamıştır.**

Gelinen noktada bu hareketlerin temsilcileri ve kadroları mutlaka durup düşünmek zorundadır. "Yıllarca PASS çizgisini, SP'yi gerçekten hayata geçirebildik mi? THKP çizgisini gerçekten uygulayabildik mi? SP dediğimiz eylemler hangi programın ürünüydü? Kendimizi çok illegal, başkalarını çok legal -adeta 'dernek' türünden örgütlenmelere sahip- diye nitelediğimiz halde nasıl oldu da bu hale geldik? vb. vb."... Bunlar gibi dizilerce soruyu kendi kendilerine sormak ve yanıt aramak durumundadırlar. (*)

THKP-C çizgisinin sağ yorumcusu ve Türkiye solunda yaşanan olumsuzlukların temel sorumlularından biri olan DY'nin ise -12 Eylül öncesindeki tüm keskin pozları, ittifak tanımaz küçük burjuva böbürlenmeleri, başkalarına siyaset yaptırmamada ifadesini bulan saldırgan tavırları hatırlansın- faşist cunta ile birlikte tüm haşmetinin bir gösteriden ibaret olduğu açık ve net ortaya çıkmıştır. DY, kitlelerin mücadelesini kendiliğindenciliğe terk etmesi yanında, devrimcilerin MHP'lilere karşı can güvenliği temelinde ve savunma çizgisindeki eylemlerini "iç savaş", "halkın saflaşması" olarak değerlendirmiş ve temel tezlerini bu tespitlere dayandırarak geliştirmiş ve sağ

(*)12 Eylül öncesi örgütlenme ve mücadeleyi anti-MHP olarak nitelemenin başka bir anlama gelmediği açıktır. Ve eğer bu mücadele çizgisiyle devletin sınıflarüstü olduğu politikasına hizmet edilmiş, MHP'nin gerçek yüzü açığa çıkarılamamışsa, DY de 12 Eylül öncesi oligarşinin çizdiği sınırlar içerisinde mücadele ettiği için belli oranlarda emperyalizmin oyununa gelmiş demektir.

O hiç kimseyi beğenmeyen, siyasetlere karşı zorbalığı ve çirkin saldırıları ilke edinmiş DY, bugün 12 Eylül öncesinin önemli zaaflanndan biri olarak solun birbiriyle rekabet etmesini ve sol içi çatışmaları görmektedir. (Cephe bildirileri, Devrimci işçi) DY önderleri başını önüne koyup 12 Eylül öncesi süreci samimi olarak eleştiriye tabi tutsaydı, sol içi çatışmaların asıl kaynağının kendileri ve cephe ortakları PKK olduğunu açıkça görürlerdi. Bunu görmek de yetmez, sorunun maddi temelleri ortaya konmalıdır. Neden tüm siyasetlere saldırılmış, siyaset yaptırılmamış, her türlü entrika ve cambazlık ilke haline getirilmişti? Kitleler neden aldatılıyordu? Kendi dışındakilerin yürüttüğü mücadele neden kabul edilmek istenmiyordu?

çizgisini netleştirmiştir. DY'nin bu tespitlerinin sonucu olarak ortaya çıkan devrim, örgütlenme ve çalışma anlayışının THKP-C düşüncesiyle ve Türkiye realitesiyle ilgisi olmadığını 12 Eylül öncesi ortaya koymuştuk. Buna rağmen, 12 Eylül sonrası ortaya çıkan durumun ışığında, özet olarak da olsa, duruma tekrar bakmakta fayda var.

Sınırlı yazılı belgelerde görebildiğimiz kadarıyla, DY 12 Eylül öncesi mücadelenin devlete karşı mücadele ve örgütlenme olmadığını, sadece MHP'lilere karşı olduğunu ve kendilerinin yürüttüğü mücadele ve örgütlenmenin bu doğrultuda gerçekleştiğini itiraf etmektedir. (1 ve 2 nolu cephe bildirileri, Devrimci İşçi dergileri). Bu tespitlerinde samimi iseler, bizim 12 Eylül öncesi, iç savaş, kitlelerin kendiliğinden saflaşması ve bu anlayışın sonucu olarak ortaya çıkan başlangıçta geniş kitlesel parti oluşturma anlayışı, Direniş Komiteleri (halk iktidarının nüveleri), kurtarılmış bölgeler gibi DY'nin adeta varlık şartı olan düşünce ve stratejik tespitlerine yönelik olarak ortaya koyduğumuz ve haklılığı zaman içinde kanıtlanan eleştirilerimizi artık kabul etmeleri gerekir. (*)

Diğer yandan, sol sapma grupların birçoğu örgütsel varlıklarını yitirmiş ve artık bir halk potansiyeline de sahip değillerdir.

DY'yi iç savaş değerlendirmesine götüren olaylar, sivil faşistlerin halka saldırması ve bunun karşısında devrimcilerin faşistlere karşı savunma çizgisindeki caydırıcı alternatif mücadelesidir. Oligarşi özellikle böl-yönet politikasının gereği Alevi-ilerici kesimi sivil faşist terörün saldırı alanı yaparken, daha yoğun, daha geniş bir kesimi oluşturan Sünni halkın desteğini almayı amaçlamıştır. İşte oligarşinin bu politikası sonucu, Anadolu'da ve gecekondu kesimlerinde ve hemen her yerde, Alevi halk kesimleri yoğun faşist saldırılarla karşı karşıya kaldığından -CHP gibi "sol" gözüken burjuva partileri de onlara sahip çıkmayınca- kendi can güvenlikleri için devrimcilerle birlik olmuşlardır. DY'nin teorik gıdasını sağlayan bu nesnel durumdur. DY buradan hareketle, devrimci kadrolarla faşist milislerin savaşını iç savaş olarak tanımlayarak halkın saflaşması teorilerini oluşturmuş, anti-MHP kitleleri devlet aleyhtarı gördüğünden "halk iktidarının nüveleri" olarak direniş komitelerini hayata geçirmeye çalışmıştır. Tabii bu komiteler hiçbir yerde tarif ettikleri anlamda gerçekleşmemiş, sadece kendi kadrolarının oluşturdukları birer komite olmaktan öteye gitmemiştir. DY'nin bugünkü tespitlerinden hareket ederek, onun 12 Eylül öncesi, **iktidarı almak için örgütlenen ve mücadele eden bir hareket değil, sadece MHP'ye karşı kitlelerin can güvenliği noktasında gösterdiği tepkileri örgütlemeye** çalışan **-bu anlamda kendiliğindenciliğe tapan- bir anti-MHP hareketi** olduğunu **söyleyebiliriz.**

DY'ye sormak gerekiyor: Çok doğru (!) olarak tespit edilen **"iç savaş'ın cepheleri ve devrimci taraftarları neredeler şimdi? Hangi savaş cephele-**

(*)Devrimcilerin faşizmi yargılayacağı ve halka hesap vereceği mahkeme kürsülerinde DY "gerçek" durumunu açıklamaktadır.

rinde savaşarak yenildiler? Halk iktidarının organları -nüveleri- olan Direniş Komiteleri, saflaşan kitleler nerede? Cuntayla beraber keşfettiğiniz "Tek bir siyasi hareket devrim yapamaz, devrim için örgütlenmek gerek." tespitlerine varmanızı hangi olgular sağladı? 12 Eylül öncesi kendini Türkiye solunun "bel direği" olarak gören ve göstermeye çalışan DY, bugün güçsüz olduğunu nasıl anladı? Evet, DY'nin 12 Eylül öncesi tüm stratejik tespitleri pratikte ifas etmiştir. Ve DY bunun sonucu olarak, sağ bir tepkisellikte yeni arayışlar içerisine girmiştir. Bugün bir yandan geçmişi inkar ederken, diğer yandan kendi yanlışlarının temelini aramaya yanaşmadığından hareketsizlik içinde beklemektedir. DY'nin izlediği strateji kitlelerin mücadelelerinin egemen güçlerin ekonomik ve politik krizinin kendiliğinden derinleşmesiyle yeniden gelişmesini beklemedir. "Güç biriktirme"den, "örgütlenme"den söz edip ardından "Tepkisel birkaç eylemle bir şey olmaz." vs. demek, cunta döneminde mücadeleyi reddetmek, hareketsizliği, teslimiyeti savunmaktır. DY'nin 12 Eylül sonrası nasıl bir çizgiyi savunduğu henüz bilinmemektedir. Ama görünen köy kılavuz istemez. "Cephe" olgusu(*), geçmişe bakış, bugünkü hareketsizlik, "güç biriktirme" vs. tespitleri DY'nin giderek silahlı mücadele çizgisinin klasik sağ yorumcularının başında yer alacağını ortaya koyuyor.

Sol sapmanın "Devlete karşı mücadele ediyoruz ve SP'yi hayata geçiriyoruz." demesine karşın, kitlelerin çelişkilerini doğru olarak ele almadığı ve doğru bir program ile örgütlenmeye sahip olmadığı, sağ sapmanın da (DY'nin bugünkü tespitlerinin kanıtladığı gibi) iktidara yönelik bir siyasi mücadele ve örgütlenmesinden bahsedilemeyeceği, kendiliğinden mücadeleyi iktidar savaşı olarak gördüğü kanıtlanmıştır. Bugün sol sapmanın devlete karşı mücadelesinin ne olup olmadığı açıklığa kavuştuğu gibi, sağ sapmanın da iç savaş vs. tespitlerinin ayakları havada, ülke gerçeklerinden uzak tespitler olduğu, halk kitlelerinin mücadelesini kendiliğindenciliğe terk etmekten başka bir anlama gelmediği artık anlaşılmıştır. Her iki sapmanın mücadele çizgisinin PASS anlayışıyla bir ilgisi yoktur.

Halk kitlelerinin mücadelesini yükseltmeyen ve örgütü iktidar alternatifi bir güç haline getirmeye çalışmayan, kitlelerin özgül çelişkilerinden hareketle onları politize etmeyen, halk kitleleri lehine siyasi sonuçlar yaratmayan bir siyasi mücadele anlayışı kabul edilemez. Hareketimiz içinde bulunduğu partileşme-kadrolaşma sürecinde kitlelerin ekonomik-demokratik, ideolojik mücadelesini günün koşullarına uygun taktiklerle yürütmek ve mücadeleyi PASS düşüncesiyle ele almak zorundadır. Devrimci Sol'un ortaya çıkışından bugüne kadarki pratiği böyle olmasına rağmen, oportünizmin bu konuyu bulandırması yüzünden konu daha net olarak açıklığa kavuşturulmalıdır. Partileşme sürecindeki bir hareket iktidar alternatifi bir hareket değildir ama iktidar alternatifi olacak bir hareket ülkemiz koşullarında PASS mantığı ile hareket etmek zorundadır.

Biz, ne sol oportünizmin yaptığı gibi partisiz iktidar alternatifi olduğumuzu

---

(*)Yanlış cephe anlayışlarını ayrı bir yazımızda ele alacağız.

ileri sürebilir ve PASS'yi, SP'yi hayata geçirebiliriz, ne de sağ sapmanın siyasi mücadeleyi reddeden anlayışını savunabiliriz. **Bizim anlayışımız PASS mantığıyla mücadeleye bakmaktır ve bu bakış açısına uygun hedeflere yönelerek kitlelerin savaşını yükseltmektir. Kitleleri örgütleyen ve kadroları yetkinleştiren bir mücadele çizgisi buradan geçer.**

Faşist cunta koşullarında, egemen sınıflar arasındaki çelişkiler giderek keskinleşmiş, "gadre" uğrayan birçok sınıfın -katmanların- faşist yönetimle olan çelişkileri derinleşmiştir. Bugün halk sınıf ve tabakalarının, ekonomik-demokratik ve siyasi talepleri uğruna mücadelesini yönlendirmek, devrimci hareketler önünde duran önemli bir görevdir.

Bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm talepleri çerçevesinde emperyalizm ve oligarşi ile çelişkisi olan tüm sınıf ve katmanları, mücadele içerisinde baş çelişki etrafında birleştiren, devrimci şiddet temelinde çok yönlü bir siyasi mücadele çizgisi hayata geçirilmelidir. Siyasi mücadelenin hedefleri cuntaya karşı olan çeşitli kesimlerin dışında olmalıdır. Bu anlamda mücadelenin hedefleri daralmış, bağımsızlık ve demokrasi güçlerinin birlik zemini 12 Eylül öncesinden daha da genişlemiştir.

HAREKETİMİZİN GELİŞİMİ VE ZAAFLARI

Hareketimizin DY'nin tasfiyeciliği ile oluşmaya başladığı sürece şöyle bir göz attığımızda, solun belirgin bir biçimde küçük burjuva zaaf ve davranışlar içinde olduğu ve bu durumun şu ya da bu ölçüde devrimci hareketler üzerinde etkili olduğu göze çarpacaktır. 1978 sonraları, 1979 başları egemen güçler açısından ekonomik ve politik krizin alabildiğine derinleştiği, sivil faşistlerin devlet güçlerinin desteğinde halk kitlelerine saldırdığı, faşist terörün kitlelerin can güvenliğini ortadan kaldırdığı, devrimci örgütlü güçlerle faşist güçler arasında yoğun bir çatışmanın yaşandığı bir dönemdir. Egemen güçler yönetememektedirler. Düzen partileri kendi sınıf çıkarları gereği uzlaşmamakta ve koalisyon hükümetleri birbirini takip etmektedir. Türkiye ekonomisi bu yıllarda tarihinin en bunalımlı ve istikrarsız bir dönemini yaşamaktadır. İşsizlik, yaşam zorlukları ve pahalılığın yanında en önemlisi can güvenliği yoktur artık. Mahalleler, öğretim kurumları, fabrikalar yer yer faşist güçler tarafından işgal edilmektedir.

Bu koşullarda siyasi hareketlerin örgüt ve çalışma tarzları bu sürece uygun olmak zorundaydı. Faşist saldırıları etkisiz hale getirmek, faşistleri caydırmak, kitlelerin anti-faşist potansiyelini siyasallaştıracak örgütsel bütünlüğe varmak, proletaryanın siyasi partisini yaratmak; hepsi bu süreçte gerçekleştirilmek zorundaydı. Faşist işgalleri kırmak, yerleşim alanlarının faşist işgal altına girmesini önlemek ve bu siyasi pratik içerisinde örgütlenmeyi adım adım tamamlayarak iktidar alternatifi olmak, sürecin önümüze koyduğu temel görevdi. Bu görevden kaçılamazdı. Sivil faşist teröre ve giderek devlet terörüne karşı devrimci şiddetle karşı çıkmayı yadsımak, sınıf mücadelesini reddetmek, kitlelerin taleplerinin çözümünü kendiliğindenciliğe bırakmaktı. Nitekim bu görevden kaçanlar ya birer bi-

rer kitlelerden tecrit olmuş, ya da "zorunlu" olarak yer yer bu savaşa -zevahiri kurtarma anlamında da olsa- girmeye çalışmışlardır. Hareketimiz egemen güçlerin halkımıza topyekün bir saldırıya geçtiği, solun kendi arasında kör dövüşüne tutuştuğu ve gerçeklerden uzak kitleler edebiyatını ağzından düşürmediği, Marksizm-Leninizm adına yeni keşiflerde bulunmaktan, kendilerini ve kitleleri yanıltmaktan başka anlamı olmayan laf ebeliği yaptığı koşullarda, ortaya çıkışından itibaren faşizme karşı nasıl bir örgütlenme ve mücadele hattı izleneceğini, pratik tavrın ne olması gerektiğini ve bulunduğu örgütlenme sürecini (partileşme) nasıl aşacağını -eksikleri olsa da- Türkiye kamuoyuna ilan etmiş, teoriyi "laf yığını olmaktan çıkarıp onu pratiğin hizmetine nasıl sokacağını açık ve net bir şekilde ortaya koymuştur. Ve bu doğrultuda sivil faşistlere ve devlet terörüne karşı devrimci şiddet temelindeki mücadeleyi geliştirerek kadrolaşmayı tamamlamaya ve kitlelerin ekonomik-demokratik, siyasi mücadelesini örgütlemeye çalışmıştır. Örgütlenmenin kat ettiği mesafeyle orantılı olarak mücadelenin ivmesi de yükselmiş ve Türkiye halklarının kurtuluş umudu, halkın bağrında filizlenmeye başlamıştır.

Bir siyasi örgüt hata ve zaaflarını gerçek anlamda ortaya koyabilmeli, yapılan hatalardan ders çıkarıp geleceğin mücadelesini doğru bir rotaya oturtâbilmelidir. Sorunun maddi temellerini bulabildiğimiz ve bunları ortadan kaldırabildiğimiz oranda hata ve zaafları giderebilir, aşabiliriz. Bunu yapmayanların, yenilen ağır darbelerden, yaşanılan tarihi kesitten yeterli dersi çıkartıp proletaryanın mücadelesini doğru bir çizgide sürdürmesi imkansızdır. Zaaf ve hataların maddi temelleriyle birlikte şekillendiği, güç kazandığı ortam ve bu ortamda bizim iradeciliğimizin nasıl bir rol oynadığı, neler yapmak istediğimiz, neleri yapamadığımız, ortaya çıkan objektif durumla orantılı olarak dikkatli bir şekilde ele alınıp tartışılmalıdır. Bu perspektiften hareketle, Devrimci Sol'un ortaya çıktığı koşulları, solun durumunu ve kendi sübjektif durumumuzu ortaya koymamız gerekiyor.

Marksist-Leninist bir hareketin kendi zaaf ve eksikliklerini açıkça ortaya koyması, maddi temellerini tespit edip onları süratle yok etmeye çalışması ve bu yöndeki çabası, "Muhalefetimiz ne der, örgüt dışına düşmüş inkarcılar, tasfiyeciler aleyhimize veryansın eder mi?" gerekçeleriyle hasır altı edilemez. **Proletaryanın ve emekçi halkın kurtuluşunu hedefleyen bir hareketin halktan ve proletaryadan gizleyeceği davranışları olamaz.** Kendine ve halka güvenen bir hareketin zaaflarının üzerine ciddiyetle eğilmesi kaçınılmaz bir görevdir. Savaşın uzun yıllar alacağı, daha birçok kez inişli çıkışlı engebeli yollardan geçerek zafere erişebileceği bir gerçek olduğuna göre, biz bu zaferin sahipleri olmak istiyorsak, tarihi öneme sahip mücadelenin bugünkü aşamasında, içinde bulunduğumuz durumun objektif ve sübjektif nedenlerini tespit ederek doğrularımızı ve yanlışlarımızı ortaya koymalı ve tarihe olan sorumluluğumuzun gereğini yerine getirmeliyiz. Mücadelenin daha üst boyutlarda sürdürülebilmesi için yenilen darbelerden çıkarılması gereken dersler vardır. Bunun için de öncelikle mevcut durumun analizini yapmalıyız.

THKP-C Silahlı Hareketinin Yenilmesi ve İdeolojik Keşmekeşlik

THKP-C hareketinin içinde bulunduğu objektif ve sübjektif koşullardan kaynaklanan çeşitli nedenlerle fiziki olarak tasfiyeye uğraması ve önder kadrolarını kaybetmesi üzerine, karamsarlık, yılgınlık ve devrimci mücadeleyi inkar etme teorileri cezaevinden başlayarak adım adım yayıldı ve dışarıda kalan insanları da geniş oranda kapsadı. Güce tapan, rahat şartlarda devrimcilik yapmaya alışmış, disiplinli-uzun süreli komünist bir kadrolaşma süreci yaşamamış küçük burjuva birçok unsur faşizmin baskı, terör ve yıldırma politikası karşısında "davayı inkar" eğilimlerini meşrulaştırarark pasifizmi yaygınlaştırmaya çalıştılar. THKP-C'den geriye kalan birkaç geri düzeydeki unsurun ise neyi savunduğu belli değildi. Onların da inkarcı teorileri ortaya atmak için uzun zaman ve şartları kolladıkları sonradan açığa çıkacaktı.

1973 seçimleri ardından nispi demokrasinin ve bazı hakların gündeme gelmesiyle birlikte, 71 silahlı devrimci hareketinin yarattığı devrimci potansiyel de hızla açığa çıkmaya başladı. Özellikle gençlik kesiminde yoğun bir devrimci potansiyelin olduğu açıkça görülüyordu. Bu ortamda gençlik hareketine müdahale etmeye çalışan 12 Mart'dan kalma birtakım unsurlar THKP-C potansiyelini kendi oportünist politikalarına kanalize etmek için yoğun bir uğraş içine girdiler. Daha o süreçte, THKP-C çizgisini savunan yeni yetişmiş militanlar, tüm eksikliklerine rağmen, kitlelere önderlik yapmaya kalkan bu unsurların THKP-C'nin kitle mücadelesi anlayışı ve düşüncesinden uzak bir tutum içinde olduklarını görmekte gecikmediler. Bu oportünist kesim, ideolojik-pratik mücadelenin her alanında oportünizme karşı yürütülen mücadeleye ve devrimci düşünceyi savunmaya yönelik tüm çabalara rağmen kararlı, inançlı ve özverili birçok ileri unsur ve militanı kendi politikalarına alet etmekten geri kalmadı. Ancak sonuçta bu unsurların bir kısmı PDA, bir kısmı ise TSİP, TKP saflarına giderek gelişimlerini tamamladılar.

THKP-C düşüncesini açıktan inkar edenlerin ayrışma süreci kısa sürede tamamlanmasına rağmen, asıl tehlike her şeyiyle THKP-C'yi savunduğunu iddia eden Ankara kökenli Devrimci Gençlik Dergisi etrafında kümelenen kesim olmuştu. Gelinen aşamada tam bir kaos ortamı mevcuttu. THKP-C nedir, ne değildir, geçmiş mücadelenin niteliği nedir, mevcut koşullarda nasıl biçimlenecektir vs. gibi tüm sorular ortada cevap beklemektedir. Oportünizmin inkarcılığı ve yeni oportünizmin sinsiliği örgütlenme ve mücadelenin kendiliğindenciliğe bırakılmasına neden oluyor, devrimci safların oluşumunu her geçen gün biraz daha geciktiriyordu. Sivil faşistlerin saldırıları ise devrimci şiddeti kaçınılmaz hale getirmekte idi. Devrimci Gençlik'in gençlik potansiyelini örgütlemeye çalışması kuşkusuz doğru bir politikaydı. Ancak örgütlenen kitlelerin en ileri unsurlarının 'merkezileşeceği bir örgüt yapısı yoksa, bu potansiyelin kendiliğindenciliğe terk edilmesi de kaçınılmazdı.

Nitekim Devrimci Gençlik yazarlarının THKP-C inkarcılığına, uzun süre içerisinde oluşturdukları yeni tezlerle adım adım (buna alıştıra alıştıra da diyebiliriz) varması ve sağ oportünist örgüt ve çalışma anlayışları sonucu mücadeleyi uzun süre kendiliğindenciliğe terk etmeleri ve esas olarak da yayın faaliyetini gündemde tutmaları bu durumun sonucudur.

Proletaryanın ve emekçi halkın kurtuluş mücadelesine önderlik edecek bir partide ideolojik keşmekeşliğe ve hiziplere yer yoktur. Kimin neyi savunduğunun belli olmadığı, her kafadan bir sesin çıktığı bir örgütten kitlelerin mücadelesini zafere ulaştırmasını beklemek hayaldir. Bu yüzden, var olan teorik keşmekeşlik ortamında THKP-C ideolojisinin günün koşullarına uygun olarak yorumlanması, izlenecek mücadele çizgisinin belirlenmesi, geçmiş dönemin hata ve zaaflarının pratiğe ışık tutacak tarzda ele alınıp incelenmesi ve pratiğin adım adım yükseltilmesi gerekiyordu.

DG ve DY'nin amacı böylesi bir parti ve mücadele olmadığından, onlar esas olarak "yeni" ideolojilerinin şekillendirilmesi ve bunu kabul ettirme uğraşına girdiler. Hiyerarşik yapıya sahip bir örgütün oluşturulması ve devrimci bir çalışma tarzının izlenmesi hep geleceğe ertelenen bir sorun olarak kaldı. Kısaca. DG ve DY içerisinde yer aldığımız dönem, hiçbir örgütsel ilişkinin ve bağlayıcılığının olmadığı, her bölge ve birimin kendi bildiği doğrultuda teori ve pratiğe yön verdiği bir süreçtir. DG ve DY'nin iradiliğinin, sadece dergi dağıtmak ve paraların toplanmasından ibaret olduğunu söylemek hiç de abartma değildir.

Örgütsel hiyerarşi ve disiplinden yoksun bir gelişme sürecinin -yoğun çatışmalar ortamı da hesaba katılırsa- legalizmi körüklediği, örgütsüzlüğün ve legalizmin bir alışkanlık haline geldiği bir durumda, sağlam bir yapıdan yoksun, örgütsel hiyerarşi ve yapıya bağlı bir pratik içerisinde olmayan ama faşizmin saldırılarını göğüslemek için zorunlu olarak bir araya gelip politika saptayan THKP-C savunucusu unsurlar hayatın her alanında kitlelerin mücadelesini yönlendirmek ve faşizme karşı devrimci şiddet temelinde bir mücadeleyi örgütlemek göreviyle yüz yüze kaldılar: Ortada oportünizmin açık inkarcılığı, DG-DY oportünizmi ve kitlelerle baş başa kalmış THKP-C sempatizanları vardı. Örgütsüzlüğün nasıl ve nereden başlanarak aşılacağının bilinmediği, THKP-C'nin ideolojik olarak yeterince kavranmadığı, her gün yeni bir sol grubun türediği ideolojik kaos ve kargaşa ortamında, THKP-C'nin yeniden yaratılması ve kitlelerin mücadelesinin ileri götürülmesi kendisini dayatıyordu.

DY'nin dergiye dayanan örgütlenmesine, aslında örgütlenme dememek daha doğru olur. Çünkü böyle bir örgütlenme olmamıştır. Mücadelenin yerel-bölgesel militanlartnca zorunlu pratik görevlerin yapılması, örgütsüzlüğün doğal sonucu olarak herkesin birbirini bildiği, disiplinli bir ortamın olmadığı ilişki ağını hakim kılmıştır. İşte bu ortam içerisinde, pratikte ileri fırlamış yüzlerce unsur egemen güçlerce fişlendi. Böylece gelecekteki örgütlülüğün elemanlarını oluşturacak unsurlar deşifre oldular. Bu olumsuzluk

tan tam anlamıyla kurtulmak ancak uzun süreli, sabırlı, programlı çalışmayla örgütlü bir hareketin üstesinden gelebileceği bir şeydi. Ancak hareketimiz bu sürecin legalize karakterinin ortaya çıkardığı tüm olumsuzlukları kaçınılmaz olarak yaşamak zorunda kaldı.

DY'nin tasfiyeci oportünist çizgisinin açığa çıkması ve DS hareketinin doğuşu, THKP-C-çizgisine ilişkin bir ideolojik keşmekeşin yaşandığı, sol içi çatışmaların alabildiğine hızlandığı, faşist saldırıların arttığı ve oligarşinin açık faşizm için hazırlık yaptığı bir döneme rastlar. DS'nin ideolojik tezlerinin şekillenişi ve bu ideolojinin pratiğe geçmesi, partiye giden bir örgütlenme ve günün koşullarına uygun bir mücadele anlayışıyla birlikte oluşmak zorundaydı. Faşist saldırılara karşı mücadele etmek kitleleri faşizme teslim etmek ve onlardan tecrit olmak demekti. Hareketimiz, faşist saldırıların arttığı, K.Maraş katliamıyla en üst boyutlara vardığı 1978 sonlarında, oligarşiye karşı güçlü eylemler düzenleyerek emekçi kitlelerin ve yurtseverlerin tepkisini dile getirdi. Nispi demokratik ortam ortadan kalkmış, Ecevit'in "demokratik" sıkıyönetimi(!) gelmişti. Hareketimiz daha ilk oluşum günlerinden itibaren, devletin ve sivil faşistlerin her gün artan saldırılarına karşı üzerine düşen görevleri yerine getirmeye çalıştı.

Önüne başat görev olarak partinin yaratılmasını koyan bir hareketin, bu amacına varması için, içinde bulunduğu koşullara uygun (PASS perspektifinde) örgütlenmesi ve mücadele etmesi zorunludur. Hareketimiz de, faşist saldırıların en üst boyutlara çıktığı bu süreçte, doğru bir örgütlenme ve mücadele anlayışını hayata geçirmeye çalıştı.

Yapılan doğru teorik tespitlere ve pratikte atılan ileri adımlara rağmen, mevcut organizasyonun sağlıklı olduğu bölgeler-birimler arasında yeterli ahengin ve birliğin sağlandığı söylenemez. Birçok bölge ve birim, kendiliğindenci dönemin özerk eğilimlerini sürdürmekte ve hareketin onlara uzanabilmesi bir yerde imkansız hale gelmekteydi. Görünüşte harekete tabi, hareket adına konuşan ve örgütlenme yapan, muhtevada ise merkezi organizasyona bağlı olmayan, kendi başına buyruk unsurlar vardı ve bunların içinde, hareketin örgütlenmesini engeller durumda olan oportünistler de bulunuyordu. Bu unsurlar kısa bir süre sonra, tasfiyeci çabalara girerek renklerini açığa vurdular ve hareketten ayrıldılar. Etki alanları hiç de çaplarına uygun olmadı. Üç ay içerisinde kendileri de bölünerek her biri bir yere kapağı attı. Bugün bunların bir kısmı yurtdışına firar etmiş, bir kısmı ise "demokratlaşarak" mücadeleyi terk etmiştir. Bunların sıkıyönetim şartlarında hareketi legalize etme ve polise açık hale getirme doğrultusundaki çabaları küçümsenemez. Hiçbir sorumluluğu olmayan bu insanlar, objektif olarak hareketi ihbar etme konumuna düşmüş, yılgınlık yayarak ve şaibeler yaratarak hareketi etkisiz kılmak istemişlerse de, tarihi gelişimin önüne set çekememişler ve kendileri yok olup gitmişlerdir.

Devrimci bir hareket içerisinde stratejik öneme sahip olmayan çeşitli konularda görüş farklılıkları hoş görülebilir. Ve bu farklı görüşlerin tartışılması hare-

ketin bir anlamda üretkenliği ve canlılığının işaretidir. Ama bu durum içinde subjektivizmi de taşır, tasfiyeci ve komplocu bir karaktere bürünürse devrimci bir hareket kendini içten içe kemiren bu duruma kayıtsız kalamaz. Ve beklemeyi etki alanlarını genişletmek için seçen, tasfiyeci-komplocu unsurlara karşı radikal bir tutum alır. Hareketimizin siyasi organizasyonunun içindeki birtakım unsurların yeterince duyarlı olmamaları ve soruna radikal bakmamaları erken tavır almayı engellemiş ve bu unsurlar hizip faaliyetlerini genişleterek harekete büyük zararlar vermişlerdir. Denilecektir ki, bu olumsuzlukları engellemek mümkün değil midir? Bir yere kadar mümkün değildi. Tarihi gelişim seyri içerisinde ideolojik ve pratik birçok yetersizlik, daha baştan THKP-C hareketinin ilk organizasyonunu oluşturup yukarıdan aşağıya merkezileşmeyi gerçekleştirmeyi ve partileşmeyi sağlamayı engelliyordu. Yani bunu yapmanın objektif ve sübjektif şartlan yoktu. Buna rağmen hareketin oluşumundan itibaren, tasfiyeci-hizipçi unsurlara karşı radikal davranılarak harekete verecekleri zarar asgariye indirilebilirdi.

İdeolojik ve Politik Çizgimiz Doğru Tespit Edilmiştir

Hareketimiz, egemen güçlerin ekonomik, politik ve sosyal krizinin derinleşmesine bağlı olarak artan sivil-faşist saldırılara ve devlet terörüne karşı hayatın her alanında mücadele etti. Faşist işgalleri kırma, halkın can güvenliğini sağlama mücadelesi verdi ve bu mücadele içerisinde kadrolaşmayı sağladığı oranda kitleleri örgütlemeyi ve siyasi mücadeleyi esas aldı. Devlet destekli sivil faşistlere, giderek devlet terörüne karşı mücadeleyi sürdürdü ve örgütlenmeyi buna göre düzenledi. Programını partileşme sürecine uyarlaması gerekiyordu. Hayatın dayattığı çelişkileri çözerek ve mücadeleyi örgütlülüğü oranında geliştirerek partileşme sürecini aşmak -tamamlamak- zorundaydı. Ve bu örgütlenme süreci stratejik örgütlenmenin nüvelerini içerisinde taşıyacak şekilde politik-askeri örgütlenmelerin yaratılmasıyla başladı.

Hareketimizin bu örgütlenmeleriyle kısa sürede Türkiye devrimci hareketinde yeni bir atılım yaptığı açık bir gerçektir. Ortaya konulan mücadele hattıyla bu olgu. dostun ve düşmanın kabul ettiği bir gerçek haline gelmiştir. Geleneksel sol artık içten içe çatırdamaya başladığından, bir yandan çok daha alt düzeyde hareketimizi taklit edip kitle ve kadrolarını tatmin gayretine girerken, bir yandan da çeşitli siyasi kesimlerden sözümona ideolojik mücadele adına saldırılar başladı. Hareketimizin nasıl egemen güçler adına hareket ettiği, nasıl açık faşizmi davet ettiği çığlıkları ortalığı kapladı. Artık geleneksel solla oligarşi arasındaki icazet çemberi kırılmış, faşizmin resmi güçleri açıkça saldırıya geçmişti. Ama gereken cevabı da almaktaydılar. İşte solun asıl telaşı kırılan bu icazetle ortaya çıkmaktaydı. Siyasi mücadeleden yalnız silahlan ve tekdüze ABD emperyalizmine ve devlete karşı olmayı anlayan, kitlelerin özgül çelişkilerinin tespitini yapamadığından sürece uygun çalışma tarzı, örgüt biçimleri ve taktik hedefler geliştiremeyen "foko"cu anlayışla sürecin özelliğini ekonomik-demok-

ratik mücadele olarak değerlendirip siyasi mücadeleyi "ekonomistçe" yorumlayan, yani oportünizme, sağ anlayışlara karşı hareketimiz, sürece PASS mantığıyla bakarak halk kitlelerinin güncel çelişkilerini çözücü bir tarzda hareket etmiş, örgüt biçimlerini ve çalışma tarzını da bu anlayışına uyarlayıp siyasi mücadeleyi devrimci şiddet temelinde çok yönlü biçimde hayata geçiren tek siyasi hareket olmuştur.

Kitlelerin acil taleplerini ve egemen güçlerin sürece müdahale ediş şekillerini temelden kavrayamayan birçok sol grup, bugün yenilginin psikolojik etkisiyle düne bakmakta ve geçmişi "MHP'ye karşıydık, devlete karşı mücadele örgütleyemedik." diyerek açıklamaya çalışmakta, açık olmasa da geçmişi provokasyon", oyuna gelme olarak nitelemenin teorik hazırlığını yapmaktadırlar. Tabii ki, kendilerinin devlete karşı değil, MHP'ye karşı mücadele ettiklerini söyleyenlere diyecek bir şeyimiz yok ama böyle diyenler bugün en azından geçmişteki proleter sosyalistlik, Marksist-Leninistlik iddialarının ne anlama geldiğini anlatmak zorundadırlar. MHP olayını faşist devletten ayrı düşünmenin vara^ cağı nokta burasıdır. Kaldı ki, bu tür siyasi hareketlerin. MHP'ye karşı da elle tutulur mücadeleleri olmamıştır. Daha çok tabanda can güvenliğinin ortadan kalktığı yerlerde, zorunlu olarak yer yer savunma temelinde birtakım anti-MHP eylemler gündeme gelmiştir.

Hareketimiz partileşme sürecinde, siyasi kadrolaşmanın sınıf mücadelesinin gelişmesiyle orantılı gelişeceğini kavramış ve kitlelerin politik, ekonomik-demokratik ve ideolojik mücadelesini bir bütün olarak ele alarak, oligarşik devlete karşı çok yönlü mücadeleyi gündemde tutan bir kadrolaşma politikasını bu mücadelenin odağına yerleştirmeye çalışmıştır.

Bu sürecin özgül biçimlerinden FTKSME'ler mevcut şartlarda kitlelerin çelişkilerini çözmede önemli rol oynayan örgütler olarak ortaya çıkmıştır. Faşist saldırıların hayatın tüm alanlarını kapsaması, kitlelerin can güvenliğinin tehlikeye girmesi, kitle pasifikasyonunun gündeme getirilmesi, devrimci hareketi zorunlu olarak bu yönde örgütlenmeye itti ve egemen güçlerin oyunlarını bozacak örgüt ve çalışma biçimleri geliştirerek ve taktik hedeflerini devrimci bir tarzda seçerek pratiğe yön verdi.

FTKSME'ler her çalışma alanında, daha doğrusu uzanabildiğimiz ve faşist saldırı altında olan hayatın tüm alanlarında, faşist saldırıyı caydırıcı, işgalleri kırıcı, kitlelerin çok yönlü mücadelesini örgütlemeye çalışan, sürecin objektif koşullarına ve örgütlenme sürecimize denk düşen kadrolaşmanın gelişmesi için zorunlu ve gerekli bir halkası olan yerel örgütlenmelerdir. Kızgın bir pratik içerisinde, merkezi irade altında öğrenmek ve öğretmekle görevli bu örgütlenmeler, kısa sürede pratik içerisinde çok yönlü gelişerek partileşmenin "kadro okulu" haline geldi ve giderek yaygınlaşıp kır ve şehir gerillasının temeli oldular.

Faşist saldırıların caydırılması ve kitle pasifikasyonunun engellenmesi ile programlarının sivil faşistlerle uygulanamayacağını gören oligarşik yönetim, si-

vil faşistleri destek, devlet terörünü esas alarak aynı amaçla emekçi kitlelere ve devrimcilere karşı saldırılarını yoğunlaştırdı. Devrimci Sol, gelinen **bu** noktada doğrudan devlet terörüne karşı savaşarak faşist terörün zora dayanan politikasını teşhir edici bir rota izlemiş, halk kitlelerine ve sola mücadelenin taktik hedeflerini somut bir biçimde göstererek Türkiye devrim tarihinde **(THKP-C'-**den sonra) devlete karşı savaşı başlatan hareket olmuştur.

Yerel sivil faşistlerle alt düzeyde başlayan çatışmalar, egemen güçlerin saldırılarıyla ve devrimci hareketin iradi politikasıyla giderek yaygınlaşmış, buna bağlı olarak örgütlenmenin boyutları da sınıflar savaşı içinde gelişerek kır ve şehir gerillasının nüvelerini yaratmış, parti yolunda ileri mesafeler kat edilmiş, örgütlenme politik ve askeri yetkinliğe sahip (SDB muhtevasında örgütlenmeler) bir niteliğe ulaşmıştır.

Devrimci hareketimiz, önüne koyduğu programı kısa sürede tamamlama yolunda hızlı adımlar atıp örgütlenmede nitel sıçrama arifesine gelmiş ve devrimci şiddet temelinde halkın örgütlü gücünü yaratmış olmasına rağmen, maddi temellerini **12 Eylül öncesi sürecin objektif ve sübjektif koşullarında aramamız gereken birçok hata, eksik ve zaaflar sonucu, 12 Eylül sonrası azgın terör ve saldırılarla birlikte gündeme gelen büyük darbeler karşısında, örgüt organizasyonları yer yer bozuldu, zaafa uğradı ve giderek mücadelenin ivmesi zorunlu olarak düştü.** Bu durumda, yaşanan sürecin tüm olumlu yanlarıyla birlikte olumsuz yanlarını da ortaya çıkarmak, sınıf mücadelesinin gelişim seyrini doğru tahlil etmek, tüm örgüt biçimlerini ve çalışma tarzını buna uygun hale getirmek, korkaklığın, ihanetin ve yılgınlığın kol gezdiği mevcut ortamda kadroların yeni görevlerini doğru biçimde tespit etmek ve onlara hatalarını görmeleri ve pratiği inatla yeniden örgütlenmenin gerekliliğini kavratabilmek gerekiyordu.

Geçici başarısızlıkları, tecrübesizlikten kaynaklanan olumsuzlukları gidermek zor değildi. Zaten kimi vasıflar ancak mücadele içerisinde kazanılabilir. Mücadele edilen yerde hata yapmamak mümkün değildir. Önemli olan hataları ve eksiklikleri zamanında ve doğru olarak görmek, yanılgıları açık yüreklilikle tespit edip gerekli önlemleri almaktır. Yazının bütünü içerisinde hata ve eksiklikleri yer yer ortaya koymamıza rağmen, esas olarak belli başlıklar altında toplayarak sorunu daha geniş bir şekilde açmaya çalışacağız.

Düşmanı Küçümseme

1978 sonlarından itibaren adım adım gündeme gelen sivil sıkıyönetim ve sıkıyönetim uygulamaları, çeşitli faşist yasa tasarıları ve genel olarak egemen güçlerin uyguladıkları taktikler, yaşanan ekonomik ve siyasal krizin boyutu, açık faşizme doğru giden bir sürecin yaşandığını ve açık faşist bir iktidarın hazırlığının yapıldığını ortaya koyuyordu. Bu durum hareketimiz tarafından tespit edilmesine ve 1980 Ağustos'undan sonra faşist cuntanın artık kapıdaki tehlike olduğu açık ve net olarak ortaya konmasına rağmen, pratikte bu tespitin ge-

reklerini yerine getirme konusunda adımlar süratle atılamamış, ağır davranılarak alınması gereken birçok ön tedbir alınamamıştır. Bütün örgütlenme birim, bölge ve iş esaslarının yeniden gözden geçirilip bir ayıklanmaya tabi tutulması, deşifre unsurların uygun alanlara aktarılması, stratejik alanların yeniden düzenlenmesi ve en önemlisi de yaygın FTKSME gibi örgütlenmelerin daraltılarak ve kronikleşmiş zaaflı-sağlıksız unsurlardan ayıklanarak daha nitelikli hale dönüştürülebilmesi sağlanamamıştır. 12 Eylül'den sonra yenen birçok ağır darbenin altında bu düzenlemelerin yapılamayışının önemli rolü vardır. Bu düzenlemelerin yapılamaması ve geç kalınmasındaki hatalı düşünce, **sıkıyönetim şartları ile açık faşist yönetimin işlerliğinin belli** ölçüde **aynılaştırılması, geleneksel solun yoğun baskı karşısında alacağı tavır değerlendirilerek, bir bütün olarak siyasi arenada mücadeleyi yalnız başımıza götürme ve kitlelere önderlik etme durumunda kalacağımızın hesap edilememesi, artan baskı ve yenilen darbelerle birlikte ortaya çıkacak pasifikasyonun boyutunun görülememesi, kitlelerin** ve **kadroiarın psikolojik özelliklerinin yeterince tahlil edilememesidir.** Adeta sıkıyönetimle, açık faşizm koşullarının büyük oranda benzer olabileceği düşüncesi belli oranlarda hakim olmuş, düşman taktik planda geçici de olsa küçümsenmiştir. İşte bu düşüncenin etkisiyle gerekenler yeterince yapılamamış, tedbirlerin alınmasında geç kalınmıştır. Düşman güçler, bizim bu hata ve eksikliklerimizi doğru kavramış ve savaş planlarını bizim bu eksikliklerimiz üzerine kurup ağır darbeler vurmayı başarmıştır.

Oligarşik yönetim solu ve çeşitli muhalif kesimleri geçici de olsa etkisiz hale getirdikten sonra, yıpranan devlet mekanizmasının işlemeyen yanlarını tamir etmiş, kitlelerin ve devrimci hareketlerin gelişmesine meydan vermeyecek tarzda yeni örgütlenmeler, yeni kurumlar yaratma yönünde ileri adımlar atmış ve atmaya devam etmektedir. Gelinen noktada, oligarşinin taktiklerini iyi kavrayabilmek ve ona uygun düzenlemeler yapmak kaçınılmaz hale gelmiştir. Burjuvazi bizim hatalarımız üzerinde yeni taktikler geliştiriyor, savaş planları kuruyorsa, bizim de bunca tecrübeden sonra faşizmin taktiklerinden yeni dersler çıkartarak zaaflı alışkanlıkları terk etmek ve döneme uygun düşmeyen 12 Eylül öncesi sürece ilişkin- **gevşek örgüt biçimlerini** terk etmemiz gerekiyor.

Düşmanı küçük görmek ne kadar hatalı ise, onu olduğundan güçlü göstermek de o kadar hatalıdır. Düşmanın taktik planda gücünün abartılması mücadele etmemeyi beraberinde getirir. Ki. bugün çokça grup bu anlayışın sonucu olarak sınıflar savaşını terk etmeyi tek çıkar yol olarak seçmiştir. Yapılması gereken, düşman güçlerini ve özgücümüzü Marksist-Leninist bir bakış açısıyla değerlendirmek, eylemimizin taktik hedeflerini günün çelişkilerine göre saptayarak emekçi kitlelerin mücadelesini bir üst boyuta sıçratmaya çalışmaktır.

Alternatif Yönetim İçin Yeterince Dayatıcı Olamadık

Açık faşizmle birlikte hiç beklenmedik anda yenilen darbeler mevcut ilişkiler ağının işlerliğinde zaafları ortaya çıkarmış, **yönetim sürece adapte olamamış, kendi eksikliklerinin süratle telafi edilmesi, örgütlenmenin günün koşullarına göre yeniden organize edilmesi başarılamamış, ilişkilerin nitelikli hale getirilerek gerekli istihdamın yapılması yeterince hayata geçirilememiştir.** Eksiklikler ve zaaflar genel olarak tespit edildiği halde, süregelen baskı ve takip şartlarında gerekenler yapılamadı. Hareketin kadro organizasyonunun kendi alternatifi olabilecek bir elit kadroyu yönetime hazırlama anlamında gerektiği oranda dayatıcı olduğu ve titizlikle bunun üzerinde durduğu söylenemez. Teorik olarak düşünülmesine ve hatta tespit edilebilmesine rağmen, yukarıda anlattığımız düşmanı taktik planda küçümseme olayı ve bir yanıyla da **denetim** ve **kolektivizm** konusundaki eksikliklerin hızla aşılamaması, alternatif yönetimin önceden sürece adapte olamamasında etken unsurlar olmuşlardır.

Alternatif yönetim bu eksikliklerin sonucu uzun süre dar, bölgesel veya iş alanı bakış açısından kurtulamayarak yeni düzenlemeleri hızla yerine getirememiş, gerekli insanların istihdamını sağlayamamış, ilişkiler ağına yeterince vakıf olamamış, yanlış bilgilenmeler sonucu azımsanmayacak hatalar yapmış ve bu hatalar zincirinin devamında darbeler darbeleri kovalamış ve içine girilen kısır döngüden, bunalımdan bir türlü çıkılamamıştır. Harekete sadece bulunduğu alandan değil, bir bütün olarak bakabilen ve sınıflar mücadelesini bu perspektifle yorumlayan elit bir kadro yetiştirme ve yaygınlaştırma anlayışına sahip olunmasına rağmen ve bu konuda genel olarak belli bir mesafe kat etmekle beraber, merkezi işlerlik konusunda yeterli bir tecrübe birikimi ve daha önce yaşanan bir sürecin olmaması, hataların işlenmesinde büyük rol oynamış ve savaş koşullarında örgüt büyük yaralar almıştır.

Bilgi ve tecrübe ile donanmış sağlam profesyonel elemanlar oluşmadan, bir yeraltı hareketini sürekli kılmak ve sınıflar savaşını her koşulda sürdürmek mümkün değildir! Böylesi bir örgütün yaratılması, tüm dünya devrimci hareketlerinin yaşanan deneylerinde görüldüğü gibi, küçükten büyüğe, amatörlükten profesyonelliğe doğru gelişen inişli çıkışlı bir sürecin yaşanmasıyla mümkün olacaktır. Bugünkü eksikliklerimize bakarak şevkimiz kırılmamalıdır. Devrimi örgütlemekteki inancımız ve hatalarımızı görmekteki başarımız eksikliklerin telafi edilmesinde önemli rol oynayacaktır. Hareketin alternatif yönetimlerinin oluşmasında, merkezi iradi çabanın yanında, merkez organların altında yer alan insanların görevin her an kendisine verileceği bilinciyle hareket etmesinin ve sorunlara daha geniş boyutlarda bakarak tek yanlı bakış açısından kurtulmasının da önemli payı olacaktır. Merkezin iradi çabasını yoğunlaştırması ile örgüt elemanlarının bu konuda kendilerini yenilemeleri, sorunun çözümündeki temel halkaları oluşturur.

Kadrolaşma ve Bu Konudaki Eksiklikler

Ne denli doğru tespitler yapılırsa yapılsın, kadrolar olmadan bunların hayata geçmesi olanaksızdır. Bu yüzden kadrolar sorunu her devrimci hareketin temel sorunlarından biridir. Kadroların siyasi eğitimi, denetimi ve doğru istihdamı kadroların gelişmesinde veya gerilemesinde önemli rol oynar. Partileşme sürecindeki bir hareket için bu sorun daha da can alıcıdır.

12 Eylül öncesinden günümüze gelindiğinde, çeşitli objektif ve sübjektif nedenleri olmakla birlikte, kadrolar sorununa yaklaşımda birçok hata ve eksikliklerin olduğu görülür.

Faşistlerle yaygın çatışma koşullarında hareketimiz zorunlu olarak "genç kadrolara güven" politikasıyla hareket etti ve faşizme karşı mücadeleyi yaygınlaştırıp örgütledi. Genç insanlar, sürecin özgül koşulları gereği, kendi siyasi bilinçlerinin üstünde görev üstlenmekle karşı karşıya kaldılar. Atılgan, cesur ve coşkulu olmakla birlikte, birçok dezavantajları da beraberinde taşıyan bu unsurlar, belli bir tecrübe birikiminden ve yeterli siyasi eğitimden yoksundular. Bu olumsuzlukların giderilmesi ve kadrolaşma yolunda ileri mesafelerin kat edilmesi ancak doğru bir eğitim-denetim politikasıyla mümkündür. Hareketin bu tespiti yapmış olmasına rağmen, anti-faşist çatışmaların yoğunluğu sürekli kadro kaybına yol açtı ve. çok kez bürokrasi çemberi aşılıp kadroların gelişimine yeterli ölçüde müdahale edilemedi, birçok unsur sağlıklı gelişimini tamamlayamadı ve kadrolaşma, zaafları sürekli içerisinde taşımaya devam etti. Bu eksiklik, 12 Eylül koşullarında bu unsurları yer yer teslimiyete kadar götürdü.

Kadroların eğitimi ile kitlelerin eğitimi ve sınıf mücadelesinin gelişimini birbirinden ayırmak, her birini ayrı çalışma faaliyeti içinde düşünmek mümkün değildir. Bu bakış açısıyla, kitlelerden kopuk, teoriyi pratiğe yön vermek için değil, sadece "laf" olsun diye öğrenen küçük-burjuva entelektüellerden oluşmuş ve sınıf mücadelesine hiçbir katkısı olmayan insanlar yanında, politik eğitimi yadsıyıp sınıf mücadelesini yalnızca silaha indirgeyen, apolitik kafa yapılarından oluşmuş gruplar doğar ki, bunlar da birinciler kadar tehlikelidir ve sınıf mücadelesinde kadro fonksiyonunu oynayamazlar. Kadrolaşmada sağ ve sol sapma olarak niteleyebileceğimiz bu tür anlayışların Marksist-Leninist kadrolaşma ile ilgileri olamaz. Kadroların eğitimi ve yetişmesinde onların merkezi iradi bir çaba ile yeteneklerine göre uygun alanlara istihdam edilmesi önemli bir yer tutar. Sorun yalnız bununla çözülemez elbette. Sürekli gelişme içinde olan genç unsurların eksikliklerini tamamlayabilmeleri, zaaflarından arınabilmeleri, kendi iç mücadelelerini olumlu yönde geliştirebilmeleri ve politik bir kadro olabilmeleri için doğru bir denetim, siyasi eğitim ve sağlıklı bir eleştiri-özeleştiri mekanizmasının işletilmesi gerekir. Yine kitlelerden kopmadan, onlardan öğrenme ve onlara öğretme diyalektiği içinde bir gelişme çizgisi izleyemezlerse, önderlik ve kitleleri tanıma olayının gerçekleşmesi mümkün değildir.

Teorik olarak bu saptamalar yapıldığı halde, pratikte bu düşüncelerin yete-

rince hayata geçtiği söylenemez. Gelişen kızgın anti-faşist pratik büyük kadro kayıplarına yol açınca, yönetme tecrübesine sahip, kitle mücadelesi içerisinde yetkinleşmiş profesyonel kadro ihtiyacı kendini hissettirmiş, bu durum yetersiz denetimle birleşince kadrolaşmanın gelişimi olumsuz yönde etkilenmiş ve sonuç istenilen gibi olmamıştır.

Partileşme sürecinde, tüm alanlarda yer alan unsurlar kadrolaşma sürecini belli anlamlarda yaşarken, denetim olgusu sadece üst kadrolara bırakılarak çalışma alanlarındaki kitle potansiyelinin durumu, kadroların **özgül yapıları** merkezce yeterince görülememiş ve yer yer birçok yanıltıcı bilgiler gündeme gelmiştir. Özellikle kadrolaşma sürecinde olan bizim gibi hareketlerde kadroların gelişimini hızlandırabilmek için, yukarıdan denetim yalnız başına yeterli olamaz. Üstteki kadroların eksikliklerini giderebilmek için **aşağıdan denetim ve yerinde görme** olayı özel bir önem taşımaktadır. Bu yapılmadığı takdirde olumsuzlukların görülmesi ancak gelişen pratik içerisinde olacaktır, ki bu da kısa vadede yanılgıya düşmeye ve birçok unsurun gelişiminin olumsuz yönde etkilenmesine neden olmaktadır.

Diğer yandan, denetim konusunda sağlıklı bir işlerliğin yerleştirilememesi ve sürecin yaygın anti-faşist çatışmalarla dolu olması ve çok sayıda bilinç düzeyi geri unsurun bu mücadele içerisinde yer alması, birçok birim ve iş alanında irade dışı, halka zarar veren eylemlere yol açtı. Bunlar daha çok esnaf ve orta kesimlere yönelik olarak gündeme geldi. Bilinç geriliğinin yol açtığı bu tür eylemler, egemen güçlerin demagojisi altında kalıp geçici de olsa onların çıkarlarını savunan orta kesimlerden zora dayalı para alma şeklinde gelişmiştir, Bu kesimleri, sınıfsal konumları gereği, halk kategorisi içerisinde ele almak ve onları kazanmak doğrultusunda bir politika izlemek gerekirken -en azından burjuvazinin propagandasını nötr hale getirecek bir siyasi çizgi izlemek gerekirken- yer yer bu bakış yerine tersi uygulanmıştır. 12 Eylül'e yakın dönemde bu hataların farkına varılıp üzerine gidilmiş ve hataların boyutlanması engellenmiştir.

Düşmanlarımızın ve dostlarımızın iyi bir tasnifini yapmak zorundayız. Egemen güçlerin en ufak hatalarımızın dahi demagojisini yapacağının bilincinde olarak hareket etmek, halk sınıf ve tabakalarına karşı yaklaşımımızı ve eylem hedeflerimizi doğru olarak tespit etmek zorundayız.

Merkezi eğitim kendi programıyla bireylerin eğitimleri için harcanan özel çabaları birleştirmedikçe istenen sonucu almak mümkün değildir. Devrimci bir hareketin kitlelere ye kadrolara yönelik merkezi yayın, broşür ve bildirileri, eğitimin tümünü kapsayamaz. Merkezi yayın ancak kadrolara dünyada ve ülkedeki sınıflar mücadelesinin gelişimiyle ilgili bilgiler aktarma, Marksist-Leninist yorumlar getirme, onlara doğru hedefleri ve mücadele biçimlerini gösterme işlevi taşıyabilir ve izlenecek genel siyasi hattı çizer. Bunun yanında her iş esası ve çalışma alanlarına özgü programlar ortaya koyarak, bunların hayata nasıl geçirileceği konusunda tespitler yapar. Bu tespitlerin hayata geçmesi esas

olarak kadroların görevidir. Kadroları çalıştığı alanları tanıyan, mevcut çelişkileri doğru tespit edebilen ve kitlelerin nabzını elinde tutabilen insanlar olarak yetiştirmek, öğrenme-öğretme diyalektiği içinde onları geliştirmek kadro eğitiminin esasını oluşturmalıdır. Kimileri uzun vadeli, kalıcı ama sabırlı ve fedakar çabaları gerektiren eğitim yerine "hazırlop" bir eğitim düşünmektedir. Bunlara göre hareket her şeyi yazacak, çizecek, onlar da bunları okuyup kitlelere ve kendi altlarında yer alan insanlara anlatacak ve böylece eğitim faaliyeti ideal anlamda sürdürülecektir.

Bu tür yaklaşımların maddi temeli, eğitim konusunu devrimci bir tarzda kavrayamamakta yatıyor. Sınıfsal yapıları gereği işin kolaycı yanına kaçan kimileri, uzun vadeli yorucu çabalara girme gücünü kendilerinde göremedikleri için, Marksizm-Leninizmin özümsenmesinin sabırlı bir çalışma sonunda olabileceğini, merkezi hareketin denetimi altında kendi özel çabaları sonucu olabileceğini kavramak istemez. Bu anlayışın sahipleri, sınıf mücadelesi içinde her türlü gelişmeye bu sakat kafayla baktığından, çoğu kez kitlelerin mücadelesini yadsır, silahların sesini sınıf mücadelesinin tek aracı olarak görürler ve silahlı mücadeleyi fokocu tarzda yorumlayarak kendiliğindenci bir çizgiyi savunurlar. Tabii izledikleri çizgi kitleleri ayaklandıramayınca da, halka "küsme" olayı kaçınılmaz son olur. **Bu yanlış anlayışların önüne geçebilmenin temel yolu, kadroları ne şart altında olursa olsun kitle mücadelesi içinde eğitmek ve sınıfları yakınen tanımalarını sağlamaktır. Ve ilginçtir, devrimci bakış açısını hakim kılmadığımız unsurlar** hareketin güçlü olduğu dönemlerde "aktivizm"in keskin savunucuları iken, baskı-terör döneminde (örneğin, hareketin geçmişe nazaran güç kaybına uğradığı günümüzde) pasifizmin, geleneksel sağ çizginin savunucuları olmuşlardır. Yine bu anlayış sahipleri, "yakın devrim hayallerinin yıkıldığını gördüklerinde, hareketin bir bütün olduğunu göz ardı edip, kendi çalışma alanlarındaki hata ve eksiklikleri, işlemeyen yanları tespit etme, nedenlerini bulma ve düzeltme yerine her zaman kolaycı yolu seçmiş, tüm olumsuzlukları başkalarına bağlayarak kendilerini aklamayı, hareketi karalamayı geçer yol sanmışlardır. Bu unsurlar, 12 Eylül sonrası yenilen darbelerin nedenlerine cevap ararken de "Geçmişte çok eylem yaptık, kadroları ve kendimizi eğitemedik." diyerek, geçmiş "aktif" düşüncelerini bir kenara itmiş, eğitim meselesini sadece kitap okuma eylemine indirgeyerek sınıf mücadelesini reddedici noktaya gelmişlerdir. Kitle mücadelesinden kopuk bir eğitim ne kadar yanlışsa, eğitimden yoksun bir kitle mücadelesi de o denli yanlıştır. Her iki halde de sözkonusu olan eğitimin mekanik kavranmasıdır ve bu durum geçmişte mahkum ettiğimiz kadroların tek yanlı gelişimini gündeme getirir ki, bizim anlayışımız bu olamaz.

Kadrolaşmanın sağlıklı bir tarzda geliştirilip yaygınlaştırılabilmesi, sınıf mücadelesi pratiğinde doğru kararların alınabilmesi ve politik mücadelede karmaşık sorunları doğru olarak kavrayıp temel halkanın yakalanabilmesi için hayatın her alanında işlerliği olan, kolektif iş üreten gruplara ve mekanizmalara ihti-

yaç vardır. Tüm sorunların bireylerin omuzunda kaldığı ve gelişim seyri içerisinde kolektif yapılara dönüşemediği yerde, önderliğin yanlış veya yetersizliğinden bahsetmek gerekir. İş esaslarında ve çalışma alanlarında devrimci çalışmanın hayata geçmemesi ve en küçük birimden yukarıya uzandıkça hareketin hızla gelişen sınıflar savaşına seyirci kalması, politika üretememesi, sonuçta, sürecin temel görevi olan partileşmeyi yaratacak ana programın uygulanamaması demektir. Çünkü kadro üretmeyen bir kitle mücadelesi hareketimizin sübjektif durumuyla çelişmek durumundadır.

Hareketimiz içinde, çalışma alanlarında yeterli denetim ve kolektif iş üretimi sağlanamadığından, çoğu kez sorunların büyük yükü kişilerin üzerinde kalmış, örgütlenmesi gereken birçok alana geç ulaşılmış, yayın faaliyetinden kitle mücadelesinin çeşitli biçimlerine müdahalede yer yer yetersizlikleri olmuş ve kadrolaşma istenen nitelikte ve üretkenlikte olamamış, eksiklikleri beraberinde taşımış ve bu eksiklikler hareketin manevra kabiliyetini olumsuz anlamda etkilemiştir. Yine bunun sonucu olarak, kadroların çeşitli alanlarda uzmanlaşması ve yetkinleşmesi gecikirken, kolektivizmin yeterince hayata geçmemesi sonucu, birçok iş sınırlı sayıda insanın omuzları üzerine binmiş ve bu unsurlar belirli alanlarda uzmanlaşma yerine, çok sayıda işle başbaşa kaldıklarından, bir noktada pratik görevler içerisinde daha sağlıklı bir gelişmeyi yaşayamamışlardır.

Hareketimizin her koşulda silahlı mücadeleyi sürdürebilmesi, faşizmin ağır baskı ve imha politikası şartlarında yeterli esnekliğe, teknik bilgi, yetenek ve araca sahip olabilmesi için, kadroların çeşitli alanlarda ve teknik dallarda eğitil mesi ve yine hareketin illegalitesinin sağlanması için gerekli olan araç ve ge reçlerin temelinde uzman ekiplerin yetiştirilmesi gerekiyor. 12 Eylül öncesinin devrimci pratiği içinde, kadroların kendiliğinden gelişim sürecinde, doğrudan kitle mücadelesi içerisinde öğrendiği ve bir dönem sonra sürece denk düşen iradi, askeri eğitimlerle oluşan yetkinlik düzeyleri, sınıf mücadelesinin o günkü ihtiyaçlarına cevap vermekteydi. Devrimci bir hareket soruna her şart altında gerilla faaliyetinin ve buna uygun kitle mücadelesinin sürmesi gerektiğinin bi lincinde olarak bakmalı, askeri ve teknik eğitim faaliyetini buna göre düzenle melidir.

Oligarşinin, emperyalizmin desteğiyle devrimci hareketlerin gelişmesini engellemek ve her türlü muhalefet hareketini anında bastırabilmek amacıyla, çeşitli deneylerden elde edilen derslerle oluşturduğu ve sistematize etmeye çalıştığı "polis devleti"yle mücadele edebilmek için örgütlenmelerimizi daha profesyonelce yapmak, kadrolarımızı teknik bilgi ve askeri eğitimle donatmak, kısaca, yeraltı koşullarında hareket kabiliyetine sahip silahlı bir hareketi yetkinleştirmek zorundayız. Uzmanlaşma belirleyici öğe olan insanı ve bilinci yadsımayacak tarzda ele alınmalıdır. Bilinçli insanın yerine süper insanı hakim kılmak isteyenler, düşman güçlerinin eğitim ve olanakları karşısında yılgınlığa düşecek, bir yerde halk kitlelerinin yaratıcılığını ve özgücünü inkar edecek çeşitli sapma

görüşlere sarılacaklardır. "Süper insan" teorisinin savunuculuğunun özünde, halka ve kendisine güvenmeme ve güce tapma olgusu vardır. Marksist-Leninist bilince ve devrimci ruha sahip bir kadro, olanaksızlıkları olanaklı kılan bir yaratıcılığa sahiptir. Dünya devrimci hareketi ve hareketimiz bu konuda zengin deneylerle doludur. "Süper insan" anlayışıyla hareket edenler silahlı mücadele çizgisini zenginleştirmekten, halk kitlelerini eğitmek, örgütlemek, harekete geçirmekten uzaktırlar. Kitleleri eğitmek için, her şeyden önce kendilerini eğitmek gibi bir anlayışa sahip değillerdir. Silahlı mücadelenin ve PASS çizgisinin fokocu anlamda kavranışı, onları politik olmaktan uzaklaştırmaya ve apolitik bir yaklaşımla "siyaset" yapmaya götürmektedir ki, bu siyaset anlayışı nesnel gerçekler üzerinde değil, sübjektif niyetlere göre biçimlenmektedir. Bu siyasetlerin belirgin bîr anlayışlarının olduğu da söylenemez. Sağ ve sol sapmanın nerede ortaya çıkacağı belli olmamakta, özünde sağ çizgi ve kendiliğindencilik, belirgin karakteristik özellikleri olarak ortaya çıkmaktadır.

Uzmanlaşma ve eğitim konusunda ikinci yanlış anlayış ise bu sorunu tamamen kendiliğindenciliğe bırakmaktır. Bu durum kadroların savaş kabiliyetini azaltır ve güçlü düşman karşısında yeterli hareket kabiliyetinden yoksun kalmamıza ve sonuçta mücadelede büyük kayıplar vermemize yol açar. Bu anlayışın savunucuları gerilla savaşıyla halk kitlelerini örgütleyip halk ordusunun kurulmasını temel almayan siyasi yoğunluklardır. Sözde halk savaşı ve silahlı mücadeleden bahsetseler de, özünde barışçıl mücadele biçimleri ile kitleleri örgütleyip ayaklanmayı düşünmektedirler. Onlar için silahlı eylem, hareketin maddi ihtiyaçlarını gidermek için birkaç soygun ve istisnai olarak da önlerine engel olarak çıkan birkaç muhbirin cezalandırılmasından başka bir şey değildir. PASS çizgisini savunan bir siyasi hareket, kitlelerin ekonomik-demokratik, ideolojik ve politik mücadelesini örgütleyecek yetenekte çok yönlü kadrolar yetiştirmek zorundadır. **Aşağıdan yukarıya mücadele içerisinde yetkinleşen unsurlar eğitilerek gerilla nüveleri oluşturulmalıdır.** Bu nüveler, askeri ve politik vasıflara ve yerine getirmekle yükümlü oldukları fonksiyonlara uygun olarak oluşturulmak zorundadır. Kadrolar kitleleri örgütleyebilen, kitlelerle yakın ilişki içerisinde olabilen, Marksist-Leninist bilince sahip ve askeri yetenekleri geliştirilmiş kişiler olmalıdır.

Kadrolaşma sürecinde olan bir hareket için kitle bağı temel öneme sahiptir. Kitlelerden kopma olayı sol sapmaya açık kapı oluşturacaktır. Silahlı mücadelenin kitleler içinde etkisini görmeden, kitlelerin nabzını yakalamadan ve deneylerini kavramadan gerçek anlamda kitleleri tanımak ve onlara yön vermek mümkün değildir.

Birçok eksik, zaaf ve yetersizliklerin aşılamaması sonuçta yeraltı hareketinin düzenli işlerliğine darbeler vurarak bugünkü durumu ortaya çıkarmıştır. Bu eksikliklerin biri de, düşman güçlerinin operasyon, takibat konusunda her geçen gün biraz daha yetkinleşip uzmanlaşmasına karşın, bizlerin mevcut tecrübelere rağmen, hala eski alışkanlıklarımızda ısrar etmemizdir. Bu yüzden poli-

se açık vermekten, polisin denetim ağı içerisine düşmekten ve büyük darbeler yemekten kendimizi kurtaramadık. Bu konuda düşmanın kat ettiği mesafeyi görmezden gelerek rehavet içerisine düşmek ne kadar yanlışsa, polisi abartarak "komplocu" tavırlar içerisine girmek ve sınıf mücadelesinden feragat etmek de o denli yanlıştır.

Aslında egemen güçlerin bizim bilincimizi aşacak kudret ve yetkinlikleri yoktur. Onların tüm avantajları bizim ısrarla sürdürdüğümüz eski alışkanlıklarımızdır. Eski alışkanlıkları terk edip dönemin özgül koşullarının iyi kavranılması, kendi gücümüzü ve düşmanın gücünü doğru tespit etmemiz, sorunun çözümünde büyük mesafe almamızı beraberinde getirecektir. Bizim hatalarımız olmadan polisin bu denli rahat takip sürdürmesi mümkün değildir. Herhangi bir operasyonda ve yakalanmada ortaya çıkan ikametgah, işyeri vb. gibi yerlerin takibiyle başlayan ve giderek büyüyen polis istihbaratı, yeni bir "operasyonu" doğurmaktadır. Burada işlenen genel hata, polisçe bilinen ve bizce şaibeli olduğu halde üzerinde durulmayan veya polis sormadı diye ortaya çıkmadı kabul edilen mevcut yerleri kullanmaya devam etme sonucu ortaya çıkmaktadır. Bir başka etken, çeşitli raporların ve dokümanların iyi korunmaması, ele geçtiğinde ise polisin anlayamayacağı bir tarzda olmamasıdır. En önemlisi de, polisin takibinden kurtulabilmek konusundaki deney ve tecrübe eksikliğidir. Bu eksikliğin giderilmesi ancak iki yılı aşkın sürede oluşagelen operasyonlarda polisin takip yöntemleri, sorgu şekilleri konusundaki deney birikimini araştırarak kadrolara aktarmak ve bu konuda kadroların kendisini katı bir şekilde disipline etmesinden geçiyor. Bu konu kadroların bir eğitim sorunu olarak ele alınmalı, titizlikle üzerinde durulmalıdır. (*)

Sorunun örgütlenmeye ilişkin yanı ise, hareketin profesyonel örgütlenmeleriyle sampatizan kitle ilişkilerinin birbirine girmeyecek şekilde düzenlenmesi, bu konuda uygun tedbirlerin alınması ve örgütsel işlerliğin hakim kılınmasıdır. Bulunduğumuz koşullarda, tüm ısrarlara rağmen sürece adapte olamayan, hala eski alışkanlıklarında ısrar edenlere karşı hareketin genel çıkarları için radikal davranılmalı, bu tür unsurlarla ilişkilere son verilmelidir. Devrimci bir hareketin gelişip büyümesi, halk kitlelerinin güvenini ve desteğini kazanması, hatalar yapmadan, darbeler yemeden, büyük sınavlardan geçmeden, bir çırpıda bugünden yarına başarılabilecek bir şey değildir. Hele Türkiye gibi küçük burjuva üretimin alabildiğine yoğun olduğu ülkelerde, bu sınıf ve tabakaların özelliklerinin devrimci hareketin bağrında da güç bulması, sorunların çözümünü daha bir karmaşıklaştırmaktadır.

Devrimci bir hareketin gelişim süreci içerisinde, doğruları ve hataları tespit etmede subjektivizme düşülmemeli, hataların objektif nedenlerini arama esas alınmalıdır. Küçük burjuvazinin çeşitli özelliklerini taşıyan bazı unsurlar, bulunduğumuz koşullarda hataların nedenini diyalektik bir bakışla bulup çıkarmak-

---

Bu konu. ayrı bir yazı konusu olarak araştırılacaktır.

tan çok, soruna subjektivizm temelinde yaklaştığı için idealizme düşerler ki, bu yol ne kendilerini, ne de kitleleri bir yere götüremez.

Devrimci bir önderlik, doğru ve yanlışlarını ortaya koyarken esas görevin kendisine düştüğünün bilincinde olmak zorundadır. Kim ki kendini her şeyden soyutlar, günahları başkasına, sevapları kendisine ayırır, o kişinin önderlik fonksiyonundan bahsedilemez.

BİRLEŞİK DEVRİMCİ SAVAŞ VE SİLAHLI KİTLE ÇİZGİSİ

12 Eylül öncesinde şehirlerde ve kırlarda, emekçi halk yığınlarına yönelik faşist saldırılara karşı koyan devrimcilerle sivil faşistler ve devlet güçleri arasında cereyan eden çatışmalar sonucu, geniş bir anti-faşist potansiyelin doğduğu, yadsınması mümkün olmayan bir gerçektir.

Öğrenci gençlik kesiminden başlayarak, gecekondular, fabrikalar ve köyleri kapsar tarzda genişleyen faşist teröre karşı, devrimcilerin aktif bir çizgide karşı koyuşu sonucu doğan silahlı çatışmalar, diyebiliriz ki ülke sathına, sol hareketlerin ve hareketimizin iradesi dışındaki alanlara da yayıldı.

THKP-C 12 Mart döneminde, şehir gerillasını geliştirip kır gerillasının şartlarını hazırlama aşamasındayken büyük darbeler yedi. Ardından parti yönetimine hakim olan sağ sapmanın gerilla faaliyetlerini durdurması ve H.Kıvılcımlı'nın revizyonist tezlerine sarılması sonucu kırsal alanlardaki mücadele daha önce tespit edilen rotada gelişemedi. Takip eden dönemde oligarşik güçler partiyi örgütsel alanda yok edince, kırsal mücadeleye ilişkin geriye herhangi bir deney bırakılamadı.(*)

12 Mart sonrasını takip eden yıllarda ise, hareketimizin tarihsel gelişimi gereği, bu konuda adım atılamamıştır. Genel olarak sol hareketlerin de böylesi bir tecrübe birikiminden bahsedilemez. Faşist saldırıların kırsal alanlarda da yaygınlaşması, kır gerillacılığı ve yoksul köylülüğün mücadeleye katılımı sorununu, hareketimiz de dahil olmak üzere, tüm sol hareketlerin çözmesi gereken acil bir sorun olarak dayatmıştır. 1978 sonlarından itibaren, iradi olarak örgütlenmeye başlayan hareketimiz, bu sorunu çözme doğrultusunda, genel olarak kırsal kesim içerisinde anti-faşist mücadelenin yoğunlaştığı şehirleri ve yöreleri stratejik örgütlenme alanları olarak tespit ederek, bu alanlarda sivil ve resmi faşist güçlere karşı devrimci şiddet temelinde mücadeleyi yükseltti ve

---

(*) Bazıları THKP-C'nin kırlara geçememesini yenilgisinin esas nedeni olarak görme eğilimindedirler. Bunlar dönemin objektif koşullarını tahlil edemedikleri gibi, bir küçük burjuva ülkesi olan Türkiye'de güçlü olan geleneksel sağ çizginin, mücadelenin en zor koşullarında partinin en üst organında güç bulmasıyla yarattığı tahribatı da anlayamamaktadırlar. Mücadele arenasının terk edilmesi, şehir gerilla faaliyetinin durdurulması, doğal olarak da kır gerillasının başlatılmaması ve parti yapısının zaafa uğraması, bütün bunların hepsi sağ sapmanın parti yönetimine hakim olmasının sonucudur. Sağ sapma olgusunu görmeden, onun yarattığı sonuçlardan yola çıkarak yenilgiyi açıklamak, sorunların özünü yakalamaktan uzak, onları yaratan nedenler yerine sonuçlarla uğraşan idealist ve tek yanlı bir bakışın ürünüdür.

buralardaki yoksul emekçi sınıf ve tabakaların çıkarlarını savunmaya çalıştı. Sözü geçen alanlarda gerilla hareketini yoğunlaştırmaya çalışırken, gelecekte daha üst boyutlarda sürecek bir gerilla savaşı için deney-tecrübe birikimi sağlayabilme perspektifiyle hareket etti. Nitekim bu programın ürünü olarak hareketimiz, kendi özgücüne dayanarak kırsal alanlarda gerilla mücadelesi ve köylü yığınların teşkilatlanması konusunda oldukça önemli bir birikime sahip olmuştur(*)

Bugün gelinen noktada, 12 Eylül öncesi süreçle bağıntılı olarak, THKP-C'nin Kesintisiz II-III'de formüle ettiği ve '71 koşulları için geçerli olan gerilla savaşının başlatılması ve geliştirilmesine ilişkin aşamalar, (önce şehir gerillasının yaratılması, sonra kır gerillasına geçiş) objektif olarak ortadan kalkmıştır. Buna karşın gerek emekçi sınıf katmanlarının içerisinde bulunduğu somut durum, gerekse de ajitasyon-propaganda olanakları ve oligarşik hedeflerin açık olması nedeniyle şehir gerillasının önemi göz ardı edilemez.

Özellikle önümüzde yaşanacak dönemde, emekçi sınıf ve tabakaların çelişkilerinin derinleşeceği yerler olarak şehirlerdeki işçi sınıfı ve küçük burjuva tabakaların ekonomik-demokratik mücadelesi gelişecektir. Bir devrimci hareket, bu mücadeleye önderlik edebilmek ve kitleleri siyasallaştırabilmek için gücünü bu alanlarda yoğunlaştırmak zorundadır.

Bu yaklaşım, bir süre daha şehir gerillasının kırsal alanlardaki mücadeleye nazaran ağırlığını koruyabileceği anlamına gelir.

Şehirlerdeki gelişmeler dikkatli izlenip, doğru mücadele taktikleriyle mücadele edilirken, kırsal alanlarda 12 Eylül öncesi süreçle ilişkili olarak geri ve alt düzeyde de olsa gelişen devrimci şiddet hareketleri sonucu ulaşılan anti-faşist potansiyel, kendiliğindenciliğe terk edilemez. Diktatörlüğün 12 Eylül darbesiyle izlediği büyük baskı ve terör politikasının sağladığı pasifikasyon ortamına rağmen, stratejik alanlarda **-kırlarda- yoksul köylü yığınları devrimcileri bağrına basmıştır. Ve bugün bu alanlarda kır gerillasının haldeki sürece uygun düşen deney-tecrübe birikimiyle stratejik yörelerde silahlı savaşı geliştirerek yoksul köylülüğü mücadeleye dahil etmek ve bununla orantılı kır gerillasını daha geniş alanlara yayarak oligarşiye karşı savaşta, kırsal alanlar cephesinde daha yetkin bir programla yerimizi almak göreviyle karşı karşıyayız.**

Hareketimiz içerisinde bulunduğu objektif ve sübjektif durum itibarıyla, 12 Eylül öncesinin süratle gelişen sınıf mücadelesi koşullarına denk düşecek tarzda bu alanlara daha etkin bir programla müdahale edemedi. Kastedilen, müdahalenin istenen biçimde olabilmesi, şehirlerdeki mücadeleye nefes aldırtıcı vb. gibi bir dizi avantajı da beraberinde getirecekti. 12 Eylül sonrası bu eksikliğe çözüm bulunmaya çalışıldı ise de gecikmiş bir müdahale olması nedeniyle

---

(*) Kırsal mücadeleye ilişkin elde edilen birikim ve bunun somut pratiğe ışık tutması açısından detaylı olarak ortaya konması daha etraflı bir yazının konusudur.

amaçlanan fonksiyonu yerine getiremedi. Yaşadığımız açık faşizm koşullarında, açık faşizmin muhtevasının değişmeyeceği ve demokrasicilik oyunu olarak süreceği önümüzdeki dönemde, bir devrimci hareketin şehirlerde ve kırlarda silahlı savaşı esas alıp geliştirmekten başka bir yolunun kalmadığı açıktır.

Geniş köylü yığınlarının yaşadığı baskı ve sömürü koşullarını, kırsal alanın gerilla savaşına uygun şartlarını da dikkate alırsak, bugün, kır gerillasını gelmiş olduğu noktadan daha ileriye götürmek, daha geniş cephelere yaymak ve harekete esneklik ve hareket kabiliyeti kazandırmak, şehirlerde ve kırlarda -bugünden geleceği hedefler tarzda- PASS perspektifiyle hareket ederek halk kitlelerinin çelişki ve taleplerini devrimci yönde değerlendirmek gerekiyor. Proletarya, köylü yığınları ve diğer emekçi katmanların baskı ve terör yoluyla sessizliğe itilmesinin geçici bir olgu olduğu unutulmamalıdır.

Kimileri, haldeki durumun niteliğini abartarak, köylü yığınları ve kırsal alanları terk edip şehirlerde işçi sınıfı içinde klasik politik faaliyet yürütmeye yönelmiş, kitlelerin mücadelesinin kendiliğinden yükseleceği bir dönemin beklentisi içerisine girmişlerdir. Elbette ki halk yığınlarını uzun yıllar büyük vaadlerle yanıltanlardan, yakın devrim hayalleri kurduracak düzeyde kendilerini güçlü gösterenlerden, 12 Eylül sonrasında kitleleri cuntanın insanlık dışı uygulamalarıyla baş başa bırakıp yurtdışına firar edenlerden farklı bir tavır beklemek mümkün değildir. Muhakkak ki, tüm bu ve benzeri olumsuzlukların sonucu, kısa vadede emekçi halk kitlelerinin güven ve desteğini yeniden sağlamak ve halkın devrimci potansiyelini canlandırmak kolay olmayacaktır. Ve yine muhakkaktır ki, şehirlerde ve kırlarda kitlelerin çelişkilerini ve ruh hallerini doğru değerlendirip, mücadele programını bunun üzerine oturtan devrimci bir hareketin kitleleri örgütlemesi zor değildir. Yetek ki halk yığınlarına her şartta savaşarak ayakta kalabilen silahlı bir örgütün varlığını gösterebilme görevinin üstesinden gelinsin.

12 Eylül faşist cuntasının yönetime el koyması, sınıf savaşının boyutlarında da önemli ölçüde değişiklikler yarattı. ABD emperyalizmi ve işbirlikçi tekelci sermaye, kendi açısından sınıf savaşının en büyük caydırıcı gücü olarak gördüğü orduyu devreye sokarak, sürece çeşitli boyutlarda hakim olmayı yeğlemiştir. 12 Eylül öncesi dönemde, oligarşik diktatörlüğün sivil faşist terörden devlet terörüne geçiş programı, 12 Eylül müdahalesiyle birlikte yerini doğrudan açık devlet terörü ve onun resmi politikasına bırakmıştır. Yani kutuplardan birini oluşturan ABD emperyalizmi ve işbirlikçi tekelci sermaye, eskiden desteklediği birtakım karşı-devrimci güçlerle yeni süreci yaşayamayacağını ve bu güçler aracılığıyla ekonomik-siyasi programını uygulayamayacağını anla-

mış, bu güçleri terk ederek -yedekleyerek(*)- onların yerine en üst kurumlaşmasını, yani direkt devleti ve onun resmi militarist gücünü devreye sokmuş ve karşı-devrim cephesinin yeni sürece uygun politik görünümü cunta biçimini almıştır. Kutuplardan diğerini ise Türkiye halkları oluşturmuştur(**)

Hareketimizin cuntayı tahlili başında itibaren öz itibarıyla anlatılmaya çalışılan doğrultuda olmasına rağmen, sübjektif yapılanmasını bu bakış açısının gerekli kıldığı tarzda gözden geçirip düzenleyememiş, devrimci mücadelenin boyutları büyümesine karşılık gerekenler -gerektiği oranda- yapılamamıştır. Temel örgütlenme şekilleri (askeri-politik örgütlenmeler) ve bunların üzerine oturduğu kitle ilişkilerinde yeni dönemin zorunlu kıldığı nitelikli ve köklü değişimler sağlanamamıştır. 12 Eylül öncesi sürece uygun düşen ve o dönemde yürütülen mücadelenin boyut ve seviyesine göre şekillenen örgütlenme ve çeşitli ilişkiler ağı, 12 Eylül sonrasında yürütülen mücadelenin boyut ve seviyesi karşısında yetersiz kalmış, bu durum birçok olumsuzluğun kaynağı olabilmiştir. Bunlarla beraber, 12 Eylül öncesi süreçte faşist terörün yarattığı can güvenliği sorunu kitlelerle bağ kurmada köprü vazifesi görürken, bu sorunun 12 **Eylül** sonrasında büyük ölçüde ortadan kalkması sonucu yaygın ilişkilerin önemli bir kısmı işleyişin dışında kalmıştır. En güncel talep olan can güvenliği sorunundan hareketle kitlelerle bağ kuran unsurlar, yeni süreçte kitlelerin özgül çelişkilerini değerlendirerek onların ekonomik-demokratik ve özgül taleplerini dile getirecek bir mücadele hattı izleyemedikleri gibi buna uygun örgütlenmeleri de yeterince oluşturamamışlardır. Ek olarak da, cuntanın ağzı salyalı gorillerinin insanlık dışı uygulamaları ve bunu besleyen "yaygara" ve gözdağı politikası halkı devrimcilerden korku temelinde koparma sürecine sokmuş, bu olumsuz gidişatın önüne set çekici bir mücadele hattı örgütlenemediğinden yaşadığımız süreçte kitle pasifikasyonu büyük ölçüde gerçekleşmiştir.

Yaşanan sürecin tahlili ve bu doğrultuda sorunlara yaklaşım yöntemimiz, devrimci mücadelenin siyasal sonuçlarına paralel olarak kadro örgütlenmesinin sağlanmasıdır. 12 Eylül öncesinde faşist terörün yoğunluğuna rağmen, krizin derinliği, devletin istikrarsızlığı, devrimci mücadelenin seviyesi vb. gibi bir dizi nedenlerden ötürü, örgütlenme biçimleri karşı-devrimin baskı ve terörünün karşısında yetersiz kalmıyordu. Cunta koşullarında ise genel olarak sol hareketler sindirilmiş, hareketimiz ciddi darbeler yemiş, kitle pasifikasyonunda ileri mesafeler kat edilmiştir. Bu ve benzeri olgular yüzünden bugün diktatör-

---

(*) Örneğin, düzen partilerinin bir kısmı büyük tekellerin ve emperyalizmin isteklerini parlamenter faşizm şartlarında yerine getirme durumunda olmadığından siyasi arenadan çekilmiş (AP), bir diğer kesimin çıkarları ise bu sürecin programıyla çeliştiğinden (CHP'nin.bir kesimi ve MSP) tercih sorunu olmamıştır. Sivil faşist hareket ise önümüzdeki yerel seçimlerle birlikte kendisine yeni bir siyasi hat çizecektir. Bu hattın biçimini, o koşullarda devrimci mücadelenin durumu ve cunta yöneticileriyle MHP'nin ilişkilerinin niteliği belirleyecektir.

(**) Sorunu somutlarsak. baş çelişkinin politik hayattaki biçimlenişi Amerikancı cunta ile Türkiye halklarının - pratik görünümüyle örgütlü devrimciler- arasındadır.

lük, silahlı şiddete karşı tüm gücüyle saldırabilmektedir. Artık örgüt biçimleri -stratejik muhtevası korunarak- geliştirilmek, karşı-devrimin saldırılarını göğüsleyecek biçimde şekillendirilmek zorundadır.

Bir diğer sorun, cunta öncesi dönemle kıyaslandığında bir hayli gerilemiş bulunan kitle ilişkilerini kırsal alanlarda ve şehirlerde yeniden geliştirmek gerektiğidir. Buna ilişkin yeni yöntemler bulunmalı ve yürütülen kitle faaliyeti içerisinde siyasi nitelikli ilişkileri somutlamalı, silahlı hareketin kitleler içerisinde lojistik desteğini sağlayıcı ve izlenen mücadele çizgisi doğrultusunda küçükten büyüğe adım adım harekete geçen kitle ilişkilerinin yaratılmasına özel önem gösterilmelidir.

Kitlelerle kurulan yakın ilişki ve o ilişkinin kendi içerisinde örgütlü-organik hale dönüştürme çalışmalarının asgari başarısı, silahlı mücadelenin başlatılıp sürekliliğinin sağlanması için gerekli olan önkoşullann yaratılmasında önemli bir adımdır. Ve yine muhakkak ki örgütlü, organik kitle ilişkilerinin yaratılması sorunu her çalışma dalı ve biriminin programı içerisinde gerçekleştirilebilecek bir olgudur. Bu noktada dikkat edilmesi gereken, 12 Eylül öncesi kitlesel nitelikteki örgüt biçimlerinin yeni koşullarla uyuşmadığını görmek, yaygın ilişkilere yönelmemek gerektiğidir. Her iş alanı ve çalışma birimi gözden geçirilirken, tüm olumsuzluklara rağmen halen sürdürülebilen kitle ilişkileri yeniden düzenlenmeli, daha disiplinli hale getirilmeli, alan ve çalışma birimlerinin kitlelere yönelik çalışma programları bu ilişkiler esas alınarak yapılmalıdır. Özetle, kitle faaliyetindeki hedefimiz savaşçı bir örgütün karakteriyle bağdaşan nitelikte kitle ilişkilerinin yaratılması olmalı, yüzeysel ve her an kopabilecek ilişkilerle zaman kaybetmemeli, oyalanmamalıyız.

Şehirlerde ve kırlarda devrimci hareketin önündeki temel engel olarak faşist devlet güçleri bulunmaktadır. Şehirlerde sivil güvenlik teşkilatı içerisinde giderek sivil faşistler de yer alacak, devrimcilere karşı vurucu bir güç olacaktır. Kırsal alanlarda devletin resmi güvenlik güçlerinin yanı sıra büyük toprak sahipleri ve tefecilerin faşist çeteleri de saldırgan bir güç olarak karşımızdadırlar. Ve bu aşamada sivil faşistlerin yerini bu güçlerin doldurduğu açıktır. Bundan başka sınıfsal ve ulusal çelişkilerin pratikteki hedefleri siyasi mücadelenin temel programını oluştura'cakîır.

Şehir ve kır gerillası perspektifini izleyecek siyasi mücadele programıyla partileşme aşamasını tamamlayıp devrimci mücadeleyi daha yaygın ve üst boyutlarda geliştiren, PASS'yi hayata geçiren ve silahlı propaganda ile kukla iktidarın oyunlarını bozarak siyasal sonuç elde edebilen, psikolojik yıpratma savaşının ağırlıkta olduğu mücadele hattını her koşulda sürdürebilen bir partiyi, emekçi halk kitlelerinin öncü savaşçı partisini oluşturmak yakın hedefimizdir. Hedeflenen örgütün yürüteceği savaş, başlangıçta yani bugünkü aşamada şehirler ağırlıkta olmak kaydıyla, kırlarda ve şehirlerde birleşik devrimci savaş perspektifiyle sürmelidir. Zaten bu şekliyle mücadele -iniş ve çıkışlar göstererek alt düzeyde de olsa- 12 Eylül sonrasın-

dan günümüze dek kesintiye uğramadan sürdü. Ama alt düzeyde süren bu savaş giderek yetkinleşemedi ve kitleleri faşizme karşı savaşa katan, taleplerini en somut şekliyle dile getiren bir muhtevaya sahip olamadı. Görevimiz şehirlerde kitle faaliyetini geliştirmek ve derinleşen pasifikasyonu gerilla eylemleri ve diğer mücadele biçimleriyle etkisiz kılmak, giderek de halk kitlelerini mücadele içerisine sokmak ve yine bu süreçte yoksul köylüleri temel alan kitle faaliyetini geliştirerek kır gerillasını yetkinleştirmek, şehir-kır diyalektik bütünlüğü içerisinde devrimci mücadeleyi yükseltmektir. Kırsal alanlardaki yoksul köylülerin kendi kaderlerine terk edilmesi anlayışının sınıf savaşının bugün gelmiş olduğu noktada artık gerilerde kaldığını herkes görüp kabul etmelidir.

Belki de kimileri bizleri hemen "Siz THKP-C çizgisini terk ediyorsunuz. Mahir Çayan önce şehir, sonra kır gerillası dememiş miydi?" diye eleştirecektir. Ama bu tür maruzatların günümüz koşullarında hiçbir önemi yoktur. Bunların temelinde teoriyi dogmalaştıran, sınıf savaşını ve kitleleri olduğu yerde durdurmaya çalışan, 12 Mart'dan günümüze dek yaşanan süreci yok sayan sakat bir anlayış yatmaktadır. Ki bu anlayış sahiplerinin değişen koşulları görmesi, kitlelerin çelişkilerini ve ruh hallerini doğru tespit etmesi, mücadele alanlarını doğru seçmesi ve bu gibi konularda üretken ve kendini yenileyici olması beklenemez.

Kırsal alanlarda 12 Eylül öncesinde sınıf savaşının gelişimine paralel olarak irademiz dışında gelişen ve giderek örgütlü bir hal alan ve bugüne dek alt düzeyde de olsa süregelen mücadele hattı, "önce şehirlerde gelişeceğiz..." gerekçesiyle terk edilemez. Başka bir açıdan bakarsak, böylesi bir gerekçe köylü yığınlarının kendi kaderine terk edilmesinin "teorik" izahı da olamaz. Bugün gelinen noktada, **düşmanla savaş şehirlerde ve kırlarda gelişecek şekilde yetkinleştirilmeli, mücadele bu alanlarda bugünden yarını hedefler tarzda yaygınlaştırılmalıdır.** Sadece şehirlere veya kırlara sıkışmış bir hareketin günümüz koşullarında başarı şansı yoktur. Geçici birtakım başarılar elde edilse de, uzun vadede sınıf ittifakları sağlanamayacak, halk ordusu kurulamayacak ve dar bir çemberin kısırdöngüsüne hapsolma kaçınılmaz olduğundan yok olma ihtimali veya ciddi darbeler eşikteki tehlike olacaktır. Ama kır-şehir bütünlüğü içerisinde gelişip güçlenen, deney-tecrübe birikimine sahip bir hareket gelecekte çok daha büyük güçlükleri aşabilir, zor koşulların üstesinden gelebilir.

Kürt milliyetçi akımların Türkiye Kürdistanı'nda sınıfsal bilinç ve örgütlenmeyi yadsıyan, sadece ulusal bilinç ve örgütlenmeyi içeren propaganda ve eylemlerle Kürt halkının çelişkileri çözümlenemez. (*) Öte yandan **ulusal baskının var olduğu alanlardaki çelişkilerin çözümünde, ulusal baskı hesaba katılmadan hareket edilemez ve bu şekilde sürdürülecek bir savaşın başarı şansı yoktur.**

(*) DY'nin başını çektiği mülteci cephesi içerisinde PKK. Kürdistan temsilcisi olarak yer almanın hesaplarını yapmaktadır. DY de pratik görünümüyle buna prim vererek ezilen ulus milliyetçiliğini meşrulaştırma tehlikesi yaratmaktadır. Kendi içinde faydacılığı hareket **noktası yapan** bu anlayışların Kürt milliyetçiliğini de körüklediği açıktır.

Kürt halkının milli çelişkisinin varlığı Kürt milliyetçi akımlarının gelişmesinin maddi temelidir. Devrimci hareketimiz ise Kürt yoksul köylülerinin ve emekçilerinin ulusal ve sınıfsal çelişkilerini Marksist-Leninist bir perspektifle ele almıştır. Ancak iradi çabaların yetersizliği Kürt milliyetçi akımlarının belli oranlarda gelişebilmesinin nedeni olmuştur. Solda bu durum öyle bir hal almıştır ki, birçok oportünist ve revizyonist grup Kürt halkını örgütlemedeki başarısızlıklarını aşacağına ezilen ulus milliyetçiliğini meşrulaştıran bir çizginin teorisini yapmış, birçoğu da yapmanın hazırlığı içerisine girmiştir.

Kürt milliyetçilerinin potansiyelleri geçicidir ve kitleleri devrime götürücü bir rol oynayamaz. **Kürt halkının çelişkilerinin değerlendirilmesinde esas hareket noktamız, Kürt yoksul köylülerinin sorunları ve Kürt halkının ulusal talebi olmak zorundadır. Bu çelişki ve sorunların çözümü genel olarak Türkiye halklarının anti-emperyalist, anti-oligarşik halk devriminden geçiyor. Buna uygun örgütlenmelerin yaratılması da en önemli görevlerimiz arasındadır.**

Silahlı mücadele ile diğer politik, ideolojik, ekonomik-demokratik mücadele biçimleri bir arada birbirini tamamlar tarzda sürdürülmelidir. Başka bir deyişle, silahlı hareketin kitleleri kucaklayarak maddi bir güç olması, silahlı hareketle kitle hareketinin diyalektik bir bütün içerisinde yürütülmesi esastır. Belirtilen mücadele biçimlerinden birini yadsımak veya ihmal etmek, sağ veya sol sapmaya düşmeyi kaçınılmaz kılar. Ki böylesi bir çizginin giderek büyüyen bir biçimde kitleleri savaşa katması mümkün olamayacağı gibi, Devrimci Sol çizgisiyle de herhangi bir ilişiği yoktur.

SOLUN DURUMU

Faşizmi teşhir etmenin, oyunlarını bozmanın, programını engellemenin, kitleleri pasifize etmenin önüne geçmenin ve demagojik propagandalarını etkisiz kılmanın temel yolu "devrimci şiddet" temelinde bir mücadele olmak zorundadır. Mücadele edip etmemek sorununu tartışırken temel kıstasımız faşizmin oyunlarını bozan, kitlelere hedef gösteren bir mücadelenin hayata geçirilip geçirilemediğidir.

Bu perspektiften hareketle Türkiye soluna baktığımızda;

Faşizmin teşhirini ve kitlelerin bilinçlendirilmesini, barışçıl mücadele biçimlerini (uzlaşıcı değil, klasik mücadele biçimlerini -propaganda, ajitasyon, yayın vs. -) temel alarak gerçekleştirme anlayışında olan ve işçi sınıfının uzun evrede bu mücadele biçimleriyle bilinçlenip örgütleneceğini düşünen siyasi yoğunluklar aslında büyük kentlerde işçi sınıfının ayaklandırılmasıyla iktidarın alınmasını hedeflemektedirler. Tabii ki bu yoğunluklar hiçbir zaman "Biz silahlı mücadeleyi reddediyoruz." demiyorlar. Ama bu önemli değildir. Esas sorun temel mücadelenin, temel alanlarının sınıfların mevzilenmesinin nasıl seçildiğidir. Bu siyasetler ülkenin objektif ve sübjektif şartlarını yanlış ve eksik tespit etmiş, savundukları revizyonist ve oportünist tezlerin gereği faşizme karşı doğru

bir mücadele çizgisi ve taktiği geliştirememişlerdir. Ve yine yanlış örgüt ve devrim anlayışı, çalışma tarzlarından dolayı, ağızlarından hiç düşürmedikleri işçi sınıfı içerisinde de kalıcı bir örgütlenmeye sahip olamamışlardır. Ekonomiz-min ürünü reformist bir sendikal çizgi izleyen, legalizmi aşamayan bu gruplar savaşçı bir örgütlenme anlayışlarının olmaması sonucu, legal şartların ortadan kalkmasıyla birlikte, kısmi de olsa var olan kitle ilişkilerinden kopmuş ve mücadele arenasında görünmez olmuşlardır.

Büyük bir kesimi 12 Eylülle birlikte hemen "ricat" kararları alarak önder kadrolarını ülke dışına çıkarmış ve siyasi faaliyetlerini durma noktasına getirmişlerdir. Bir kısmı ise 12 Eylül'le birlikte kısa bir süre ajitasyon ve propaganda faaliyeti yürütmüş ancak hemen ardından faaliyetsizlik dönemine girmiştir. Bir kısmının ise 12 Eylül'le birlikte ne oldukları bilinmemektedir. Sadece yurtdışında bazen yayınlanan bildirilerin altında imzalarına rastlanmaktadır. Aslında bu stratejik çizgiyi (ayaklanma) izleyenlerin bugünkü durumları sürpriz değildir. Her ne kadar dillerinden ve yazılarından "proleter sosyalistlik" gibi sıfatlar hiç düşmüyor ve bu sıfatları sık sık bıktırırcasına kullanıyorlarsa da, bunun kendilerini aldatmak ve tatminden öte bir anlam ifade etmediği artık iyice açığa çıkmıştır.

Silahlı mücadeleyi temel aldığını ve halk savaşını savunduğunu söyleyen bu gruplara gelince; bu kesimin en önemli gruplarından biri, 12 Eylül öncesi halkın saflaştığını, ülkede bir "iç savaş" yaşandığını söyleyen ve bu iç savaşa uygun olarak "halk iktidarının nüveleri" olacak şekilde direniş komitelerini öneren, faşizmin yanı başında "kurtarılmış bölgeler" oluşturma anlayışıyla hareket eden THKP-C'nin sağ yorumcusu DY'dir. Bu grup 12 Eylül öncesi siyasi grupları tanımayarak, hemen herkesle çatışarak, devrimci kanı dökerek, siyaset yasakları koyarak ve siyasi çalışma yapanları bizzat engelleyerek, eylem birliklerini dejenere ederek birçok olumsuzluğun başsorumlusudur. DY, küçük burjuvazinin "güce tapma" eğilimini kullanarak, kendi kitlesine ve halka kendini olduğundan güçlü göstererek yalnız kendilerinin bildiği dağlar yaratmıştır. Bu durum öyle bir hale gelmiştir ki, DY kendisini Türkiye devrimci hareketinin "babası" rolünde görmeye başlamıştır.

Ülkemizde faşizme karşı mücadeleyi ve kitlelerin içerisinde bulunduğu durumu yanlış değerlendiren, oligarşinin böl-yönet politikasının (Alevi-Sünni ayrımı) etkisiyle devrim stratejisi ve taktikleri saptayan, "yakın devrim hayalleri" içindeki DY, 12 Eylül açık faşizmi ile birlikte var olduğunu iddia ettiği "iç savaş"ın bir tarafı olarak çarpışmasız çekilmiş ve arenada sadece saldıran faşizm cirit atmıştır. İç savaş, cephe, Direniş Komiteleri ve kendiliğinden saflaşan halk bir çırpıda yok oluvermiştir. Geriye dağda, şehirde faşizmle baş başa kalan militanların teslim olmamak için sürdürdükleri direniş ve zindanlara doldurulan binlerce insan kalmıştır, hepsi bu kadar...

Örgütlü, faşizmi teşhir edici, faşizmin önüne set çekici bir mücadeleyi değil uygulamak, onun kararı bile yoktur kafalarında. Ancak ülke dışında birkaç

gösteri, miting vs. ve yerel alt düzeyde birtakım faaliyetler...

Halk savaşını savunduğu iddiasında olan Partizan da 1976'dan bu yana hiçbir zaman kendi savunduğu çizgiyi hayata geçirememiş ve gerilla mücadelesine hazırlık diye barışçıl mücadeleyi temel almıştır. Yer yer gündeme gelen çatışmaları ise 12 Eylül öncesi sivil faşist saldırılara karşı savunma düzeyindeki yerel eylemlerden öteye gitmemiştir. 12 Eylül sonrası da bir yıl kadar bu çizgiyi sürdürmüşlerdir. 1981 baharındaki "aktiftik" kararlarının aksine geri çekilmişler, siyasi faaliyetlerini çok dar bir alana hitap eden klasik propaganda ve ajitasyona indirerek günümüze kadar gelmişlerdir. Tüm bunlar dışında mücadele kırsal alanlarda pusuya düşen veya ihbara uğrayan militanların faşizmin resmi güçleriyle olan çatışmaları sınırını aşamamış ve faşizme karşı iradi bir saldırı politikası izlenmemiştir.

Kürt milliyetçi akımları ise iki başlık altında ele almak gerekiyor.

Birincisi, on yıllarca Kürdistan'da aynı ideolojik ve politik tezleri savunan ve silahlı mücadele karşısına provokasyon edebiyatıyla çıkan, aslında egemen güçlerin değirmenine su taşıyarak Kürt halkının kurtuluşunu-engelleyen, burjuva fraksiyonlarının peşine takılan revizyonist-reformist anlayışlardır. Bunlar Kürdistan'da hala belli ölçülerde varlığını korumakla birlikte, gerileme sürecine girmiştir.

Asıl üzerinde durulması gereken, Kürdistan'da silahlı mücadeleyi provokasyon olarak görenlerin ideolojik ve politik tezlerinin yanlışlığını sergileyen, silahlı mücadeleyi savunan ve bu anlayışla yoğun bir potansiyel sağlayan Kürt milliyetçi akımlardır. Özellikle PKK gibi örgütler milliyetçi görüşler ve azımsanamayacak hata ve zaaflara rağmen, Kürdistan'da silahlı mücadeleyi geliştirerek revizyonizmin barikatlarını parçalamıştır. Ve PKK bugünkü potansiyelini tartışmasız silahlı mücadeleye borçlu olmasına rağmen, bugün yer aldığı "cephe" ile, izlediği çizgi ile, kendi geçmişiyle çelişmektedir. Bugün **PKK Kürt halkının kurtuluşu yolunda pasifizmin cephesinden çıkmalı, milliyetçi görüşlerinden arınarak Kürt ve Türk halkının sınıfsal ve ulusal mücadelesinde yer almalıdır.**

THKP-C'nin sol yorumcusu gruplara gelince; bunların bir kesimi "sol" bir anlayışın savunucusu olmalarına rağmen, 12 Eylül öncesinde bu anlayışlarının gereklerini yerine getirmediler. Cunta sonrası ise faaliyetleri iyice sınırlandı ve daha alt düzeyde bir çalışmaya indirgendi. Öyle ki, kendi SP anlayışlarını bile biçimsel de olsa hayata geçirememişlerdir. Ancak yerel düzeyde birkaç muhbirin cezalandırılması ve eylem girişimleri olmuşsa da, seslerini duyuracak bir mücadeleyi hayata geçirememiş ve giderek faaliyetsiz bir görünüm yaratmışlardır. Bir kısmının ise zaten 12 Eylül öncesi güçsel varlıkları son bulmuştu. Diğer bir kısmı ise 12 Eylül'le beraber yedikleri darbelerle, yanlış anlayışlarının pratikte kanıtlanmasıyla dağılma veya kendini feshetme durumunda kalmışlardır.(*)

(*) Kurtuluş'u THKP-C çevresinden saymıyoruz.

Yukarıda da belirttiğimiz gibi, siyasi yoğunlukları değerlendirirken, temel kıstasımız faşizme karşı set oluşturacak, onun oyunlarını bozacak bir mücadele çizgisinin hayata geçirilip geçirilmemesi olmuştur. Yoksa kısa süreli, yerel ve alt düzeyde süren örgütlenme ve propaganda faaliyetleri, kısmen ve zaman zaman birçok grup tarafından yapılmıştır. Bunları söylüyoruz diye faşizmle çatışmada şehit düşen yurtseverleri, işkencelerde, zindanlarda mücadele edenleri göz ardı ettiğimiz, her şeyi bir çırpıda yok saydığımız zannedilmesin. Tartıştığımız temel noktanın bu olmadığı açık. Biz değerlendirmemizi temel alınan mücadelenin ülkede bir siyasi sonuç yaratıp yaratmadığı noktasından hareketle yapıyoruz. Tüm bu olumsuzluklar dizisine, siyasi faaliyete iki yıl ara vermelerine, yurtdışına taşınmalarına, kararsızlıklarına, zor karşısında teslimiyet politikalarına rağmen, bugün birçok siyasetin -"zararın neresinden dönersen kârdır" mantığıyla da olsa- yeniden siyasi faaliyete -yanlış veya doğru, kendi bildiklerince- katılma "cesaretini göstermesi olumlu bir adımdır.

Ama ne var ki. solun cuntadan bu yana mücadele etmemesi, faşizmin önüne silahlı-bir mücadele çizgisi çıkarmaması, faşizmin de programını engelsiz olarak adım adım uygulamasını beraberinde getirmiş ve bununla da yetinmeyerek gelecek yıllara cuntasal bir yönetimle devam edilmesinin programını oluşturmuştur.

İşte solun "ayakta kalayım", "darbe yemeden bu dönemi atlatayım" düşüncesinin bugün gerçeği ne denli yansıttığı ve kime hizmet ettiği artık açık ve net olarak ortaya çıkmıştır. Çünkü gelecek günler, nisbi demokratik hakların olduğu bir dönem değil, açık faşizmin devamı olacaktır. Ve geleneksel sol bunu halk kitlelerine reva görmüştür. Bugün şöyle bir bakıldığında neyi görüyoruz: Faşist terörle, baskıyla, işkenceyle, zindanlara doldurulmakla pasifize edilen, her türlü demokratik hakkı elinden alınan emekçi kitleler ve demokratlaşma yoluna girmiş ve yozlaşmaya açık binlerce devrimci sempatizan ve faşizmin süren baskı politikası, Ortadoğu'da açıkça jandarma rolü oynayan, halklara saldırıya hazırlanan bir Türkiye... Geleneksel sol'un faşist cuntaya karşı mücadele etmemesinin yarattığı yalın gerçek budur. Bu durumu değiştirmek imkansız değildir. Tüm olumsuzluklara rağmen faşizmin üstünlüğünü yıkmak ve programını başarısız kılmak mümkündür. Faşizme karşı silahlı temelde sürdürülecek mücadele bu sonucu sağlayacaktır. "Ricat" kararı alanlar, ülke sınırlarını terk edenler, bu şartlarda bir şey yapılamaz diyenler, "demokrasi hayalleri" kuranlar yanlış düşüncelerinden vazgeçip, var olan kadrolarını silahlı mücadeleye sokarlarsa, pekala istenen sonuca varılabilir. Bugünkü durumun gerçek bir değerlendirilmesini yapanlar bu sonuca varmak zorundadırlar. Aksi tutum yeni süreçte 12 Eylül öncesinin kör dövüşünü, kaosunu yeniden gündeme getirecektir.

Solun kendi içindeki ideolojik mücadele ise küfür edebiyatına sarılmadan, hotzotçuluğa meydan vermeden, eylem birliğini sağlayıcı, faşizme karşı silahlı mücadeleyi yükseltici bir perspektifle ele alınabilir, alınmalıdır.

"RİCAT" KARARI VE OPORTÜNİZM

12 Eylül cuntasıyla birlikte devrimci hareketin taktik hedefleri değişmek durumunda kaldı. 12 Eylül öncesinde sivil faşistler ve giderek devlet güçleriyle süren çatışmalar, 12 Eylül sonrası -sivil faşistlerin arenadan çekilmesiyle- karakter değiştirdi. Artık devlet güçlerinin saldırıları ve bu saldırılara karşı şekillenen devrimci mücadele vardı. Proletaryanın taktik hedefleri, cunta generalleri, onların destekçisi tekelci sermaye, emperyalist güçler, büyük toprak sahipleri ve bu kesimlerin vurucu güçleriydi.

Hareketimiz değişen durumu doğru olarak tespit etti ve cuntaya karşı nasıl mücadele edeceğini, hangi taktik hedeflere yöneleceğini belirleyerek savaşın sürdürülmesi gerektiğini vurguladı. Ve tüm devrimcileri, yurtseverleri, ilericileri, anti-faşistleri, cuntaya karşı olan tüm güçleri birliğe çağırdı. Faşist cuntanın ve emperyalizmin programını engellemenin yolu silahlı mücadeleden geçiyordu. Silahlı mücadele, cunta programı önünde bir set oluşturacak ve emperyalizmin Türkiye halkları ve Ortadoğu üzerindeki hesaplarını boşa çıkartacaktır. Hareketimiz bu amaçla cunta güçlerine karşı, 12 Eylül'ün ilk günlerinden itibaren silahlı savaşı sürdürmeye çalıştı. Ve ilk büyük darbesini yemesine, birçok eksik ve zaaflarına rağmen, ikinci büyük darbeye kadar tespit ettiği doğrultuda savaşı sürdürdü. Ancak yenilen darbelerle mücadelenin ivmesi giderek düştü ve alt düzeyde bir silahlı savaşla klasik propaganda ve ajitasyon faaliyetinden öteye geçilemedi. Önder kadroların sürekli yakalanmasıyla örgütün siyasi kapasitesi giderek düştü. Örgüt denetimi ve organları büyük yaralar aldı. Toparlanma-yakalanma kısır döngüsü aşılamadığı için bir kesitten sonra cuntanın programını bozmak ve teşhirini sağlamak mümkün olmadı.

"Sol" ise geleneksel özelliklerini bir kez daha göstererek süratle yurtdışına kaçtı ve ricat kararları alarak büyük oranda mücadele platformundan çekildi. Hareketimiz tüm olumsuzluklara, yenilen ağır darbelere rağmen, altı yedi ay gibi bir süre cuntaya karşı silahlı savaşı üst boyutlarda sürdürerek mücadele etti. Örgütsel darbelerin önderliği zaafa uğratması ardından objektif olarak üst boyutta bir mücadele sürdüremedi. Faşizmin programını bozamadı. **Bu durumu aşmanın şartları yok muydu? En başta toparlanma ve mücadelenin birbirinden kesin çizgilerle ayrılmaması gerekiyordu. İçine düşülen durum bir yerde, toparlanma dîye eldeki güçleri yeterince harekete geçirmemek, toparlanma sürecinin uzatılmasıyla var olan potansiyelin pasifize olması ve yapılan operasyonlarla "sil baştan" başlamak oldu. Bu cendereden çıkılamadı.**

Yenilen darbelerin nedenlerini bulmak (ki genel olarak tespit edilmiştir) ve bunlardan gereken dersleri çıkarmak gerekiyordu. Bu derslerin ışığında, bir yandan mücadele boyutlandırılırken, bir yandan da var olan potansiyelin yeniden örgütlenmesi sağlanabilirdi. Önderliğin zaafa uğraması ve yenilen darbelerin büyüklüğü bunu da engelledi. **Sonuçta cunta programını engelsiz uygu-**

lamış, kitle pasifikasyonunu büyük oranda sağlamıştır. Genel olarak "sol" (kısmi durumlar hariç) cuntaya karşı, değil onun programını bozmak, bir direniş çizgisi dahi ortaya koymayarak, cuntanın zaferini adeta alkışlamıştır. Bugünkü derin pasifikasyonun ve tekellerin uygun ortama kavuşmasının sorumlusu büyük ölçüde mücadele etmeyen "sol'dur.

Oportünizm, ricat taktiğinden, baskı şartlarında mücadele arenasından çekilmeyi ve nisbi yumuşak şartlarda mücadelede var olmayı anlıyor.

12 Eylül öncesinin karakteristik özelliği, sivil faşistlerin tüm halk kitlelerine saldırısı ve ortaya çıkan "can güvenliği" sorunuydu. Devrimciler kitlelerin can güvenliğini sağlama tespitinden hareketle sivil faşistlerle ve giderek devlet güçleriyle çatışmış ve kitlelerin pasifikasyona uğratılması, faşistleştirilmesi büyük oranda engellenmiştir. Artan ekonomik ve politik bunalıma paralel olarak hızla genişleyen anti-faşist potansiyel Türkiye sathında devrimcilerin örgütleneceği uygun bir zemin doğurmuştu. Ekonomik-demokratik talepler etrafında kitle hareketleri gelişmiş ve devrimci mücadelenin boyutu doğrudan devlete yönelen bir muhtevaya sahip olmuştur. Oportünizm bu duruma bakarak 12 Eylül öncesi ülkenin içinde bulunduğu durumu devrim anı, kitlelerin devrime yürümesi olarak tespit etmiş, 12 Eylül'den sonra ise devrim dalgasının düştüğünü öne sürerek ricat kararlan almıştır. Öncelikle, 12 Eylül öncesi devrim koşullarının olmadığı, devrim için kitlelerin ve önderliğin sübjektif şartlara sahip olmadığı kabul edilmelidir. Kitlelerdeki potansiyel anti-MHP potansiyelden öte değildir. Can güvenliği temelinde devrimcilerin yanında yer alan **kitlelerin, siyasal bilinci geliştirilerek örgütlü bir potansiyel haline dönüştürülmesi başarılamamıştır.** Devrimci önderlik ise, parti örgütlenmesinden dahi yoksundur. Ve belli alanlarda kendiliğindencilik hakimdir. "Sol" parçalanmış durumdadır. Sol içi kavgalar karşılıklı öldürmelere kadar varmış, ideolojik kargaşa egemen hale gelmiştir. Genelde durum buyken, abartılı tespitlerle 12 Eylül öncesinin adeta devrim anı gibi görülmesi inandırıcı olmaktan uzaktır.

Oportünizm, geri çekilme taktiğini Lenin'in Rusya koşulları için ortaya koyduğu ayaklanma stratejisine göre belirlemekte ve devrim dalgasının yükselmesi ve alçalmasını temel kıstas olarak ele almaktadır. Lenin'in Rusya için uyguladığı devrim modeli, büyük şehirlerde işçi sınıfının köylülüğün desteğiyle ayaklanarak iktidarı almasıdır. Kitlelerin ayaklanma zamanına gelebilmesi için ise uzun bir evrim döneminden geçilecektir. Evrim döneminin çalışma tarzı Lenin'de merkezi bir yayın etrafında propaganda-ajitasyon, ekonomik-demokratik grevler vs.dir. Bu süreçte proletarya partisinin görevi kitleleri ayaklanmaya hazırlamaktır. Ve temel mücadele biçimi barışçıl (silahlı olmayan) mücadeledir. Lenin'e göre, devrim anı kısa bir andır ve devrim kitlelerin ayaklanmasıyla gerçekleşir. Lenin ve Stalin, evrim ve devrim aşamaları sorununu, Rusya gibi kapitalist bir ülkede bu tarzda ortaya koyarlarken, doğal olarak, proletarya partisinin taktikleri ve örgütlenme biçimlerini de bu dönemin özelliklerine göre şekillendirmek zorundaydılar. Lenin ve Stalin, kitlelerin devrime yürüdükleri sü-

reçte devrim dalgasının düşmesi üzerine (1907) geri çekilme kararı alarak, genel siyasi grev, nümayiş, Duma'yı boykot gibi hareketleri terk ederek evrim dönemi çalışma tarzına döndüler.

Bizim gibi yeni sömürge ülkeler koşulları ne Rusya, ne de bugünkü metropol ülkelerin koşullarıyla aynılaştırılamaz. Emperyalizmin işgali altında olan, sürekli faşizmin egemen olduğu, en ufak bir kıpırdanışın kan ile boğulduğu bir ülkede halk kitlelerini mücadele saflarına çekmenin temel yolu, silahlı mücadeledir. Yani ülkemizde silahlı mücadelenin objektif şartları vardır. İktidarın alınması, işçi sınıfının uzun bir evrim dönemi ardından gelecek bir devrim döneminde ayaklandırılmasıyla değil, öncü savaşı aşamasından geçecek halk savaşı yolu ile olacaktır. Şehirlerde ve kırlarda adım adım gelişip büyüyecek halk ordusunun kurulmasıyla iktidar parça parça ele geçirilecektir. Bunun anlamı nedir? Bunun anlamı, ülkemizde ricat taktiğinin Rusya'da olduğu gibi ayaklanma stratejisine göre belirlenemeyeceği, yani temel kıstas olarak devrim dalgasının yükselmesi veya alçalmasının alınamayacağıdır.

12 Eylül ile birlikte kitle potansiyelinin düştüğü bir gerçektir. Ama asıl tartışılması gereken bu potansiyelin neden düştüğüdür. Anti-faşist yığınlar yeterince siyasallaştırılamayınca, cuntanın can güvenliği temelinde yürüttüğü demagojik propaganda kısmen etkili olmuştur. Ekonomik kriz derinleşmiş olsa da, cunta bunun yaratacağı tepkileri baskıyla nötralize ederek pasifikasyonu sağlamıştır.

Geleneksel sol'un kitle mevzilerini terk ederek geri çekilmesi sonucu, emekçi halk kesimleri faşizmin saldırılarıyla baş başa kalmış ve sindirilmiş, cuntanın gerçek yüzü ortaya çıkartılıp teşhir edilemediğinden, kademeli planı bozulamadığından kitle potansiyeli düşmüştür. Anayasa oylamasıyla bu durumun ciddiyeti bütün boyutlarıyla ortaya çıkmıştır. Kitle hareketlerinin 12 Eylül öncesi gibi olmadığı cunta koşullarında, kitle potansiyelinin pasifize edilmesi mevcut devrimci güçler harekete geçirilerek engellenebilirdi. Bu dönemde devrimci hareketin taktiği geri çekilme değil, faşist cunta hedeflerine karşı silahlı mücadeleyi yoğunlaştırarak faşizmin programını bozmak, kitle potansiyelini ayakta tutmak ve bu potansiyeli giderek cuntaya karşı örgütlü bir kitle hareketine dönüştürmeye çalışmak olmalıydı.

Bizim gibi ülkelerde "ricat" taktiği ancak önderliğin subjektif durumu ile orantılı olarak gündeme gelebilir. Önderlik savaş içerisinde bir noktada silahlı savaşı sürdürecek gücünü yitirir ya da çok büyük kayıplar verirse -geçici bir süre- örgütsel yaralarını sarmak için geri çekilebilir.

Devrimci dalganın alçalması ve yükselmesi kıstaslarına göre "ricat" kararı alanlar, Türkiye şartlarında doğrudan mücadeleyi kendiliğindenciliğe terk edenlerdir. Ve bugünkü pasifikasyonun, cuntanın başarısının asıl sorumluları da bunlardır. Hareketimiz bugüne dek herhangi bir "geri çekilme" kararı almış değildir. Ama darbeler kısırdöngüsünde uzun bir süre savaşı üst düzeyde sürdürme olanağı bulamamıştır. Kırsal alanlarda olsun, şehirlerde olsun, gücü oranında silahlı savaşı sürdürmeye çalışmış, propaganda ve ajitasyon faaliyeti-

ni kesintisiz kılmıştır. Gelinen aşamada, mücadelenin boyutlarını adım adım yükseltmek, örgütsel yaraları sararak cuntanın pasifikasyon çemberini kırmak, kitle potansiyelini yeniden canlandırmak ve kitlelerin ekonomik-demokratik, siyasi mücadelesine yön vermek gerekiyor.

YURTDIŞI MÜCADELESİ VE BUGÜNKÜ DURUMU

Bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesinin başarıya ulaşabilmesi için çok yönlü bir mücadelenin hayata geçirilmesi ne kadar zorunluysa, savaşın bir alana hapsedilmemesi ve tüm halk kesimlerini kucaklaması, önemli bir alan olarak dünya kamuoyunun ve halklarının desteğini alması da o denli zorunludur. **Dünya halklarına kendi haklılığını duyuramayan, meşruiyetini ispat edemeyen devrimci bir halk hareketinin başarı şansı ya çok azdır ya da hiç yoktur.** Tabii ki aslolan ülke halklarının örgütlenmesi ve ülkede sürdürülen savaştır. Fakat bu savaşı ilerletecek destek güçlerinin geliştirilmesi ve genişletilmesine, bu güçlerle dayanışmaya ve genel kamuoyu desteğine olan ihtiyacı yadsımak da mümkün değildir. Bunun için de halkların kurtuluşunu hedefleyen devrimci bir hareketin, yurtdışı örgütlenmesi de olmak zorundadır. Bu örgütlenmenin başlıca görevleri ise;

a) Metropol ülkelerde proletaryanın ve demokrat kesimlerin desteğini ka zanmak,

b) Ulusal kurtuluş hareketleriyle dayanışma ilişkileri kurmak,

c) Enternasyonal ideolojik-politik çizgi yaratmaya çalışmak,

d) Dünya demokrat kamuoyunu faşizme karşı duyarlı kılmak, çeşitli biçim lerde baskı unsuru olmak,

e) Çeşitli mücadele biçimleriyle, faşizmi teşhir ederek halkımızın sesini dünya kamuoyuna duyurmak,

f) Devrimci harekete her türlü maddi ve teknik desteği sağlamak olarak sı ralanabilir.

Yurtdışı Mücadelesine Yanlış Yaklaşımlar

Cuntanın işbaşına gelmesiyle beraber, ülke dışındaki devrimci faaliyet de önem kazandı. Ülke içerisinde sınıf mücadelesine katılma cesareti ve inancında olmayanlar, daha cunta gelmeden ülke dışında varlıklarını devam ettirebilmek için gerekli hazırlıkları yapmış durumdaydılar. Bunların cuntanın gelişi ardından faşizme karşı savaşmak, Türkiye emekçi sınıflarını faşizme karşı örgütlemek, halkların davasını savunmak diye bir dertleri de kalmamıştı. Çünkü onlar kolay günlerin, legalizmin figüranlarıydılar. Ülkemizin bir küçük burjuvalar ülkesi olduğu bir kez daha kanıtlanıyordu. Ortalık rahatken, daha doğrusu faşizme karşı savaşanların gölgesinde devrimcilik yapmak kolayken, herkes faşizme ve emperyalizme karşı zafer çığlıklarıyla -mest olurcasına- kolay ve ucuz iktidar hayalleriyle yaşıyorlardı. Ne zaman ki faşizm tüm demokratik hak

ve örgütlenmeleri ortadan kaldırıp düzenin önünde engel gördüğü tüm güçlere saldırdı, işte o zaman devrimci mücadelenin hiç de kolay olmadığını, iktidarın işkencesiz, hapishanesiz kazanılamayacağını anladılar. Ve kendisine "devrimciyim" diyen binlerce kişi, soluğu Avrupa'nın emperyalist devletlerinde aldılar. Ülkeden kaçarak Avrupa'ya iltica eden ve mülteci yaşamı seçenler, aslında halkın davasını terk etmiş, kendi canlarının telaşına düşmüşlerdi.

Kısmi farklı durumlar hariç, birçok siyasi grup bugün yurtdışında bu durumdadır. Faşizmle savaşın temel alanı ülke dışıymış gibi- birçoğu kadrolarını, kitlelerini, her şeyini bırakarak, kendilerini ülke sınırları dışına attılar. Kalanların ise büyük kısmı yakalandı, bir kısmı da -şehirde, dağda- sadece ele geçmeme mücadelesi vermeye başladılar. Bugün ülke dışında faşizme karşı savaştıklarını söyleyen grupların çoğu, bu sübjektif durumun sonucu, ülke dışında binleri bulan yığınlar oluşturmuşlardır. Bunlar sıradan kitle değil, devrimci kadro ve ileri unsurlardır. Ve bu yığınların içinde bulunduğu ruh hali, davadan kaçmak, can telaşına düşmekten başka bir şey değildir. Can kavgası için davayı terk etme, yurt sathını terk etme devrimci bir tutum olamaz, bu olsa olsa firar politikasıdır.

Bugün birçok siyasi grup ülke dışında büyük işler becerdikleri, hatta emperyalizme ve oligarşiye karşı savaştıkları inancındadır.

On yıllar önce hareketlerinin merkezlerini ülke dışına taşımış ve ülkeye dönmeye de hiç niyetleri olmayan "Bizim Radyo" ve taraftarları için zaten söylenecek bir şey yoktur. Çünkü onların devrim yapmak, faşizme karşı savaşmak gibi bir niyetleri hiçbir zaman olmadı. Onlar Sovyetler'in vereceği işarete göre hareket edecekleri günü beklemektedirler. Bu siyasi yoğunluğun durumu hemen hemen herkes tarafından bilinmektedir. Ve bu gruba 12 Eylül öncesi istisnasız tüm siyasi yoğunluklar "mülteci" diye küfrediyordu. Peki, bunlara mülteci diyenler bugün ne yapıyorlar? Bunlardan farkları nedir? Bugün ne yazık ki, birçok siyaset mülteci durumuna düşmüş, aynı korodan türkü söylemektedir. Dostlar alışverişte görsün misali, bir şeyler yapmaya çalışmakta, bildiri, yürüyüş, miting vb. gibi eylemleri iki yıldır tekrarlaya tekrarlaya yapacak fazia bir şeyleri de kalmamış durumdadır. Ve mücadele dar bir çembere hapsedilmiş kısır bir döngüde sürmektedir.

Elbette hiçbir mücadele mutlaklaştırılıp tek başına ele alınamaz ancak mücadele biçimlerinin ve yönelinen hedeflerin neye hizmet edeceği, nasıl **bir** sonuç yaratılmak istendiği açık ve net olmalıdır. Subjektivizm bir yana, her siyasi hareket, temel mücadele biçimi ve tarzına göre, her alanda çalışma programı oluşturmak durumundadır. Ülke içinde sınıf mücadelesini terk edenler yurtdışında da pasifizmi örgütlemiş ve mücadele çizgilerini, hedeflerini, faşizmi teşhir eden, ülke içinde sınıf mücadelesini destekleyen bir çizgide geliştirmekten çok, **Avrupa emperyalist yönetimlerini rahatsız etmeyecek bir çizgide - yumuşak bir mücadele çizgisinde- geliştirmeyi yeğlemişlerdir.** Hatta bu siyasi yoğunlukların birçoğu, 12 Eylül faşist cuntasının yöneldiği hedefleri ve NATO'nun rolünü görecneyerek, Avrupa emperyalistlerinin cuntaya yapa-

cakları kredi yardımlarının kesilmesi için uğraşabilmişlerdir. Yanıldıklarını ise çok geç anlamışlardır. Avrupa kapitalizminin tarihsel gelişimi sonucu biçimlenen burjuva demokrasilerinde güçlü bir demokrat kamuoyunun varlığı ve bu kamuoyunun oluşturduğu baskı gücüyle, Avrupalı emparyalistlerle ABD emperyalizmi arasındaki çelişkiler ve bu çelişkilerin Türkiye'ye yansıması sonucu, Avrupa yönetimleri, kısmen ve zaman zaman cuntaya karşı çıkmaktadırlar. Ama esas olarak Ortadoğu'da emperyalizm lehine sağlanacak istikrar ve Basra Körfezi'ndeki çıkarları gereği, cuntayı baştan sona kadar desteklemişler ve destekleyeceklerdir de. Yani emperyalist yönetimlerle sürdürülen diyaloglarla ve bu amaç için yapılan gösteri ve yürüyüşlerle, cuntayı teşhir etmek ve onu herhangi bir politikasından caydırmak mümkün değildir. Kuşkusuz bunları söylerken bu tür mücadele biçimlerini reddettiğimiz akla gelmesin. Aksine burjuva demokrasisinin ürünü olan birçok kurumu, cuntanın işkence ve yaptırım politikasına karşı seferber etmek ve cuntayı teşhir ederek savunmasız bırakmak, yıpratmak gerekli ve yapılması zorunlu şeylerdir.

"Mülteci" blok tüm bunlardan öte, Avrupa ülkelerini, özel olarak da Almanya'yı mesken tutmuş (yani yurt edinmiş), faşizmin teşhirini, dünya kamuoyunun ve kurtuluş hareketlerinin devrimci dayanışmasını ve ülkedeki sınıflar mücadelesinin gelişmesini değil, Almanya'daki Türk işçisinin ve öğrencilerinin kitlesel örgütlenmesini kendisine temel hedef seçmiş gibidir. Sanki faşizm Türkiye'de değil de Almanya'daymışçasına hareket edilmektedir. Daha ikinci yılın sonunda yürüyüş, miting yapmaktan bıkmış devrimci kadrolar ve sempatizanlar, Türkiye gerçeği üzerinde ah-tuh çekip hayıflanmaktan ve canını kurtarmanın mutluluğu içinde "siyaset" yapmaktan öteye gidemez hale gelmiştir.

Mülteciler Türkiye halkları adına "cepheler" kurmakta, dergiler yayınlamakta, demeçler vermekte, birbiriyle kavgalar yapmakta ve inkarcılık bu kesim içinde hızla yaygınlaşmaktadır. "Geçmişte yanlış yaptık.", "Devrimi tek bir grup yapamaz.", "Bugün ülke içerisinde bir şey yapılamaz." düşünceleriyle, bir yandan ülke içerisinde sınıf mücadelesinin gelişmesini objektif olarak engellerlerken, bir yandan da kendilerini meşrulaştıracak pasifizmin teorilerini yapmakla meşguldürler.

Devrimci bir hareketin, ülke içerisindeki sınıf mücadelesini geliştirmek kaydıyla yurtdışı örgütlenmesi olmak zorundadır. Ve bu örgütlenme, hareketin içerisinde bulunduğu objektif ve sübjektif koşullara, ülkenin politik koşullarına göre, mücadele hedef ve taktiklerini çizmelidir. Esas olarak ise, yukarda da belirttiğimiz gibi, ezilen halklar ve onların kurtuluş hareketleri ve ileri kapitalist ülkelerin proletaryası ve demokrat kamuoyu ile dayanışma içine girilmesi, iktidara baskı unsuru olabilecek güçleri harekete geçirmesi, devrimci harekete her türlü maddi ve manevi desteği sağlaması ve dünyadaki kurtuluş ve sosyalist hareketlerle ortak bir ideolojik hat yaratmak için çalışması temel görevleri arasındadır. En önemlisi de, basına sansürün konulduğu, hiçbir demokratik hakkın olmadığı açık faşist dönemlerde, faşizmin çirkefliklerini dünyaya açıklamak ve

yönetimlere baskı unsuru olmak gibi bir görevi yerine getirmek zorundadır.

Bugünkü biçimiyle hiçbir siyasi yoğunluk böylesi bir çizgi hayata geçirmemektedir. Hareketimiz de bir süre bu konuda -atılımlar yapılmasına rağmen- oldukça geri düzeyde bir fonksiyona sahip olmuş ve istenen mücadele biçimini hayata geçirememiştir. **Yurtdışındaki geleneksel pasifist çizginin kırılması, hareketimiz tarafından hayata geçirilen Anayasa'yı protesto eylemleriyle ilk kez belirli oranlarda gerçekleşmiştir.**

Hareketimiz, başlangıçta yurtdışındaki mücadele konusunda açık ve net görüşlerinin olmaması, bu alandaki mücadelede yeni olması, alanı tanımaması gibi nedenlerle pasifizmden etkilenme durumunda kalmış ve belirli oranlarda ona angaje de olmuştur. Yurtdışı faaliyetindeki yetersizlikler konusunda bu durumun altını çizmemiz gerekir.

Faşizme karşı mücadele tek bir alana hapsedilemeyeceği gibi, tek mücadele biçimine de bağlanamaz. Her alanda temel mücadele biçimi belirlenmelidir.

Faşizme karşı baskı unsuru olma ve onu teşhir etmenin yolu "devrimci şiddet" perspektifini içermelidir. Dernek faaliyetleri, kitle hareketleri, burjuva demokratik kurumları baskı gücü olarak kullanma gibi tüm yöntemler de önemlidir ve reddedilmemelidir.

Türk, Kürt ve çeşitli milliyetlerden halklarımızın yoğun olarak bulunduğu F.Almanya gibi ülkelerde, işçi ve öğrenciler arasındaki eğitim faaliyetleri de özel bir önem taşımaktadır. Bu kitleler kendi ekonomik-demokratik talepleri için o ülkedeki mesleki örgütlerde yer almalı ve mücadele etmelidir. Devrimcilerin bu kitleler içerisinde yürütecekleri çalışmada yakalanması gereken esas halka, kalıcı eleman yetiştirmek olmalıdır.

Gelişmiş kapitalist ülkelerdeki refah koşullan ve ahlaki değer yargıları buralarda yetişen devrimci unsurlarda olumsuz çeşitli etkiler ortaya çıkarmaktadır. Bu ülkelerde yetişen kadrolar zaman kaybetmeden ülkeye gönderilmeli ve ülke şartlarına adapte olmalıdırlar.

İşkence, baskı ve terör politikasına karşı ülke içerisinde olduğu gibi, yurtdı şında da, cuntanın ve tezgahlayıcısı ABD emperyalizminin temsilcilerine ve ku rumlarına yönelik devrimci eylemler gündeme getirilmeli, faşizmi teşhir eden ve dünya demokrat kamuoyunun desteğini almayı amaçlayan kitlesel bir çizgi izlenmelidir.

Ülke içerisinde mücadelenin ivmesinin düşüklüğü, bu alanda mücadelenin yükseltilememesine gerekçe olamaz. Faşizme ve emperyalizme çeşitli alanlarda vurulacak her darbe, egemen güçleri zor durumda bırakacaktır. Bu eylem çizgisinin hayata geçmesi için uluslararası düzeyde, devrimci hareketlerle eylem birliği, dayanışma şartları da oluşturulmalıdır. **Faşizm kalıcı ve mücadele uzun süreli olacağına göre, yurtdışı örgütlenmesi de her şart altında ayakta kalabilecek bir yapıya ve profesyonel uzman bir özelliğe sahip olmalıdır.**

MAHKEMELER, İŞKENCE VE CEZAEVLERİ

Cunta öncesi, egemen güçler tarafından açık faşizmin hazırlıkları ve manevralarının yapılması çeşitli cezaevlerinde de kendini gösterdi. Ceza ve tutukevlerinde bile otoritesini kuramayacak kadar yıpranmış, dejenere olmuş oligarşik devlet, 1980 Ağustos'unda İstanbul Davutpaşa'da ve Ankara Mamak'da ani bir saldırıya geçerek kitleleri teslim almayı hedefledi. Bu saldırıların 12 Eylül hazırlığı dışında olmadığı açıktı. Nitekim bu aylar, bugünkü cunta yetkililerinin açık olarak geleceklerini ilan ettikleri günlerdir. Aynı dönemde başka cezaevlerinde de pişmanlığa, onura yönelik yaptırımların gündeme geldiği görülüyordu. 12 Eylülle birlikte faşist yaptırımlar, genel olarak tüm ceza ve tutukevlerini kapsadı. Dünyanın neresine bakarsak bakalım, hemen her yerde faşizmin devrimci-yurtsever tutsaklara yaptığı uygulamalar aynı karakteristik özellikleri göstermektedir. Fiziki ve psikolojik işkenceyle devrimcileri mücadeleden vazgeçirmeye ve kendi düzenlerini savunmaya zorlamak, halk kitleleri nezdinde devrimci mücadeleyi karalayarak prestij sağlamaya ve faşizmi meşru göstermeye çalışmak, insanları kendi onurunu ayaklar altına alan bir konuma sokarak düzenin yoz birer unsuru, muhbir ve gönüllü karşı-devrimci propagandist aktörler(!) olmaya zorlamak, daha özet bir ifadeyle, devrimci potansiyeli pasifize etmek olmuştur. Oligarşinin gündeme getirdiği yaptırımlar ve faşist disiplin kurallarıyla amaçladığı, tüm sınıf ve tabakaların askerileştirmesi, insanların düşünme, mücadele etme ve örgütlenme ruhunun ortadan kaldırılmasıdır. Faşist yaptırımların özü, faşist devletin sembollerine, eğitimine, önderlerine saygı göstermek, disiplinine uymak ve nedamet getirerek devrimci hareketi karalamaktır.

12 Eylül ile birlikte faşizm, çeşitli yaptırımları gündeme getirerek birçok cezaevini kitlesel olarak pasifikasyona uğratmayı başardı. Mamak, Diyarbakır bunun tipik örnekleridir.

Faşist yaptırımlara ve eğitim politikasına karşı tereddütlü tavırlar içine girmek ve duyarsızlık göstermek faşizmin işini kolaylaştıran etkenlerin başında gelir. Cuntanın yarattığı psikolojik üstünlüğün dalga dalga her yanı **kapsaması** cezaevlerinde de yoğun olarak yaşandı. Kitlesel teslimiyetin yaşandığı **Mamak** 12 Eylül öncesinde bu sürece girdiğinden cuntanın psikolojik üstünlüğünden ayrı olarak değerlendirilmelidir. Burada, en iyi niyetli yorumla, faşizmin eğitim-yaptırım politikasının hangi amaca hizmet ettiği kavranamamış, faşist yaptırımlara "ne olacak", "önemli değil" mantığıyla karşı çıkılmamış ve **giderek bu** politika, sahiplerini ve kitleleri sindirerek; geri dönüşü çok **zor olan bir yola** sokmuştur.

Ülkemizde binlerce devrimci-yurtsever, faşizmin politikasına **karşı direnme**diği ve devrimci politikayı yadsıdığı için cuntanın başarısı küçümsenemez. Devrimci önderlikten yoksun kitlelerden, toplu direniş geliştirmelerini beklemek hayalciliktir. Kitlelerin içine düştüğü bu durumun asıl sorumluları siyasi

önderliklerdir. Mamak'ı teslim eden politikalara ve bütün olumsuzluklara karşın, bugün cezaevlerinin onuru ve geleceğin umudu olan direniş odakları vardır. Bugün teslimiyet politikasına karşı çıkan ve faşist eğitimi kabul etmeyen, insanlık onurunun çiğnenmesini ve devrimci düşüncenin yadsınmasını reddeden cezaevleri çoğunluktadır. Ve burjuvazi bu cezaevlerini teslim alabilmek için fiziki-psikolojik baskı gibi yöntemleri aralıklarla denemesine rağmen sonuca ulaşamamıştır. Şimdilerde ise, baskı ve işkence ile teslim alamadığı bu cezaevlerini "böl-yönet" politikasını uygulayarak, kadrolarla kitleleri karşı karşıya getirerek teslim almaya çalışmaktadır. Kısmi anlamda rahat -baskıdan uzak- koşullar oluşturarak direniş önderlerini kitlelerden soyutlamaya ve anti-faşist kitleyi pasifize ederek direniş mücadelesini kırmaya çalışmaktadır. Oligarşi, mevcut cezaevlerini stratejik ve taktik öneme göre ayırmakta ve politikasını bu doğrultuda yönlendirmektedir. Şu anda Mamak ve Metris cezaevleri iki farklı politikanın uygulandığı stratejik önemdeki cezaevleridir. Mamak teslim alınarak burası egemen güçlerin "deney merkezi" haline getirilmiştir. Buradan çıkarılan dersler ve yetiştirilen kadrolar diğer cezaevlerine aktarılarak yeni Mamaklar yaratılmak istenmiştir. Nitekim Metris bunun en somut örneğidir. Mamak'da süregelen yaptırımlar -operasyon biçimine kadar- Mamak'da yetişmiş profesyonel kadrolarla Metris'de uygulanmaya çalışılmıştır. Bu konuda başarı sağlanamadığı için, psikolog ve eğitimcilerin nezaretinde yeni yöntemler, yeni uygulamalar gündeme getirilerek direniş ruhu köreltilmek istenmektedir.

Cezaevlerindeki devrimci ve yurtseverlerin, anti-faşistlerin alması gereken tavır, hiçbir şart altında faşist yaptırım ve eğitime uymamak, faşist subay ve sembollere saygı göstermeyi reddetmek, her şeyden önce de insanlık onurunu ayakta tutmaktır. Anti-faşist güçlerin henüz yıldırılamadığı ve kitleselliklerini muhafaza ettikleri yerlerde, devrimci önderlik kitlelerden kopmadan, kitlelerle beraber mücadele taktikleri geliştirmeli, düşmana karşı mücadelede kitlelere nefes aldırıcı -eğitim olanağı yaratıcı- bir rota izlemelidir. Faşizmin iki yıllık yaptırım politikasından çıkan dersler yanında egemen güçlerin içerisinde bulunduğu ekonomik ve politik durunvsınıflar mücadelesinin aldığı biçim ve bunların sonucunda ortaya çıkan "demokrasicilik oyunu" göstermiştir ki, faşizm bir Latin Amerika ya da Orta Amerika ülkesinde olduğu gibi, on binlerce insanı katlederek fiziki tasfiyeye yönelememektedir. Bugünkü politik koşullarda ve sınıf mücadelesinin bugünkü durumunda fazlasını yapması da mümkün değildir. Egemen güçlerin içerisinde bulunduğu durumun, zayıf noktalarının, "demokrasicilik manevrasının" ve kendi gücümüzün yaratacağı sonuçların doğru tespitinden hareketle geliştirilecek direniş biçimlerinin, Türkiye'nin bugünkü şartlarında egemen güçleri gerileteceği açıktır. Her ne kadar birçok "sol" grup açık faşizmin güçlülük psikolojisinin etkisiyle "kadri mutlak" cunta tahlilleri yaparak, objektif olarak cuntanın gücünü pekiştirmek durumundaysa da, devrimci önderlik, pratikte yarattığı sonuçlarla bu düşüncenin yanlışlığını ortaya çıkarmış ve kitlelerin kendine güvenini sağlamış, oligarşinin görüldüğü kadar güçlü olmadığını göstermiştir.

Bugün çeşitli örgütlerin önder ve militan kadrolarının çoğu da dahil olmak üzere, on binlerce devrimci, yurtsever cezaevlerindedir. Ve cezaevleri, kendi destek güçleri (aileler vb.) ile büyük bir potansiyel oluşturmaktadır. Cezaevleri ve işkence konusunda kamuoyundaki duyarlılık, sorunu daha bir önemli kılmaktadır. **Bugün kitlelerin baskı unsuru olmasını sağlamak ve onları siyasallaştıracak mücadele taktiklerini hayata geçirmek gerekiyor.**

Cezaevleri, direniş biçimlerinin oldukça sınırlı olduğu bir alandır. Baskı koşullarına karşı fiili direniş ve açlık direnişleri, direniş biçimlerinin iki temel ayağını oluşturmaktadır. Cezaevlerinde kitlelerin baskı koşullarına karşı sürdürdüğü uzun süreli direniş bir yerde olanaksiz hale gelmekte ve mücadele bir avuç insanla oligarşi arasındaki mücadeleye dönüşmektedir. Türkiye'nin bugünkü şartlarında kitleleri bu sona yaklaştırmamak için açlık direnişleri, hakları kazanmanın ve siyasal mücadelenin temel yöntemlerinden biri haline gelmiştir. Demokrasicilik manevrasının olduğu ülkemizde burjuvazinin özellikle kitlesel açlık direnişlerine uzun süre dayanması ve ilgisiz kalması düşünülemez. Baskı - kısmen yumuşama- baskı zinciri içerisinde sürdürülen faşist saldırı ve teslim alma politikasını boşa çıkarmak için fiili direnişler gibi açlık direnişleri de etkili bir mücadele biçimi, olmaktadır. Nitekim yaşanan örnekler bunu kanıtlamıştır.

Günümüzde cezaevlerinde ortaya çıkan temel zaaf, kimi siyasi yoğunlukların yalnızca baskıya karşı -o da cuntanın bu alandaki oyununu bozucu olmaktan uzak, baskı politikasının açık ve net olarak ortaya çıktığı ve kitlelerin iyice yıprandığı bir anda - açlık direnişlerine zar zor ikna olmalarıdır. Ve bu yüzden bir noktada mücadele, sadece baskıya ve açık yaptırımlara karşı olma noktasına gelip tıkanmaktadır. Cunta da bu zaafı kavradığından, baskının sökmediği yerde yumuşak inişle kitleleri nötralize etmeyi hedeflemekte ve birçok siyasi yoğunluk "aman şartlar bozulur" korkusuyla bu politikaya "evet" deme yolunu seçmektedir. Bugünkü şartlarda kitlelerin eğitimi önem kazanmakta ve burjuvazinin her türlü baskı metotlarına karşı -fiziki ve psikolojik- kitleleri uyarmak ve siyasal talepler için her an aktif direnişlere hazırlamak görevi kendini dayatmaktadır.

Askeri cezaevlerindeki faşist yaptırımların uzantısı olarak bugün oligarşi, sivil cezaevlerini de yeniden disipline etmeye yöneldi. Bu yüzden, amacı uzun vadede devrimcileri yıldırmak olan yaptırımları (tek tip elbise, ahlak eğitimi, zorunlu spor vb. gibi) gündeme getirmektedir. Oligarşinin cezaevlerinde devrimci, yurtseverlere verebileceği bir şey olamaz. Onun yaptığı, devrimci bilinci dumura uğratmak için bütün pasifikasyon yöntemlerini uygulamaktır. Özellikle kitleleri teslim alabilmek için baskıya ek olarak, infaz yakma, infaz indirme gibi ceza yöntemlerini de koz olarak kullanmaktadır. **Bugün ancak toplu bir direniş çizgisiyle tüm bu yaptırımlar uygulanmaz hale getirilebilir.**

Cezaevlerindeki örgütlenme ve birlik sorunu, mücadele programı her siyasi yoğunluk tarafından açıkça ortaya konulmalı, gerek egemen güçlerin oyun-

larını bozmak, gerekse de yeni kazanımlar elde etmek için baskı unsuru olunmalıdır. Ve cezaevleri on binlerin birlikte hareket edeceği bir alan, sınıf mücadelesinin bir alanı olarak görülmelidir. Oligarşinin cezaevlerindeki uygulamaları farklı biçimlerde de olsa politik gelişmelere ve bizim taktiklerimize bağlı olarak daha bir süre sürecektir. **Ve cezaevlerindeki mücadele, giderek sivil cezaevlerinde odaklaşacaktır.**

Bugün cezaevlerinin içerisinde bulunduğu koşullar bakımından, 12 Mart dönemiyle kıyasladığımızda arada belirgin farklılıkların olduğu görülecektir. 12 Mart'da silahlı mücadelenin ve devrimci örgütlerin fiziki olarak tasfiyesi ile, yukarıdan aşağıya başlayan yılgınlık ve inkarcılık eğilimlerini bugün görmek mümkün değildir. Kısmen ortaya çıkan yılgınlık eğilimleri, daha çok bilinç düzeyi geri anti-faşist kitleden unsurlarda görülmektedir ki, bu da önemli bir güç oluşturmamaktadır. Ve devrimci potansiyel cezaevlerinde büyük oranda yaşamaktadır. Oligarşinin iki yıllık pasifikasyon süreci istenen sonucu yaratamamış ve cezaevleri cuntanın önünde hala bir engel olmaktan çıkmamıştır.

Cezaevlerindeki mücadele asıl olarak iç dinamizme dayanmakla beraber, destek güçlerini **de (aileler, kamuoyu) içine alacak şekilde bir bütün olarak ele alınmalıdır.**

Bulunduğumuz açık faşizm koşullarında, sürecin önemli bir kesitini de işkencede ve oligarşinin faşist mahkemelerindeki devrimci tavır oluşturmaktadır. Egemen güçler, yıkılmaya yüz tutmuş kaçınılmaz olan sonlarını geciktirmek için mücadelenin olduğu her yerde işkenceye başvururlar. Bizim ülkemizde de bu durum hep böyle olagelmiştir. Politik koşullara göre zaman zaman işkencenin dozajı azalsa da, hiçbir zaman ortadan kalkmamıştır. Özellikle açık faşizm koşullarında herkesin kabul ettiği bir gerçek haline gelmiştir.

İşkenceden amaç, öncelikle örgütsel durumu açığa çıkarmak ve ardı sıra kişiyi sahip olduğu düşünceden vazgeçirerek -pişmanlık getirterek- karşı-devrimin bir unsuru yapmaktır. Bu şekilde canlı bir propaganda aracı, pasifikasyonu sağlamanın ve faşizmi meşrulaştırmanın bir aracı haline getirilen insanlar devrimci hareketin etkisiz kılınması, devrimcilerin kitleler nezdindeki güven ve desteğinin yok edilmesi için kullanılırlar. Nitekim itirafçı bir avuç hainin her gün gazetelerde boy vermesiyle, oligarşi kitlelere ve devrimcilere karşı ideolojik saldırı cephesini genişletmiştir.

İşkenceci ile devrimcinin karşı karşıya kaldığı yer, kişinin inancının, dayanma gücünün faşizmin zorbalığıyla kavgaya tutuştuğu bir arenadır. "Kim kazanacak?" sorusunun yanıtı, bu arenadaki mücadele sonucu ortaya çıkacaktır.

12 Eylül'le birlikte yüz binlerce devrimci, yurtsever işkenceden geçirildi. Cuntanın halkımızın ve devrimcilerin üzerine bir karabasan gibi çökmesi sonucu, güçsüzlüğü ortaya çıkan devrimci hareketlerin birçok zaafının görülmesi bu döneme rastlar.

Küçük burjuvazinin kendi gücünü abartma özelliğini belirli oranlarda taşıyan sol, 12 Eylül'le birlikte değişen nesnel koşullarda moralman güçsüzleşmiş

ve pek çok olumsuzluk örneklerinin ortaya çıkmasına sebep olmuştur. Hareketimiz küçük burjuva ve proleter ideolojinin çatışmasının yaşandığı süreci aşıp, küçük burjuva zaaflarından yeterince arınamadığından, işkence karşısında örnek tavırların yanında zayıf, reformist örnekler de vermiştir. Ve mücadelenin kitlesel karakterli oluşu, profesyonel örgütlenmelerle kitle ilişkilerinin gizlilik kuralları içerisinde yeterince disipline edilememesi, bu durumu daha da olumsuz hale getirmiştir. Egemen güçlere teslim olma, örgütsel varlığı ortaya çıkarma konusundaki tavır açıktır. Bugün önemli bir görev olarak karşımızda duran olgu, işkencede zayıflık örnekleri veren genç, tecrübesiz insanları tekrar mücadeleye kazanmak ve onlara düşmanın görüldüğü kadar güçlü olmadığını kavratmaktır.

Burjuvazi 12 Mart'dakinden çok daha boyutlu olan çok yönlü saldırısını sürdürüyor. Fiziki olarak yok edemediği hareketimizi yıpratmak ve içten parçalamak için elinden geleni yapıyor ve yapacaktır. Nitekim bunun en tipik örneği, polisin, sıkıyönetimin, basının, cezaevi idarelerinin, savcılarının ve mahkemelerin, yılgınları, inkarcıları piyon olarak kullanmasıdır. "DS bölündü", "DS'yi böldük" propagandası hiç bitmiyor. Faşizm artık kaba yöntemlerin yanında psikolojik ve ideolojik saldırı metotlarını da kullanmakta, örgüte güvensizlik duygusunu yayarak yılgınlar ordusu yaratmaktadır. İşkencenin esas dikkat edilmesi ve duyarlı olunması gereken yanı, kaba kuvvetten çok psikolojik ve ideolojik yanıdır.

İşkence karşısında teslim olmama, cezaevlerinde faşist disiplin politikasını reddetme ve mahkemelerde devrimci hareketi savunarak oligarşinin kürsülerini devrimci kürsü haline dönüştürme, çeşitli biçimlerde kitlesel, grupsal veya ferdi siyasi tavır koyma, hareketimizin tutsak elemanlarının yapması gereken temel örgütsel görevlerdendir.

Oligarşinin pasifikasyon politikası, işkence (gözaltı) sürecinden başlayarak cezaevinde devam etmekte ve mahkemede pişmanlık getirme, düzeni savunma, devrimci hareketi karalama, kısaca faşizme sadakatle noktalanmaktadır.

Faşist mahkemeler ve faşist yasalar pasifikasyonu pekiştirici bir tarzda düzenlenmiştir. Küçük de olsa kalan açıklar yeni çıkarılan yasalarla hemen doldurulmaktadır. Mahkemelerde savunma hakkı en kaba haliyle bile yoktur. Devrimcilerin, bu durumda bile çeşitli yöntemlerle faşizmin kürsülerini devrimci birer kürsü haline dönüştürmeleri, oligarşinin yalan ve demagojilerini teşhir etmeleri, mahkemelerin faşist disiplin kurallarını (oturma, konuşma biçimi, giyiniş şekli vb.) reddetmeleri, siyasi davayı apolitikleştirme çabalarını boşa çıkarmaları mümkündür. Nitekim hareketimiz bu konuda Türkiye siyasi davalar tarihinde bir benzeri daha yaşanmamış örnekler vermiştir.

DS toplu davalarında faşizmin tüm disiplin kuralları kitlesel olarak reddedilmiş ve mahkeme salonu faşizmin lanetlendiği alanlar haline dönüştürülmüştür. Tek tek devrimci arkadaşlarımız ve dava içerisindeki yurtsever ve demok-

rat kişiler, konumlarına uygun siyasi savunma yaparak kendi davalarını savunmuş ve oligarşinin nasıl bir çıkmaz içinde olduğunu defalarca sergilemiştir. Ve bu tavrımız genelde kitlemize ve "sol"a ışık tutmuş, devrimci bir atılım olarak herkese örnek teşkil etmiştir. Sonuçta, faşizmin işkence, cezaevi ve mahkemeler zincirine dayanan pasifikasyon politikası boşa çıkartılmıştır.

Faşizm kendi yasalarını bile ihlal ederek, DS ana dava tutuklularını mahkemeye gruplar halinde götürmüş ve davanın kitlesel özelliğini yok etmiştir. Ama bu da çare olmamıştır. Çünkü her Devrimci Sol elemanı her şart altında hareketini savunacak, yurtsever ve demokratlar kendi görevlerini yapacaklardır.

Faşizmin çıkmazını sergilemek ve davamızı savunmak mahkemelerdeki temel görevimizdir.

Oligarşinin kitlelere göstermek istediği tablo bugün büyük oranda iflas etmiş ve burjuvazinin on binlerce devrimciyi zindanlara doldurmakla hiçbir şey kazanamayacağı gerçeği açığa çıkmıştır.

12 Eylül öncesinin "güçlü" birçok siyasi hareketi, sorumluluktan uzak tavırlar sergileyerek objektif olarak oligarşiyi meşrulaştırma tavrı içerisine girmiştir. (*) Bunların Türkiye devrimci hareketini temsil edemeyeceği açıktır.

Gelecek devrimci onuru koruyanların ve faşizmi her alanda yargılayanların olacaktır!

SONUÇ

İki yılı aşkın süredir devam eden yoğun faşist terör koşullarında kitleler sindirildi, tüm ekonomik-demokratik haklar ortadan kaldırıldı. Devrimci güçlere büyük darbeler vuruldu. İşkenceler ve katliamlar birbirini takip etti. Ve halkın tüm kesimleri bu vahşeti hala yaşıyor. Kitlelerin önderi olmak iddiasında olan tüm ilerici, yurtsever, devrimci örgüt ve grupların bunca olumsuzluğa rağmen gelinen noktada yapabileceği çok şey vardır. "Sol"un kendi içindeki kaos ve kargaşayı yok etmenin, yani "boş arayışları" engellemenin tek ve temel yolu, kitlelerin taleplerine cesaretle sahip çıkmak ve faşizme karşı her alanda savaşı yükseltmektir. Düşmanın gücünü abartmadan, halk kitlelerinin özgücüne güvenerek yapılabilecek çok şey vardır. Yeter ki küçük hesaplar peşinden koşulmasın, halkların mücadelesini yükseltmek için kararsızlığa düşülmesin, Sol, 12 Eylül öncesi olduğu gibi, kendi gücünü olduğundan fazla göstererek kitleleri yanıltmakta ısrarlı olursa bir yere varamaz.

Bugün tüm anti-faşist, anti-emperyalist güçleri birleştirecek güç ve eylem birliği zemini her zamankinden daha fazladır. Çünkü faşizm "Sen bana karşısın ama farklı düşünüyorsun." demeden istisnasız herkese saldırmakta ve her

---

(*) Kendilerinin "örgüt" değil de "dergi" olduğunu söyleyenlerden tutun da, devrimcilikle ilişkisi olmadığını belirtenlere kadar, 12 Eylül öncesinin cazip şöhretleri, mahkeme salonlarını bolca doldurmaktadırlar.

şeyden önce de emekçi halkın yaşamını ve ülkemizin geleceğini karanlığa boğmaktadır. Mücadeleden kaçmanın bir "yol"u olarak getirilen hayali "cephe" programlan peşinde koşmaktan vazgeçilmeli, güç ve eylem birliği çerçevesinde, yurtsever-devrimci güçlerin ortak bir zeminde birleşmesi için çaba gösterilmelidir. Halk kitlelerinin ekonomik ve demokratik talepleri için mücadele edilir, siyasi talepli mücadele yönlendirilmeye çalışılır ve bunun için ortak zeminde ileri adımlar atılırsa, egemen güçlerin programlan belirli oranda bozulabilir, var olan pasifikasyon ortamı yıkılabilir.

Mücadele etmeme bugün sol grupların içerisinde bulunduğu hareketsizliği doğurmuş, bu aynı zamanda açık faşizmin kurumlaşmasında da rol oynamıştır. Solun "yenilgi" dediği süreç, mücadele kararları almamasının sonucu ortaya çıkmıştır.

-Bunun için öncelikle yapılması gereken, asıl mücadele alanının ülke içi olduğu gerçeği iyi kavranıp mücadele plaformuna geri dönülmesidir.

-Kitlelerin mücadelesinin kendiliğinden kabaracağını sananlar, burjuva partilerine bel bağlayanlar, artık bu yanılgılarını anlayıp sınıf mücadelesinde iradi bir rol oynamalıdırlar.

-Yine, kitlelerin mücadelesi geriledi diyerek "ricat" kararları alanlar, kendiliğindenciliği savunmuyorlarsa bir an önce bu kararlarından vazgeçmeli, faşizme karşı savaşta birleşebilecek tüm güçlerle birleşme zemini yaratarak sınıf mücadelesinde aktif olarak yer almalıdırlar.

-Sol gruplar arası "husumet"e ve "bağnazlıklara son verilmeli, dayanışma ve dostluk ilişkilerinin gelişmesi konusunda çaba sarfedilmelidir.

Bu yazımızda genel eksikliklerimizi ve zaaflarımızı tespit edip sınıflar savaşını yükseltmek için söylenmesi gereken birçok şeyi söyledik. Ama bu tek başına yeterli değildir, bu durum ancak yolun yarısını kat etmektir. Asıl önemlisi, düşüncelerin hayata geçirilmesidir. Bunun için özveri ve inatla çalışmak gerekiyor. Söylenenleri hayatın zengin pratiği içinde yoğurarak gerçek kılmalıyız. Zor olan, bugünden yarına kolayca yerine getirilemeyecek olan budur. Yapılan tespitlerin pratiğe uygulanması sürecinde belki daha çok şehit ve tutsak vereceğiz ama bu devrim mücadelesinde kaçınılmaz bir görevdir.

Devrimci Sol'un tüm savaşçıları, halkların kurtuluşu yolunda, her türlü baskı ve zor koşullarında bile bu görevleri üstlenmeyi sürdürecek, mücadeleyi kurtuluşa kadar götürecektir!

DEVRİMCİ SOL

FAŞİZMİN SEÇİM OYUNUNU REDDEDELİM

DEVRİMCİ SOL: 12
Bilimsel Eleştiri Dizisi: 5

1983 Eylül'ünde Devrimci Sol'un seçim değerlendirmesi olarak çıkardığı yazıdır.

12 Eylül faşist cuntasının yönetimi ele almasının nedenleri, ekonomik, sosyal, politik uygulamaları. Ortadoğu'da üstlendiği fonksiyonlar ve de bugün gelinen noktada somut olarak ne durumda olduğu konusunda çok şey söylendi, söyleniyor. Söylenenler dikkate alındığında, cuntanın faşist niteliği pek çok grup tarafından kabul edilmekte, kimi gruplar geç de olsa artık cuntaya faşist diyebilmektedirler.

"Sol" hareketlerin karakteristik özelliği, ülkemiz geri bıraktırılmışlığının özelliklerini büyük ölçüde üzerlerinde taşımalarıdır. Dünyadaki çeşitli demokrat güçler ve hatta reformistler, liberaller bile Türkiye halklarına kan kusturan, hiçbir "yasa" ve "kuralla sınırlı olmayan, dizginsiz ve bir o kadar da insanlık dışı olan mevcut rejimi faşist olarak nitelendirirken, kendilerine "komünist" sıfatını yakıştıran bazı "sol" gruplar, inatla ve ısrarla hala cuntanın faşist olmadığını ispatlamak için bin dereden su getiriyorlar. Büyük bir kehanette bulunan TKP revizyonistleri, de nihayet cuntanın faşist olduğunu tespit edebildiler. Gerçi onlar için "faşizm" ve "askersel yönetim" tespiti yapmanın arasında, kendi devrim, çalışma ve örgüt biçimlerinde herhangi bir değişikliğe yol açmaması nedeniyle, pek fark yoktur. Bu anlamda yapılan tespitler onlar için soyut ve içi boş şeylerdir: Herhalde kimi odaklardan "Artık yeter! Şimdi de faşizm demezseniz kitlelerden tamamen tecrit olacaksınız!" mesajını almış olsalar gerek.

TKP mültecilerinin faşizm tahlilleri yaptıkları dönemde, cunta Danışma Meclisi'ni oluşturarak anayasa referandumuna gitmiş, peşi sıra siyasi partilerin kurulmasına izin vererek açık faşizmin kurumlaşmasını amaçlayan "yasa" ve "kurumları yaratmış, kendi geleceğini "demokrasi" oyunu çerçevesinde çi-

zerek bu oyunda rol alacak partileri yukarıdan aşağıya örgütlemiştir.

Bugün gelinen aşamada TKP ve türevlerinin, yeni oportünistlerin demokrasi hayal ve beklentileri altüst olmuştur. Burjuvazinin değişik kesimlerinin -üstü kapalı da olsa- mevcut yönetimi "faşizm" olarak nitelendirdiği koşullarda, bu "sol" grupların burjuvazinin de gerisine düşmesi elbette ki abes olurdu.

Ülke yönetiminin özelliği, mücadele biçimlerinin seçilip yürütülüş şekliyle doğrudan ilişkilidir. Faşizm tespiti silahlı mücadelenin meşru zeminini oluşturur. Bu anlamıyla "sol"un bu kanatlarının faşizm tespiti neyi değiştirmiştir? Bunlar faşizme karşı silahlı mücadele bayrağı mı açacaklar veya mültecilikten mi vazgeçecekler? Hayır!

12 Eylül öncesinin fraksiyon bolluğu, kaos ve kargaşa ortamı tüm olumsuzluklarıyla ülke dışında kendisini gösterirken, kimi sol gruplar "gelecekte Türkiye'deki sınıfları örgütlemeye aday" hayali "cepheler kurmuş ve yine ne kadar güçlü olduklarını gösterebilmek için de, yanlarına adı sanı duyulmamış örgütçükleri alarak proletarya ve emekçi sınıf katmanlarını aldatmanın teorilerini yapma yolunu seçmişlerdir. Açık faşizmin adım adım kurumlaştırılması, emekçi yığınların sefaleti onları pek ilgilendirmemiştir. Ve yine onlar, faşizmin zulmünden canlarını kurtarmanın rahatlığı içerisinde, gelecekteki "demokrasi" için kendilerini hazırlarken, cunta bu "ham hayali" onlara tattırmamış, sert bir şamarla gerçeği bir nebze olsun hatırlamalarını sağlamıştır: "Demokrasi" yok! Açık faşizm devam edecektir!.. işte bu gerçek karşısında şaşkına dönen küçük burjuva sol hareketler yeni arayışlar içine girmiş ve sınıf pusulasını kaybetmişlerdir. Bu yüzden bugün soldan sağa, sağdan sola savrulmaktadırlar.

Emperyalizm ve onun kukla iktidarı cunta açık faşizmin programını, Danışma Meclisi ve anayasa referandumu ardından yapılacak seçimlerle büyük oranda tamamlayacaktır. Bugün cunta çizdiği program doğrultusunda emin adımlarla ilerlemektedir.

12 Eylül darbesinden bugüne dek, emperyalizm ve işbirlikçi rejimin programını kavrayamayanlar, nesnel gerçekliğe göre değil, kendi sübjektif durumlarına göre politika yapanlar -açıkça ifade etmeseler de- yanıldıklarını çok geç anladılar. Çünkü faşist diktatörlük, düşmanlarını -özellikle bu geçici sürede açık faşizmin kurumlaşmasına set çekecek güçleri- iyi tasnif ederek, kime, nasıl ve ne zaman yöneleceğini iyi hesaplamış, kademeli bir program uygulayarak engelleri tek tek aşmış, kendi bekasını sivil görünümle devam ettirecek partileri kurdurmuş ve bu partilere seçimleri kazandırarak süreci kendi açısından noktalamayı hedeflemiştir.

Cunta siyasi düzeydeki bütün bu başarılarına rağmen, doğası gereği ekonomik ve sosyal krizi aşabilmiş değildir. İktidarda olduğu üç yıllık süre içerisinde, küçük bir azınlığın dışında, toplumun bütün sınıf ve katmanlarını karşısına almıştır. Son olarak uygulanan ekonomik-siyasi politika oligarşi içi mücadeleyi alabildiğine derinleştirmiş, daha doğrusu başından beri gözlemlenebilen bu çelişki bugün tam anlamıyla "su yüzüne" çıkmıştır.

ABD emperyalizmi ve işbirlikçi tekellerin bir kesimiyle büyük toprak sahiplerinin çıkarlarına göre şekillenen cuntanın ekonomik politikası tekellerin bir kesimiyle tekel dışı orta ve küçük mülk sahibi sınıfları karşısına aldı. İzlenen açık ABD yanlısı politika bazı AET ülkelerinin tepkisini üzerine çekmekten geri kalmadı. Cuntanın karşısına aldığı burjuva politik güçlerin önemli bir kesimi geleneksel emperyalizm yanlısı ve tekellerin çıkarlarını savunuyor olmalarına rağmen, bu süreçte bunlar ABD emperyalizminin ve cuntanın ihtiyaç duyduğu güçler değildi. Bu nedenle DYP, SODEP vs. gibi burjuva politik güçlerin hemen her çıkışları süratle engellendi. Siyasal arenada tam olarak yer almalarına, açık faşizmin kurumlaşmasına engel olurlar kaygısıyla müsaade edilmeyerek, seçimlere ve parlamentoya girmelerine izin verilmedi. Eski siyasilerin sürgün edilmesi, partilerinin seçimlere girmesinin engellenmesi, bu aşamada ihtiyaç duyulmayan güçlerle cuntanın temsil ettiği güçler arasındaki çatışmanın alabildiğine sertleştiğini göstermektedir. Şimdilik bu güçler arasındaki ipler tamamiyle kopma noktasındadır.

ABD emperyalizminin, işbirlikçi tekellerin ve büyük toprak sahiplerinin kısa vadeli çıkarları bu aşamada faşist generallerin yönetiminde yatıyor.

Oligarşi içi çıkar çatışmalarının bir yansıması olarak ortaya çıkan çeşitli siyasi partiler, temsil ettikleri sınıfların karakterlerine uygun tarzda ve çeşitli biçimlerde siyasal arenada yerlerini almışlardır. Aralarındaki çatışma kendi içerisinde uzlaşmaları barındırsa da, giderek derinleşerek yeni biçimlere bürünecektir. Sınıf savaşının boyut kazanması ve cuntanın ekonomik-politik düzeyde çaresizliğinin daha net bir şekilde sergilenmesiyle orantılı olarak, emperyalizm ve oligarşi şu anda politik arenada yer almasına müsaade edilmeyen -ama bekletilen- bu yedek alternatifleri iktidara sürmekten kaçınmayacaktır.

Emperyalizm Ortadoğu halklarına karşı saldırı halindedir. Cuntanın Ortadoğu'da oynayacağı rol her zamankinden daha fazla netleşmiştir. Türkiye bugün için "Çevik Kuvvefe resmen girmeyecek ama NATO stratejisinde yapılacak değişiklikle, NATO'nun genişleyen müdahale alanlarında üzerine düşen görevi yerine getirecektir. Cuntanın Kuzey Kürdistan'da gerçekleştirdiği son operasyonlar bunu açıkça göstermektedir. Cunta bu operasyonlarla kısa vadede bölgede faaliyet gösteren Kürt milliyetçilerinin mücadelesini boğmayı amaçlarken, aynı zamanda NATO bünyesinde tasarlanan daha geniş müdahale olanaklarının provalarını yapmıştır demek yanlış olmayacaktır. Tüm bunlar, önümüzdeki dönemde Türkiye oligarşisinin Ortadoğu'ya yönelik emperyalist saldırı ve müdahalelerde aktif bir rol oynayacağını göstermektedir.

Ortadoğu'da emperyalist güçlerin çıkarlarını koruyacak jandarmalık rolüne soyunan faşist cunta "demokrasiye geçiyoruz" manevralarıyla halk kitlelerinin tepkilerini yumuşatmaya, dünya demokratik kamuoyunun tepkilerini nötralize etmeye ve ekonomik, sosyal krizine çare bulmaya çalışmakta ise de, ekonomik ve sosyal politika tamamen ABD emperyalizminin, işbirlikçi tekellerin ve büyük toprak sahiplerinin isteklerine göre şekillendiğinden, giderek çıkma-

za girmekte ve cuntanın bu politikasına karşı muhalefet her geçen gün biraz daha genişleyerek büyümektedir.

Ortadoğu, Önasya, Latin Amerika cuntalarının siyasal pratiğinden önemli dersler çıkaran ABD emperyalizmi, -Ortadoğu'da önemli bir rol oynayacağını düşündüğü Türkiye'nin tarihsel ve toplumsal gelişimini, sınıfların yapısını ve kitlelerin düşünsel özellikleriyle birlikte daha birçok nedeni de değerlendirerek- cuntanın, Şili ve benzeri ülkelerde olduğu gibi "açık haliyle iktidarda kalmasını" sakıncalı bulmaktadır.

Ayrıca Avrupa ülkelerinin demokratik kamuoyu ve dünyada gelişen anti-militarist hareketler giderek ABD halklarını da etkilemiştir. Ve ABD halkları Vietnam savaşından bu yana en büyük kitlesel protestoları örgütlemeye başlamıştır. Reagan yönetiminin emperyalist müdahale ve açık cuntaları destekleyici tavrına ABD halkının tepkisi her geçen gün artmaktadır.

Tüm bu güçlerin baskı unsuru olması sonucu, bizzat ABD emperyalizmi "demokratikleşme hareketi" diyerek, Latin Amerika da dahil olmak üzere birçok geri bıraktırılmış ülkede, cuntalar yerine farklı bir süreçte aynı rolü üstlenecek ve generaller yönetiminin 'vesayeti' altında çalışacak sivil iktidarlar oluşturmayı geçerli bir taktik olarak benimsemiştir.

Türkiye'deki demokrasi bu çerçevede düşünülen bir demokrasiydi. Ecevit ve Demirel ABD'nin bu çağrısına güvenerek cuntaya çıkış yapmaya çalışmışlarsa da, ABD emperyalizminin kayıtsız şartsız generalleri desteklediği ve henüz Demirel'lere, Ecevit'lere ihtiyacı olmadığı açıklık kazanmıştır.

Bu nedenle cuntanın "demokrasi" manevrası egemen güçler arasındaki çelişkiyi derinleştirmektedir. Bir diğer yandan da, halkın, cuntanın oyunlarına karşı öfke ve nefreti her geçen gün biraz daha artmaktadır. Bütün bunlar faşist diktatörlüğü ürkütmekte, ellerindeki baskı güçlerini ve "yasal" olanakları sonuna kadar kullanarak ömürlerini uzatabilmenin telaşı içerisinde, giderek artan bir oranda saldırganlaşmaktadırlar.

Faşizmi alaşağı etmenin ve egemen sınıfların çeşitli manevralarla -hatta "sol" görünümlerle halkın biriken potansiyel ve tepkilerini kendi çıkarları doğrultusunda yönlendirmelerini engellemenin, cuntayı Ortadoğu halklarına saldırıdan caydırmanın tek ve temel yolu proletarya ve emekçi sınıf katmanlarının ekonomik-demokratik ve siyasal talepleri doğrultusunda mücadeleye atılmak, şehirlerde ve kırlarda faşist diktatörlüğe karşı silahlı savaşı geliştirmekten geçmektedir.

CUNTANIN SEÇİM OYUNU VE PARTİLER

Burjuvazinin çeşitli kanatlarından orta ve küçük burjuva sınıflara ve "sol"a kadar uzanan yelpaze içerisinde birçok siyasal güç, cuntanın "demokrasi" ve seçim yutturmacasına kanarak gelecek özgür günleri beklediler. Burjuva odakların çeşitli kesimlerini temsil eden en büyük güçlerden ikisi, eski AP yerine kurulan BTP ve onun kapatılmasıyla gündeme gelen DYP ile, eski CHP'nin

kendi içinde uğradığı ayrışmalar sonucu -geçmişten daha gerici tarzda- oluşan SODEP'dir. Cunta 3 koca yıl boyunca "demokrasi" diye diye güç toplarken, bunlar, siyasal hayatta en aktif şekilde yer almanın "hayali" ile yaşadılar. Gerçeği gördükleri anda ise kendileri için çok şey değişmiştir. Cunta kurumlaşma doğrultusunda önemli mesafeler kat etmiş, hem kendi partisi, hem de muhalefetini iradi tarzda örgütlemiştir.

Cunta için önümüzdeki beş yıl hayati öneme haizdir. Cunta, açık faşizmin kurumlaşması ve Ortadoğu'da ABD emperyalizminin egemenliği için gerekli olan bu yılları şaibe altında bırakamazdı. Yönetimi istikrarsızlığa sürükleyecek, yasama, yürütme ve yargı organları arasında çelişkiler ve olumsuzluklar yaratacak bu güçleri kullanamazdı. Cuntanın önüne koyduğu program, ancak yasama, yürütme ve yargının tek elde -generallerde- toplanmasına kayıtsız şartsız itaat edecek kişi ve kuruluşlarca tamamlanabilirdi. Sınıf çıkarlarının, ekonomik, sosyal ve politik gelişmelerin böylesine düz bir hatta ilerlemesi mümkün olamamakla birlikte, faşist generallerin arzusu ve yapmak istedikleri budur. Bunun için tüm programlarını "yasallaştırmaya", önlerine çıkan her engeli "zor" yoluyla aşmaya çalışmaktadırlar

Cunta bir yandan adım adım kurumlaşırken, öte yandan karşıt güçlerin yoğun birikimi de aynı hat üzerinde gelişmektedir.

Cuntanın, bizzat örgütlediği kendi partisiyle, muhalefetini de kendi kadrolarıyla oluşturduğu partilerin yer alacağı bir parlamento istediği (zira ancak böyle bir parlamentoda bütün istediklerini yaptırabilir) Marksist-Leniniştler tarafından baştan beri görülebilen açık bir durumdu. Bu durumu anlamamak için cunta şefi Evrenin günlük konuşmalarını bile izleyememiş olmak gerekir. Çünkü cunta şefleri bütün konuşmalarında ne yapacaklarını gizlemediler, gizlemiyorlar da. Ne var ki, burjuvazinin ve küçük burjuvazinin çeşitli kesimleri politik tavır ve taktiklerini objektif gerçekliğe göre değil, kendi sübjektif durumlarına göre belirlediklerinden, sonları hep hezimet olmuş ve kendilerini bir türlü "şok"tan kurtaramamışlardır, Yanılan ve ihanete uğradığını sanan cuntanın çeşitli sivil destek güçlerinin DYP ve SODEP'in seçimlere ve parlamentoya sokulmasının engellenmesinden sonraki "feryatları" kayda değerdir.

Cuntanın devlet partisi kurmayacağı ve seçimleri -burjuvazinin kendi rekabeti içerisinde- özgürce yapması beklenirken, cunta partisi (MDP) ve cuntanın kendi seçtiği muhalefetin (HP) kesinleşmesi ve yine MDP'nin cunta tarafından iktidar olması için hazırlandığı anlaşılınca, burjuvazinin değişik kanatları şaşkına döndüler. Ve ilk defa, ülkede bir diktatörlüğün farkına vardılar. Doğrusu faşist ordunun ABD uşağı generallerinin savaş stratejisi ve taktikleri konusundaki uzmanlıklarını takdir etmek gerek. Ama ülkede her sınıf ve tabakadan bu kadar "ahmağın" bulunduğu dikkate alınırsa, bir yerde, dahiyane taktisyen olmaya da ihtiyaç yok herhalde.

Cunta başlangıçta, "demokrasiye dönüş"e uygun düşecek bir partinin kurulması görevini ya da diğer bir deyişle, açık faşizmin siyasal örgütünü oluştur-

ma görevini Başbakan B.Ulusu'ya verdi. Ulusu'nun bu girişimi eski AP'lilerin direnmesiyle sonuçsuz kaldı. Onun yerine cunta tarafından getirilen T.Sunalp, cuntadan bağımsız görünümü ile daha dikkatli girişimlerde bulunarak, eski DP'lileri ve Demirel'e muhalif eski AP'lileri etrafında toplayarak cunta partisinin (MDP) çekirdeğini oluşturdu. Devletin sınırsız maddi desteği MDP'nin elindeydi artık. Ve T.Sunalp daha partiyi kurmadan, iktidara geleceklerini gizlemiyordu bile. Nasıl olsa her türlü "yasa" ve "kararname" ile diğer partilerin gelişimi engellenecek ve MDP iktidara getirilecekti. MGK bu sözü Sunalp'e vermişti.

Muhalefetsiz bir parlamento olmazdı. Başbakanlık Müsteşarlığında başarılı görülen N.Caip bu görevinden ayrılarak, cunta şefi Evren'in emriyle, HP'yi kurarak muhalefete adaylığını koydu. Böylece tablo tamamlanmış, iktidar ve muhalefet partileri parlamentodaki yerlerini almaya hazırlanmışlardı.

MDP faşist cuntanın destek güçlerinin sivil ifadesidir. İşbirlikçi tekelci sermayenin, büyük toprak sahiplerinin ve tefeci-tüccarların açık faşizmden yana olan baskıcı ve terörcü kesimlerini temsil etmektedir. Kısaca, MDP MİLLİ GÜVENLİK KONSEYİ'nin partileşmiş halidir. HP ise bizzat cunta tarafından örgütlendirilen, özünde farklı olmayan ve aynı kesimlerin sözcülüğünü yapan bir partidir. "Halkçı", "sosyal demokrat" vs. şeklindeki etiketler, şekillendirilmek istenen "demokrasi"nin bir gereği olarak takılan birer süstür.

Cuntanın, programında olmamakla birlikte, engelleyemediği parti, 24 Ocak kararlarının mimarı T.Özal'ın kurduğu ANA-P (ANAP)'dır. 24 Ocak kararlarının "büyüklerin küçükleri yutması"na dayanan felsefesi sonucu, giderek iflas etme noktasına sürüklenen sermayenin önemli kesimlerinin feryatları ve baskılarına dayanamayan cunta, T.Özal'rgörevden alarak bu kararları revizyona tabi tutmak zorunda kalmıştı. Fakat bu değişiklik de ekonomik krizi (krizlerin doğası gereği) gidermekte etkili olmamıştır. Ve zaman içerisinde krizin yarattığı sonuçlar tekelci burjuvazi içerisinde ciddi rahatsızlıkları ortaya çıkarmıştır.

24 Ocak kararları "batan batacaktır" sonucunu zorunlu olarak yaratacaktı. Tekellerin büyümesi bütünüyle bu espriye, güçlünün zayıfı yutması mantığına dayanıyordu. Ama Türkiye kapitalizminin çarpık gelişimi ve güdüklüğü buna da müsaade etmemektedir. Bu yüzden cuntanın ekonomiye müdahale etme durumu gündeme gelince, görevini bırakan ve hükümetten kendi kadrolarıyla ayrılan T.Özal, tekelci burjuvazinin uzun vadeli çıkarlarını doktriner bir tarzda savunacak ve doğrudan onun kadrolarını siyasi arenada örgütlü bir güç haline getirecek olan ANAP'ı kurdu.

Cuntanın kurdurduğu bu partiler ağırlıkla, tekelci sermaye yanlısı politika izlemelerine rağmen, oligarşinin diğer kesimlerinin de çıkarlarını -heterojen özellikleri sonucu- yer yer dile getirmek zorundaydılar. ANAP ise işbirlikçi tekelci sermayenin doktriner ve öz partisidir. Cuntanın ANAP'ı MDP ile birleştirme çabaları tüm baskılara rağmen gerçekleşmedi. ANAP tekelci burjuvazinin doğrudan desteği ile kısa sürede örgütlenerek ciddi bir güç haline geldi, Te-

kelci burjuvazinin bu desteği sayesindedir ki, cunta ANAP'ı doğrudan karşısına alamamış ve seçimlere katılmasına razı olmak zorunda kalmıştır. Fakat bu partinin şimdiki koşullarda, eğer olağandışı gelişmeler olmazsa, iktidar olabilme şansı pek yoktur.

ANAP tekelci sermayenin bir kesiminin doğrudan desteğini aldığı halde, bu aşamada tekellerin tercjhi MDP ve cuntadır. ANAP ise modern anlamda bir sermaye partisi olarak kadro yetiştirecek, sermayenin çıkarlarını doktrinleştirecek ve bir yerde yedek güç, yedek kadro partisi olarak var olacaktır,

Cunta, meclis başkanlık divanı oluşuncaya kadar -veto silahını elinde tutarak- her türlü tehlikeli gelişmeye karşı dikkatli davranmaktadır. Seçimlere cuntacı faşist partiler ve halk düşmanları dışında hiç kimsenin girmesine izin verilmemektedir. DYP ve SODEP gibi partiler de geleneksel olarak oligarşinin - kısmi farklar olsa da - gerici, muhafazakar partileridir. DYP'nin oylarını almayı düşündüğü anti-komünist kesim, ideolojik düşüncelerini büyük oranda cuntada bulmuş ve yaşanan üç yıllık süreç içinde ekonomik, sosyal krizden etkilense de, baskı koşulları nedeniyle sinmiş, cuntaya rağmen partili olma gücünü yitirmişletir. Bu kitle, cuntanın pasifikasyonu karşısında çoğunlukla cunta partilerini destekleyecektir. DYP'nin cunta karşıtı sözleri bu kitle üzerinde pek fazla bir etki bırakmayacaktır. Çünkü cuntanın propagandaları nedeniyle, DYP'nin kendi 'doğal' kitlesi üzerindeki otoritesi oldukça azalmıştır.

SODEP ise CHP'nin en gerici kesimlerinin birleştiği zemindir. Kendi içerisinde birçok parçaya bölünen CHP'liler bu aşamada siyasal arenada etkin bir güç olma özelliğini yitirmişlerdir. Keskin deyişler arkasına sığınan Ecevit ise, hiçbir şey yapmadan oturmakta, Avrupalı dostlarının mesajını beklemektedir.

Kendi çıkarlarını bile savunmaktan aciz, burjuvazinin çeşitli katmanlarının temsilcilerinin durumu budur. Bu kesimlerin seçimlerde etkin rol oynamaları imkansızdır. Zaten böyle bir role sahip olsalar da, kendi iç çatışmaları yüzünden, bu olasılığın halk yığınlarını doğrudan ilgilendiren herhangi bir yanı yoktur.

Oluşturulmak istenen parlamentonun niteliği açıktır: Cuntanın örgütlediği ve seçtiği partiler, bu partilerin milletvekillerinden oluşmuş bir parlamento. Bu parlamentonun atama yoluyla oluşturulan Danışma Meclisi'nden muhteva olarak farkı yoktur. Her türlü yetkiyle donatılmış bir cumhurbaşkanı istediği an parlamentoyu feshedebilecektir. Kısaca, çeşitli yasalarla parlamentonun cumhurbaşkanlığının kuklası olabileceği koşullar hazırlanmıştır. MDP iktidar, HP ise onun muhalefeti olacak ve böylece "demokrasi" oyunu tamamlanmış olacaktır. İpler faşist generallerin elindedir. Partilerin düşünceleri, onların düşünceleridir. Devlet her alanda polisiye olarak örgütlenmiş ve militarize edilmiştir. Ve yine bu doğrultuda daha da yetkinleştirilmesi için özel çabalar harcanmaktadır. İşte bu şekilde oluşturulmuş bir parlamentonun varlığı koşullarında, parlamento açık da olsa, yönetimin niteliği açık faşist diktatörlüktür. Seçimler, yasalar, tüm kural ve yönetmelikler bu amacı gerçekleştirmek doğrultusunda kul-

lanılmaktadır. Bugün 6 Kasım'da yapılacak seçimlere açık faşizmin kurumlaştırılması noktasından yaklaşıp, siyasi tavrımızı bu bakış açısına göre şekillendirmek zorunluluğu ile karşı karşıyayız.

Halk kitlelerinin destekleyebileceği bir parti olmadığı gibi, bağımsız adaylar da ancak cuntanın onayını alabilirlerse aday olabileceklerdir. Bu durumda hiçbir yurtsever ve ilerici kişinin aday olabilmesi ve seçilmesi mümkün değildir. Ve seçimler halk düşmanı Amerikan işbirlikçisi cuntacıların oynadıkları bir oyun, bir aldatmaca olarak karşımıza çıkmaktadır.

Soruna seçimlere katılma ya da katılmama noktasında yaklaşamayız. Sorun faşizmi yenme halkasından ele alınmalı ve devrimci taktiklerimizi bu saptamaya göre belirlemeliyiz. Kitlelerin bağımsızlık ve demokrasi mücadelesini geliştirecek uygun koşullar, seçim platformları ortaya çıktığında, Marksist-Leninistler bu durumu kitlelerin lehine kullanmaktan bir an olsun sakınmazlar. Esas olan koşullan doğru değerlendirebilmek, her şart altında, yerinde ve zamanında doğru taktiği saptamak, kitlelerin bilinç düzeyini ilerleterek faşizmin güçlü teşhirini sağlayabilmektir.

DEVRİMCİ TAKTİĞİMİZ

Marksist-Leninist partilerin, devrimcilerin burjuva parlamentolarına girmeleri, parlamenter seçim mücadelelerine katılmaları, yaklaşık 1900'lü yıllardan beri sözkonusu olmuştur. Yani burjuva parlamentolarının ilk oluşumuyla birlikte, devrimci partiler bu kürsüyü devrimci mücadelenin yaygınlaştırılması, geliştirilmesi doğrultusunda, ya parlamenter mücadeleye katılarak ya da somut koşullar gerektirdiğinde boykot ederek, hemen her zaman kullanmışlardır. Parlamenter mücadeleye devrimcilerin nasıl yaklaşması, nasıl ele alması gerektiğini Lenin, Sovyet deneyiminin de ışığında irdeleyerek, geniş bir şekilde izah etmiştir. Lenin belli bir somut durumda parlamentoyu (Duma) boykot ederek ve gene belli koşullarda parlamentoyu Çarlığa karşı bir kürsü olarak kullanarak devrimci mücadeleye zengin bir deney bırakmıştır. Burjuva parlamentoları karşısında, devrimci partilerin izleyecekleri taktik mücadelenin nasıl olması gerektiğinin teorik temellerinin, Lenin tarafından açık bir şekilde konulmasına rağmen, zaman zaman komünist partilerin bu konuda sağ ve "sol" sapmalar içerisine düştükleri de bir gerçektir.

Bilindiği gibi, strateji varılmak istenen hedefe gidişin genel hatlarını belirtir. Ve bu hedeflere varmak için de kendi içinde birçok aşamaya ayrılır. Taktik ise, stratejinin başarılı olması için, değişen nesnel koşullara veya anlık duruma göre başvurulan çeşitli konulardaki değişik hareket biçimleridir. Stalin'in örneği ile,

> *"Strateji Çarlığa ve burjuvaziye karşı mücadeleyi sonuna kadar götürmeyi hedeflemişse, taktik, daha az önemli hedefleri amaç edinir; çünkü taktik, savaşı, bütünüyle değil, şu ya da bu aşamayı, şu ya da bu çarpışmayı kazanmaya, devrimin belli bir*

hızlanış ya da yavaşlama döneminde, belirli bir kampanyayı, somut durumun gereği olan belirli bir hareketi gerçekleştirmeye gayret eder. Taktik, stratejinin bir parçasıdır, stratejiye bağlıdır ve stratejiye hizmet etmekle yükümlüdür." (Leninizmin İlkeleri, syf.84)

Stalin'in bu tanımından hareketle, Lenin'in parlamenter mücadele ve seçimler konusundaki tavrına gelebiliriz. Lenin sorunu bir taktik sorun olarak ele almaktadır:

"1905'te 'parlamentonun' Bolşevikler tarafından boykot edilmesi, devrimci proletaryaya son derece değerli siyasal deneyimler kazandırdı. Bu deney bize, legal ve illegal, parlamenter ve parlamenter olmayan savaşım biçimleri birleştirildiğinde, parlamenter savaşım biçimlerini reddetmenin bazen yararlı ve hatta zorunlu olduğunu göstermiştir. Ama gözü kapalı basit bir taklikçilikle, eleştirel bir gözle incelemeden, bu deneyimi başka koşullarda, başka durumlarda uygulamaya kalkmak en büyük yanılgıya düşmek olur. Zaten Bolşeviklerin 1906'da Duma'yı boykot etmeleri pek önemli olmasa da ve kolayca onarılsa da, gene de yanlış olmuştur. Buna karşılık bir yandan devrimci dalganın hızla yükselişinin ve bu dalganın ayaklanmaya varmasının beklenemeyeceği bir sırada ve öte yandan, burjuva monarşisinin yeniden dirilişini meydana getiren tarihsel durumun legal çalışmayla illegal çalışmayı birleştirmeyi gerekli kıldığı sırada, 1907'nin, 1908'in ve sonraki yılların boykotu ağır ve onarılması zor bir yanılgı oldu." (Sol Komünizm)

Görüldüğü gibi, Lenin'in parlamenter mücadeleye bakış açısındaki temel kıstas, legal ve illegal mücadelenin birleştirilerek kitlelerin eğitilmesi, örgütlenmesi ve ayaklanmaya hazırlıktır. Lenin'e göre, devrim dalgasının kabardığı, devrimin yakın ve gündemde olduğu sırada kitlelerin potansiyelinin parlamenter yola kanalize edilmesi yerine "seçimleri boykot" taktiği en doğru taktiktir. Diğer durumlarda, yani devrim dalgasının düşüş gösterdiği ya da durgunluk dönemlerinde boykot taktiği "sol" bir hatadır. Böylesi dönemlerde bu kürsüyü devrimin hazırlanması mücadelesinde kullanabilmeyi bilmek gerekir:

"1905 Ağustos'unda Çar, bir danışma 'parlamentosunun' toplantıya çağrıldığını bildirdiği zaman, Bolşevikler, bütün muhalefet partilerinin ve özellikle de Menşeviklerin tersine, parlamentoyu boykot etmişlerdi. Ve gerçekten, 1905 devrimi bu parlamentoyu süpürüp atmıştı. O tarihte bu boykot kararı gerici parlamentolara katılmamak genel olarak doğru bir davranış olduğu için değil, yığın grevlerinin siyasal greve ve sonra da devrimci greve ve en sonunda da Çarlığa karşı ayaklanmaya doğru hızla dönüştüğü, nesnel durumun doğru olarak değerlendirilmiş olmasın-

dan ötürü verilmişti. Üstelik o zaman savaşım, Birinci Temsili Meclisi çağırma insiyatifinin Çar'a mı bırakılacağı, yoksa bu insiyatifin eski iktidarın elinden alınacağı mı konusunda yoğunlaşıyordu. Nesnel duruma benzer türden bir durum olduğu konusunda herhangi bir kesinliğin bulunmadığı ve bulunmayacağı bir sırada ve benzer bir eğilim ve aynı gelişme temposunun varlığı yolunda bir kesinliğin bulunmadığı bir sırada boykot artık doğru değildir." (a.g.e.)

Leninizmin evrensel tezlerinin ve taktiklerinin doğru olarak kavranması ve kopya edilmemesi, Marksizm-Leninizmin gelişen nesnel şartlara göre uygulanması ve zenginleştirilmesi devrimci bir zorunluluktur. Kendilerine Leninist diyenlerin Lenin'in Çarlık Rusyası şartlarındaki devrim, strateji, örgüt biçimleri, çalışma tarzı ve devrimci taktiklerini, değişen sübjektif koşulları ve ülkemizin içinde bulunduğu özgül şartları hesaba katmadan -Lenin'den aktarmalar yaparak- aynen kopya etmeleri devrimci bir anlayış olamaz.

Bu tutum Leninistlerin değil, olsa olsa sınıflar savaşının kalıplar ve reçetelerle yürüyeceğine inanan ve Lenin'i de gelmiş geçmiş ve gelecek tüm devrimcilerin reçete hazırlayıcısı kabul edenlerin tutumudur ki, Leninizmin bu kadar zavallılaştırılmasına müsaade edilemez.

Değişen tarihsel-siyasal koşullar, ezilen sınıfların ve egemen güçlerin içerisinde bulunduğu objektif ve sübjektif koşullar göz önüne alınmadan ortaya konulacak her türlü taktik yanlış olacaktır. Kazara doğruluğu pratikte ortaya çıksa bile, bu bir rastlantı olmaktan öteye gidemez.

., Lenin'de evrim ve devrim aşamalarının birbirinden ayrılması, doğal olarak devrim stratejisinde çalışma ve örgüt anlayışının, sınıflar mevzilenmesinin bu ayrıma göre belirlenmesini beraberinde getirmiştir. Devrim öncesi Rusya'da -1905 sonrası- Çarlığın tüm gericiliğine ve monarşist yönetimine rağmen, Bolşeviklerin ve çeşitli "sol" siyasi yoğunlukların seçimlere katılma ve parlamentoya girme yolları -zor olmakla birlikte- ortadan kalkmamış ve bu şartlar iyi değerlendirilerek legal ve illegal çalışmanın en iyi örnekleri verilmiştir.

Bilindiği gibi, evrim döneminin temel çalışma biçimi merkezi bir yayın, propaganda, ajitasyon ve örgütlenmedir. İşte bu çalışma tarzını temel alan bir devrim stratejisinde parlamenter çalışma (buranın kürsü olarak kullanılıp kitlelerin eğitilmesi) büyük önem taşımaktadır. Parlamenter mücadele ile özdeş olmamakla birlikte, gerici sendikalara, kooperatiflere, yardım sandıklarına, kısaca kitlelerin bulunduğu tüm gerici kurumlara girerek devrimci propaganda ve örgütlenme yapmak da çok önemlidir.

Bu çalışmanın önemini kavrayamayan Alman "sol"larına Lenin şöyle diyor:

"'Milyonlarca' değil de yalnızca önemli bir sanayi işçisi azınlığı Katolik papazların peşinden gitseydi ve bir kırsal işçiler azınlığı büyük toprak sahiplerinin ve. kulakların ardından gitseydi bile, bundan çıkacak olan sonucun parlamentarizmin Almanya'da henüz

siyasal bakımdan zamanını doldurmamış olduğu ve devrimci proletaryanın partisi için parlamenter seçimlere ve parlamenter savaşıma katılmanın, özellikle kendi sınıfının geri kalmış kesimlerini eğitmek için, özellikle ezilen ve bilinçsiz kırsal yığınları uyandırmak ve aydınlatmak için zorunlu olduğu kuşku götürmez. Burjuva parlamentosu ve bütün öteki gerici kurumları dağıtmaya gücünüz yetmediği sürece, bu kurumlarda çalışmak zorundasınız." (a.g.e.)

Aktarılan alıntılarda da açıkça görüleceği gibi, Lenin'in sorunu kitlelerin bulunduğu gerici kurumlara girerek, bu kurumları kitlelerin eğitiminin bir aracı olarak kullanabilmektir. Lenin, parlamenter mücadeleyi reddeden ya da legal mücadeleyle illegal mücadeleyi birleştiremeyen ve bu nedenle legal çalışmayı "sağcılık" gören sol anlayışları eleştirmekte ve kitlelerin uzun erimde örgütlenmesi için, burjuva parlamentosunun bir araç olarak kullanılmasını ve gerici kurumlarda çalışmayı vazgeçilmez bir ilke olarak ele almaktadır.

Şu nokta çok önemlidir. Lenin'in eleştirdiği, başta Alman sollarıdır ve Almanya'da parlamenter mücadele şartları vardır. Yoksa Lenin hiçbir yerde parlamenter mücadele şartları olmadığı halde parlamenter mücadeleden söz etmez. Zaten Marksist-Leninistler taktiklerini içinde bulundukları nesnel koşullara göre çizerler. Şartların değiştiği koşullarda yeni taktikler belirlemek devrimci politikanın bir gereğidir. Bunun için Lenin, "Parlamentoya girmenin koşulları yoksa ne yapacağız?" gibi bir soruyu haklı olarak kendi kendine sormamakta ve devrimci taktiğini bulunduğu koşullara göre belirleyerek kitlelerin mücadelesine yön vermektedir.

Legal ve illegal mücadelenin birleştirilmesi ve buna uygun taktiklerin uygulanması, gerici kurumlarda inatçı, sabırlı bir çalışma yapmak, parlamento kürsüsünü devrimci propagandanın bir alanı olarak kullanmak Lenin'in reddedilmesi mümkün olmayan devrimci anlayışının bir parçasıdır.

Çalışma biçimlerini değişen koşullar, göz önüne almadan aynen tekrarlamak ve aynı taktikleri kopya etmek, dünyada birçok örneği görüldüğü gibi, kitlelerin mücadelesini bir adım ilerletmemiştir ve çoğu kez devrimin yanlış yola girmesini de beraberinde getirmiştir. ..

Bu anlayışın günümüzde en oportünist uygulayıcıları Sovyet yanlısı revizyonist örgütler olmuşlardır. Bunun en tipik örnekleri de ülkemizde legalizmi esas alan TİP, TSİP vs. ile tüm "gizlilik", "komplocu" pozlarına rağmen burjuva partilerine bel bağlayıp kitleleri burjuvazinin kuyruğuna takmaya çalışan TKP mültecileridir. Değişen şartları görmeyen, parlamenter mücadeleyi esas almamakla birlikte, günümüz şartlarında bu mücadeleye gereğinden fazla önem vererek halkın silahlı savaşını geliştirme ve örgütlemeyi reddeden bir anlayış, ülkemiz koşullarında revizyonizmdir.

Lenin'in dediği gibi, gerici kurumlarda çalışmayı (gerekirse savaş hilelerine başvurarak) zorlamalıyız; ama bizim, kendi ülkemizin somut koşullarını iyi tahlil

ederek, bütün kopyacı eğilimlerden uzak, geçmişin deney ve tecrübelerinden dersler çıkararak, Marksizmi yaratıcı bir şekilde ülkemiz koşullarına uygulayarak...

Parlamenter mücadele, başta seçimlere katılma (çeşitli yöntemlerle) olmak üzere, milletvekili seçilerek parlamento kürsüsünü kullanma, bu kürsüden kitlelere ajitasyon ve propaganda yapma ve parlamentoyu teşhir etme gibi yönleri içerir. Burjuvazinin denetimindeki diğer gerici kurumlara -sendikalar, kooperatifler, yardım sandıkları vs. - girmek için ise parlamenter bir seçim sisteminden geçmeye gerek yoktur. Bu gerici kurumlar kitlelerle doğrudan yüz yüze gelinen yerlerdir. Ve buralarda propaganda ve örgütlenme, parlamento kürsüsünde olduğu gibi dolaylı değil, doğrudandır.

Faşist diktatörlüğün olduğu bizim gibi ülkelerde, Çarlık Rusyası'ndaki parlamenter mücadele araçlarının kullanılması tarihsel ve siyasal olarak reddedilmemekle birlikte, bu araçlar aynı avantajlara ve aynı değerde taktik özelliğe sahip değildir. Çünkü evrim ve devrim aşamalarının iç içeliği temel değişiklikler meydana getirmiştir. Yine günümüzde, metropol ülkelerle bizim gibi ülkelerdeki parlamenter mücadele taktikleri, izlenecek devrim stratejisine göre, farklı farklı biçimlenmekte ve kendine özgü şartlarda farklılıklar göstermektedir.

Metropol ülkelerde burjuva demokrasisinin büyük oranda varlığı ve ezilen kitlelerin içerisinde bulunduğu ekonomik ve sosyal koşullar, oradaki Marksist-Leninist partiler için güçlü bir parlamenter mücadele olanağı yaratmakta ve bu partilerin önüne görev olarak legal mücadele ile illegal mücadelenin birleştirilmesi ve Lenin'in ayaklanma stratejisini koymaktadır. Bu şartlarda komünist partilerin parlamento aracını kullanmaması "sol" bir çizgi olmaktan öteye gidemez. Çarlık Rusyası'nda da, bugün metropol ülkelerde olduğu biçimde, bir burjuva demokrasisi yoktu. Ama açık faşist diktatörlük şartlarıyla kıyaslandığında, bizden daha avantajlı koşullara sahip oldukları da bir gerçektir.

Ülkemizde parlamento genel olarak açık olmasına rağmen, devletin faşist niteliğinden dolayı, baskı-zor öğesi belirleyicidir ve ön plandadır. Genel olarak devlete ve onun kurumlarına damgasını vuran bu olgudur. Buna karşın, sömürge tipi faşizmin var olduğu ülkelerde ve özel olarak bizim ülkemizde, oligarşinin kendi iç çelişkileri ve kitlelerin durumu sonucu, yasama, yargı ve yürütme organları arasında ortaya çıkan çelişkilerden nispi demokrasi doğar ve doğal olarak bundan halk kitleleri ve devrimciler yararlanmaya çalışırlar. Nispi demokrasi koşulları, halk kitlelerinin ekonomik ve demokratik mücadelesini veren çeşitli mesleki kuruluşların örgütlenmesinin şartlarını yarattığı gibi, zor da olsa seçimlere katılma ve parlamentoya girme olanakları sağlayabilmektedir.

Parlamentonun açık olması, genel olarak her zaman "nispi" demokrasi diyebileceğimiz şartları doğurmamaktadır. Örneğin, Türkiye'de 12 Mart 1971 koşulları böyledir. Parlamento açıktır, burjuva siyasi partileri faaliyet halindedir. Ama yasama, yürütme ve yargı organları işlemeyen birer kurum olarak durmakta ve tüm yetkiler generallerde toplanmış durumdadır. Nispi demokrasnin sözkonusu olmadığı bu döneme açık faşizm demekteyiz.

Bugün, yine 12 Eylül koşullarında faşist cuntanın oluşturduğu Danışma Meclisi burjuva fraksiyonlarını bile dışlamış, yukarıdan aşağıya atanan cunta kuklalarıyla oluşturulmuştur. Bu meclis yoluyla Türkiye ve dünya halkları aldatılmak istenmiştir: Bu meclise bakarak önümüzdeki dönemde, burjuvazinin bir kesiminin, küçük burjuvazinin, tekel dışı unsurların, bir kesim sözde sosyalistlerin dört gözle beklemiş oldukları seçimlerin nasıl yapılacağı, nasıl bir parlamento istendiği artık hemen herkes tarafından rahatlıkla görülebilir. Ki, burjuva fraksiyonları bile bu durumu görmekte ve Danışma Meclisi'nin karikatürü olabilecek bir parlamento istendiğini fark edebilmektedirler.

Cunta bugün yukarıdan aşağı atanan Danışma Meclis'nden farklı olmayan bir parlamento istemektedir. Aksi "12 Eylül ruhuna" aykırıdır ve buna müsaade edilmeyecektir! Seçimler yapılıp parlamento başkanlık divanı oluşuncaya kadar, her şeyin MGK'nın insiyatifinde olması ve bu süreç içinde MGK'nın partileri feshetme, milletvekili adaylarını veto etme gibi sınırsız yetkiye sahip olması nasıl bir "demokrasi" düşünüldüğünü açık olarak göstermektedir. Cunta kendi kontrolünde olan. bir nevi kendi atadığı insanlardan oluşmuş partilerin seçimlere katılmasını ve parlamentoya girmesini arzulamakta ve oynadığı bu oyunu, halka ve dünyaya "demokrasi" diye yutturmak istemektedir.

Kısacası, önümüzdeki süreçte oluşacak parlamentoya rağmen, hiçbir nispi hak olmayacaktır. Yasama ve yürütme organları tek elde, Cumhurbaşkanlığı Konseyi adını alacak olan MGK generallerinin elinde toplanacak ve açık faşist diktatörlük sürecektir. Görülebildiği gibi, gizli ve açık faşizmin temel kıstası olarak sadece parlamentonun açık olmasını koymak, mevcut durumu yeterince açılamamaktadır.

Yine bugün El Salvador, Guatemala gibi ülkelerde parlamento açık oldu ğu halde ülkede bir iç savaş sürmekte ve açık faşist diktatörlük bulunmakta dır. Kısaca, parlamentonun açık olması, gizli ve açık faşizm tanımlamalarına en genel anlamda bir özellik kazandırmasına rağmen, yukarıdaki örneklerde ele görüldüğü gibi, tek başına kriter olamaz. Parlamentonun açık olması yanın da, çeşitli burjuva fraksiyonların ve kısmen de olsa demokrat ve yurtseverlerin parlamentoya girmesinin yasal şartlarının olması, nispi de olsa kimi hak ve öz gürlüklerin var olması, yasama, yürütme ve yargı organlarının birbirinden ba ğımsız hareket edebilmesi gerekir. İşte bugün ve yakın dönemde faşist gene raller, tüm yetkileri ellerinde tutup kendi parlamentolarını, daha doğrusu daha kalabalık bir "Danışma Meclisi"ni oluşturmaktan başka bir şey yapmayacaklar dır.

Faşizmin tüm devlet kurumlarında kökleştiği ve burjuva fraksiyonlarının dahi seçimlere katılmasına izin verilmediği, hatta bir zamanlar tekellerin gözdesi burjuva liderlerin bile sürgün edildiği bu koşullarda, değil komünistlerin, (savaş hileleri kullanılsa bile) sıradan yurtsever ve demokratların dahi seçimlere katılmalarının koşulları yoktur.

Yukarıda izah ettiğimiz gibi, gerek Çarlık Rusyası'nda, gerekse de günümüzün metropol ülkelerindeki Marksist-Leninist çalışma tarzı ile ülkemizin koşullarındaki mücadele biçimleri ve çalışma tarzı (değişen tarihi koşullar sonu-

cu) temelde farklılıklar içermektedir. Bizim gibi ülkelerde parlamentoları Lenin'in kullandığı anlamda kullanabilmek mümkün değildir. Bu ülkelerde ancak gizli faşizm koşullarında kısmi ve kısa süreli olarak bu şartlar doğmaktadır. Açık faşizm koşullarında ise genel olarak bu şartlar da ortadan kalkmaktadır.

Lenin'in boykot ettiği ve Duma'ya girmedeki temel kıstası, evrim ve devrim dönemi ayrımına göre netlik kazanmakta ve buna uygun çalışma tarzına göre biçimlenmektedir. Evrim döneminde parlamentoya girme taktiği benimsenirken, kitlelerin mücadelesinin devrime yöneldiği ve Duma'nın bu mücadele önünde engel olduğu bir dönemde ise, Duma'yı reddetme yani seçimleri boykot taktiği izlenmiştir. Sözü tekrar Lenin'e bırakalım ve daha önce aktardığımız şu sözler üzerine bir kez daha düşünelim. Lenin şunları söylüyordu:

> "... *O zaman savaşım, Birinci Temsili Meclisi çağırma insiyatifinin Çar'a mı bırakılacağı, yoksa bu insiyatifin eski iktidarın elinden alınacağı mı konusunda yoğunlaşıyordu. Nesnel duruma benzer türden bir durum olduğu konusunda herhangi bir kesinliğin bulunmadığı ve bulunmayacağı bir sırada ve benzer bir eğilim ve aynı gelişme temposunun varlığı yolunda bir kesinliğin bulunmadığı bir sırada boykot artık doğru değildir."* (a.g.e.)

Lenin'in boykottan ne anladığı açıkça görülüyor. Kitle grevlerinin genel siyasi grevlere, oradan da ayaklanmaya dönüşme eğilimlerinin bulunmadığı, böyle bir kesinliğin bulunmadığı bir sırada boykot artık doğru değildir diyor Lenin. Şimdi Lenin'in bu deyişinden hareketle -değişen koşullardaki Marksizm-Leni-nizmin yaratıcılığını bir kenara bırakıp onu dogmatik olarak kavrarsak- ülkemizde ve dünyada böylesi bir "kesinliğe" kadar Lenin'in tarif ettiği anlamda bir boykotun mümkün olmadığını görürüz. Örneğin, 1982'de El Salvador devrimci hareketi, alternatif bir güç olduğu fakat Lenin'in tarif ettiği anlamda bir "kesinliğin" bulunmadığı koşullarda seçimleri boykot etmiştir. Çünkü El Salvador faşist yönetimi devrimci mücadeleyi boğmak istiyordu ve bunun için seçim hilesine başvuruyordu.

Parlamenter mücadele şartlarının olduğu koşullarda, bu tür kurumları yıkacak gücümüz yokken veya bu kurumların kitleleri devrim yolundan döndürmek için taktik bir araç olarak kullanılması sözkonusu değilken, parlamenter mücadeleye katılmak gerekir. Fakat bunun yanı sıra seçimler, eğer devrimin gelişmesini engellemek için burjuvazi tarafından bir taktik olarak kullanılıyorsa, bu durumda parlamentoya katılma koşulları olsa bile, bu taktiğin boşa çıkarılması için, seçimlerin reddedilmesi gerekir. El Salvador pratiği bu tutumun bir ifadesidir.

Ama günümüzde, gizli ve açık faşizm koşullarının birbirini takip ettiği tarihsel koşullarda, Lenin'in ortaya koyduğu anlamda parlamenter mücadele olanaklarından yararlanmak ve bu yolla kitleleri eğitmek, bu anlamda legal ve illegal mücadeleyi birleştirmek mümkün olmamaktadır.

İçinde bulunduğumuz zaman kesitinde, devrimcilerin ülkemizde parlamentoyu kullanma şartlan yoktur. Bunun hep böyle olacağı düşünülmemelidir. Sınıf mücadelesinin seyri, ülke ve dünyadaki gelişmeler, oligarşinin iç çelişkileri

vb. sonucu yeni gelişmeler olacaktır. Devrimci hareketin önündeki önemli görevlerden biri de kitlelerin ekonomik ve demokratik hakları uğruna mücadele etmektir. Bu mücadelenin gelişmesiyle beraber yeni yeni legal olanaklar doğacaktır. Bugün ve yakın dönemde bu şartlardan bahsedilemez.

Parlamenter çalışmayla (daha doğrusu legal olanaklarla) illegal çalışmanın bir bütün olduğu gözden kaçırılmamalıdır. Bizim gibi ülkelerde illegal çalışma ve silahlı mücadele temeldir, legal çalışma talidir.

Önümüzdeki kısa kesitte parlamenter çalışmanın, seçimlere katılmanın ve herhangi bir parti ve grupla ya da kişilerle ittifak kurmanın veya desteklemenin nesnel koşulları olmadığından, seçimleri boykot etmeliyiz. Seçimleri boykot etmek gizli veya açık faşizm esprisi içerisinde ele alınmalıdır. Aksi halde, parlamenter çalışmayı ilke olarak reddetmiş oluruz ki, işte asıl hata o zaman işlenmiş olur. Parlamenter çalışmayı reddetmekten dolayı değil, şartlarının olmamasından dolayı kitleleri seçimlere katılmamaya çağırmalıyız.

Seçimlere katılmama tavrı ile legal çalışmanın reddedilmesi aynı şeyler değildir. Diğer, sendika, kooperatif vb. gibi gerici kurumlarda çalışmanın olanakları vardır ve bunları reddedemeyiz.

Gelinen noktada, ülkemizin içerisinde bulunduğu ekonomik ve siyasi- koşullar, devrimci hareketin ve kitlenin mevcut durumu boykotun Lenin'in tarif ettiği anlamda ele alınamayacağını gösteriyor.

Boykot olayını Lenin'in koyduğu kıstaslarla ele alıp tekdüze ve her koşulda uygulamaya kalkmak, bir bütün olarak ülkemizin içerisinde bulunduğu ekonomik, siyasal koşullardan hareketle belirlenen devrim anlayışı, çalışma tarzı ile çelişki arz eder. Parlamenter mücadele, boykot, legal ve illegal mücadele gibi kavramlar, Lenin'in Rusya için öngördüğü devrim stratejisi ve çalışma tarzına göre şekillenmiş, bu anlamda da Lenin'in kullandığı terminoloji içinde bir muhteva kazanmıştır. Eğer biz Lenin'in kendi mantık sistemi içerisinde gerçek yerini bulan kavramlarını alıp farklı nesnel şartlara aynen uygular ve farklı bir devrim ve çalışma tarzını savunursak, eklektik bir çizgi yaratmış oluruz. Bu anlamda, bizim gibi ülkelerde "boykot" taktiği ve parlamentoya katılma Lenin'in ele aldığı tarzda ortaya konulamaz. Farklı koşullarda taktikler değişik muhtevalar kazanabilir. Bugün ülkemizde parlamenter mücadele olanaklarından yararlanmanın koşulları yoktur. Bu yüzden seçimlere de katılmamalıyız. Yine, yarın değişik koşullarda bugünden bilemeyeceğimiz öyle şartlar doğar ki, örneğin Lenin'in ifade ettiği anlamda "devrim dalgası" çok yüksek olmadığı halde, oligarşinin seçim oyunu devrimci hareketin ve kitlelerin aleyhine bir durum yaratabilir; bu durumda seçimleri yine boykot edebiliriz. Buna karşılık, öyle koşullar olur ki, bizim parlamentoya girme durumumuz olmadığı halde, anti-emperyalist, anti-oligarşik halk devrimi mücadelemizi geliştirecek bir başka gücü seçimlerde destekleyebilir, seçimlere katılabiliriz. Özetle, soruna bir tek noktayı temel alarak bakamayız.

Seçimlerde "boykot" yerine "Düzen Partilerine Oy Vermeyin!", "Seçim Sandığı Başına Gitmeyin!", "Seçimlere Hayır!" gibi sloganları öne çıkarmak da muhteva olarak boykottan farklı değildir. Yani bizler açık ve somut olarak kitle-

lere "Oy verebileceğiniz, destekleyebileceğiniz parti ve kişiler yoktur.", "Seçim sandığı başına gitmeyin!", "Seçimleri boykot etmeliyiz!" demeliyiz. Tabii ki bu tavır "Seçimlere Hayır!" veya "Düzen Partilerine Hayır!" sloganından daha ileri, daha aktif bir tavır olmasına karşın, Lenin'in bahsettiği anlamda bir "boykot" değildir. Kitlelere somut hedef göstermeyen muğlak sloganları öne çıkarmak faşizmi desteklemenin açık kapısını bırakacaktır. Kitlelerin çağrımıza ne denli uyup uymayacakları sorun olamaz. Önemli olan yapılan tespitin doğru olması ve uzun vadede devrimci politikaya hizmet etmesidir.

Kitlelerin mücadelesi ve devrimci hareket alternatif değilken ve devrimcilerin destekleyebileceği -ittifak kurabileceği- hiçbir yurtsever ve demokratın seçimlere sokulmadığı bugünkü koşullarda devrimci taktik seçimleri boykot etmek, kitlelere seçime katılmamaları doğrultusunda her türlü mücadele biçimini kullanarak propaganda ve ajitasyon yapmak, düzen partilerini teşhir etmek, faşist cuntanın seçim maskaralığını reddetmektir.

Denilecektir ki. "1979 seçimlerinde ve anayasa oylamasında neden farklı bir taktik uyguladık?" 1979 seçimlerinde, genel olarak halk saflarında gördüğümüz bir kısım sol gruplar ve çeşitli yurtsever demokrat adaylar seçime katılabiliyordu. Her şeyden önce de, bizim sübjektif durumumuz müsait olsaydı, bağımsız devrimci adaylar çıkartmamızın koşulları vardı. Kısaca, nispi demokratik koşullar mevcuttu. Bu şartlarda doğru taktik düzen partilerini teşhir etmekti. Bunun için de "Düzen Partilerine Hayır!" temel sloganı etrafında, seçim taktiğimiz teşhir faaliyeti biçiminde yürüdü. Ve halk saflarında gördüğünüz kişi ve gruplara oy vermeyin diye bir propaganda yapılmadı, kitlelerin seçime katılmaları ama düzen partilerine oy vermemeleri istendi.

Bu şartlarda seçimleri "boykot" kararı alan DY ise "Sıkıyönetim şartlarında seçimlere katılmak sıkıyönetimi meşrulaştırmak olur." demişti. Oysa DY istese de, istemese de sıkıyönetim zaten vardı, seçimlere katılıp katılmamak böylesi bir şarta bağlanamazdı. Bize göre, DY seçimlere katılabilecek hazırlıkta değildi, kendi gücünü kestiremiyordu. Böylesi bir uydurma nedenle seçimleri "boykot" edip güç denemesine kalkıştı. Seçim sonrası oy oranlarını kendine göre tasnif etmeye kalkması ve ne kadar etkin olduklarını izaha çalışması bu düşüncemizi doğruluyor. Devrimci hareketin gücü ve seçimlere katılmasının kısmi yasal şartları varken, böylesi bir nedenle seçimlere katılmayı reddetmek için, kitlelerin yeterince eğitildiğini ve parlamentonun kitlelerin mücadelesi önünde engel, olduğunu tespit etmek gerekir. DY bunu da yapmamıştır. Bu nedenle, DY'nin boykot taktiğini "bir güç denemesi" olarak görmekten başka yol yok. Bu yaklaşımın kökeninde sorunu doğru görememek ve kitlelerin mücadelesini abartarak değerlendirmek yatıyor.

Yeni mülteci "cephe"nin anayasa referandumundaki tavrı da eleştirilmelidir. Şöyle diyorlar:

> *"Halklarımızın gerçek ve en önde gelen savunucuları olan bizlerin, devrimcilerin bugün anayasa diye bir sorunları yoktur."*

Bu anlayışın sahiplen, bu tespitlerinin sonucu, kitlelerin ekonomik-demokratik. kültürel, sosyal ve siyasal alanlarda yaşamlarını biçimlendiren ve bir yer-

de geleceğine yön veren anayasa referandumuna ve anayasaya kayıtsızlıklarını göstermiş oldular. Kitlelere "İster hayır deyin, ister seçim sandığına gitmeyin!" diyerek apolitik bir tavır sergilediler. Anlaşılan kendilerine FKBDC diyen yeni mülteciler için ülkedeki en önemli siyasal gelişmelerden birinin hiç önemi yoktur. Onlar için tek şey vardır: "Devrim için örgütlenmek!" Ve bu yılları "güç biriktirme" ve "hazırlık yılları" olarak kavramak!.. Kitlelerin ekonomik, demokratik, sosyal ve siyasal taleplerine sahip çıkmadan ve mücadele etmeden geçirilecek "hazırlık yılları" nasıl olacak? Üç yıldır aynı teraneler okunuyor. Hala eski yerlerindeler mi, yoksa daha da gerilerdeler mi? Bu ciddi bir şekilde merak ettiğimiz bir konudur.

Faşizme karşı mücadelede ve faşizmi teşhir faaliyetinde proletarya ve emekçi katmanlarına gösterilecek hedefler açık ve net olmalıdır. Marksist-Leninistlerin tavrı belirsiz olamaz.

Partizan'ın boykot nedeni ise hatalı ve eksik faşizm tahliline dayanmaktadır. Partizan'a göre, 1923'den beri Türkiye'de faşizm vardır. Ve hiçbir zaman nispi haklar olmamıştır. Bu şartlarda seçimlere katılınamaz, parlamenter mücadele kullanılamaz! Onlar çizdikleri bu düz hatta hareket ederek her koşulda seçimleri boykot etmektedirler. (*)

Bizim anayasa oylamasındaki "hayır" tavrımızın parlamenter mücadele ile doğrudan bir ilişkisi yoktur. Faşist cunta anayasasına hayır oylarını faşizme , HAYIR'a çevirmek bizim temel politikamızdı. Ve doğru olan taktik de buydu. Geçmişte "sıkıyönetim meşrulaşır" gerekçesiyle kitleleri seçim sandığına göndermeme -"boykot"- kararı alanlar, bu kez açık faşizm koşullarında, yönetimde cunta olduğu halde, kitlelere "HAYIR" oyu da verebilirsiniz diyerek ve kitle-. leri seçime göndererek cuntayı meşrulaştırmış olmadılar mı?

Doğru taktikler ve mücadele araçlarıyla yürütülen ajitasyon ve propaganda faaliyeti, her şart altında kitlelere ulaşmayı -ve proletaryanın devrimci tavrını sergilemeyi amaçlamalıdır. Nitekim anayasa oylamasında birtakım "boykotçular"ın çok ürktüğü "Hayır dersek, bizim sesimiz burjuva liberallerinin hayır sesleri arasında boğulur." düşüncesine rağmen, hareketimiz, "Anayasaya HAYİR" demiş ve sesi boğulmadığı gibi, tüm dünya ve Türkiye kamuoyuna ulaşmıştır.

Oportünizmin ve revizyonizmin anayasayı teşhir faaliyeti karşısında, cunta ile ağız birliği etmişcesine bir tutum içine girmesi ve bize saldırması, bizler için sürpriz olmadığı gibi gerçek durumu da değiştirmemiştir.

Kürt milliyetçileri ise sömürgecilik teorisinin yol açtığı siyasal körlüğün yanı sıra, mücadelenin çok yönlülüğünü ve yine mücadele taktiklerini kavrayamamanın etkisiyle, bu tür gelişmelerle pek ilgilenmemekte ve bu tür sorunları olmamaktadır. Seçim, anayasa, parlamento vs. gibi kurumlar ve gelişmeler onlara göre sömürgecilerin bir oyunu olup her şart altında reddedilmelidir Bu yaklaşımın ilkelliği ve kabul edilmezliği bir yana, ciddi olarak ele alıp eleştir-

---

(*)' Partizan'ın anayasa referandumu öncesi kitlelere önce "boykot" çağrısı yapması, ardından bu tavrını değiştirerek "Anayasaya Hayır!" demesi, daha önceki ve yine referandum öncesi tavırlarına göre keskin bir zikzaktır ve oldukça ilginçtir.

mek de gereksizdir.

Özetle, önümüzdeki seçimlerde tavrımız, Lenin'in koyduğu anlamda "etkin bir boykot" değil ama kitleleri seçim sandığına gitmemeye çağıran, cuntanın seçim oyununu reddeden ve faşist cuntayı teşhir faaliyetini içeren bir boykot niteliğindedir.

-Amerikan emperyalizmi ve faşist diktatörlüğün işçi sınıfına ve emekçi sınıf katmanlarına dayattığı seçim oyununu reddetmeliyiz. Öne sürülen partiler, cuntanın partileri olmaları yanında, ABD emperyalizminin, işbirlikçi tekellerin, büyük toprak sahipleri ve tefeci tüccarların çıkarlarını savunmaları itibariyle halk düşmanıdırlar.

-Bugün siyasal arenada bağımsızlık ve demokrasi mücadelesini ilerletecek, kitlelerin mücadelesine katkıda bulunacak tek parti yoktur. Onların yarışı, cuntayı -faşizmi- kimin daha iyi ikame ettireceğinden öte değildir.

-Yaşadığımız koşullarda faşist diktatörlüğün seçimlerine katılmak ve herhangi bir partiyi "ehvenişer" mantığı ile desteklemek, ona oy vermek faşizme hizmet etmekten başka bir şey değildir.

-Seçimler açık faşizmin kurumlaşması ve cuntanın devamını sağlamak için faşist generallerin bir oyunudur.

-Şiarımız "Seçim Sandığına Gitmeyin, Seçimleri Boykot Edin!"dir.

-Oluşacak parlamento ve burada yer alacak milletvekillerinin niteliği Danışma Meclisi ve üyelerinden farklı olmayacaktır.

-Bugünkü koşullarda devrimci taktik seçimleri boykot etmektir.

-Boykot bir ayaklanma çağrısı değil, güçlü bir teşhir faaliyeti olarak ele alınmalıdır ve seçimlerde faşizmi teşhir etmenin en güçlü ve en doğru yoludur.

-Kitlelerin seçim sandığına gitmemeleri, seçimleri reddetmeleri için tüm mücadele biçimlerini kullanarak, kitleleri faşizme karşı eğitip örgütlemeliyiz.

-Boykot taktiği, faşist cuntanın seçim oyununu deşifre edecek biçimde ele alınıp örgütlendirilmelidir.

KAHROLSUN FAŞİST CUNTA!

YAŞASIN TÜRK VE KÜRT HALKLARININ ANTİ-EMPERYALİST, ANTİ-OLİGARŞİK MÜCADELESİ!

CUNTANIN SEÇİMLERİNİ BOYKOT EDELİM! FAŞİZMİN DEMOKRASİCİLİK OYUNUNU BOZALIM!

EYLÜL 1983

DEVRİMCİ SOL

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ 5

DEVRİMCİ YOL HAREKETİNDE TASFİYECİLİK VE DEVRİMCİ ÇİZGİ

ÖNSÖZ..... 11
GİRİŞ 14

BÖLÜM I
1-THKP-C DEĞERLENDİRMESİ..... 18
2-BİLDİRGE PLATFORMU VE PARTİLEŞME SÜRECİ 26
A-Partileşme Süreci İdeolojik Mücadele Sürecidir 27
B-Partileşme Sürecinin Örgütsel İlkeleri 31

BÖLÜM II
1-EMPERYALİZMİN İŞGAL BİÇİMİ, YENİ-SÖMÜRGECİLİK VE SUNİ DENGE..... 34
2-DEVRİM ANLAYIŞI..... 39
3-MİLLİ MESELEYE KISA BİR BAKIŞ..... 50

BÖLÜM III
1-ÇALIŞMA TARZI (ANTİ-FAŞİST MÜCADELE ANLAYIŞI) 53
A-Kadrolaşma Sorunu 57
B-Anti-Faşist Mücadelede Kendiliğindencilik ve Devrimci Anlayış 62
2-ÖRGÜT ANLAYIŞI ÜZERİNE 65

SONSÖZ 68
EK I 71

KÜRDİSTAN VE TÜRKİYE'DE KÜRT SORUNU

KÜRTLERİN TARİHSEL GELİŞİMİ VE TÜRKİYE'DE KÜRT MESELESİ
GİRİŞ 81

BÖLÜM I
GENEL OLARAK ULUSAL SORUN VE ULUSLARIN
KENDİ KADERLERİNİ TAYİN HAKKI ÜZERİNE
A-GENEL OLARAK ULUS 83
B-EMPERYALİZM DÖNEMİ VE MİLLİ MESELE 85
C-ULUSLARIN KADERLERİNİ TAYİN HAKKI ÜZERİNE
BİRKAÇ SÖZ..... 90

BÖLÜM II
KÜRDİSTAN TARİHİ VE KÜRT HALKININ
TARİHSEL GELİŞİMİ ÜZERİNE 99
A-KÜRT HALKININ TARİHİ ÜZERİNE 101
B-KÜRTLERDE ÜRETİM İLİŞKİLERİ..... 103
C-KÜRT AŞİRET DÜZENİNİN FEODALİZME GEÇİŞİ VE
OSMANLİ İMPARATORLUĞU DÖNEMİNDE KÜRTLER 107
D-KURTULUŞ SAVAŞI KEMALİZM VE MİLLİ MESELE..... 111
E-CUMHURİYET DÖNEMİ VE MİLLİ MESELE..... 113
F-YENİ-SÖMÜRGECİLİK VE KÜRDİSTAN 118

BÖLÜM III
A-KÜRDİSTAN ULUSAL DEVRİMİ TÜRKİYE'DEKİ ANTİ-OLİGARŞİK
ANTİ-EMPERYALİST DEMOKRATİK HALK DEVRİMİNİN
BİR PARÇASIDIR..... 122
B-ÇOKULUSLU TÜRK DEVLETİNDE KÜRDİSTAN TÜRK DEVLETİNİN
"SÖMÜRGE"Sİ Mİ? EMPERYALİZMİN YENİ SÖMÜRGESİ Mİ?..... 129
C-ÇOKULUSLU TÜRK DEVLETİNDE ORTAK ÖRGÜTLENME VE
MÜCADELE İLİŞKİSİ.....
138

THKP-C VE TKİ SAPMA

ÖNSÖZ..... 147
DY'NİN THKP-C ELEŞTİRİLERİ İNKARCILIĞINI BELGELİYOR..... 150
1971 Öncesi Kendiliğindenci Bir Süreç midir?..... 150
THKP-C Neden Yenildi? 152
Kitle Örgütlenmesiyle Silahlı Mücadelenin Örgütlenmesi Birbirine
Bağımlı Bir Bütündür 157
MLSPB THKP-C'Yİ FOKOYA İNDİRGİYOR 159
YENİLGİ VE ÇIKARACAĞIMIZ DERSLER 166

ÖNCÜ SAVAŞI VE DY-DK
ÖNCÜ SAVASI VE DY 171

Bütün Halk Savaşlarında Öncü Savaşı Var mıdır? 174
Gerilla Savaşı Öncü Savaşıyla Çelişir mi?..... 176
PASS'nin Genel ve Özel Tanımlamaları Aynı Şey midir? 178
PARTİSİZ SP SAVUNUCUSU MLSPB 180
BUGÜNKÜ PARTİLEŞME SÜRECİNİN ÖRGÜTLENME VE OBJEKTİF-SUBJEKTİF ŞARTLAR AÇISINDAN FARKLILIĞI 185
Sübjektif ve Objektif Farklılık 185
Kırsal Çalışmanın Önemi 188
Faşist Teröre Karşı Silahlı Mücadele Ekipleri, DY'nin Direniş Komiteleri ve Cephe 191

DY'NİN BİRLİK ÇAĞRISI VE BİRLİK SORUNU *(Dergi Yazıları-Seçmeler)* 195

SEÇİMLERDE DEVRİMCİLERİN TAVRI VE OPORTÜNİSTLERİN BOYKOT TAKTİĞİ *(Dergi Yazılan-Seçmeler)* 203

TEMEL ÇELİŞME BAŞ ÇELİŞME VE KESİNTİSİZ DEVRİM (I) *(Dergi Yazıları-Seçmeler)* 213

TEMEL ÇELİŞME BAŞ ÇELİŞME VE KESİNTİSİZ DEVRİM (II) *(Dergi YazılarhSeçmeler)* 223

İÇ SAVAŞ DİRENİŞ KOMİTELERİ VE DY'NİN "MİLYONLARCA" EMEKÇİSİ *(Dergi Yazıları-Seçmeler)* 239

AFGANİSTAN, "NÜFUZ ALANLARI" TEORİSİ VE SOSYAL EMPERYALİZM *(Dergi Yazıları-Seçmeler)* 253

SUNİ DENGE ÜZERİNE *(Dergi Yazıları-Seçmeler)* 261

BİRLİK SORUNU ÜZERİNE

GİRİŞ..... 275
BİRLİK NEDİR? 278
CEPHE NEDİR? 282
Bugünkü Koşullarda Görev Nedir? Cephe Nasıl Oluşacaktır? 285
Devrimci Yol'un Cephe Anlayışı Öncü Savaşının Reddine ve "Partisiz Cephe" Savunuculuğuna Dayanır..... 285
Anti-Faşist Güç Birliği (Eylem Birliği)..... 290
THKP-C Etiketli Gruplar ve Güç Birliği 293
SONUÇ 294

KADROLAŞMANIN TEMELİ
SİYASİ EĞİTİMDEN GEÇER *(Dergi Yazılan-Seçmeler)* 297

HALKIN ÇIKARLARINA ZARAR VERİLMEMELİDİR
(Dergi Yazıları-Seçmeler) 303

ZAFER FİLİSTİN HALKININ OLACAKTIR

EMPERYALİZM VE SİYONİZMİN SOYKIRIM VE KATLİAMLARINA RAĞMEN
ZAFER FİLİSTİN HALKININ OLACAKTIR 311
FİLİSTİN SORUNUNUN TARİHİ GELİŞİMİ 312
FKÖ'NÜN GELİŞİMİ 315
BUGÜNKÜ DURUM 317
ARAP ÜLKELERİNİN TAVRI 319
TÜRKİYE'NİN TAVRI: AMERİKANCI FAŞİST CUNTA
FİLİSTİN DİRENİŞİNİ DESTEKLEMİYOR 320
SOL HAREKETLERİN VE SOSYALİST ÜLKELERİN TAVRI
ENTERNASYONALİST DEĞİLDİR 323
FİLİSTİN HALKININ DURUMU VE GELECEĞİ 324

AMERİKANCI FAŞİST CUNTANIN ANAYASASI REDDEDİLMELİDİR

AMERİKANCI FAŞİST CUNTA KENDİ ANAYASASIYLA ASKERİ
YÖNETİME MEŞRULUK KAZANDIRMAK İSTİYOR 328
GENEL OLARAK ANAYASALAR VE ANAYASALARIN TARİHSEL
GELİŞİMİ ÜZERİNE KISA BİR BAKIŞ 332
ÜLKEMİZDE GÜNÜMÜZE KADAR ANAYASACILIK 335
BUGÜN HALKA GÖZDAĞI VE BASKIYLA ONAYLATTIRILMAYA
ÇALIŞILAN FAŞİST CUNTA ANAYASASI 337
CUNTA ANAYASASINA KARŞI DEVRİMCİ TAVIR
NE OLMALIDIR? 339

CEPHE ÜZERİNE

GİRİŞ 347
CEPHEDEN NE ANLIYORUZ? 350
YURTDIŞI CEPHENİN ORTAYA ÇIKIŞ NEDENLERİ 353
YURTDIŞI CEPHENİN "SOL ÜSTÜ" BİRLİK POLİTİKASI 355
YURTDIŞI CEPHE VE PARTİ SORUNU 358

YURTDIŞI CEPHE VE SINIF İTTİFAKLARI 360
YURTDIŞI CEPHE VE MÜCADELE ÇİZGİSİ 361
"CEPHE" ÖNERİSİ VE DEVRİMCİ YOL 363
KÜÇÜK BURJUVA MİLLİYETÇİLERİ VE CEPHE 372
CEPHENİN ACİLLİĞİ MESELESİ 374
KÜÇÜK BURJUVA MİLLİYETÇİLİĞİ CEPHE UNSURUDUR 375
KÜÇÜK BURJUVA MİLLİYETÇİLİĞİ VE OPORTÜNİZM 376
PKK BİRLİKTEN YANA MI, DEĞİL Mİ? 377
SOMUT DURUM, BUGÜNKÜ KOŞULLARDA GÖREVLERİMİZ 378
SONUÇ 380
PARTİ BİRLİĞİ 381
CEPHE BİRLİĞİ 382
GÜÇ-EYLEM BİRLİĞİ 383

HAREKETİMİZİN GELİŞİMİ VE DEVRİMCİ MÜCADELE

GİRİŞ 389
POLİTİK DURUM VE AMERİKANCI FAŞİST CUNTA 391
FAŞİST CUNTA-SİYASİ PARTİLER İLİŞKİSİ VE REFERANDUM 392
Oligarşi İçi Çelişkiler 395
Bunalımın Derinleşmesi ve Baskı-Zulüm-Sefalete Terk Edilen Halkımız 396
SİYASİ MÜCADELE KİTLELERİN TALEPLERİNİ YANSITMALIDIR 398
HAREKETİMİZİN GELİŞİMİ VE ZAAFLARI 407
THKP-C Silahlı Hareketinin Yenilgisi ve İdeolojik Keşmekeşlik 409
İdeolojik ve Politik Çizgimiz Doğru Tespit Edilmiştir 412
Düşmanı Küçümseme 414
Alternatif Yönetim İçin Yeterince Dayatıcı Olamadık 416
Kadrolaşma ve Bu Konudaki Eksiklikler 417
BİRLEŞİK DEVRİMCİ SAVAŞ VE SİLAHLI KİTLE ÇİZGİSİ 423
SOLUN DURUMU 429
"RİCAT" KARARI VE OPORTÜNİZM 433
YURTDIŞI MÜCADELESİ VE BUGÜNKÜ DURUM 436
MAHKEMELER, İŞKENCE VE CEZAEVLERİ 340
SONUÇ 445

FAŞİZMİN SEÇİM OYUNUNU REDDEDELİM

GİRİŞ 449
CUNTANIN SEÇİM OYUNU VE PARTİLER 452
DEVRİMCİ TAKTİĞİMİZ 456

"Ezilmeyi, sömürülmeyi, emperyalizme bağımlılığı halkımızın kaderi olmaktan çıkaracağız. Çünkü biz sosyalistiz. Bunun için uğraşıyor, savaşıyoruz. Ve savaşımız halkımız kendi kaderinin efendisi olana dek sürecek..."

Yaşamlarını bu amaca adayan devrimcilerin mücadelesine kılavuzluk eden fikirler herkes tarafından bilinmelidir. Her biri belirli koşulların somutluğu içinde ifade edilmiş bu fikirler, devrimci yapıların, bugüne kadar gelen sürecin birbirine bağlı halkaları halinde hangi koşullar içinde oluşup bugüne nasıl geldiklerini, pratik tarafından haklılıklarının ne ölçüde sınandığını, halklar ve devrime olan sorumluluklarını üstlenmeye ne derece hazırlıklı olduklarını anlamamıza yardımcı olurlar. Onlar mücadele tarihinin ideolojik belgeleridir.

En iyi belge olarak da genç kuşakların belleklerine yazılmalıdırlar.

Bellek, gerçekleşmesi devrimci iradeye bağlı hülyalar için güçlü bir dosttur.

Kendi tarihimize açık saydam bellekler, ufku geniş ve devrimci hülyalarla dolu devrimciler geleneğinin sağlıklı bir tamamlayıcısı olacaktır.

Fiyatı: 30.000 TL